

Rocznik Statystyczny

Województwa
Mazowieckiego

URZĄD STATYSTYCZNY
W WARSZAWIE
STATISTICAL OFFICE
IN WARSAW

Statistical Yearbook

2010

Mazowieckie
Voivodship

ZESPÓŁ REDAKCYJNY EDITORIAL BOARD
URZĘDU STATYSTYCZNEGO OF STATISTICAL OFFICE

PRZEWODNICZĄCY PRESIDENT
Zofia Kozłowska

REDAKTOR GŁÓWNY EDITOR-IN-CHIEF
Barbara Czerwińska-Jędrusiak

CZŁONKOWIE MEMBERS
Agnieszka Ajdyn
Anna Branicka
Konrad Cuch
Patrycja Gałązka-Seliga
Krzysztof Kowalski
Elżbieta Lipińska
Gabriela Nowakowska
Ewa Polanowska
Wiesława Rogalska
Grażyna Silny

SEKRETARZ SECRETARY
Małgorzata Bieńkowska

Redakcja, tłumaczenie i skład komputerowy — *Editing, translation and setting —*
Mazowiecki Ośrodek Badań Regionalnych *Mazovian Centre for Regional Surveys*
Urzędu Statystycznego *of Statistical Office*

Projekt okładki *Cover design*
Lidia Motrenko-Makuch

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego *When publishing Statistical Office data*
prosimy o podanie źródła *please indicate source*

ISSN 1509-9652

Publikacja dostępna na płycie CD *Publication available on CD-ROM*

Szanowni Państwo,

Urząd Statystyczny w Warszawie przekazuje Państwu kolejne — jedenaste wydanie „Rocznika Statystycznego Województwa Mazowieckiego” w polsko-angielskiej wersji językowej. Publikacja zawiera bogaty zestaw informacji charakteryzujących poziom życia społeczeństwa i stan gospodarki województwa.

Opracowanie rozpoczynają trzy tablice przeglądowe zawierające ważniejsze dane o województwie w latach 2000—2009 oraz wybrane dane o województwie na tle kraju, jak również o podregionach województwa w 2009 r.

Szczegółowe dane statystyczne zgrupowano w 23 działach tematycznych poprzedzonych uwagami ogólnymi zawierającymi wyjaśnienia dotyczące terminologii, metodologii i zakresu informacji. Zamieszczony materiał statystyczny wzbogacono ilustracją graficzną w formie wykresów i kartogramów.

W obecnej edycji Rocznika dane statystyczne według rodzajów działalności po raz pierwszy zaprezentowano w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) 2007, która zastąpiła dotychczas stosowaną Polską Klasyfikację Działalności 2004. Mając na względzie zapewnienie porównywalności danych, zaprezentowano szeregi czasowe dla poszczególnych lat z okresu 2005—2009 w nowym układzie PKD 2007 według sekcji i działów. Dane z rachunków regionalnych nadal prezentowane są w układzie PKD 2004.

Ponadto, w stosunku do poprzedniej edycji Rocznika, zmienione zostały dane za lata 2001—2007 dotyczące nominalnych dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Zmiany wynikają z weryfikacji danych w rachunkach narodowych.

Przy opracowywaniu poszczególnych działów korzystano z wyników badań statystycznych statystyki publicznej, jak również ze źródeł pozastatystycznych.

Czytelnikom zainteresowanym danymi o podstawowych jednostkach podziału terytorialnego województwa polecamy, wydaną równocześnie, publikację pt. „Województwo Mazowieckie 2010 — Podregiony, Powiaty, Gminy”. Opracowanie to stanowi niejako uzupełnienie niniejszego Rocznika.

Rocznik, poza wydaniem książkowym, dostępny jest na stronie internetowej Urzędu <http://www.stat.gov.pl/warsz/> oraz na płycie CD.

Oddając do rąk Państwa „Rocznik Statystyczny Województwa Mazowieckiego” dziękuję wszystkim osobom i instytucjom za przekazane informacje, które przyczyniają się do wzbogacania jego treści.

Dyrektor

Urzędu Statystycznego w Warszawie

Zofia Kozłowska

Warszawa, grudzień 2010 r.

Dear Readers,

The Statistical Office in Warsaw is pleased to present subsequent — the eleventh bilingual edition of the “Statistical Yearbook of Mazowieckie Voivodship”. The Yearbook includes information characterizing living conditions of society and the state of the economy of the voivodship.

Three review tables containing major data on voivodship in years 2000—2009 and selected data on voivodship compared with the rest of the country as well as its subregions in 2009 are presented at the beginning of the publication.

Detailed statistical data on voivodship have been grouped in 23 chapters, preceded by general notes explaining terminology, methodology and scope of information used in the publication. Presented statistical information has been enriched with maps and charts.

This is the first issue of the Yearbook in which statistical data by type of activity are presented in accordance with the Polish Classification of Activities (PKD) 2007 (NACE rev. 2), which replaced the previous Polish Classification of Activities 2004 (NACE rev. 1.1). With the aim to ensure data comparability, have been presented time series for individual years within the period 2005—2009 in accordance with the new classification PKD 2007/NACE rev. 2 by selected sections and divisions. Data on regional accounts are still presented according to the PKD 2004/NACE rev. 1.1.

Moreover, in relation to previous edition of the Yearbook, data concerning nominal income in the households sector for the years 2001—2007, were revised. This change is a result of data verification in the national accounts.

For readers who are interested in data on the basic units of territorial division we recommend simultaneously published “Mazowieckie Voivodship 2010 — Subregions, Powiats, Gminas”, which can be treated as a complementary source of information.

This Yearbook, apart from edition, in book form, is also available on the website of the Office <http://www.stat.gov.pl/warsz/> and on CD-ROM.

Presenting the “Statistical Yearbook of Mazowieckie Voivodship” I would sincerely like to thank all persons and institutions for their assistance in providing data, which have contributed to enriching the contents of this publication.

*Director
of the Statistical Office in Warsaw*

Zofia Kozłowska

Warsaw, December 2010

SPIS RZECZY

Przedmowa
Spis tablic
Spis wykresów
Objaśnienia znaków umownych
Skróty
Uwagi ogólne

TABLICE PRZEGLĄDOWE

I. Województwo na tle kraju w 2009 r.
II. Ważniejsze dane o województwie (2000—2009)
III. Wybrane dane o podregionach województwa (NTS 3) w 2009 r.

DZIAŁY

I. Geografia
II. Stan i ochrona środowiska
III. Podział administracyjny i samorząd terytorialny
IV. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości
V. Ludność. Wyznania religijne
VI. Rynek pracy
VII. Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych
VIII. Budżety gospodarstw domowych
IX. Infrastruktura komunalna. Mieszkania
X. Edukacja i wychowanie
XI. Ochrona zdrowia i opieka społeczna
XII. Kultura. Turystyka. Sport
XIII. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne
XIV. Ceny
XV. Rolnictwo i leśnictwo
XVI. Przemysł i budownictwo
XVII. Transport i łączność
XVIII. Handel i gastronomia
XIX. Finanse przedsiębiorstw
XX. Finanse publiczne
XXI. Inwestycje. Środki trwałe
XXII. Rachunki regionalne
XXIII. Prywatyzacja. Podmioty gospodarki narodowej

CONTENTS

	Str. Page
<i>Preface</i>	3— 4
<i>List of tables</i>	6— 17
<i>List of graphs</i>	17
<i>Symbols</i>	18
<i>Abbreviations</i>	18— 19
<i>General notes</i>	20— 25

REVIEW TABLES

<i>Voivodship on the background of the country in 2009</i>	26— 31
<i>Major data on the voivodship (2000—2009)</i>	32— 49
<i>Selected data by voivodship subregions (NTS 3) in 2009</i>	50— 58

CHAPTERS

<i>Geography</i>	59— 61
<i>Environmental protection</i>	62— 81
<i>Administrative division and territorial self-government</i>	82— 86
<i>Public safety. Justice</i>	87— 91
<i>Population. Religious denominations</i>	92—113
<i>Labour market</i>	114—151
<i>Wages and salaries. Social security benefits</i>	152—161
<i>Household budgets</i>	162—167
<i>Municipal infrastructure. Dwellings</i>	168—178
<i>Education</i>	179—204
<i>Health care and social welfare</i>	205—216
<i>Culture. Tourism. Sport</i>	217—226
<i>Science and technology. Information society</i>	227—240
<i>Prices</i>	241—244
<i>Agriculture and forestry</i>	245—273
<i>Industry and construction</i>	274—289
<i>Transport and communications</i>	290—295
<i>Trade and catering</i>	296—301
<i>Finances of enterprises</i>	302—314
<i>Public finance</i>	315—325
<i>Investments. Fixed assets</i>	326—336
<i>Regional accounts</i>	337—340
<i>Privatization. Entities of the national economy</i>	341—349

SPIS TABLIC

LIST OF TABLES

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ I. GEOGRAFIA	CHAPTER I. GEOGRAPHY	
Polożenie geograficzne województwa.....	1	59
Powierzchnia i granice w 2009 r.	2	59
Układ pionowy powierzchni.....	3	60
Większe rzeki.....	4	60
Większe jeziora.....	5	61
Dane stacji meteorologicznej Warszawa (2000, 2005, 2008, 2009).....	6	61
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA	CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION	
Uwagi ogólne.....	x	62
Stan geodezyjny i kierunki wykorzystania powierzchni województwa (2009, 2010).....	1 (7)	68
Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze i leśne na cele nieleśne (2000, 2005, 2008, 2009).....	2 (8)	69
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrekultywowane i zagospodarowane (2000, 2005, 2008, 2009).....	3 (9)	69
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2000, 2005, 2008, 2009).....	4 (10)	70
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2000, 2005, 2008, 2009).....	5 (11)	70
Powierzchnia i pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania stawów rybnych (2000, 2005, 2008, 2009).....	6 (12)	71
Jakość wody z wodociągów dostarczanej ludności do spożycia w 2009 r.	7 (13)	71
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzane do wód lub do ziemi (2000, 2005, 2008, 2009).....	8 (14)	72
Jednostki odprowadzające ścieki według miejsca odprowadzenia oraz wyposażenia w oczyszczalnie ścieków (2000, 2005, 2008, 2009).....	9 (15)	72
Oczyszczalnie ścieków (2000, 2005, 2008, 2009).....	10 (16)	73
Emisja i redukcja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza (2000, 2005, 2008, 2009).....	11 (17)	73
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych (2000, 2005, 2008, 2009).....	12 (18)	74
Odpady wytworzone i nagromadzone oraz tereny ich składowania (2000, 2005, 2008, 2009).....	13 (19)	75
Odpady według rodzajów w 2009 r.	14 (20)	76
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (2000, 2005, 2008, 2009).....	15 (21)	76
Kampinoski Park Narodowy (2000, 2005, 2008, 2009).....	16 (22)	77
Rezerваты przyrody (2000, 2005, 2008, 2009).....	17 (23)	77
Parki krajobrazowe (2000, 2005, 2008, 2009).....	18 (24)	78
Pomniki przyrody (2000, 2005, 2008, 2009).....	19 (25)	78
Wpływy z opłat i kar na celowe fundusze ekologiczne (2000, 2005, 2008, 2009).....	20 (26)	79

	Tabl. Table	Str. Page
Kierunki finansowania Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (2005, 2008, 2009).....	21 (27)	79
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące) [2000, 2005, 2008, 2009].....	22 (28)	80
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2000, 2005, 2008, 2009).....	23 (29)	81
DZIAŁ III. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY		
<i>Directions of financing of the Voivodship Environmental Protection and Water Management Funds (2005, 2008, 2009).....</i>		
<i>Outlays on fixed assets in environmental protection and water management (current prices) [2000, 2005, 2008, 2009].....</i>		
<i>Tangible effects of investments in environmental protection and water management (2000, 2005, 2008, 2009)....</i>		
CHAPTER III. ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT		
Uwagi ogólne.....	x	82
Jednostki administracyjne województwa (2000, 2005, 2008, 2009).....	1 (30)	84
Gminy w 2009 r.	2 (31)	84
Powiaty i miasta na prawach powiatu w 2009 r.	3 (32)	85
Radni organów jednostek samorządu terytorialnego w 2009 r.	4 (33)	85
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej (2005, 2008, 2009).....	5 (34)	86
<i>General notes.....</i>		
<i>Administrative units of voivodship (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>		
<i>Gminas in 2009.....</i>		
<i>Powiats and cities with powiats status in 2009.....</i>		
<i>Councillors of organs of local self-government entities in 2009.....</i>		
<i>Paid employment, wages and salaries in the public administration (2005, 2008, 2009).....</i>		
DZIAŁ IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI		
CHAPTER IV. PUBLIC SAFETY. JUSTICE		
Uwagi ogólne.....	x	87
Przestępstwa stwierdzone przez policję i prokuraturę w zakończonych postępowaniach przygotowawczych (2000, 2005, 2008, 2009).....	1 (35)	88
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez policję i prokuraturę (2000, 2005, 2008, 2009).....	2 (36)	90
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego (2000, 2005, 2008, 2009).....	3 (37)	90
Zarejestrowana działalność Państwowej Straży Pożarnej (2000, 2005, 2008, 2009).....	4 (38)	91
<i>General notes.....</i>		
<i>Ascertained crimes by the police and prosecutor's office in completed preparatory proceedings (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>		
<i>Rates of detectability of delinquents in ascertained crimes by the police and prosecutor's office (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>		
<i>Adults validly sentenced by common courts for crimes prosecuted by public accusation (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>		
<i>Registered activity of the State Fire Service (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>		
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE		
CHAPTER V. POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS		
Uwagi ogólne.....	x	92
Ludność (2000, 2005, 2008, 2009).....	1 (39)	95
Ludność według płci i wieku (2000, 2005, 2008, 2009).....	2 (40)	95
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym (2000, 2005, 2008, 2009).....	3 (41)	96
Prognoza ludności w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym do 2035 r. (2010, 2015, 2020, 2025, 2030, 2035).....	4 (42)	97
Miasta i ludność w miastach (2000, 2005, 2008, 2009).....	5 (43)	98
Gminy zamieszkałe przez ludność wiejską (2000, 2005, 2008, 2009).....	6 (44)	98
Ruch naturalny ludności (2000, 2005, 2008, 2009).....	7 (45)	99
Małżeństwa zawarte i rozwiązane (2005, 2008, 2009).....	8 (46)	100
Małżeństwa zawarte w 2009 r. według wieku nowożeńców.....	9 (47)	100
Małżeństwa zawarte w 2009 r. według poprzedniego stanu cywilnego nowożeńców.....	10 (48)	101
Małżeństwa wyznaniowe zawarte w 2009 r.	11 (49)	102
Rozwody w 2009 r. według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa.....	12 (50)	103
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie (2005, 2008, 2009).....	13 (51)	104
<i>General notes.....</i>		
<i>Population (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>		
<i>Population by sex and age (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>		
<i>Working and non-working age population (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>		
<i>Working and non-working age population projection until 2035 (2010, 2015, 2020, 2025, 2030, 2035).....</i>		
<i>Towns and urban population (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>		
<i>Gminas and rural population (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>		
<i>Vital statistics (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>		
<i>Marriages contracted and dissolved (2005, 2008, 2009).....</i>		
<i>Marriages contracted by age of bridegrooms and brides in 2009.....</i>		
<i>Marriages contracted by previous marital status of bridegrooms and brides in 2009.....</i>		
<i>Church or religious marriages in 2009.....</i>		
<i>Divorces by age of spouses at the moment of filling petition for divorce in 2009.....</i>		
<i>Divorces by the number of underage children in the marriage (2005, 2008, 2009).....</i>		

	Tabl. Table	Str. Page
Urodzenia (2005, 2008, 2009).....	<i>Births (2005, 2008, 2009).....</i>	14 (52) 104
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki (2005, 2008, 2009).....	<i>Live births by birth order and age of mother (2005, 2008, 2009).....</i>	15 (53) 104
Plodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Female fertility and reproduction rates of population (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	16 (54) 105
Zgony według płci i wieku zmarłych w 2009 r.	<i>Deaths by sex and age of deceased in 2009.....</i>	17 (55) 106
Zgony według przyczyn w 2008 r.	<i>Deaths by causes in 2008.....</i>	18 (56) 107
Zgony niemowląt według płci i wieku w 2009 r.	<i>Infant deaths by sex and age in 2009.....</i>	19 (57) 108
Zgony niemowląt według wybranych przyczyn w 2008 r. ...	<i>Infant deaths by selected causes in 2008.....</i>	20 (58) 108
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez policję (2005, 2008, 2009).....	<i>Suicides registered by police (2005, 2008, 2009).....</i>	21 (59) 109
Przeciętne dalsze trwanie życia (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Life expectancy (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	22 (60) 109
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały (2005, 2008, 2009).....	<i>Internal and international migration of population for permanent residence (2005, 2008, 2009).....</i>	23 (61) 110
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków (2005, 2008, 2009).....	<i>Internal migration of population for permanent residence by direction (2005, 2008, 2009).....</i>	24 (62) 110
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	25 (63) 111
Niektóre wyznania religijne w 2009 r.	<i>Selected religious denominations in 2009.....</i>	26 (64) 112
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY	CHAPTER VI. LABOUR MARKET	
Uwagi ogólne.....	<i>General notes.....</i>	x 114
Aktywność ekonomiczna ludności	Economic activity of the population	
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej (2005, 2008, 2009).....	<i>Economic activity of the population aged 15 and more (2005, 2008, 2009).....</i>	1 (65) 123
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku oraz poziomu wykształcenia w IV kwartale 2009 r.	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by age and educational level in IV quarter 2009.....</i>	2 (66) 124
Pracujący	Employment	
Pracujący (2005, 2008, 2009).....	<i>Employed persons (2005, 2008, 2009).....</i>	3 (67) 125
Pracujący według rodzajów działalności (2005—2009).....	<i>Employed persons by kind of activities (2005—2009).....</i>	4 (68) 126
Pracujący według statusu zatrudnienia (2005, 2008, 2009).....	<i>Employed persons by employment status (2005, 2008, 2009).....</i>	5 (69) 127
Przeciętne zatrudnienie (2005—2009).....	<i>Average paid employment (2005—2009).....</i>	6 (70) 129
Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni (2005, 2008, 2009).....	<i>Full- and part-time paid employment (2005, 2008, 2009).....</i>	7 (71) 131
Przyjęcia do pracy (2005, 2008, 2009).....	<i>Hires (2005, 2008, 2009).....</i>	8 (72) 132
Zwolnienia z pracy (2005, 2008, 2009).....	<i>Terminations (2005, 2008, 2009).....</i>	9 (73) 134
Absolwenci szkół podejmujący pierwszą pracę (2005, 2008, 2009).....	<i>School leavers starting work for the first time (2005, 2008, 2009).....</i>	10 (74) 136
Miejsca pracy wolne, nowo utworzone i zlikwidowane w 2009 r.	<i>Job vacancies, newly created and liquidated job in 2009....</i>	11 (75) 138
Bezrobocie	Unemployment	
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Registered unemployed persons, unemployment rate as well as job offers (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	12 (76) 140
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	13 (77) 140
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Registered unemployed persons by age, educational level, duration of unemployment and work seniority (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	14 (78) 141
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu oraz oferty pracy (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Registered unemployed persons benefiting from labour market programme as well as job offers (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	15 (79) 143
Wydatki Funduszu Pracy (2005, 2008, 2009).....	<i>Expenditures of Labour Fund (2005, 2008, 2009).....</i>	16 (80) 143

	Tabl. Table	Str. Page
Warunki pracy		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2000, 2005, 2008, 2009]	17 (81)	144
Wydarzenia i przyczyny wypadków przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2005—2009]	18 (82)	145
Poszkodowani w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (2000, 2005, 2008, 2009)	19 (83)	147
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia (2000, 2005, 2008, 2009)	20 (84)	147
Choroby zawodowe (2000, 2005, 2008, 2009)	21 (85)	149
Korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych (2000, 2005, 2008, 2009)	22 (86)	150
Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (2000, 2005, 2008, 2009)	23 (87)	151
DZIAŁ VII. WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH		
Work conditions		
<i>Persons injured in accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2000, 2005, 2008, 2009]</i>	17 (81)	144
<i>Contact-mode of injury and causes of accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2005—2009]</i>	18 (82)	145
<i>Persons injured in accidents at work on private farms in agriculture (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	19 (83)	147
<i>Persons working in hazardous conditions (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	20 (84)	147
<i>Occupational diseases (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	21 (85)	149
<i>Persons receiving benefits for work in harmful and strenuous conditions (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	22 (86)	150
<i>Occupational accidents and occupational diseases benefits (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	23 (87)	151
Uwagi ogólne	x	152
Wynagrodzenia		
Wages and salaries		
Wynagrodzenia (2005—2009)	1 (88)	155
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto (2005—2009)	2 (89)	156
Zatrudnieni według wysokości wynagrodzenia brutto za październik 2008 r.	3 (90)	158
Zatrudnieni oraz przeciętne wynagrodzenia brutto według grup zawodów wykonywanych za październik 2008 r.	4 (91)	159
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych		
Social security benefits		
Emeryci i renciści (2000, 2005, 2008, 2009)	5 (92)	160
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto (2000, 2005, 2008, 2009)	6 (93)	161
DZIAŁ VIII. BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH		
CHAPTER VIII. HOUSEHOLD BUDGETS		
Uwagi ogólne	x	162
Gospodarstwa domowe (2000, 2005, 2008, 2009)	1 (94)	166
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2000, 2005, 2008, 2009)	2 (95)	166
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2000, 2005, 2008, 2009)	3 (96)	166
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2000, 2005, 2008, 2009)	4 (97)	167
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania (2000, 2005, 2008, 2009)	5 (98)	167

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA	CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS	
Uwagi ogólne	General notes.....	x 168
Infrastruktura komunalna	Municipal infrastructure	
Wodociągi i kanalizacja (2000, 2005, 2008, 2009).....	Water-line and sewerage systems (2000, 2005, 2008, 2009).....	1 (99) 172
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych (2000, 2005, 2008, 2009).....	Consumers and consumption of electricity in households (2000, 2005, 2008, 2009).....	2 (100) 172
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych (2005, 2008, 2009).....	Gas-line system as well as consumers and consumption of gas from gas-line system in households (2005, 2008, 2009).....	3 (101) 173
Ogrzewnictwo (2005, 2008, 2009).....	House-heating (2005, 2008, 2009).....	4 (102) 173
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej (2005, 2008, 2009).....	Population using water-line, sewerage and gas-line systems (2005, 2008, 2009).....	5 (103) 173
Odpady komunalne i nieczystości ciekłe (2005, 2008, 2009).....	Municipal waste and liquid waste (2005, 2008, 2009).....	6 (104) 174
Składowiska odpadów komunalnych (2000, 2005, 2008, 2009).....	Landfill sites with municipal waste (2000, 2005, 2008, 2009).....	7 (105) 174
Komunikacja miejska (2000, 2005, 2008, 2009).....	Urban transport (2000, 2005, 2008, 2009).....	8 (106) 175
Tereny zieleni ogólnodostępnej i osiedlowej (2000, 2005, 2008, 2009).....	Generally accessible and estate area green belts (2000, 2005, 2008, 2009).....	9 (107) 175
Mieszkania	Dwellings	
Zasoby mieszkaniowe (2005, 2008, 2009).....	Dwelling stocks (2005, 2008, 2009).....	10 (108) 176
Mieszkania wyposażone w instalacje (2005, 2008, 2009).....	Dwellings fitted with installations (2005, 2008, 2009).....	11 (109) 176
Mieszkania oddane do użytkowania (2000, 2005, 2008, 2009).....	Dwellings completed (2000, 2005, 2008, 2009).....	12 (110) 177
Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb (2000, 2005, 2008, 2009).....	Dwellings completed by number of rooms (2000, 2005, 2008, 2009).....	13 (111) 178
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE	CHAPTER X. EDUCATION	
Uwagi ogólne	General notes.....	x 179
Edukacja według szczebli kształcenia (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10).....	Education by level (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10).....	1 (112) 184
Szkoły według organów prowadzących (2004/05, 2005/06, 2007/08, 2008/09, 2009/10).....	Schools by school governing authority (2004/05, 2005/06, 2007/08, 2008/09, 2009/10).....	2 (113) 187
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych (2008/09, 2009/10).....	Pupils and students studying foreign languages in schools for children and youth and in post-secondary schools (2008/09, 2009/10).....	3 (114) 189
Uczący się języków obcych w szkołach dla dorosłych (2008/09, 2009/10).....	Students studying foreign languages in schools for adults (2008/09, 2009/10).....	4 (115) 190
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (2007/08, 2008/09, 2009/10).....	Education of people with special educational needs (2007/08, 2008/09, 2009/10).....	5 (116) 190
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii oraz ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze (2000, 2005, 2008, 2009).....	Special education centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres (2000, 2005, 2008, 2009).....	6 (117) 191
Internaty i bursy szkół dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10].....	Boarding-schools and dormitories for children and youth (excluding special schools) [2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10].....	7 (118) 192
Komputery w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych (2008/09, 2009/10).....	Personal computers in schools for children and youth and in post-secondary schools (2008/09, 2009/10).....	8 (119) 192
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10).....	Level art schools for children and youth (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10).....	9 (120) 193
Wychowanie pozaszkolne w 2009 r.	Extracurricular education in 2009	10 (121) 193
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10].....	Primary schools for children and youth (excluding special schools) [2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10].....	11 (122) 194

	Tabl. Table	Str. Page
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10].....	12 (123)	195
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10].....	13 (124)	196
Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia [2007/08, 2008/09, 2009/10].....	14 (125)	196
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10].....	15 (126)	197
Licea profilowane dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2008/09, 2009/10].....	16 (127)	197
Technika oraz szkoły artystyczne ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10].....	17 (128)	197
Uczniowie i absolwenci techników oraz szkół artystycznych ogólnokształcących dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia [2007/08, 2008/09, 2009/10].....	18 (129)	198
Szkoły policealne (bez szkół specjalnych) [2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10].....	19 (130)	198
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia [2007/08, 2008/09, 2009/10].....	20 (131)	199
Szkoły wyższe (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10).....	21 (132)	199
Filie, zamiejscowe podstawowe jednostki organizacyjne oraz zamiejscowe ośrodki dydaktyczne szkół wyższych w roku akademickim 2009/10 według lokalizacji.....	22 (133)	200
Studenci szkół wyższych według systemów studiów i typów szkół (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10).....	23 (134)	201
Absolwenci szkół wyższych według systemów studiów i typów szkół (2000/01, 2004/05, 2007/08, 2008/09).....	24 (135)	201
Cudzoziemcy — studenci i absolwenci według systemów studiów i typów szkół (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10).....	25 (136)	202
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia (2005/06, 2008/09, 2009/10).....	26 (137)	202
Domy i stolówki studenckie (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10).....	27 (138)	203
Szkoły dla dorosłych (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10).....	28 (139)	203
Wychowanie przedszkolne (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10).....	29 (140)	204
DZIAŁ XI. OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA		
CHAPTER XI. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE		
Uwagi ogólne.....	x	205
Pracownicy medyczni (2000, 2005, 2008, 2009).....	1 (141)	209
Ambulatoryjna opieka zdrowotna (2000, 2005, 2008, 2009).....	2 (142)	209
Stacjonarna opieka zdrowotna (2000, 2005, 2008, 2009)...	3 (143)	210
Szpitalne ogólne (2000, 2005, 2008, 2009).....	4 (144)	211
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna (2005, 2008, 2009).....	5 (145)	212
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne (2000, 2005, 2008, 2009).....	6 (146)	212

	Tabl. Table	Str. Page
Krwiodawstwo (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Blood donation (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	7 (147) 213
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Incidence of infectious diseases and poisonings (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	8 (148) 213
Żłobki (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Nurseries (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	9 (149) 214
Placówki opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży (2005, 2008, 2009).....	<i>Care and education centres for children and young people (2005, 2008, 2009).....</i>	10 (150) 214
Rodziny zastępcze (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Foster families (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	11 (151) 215
Pomoc społeczna stacjonarna (2000, 2005, 2008, 2009)....	<i>Stationary social welfare (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	12 (152) 215
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej według grup mieszkańców (2008, 2009).....	<i>Stationary social welfare facilities by groups of residents (2008, 2009).....</i>	13 (153) 216
Świadczenia pomocy społecznej (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Social assistance benefits (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	14 (154) 216
DZIAŁ XII. KULTURA. TURYSTYKA. SPORT	CHAPTER XII. CULTURE. TOURISM. SPORT	
Uwagi ogólne.....	<i>General notes.....</i>	x 217
Kultura	Culture	
Biblioteki publiczne (z filiami) [2000, 2005, 2008, 2009].....	<i>Public libraries (with branches) [2000, 2005, 2008, 2009]...</i>	1 (155) 219
Muzea (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Museums (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	2 (156) 219
Galerie sztuki (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Art galleries (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	3 (157) 220
Teatry, instytucje muzyczne, przedsiębiorstwa estradowe (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Theatres, music institutions, entertainment enterprises (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	4 (158) 220
Domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice (2005, 2007, 2009).....	<i>Cultural centres and establishments, clubs and community centres (2005, 2007, 2009).....</i>	5 (159) 221
Kina stałe (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Fixed cinemas (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	6 (160) 221
Abonenci radiowi i telewizyjni (2000, 2005, 2008, 2009)....	<i>Radio and television subscribers (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	7 (161) 222
Turystyka	Tourism	
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Collective tourist accommodation establishments (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	8 (162) 222
Placówki gastronomiczne w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania (2000, 2005, 2008, 2009)...	<i>Catering establishments in collective tourist accommodation establishments (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	9 (163) 224
Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Foreign tourists accommodated in collective tourist accommodation establishments (2000, 2005, 2008, 2009)..</i>	10 (164) 224
Sport	Sport	
Organizacje kultury fizycznej i kluby sportowe (2000, 2006, 2008).....	<i>Physical education organizations and sports clubs (2000, 2006, 2008).....</i>	11 (165) 225
Wybrane dziedziny i dyscypliny sportowe w klubach sportowych w 2008 r.	<i>Selected sports fields and disciplines in sports clubs in 2008.....</i>	12 (166) 226
DZIAŁ XIII. NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE	CHAPTER XIII. SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY	
Uwagi ogólne.....	<i>General notes.....</i>	x 227
Nauka i technika	Science and technology	
Jednostki oraz zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej (2000, 2005, 2008, 2009).....	<i>Units and employment in research and development activity (2000, 2005, 2008, 2009).....</i>	1 (167) 231
Zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej według poziomu wykształcenia (2005, 2008, 2009).....	<i>Employment in research and development activity by educational level (2005, 2008, 2009).....</i>	2 (168) 232
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące) [2000, 2005, 2008, 2009].....	<i>Gross domestic expenditures on research and development activity (current prices) [2000, 2005, 2008, 2009]...</i>	3 (169) 233
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według dziedzin nauk (ceny bieżące) [2008, 2009].....	<i>Gross domestic expenditures on research and development activity by field of science (current prices) [2008, 2009].....</i>	4 (170) 233

	Tabl. Table	Str. Page
Nakłady bieżące na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów badań (ceny bieżące) [2000, 2005, 2008, 2009]	5 (171)	234
Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej w działalności badawczej i rozwojowej (2000, 2005, 2008, 2009) ...	6 (172)	234
Środki automatyzacji procesów produkcyjnych w przemyśle (2005–2009)	7 (173)	235
Przychody netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przedsiębiorstwach przemysłowych w 2009 r.	8 (174)	236
Przedsiębiorstwa innowacyjne w zakresie innowacji produktowych i procesowych w przemyśle według rodzajów wprowadzonych innowacji w latach 2007–2009	9 (175)	237
Nakłady na działalność innowacyjną w zakresie innowacji produktowych i procesowych w przemyśle według rodzajów działalności innowacyjnej (ceny bieżące) [2005–2009]	10 (176)	238
Nakłady na działalność innowacyjną w zakresie innowacji produktowych i procesowych w przemyśle według wybranych sekcji i działów w 2009 r. (ceny bieżące)	11 (177)	238
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe (2000, 2005, 2008, 2009)	12 (178)	239
Społeczeństwo informacyjne		
Information society		
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie teleinformatyczne (2008, 2009)	13 (179)	240
Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet (2008, 2009)	14 (180)	240
DZIAŁ XIV. CENY		
CHAPTER XIV. PRICES		
Uwagi ogólne	x	241
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (2005, 2008, 2009)	1 (181)	242
Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług (2000, 2005, 2008, 2009)	2 (182)	242
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych (2000, 2005, 2008, 2009)	3 (183)	244
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach (2000, 2005, 2008, 2009)	4 (184)	244
DZIAŁ XV. ROLNICTWO I LEŚNICTWO		
CHAPTER XV. AGRICULTURE AND FORESTRY		
Uwagi ogólne	x	245
Rolnictwo		
Agriculture		
Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie (2000, 2005, 2008, 2009)	1 (185)	250
Użytkowanie gruntów według sektorów (2000, 2005, 2008, 2009)	2 (186)	251
Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2000, 2005, 2007, 2008]	3 (187)	253
Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2000, 2005, 2007, 2008]	4 (188)	253
Powierzchnia zasiewów (2000, 2005, 2008, 2009)	5 (189)	255
Zbiory i plony wybranych ziemiopłodów (2000, 2005, 2008, 2009)	6 (190)	256
Powierzchnia, zbiory i plony warzyw gruntowych (2000, 2005, 2008, 2009)	7 (191)	257
Powierzchnia, zbiory i plony owoców z drzew (2000, 2005, 2008, 2009)	8 (192)	258
Powierzchnia, zbiory i plony z krzewów owocowych i plantacji jagodowych (2000, 2005, 2008, 2009)	9 (193)	259

	Tabl. Table	Str. Page
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Cattle, pigs, sheep and horses (2000, 2005, 2008, 2009) ...</i>	10 (194) 260
Drób (2005, 2008, 2009)	<i>Poultry (2005, 2008, 2009)</i>	11 (195) 262
Produkcja żywca rzeźnego (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Production of animals for slaughter (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	12 (196) 262
Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Production of meat, fats and pluck (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	13 (197) 263
Produkcja mleka krowiego i jaj kurzych (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Production of cows' milk and hen eggs (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	14 (198) 263
Melioracje użytków rolnych (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Drainage of agricultural land (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	15 (199) 264
Ciągniki rolnicze (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Agricultural tractors (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	16 (200) 264
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik (1999/2000, 2004/05, 2007/08, 2008/09)	<i>Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers in terms of pure ingredient (1999/2000, 2004/05, 2007/08, 2008/09)</i>	17 (201) 265
Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące) [2000, 2005, 2008, 2009]	<i>Value of agricultural products procurement (current prices) [2000, 2005, 2008, 2009]</i>	18 (202) 265
Skup ważniejszych produktów rolnych (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Procurement of major agricultural products (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	19 (203) 267
Leśnictwo	Forestry	
Powierzchnia gruntów leśnych (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Forest land (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	20 (204) 268
Powierzchnia lasów według wieku i składu gatunkowego drzewostanów w lasach w latach 2005—2009	<i>Forest areas by age and species structure of tree stands in forests in 2005—2009</i>	21 (205) 269
Zasoby drzewne na pnii według wieku i składu gatunkowego drzewostanów w lasach w latach 2005—2009	<i>Growing stock of standing wood by age and species structure of tree stands in forests in 2005—2009</i>	22 (206) 270
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Renewals, afforestations and other forest breeding work (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	23 (207) 271
Pozyskanie drewna (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Removals (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	24 (208) 272
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrzewień (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Trees and shrubs outside the forest and removals (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	25 (209) 273
DZIAŁ XVI. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	CHAPTER XVI. INDUSTRY AND CONSTRUCTION	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 274
Przemysł	Industry	
Podstawowe dane o przemyśle (2005—2009)	<i>Basic data on industry (2005—2009)</i>	1 (210) 277
Produkcja sprzedana przemysłu (2005—2009)	<i>Sold production of industry (2005—2009)</i>	2 (211) 277
Produkcja sprzedana przemysłu według liczby zatrudnionych w podmiotach gospodarczych w przemyśle (ceny bieżące) [2005—2009]	<i>Sold production of industry by number of paid employees in economic entities in industry (current prices) [2005—2009]</i>	3 (212) 279
Produkcja wybranych wyrobów (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Production of selected products (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	4 (213) 279
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle (2005—2009)	<i>Average paid employment in industry (2005—2009)</i>	5 (214) 281
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle (2005—2009)	<i>Average monthly gross wages and salaries in industry (2005—2009)</i>	6 (215) 283
Budownictwo	Construction	
Produkcja budowlano-montażowa (ceny bieżące) [2005—2009]	<i>Construction and assembly production (current prices) [2005—2009]</i>	7 (216) 285
Produkcja budowlano-montażowa według rodzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące) [2005—2009]	<i>Construction and assembly production by type of constructions (current prices) [2005—2009]</i>	8 (217) 285
Budynki oddane do użytkowania (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Buildings completed (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	9 (218) 287
Budynki oddane do użytkowania według rodzajów budynków (2000, 2005, 2008, 2009)	<i>Buildings completed by type of buildings (2000, 2005, 2008, 2009)</i>	10 (219) 287
Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie (2005—2009)	<i>Average paid employment and average monthly gross wages and salaries in construction (2005—2009)</i>	11 (220) 289

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ XVII. TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ	CHAPTER XVII. TRANSPORT AND COMMUNICATIONS	
Uwagi ogólne	x	290
Transport	Transport	
Linie kolejowe eksploatowane (2000, 2005, 2008, 2009)....	1 (221)	292
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (2000, 2005, 2008, 2009)	2 (222)	292
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane (2000, 2005, 2008, 2009)	3 (223)	293
Linie regularnej komunikacji autobusowej (2000, 2005, 2008, 2009)	4 (224)	293
Transport samochodowy zarobkowy (2000, 2005, 2008, 2009)	5 (225)	294
Wypadki drogowe (2000, 2005, 2008, 2009)	6 (226)	294
Łączność	Communications	
Podstawowe usługi pocztowe (2000, 2005, 2008, 2009)....	7 (227)	295
Abonenci telefoniczni i aparaty telefoniczne (2000, 2005, 2008, 2009)	8 (228)	295
DZIAŁ XVIII. HANDEL I GASTRONOMIA	CHAPTER XVIII. TRADE AND CATERING	
Uwagi ogólne	x	296
Wartość sprzedaży detalicznej towarów (ceny bieżące) [2005—2009]	1 (229)	299
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące) [2000, 2005, 2008, 2009]	2 (230)	299
Sprzedaż hurtowa towarów w przedsiębiorstwach handlowych (ceny bieżące) [2005—2009]	3 (231)	299
Sklepy i stacje paliw (2005, 2008, 2009)	4 (232)	300
Gastronomia (2000, 2005, 2008, 2009)	5 (233)	300
Magazyny handlowe (2000, 2005, 2006, 2009)	6 (234)	301
Targowiska (2000, 2005, 2008, 2009)	7 (235)	301
DZIAŁ XIX. FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	CHAPTER XIX. FINANCES OF ENTERPRISES	
Uwagi ogólne	x	302
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sektorów własności (2005, 2008, 2009)	1 (236)	306
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sekcji (2005, 2008, 2009)	2 (237)	307
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyników finansowych (2005, 2008, 2009)	3 (238)	308
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach (2005, 2008, 2009)	4 (239)	309
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw (2005, 2008, 2009)	5 (240)	310
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw (2005, 2008, 2009)	6 (241)	312
Kapitał zakładowy (akcyjny) przedsiębiorstw (2005, 2008, 2009)	7 (242)	313
Zobowiązania przedsiębiorstw (2005, 2008, 2009)	8 (243)	314
DZIAŁ XX. FINANSE PUBLICZNE	CHAPTER XX. PUBLIC FINANCE	
Uwagi ogólne	x	315
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2000, 2005, 2008, 2009)	1 (244)	318
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2009 r.	2 (245)	320
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2000, 2005, 2008, 2009)	3 (246)	321

	Tabl. Table	Str. Page
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2009 r.	4 (247)	322
Przychody i wydatki zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych i rachunku dochodów własnych jednostek budżetów samorządu terytorialnego (2000, 2005, 2008, 2009)	5 (248)	323
Przychody i wydatki funduszy celowych jednostek samorządu terytorialnego (2000, 2005, 2008, 2009)	6 (249)	325
DZIAŁ XXI. INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE	CHAPTER XXI. INVESTMENTS. FIXED ASSETS	
Uwagi ogólne	x	326
Inwestycje	Investments	
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące) [2008, 2009]	1 (250)	329
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według sektorów własności (ceny bieżące) [2005—2009]	2 (251)	330
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według grup (ceny bieżące) [2005, 2008, 2009]	3 (252)	331
Nakłady inwestycyjne w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych (ceny bieżące) [2005, 2008, 2009]	4 (253)	332
Środki trwałe	Fixed assets	
Wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne) [2008, 2009]	5 (254)	333
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (bieżące ceny ewidencyjne) [2005—2009]	6 (255)	334
Wartość brutto środków trwałych w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych (bieżące ceny ewidencyjne) [2005, 2008, 2009]	7 (256)	335
Stopień zużycia środków trwałych w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych (2005, 2008, 2009)	8 (257)	336
DZIAŁ XXII. RACHUNKI REGIONALNE	CHAPTER XXII. REGIONAL ACCOUNTS	
Uwagi ogólne	x	337
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) [2000, 2005, 2007, 2008]	1 (258)	339
Wartość dodana brutto na 1 pracującego (ceny bieżące) [2005, 2007, 2008]	2 (259)	340
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów (ceny bieżące) [2000, 2005, 2007, 2008]	3 (260)	340
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych (2000, 2005, 2007, 2008)	4 (261)	340
DZIAŁ XXIII. PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ	CHAPTER XXIII. PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY	
Uwagi ogólne	x	341
Prywatyzacja	Privatization	
Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2009 r.	1 (262)	343
Przedsiębiorstwa państwowe sprywatyzowane metodą bezpośrednią i zlikwidowane w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2009 r.	2 (263)	343

	Tabl. Table	Str. Page
Spółki powstałe w wyniku komercjalizacji przedsiębiorstw państwowych i ich prywatyzacja w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2009 r.	3 (264)	344
Spółki powstałe na bazie majątku sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2009 r.	4 (265)	344
Przedsiębiorstwa państwowe według stanu prawnoo-rganizacyjnego w 2009 r.	5 (266)	345
Podmioty gospodarki narodowej		
Entities of the national economy		
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON (2000, 2005, 2008, 2009)	6 (267)	345
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON według form prawnych i sekcji (2000, 2005, 2008, 2009)	7 (268)	346
Spółki handlowe według form prawnych i sekcji (2000, 2005, 2008, 2009)	8 (269)	348
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą według sekcji w 2009 r.	9 (270)	349

SPIS WYKRESÓW

LIST OF GRAPHS

	Str. Page
Podział administracyjny województwa mazowieckiego w 2009 r.	58
Podział województwa mazowieckiego według Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS)	59
Ludność według płci i wieku w 2009 r.	94
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku w 2009 r.	95
Struktura pracujących w 2009 r.	122
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku i poziomu wykształcenia w 2009 r.	122
Struktura zatrudnionych według wysokości wynagrodzenia brutto za październik 2008 r.	123
Sieć rozdzielcza wodociągowa i kanalizacyjna (1996, 2009)	178
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 zawartych małżeństw (1996—2009)	178
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2009/10 ...	179
Użytkowanie gruntów według siedziby użytkownika w 2009 r.	244
Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2008 r. (ceny stałe 2007 r.)	244
Produkcja ważniejszych produktów rolnych (2001—2005, 2008, 2009)	245
Udział (w %) i miejsce województwa w produkcji niektórych artykułów rolnych w kraju w 2009 r.	245
Struktura produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące) [2005, 2009]	314
Struktura dochodów i wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2009 r.	315
Sektory instytucjonalne i ich wzajemne powiązania	336
Struktura wartości dodanej brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące) [2000, 2008]	337
Porównanie tempa wzrostu wartości dodanej brutto i pracujących według rodzajów działalności w 2008 r.	337
Schemat procesu prywatyzacji	340
Struktura podmiotów gospodarki narodowej w 2009 r.	341
Administrative division of Mazowieckie voivodship in 2009	58
Division of the Mazowieckie voivodship according to the Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS)	59
Population by sex and age in 2009	94
Internal migration of population for permanent residence by sex and age in 2009	95
Structure of employed persons in 2009	122
Structure of registered unemployed persons by age and educational level in 2009	122
Structure of paid employment by amount of gross wages and salaries for October 2008	123
Water-line and sewerage distribution network (1996, 2009)	178
Dwellings completed per 1000 marriages contracted (1996—2009)	178
Education by educational level in 2009/10 school year	179
Land use by official residence of land user in 2009	244
Structure of market agricultural output in 2008 (constant prices 2007)	244
Production of major agricultural products (2001—2005, 2008, 2009)	245
Share (in %) and place of voivodship in production of selected agricultural products in the country in 2009	245
Structure of construction and assembly production (current prices) [2005, 2009]	314
Structure of revenue and expenditure of local self-government entities budgets by division in 2009	315
Institutional sectors and their relationships	336
Structure of gross value added by kinds of activities (current prices) [2000, 2008]	337
Comparison of gross value added and employed persons growth rate by kinds of activities in 2008	337
Plan of the privatization process	340
Structure of entities of the national economy in 2009	341

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH SYMBOLS

Kreska (—)	—	zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero: (0)	—	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;</i>
(0,0)	—	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.</i>
Kropka (.)	—	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak x	—	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak Δ	—	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 18 na str. 24. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the Yearbook, item 18 on page 24.</i>
Znak *	—	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych. <i>data revised.</i>
Znak #	—	oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej. <i>data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.</i>
„W tym” “Of which”	—	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>
Comma (,)	—	used in figures represents the decimal point.

SKRÓTY ABBREVIATIONS

tys.	=	tysiąc	mm	=	milimetr
thous.	=	thousand			millimetre
mln	=	milion	m	=	metr
		million			metre
zł	=	złoty	km	=	kilometr
zl	=	złoty			kilometre
szt.	=	sztuka	m ²	=	metr kwadratowy
pcs	=	piece			square metre
egz.	=	egzemplarz	ha	=	hektar
					hectare
kpl.	=	komplet	km ²	=	kilometr kwadratowy
wol.	=	wolumin			square kilometre
vol.	=	volume	ml	=	mililitr
					millilitre
g	=	gram	l	=	litr
		gram			litre
kg	=	kilogram	hl	=	hektolitr
		kilogram			hectolitre
dt	=	decytona	m ³	=	metr sześcienny
		deciton			cubic metre
t	=	tona	dam ³	=	dekametr sześcienny
		tonne			cubic decametre

hm ³	= hektometr sześcienny <i>cubic hectometre</i>	ok.	= około
kWh	= kilowatogodzina <i>kilowatt-hour</i>	poj.	= pojemność
GWh	= gigawatogodzina <i>gigawatt-hour</i>	poz.	= pozycja
GJ	= gigadżul <i>gigajoule</i>	pkt	= punkt
°C	= stopień Celsjusza <i>centigrade</i>	tabl.	= tablica <i>table</i>
s	= sekunda <i>second</i>	ust.	= ustęp
h	= godzina <i>hour</i>	0°1'1" {	E = wschód <i>East</i>
d	= doba		N = północ <i>North</i>
24 h	= 24 hours		S = południe <i>South</i>
			W = zachód <i>West</i>
r.	= rok	Dz.U.	= Dziennik Ustaw
p u	= powierzchnia użytkowa	Dz.Urz.	= Dziennik Urzędowy
ceg <i>brick</i>	= cegła przeliczeniowa materiałów ściennych <i>= standard brick unit expressing the quantity of wall building materials</i>	i in.	= i inne
t/r	= ton rocznie	itp. <i>etc.</i>	= i tym podobne <i>= and the like</i>
t/y	= tonnes per year	m.in. <i>i.a.</i>	= między innymi <i>= among others</i>
art.	= artykuł <i>article</i>	np. <i>e.g.</i>	= na przykład <i>= for example</i>
cd. <i>cont.</i>	= ciąg dalszy <i>= continued</i>	tj. <i>i.e.</i>	= to jest <i>= that is</i>
dok. <i>cont.</i>	= dokończenie <i>= continued</i>	tzn. <i>i.e.</i>	= to znaczy <i>= that is</i>
gm. m.	= gmina miejska <i>urban gimna</i>	tzw.	= tak zwany
gm. m-w.	= gmina miejsko-wiejska <i>urban-rural gimna</i>	ww.	= wyżej wymieniony
gm. w.	= gmina wiejska <i>rural gimna</i>	PKP	= Polskie Koleje Państwowe
Lp. <i>No.</i>	= liczba porządkowa <i>= number</i>	NTS	= Nomenklatura Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych <i>Nomenclature of Territorial Units for Statistics</i>
kk	= Kodeks karny	EKG <i>ECE</i>	= Europejska Komisja Gospodarcza <i>= Economic Commission for Europe</i>
m.st.	= miasto stołeczne <i>Capital City</i>	EUROSTAT	= Urząd Statystyczny Wspólnot Europejskich <i>Statistical Office of the European Communities</i>
nr (Nr) <i>No.</i>	= numer <i>= number</i>	ONZ <i>UN</i>	= Organizacja Narodów Zjednoczonych <i>= United Nations</i>

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w Roczniku dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — dotyczą całej gospodarki narodowej.

2. Dane prezentuje się:

1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności — PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej — *Statistical Classification of Economic Activities in the European Community* — NACE rev. 2. PKD 2007, wprowadzona z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz.U. Nr 251, poz. 1885), zastąpiła Polską Klasyfikację Działalności — PKD 2004.

PKD 2007, w stosunku do dotychczas stosowanej klasyfikacji PKD 2004, wprowadza zmiany zakresowe polegające na uwzględnieniu nowych grupowań rodzajów działalności (ujęcie nowych, podział lub agregacja dotychczasowych), a także na przesunięciu rodzajów działalności pomiędzy poszczególnymi poziomami klasyfikacyjnymi. W efekcie w PKD 2007 wyróżnia się m.in. 21 sekcji i 88 działów, wobec 17 sekcji i 62 działów w PKD 2004. Zmiany te powodują również w niektórych przypadkach brak porównywalności danych przy niezmiennych nazwach poziomów klasyfikacyjnych.

W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Pod pojęciem „**Pozostałe usługi**” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna naukowa i techniczna”, „Działalność z zakresu usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją” oraz „Pozostała działalność usługowa”.

Dane z rachunków regionalnych prezentowane są nadal w układzie PKD 2004; zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) nr 715/2010 z dnia 10 VIII 2010 r. zmieniającym rozporządzenie Rady (WE) nr 2223/96 w zakresie dostosowań wynikających ze zmian wprowadzonych w klasyfikacji statystycznej działalności gospodarczej NACE rev. 2 i klasyfikacji statystycznej produktów według działalności (CPA) w rachunkach narodowych; dane z rachunków regionalnych w układzie PKD 2007 będą po raz pierwszy przekazane w grudniu 2011 r.

W ramach PKD 2004 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „Przemysł” sekcje:

GENERAL NOTES

1. Data presented in the Yearbook, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

2. Data are presented:

1) according to the **Polish Classification of Activities — PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community — NACE rev. 2. PKD 2007, was introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers of 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) and replaced the Polish Classification of Activities — PKD 2004.

PKD 2007/NACE rev. 2 differs from the previously used PKD 2004/NACE rev. 1.1 classification in the introduction of changes in scope, i.e. new groupings of activity types (presentation of new types, division or aggregation of the previous ones) as well as transfers of some types of activities between individual classification levels. As a result there are, among others, 21 sections and 88 divisions in PKD 2007/NACE rev. 2 compared with 17 sections and 62 divisions in PKD 2004/NACE rev. 1.1. In some cases these changes result in a lack of comparability of data if the names of classification levels remain unchanged.

The item **“Industry”** was introduced, including NACE rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, as an additional grouping.

The item **“Other services”** was introduced including sections: “Professional scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation” and “Other service activities”.

Data on regional accounts are still presented according to the PKD 2004/NACE rev. 1.1; pursuant to the Commission regulation (EU) No 715/2010 of 10 VIII 2010 amending Council Regulation (EC) No 2223/96 as regards adaptations following the revision of the statistical classification of economic activities NACE rev. 2 and the statistical classification of products by activity (CPA) in national accounts, data on regional accounts according to the PKD 2007/NACE rev. 2 will be provided for the first time in December 2011.

The item **“Industry”** was introduced, including NACE rev. 1.1 sections: “Mining and quarrying”, “Manu-

„Górnictwo”, „Przetwórstwo przemysłowe” oraz „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę”.

Pod pojęciem „Pozostała działalność usługowa” ujęte są sekcje PKD 2004: „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne”, „Edukacja”, „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”, „Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała” oraz „Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników”;

2) według **sektorów instytucjonalnych** — wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

3) według **sektorów własności**:

— sektor publiczny — grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,

— sektor prywatny — grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszaną” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

3. Dane prezentowane dla województwa i podregionów odpowiadają poziomowi 2 i 3 Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS), opracowanej na podstawie Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS) obowiązującej w krajach Unii Europejskiej. NTS obowiązująca od 1 I 2008 r. wprowadzona została rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 XI 2007 r. (Dz.U. Nr 214, poz. 1573).

Poziom 3 — **podregiony** (w województwie mazowieckim 6 jednostek) — grupują jednostki szczebla powiatowego.

4. Prezentowane informacje przedstawione zostały stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i — jeśli nie zaznaczono inaczej — obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- powyżej 49 osób.

5. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

6. Dane w podziale według sekcji i działów PKD 2007 opracowano — jeśli nie zaznaczono inaczej — tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzują-

facturing” and “Electricity, gas and water supply”, as an additional grouping.

The item “**Other services activity**” was introduced including NACE rev. 1.1 sections: “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Health and social work”, “Other community, social and personal service activities” and “Activities of households”;

2) according to **institutional sectors** — exclusively within the scope of regional accounts;

3) according to **ownership sectors**:

— public sector — grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), local self-government entity ownership as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of public sector entities,

— private sector — grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company’s registration application.

3. Data presented for voivodship and subregions correspond to levels 2 and 3 of the Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS), compiled on the basis of the Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS) obligatory in the countries of the European Union. NTS in force since 1 I 2008 was introduced by the decree by the Council of Ministers, dated 14 XI 2007 (Journal of Laws No. 214, item 1573).

Level 3 — **subregions** (in mazowieckie voivodship 6 units) — grouping powiats.

4. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the **number of persons employed**, and (unless otherwise indicated) include entities employing:

- up to 9 persons,
- from 10 to 49 persons,
- more than 49 persons.

5. Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with **the respective organizational status of units of the national economy**.

6. Data according to NACE rev. 2 sections and divisions are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.

In the **enterprise** (entity) **method**, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for

cych ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

7. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki Narodowej (REGON).

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

Informacje w rejestrze REGON tworzone są na podstawie danych zgłaszanych bezpośrednio przez podmioty, na których ciąży obowiązek rejestracji oraz dokonywania zmian cech objętych wpisem. Dane te nie podlegają dodatkowej weryfikacji.

8. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku — obok PKD 2007 — należy wymienić:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego, zatrudnionych i ich wynagrodzeń; klasyfikacja wprowadzona została z dniem 1 I 2005 r. rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 XII 2004 r. (Dz.U. Nr 265, poz. 2644 z późn. zm.) w miejsce obowiązującej do 31 XII 2004 r.;
- 2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług PKWiU 2008**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2008, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 I 2009 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. (Dz.U. Nr 207, poz. 1293) w miejsce PKWiU stosowanej do 31 XII 2008 r.;
- 3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
- 4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania produktów budownictwa; PKOB, opracowana na podstawie Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz.U. Nr 112, poz. 1316 z późn. zm.);
- 5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz.U. Nr 112, poz. 1317 z późn. zm.).

9. Informacje o **województwie i podregionach** oraz w podziale na **miasta i wieś** — jeśli nie zaznaczono inaczej — podano w każdorazowym podziale administracyjnym. Przez „miasta” rozumie się obszar położony w granicach administracyjnych tych jednostek, przez „wieś” — pozostałe terytorium województwa.

grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

7. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity, registered in the Country Official Register of the Units of the National Economy (REGON).

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own account in order to earn a profit.

Information in REGON register is produced on the basis of data submitted directly by entities, which are obliged to register and report on changes in features required for the registration. The data are not further verified.

8. Other than NACE rev. 2, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

- 1) the **Occupations and Specializations Classification**, on the basis of which councillors of organs of local self-government entities, paid employees and their wages and salaries are grouped; the classification was introduced on 1 I 2005 by a decree of the Minister of Economy and Labour, dated 8 XII 2004 (Journal of Laws No. 265, item 2644 with later amendments), replacing the classification valid until 31 XII 2004;
- 2) the **Polish Classification of Products and Services PKWiU 2008**, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 I 2009 by a decree of the Council of Ministers, dated 29 X 2008 (Journal of Laws No. 207, item 1293) in place of the PKWiU classification used until 31 XII 2008;
- 3) the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;
- 4) the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which products of construction are grouped; PKOB, compiled on the basis of the Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316 with later amendments);
- 5) the **Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1317 with later amendments).

9. Information on **voivodship and subregions** as well as by **urban and rural area**, unless otherwise indicated, is presented according to administrative division in a given period. The term urban area is understood as an area located within the administrative borders of these units, while a rural area — as the remaining territory of the voivodship.

10. Dane w cenach bieżących odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach i wykresach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Do wyceny produkcji i wartości dodanej brutto — jeśli nie zaznaczono inaczej — przyjęto kategorię **ceny bazowej**.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług — VAT (od produktów krajowych i z importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych, zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

11. Jako **cenę stałą** przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej — średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu — ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) od 2006 r.

12. **Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki — w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach — obliczono w warunkach porównywalnych.

Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

13. Przy **przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.)** danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja, spożycie) — według stanu w dniu 30 VI.

W latach 2000 i 2001 do przeliczeń przyjęto skorygowaną liczbę ludności uwzględniającą ludność zbilansowaną w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 w podziale administracyjnym obowiązującym w dniu 31 XII 2002 r.

14. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

15. Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

10. Data in **current prices** correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables and charts in which prices are not defined, data are expressed in current prices.

In order to evaluate production and gross value added, unless otherwise indicated, the **basic price** category was implemented.

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: value added tax — VAT (on domestic products and on imports), taxes and customs duties on imports (including excise tax) as well as other taxes on products, such as excise tax on domestic products and taxes on selected types of services (e.g., on games of chance and mutual betting, lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers in buses with foreign registration).

11. **Constant prices** were adopted as follows:

- 1) agricultural output — average national current prices from the year preceding the reference year with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in case of which average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;
- 2) sold production of industry — 2005 constant prices (2005 average current prices) since 2006.

12. **Relative numbers (indices, percentages)** are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices — in case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods are calculated in comparable conditions.

Single base indices are calculated using the chain-base index method.

13. When **computing per capita data (per 1000 population, etc.)** as of the end of a year (e.g., beds in hospitals, fixed assets), the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics, production, consumption) — as of 30 VI.

In 2000 and 2001 corrected number of population, considering balanced population, based on the results of the Population and Housing Census 2002 in the administrative division valid as of 31 XII 2002, was applied in calculations.

14. Data, unless otherwise indicated, do not include the budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

15. Selected information presented on the basis of preliminary data may change in subsequent publications of the Statistical Office.

16. Zastosowanie automatycznych zaokrągleń w niektórych przypadkach mogło spowodować drobne rozbieżności w sumowaniu danych na wyższych poziomach agregacji.

17. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami, przy przyjęciu zasady, że jako źródłodawcę podaje się instytucję przekazującą informacje prezentowane w tablicy za ostatni rok.

18. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

16. *Automatic rounding of numbers might in some cases cause differences in sums on higher level of aggregation.*

17. *Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note, with the institution providing the information presented in the table for the last year given as the source.*

18. *The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:*

skrót abbreviation	pełna nazwa full name
MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA CHOROÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja) <i>INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD-10 Revision)</i>	
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych <i>Diseases of blood and blood-forming organs</i>	Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych <i>Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism</i>
Wady rozwojowe wrodzone <i>Congenital anomalies</i>	Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe <i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>
Objawy i stany niedokładnie określone <i>Symptoms and ill-defined conditions</i>	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych, gdzie indziej niesklasyfikowane <i>Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified</i>

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI — PKD 2007
STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY — NACE rev. 2

**sekcje
sections**

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade and repair</i>	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i>	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi <i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI — PKD 2007 (dok.)
 STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY — NACE rev. 2 (cont.)

działy
divisions

Produkcja skór i wyrobów skórzanych	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja wyrobów farmaceutycznych <i>Manufacture of pharmaceutical products</i>	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych <i>Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations</i>
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
Gospodarka odpadami; odzysk surowców	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI — PKD 2004
 NOMENCLATURE DES ACTIVITÉS DE COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE — NACE rev. 1.1

sekcje
sections

Handel i naprawy <i>Trade and repair</i>	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods</i>
Obsługa nieruchomości i firm	Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne

*

* *

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych, w „Roczniku Statystycznym Rzeczypospolitej Polskiej” oraz na stronie internetowej GUS <http://www.stat.gov.pl>.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the general notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications, in the “Statistical Yearbook of the Republic of Poland” as well as on the web page of the CSO <http://www.stat.gov.pl>.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2009 R.
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100		
POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY — stan w dniu 31 XII AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION — as of 31 XII				
Powierzchnia w km ²	312679	35558	11,4	Area in km ²
Powiaty	314	37	11,8	Powiats
Miasta na prawach powiatu	65	5	7,7	Cities with powiat status
Gminy	2478	314	12,7	Gminas
Miasta	897	85	9,5	Towns
Miejscowości wiejskie	54033	8755	16,2	Rural localities
Sołectwa	40464	7319	18,1	Village administrator's offices
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION				
Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				Emission of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution in thous. t:
pyłowych	61,7	5,1	8,2	particulates
gazowych	203125,6	27935,1	13,8	gases
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 XII)	3153	272	8,6	Municipal waste water treatment plants ^a (as of 31 XII)
w tym: biologiczne	2277	205	9,0	of which: biological
z podwyższonym usuwaniem biogenów	813	66	8,1	with increased biogene removal (disposal)
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t	111060,2	5859,5	5,3	Generated waste (during the year; excluding municipal waste) in thous. t
Odpady komunalne zebrane ^b (w ciągu roku) w tys. t	10053,5	1556,9	15,5	Municipal waste collected ^b (during the year) in thous. t
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące): służące ochronie środowiska:				Outlays on fixed assets (current prices): in environmental protection:
w milionach złotych	10671,9	1591,7	14,9	in million zlotys
w % nakładów inwestycyjnych na gospodarkę narodową	4,9	3,5	x	in % of investment outlays on national economy
służące gospodarce wodnej:				in water management:
w milionach złotych	2823,2	553,5	19,6	in million zlotys
w % nakładów inwestycyjnych na gospodarkę narodową	1,3	1,2	x	in % of investment outlays on national economy
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE PUBLIC SAFETY				
Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:
w liczbach bezwzględnych	1129577	145274	12,9	in absolute numbers
na 10 tys. ludności	296	279	x	per 10 thous. population
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w %	67,1	59,1	x	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %

^a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. ^b Dane szacunkowe.
^a On sewerage system. ^b Estimated data.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2009 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100		
LUDNOŚĆ POPULATION				
Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys.	38167,3	5222,2	13,7	Population (as of 31 XII) in thous.
miasta	23278,2	3374,7	14,5	urban areas
wieś.....	14889,1	1847,5	12,4	rural areas
w tym kobiety.....	19738,6	2724,3	13,8	of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII).....	122	147	x	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	55,0	56,9	x	Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 XII)
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,86	1,00	x	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicz- nych na pobyt stały na 1000 ludności...	-0,03	+2,36	x	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 popula- tion
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES				
Pracujący ^a (stan w dniu 31 XII) w tys.	13449,1	2256,7	16,8	Employed persons ^a (as of 31 XII) in thous.
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł.....	3101,74	3915,46	126,2	Average monthly gross wages and salaries in zł
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	1892,7	224,5	11,9	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII) w %	12,1	9,0	x	Registered unemployment rate (as of 31 XII) in %
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS				
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				Network (as of 31 XII) in km:
wodociągowej rozdzielczej	267332,1	39066,0	14,6	water-line distribution
kanalizacyjnej rozdzielczej ^b	100201,5	9695,4	9,7	sewerage distribution ^b
gazowej	131538,1	14049,8	10,7	gas-line
Zasoby mieszkaniowe ^c (stan w dniu 31 XII):				Dwelling stocks ^c (as of 31 XII):
mieszkania: w tysiącach.....	13302,4	2000,7	15,0	dwellings: in thousands
na 1000 ludności	348,5	383,1	x	per 1000 population
izby: w tysiącach.....	49322,6	7049,7	14,3	rooms: in thousands
na 1000 ludności	1292,3	1350,0	x	per 1000 population
powierzchnia użytkowa mieszkań:				usable floor space of dwellings:
w tysiącach m ²	938475	137857	14,7	in thousands m ²
na 1000 ludności w m ²	24588	26398	x	per 1000 population in m ²

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe). ^b Łącznie z kolektorami. ^c Na podstawie bilansu.

^a By actual workplace and kind of activity; with the employed persons on private farms in agriculture (estimated data). ^b Including collectors. ^c Based on balance.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2009 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100		
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.) MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)				
Mieszkania oddane do użytkowania:				Dwellings completed:
w tysiącach.....	160,0	39,0	24,4	in thousands
na 1000 ludności:				per 1000 population:
mieszkania.....	4,2	7,5	x	dwellings
izby.....	17,2	28,2	x	rooms
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	417,9	714,5	x	usable floor space of dwellings in m ²
EDUKACJA ^a I WYCHOWANIE — stan na początku roku szkolnego EDUCATION ^a — as of beginning of the school year				
Uczniowie w szkołach ^b w tys.:				Pupils and students in schools ^b in thous.:
podstawowych.....	2234,9	305,1	13,7	primary
gimnazjalnych.....	1322,1	172,7	13,1	lower secondary
zasadniczych zawodowych ^c	245,2	23,5	9,6	basic vocational ^c
liceach ogólnokształcących ^d	658,1	99,9	15,2	general secondary ^d
liceach profilowanych.....	47,3	8,9	18,9	specialized secondary
technikach ^e	555,8	57,7	10,4	technical secondary ^e
artystycznych ogólnokształcących ^f	13,1	1,4	10,4	general art ^f
policealnych.....	284,8	31,8	11,2	post-secondary
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego:				Children attending pre-primary education establishments:
w tysiącach.....	994,1	149,4	15,0	in thousands
na 1000 dzieci w wieku 3—6 lat.....	673	721	x	per 1000 children aged 3—6
OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA — stan w dniu 31 XII HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE — as of 31 XII				
Pracownicy medyczni ^{g,h} :				Medical personnel ^{g,h} :
lekarze.....	79015	12253	15,5	doctors
lekarze dentyści.....	11855	1466	12,4	dentists
pielęgniarki ⁱ	185893	25911	13,9	nurses ⁱ
Zakłady ambulatoryjnej opieki zdrowotnej	16252	1940	11,9	Out-patient health care institutions
Szpitala ogólne.....	751	93	12,4	General hospitals
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys.	183040	24110	13,2	Beds in general hospitals in thous.
Apteki ^k	10817	1357	12,5	Pharmacies ^k

^a Patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 179. ^b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. ^{c—e} Łącznie z uczniami: ^c — szkół specjalnych przysposabiających do pracy, ^d — uzupełniających liceów ogólnokształcących, ^e — techników uzupełniających. ^f Dających uprawnienia zawodowe. ^g Łącznie z odbywającymi staż. ^h Łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest indywidualna praktyka lekarska i pielęgnarska zarejestrowana w Izbach Lekarskich, pielęgnarskich, która realizuje świadczenia zdrowotne w ramach środków publicznych; bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji publicznej lub samorządu terytorialnego albo Narodowy Fundusz Zdrowia. ⁱ Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. ^k Patrz uwagi ogólne działu „Ochrona zdrowia i opieka społeczna”, ust. 10 na str. 207.

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 179. ^b Excluding schools for adult, excluding post-secondary schools. ^{c—e} Including students: ^c — special job-training schools, ^d — supplementary general secondary schools, ^e — supplementary technical secondary schools. ^f Leading to professional certification. ^g Include inters. ^h Including persons for whom the main workplace are individual medical practice and nurses registered at Chamber of Physicians and Chambers of Nurses providing publicly funded medical services; excluding persons for whom the main workplace are university, social welfare, public administration or territorial self-government unit or National Health Fund. ⁱ Including master nurses. ^k See general notes to the chapter “Health care and social welfare”, item 10 on page 207.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2009 R. (cd.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100		
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM				
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	8392	991	11,8	Public libraries (including branches; as of 31 XII)
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	134268,4	17182,3	12,8	Public library collections (as of 31 XII) in thous. vol.
Muzea (stan w dniu 31 XII)	774	113	14,6	Museums (as of 31 XII)
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	20655,1	3329,6	16,1	Museum and exhibition visitors in thous.
Kina stałe (stan w dniu 31 XII).....	448	53	11,8	Fixed cinemas (as of 31 XII)
Widzowie w kinach stałych w tys.	38975,3	8685,0	22,3	Audience in fixed cinemas in thous.
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania w tys.:				Collective tourist accommodation establishments in thous.:
miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	606,5	40,7	6,7	number of beds (as of 31 VII)
korzystający z noclegów	19353,7	2786,6	14,4	tourists accommodated
ROLNICTWO I LEŚNICTWO AGRICULTURE AND FORESTRY				
Użytki rolne ^a (stan w czerwcu) w tys. ha..	16119,6	2089,3	13,0	Agricultural land ^a (as of June) in thous. ha
w tym:				of which:
grunty orne	12113,6	1430,0	11,8	arable land
sady (łącznie ze szkółkami drzew i krzewów).....	331,4	96,1	29,0	orchards (including nurseries)
łąki i pastwiska trwałe	3179,7	497,9	15,7	permanent meadows and pastures
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha:				Sown area (as of June) in thous. ha:
zboża ogółem	8582,8	1065,1	12,4	total cereals
ziemniaki	508,0	84,6	16,7	potatoes
warzywa gruntowe.....	206,5	30,7	14,9	ground vegetables
Zbiory w tys. t:				Production in thous. t:
zboża ogółem	29826,6	2963,0	9,9	total cereals
ziemniaki	9702,8	1404,0	14,5	potatoes
warzywa gruntowe.....	4809,7	704,4	14,6	ground vegetables
Plony z 1 ha w dt:				Yields per 1 ha in dt:
zboża ogółem	34,8	27,8	79,9	total cereals
ziemniaki	191	166	86,9	potatoes
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9088,6	802,1	8,8	Forest areas (as of 31 XII) in thous. ha
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO INDUSTRY AND CONSTRUCTION				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				Sold production of industry (current prices):
w milionach złotych.....	896379,8	181570,0	20,3	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	23494	34825	148,2	per capita in zł
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^b (ceny bieżące):				Sales of construction and assembly production ^b (current prices):
w milionach złotych.....	83676,4	17098,8	20,4	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	2193	3279	149,5	per capita in zł

^a Według granic administracyjnych; bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. ^b Zrealizowanej przez podmioty budowlane — według miejsca wykonywania robót.

^a By administrative borders; excluding non-farm land. ^b Realized by construction units — by place of performing works.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2009 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
		ogółem	Polska = 100	
		total	Poland = 100	
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ — stan w dniu 31 XII TRANSPORT AND COMMUNICATIONS — as of 31 XII				
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km	268372,2	32972,6	12,3	Hard surface public roads (urban and non-urban) in km
w tym o nawierzchni ulepszonej w %....	91,3	94,4	x	of which improved in %
Samochody zarejestrowane w tys. szt.:				Registered cars in thous. units:
osobowe	16494,7	2522,0	15,3	passenger cars
ciężarowe i ciągniki siodłowe ^a	2796,8	509,8	18,2	lorries and road tractors ^a
Placówki pocztowe ^b	8343	886	10,6	Post offices ^b
Telefoniczne łącza główne ^c :				Fixed main line ^c :
w tysiącach	8489,7	1521,5	17,9	in thousands
w tym standardowe łącza główne	7381,3	1307,9	17,7	of which standard main line
na 1000 ludności	222,4	291,3	x	per 1000 population
HANDEL — stan w dniu 31 XII TRADE — as of 31 XII				
Sklepy	371839	48374	13,0	Shops
Liczba ludności na 1 sklep	103	108	x	Population per 1 shop
FINANSE PUBLICZNE PUBLIC FINANCE				
Budżety gmin ^d				Budgets of gminas ^d
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	64882,1	7989,7	12,3	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	2547	2645	103,8	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	70002,6	8743,1	12,5	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	2748	2894	105,3	per capita in zł
Budżety miast na prawach powiatu				Budgets of cities with powiat status
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	50327,5	11936,0	23,7	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	3968	5442	137,2	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	56201,1	13389,8	23,8	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	4431	6105	137,8	per capita in zł
Budżety powiatów				Budgets of powiats
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	20084,5	2331,5	11,6	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	789	772	97,9	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	21155,8	2490,5	11,8	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	831	824	99,3	per capita in zł
Budżety województw				Budgets of voivodships
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	19548,3	2950,9	15,1	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	512	566	110,5	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	20468,7	3244,3	15,9	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	536	622	116,0	per capita in zł

^a Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. ^b Dane dotyczą poczty publicznej. ^c Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^d Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Including vans. ^b Data concern public post. ^c Data concern operators of the public telecommunication network. ^d Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2009 R. (dok.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100		
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE INVESTMENTS. FIXED ASSETS				
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				<i>Investment outlays (current prices):</i>
w milionach złotych.....	218580,9	45479,9	20,8	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	5729	8723	152,3	<i>per capita in zł</i>
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				<i>Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):</i>
w milionach złotych.....	2376908,4	513452,3	21,6	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	62276	98322	157,9	<i>per capita in zł</i>
PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY				
Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji ^a	5862	707	12,1	<i>State owned enterprises included in the privatization process^a</i>
skomercjalizowane	1738	188	10,8	<i>commercialized</i>
objęte prywatyzacją bezpośrednią.....	2191	290	13,2	<i>included in direct privatization</i>
w tym sprywatyzowane	2110	258	12,2	<i>of which privatized</i>
poddane likwidacji	1933	229	11,8	<i>subject to liquidation</i>
w tym zlikwidowane.....	1094	130	11,9	<i>of which liquidated</i>
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON ^b (stan w dniu 31 XII)	3742673	646696	17,3	<i>Entities of the national economy in the REGON register^b (as of 31 XII)</i>
sektor publiczny.....	120488	12757	10,6	<i>public sector</i>
sektor prywatny	3622185	633939	17,5	<i>private sector</i>
RACHUNKI REGIONALNE W 2008 R. REGIONAL ACCOUNTS IN 2008				
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				<i>Gross domestic product (current prices):</i>
w milionach złotych.....	1275432	274142	21,5	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	33462	52770	157,7	<i>per capita in zł</i>
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				<i>Gross value added (current prices):</i>
w milionach złotych.....	1116476	239976	21,5	<i>in million zlotys</i>
na 1 pracującego ^c w zł	78778	104618	132,8	<i>per 1 employed person^c in zł</i>
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				<i>Gross nominal disposable income in the households sector:</i>
w milionach złotych.....	803351	139652	17,4	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	21076	26882	127,5	<i>per capita in zł</i>

^a W okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2009 r.; bez państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączonych do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. ^b Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^c Do przeliczeń przyjęto przeciętną w roku liczbę pracujących (bez pracujących w „szarej gospodarce”); dane dotyczące pracujących opracowano uwzględniając w obliczeniach pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002.

^a From 1 VIII 1990 to 31 XII 2009; excluding state farms incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury. ^b Excluding persons tending private farms in agriculture. ^c For calculations the average number of employed persons was applied (excluding persons working in the “hidden economy”); data concerning employed persons were compiled including the results of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002 in calculations of employed persons on private farms in agriculture.

U w a g a. Przeliczeń danych na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) za lata 2000 i 2001 dokonano przy przyjęciu skorygowanej liczby ludności uw
N o t e. Calculations of data per capita (1000 population, etc.) for 2000 and 2001 are based on the revised number of population, which consid

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
POWIERZ AR						
1	Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII)	35579	35579	35579	35579	35567
STAN I OCHRONA ENVIRONMENTAL						
2	Pobór wody — w % poboru ogółem — na cele: produkcyjne ^a (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybac- twem).....	82,2	83,2	83,9	84,7	85,4
3	eksploatacji sieci wodociągowej ^b	13,7	12,6	12,1	11,7	10,9
4	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km ² w dam ³	65,0	63,8	65,7	71,0	73,8
5	w tym do produkcji przemysłowej.....	54,8	54,0	56,0	61,1	64,0
6	Ścieki przemysłowe i komunalne oczyszczane w % wymagających oczyszczania ^c	65,3	67,4	71,9	68,4	72,5
7	Ścieki przemysłowe i komunalne nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³	2,8	2,5	2,0	2,2	1,9
8	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków ^d w % ogółu ludności....	40,6	42,6	45,0	46,5	47,3
Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szcze- gólnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:						
9	pyłowych	13,9	13,7	12,0	13,4	12,5
10	gazowych (bez dwutlenku węgla).....	188,3	201,8	189,0	210,4	208,8
Redukcja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczysz- czeń wytworzonych:						
11	pyłowych	98,9	99,0	99,1	99,1	99,1
12	gazowych (bez dwutlenku węgla).....	4,5	8,5	16,6	17,2	19,1
13	Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komu- nalnych) ^e na 1 km ² w t	123,1	142,2	138,2	166,3	164,3
14	Odpady komunalne zebrane ^f (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w kg ...	279	282	285	301	313
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w % nakładów inwestycyj- nych na gospodarkę narodową:						
15	służące ochronie środowiska	3,1	2,7	2,3	1,8	2,0
16	służące gospodarce wodnej	0,6	0,5	1,0	1,0	0,9
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII):						
17	w % powierzchni ogólnej	29,6	30,1	30,1	29,6	29,6
18	na 1 mieszkańca w m ²	2060	2088	2091	2051	2048
BEZPIECZEŃSTWO PUBLIC						
Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygo- towawczych:						
19	w liczbach bezwzględnych	182421	195651	194145	205581	208600
20	na 10 tys. ludności	357	382	379	401	406
21	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w %..	34,3	41,0	42,3	44,3	46,2

a Z ujęć własnych. b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. c Odprowadzone do wód lub do ziemi. d Na podstawie szacunków; do 2001 r. określane jako odpady stałe wywiezione; od 2003 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę katalo

a From own intakes. b Water withdrawal by intakes before entering the water system. c Discharged into waters or into the ground. d Estima data; until 2001 defined as solid waste removed; since 2003 data are not comparable with data for previous years due to a change in the catalo

zgodnia z wynikami Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.
 ers the results of Population and Housing Census of 2002.

2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION	No.
CHNIA						
EA						
35559	35557	35558	35558	35558	Area in km ² (as of 31 XII)	1
ŚRODOWISKA						
PROTECTION						
					Water withdrawal — in % of total withdrawal — for purposes of:	
85,6	86,7	86,3	84,9	85,9	production ^a (excluding agriculture, forestry and fishing)	2
10,8	10,1	10,2	11,2	10,6	exploitation water-line system ^b	3
75,8	82,3	81,1	74,4	77,5	Consumption of water for needs of the national economy and population per 1 km ² in dam ³	4
65,9	72,4	71,2	64,5	67,5	of which for industrial production	5
71,5	78,2	87,6	87,6	89,4	Industrial and municipal waste water treated in % of requiring treatment ^c	6
1,9	1,5	0,8	0,8	0,7	Industrial and municipal waste water untreated per 1 km ² in dam ³	7
47,3	49,0	50,5	49,2	51,3	Population using waste water treatment plants ^d in % of total population	8
					Emission of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution in thous. t:	
11,3	11,3	9,9	6,7	5,1	particulates	9
217,1	232,2	196,2	156,9	153,7	gases (excluding carbon dioxide)	10
					Reduction of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution in % of pollutants produced:	
99,2	99,2	99,3	99,6	99,6	particulates	11
16,8	15,7	24,3	40,4	39,5	gases (excluding carbon dioxide)	12
164,7	162,4	190,9	194,7	164,8	Generated waste (during the year; excluding municipal waste) ^e per 1 km ² in t	13
291	299	322	324 ^f	299	Municipal waste collected ^f (during the year) per capita in kg	14
					Outlays on fixed assets (current prices) in % of investment outlays on national economy:	
3,0	2,6	2,4	3,1	3,5	in environmental protection	15
0,8	0,7	0,7	0,8	1,2	in water management	16
					Legally protected areas possessing unique environmental value (as of 31 XII):	
29,6	29,6	29,6	29,6	29,7	in % of total area	17
2043	2037	2031	2025	2020	per capita in m ²	18
PUBLICZNE						
SAFETY						
205990	189162	159857	136522	145274	Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:	
400	366	309	263	279	in absolute numbers	19
50,4	57,2	60,4	58,7	59,1	per 10 thous. population	20
					Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %	21

do 2000 r. określana jako ludność obsługiwana. ^e Patrz uwagi ogólne do rozdziału „Stan i ochrona środowiska”, ust. 7 na str. 65. ^f Dane szacunkowe; gu odpadów.

ted data; until 2000 defined as served population. ^e See general notes to the chapter “Environmental protection”, item 7 on page 65. ^f Estimated que of waste.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
LUD						
POPUL						
1	Ludność (stan w dniu 31 XII)	5115010	5121681	5128623	5135732	5145997
2	miasta	3307907	3310993	3313640	3322188	3329863
3	wieś	1807103	1810688	1814983	1813544	1816134
4	w tym kobiety	2655399	2660004	2664887	2670298	2677204
5	Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII)	108,0	108,1	108,2	108,3	108,4
6	Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	144	144	144	144	145
Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):						
7	produkcyjnym	3105393	3142992	3180613	3217872	3248829
8	poprodukcyjnym	841139	847202	852049	855080	860825
9	Małżeństwa na 1000 ludności	5,5	5,1	5,1	5,2	5,2
10	Rozwody na 1000 ludności	1,1	1,2	1,1	1,2	1,4
11	Urodzenia żywe na 1000 ludności	9,4	9,2	9,1	9,1	9,4
12	Zgony ^b na 1000 ludności	10,2	10,1	10,0	10,3	10,0
13	Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,8	-0,8	-0,9	-1,2	-0,6
14	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	7,2	7,3	6,4	6,7	6,0
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:						
15	mężczyźni	69,8	70,4	70,7	70,7	71,0
16	kobiety	78,6	78,8	79,3	79,3	79,9
17	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	+1,8	+2,0	+2,4	+2,7	+2,8
RYNEK						
LABOUR						
Pracujący ^c :						
18	w tysiącach	2387,0	2309,8	$\frac{2044,2}{2312,2}$ ^d	1976,9	2025,0
19	w tym kobiety	1160,6	1131,3	$\frac{988,2}{1135,1}$ ^d	945,9	961,7
20	na 1000 ludności	466,7	451,0	$\frac{398,6}{450,9}$ ^d	384,9	393,5
21	w sektorze prywatnym w %	75,2	76,1	$\frac{73,6}{76,7}$ ^d	74,3	74,9
według rodzajów działalności w %:						
22	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
23	przemysł i budownictwo
24	handel; naprawa pojazdów samochodowych ^d ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^d ; informacja i komunikacja
25	działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^d
26	pozostałe usługi ^e

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Ludność. Wyznania religijne”, ust. 2 na str. 92. ^b Łącznie ze zgonami niemowląt. ^c Stan w dniu 31 XII; według fanych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w liczniku (i od 2003 r.) — Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Miesz do Rocznika, ust. 2, pkt 1) na str. 20.

^a See general notes to the chapter “Population. Religious denominations”, item 2 on page 92. ^b Including infant deaths. ^c As of 31 XII; by ac using the results: in the numerator (and since 2003) — of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, in

2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION	No.
NOŚĆ ATYON^a						
5157729	5171702	5188488	5204495	5222167	Population (as of 31 XII)	1
3338255	3346700	3356370	3364505	3374711	urban areas	2
1819474	1825002	1832118	1839990	1847456	rural areas	3
2685792	2694813	2705344	2714164	2724346	of which females	4
108,7	108,8	108,9	109,0	109,1	Females per 100 males (as of 31 XII)	5
145	145	146	146	147	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)	6
Population of age (as of 31 XII):						
3274648	3293676	3309405	3319515	3329007	working	7
866385	877736	890240	904435	917882	post-working	8
5,4	5,8	6,3	6,5	6,4	Marriages per 1000 population	9
1,7	1,9	1,8	1,8	1,7	Divorces per 1000 population	10
9,7	10,2	10,7	11,3	11,5	Live births per 1000 population	11
10,1	10,1	10,2	10,3	10,5	Deaths ^b per 1000 population	12
-0,3	0,1	0,4	1,1	1,0	Natural increase per 1000 population	13
6,0	5,0	4,9	4,9	4,9	Infant deaths per 1000 live births	14
Life expectancy at the moment of birth:						
71,1	71,4	71,3	71,7	71,8	males	15
80,2	80,1	80,4	80,6	80,4	females	16
+2,9	+3,0	+2,9	+2,2	+2,4	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population	17
PRACY MARKET						
Employed persons ^c :						
2066,8	2116,1	2218,5	2252,6	2256,7	in thousands	18
988,3	1005,6	1053,2	1067,5	1074,6	of which women	19
400,7	409,2	427,6	432,8	432,1	per 1000 population	20
75,3	76,0	76,9	77,0	77,0	in private sector in %	21
by kind of activities in %:						
15,5	15,2	14,5	14,3	14,2	agriculture, forestry and fishing	22
20,9	21,6	21,8	20,8	20,3	industry and construction	23
29,0	28,7	29,1	29,8	29,6	trade; repair of motor vehicles ^d ; transportation and storage; accommodation and catering ^e ; information and communication	24
6,0	6,1	6,5	6,6	6,4	financial and insurance activities; real estate activities	25
28,6	28,4	28,1	28,5	29,5	other services ^f	26

tycznego miejsca pracy i rodzaju działalności (od 2004 r.). *d* Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, w mianowniku (i do 2001 r.) — Powszechnego Spisu Rolnego 1996. *e* Patrz uwagi ogólne

tual workplace and kind of activity (since 2004). *d* Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated the denominator (and until 2001) — of the Agricultural Census 1996. *e* See general notes to the Yearbook, item 2, point 1) on page 20.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
RYNEK LABOUR						
	Przeciętne zatrudnienie:					
	w przemyśle:					
1	w tysiącach
2	na 1000 ludności
	w budownictwie:					
3	w tysiącach
4	na 1000 ludności
5	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	289,9	346,1	368,9	363,6	352,9
6	1999 = 100	116,3	138,9	148,0	145,9	141,6
	W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 XII):					
7	kobiety	53,1	50,7	49,4	49,6	49,4
8	w wieku do 25 lat	28,6	27,5	26,1	24,4	22,7
9	pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	46,8	50,3	54,8	55,3	56,0
10	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) na 1 ofertę pracy	287	447	588	435	289
11	Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII) w %	10,8	13,0	$\frac{15,2}{13,8}$ ^a	15,4	14,7
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA WAGES AND SALARIES.						
12	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł.	2469,59	2681,85	2701,94	2822,50	2909,67
13	1999 = 100	111,8	121,4	122,3	127,8	131,7
14	w tym: w przemyśle
15	w budownictwie
16	Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.	1181,4	1169,7	1162,9	1161,7	1166,9
17	pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	902,9	897,0	895,8	900,3	910,8
18	rolników indywidualnych	278,5	272,7	267,1	261,4	256,1
	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:					
19	wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	851,37	943,03	1010,45	1064,58	1112,88
20	rolników indywidualnych ^b	571,90	644,45	665,33	691,02	713,22
INFRASTRUKTURA KOMU MUNICIPAL INFRASTRUC						
	Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII) w km:					
21	wodociągowej	24623	26386	28147	30294	32078
22	kanalizacyjnej ^c	5032	5475	5977	6593	6808
	Zużycie w gospodarstwach domowych:					
	wody z wodociągów:					
23	w hektometrach sześciennych	205,2	201,3	198,3	195,5	188,8
24	na 1 mieszkańca w m ³	40,2	39,3	38,7	38,1	36,7
	energii elektrycznej w miastach ^d :					
25	w gigawatogodzinach	2554,2	2632,3	2682,1	2693,5	2869,0
26	na 1 mieszkańca w kWh	772,9	795,4	809,5	811,7	862,7

^a Do wyciszenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy Rolnego 2002, w mianowniku (i do 2001 r.) — Powszechnego Spisu Rolnego 1996. ^b Łącznie z wypłatami z Funduszu Ubezpieczeń Społecz -Rentowego; w 2001 r. łącznie z jednorazowym wyrównaniem waloryzacji za 2000 r. ^c Łącznie z kolektorami. ^d Do 2004 r. dane nie obejmują

^a The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture was used for calculation, 2002, in the denominator (and until 2001) — of the Agricultural Census 1996. ^b Including payments from the Social Insurance Fund and the zation payment for 2000. ^c Including collectors. ^d Until 2004 data not include households, whose the main source of maintenance was income

2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION	No.
PRACY (dok.)						
MARKET (cont.)						
					Average paid employment:	
					in industry:	
334,9	346,1	362,8	377,6	362,2	in thousands	1
65,0	67,0	70,1	72,7	69,5	per 1000 population	2
					in construction:	
110,3	114,7	128,1	120,7	134,0	in thousands	3
21,4	22,2	24,7	23,2	25,7	per 1000 population	4
332,5	285,6	219,9	178,0	224,5	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.	5
133,4	114,6	88,2	71,4	90,1	1999 = 100	6
					In % of registered unemployed (as of 31 XII):	
50,0	52,0	53,4	52,6	48,1	women	7
20,9	19,3	17,7	18,3	20,2	aged up to 25 years	8
54,3	53,9	50,2	40,8	30,8	out of work for longer than 1 year	9
162	107	50	64	140	Registered unemployed persons (as of 31 XII) per a job offer	10
13,8	11,8	9,0	7,3	9,0	Registered unemployment rate (as of 31 XII) in %	11
Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH						
SOCIAL SECURITY BENEFITS						
3027,00	3166,02	3418,86	3771,71	3915,46	Average monthly gross wages and salaries in zł	12
137,0	143,3	154,8	170,7	177,2	1999 = 100	13
2718,82	2840,17	3059,29	3376,16	3542,41	of which: in industry	14
2487,55	2691,10	3026,90	3415,61	3716,10	in construction	15
1162,0	1160,8	1165,7	1174,1	1186,9	Average number of retirees and pensioners in thous.	16
					receiving retirement pay and pensions paid by the Social Insurance Institution	17
915,3	922,0	934,8	951,3	971,9	farmers	18
246,7	238,8	230,9	222,8	215,0		
					Average monthly gross retirement pay and pension in zł:	
1146,98	1240,10	1280,04	1402,72	1533,58	paid by the Social Insurance Institution	19
720,71	762,19	772,93	820,16	872,87	farmers ^b	20
ROLNIA. MIESZKANIA						
RURAL DWELLINGS						
					Distribution network (as of 31 XII) in km:	
33600	35335	37078	38503	39066	water-line	21
7356	7894	8445	8906	9695	sewerage ^c	22
					Consumption in households:	
					water from water-line systems:	
191,6	193,7	189,7	191,4	185,5	in cubic hectometre	23
37,2	37,5	36,6	36,8	35,6	per capita in m ³	24
					electricity in urban areas ^d :	
2786,5	2922,0	2935,6	3009,4	3014,9	in gigawatt-hour	25
836,0	874,0	875,8	895,8	894,8	per capita in kWh	26

uwzględnieniu wyników: w liczniku (i od 2003 r.) — Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu nych i budżetu państwa w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego funduszu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania był dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie. estimated using the results: in the numerator (and since 2003) — of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census state budget, in case of a simultaneous right to benefits from this fund and to benefits from the Pension Fund; in 2001 including a one-off valori from a private farm in agriculture.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
INFRASTRUKTURA KOMU MUNICIPAL INFRASTRUC						
	Zasoby mieszkaniowe ^a (do 2001 r. — zamieszkane; stan w dniu 31 XII):					
	mieszkania:					
1	w tysiącach	1674,2	1701,4	1803,0	1831,9	1851,7
2	na 1000 ludności	327,3	332,2	351,5	356,7	359,8
3	izby na 1000 ludności	1077,6	1095,4	1226,8	1249,3	1261,3
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :					
4	na 1000 ludności	19015	19433	23208	23753	24061
5	przeciętna 1 mieszkania	58,1	58,5	66,0	66,6	66,9
	Mieszkania oddane do użytkowania:					
	mieszkania:					
6	w tysiącach	25,2	27,5	22,3	29,4	23,8
7	na 1000 ludności	4,9	5,4	4,4	5,7	4,6
8	izby na 1000 ludności	18,8	19,4	16,5	24,5	18,2
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :					
9	na 1000 ludności	430,1	445,4	382,3	583,4	447,4
10	przeciętna 1 mieszkania	87,3	83,0	87,8	101,6	96,4
EDUKACJA ^b I EDUCA						
	Uczniowie w szkołach ^c (stan na początku roku szkolnego) w tys.:					
11	podstawowych ^d	400,0	387,4	375,6	362,8	348,9
12	gimnazjach	147,4	216,6	211,1	207,9	203,7
13	zasadniczych zawodowych ^e	59,8	37,9	27,5	19,6	24,4
14	liceach ogólnokształcących ^f	137,3	107,2	111,2	111,7	111,0
15	liceach profilowanych	x	x	10,5	19,2	26,8
16	technikach ^f	107,1	83,5	75,2	69,4	57,2
17	artystycznych ogólnokształcących ^g	1,1	1,2	1,3	1,3	1,4
18	policealnych	20,9	22,5	25,2	27,1	29,9
	Absolwenci szkół ^c w tys.:					
19	podstawowych	150,1 ^h	70,1	67,5	67,2	65,9
20	gimnazjów	x	x	71,9	69,2	68,7
21	zasadniczych zawodowych ^e	19,8	19,0	16,6	16,0	3,5
22	liceów ogólnokształcących ⁱ	25,9	28,4	32,0	33,9	35,6
23	liceów profilowanych	x	x	x	x	x
24	techników ⁱ	22,5	23,2	22,2	18,9	23,0
25	artystycznych ogólnokształcących ^g	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2
26	policealnych	10,6	9,4	8,8	9,8	8,7
27	Absolwenci szkół zasadniczych zawodowych, liceów ogólnokształcących, techników oraz artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe ^{ik} (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	13,5	13,8	13,8	13,4	12,1

^a Na podstawie bilansów. ^b Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 179. ^c Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem łącznie: ^e — ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy, ^f — z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technika kształcącymi od roku szkolnego 2005/06 i technikami od roku szkolnego 2006/07. ^k Od roku szkolnego 2004/05 łącznie z liceami profilowanymi

^a Based on balances. ^b See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 179. ^c Excluding schools for adults, except post-
^e — special job-training schools, ^f — supplementary schools: general secondary and technical secondary respectively. ^g Leading to professional
general secondary since 2005/06 school year and technical secondary since 2006/07 school year respectively. ^k Since 2004/05 school year

2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION	No.
NALNA. MIESZKANIA (dok.) TURE. DWELLINGS (cont.)						
					Dwelling stocks ^a (until 2001 — inhabited; as of 31 XII):	
					dwellings:	
1875,5	1900,0	1927,2	1963,6	2000,7	in thousands	1
363,6	367,4	371,4	377,3	383,1	per 1000 population	2
1275,1	1289,3	1305,2	1328,0	1350,0	rooms per 1000 population	3
					usable floor space of dwellings in m ² :	
24417	24791	25222	25817	26398	per 1000 population	4
67,1	67,5	67,9	68,4	68,9	average per dwelling	5
					Dwellings completed:	
					dwellings:	
28,2	27,1	30,3	38,2	39,0	in thousands	6
5,5	5,2	5,8	7,3	7,5	per 1000 population	7
20,8	20,2	22,8	28,5	28,2	rooms per 1000 population	8
					usable floor space of dwellings in m ² :	
513,6	501,2	579,4	714,2	714,5	per 1000 population	9
93,7	95,6	99,2	97,2	95,6	average per dwelling	10
WYCHOWANIE TION ^b						
					Pupils and students in schools ^c (as of beginning of the school year)	
					in thous.:	
336,6	324,9	315,2	307,6	305,1	primary ^d	11
199,3	193,2	186,5	178,8	172,7	lower secondary	12
24,0	23,2	23,6	23,8	23,5	basic vocational ^e	13
109,6	109,1	106,9	103,0	99,9	general secondary ^f	14
23,9	20,0	15,4	11,6	8,9	specialized secondary	15
53,2	52,4	53,9	55,6	57,7	technical secondary ^f	16
1,3	1,2	1,3	1,3	1,4	general art ^g	17
32,2	37,0	34,1	41,4	31,8	post-secondary	18
					Graduates in schools ^c in thous.:	
63,2	61,1	59,3	55,3	54,0	primary	19
66,4	65,8	64,1	61,0	59,4	lower secondary	20
7,4	7,8	7,1	6,8	7,0	basic vocational ^e	21
35,9	34,6	34,4	33,6	34,5	general secondary ⁱ	22
8,4	7,9	6,9	5,5	4,4	specialized secondary	23
15,8	12,5	10,4	10,9	10,7	technical secondary ⁱ	24
0,2	0,2	0,3	0,2	0,2	general art ^g	25
9,9	10,3	9,3	10,6	8,7	post-secondary	26
					Graduates of basic vocational, general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools ^{ik} (excluding schools for adults) per 1000 population	27
13,1	12,2	11,4	11,0	10,9		

szkół policealnych. *d* Bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego. *e, f* Od roku szkolnego 2004/05 mi. *g* Dające uprawnienia zawodowe. *h* Dane obejmują absolwentów klasy VIII i VI. *i* Łącznie z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnymi i szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy.

secondary schools. d Excluding children aged 6 attending pre-primary education establishments. *e, f* Since 2004/05 school year including: secondary since 2005/06 school year certification. *h* Data include graduates of 8th and 6th grade. *i* Including supplementary general schools: including specialized secondary schools as well as special job-training schools.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
EDUKACJA ^a I EDUCA						
1	Studenci szkół wyższych ^b (stan w dniu 30 XI) w tys.	331,1	355,3	361,7	366,7	368,4
2	Absolwenci szkół wyższych ^{bc} w tys.	52,3	66,5	72,7	77,0	76,2
3	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	38,5	38,8	40,1	42,3	38,1
4	Absolwenci szkół dla dorosłych w tys.	15,1	13,8	11,9	12,9	12,7
5	Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego): miejsca w przedszkolach w tys.	87,1	86,9	88,0	89,0	90,2
6	dzieci w tys.:					
6	w przedszkolach ^d	85,7	83,8	84,0	84,4	86,5
7	w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych.....	30,3	29,6	29,3	29,1	29,4
8	Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3—6 lat.....	381	393	397	407	424
OCHRONA ZDROWIA HEALTH CARE AND						
9	Pracownicy medyczni ^{ef} (stan w dniu 31 XII):					
9	lekarze	13666	13961	13689	14079	13074
10	lekarze dentyści	1712	1671	1743	2065	1673
11	pielęgniarki ^g	24819	24755	24989	24906	24360
12	Łóżka w szpitalach ogólnych ^h (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	47,4	47,5	46,9	47,0	45,7
13	Leczeni w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności	1454	1518	1663	1692	1730
14	Zakłady ambulatoryjnej opieki zdrowotnej ⁱ (stan w dniu 31 XII).....	1087	1395	1495	1674	1551
15	Apteki ^k (stan w dniu 31 XII)	844	909	905	999	1031
16	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 aptekę	6060	5634	5667	5141	4991
17	Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:					
17	lekarskie.....	4,9	5,1	5,5	5,7	5,9
18	stomatologiczne	0,5	0,5	0,5	0,6	0,7
19	Dzieci w żłobkach ^l (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku do lat 3	23,7	24,2	23,9	23,5	23,7
KULTURA. CULTURE.						
20	Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII).....	1067	1060	1044	1040	1030
21	Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	3168	3209	3161	3191	3221
22	Czytelniczy bibliotek publicznych na 1000 ludności.....	165	173	173	178	180
23	Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych w wol.: na 1000 ludności	3263	3201	3233	3347	3362
24	na 1 czytelnika	19,8	18,6	18,6	18,8	18,7
25	Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	2,9	2,9	2,8	2,7	2,8
26	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ^m na 1000 ludności.....	472	487	449	414	410
27	Muzea (stan w dniu 31 XII)	93	95	97	99	97
28	Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	530	502	477	464	554

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 179. ^b Łącznie z filiami, zamiejscowymi podstawowymi jednostkami stracji; bez cudzoziemców. ^c Z poprzedniego roku akademickiego, a w roku akademickim 2000/01 — z roku kalendarzowego; patrz uwagi ogólnie do przedszkolnych. ^d Łącznie z odbywającymi staż. ^e Od 2002 r. łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest indywidualna publiczna; od 2005 r. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji publicznej lub innych przy stacjach pogotowia ratunkowego; od 2008 r. łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. ^f Patrz uwagi ogólne do działu „Kultura i sztuka”. ^g Patrz uwagi ogólne do działu „Zdrowie i opieka społeczna”. ^h Łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 179. ^b Including sections as well as branch sections, basic organization of the Ministry of the Interior and Administration; excluding foreigners. ^c From the previous academic year, and in 2000/01 academic year — the calendar year. ^d Including interns. ^e Since 2002 including persons for whom the main workplace are individual medical practice and nurses registered at workplace are university, social welfare, public administration or territorial self-government unit or National Health Fund. ^f Including master classes. ^g See general notes to the chapter “Health care and social welfare”: ⁱ — item 4 on page 206, ^k — item 10 on page 207. ^l Including nursery wards.

2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION	No.
WYCHOWANIE (dok.)						
TION ^a (cont.)						
368,6	365,5	360,9	354,2	342,7	Students of higher education institutions ^b (as of 30 XI) in thous.	1
74,7	72,7	75,8	75,3	77,9	Graduates of higher education institutions ^{bc} in thous.	2
37,3	36,1	35,9	37,4	35,0	Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.	3
11,8	12,9	7,2	8,1	8,3	Graduates of schools for adults in thous.	4
92,1	95,9	99,6	104,9	113,8	Pre-primary education (as of beginning of the school year): places in nursery schools in thous.	5
89,3	94,2	99,2	105,7	114,8	children in thous.:	6
29,1	30,1	28,5	29,6	34,5	in nursery schools ^d	7
					in pre-primary sections in primary schools	8
443	473	500	530	549	Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3–6	
OPIEKA SPOLECZNA						
SOCIAL WELFARE						
11609	11811	12167	11896	12253	Medical personnel ^{ef} (as of 31 XII):	9
1327	1374	1609	1498	1466	doctors	10
24202	24068	25534	25320	25911	dentists	11
45,6	44,7	44,2	46,6	46,2	nurses ^g	12
1842	1759	1741	1817	1850	Beds in general hospitals ^h (as of 31 XII) per 10 thous. population	13
1512	1678	1707	1740	1940	In-patients in general hospitals per 10 thous population	14
1061	1086	1113	1191	1357	Out-patient health care institutions ⁱ (as of 31 XII)	15
4861	4762	4662	4370	3848	Pharmacies ^k (as of 31 XII)	16
					Population (as of 31 XII) per 1 pharmacy	17
					Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:	18
5,7	6,1	6,4	6,7	6,9	medical	19
0,6	0,7	0,7	0,7	0,8	dental	
26,4	28,1	27,4	27,3	27,8	Children in nurseries ^l (as of 31 XII) per 1000 children up to age 3	
TURYSTYKA						
TOURISM						
1013	1003	995	995	991	Public libraries (including branches; as of 31 XII)	20
3240	3240	3241	3262	3290	Public library collections (as of 31 XII) per 1000 population in vol.	21
179	172	168	168	178	Public library borrowers per 1000 population	22
3259	3120	3034	2918	2880	Public library loans in vol.:	23
18,2	18,2	18,1	17,4	16,2	per 1000 population	24
					per borrower	25
2,8	2,8	2,9	3,3	3,1	Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population	
431	425	440	501	495	Audience in theatres and music institutions ^m per 1000 population	26
103	103	104	102	113	Museums (as of 31 XII)	27
561	556	616	622	639	Museum and exhibition visitors per 1000 population	28

organizacyjnymi oraz zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi, bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji „Edukacja i wychowanie”, ust. 19 na str. 183. *d* Od roku szkolnego 2008/09 łącznie z zespołami wychowania przedszkolnego i punktami praktyki lekarskiej i pielęgniarskiej zarejestrowaną w Izbach Lekarskich, pielęgniarskich, która realizuje świadczenia zdrowotne w ramach środków samorządu terytorialnego albo Narodowy Fundusz Zdrowia. *g* Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. *h* Od 2003 r. bez łóżek na oddziałach szpitali. *i* „Ochrona zdrowia i opieka społeczna”: *i* — ust. 4 na str. 206, *k* — ust. 10 na str. 207. *l* Łącznie z oddziałami żłobkowymi. *m* Dane dotyczą działalności

units in another location as well as teaching centres in another location, excluding academies of the Ministry of National Defence and of the dar year; see general notes to the chapter “Education”, item 19 on page 183. *d* Including pre-primary education groups and pre-primary points. Chamber of Physicians and Chambers of Nurses providing publicly funded medical services; since 2005 excluding persons for whom the main nurses. *h* Since 2003 excluding beds in hospital wards located in emergency stations; since 2008 including beds and incubators for newborns. *m* Data concern activity performed in voivodship area, including outdoor events.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
KULTURA. CULTURE.						
1	Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	78	72	68	66	64
2	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności.....	7,9	7,8	7,5	7,8	8,2
3	Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności.....	1078	1475	1465	1392	1625
Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:						
4	radiowi.....	241	239	239	235	237
5	telewizyjni.....	234	231	231	227	228
6	Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania (stan w dniu 31 VII)	299	331	334	334	352
7	w tym hotele.....	71	90	108	116	118
8	Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	59,6	67,0	68,8	70,7	74,1
9	Korzystający z noclegów na 1000 ludności.....	316	329	362	341	387
ROLNICTWO I AGRICULTURE						
10	Użytki rolne ^a (stan w czerwcu) w tys. ha	2333,0	2325,7	2162,4 ^b	2019,2	2046,1
w tym grunty orne ^c :						
11	w tysiącach hektarów.....	1712,0	1706,0	1541,6 ^b	1482,1	1481,1
12	w % powierzchni ogólnej	48,1	48,0	43,3	41,7	41,6
13	Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha	1590,1	1589,2	1303,8 ^b	1296,7	1358,9
w tym w %:						
14	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi).....	69,5	69,4	76,8	73,7	72,5
15	w tym: pszenica.....	10,5	10,5	11,9	10,1	9,9
16	żyto.....	28,8	28,6	24,9	23,9	23,6
17	ziemniaki	14,2	13,8	9,4	9,2	7,2
18	buraki cukrowe	1,9	1,8	1,8	1,6	1,9
Zbiory w tys. t:						
19	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	2192,3	2830,1	2583,7	2419,8	2769,4
20	w tym: pszenica	445,6	515,3	503,5	428,6	484,8
21	żyto	765,4	1040,9	710,8	667,4	779,5
22	ziemniaki	4240,8	3682,5	2245,0	2071,4	1844,6
23	buraki cukrowe.....	961,8	875,3	1008,4	767,2	972,5
Plony z 1 ha w dt:						
24	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	19,8	25,7	25,8	25,3	28,1
25	w tym: pszenica	26,8	31,0	32,5	32,6	36,1
26	żyto	16,7	22,9	21,9	21,6	24,3
27	ziemniaki	187	168	183	173	188
28	buraki cukrowe	317	310	439	362	373
Zwierzęta gospodarskie:						
bydło (stan w czerwcu):						
29	w tysiącach sztuk.....	926,5	857,0	912,6 ^b	924,8	949,8
30	na 100 ha użytków rolnych ^d w szt.	39,3	36,4	40,6 ^b	43,8	44,5
trzoda chlewna (stan w końcu lipca):						
31	w tysiącach sztuk.....	1821,6	1736,8	1992,1 ^b	1950,5	1824,7
32	na 100 ha użytków rolnych ^d w szt.	77,4	73,8	88,6 ^b	92,5	85,4
Produkcja na 1 ha użytków rolnych ^d :						
33	żywność rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^e w kg	161,1	155,1	168,2	207,9	190,0
34	mleka krowiego w l.....	796	792	912	959	957

^a Według granic administracyjnych; bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. ^b Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu 7 na str. 245. ^d Do przeliczeń przyjęto użytki rolne według siedziby użytkownika gospodarstwa bez gruntów niestanowiących gospodarstw

^a By administrative borders; excluding non-farm land. ^b Data of the Agricultural Census as of 20 V. ^c Data since 2007 are not comparable in land by official residence of the land user excluding non-farm land. ^e Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and venison; in

2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION	No.
TURYSTYKA (dok.)						
TOURISM (cont.)						
64	52	50	55	53	Fixed cinemas (as of 31 XII)	1
8,3	7,7	8,0	8,3	8,1	Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population	2
1270	1486	1548	1514	1666	Audience in fixed cinemas per 1000 population	3
Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:						
234	210	203	189	180	radio	4
225	203	196	182	173	television	5
332	331	320	325	376	Collective tourist accommodation establishments (as of 31 VII)	6
120	117	117	135	148	of which hotels	7
71,8	71,2	69,0	77,9	78,0	Number of beds (as of 31 VII) per 10 thous. population	8
420	449	482	521	534	Tourists accommodated per 1000 population	9
LEŚNICTWO						
AND FORESTRY						
2045,8	2035,8	2097,8	2040,3	2089,3	Agricultural land ^a (as of June) in thous. ha	10
of which arable land ^c :						
1420,1	1460,2	1396,5	1381,2	1430,0	in thousand hectares	11
39,9	41,1	39,3	38,8	40,2	in % of total area	12
1349,7	1392,2	1398,5	1381,4	1421,0	Sown area (as of June) in thous. ha	13
of which in %:						
72,9	72,4	72,6	73,5	73,2	basic cereals (including cereal mixed)	14
10,0	10,9	9,3	9,4	9,8	of which: wheat	15
22,9	22,7	19,7	21,1	20,6	rye	16
5,8	7,2	5,9	5,9	6,0	potatoes	17
1,6	1,7	1,6	1,2	1,0	sugar beets	18
Crop production in thous. t:						
2601,0	2111,3	2576,5	2747,3	2837,0	basic cereals (including cereal mixed)	19
456,7	414,1	428,5	461,1	486,9	of which: wheat	20
691,7	562,0	555,0	672,5	647,1	rye	21
1262,8	1343,6	1656,1	1568,8	1404,0	potatoes	22
907,1	1020,0	944,7	614,0	692,9	sugar beets	23
Yields per 1 ha in dt:						
26,4	20,9	25,4	27,1	27,3	basic cereals (including cereal mixed)	24
33,7	27,3	33,1	35,3	34,9	of which: wheat	25
22,3	17,8	20,1	23,1	22,1	rye	26
160	135	201	191	166	potatoes	27
409	433	432	382	479	sugar beets	28
Livestock:						
cattle (as of June):						
954,3	984,6	1005,8	1038,7	989,8	in thousand heads	29
44,7	46,1	45,8	48,6	45,2	per 100 ha of agricultural land ^d in heads	30
pigs (as of the end of July):						
2026,6	2066,4	1926,4	1562,2	1331,8	in thousand heads	31
94,9	96,8	87,8	73,1	60,8	per 100 ha of agricultural land ^d in heads	32
Production per 1 ha of agricultural land ^d :						
212,7	228,8	217,4	213,2	215,6	of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^e	33
1026	1068	1049	1159	1120	in kg	34
					of cows' milk in l	34

w dniu 20 V. c Dane od 2007 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie; patrz uwagi ogólne działu „Rolnictwo i leśnictwo”, ust. rolnych. e Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna; w wadze poubojowej ciepłej.

full with previous years; see general notes to the chapter “Agriculture and forestry”, item 7 on page 245. d Calculations are based on agricultural post-slaughter warm weight.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
ROLNICTWO I AGRICULTURE						
1	Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych ^a : ziarno zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi) w kg.....	291	161	181	142	148
2	ziemniaki w kg.....	35	33	46	49	43
3	buraki cukrowe w kg.....	408	372	448	364	445
4	żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^b w kg	92	103	123	150	143
5	mleko krowie w l.....	518	569	614	663	709
Zużycie nawozów ^c w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^a w kg:						
6	mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	76,1	75,3	77,5	74,3	78,0
7	wapniowych	54,1	52,4	54,1	52,0	54,7
8	Ciągniki rolnicze ^d na 100 ha użytków rolnych ^a w szt.	7,6	7,6	8,5 ^e	9,1	8,9
9	Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	788,9	793,6	794,6	795,0	795,7
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII):						
10	w tysiącach hektarów	778,2	782,9	783,8	783,6	784,3
11	na 1 mieszkańca w ha.....	0,152	0,153	0,153	0,153	0,152
12	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	21,9	22,0	22,0	22,0	22,1
13	Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³	198,7	190,1	203,1	216,1	230,2
PRZE INDU						
Produkcja sprzedana przemysłu:						
14	w milionach złotych (ceny bieżące)
15	2005 = 100 (ceny stałe).....
16	na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)
17	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)
BUDO CONST						
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^f (ceny bieżące):						
18	w milionach złotych
19	w tym sektor prywatny w %.....
20	na 1 mieszkańca w zł
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ TRANSPORT AND COMMUNI						
Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^g :						
21	w kilometrach	1782	1702	1699	1701	1709
22	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km.....	5,0	4,8	4,8	4,8	4,8
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie):						
23	w kilometrach	28545	28385	28570	27934	28824
24	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km.....	80,2	79,8	72,5	78,5	81,0
Samochody osobowe zarejestrowane:						
25	w tysiącach sztuk	1472,6	1582,5	1685,0	1739,9	1821,2
26	na 1000 ludności	288	309	329	339	354

^a Do przeliczeń przyjęto użytki rolne według siedziby użytkownika gospodarstwa bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. ^b Woło od 2005 r. stan w czerwcu. ^c Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 20 V. ^d Zrealizowanej przez podmioty budowlane — sieci kolejowej Polskich Kolei Państwowych (PKP) oraz od 2005 r. również innych podmiotów będących zarządcami infrastruktury kolejowej.

^e Calculations are based on agricultural land by official residence of the land user excluding non-farm land. ^f Beef, veal, pork, mutton, horse Census as of 20 V. ^f Realized by construction units — by place of performing works; data concern economic entities employing more than 9 railway infrastructure.

2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION	No.
LEŚNICTWO (dok.) AND FORESTRY (cont.)						
					Procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land ^d :	
180	147	110	111	182	basic cereal grains (including cereal mixed) in kg	1
30	29	26	30	27	potatoes in kg	2
425	478	430	289	316	sugar beets in kg	3
166	182	168	167	171	animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^b in kg	4
815	800	775	824	827	cows' milk in l	5
					Consumption of fertilizers ^c in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land ^d in kg:	
78,7	108,4	110,6	115,5	92,3	mineral or chemical (including mixed fertilizers)	6
54,6	47,6	26,0	23,3	16,0	lime	7
9,7	.	10,5	10,3	10,1	Agricultural tractors ^d per 100 ha of agricultural land ^d in units	8
798,5	803,8	805,6	808,9	814,0	Forest land (as of 31 XII) in thous. ha	9
					Forest areas (as of 31 XII):	
787,0	792,1	793,9	797,1	802,1	in thousand hectares	10
0,153	0,153	0,153	0,153	0,154	per capita in ha	11
22,1	22,3	22,3	22,4	22,6	Forest cover (as of 31 XII) in %	12
228,1	226,3	231,7	229,4	226,8	Removals (timber) per 100 ha of forest area in m ³	13
MYSŁ STRY						
					Sold production of industry:	
134376,6	158084,5	170849,6	184379,9	181570,0	in million zlotys (current prices)	14
.	115,1	124,3	132,5	132,8	2005 = 100 (constant prices)	15
401263	456779	470888	488261	501317	per employee in zł (current prices)	16
26091	30609	32992	35492	34825	per capita in zł (current prices)	17
WNICTWO RUCTION						
					Sales of construction and assembly production ^f (current prices):	
9074,0	11261,5	13537,5	16406,1	17098,8	in million zlotys	18
95,6	95,8	96,5	96,3	96,4	of which private sector in %	19
1762	2181	2614	3158	3279	per capita in zł	20
— stan w dniu 31 XII CATIONS — as of 31 XII						
					Railway lines operated — standard gauge ^g :	
1710	1707	1708	1746	1766	in kilometres	21
4,8	4,8	4,8	4,9	5,0	per 100 km ² of total area in km	22
					Hard surface public roads (urban and non-urban):	
29567	30032	30567	31012	32973	in kilometres	23
83,1	84,5	86,0	87,2	92,7	per 100 km ² of total area in km	24
					Registered passenger cars:	
1904,0	2078,4	2284,8	2518,9	2522,0	in thousand units	25
369	402	440	484	483	per 1000 population	26

we, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej. c W roku gospodarczym. d Do 2004 r. stan w dniu 31 XII, według miejsca wykonywania robót; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. g Dane dotyczą

flesh and poultry; in post-slaughter warm weight. c In farming year. d Until 2004 as of 31 XII, since 2005 as of June. e Data of the Agricultural persons. g Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP) as well as since 2005 of other entities which are administrators of

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
TRANSPORT ŁĄCZNOŚĆ TRANSPORT AND COMMUNI						
1	Placówki pocztowe ^a :					
2	w liczbach bezwzględnych	886	893	844	854	870
3	na 100 tys. ludności	17,3	17,4	16,5	16,6	16,9
4	Telefoniczne łącza główne ^b :					
5	w tysiącach	1762,0	1842,3	1893,2	1907,1	2012,6
6	na 1000 ludności	344,5	359,7	369,1	371,3	391,1
HAN TRA						
7	Sprzedż detaliczna towarów (ceny bieżące):					
8	w milionach złotych	94589,7	101934,2	107667,0	112612,1	120338,9
9	na 1 mieszkańca w zł	18506	19916	21009	21950	23414
10	Sklepy (stan w dniu 31 XII) w tys.	60,7	60,3	60,1	$\frac{51,1}{60,1}$ ^c	46,4
11	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep	84	85	85	$\frac{100}{85}$ ^c	111
FINANSE PUBLIC						
Budżety gmin^{ef}						
Dochody:						
12	w milionach złotych	8353,4	8884,1	4111,0	4232,6	4795,5
13	na 1 mieszkańca w zł	1807	1920	1395	1433	1619
Wydatki:						
14	w milionach złotych	8945,6	9565,3	4158,0	4268,5	4878,5
15	na 1 mieszkańca w zł	1936	2067	1411	1445	1647
Budżety miast na prawach powiatu^f						
Dochody:						
16	w milionach złotych	948,1	1055,3	6576,6	5912,3	7175,6
17	na 1 mieszkańca w zł	1937	2154	3020	2717	3295
Wydatki:						
18	w milionach złotych	1029,3	1103,5	7453,5	6162,7	7537,4
19	na 1 mieszkańca w zł	2103	2253	3422	2832	3461
Budżety powiatów^f						
Dochody:						
20	w milionach złotych	1913,1	2113,4	1391,3	1229,8	1421,9
21	na 1 mieszkańca w zł	414	457	472	416	480
Wydatki:						
22	w milionach złotych	1944,8	2157,3	1442,6	1257,5	1435,0
23	na 1 mieszkańca w zł	421	466	490	426	485
Budżet województwa						
Dochody:						
24	w milionach złotych	397,0	582,9	502,4	502,0	1481,9
25	na 1 mieszkańca w zł	78	114	98	98	288
Wydatki:						
26	w milionach złotych	406,6	578,5	494,3	517,2	1078,0
27	na 1 mieszkańca w zł	80	113	96	101	210

^a Dane dotyczą poczty publicznej; do 2001 r. placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. ^b Dane dotyczą operatorów w liczniku — porównywalnie z 2004 r., w mianowniku — z latami poprzednimi; patrz uwagi ogólne działu „Handel i gastronomia”, ust. 9 na str. Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 według stanu w każdorazowym podziale administracyjnym. ^c Bez dochodów i miastach na prawach powiatu; patrz uwagi ogólne działu „Finanse publiczne”, ust. 4 na str. 316.

^a Data concern public post; until 2001 post offices and telecommunication service offices. ^b Data concern operators of the public telecommu comparable with 2004; in denominator — comparable with previous years; see general notes to the chapter “Trade and catering”, item 9 on Population and Housing Census 2002 according to administrative division obligatory in a given period. ^c Excluding revenue and expenditure of status; see general notes to the chapter “Public finance”, item 4 on page 316.

2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION	No.
— stan w dniu 31 XII (dok.)						
CATIONS — as of 31 XII (cont.)						
865	871	883	874	886	Post offices ^a :	1
16,8	16,8	17,0	16,8	17,0	in absolute numbers	2
1878,3	1834,1	1737,3	1644,6	1521,5	per 100 thous. population	3
364,2	354,6	334,8	316,0	291,3	Fixed main line ^b :	4
					in thousands	
					per 1000 population	
DEL						
DE						
123774,3	140959,2	156419,3	175421,5	183052,7	Retail sales (current prices):	5
24033	27293	30206	33767	35109	in million zlotys	6
54,3	50,3	48,0	49,9	48,4	per capita in zl	7
95	103	108	104	108	Shops (as of 31 XII) in thous.	8
					Population (as of 31 XII) per 1 shop	
PUBLICZNE ^d						
FINANCE ^d						
5394,2	6429,7	7075,6	7726,9	7989,7	Budgets of gminas^{e,f}	9
1817	2158	2366	2572	2645	Revenue:	10
5515,3	6491,3	6992,2	8051,2	8743,1	in million zlotys	11
1857	2179	2338	2680	2894	per capita in zl	12
					Expenditure:	
					in million zlotys	
					per capita in zl	
					Budgets of cities with powiat status^f	
					Revenue:	
8722,4	10081,4	11421,6	12046,9	11936,0	in million zlotys	13
4000	4614	5220	5500	5442	per capita in zl	14
8871,4	9627,6	10735,4	12359,7	13389,8	Expenditure:	15
4068	4406	4906	5643	6105	in million zlotys	16
					per capita in zl	
					Budgets of powiat^f	
					Revenue:	
1584,1	1781,9	1963,3	2210,1	2331,5	in million zlotys	17
533	598	657	736	772	per capita in zl	18
1580,9	1832,3	1945,1	2219,2	2490,5	Expenditure:	19
532	615	650	739	824	in million zlotys	20
					per capita in zl	
					Budget of voivodship	
					Revenue:	
1592,1	2121,3	2482,6	2560,2	2950,9	in million zlotys	21
309	411	479	493	566	per capita in zl	22
1697,3	2361,8	2728,3	3079,2	3244,3	Expenditure:	23
330	457	527	593	622	in million zlotys	24
					per capita in zl	

telekomunikacyjnych sieci publicznej. *c* W związku ze zmianą w 2004 r. metody badania sklepów, dane za 2003 r. podano w dwóch ujęciach: 298. *d* Przeliczeń danych na 1 mieszkańca za lata 2000 i 2001 dokonano przy przyjęciu skorygowanej liczby ludności uwzględniającej wyniki wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. *f* Dane dotyczące m.st. Warszawy od 2002 r. uwzględnia się wyłącznie w

nication network. *c* Due to change in the method of shop survey in 2004, the data for 2003 are presented in two approaches: in numerator — page 298. *d* Calculations of data per capita for 2000 and 2001 are based on the revised number of population, which considers the results of gminas which are also cities with powiat status. *f* Since 2002 data concerning the Capital City Warszawa are presented only in cities with powiat

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
INWESTYCJE. INVESTMENTS.						
1	Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):					
2	w milionach złotych	41930,0	37588,9	27494,1	25697,3	27285,8
2	na 1 mieszkańca w zł	8203	7344	5365	5009	5309
3	Udział w nakładach inwestycyjnych (ceny bieżące) w %:					
3	przemysłu
4	transportu i gospodarki magazynowej
5	informacji i komunikacji
6	obsługi rynku nieruchomości ^Δ
7	Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):					
7	w milionach złotych	298304,6	325354,9	342305,5	361999,4	378207,3
8	na 1 mieszkańca w zł	58319	63525	66744	70486	73495
9	Udział w wartości brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne) w %:					
9	przemysłu
10	transportu i gospodarki magazynowej
11	informacji i komunikacji
12	obsługi rynku nieruchomości ^Δ
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY						
13	Ogółem: w tysiącach	520,4	527,6	554,1	575,6	585,5
14	na 10 tys. ludności	1017	1030	1080	1121	1138
15	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:					
15	w tysiącach	128,4	134,1	139,2	145,7	153,5
16	1999 = 100	108,2	113,0	117,3	122,7	129,3
17	w tym:					
17	przedsiębiorstwa państwowe	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3
18	spółdzielnie	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3
19	spółki handlowe	44,4	48,6	53,1	56,6	60,4
20	w tym z udziałem kapitału zagranicznego	15,0	15,8	16,5	17,1	18,0
21	spółki cywilne	54,0	52,7	51,2	51,3	51,4
22	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:					
22	w tysiącach	392,0	393,5	414,9	429,9	432,0
23	1999 = 100	102,2	102,6	108,1	112,1	112,6
24	na 10 tys. ludności	766	768	809	837	839
RACHUNKI REGIONAL						
25	Produkt krajowy brutto:					
25	w milionach złotych (ceny bieżące)	150182	163262	167333	176073	189565
26	rok poprzedni = 100 (ceny stałe) ^c	104,5
27	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	29382	31899	32651	34320	36884
28	Wartość dodana brutto (ceny bieżące):					
28	w milionach złotych	133607	145605	147982	155441	168472
29	na 1 mieszkańca w zł	26139	28449	28875	30298	32780
30	Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych ^d :					
30	w milionach złotych (nominalne)	91168	99358	101554	103037	109462
31	rok poprzedni = 100 (realne)	103,4	99,8	100,4	103,0
32	na 1 mieszkańca w zł (nominalne)	17836	19413	19816	20084	21298

^a W związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości od 2002 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie. ^b Bez osób prowadzących — za 2007 r., ^d — za lata 2001—2007; patrz uwagi ogólne do rozdziału „Rachunki regionalne”, ust. 12 na str. 339.

^a Due to amendments of the Act of Accounting since 2002 data are not comparable with data for previous years. ^b Excluding persons tending 2001—2007; see general notes to the chapter “Regional accounts”, item 12 on page 339.

2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION	No.
ŚRODKI TRWAŁE^a						
FIXED ASSETS^a						
29018,7	33284,3	41545,4	47314,5	45479,9	Investment outlays (current prices):	
5634	6445	8023	9108	8723	in million zlotys	1
.	.	.	21,6	20,3	per capita in zł	2
.	.	.	13,6	16,7	Share in investment outlays (current prices) in %:	
.	.	.	11,6	11,0	industry	3
.	.	.	13,4	14,2	transportation and storage	4
					information and communication	5
					real estate activities	6
396704,4	407013,2	440015,3	477820,5	513452,3	Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):	
76915	78700	84806	91809	98322	in million zlotys	7
					per capita in zł	8
.	.	.	22,9	22,4	Share in gross value of fixed assets (as of 31 XII, current book-keeping prices) in %:	
.	.	.	17,0	17,1	industry	9
.	.	.	9,8	9,7	transportation and storage	10
.	.	.	17,7	18,2	information and communication	11
					real estate activities	12
REJESTRZE REGON^b — stan w dniu 31 XII						
IN THE REGON REGISTER^b — as of 31 XII						
601,7	609,6	627,3	649,4	646,7	Total: in thousands	13
1167	1179	1209	1248	1238	per 10 thous. population	14
159,2	166,4	173,6	178,3	184,2	Legal persons and organizational entities without legal personality:	
134,1	140,2	146,2	150,2	155,1	in thousands	15
					1999 = 100	16
					of which:	
0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	state owned enterprises	17
3,3	3,3	3,3	3,2	3,2	co-operatives	18
63,6	68,4	73,8	77,7	82,7	commercial companies	19
19,1	20,6	22,4	23,5	24,3	of which with foreign capital participation	20
51,8	52,2	52,8	52,5	52,2	civil law partnerships	21
					Natural persons conducting economic activity:	
442,5	443,2	453,7	471,1	462,5	in thousands	22
115,3	115,5	118,3	122,8	120,6	1999 = 100	23
858	857	874	905	886	per 10 thous. population	24
REGIONALNE ACCOUNTS						
210219	229212	255893	274142	.	Gross domestic product:	
107,5	108,3	108,5	104,7	.	in million zlotys (current prices)	25
40817	44381	49415	52770	.	previous year = 100 (constant prices) ^c	26
				.	per capita in zł (current prices)	27
185211	201350	223863	239976	.	Gross value added (current prices):	
35962	38986	43229	46194	.	in million zlotys	28
				.	per capita in zł	29
113211	119679	128823	139652	.	Gross disposable income in the households sector ^d :	
101,3	104,6	105,3	104,3	.	in million zlotys (nominal)	30
21982	23173	24877	26882	.	previous year = 100 (real)	31
				.	per capita in zł (nominal)	32

cych gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. c, d W stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika zostały zmienione dane:

private farms in agricultural. c, d In relation to data published in the previous edition of the Yearbook data were revised: c — for 2007, d — for

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH WOJEWÓDZTWA (NTS 3) W 2009 R.
SELECTED DATA BY VOIVODSHIP SUBREGIONS (NTS 3) IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ciechanow- sko-plocki	Ostrołęcko- -siedlecki	Radomski	M.st. Warszawa	Warszawski wschodni	Warszawski zachodni
POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY — stan w dniu 31 XII AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION — as of 31 XII						
Powierzchnia w km ² Total area in km ²	7780	12090	5763	517	5104	4304
Powiaty..... Powiats	7	10	7	—	6	7
Miasta na prawach powiatu..... Cities with powiat status	1	2	1	1	—	—
Gminy..... Gminas	65	91	51	1	58	48
Miasta..... Towns	13	17	11	1	23	20
Miejscowości wiejskie..... Villages	1997	2697	1438	—	1226	1397
Sołectwa..... Village administration units	1681	2281	1096	3	1104	1154
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION						
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w hm ³ Water withdrawal for needs of the national economy and population in hm ³	62,1	620,0	1689,2	307,9	81,3	59,5
w tym — w % — na cele: of which — in % — for purposes of:						
produkcyjne ^a (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)..... production ^a (excluding agriculture, forestry and fishing)	41,9	87,7	97,4	63,6	4,3	13,0
eksploatacji sieci wodociągowej ^b exploitation water-line system ^b	52,0	5,5	1,6	36,4	74,1	57,0
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania ^c w hm ³ Industrial and municipal waste water requiring treatment ^c in hm ³	26,7	24,4	19,9	111,9	18,7	27,6
w tym oczyszczane w %..... of which treated in %	99,4	99,3	99,5	76,7	100,0	100,0
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^d (stan w dniu 31 XII): Municipal waste water treatment plants ^d (as of 31 XII):						
liczba..... number	66	63	42	5	45	51
przepustowość w dam ³ /d..... capacity in dam ³ /24 h	83,9	112,2	144,7	485,9	77,2	175,3
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków ^e w % ludności ogółem..... Population using waste water treatment plants ^e in % of total population	51,5	45,3	56,6	50,9	46,4	58,9
Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t: Emission of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution in thous. t:						
pyłowych..... particulates	1,0	0,9	1,5	0,9	0,3	0,4
gazowych..... gases	6643,0	3368,2	11143,3	6138,8	254,5	387,2

^a Z ujęć własnych. ^b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. ^c Odprowadzone do wód lub do ziemi. ^d Pracujące na sieci kanalizacyjnej. ^e Na podstawie szacunków.

^a From own intakes. ^b Water withdrawal by intakes before entering the water system. ^c Discharged into waters or into the ground. ^d On sewerage system. ^e Estimated data.

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH WOJEWÓDZTWA (NTS 3) W 2009 R. (cd.)
SELECTED DATA BY VOIVODSHIP SUBREGIONS (NTS 3) IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ciechanow- sko-płocki	Ostrołęcko- -siedlecki	Radomski	M.st. Warszawa	Warszawski wschodni	Warszawski zachodni
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.) ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)						
Redukcja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych: <i>Reduction of industrial air pollutants by plants generating substantial air pollution in % of pollutants produced:</i>						
pyłowych..... <i>particulates</i>	79,0	99,6	99,8	99,8	91,2	90,4
gazowych (bez dwutlenku węgla)..... <i>gases (excluding carbon dioxide)</i>	11,1	43,6	51,1	31,0	22,5	42,4
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t..... <i>Generated waste (during the year; excluding municipal waste) in thous. t</i>	320,9	1046,3	1243,1	2205,1	777,6	266,5
w tym w %: <i>of which in %:</i>						
poddane odzyskowi..... <i>recovered</i>	85,0	90,2	59,3	33,1	93,8	93,4
unieszkodliwione poprzez składowanie ^a <i>treated by landfill^a</i>	10,8	5,8	39,3	64,5	4,2	4,3
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) dotychczas składowane (nagromadzone ^b ; stan w końcu roku) w tys. t..... <i>Waste (excluding municipal waste) landfilled up to now (accumulated^b; end of year) in thous. t</i>	16,0	8051,6	28440,0	11388,2	34,1	142,1
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w mln zł: <i>Outlays on fixed assets (current prices) in mln zł:</i>						
służące ochronie środowiska..... <i>in environmental protection</i>	283,9	271,3	318,5	157,1	274,6	286,3
służące gospodarce wodnej..... <i>in water management</i>	15,3	28,1	28,9	243,0	163,8	74,4
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII): <i>Legally protected areas possessing unique environmental value (as of 31 XII):</i>						
w % powierzchni ogólnej..... <i>in % of total area</i>	43,6	14,2	26,1	23,3	43,2	37,5
na 1 mieszkańca w m ² <i>per capita in m²</i>	5439	2297	2417	70	2883	2149
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE PUBLIC SAFETY						
Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych: <i>Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:</i>						
w liczbach bezwzględnych..... <i>in absolute numbers</i>	13234	20703	15467	58307	18938	18625
na 10 tys. ludności..... <i>per 10 thous. population</i>	212	277	249	341	249	249
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w %..... <i>Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %</i>	69,0	77,0	70,6	43,7	67,2	62,5

^a Na terenach własnych zakładów i na terenach obcych. ^b Na terenach własnych zakładów.

^a On own plant grounds and other land. ^b On own plant grounds.

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH WOJEWÓDZTWA (NTS 3) W 2009 R. (cd.)

SELECTED DATA BY VOIVODSHIP SUBREGIONS (NTS 3) IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ciechanow- sko-plocki	Ostrołęcko- -siedlecki	Radomski	M.st. Warszawa	Warszawski wschodni	Warszawski zachodni
LUDNOŚĆ POPULATION						
Ludność (stan w dniu 31 XII)..... <i>Population (as of 31 XII)</i>	623684	747496	621314	1714446	764164	751063
w tym kobiety..... <i>of which females</i>	319439	377421	316974	926497	393671	390344
Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII)..... <i>Females per 100 males (as of 31 XII)</i>	105,0	102,0	104,2	117,6	106,3	108,2
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)..... <i>Population per 1 km² of total area (as of 31 XII)</i>	80	62	108	3315	150	175
W % ogółu ludności (stan w dniu 31 XII) — ludność: <i>In % of total population (as of 31 XII) — population:</i>						
w miastach..... <i>in urban areas</i>	46,4	38,2	49,9	100,0	53,2	49,1
w wieku: <i>of age:</i>						
przedprodukcyjnym..... <i>pre-working</i>	20,4	21,4	20,3	14,8	21,0	19,6
produkcyjnym..... <i>working</i>	63,3	62,3	63,4	64,4	63,9	64,3
poprodukcyjnym..... <i>post-working</i>	16,2	16,2	16,3	20,8	15,1	16,1
Urodzenia żywe..... <i>Live births</i>	7025	8665	7080	18848	9405	8818
Zgony..... <i>Deaths</i>	6902	8177	6737	18212	7248	7354
w tym niemowląt..... <i>of which infant</i>	41	36	34	112	34	37
Przyrost naturalny..... <i>Natural increase</i>	123	488	343	636	2157	1464
Saldo migracji na pobyt stały: <i>Net migration for permanent residence:</i>						
wewnętrznych..... <i>internal</i>	-785	-1620	-1351	+3357	+5372	+6498
zagranicznych..... <i>international</i>	+26	+66	+65	+480	+46	+134
Na 1000 ludności: <i>Per 1000 population:</i>						
urodzenia żywe..... <i>live births</i>	11,22	11,56	11,32	11,05	12,41	11,86
zgony ^a <i>deaths^a</i>	11,02	10,91	10,77	10,68	9,56	9,89
przyrost naturalny..... <i>natural increase</i>	0,20	0,65	0,55	0,37	2,85	1,97
saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały..... <i>internal and international net migration for perma- nent residence</i>	-1,21	-2,07	-2,06	+2,25	+7,15	+8,92
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych..... <i>Infant deaths per 1000 live births</i>	5,84	4,15	4,80	5,94	3,62	4,20

a Łącznie ze zgonami niemowląt.

a Including infant deaths.

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH WOJEWÓDZTWA (NTS 3) W 2009 R. (cd.)
SELECTED DATA BY VOIVODSHIP SUBREGIONS (NTS 3) IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ciechanow- sko-płocki	Ostrołęko- -siedlecki	Radomski	M.st. Warszawa	Warszawski wschodni	Warszawski zachodni
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES						
Pracujący ^a (stan w dniu 31 XII) w tys.	183,7	217,3	159,7	825,1	161,9	202,4
<i>Employed persons^a (as of 31 XII) in thous.</i>						
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	65,7	103,5	64,7	3,4	40,4	40,6
<i>agriculture, forestry and fishing</i>						
przemysł i budownictwo.....	47,1	40,2	33,4	123,2	48,1	51,3
<i>industry and construction</i>						
handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwatero- wanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja	23,5	25,1	18,1	271,2	28,2	58,8
<i>trade; repair of motor vehicles^Δ; transportation and storage; accommodation and catering^Δ; informa- tion and communication</i>						
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa ryнку nieruchomości ^Δ	3,9	3,5	3,1	99,8	4,3	6,3
<i>financial and insurance activities; real estate activities</i>						
pozostałe usługi ^b	43,6	45,0	40,3	327,4	40,8	45,4
<i>other services^b</i>						
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys. <i>Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.</i>	40,5	43,5	59,0	31,3	27,5	22,8
w tym kobiety.....	20,5	21,1	28,4	14,9	12,2	10,8
<i>of which women</i>						
W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 XII): <i>In % of registered unemployed (as of 31 XII):</i>						
w wieku do 25 lat.....	22,0	26,9	20,1	9,7	21,2	18,0
<i>aged up to 25 years</i>						
pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	30,3	32,5	43,2	17,3	23,5	23,4
<i>out of work for longer than 1 year</i>						
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII) w % <i>Registered unemployment rate (as of 31 XII) in %</i>	15,6	14,3	22,6	2,8	10,8	7,4
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto ^c w zł....	3256,61	2820,06	2911,12	4603,26	3063,28	3496,79
<i>Average monthly gross wages and salaries^c in zł</i>						
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS						
Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII) w km: <i>Distribution network (as of 31 XII) in km:</i>						
wodociągowej.....	9873,7	9706,9	5236,4	2069,6	5669,8	6509,6
<i>water-line</i>						
kanalizacyjnej ^d	1094,3	1464,5	1373,5	1900,6	1580,5	2282,0
<i>sewerage^d</i>						
gazowej.....	770,4	966,3	1057,5	2675,3	2811,7	3890,4
<i>gas-line</i>						
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych (stan w dniu 31 XII): <i>Connections leading to residential buildings (as of 31 XII):</i>						
wodociągowe.....	108400	136119	98819	54915	117687	139724
<i>water-line system</i>						
kanalizacyjne.....	27437	38854	29516	33741	46635	65047
<i>sewerage system</i>						
gazowe ^e	18141	20684	26876	92042	81096	104783
<i>gas-line system^e</i>						

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe). ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 2, pkt 1) na str. 20. ^c Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^d Łącznie z kolektorami. ^e Łącznie z połączeniami prowadzącymi do budynków niemieszkalnych.

^a By actual workplace and kind of activity; excluding economic entities employing up to 9 persons; with persons employed on private farms and agriculture (estimated data). ^b See general notes to the Yearbook, item 2, point 1) on page 20. ^c Excluding economic entities employing up to 9 persons. ^d Including collectors. ^e Including with connections leading to non-residential buildings.

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH WOJEWÓDZTWA (NTS 3) W 2009 R. (cd.)
SELECTED DATA BY VOIVODSHIP SUBREGIONS (NTS 3) IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ciechanow- sko-plocki	Ostrołęcko- -siedlecki	Radomski	M.st. Warszawa	Warszawski wschodni	Warszawski zachodni
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.) MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)						
Zużycie w gospodarstwach domowych: Consumption in households:						
wody z wodociągów w hm ³ water from water-line system in hm ³	20,9	21,2	17,8	80,8	19,6	25,3
energii elektrycznej w miastach w GWh..... electricity in urban areas in GWh	196,1	203,7	210,0	1629,7	392,0	383,5
gazu z sieci ^a w hm ³ gas from gas-line system ^a in hm ³	30,3	31,4	43,1	280,3	143,0	220,0
Zasoby mieszkaniowe ^b (stan w dniu 31 XII): Dwelling stocks ^b (as of 31 XII):						
mieszkania w tys. dwellings in thous.	202,7	237,8	203,4	818,9	263,9	274,1
izby w tys. rooms in thous.	770,1	934,8	718,8	2558,9	1023,4	1043,7
powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ² usable floor space of dwellings in thous. m ²	14684,2	18524,1	14144,2	47312,3	20866,6	22325,3
przeciętna liczba izb w mieszkaniu..... average number of rooms per dwelling	3,80	3,93	3,53	3,12	3,88	3,81
przeciętna liczba osób na 1 izbę..... average number of persons per room	0,81	0,80	0,86	0,67	0,75	0,72
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ² average usable floor space of dwelling in m ²	72,4	77,9	69,5	57,8	79,1	81,4
Mieszkania oddane do użytkowania: Dwellings completed:						
mieszkania dwellings	2259	2085	1752	19482	6973	6434
izby..... rooms	9646	9944	8457	56635	31310	31014
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² usable floor space of dwellings in m ²	231823	231851	201148	1438989	761956	859770

EDUKACJA^c I WYCHOWANIE — stan na początku roku szkolnego
EDUCATION^c — as of beginning of the school year

Szkoły dla dzieci i młodzieży ^d : Schools for children and youth ^d :						
podstawowe primary	264	423	259	249	273	212
gimnazja lower secondary	121	177	97	182	144	120
zasadnicze zawodowe..... basic vocational	26	40	23	21	24	18
licea ogólnokształcące ^e general secondary ^e	49	47	39	145	38	47
licea profilowane..... specialized secondary	15	24	13	12	20	13
technika ^f technical secondary ^f	36	46	39	61	27	29

^a W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami. ^b Na podstawie bilansu. ^c Patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 179. ^d Bez szkół specjalnych. ^{e, f} Łącznie z: ^e — uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^f — technikami uzupełniającymi oraz ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

^a Consumption of gas in natural units on the basis of which settlements with clients occur. ^b Based on balance. ^c See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 179. ^d Excluding special schools. ^{e, f} Including: ^e — supplementary general secondary schools, ^f — technical supplementary schools as well as general art schools leading to professional certification.

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH WOJEWÓDZTWA (NTS 3) W 2009 R. (cd.)
SELECTED DATA BY VOIVODSHIP SUBREGIONS (NTS 3) IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ciechanow- sko-płocki	Ostrołęcko- -siedlecki	Radomski	M.st. Warszawa	Warszawski wschodni	Warszawski zachodni
EDUKACJA ^a I WYCHOWANIE — stan na początku roku szkolnego (dok.) EDUCATION ^a — as of beginning of the school year (cont.)						
Szkoły policealne ^b Post-secondary schools ^b	69	56	45	119	14	25
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego w wieku 6 lat..... Children attending pre-primary education establish- ments aged 6	5607	7010	5429	11975	7526	7054
Uczniowie w szkołach dla dzieci i młodzieży ^b : Pupils and students of schools for children and youth ^b :						
podstawowych..... primary	40036	50372	39154	76318	49966	46049
gimnazjach..... lower secondary	24168	30193	23606	39396	27203	24158
zasadniczych zawodowych..... basic vocational	3970	4583	4199	2496	3366	2110
liceach ogólnokształcących ^c general secondary ^c	12491	14221	11476	42781	9363	9118
liceach profilowanych..... specialized secondary	1732	2442	909	1121	1740	854
technikach ^d technical secondary ^d	9258	12816	9126	14438	7247	6049
Uczniowie szkół policealnych ^b Post-secondary schools students ^b	5179	4738	3859	14251	1486	2223
Dzieci w przedszkolach ^e na 100 miejsc..... Children attending nursery schools ^e per 100 places	103	104	99	99	98	97

OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA — stan w dniu 31 XII
HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE — as of 31 XII

Liczba ludności na: Population per:						
łóżko w szpitalach ogólnych..... bed in general hospitals	209	245	251	163	331	274
podmiot ambulatoryjnej opieki zdrowotnej ^f provider of out-patient health care ^f	1961	1657	1894	2307	3032	2867
aptekę ogólnodostępną ^g public pharmacy ^g	4103	4223	4198	3422	4065	3932
Domy i zakłady pomocy społecznej: Social welfare homes and facilities:						
placówki (bez filii)..... centres (excluding subbranches)	24	27	19	44	43	42
miejsca (z filiami)..... places (with subbranches)	1904	2178	1564	3838	1943	2903

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 179. ^b Bez szkół specjalnych. ^c, ^d Łącznie z: ^c — uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^d — technikami uzupełniającymi oraz ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^e Łącznie z zespołami wychowania przedszkolnego i punktami przedszkolnymi. ^f Ambulatoryjne zakłady opieki zdrowotnej, łącznie z praktykami lekarskimi. ^g Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i opieka społeczna”, ust. 10 na str. 207.

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 179. ^b Excluding special schools. ^c, ^d Including: ^c — supplementary general secondary schools, ^d — technical supplementary schools as well as general art schools leading to professional certification. ^e Including pre-primary education groups and pre-primary points. ^f Out-patient health care institutions including medical practices. ^g See general notes to the chapter “Health care and social welfare”, item 10 on page 207.

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH WOJEWÓDZTWA (NTS 3) W 2009 R. (cd.)

SELECTED DATA BY VOIVODSHIP SUBREGIONS (NTS 3) IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ciechanow- sko-płocki	Ostrołęcko- -siedlecki	Radomski	M.st. Warszawa	Warszawski wschodni	Warszawski zachodni
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM						
Księgozbiór bibliotek publicznych (z filiami; stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol. <i>Public libraries collection (with branches; as of 31 XII) per 1000 population in vol.</i>	3709	4190	2815	3547	2733	2420
Czytelnicy ^a bibliotek publicznych (z filiami) na 1000 ludności..... <i>Public library borrowers^a (with branches) per 1000 population</i>	171	145	124	251	139	135
Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności..... <i>Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population</i>	4,4	3,4	2,5	18,0	2,1	4,2
Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności..... <i>Audience in fixed cinemas per 1000 population</i>	400	218	541	4262	116	739
Liczba ludności na 1 miejsce na widowni w stałych salach w teatrach i instytucjach muzycznych..... <i>Population per seat in fixed halls theatres and music institutions</i>	608	x	567	121	x	x
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania (stan w dniu 31 VII)..... <i>Collective tourist accommodation establishments (as of 31 VII)</i>	45	56	38	110	60	67
w tym obiekty hotelowe ^b <i>of which hotels and similar establishments^b</i>	26	25	19	77	26	44
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)..... <i>Number of beds (as of 31 VII)</i>	2847	3926	2380	22914	4749	3924
w tym obiekty hotelowe ^b <i>of which hotels and similar establishments^b</i>	1417	1087	997	20083	1931	2815
Udzielone noclegi..... <i>Nights spent (overnight stay)</i>	174003	219606	183390	3575751	383970	399598
w tym obiekty hotelowe ^b <i>of which hotels and similar establishments^b</i>	112313	109063	101254	3151976	152024	283143
Korzystający z noclegów..... <i>Tourists accommodated</i>	87050	101073	81011	2110795	188457	218222
w tym turyści zagraniczni <i>of which foreign tourists</i>	5578	8530	6835	752544	8310	21782
w tym obiekty hotelowe ^b <i>of which hotels and similar establishments^b</i>	64774	63061	52475	1965498	97480	197945

a Łącznie z punktami bibliotecznymi. *b* Dotyczy: hoteli, moteli, pensjonatów i innych obiektów hotelowych.

a Including library points. *b* Concern: hotels, motels, boarding houses and similar establishments.

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH WOJEWÓDZTWA (NTS 3) W 2009 R. (cd.)
SELECTED DATA BY VOIVODSHIP SUBREGIONS (NTS 3) IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ciechanow- sko-płocki	Ostrołęcko- -siedlecki	Radomski	M.st. Warszawa	Warszawski wschodni	Warszawski zachodni
LEŚNICTWO FORESTRY						
Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	132,3	315,8	145,4	7,5	140,8	72,1
<i>Forest land (as of 31 XII) in thous. ha</i>						
w tym lasy	130,4	311,7	142,9	7,4	138,8	70,9
<i>of which forests</i>						
lasy publiczne	82,4	168,4	88,9	4,8	72,7	50,3
<i>public forests</i>						
lasy prywatne	49,8	147,4	56,5	2,8	68,1	21,9
<i>private forests</i>						
Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	16,8	25,8	24,8	14,3	27,2	16,5
<i>Forest cover (as of 31 XII) in %</i>						
Zalesienia w ha	170,8	179,6	55,6	0,5	30,3	23,7
<i>Afforestations in ha</i>						
PRZEMYSŁ INDUSTRY						
Produkcja sprzedana przemysłu ^a (ceny bieżące): <i>Sold production of industry^a (current prices):</i>						
w milionach złotych	41832,6	9466,9	7313,5	83055,3	11139,8	18146,0
<i>in million zlotys</i>						
na 1 mieszkańca w zł	67023	12655	11760	48529	14643	24274
<i>per capita in zł</i>						
TRANSPORT — stan w dniu 31 XII TRANSPORT — as of 31 XII						
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km: <i>Hard surface public roads (urban and non-urban) in km:</i>						
powiatowe	2999,3	4280,4	2115,0	521,1	1866,6	1803,8
<i>powiat</i>						
gminne	2391,3	3509,6	1927,4	1304,0	2286,3	2629,5
<i>gmina</i>						
HANDEL TRADE						
Targowiska: <i>Marketplaces:</i>						
stałe (stan w dniu 31 XII)	56	65	40	57	55	43
<i>permanent (as of 31 XII)</i>						
sezonowe ^b (w ciągu roku)	24	24	70	534	26	53
<i>seasonal^b (during the year)</i>						
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE INVESTMENTS. FIXED ASSETS						
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^{ac} (ceny bieżące): <i>Investment outlays in enterprises^{ac} (current prices):</i>						
w milionach złotych	1806,9	1254,7	837,7	18029,4	1975,8	3154,8
<i>in million zlotys</i>						
na 1 mieszkańca w zł	2895	1677	1347	10534	2597	4220
<i>per capita in zł</i>						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo. ^c Według lokalizacji inwestycji.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Number of marketplaces or places located on streets and squares opened periodically. ^c According to investment location.

III. WYBRANE DANE O PODREGIONACH WOJEWÓDZTWA (NTS 3) W 2009 R. (dok.)

SELECTED DATA BY VOIVODSHIP SUBREGIONS (NTS 3) IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ciechanow- sko-płocki	Ostrołęcko- -siedlecki	Radomski	M.st. Warszawa	Warszawski wschodni	Warszawski zachodni
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE (dok.) INVESTMENTS. FIXED ASSETS (cont.)						
Wartość brutto środków trwałych w przedsię- biorstwach ^{ab} (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne): Gross value of fixed assets in enterprises ^{ab} (as of 31 XII; current book-keeping prices):						
w milionach złotych..... in million zlotys	25839,0	13330,0	11690,7	227813,1	13012,8	40239,7
na 1 mieszkańca w zł per capita in zł	41430	17833	18816	132879	17029	53577
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W REJESTRZE REGON ^c — stan w dniu 31 XII ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY IN THE REGON REGISTER ^c — as of 31 XII						
Ogółem Total	43503	53871	50457	328317	75451	95097
osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej..... legal persons and organizational units without legal personality	8906	10399	9536	118353	14384	22574
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodar- czą..... natural persons conducting economic activity	34597	43472	40921	209964	61067	72523
Na 10 tys. ludności..... Per 10 thous. population	698	721	812	1915	987	1266
osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej..... legal persons and organizational units without legal personality	143	139	153	690	188	301
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodar- czą..... natural persons conducting economic activity	555	582	659	1225	799	966
RACHUNKI REGIONALNE W 2008 R. REGIONAL ACCOUNTS IN 2008						
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące): Gross domestic product (current prices):						
w milionach złotych..... in million zlotys	22069	18484	14940	168841	20480	29326
na 1 mieszkańca w zł per capita in zł	35336	24700	24014	98854	27226	39645
Wartość dodana brutto (ceny bieżące): Gross value added (current prices):						
w milionach złotych..... in million zlotys	19319	16180	13078	147799	17928	25672
na 1 pracującego ^d w zł..... per 1 employed person ^d in zł	86606	62029	63195	136953	76749	88468

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Według siedziby jednostki lokalnej. ^c Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^d Do przeliczeń przyjęto przeciętną w roku liczbę pracujących (bez pracujących w „szarej gospodarce”); dane dotyczące pracujących opracowano uwzględniając w obliczeniach pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b According to local unit. ^c Excluding persons tending private farms in agriculture. ^d For calculations the average number of employed persons was applied (excluding persons working in the “hidden economy”); data concerning employed persons were compiled including the results of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002 in calculations of employed persons on private farms in agriculture.

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO W 2009 R.

Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE DIVISION OF MAZOWIECKIE VOIVODSHIP IN 2009

As of 31 XII

WARSZAWA stolica państwa i województwa
capital city of country and voivodship

RADOM miasta na prawach powiatu
cities with powiat status

Zwoleń siedziby władz powiatów
residences of a powiat authorities

— granice województwa
voivodship border

— granice powiatów
powiat borders

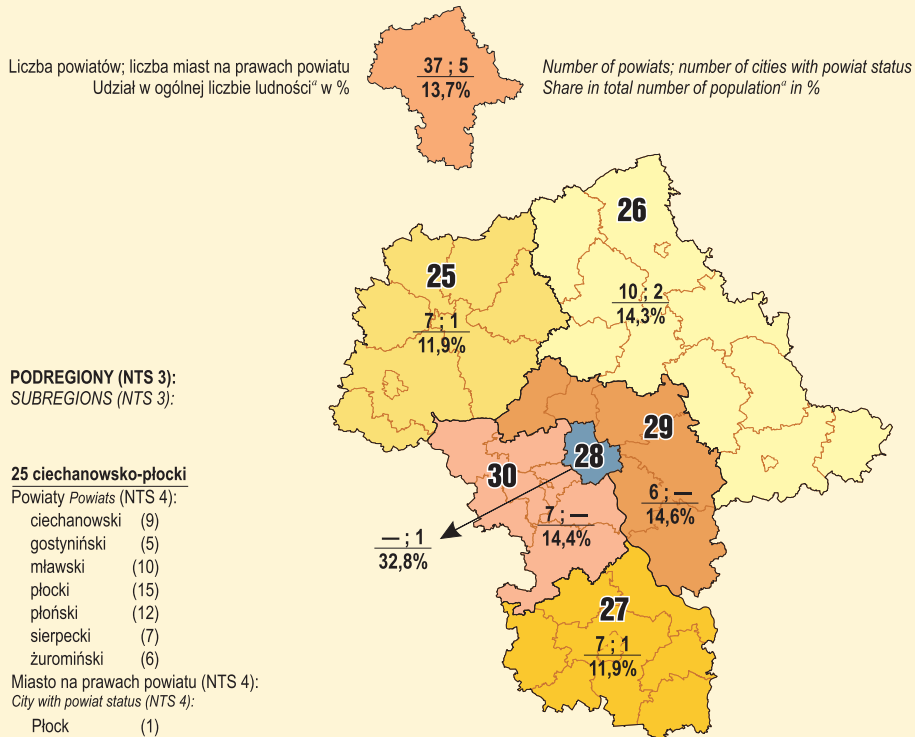
— granice gmin
gmina borders

**PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY
JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS)**

Stan w dniu 31 XII 2009 r.

*DIVISION OF THE MAZOWIECKIE VOIVODSHIP ACCORDING TO
THE NOMENCLATURE OF TERRITORIAL UNITS FOR STATISTICAL PURPOSES (NTS)*

As of 31 XII 2009

PODREGIONY (NTS 3):
SUBREGIONS (NTS 3):

25 ciechanowsko-płocki

Powiaty Powiats (NTS 4):
ciechanowski (9)
gostyniński (5)
mławski (10)
płocki (15)
płoński (12)
sierpecki (7)
żuromiński (6)

Miasto na prawach powiatu (NTS 4):
City with powiat status (NTS 4):
Plock (1)

26 ostrołęcko-siedlecki

Powiaty Powiats (NTS 4):
łosicki (6)
makowski (10)
ostrołęcki (11)
ostrowski (11)
przasnyski (7)
pułtuski (7)
siedlecki (13)
sokołowski (9)
węgrowski (9)
wyszkowski (6)

Miasta na prawach powiatu (NTS 4):
Cities with powiat status (NTS 4):
Ostrołęka (1)
Siedlce (1)

27 radomski

Powiaty Powiats (NTS 4):
białobrzezki (6)
kozienicki (7)
lipski (6)
przysuski (8)
radomski (13)
szydłowiecki (5)
zwoleński (5)

Miasto na prawach powiatu (NTS 4):
City with powiat status (NTS 4):
Radom (1)

28 m.st. Warszawa

Miasto na prawach powiatu (NTS 4):
City with powiat status (NTS 4):
m.st. Warszawa (1; 18)
Capital City Warszawa

29 warszawski wschodni

Powiaty Powiats (NTS 4):
garwoliński (14)
legionowski (5)
miński (13)
nowodworski (6)
otwocki (8)
wołomiński (12)

30 warszawski zachodni

Powiaty Powiats (NTS 4):
grodziski (6)
grójecki (10)
piaseczyński (6)
pruszkowski (6)
sochaczewski (8)
warszawski zachodni (7)
żyrardowski (5)

W nawiasach podano liczbę gmin (NTS 5), dla m.st. Warszawy również liczbę dzielnic.
Number of gminas (NTS 5) is given in parentheses, for Capital City Warszawa number of districts as well.

¹ Odpowiednio: dla województwa — udział w kraju, dla podregionów — udział w województwie.
¹ Respectively: for voivodship — share in country, for subregions — share in voivodship.

DZIAŁ I
GEOGRAFIA

CHAPTER I
GEOGRAPHY

TABL. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE WOJEWÓDZTWA
GEOGRAPHIC LOCATION OF THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	W stopniach, minutach i sekundach <i>In degrees, minutes and seconds</i>	W km <i>In km</i>	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				<i>Furthest extended points of the voivodship border:</i>
na północ (szerokość geograficzna północna)	gm. w. Łyse	53°28'55"	x	<i>in the north (northern geographic latitude)</i>
na południe (szerokość geograficzna północna)	gm. w. Sienno	51°00'47"	x	<i>in the south (northern geographic latitude)</i>
na zachód (długość geograficzna wschodnia)	gm. w. Gostynin	19°15'33"	x	<i>in the west (eastern geographic longitude)</i>
na wschód (długość geograficzna wschodnia)	gm. w. Samaki	23°07'42"	x	<i>in the east (eastern geographic longitude)</i>
Rozciągłość:				<i>Extent:</i>
z południa na północ	x	2°28'08"	274,7	<i>from south to north</i>
z zachodu na wschód	x	3°52'09"	263,2	<i>from west to east</i>

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.
Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2. POWIERZCHNIA I GRANICE W 2009 R.
Stan w dniu 31 XII
AREA AND BORDERS IN 2009
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
Powierzchnia w km ²	35558	x	<i>Area in km²</i>
Długość granicy ^a w km	1669	100,0	<i>Length of borders^a in km</i>
z województwami:			<i>with voivodships:</i>
warmińsko-mazurskim	218	13,1	<i>warmińsko-mazurskie</i>
podlaskim	358	21,4	<i>podlaskie</i>
lubelskim	372	22,3	<i>lubelskie</i>
świętokrzyskim	203	12,2	<i>świętokrzyskie</i>
łódzkim	323	19,3	<i>łódzkie</i>
kujawsko-pomorskim	195	11,7	<i>kujawsko-pomorskie</i>

^a Systematyczna weryfikacja przebiegu granic (pozyskiwanie bardziej szczegółowych danych); długości mogą ulegać dalszym zmianom, gdyż dane są nieostateczne.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

^a Systematic verification of borders (gathering of more detailed data); lengths may change, because the data are preliminary.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 3. UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI
ELEVATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina Gmina	Wzniesienie nad poziom morza w m Elevation above sea level in m	SPECIFICATION
Najwyższy położony punkt — na północny- wschód od wsi Ciechostowice i południowy- wschód od wsi Hucisko	gm. m-w. Szydłowiec	408	Highest point — north-east of the village Ciechostowice and south-east of the village Hucisko
Najniższy położony punkt — na terenie osiedla Radziwie.....	gm. m. Plock	53	Lowest point — within the settlement Radziwie

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 4. WIĘKSZE RZEKI^a
PRINCIPAL RIVERS^a

RZEKI ^b RIVERS ^b	Długość w km Length in km		Odbiornik ^c Recipient ^c	Powierzchnia zlewni w km ² Drainage basin area in km ²	
	ogółem total	w tym w województwie of which in voivodship		ogółem total	w tym w województwie ^d of which in voivodship ^d
Wisła	1070,0	320,0	Morze Bałtyckie Baltic Sea	194424,0	35598,0
Iłzanka	76,8	76,8	Wisła	1127,4	993,1
Zagożdżonka	39,9	39,9	Wisła	568,5	568,5
Radomka	107,0	91,6	Wisła	2109,5	2079,0
Szabasówka	22,8	22,8	Radomka	561,4	561,4
Pilica	319,0	91,0	Wisła	9273,0	1750,0
Świder	89,1	73,9	Wisła	1149,8	962,5
Jeziorka	66,3	66,3	Wisła	811,7	805,2
Narew	484,0	160,1	Wisła	75175,0	18720,0
Omulew	113,7	78,5	Narew	2053,0	793,8
Orz	54,3	53,2	Narew	608,8	582,0
Orzyc	145,9	129,4	Narew	2144,0	1687,0
Bug	772,0	193,4	Narew	39284,1	6495,0
Liwiec	126,2	126,2	Bug	2779,0	2739,0
Wkra	249,1	177,1	Narew	5322,0	4407,0
Mławka	43,4	32,9	Wkra	675,5	567,1
Łydynia	72,0	72,0	Wkra	688,1	688,1
Raciążnica	56,9	56,9	Wkra	618,5	618,5
Sona	67,3	67,3	Wkra	528,0	528,0
Bzura	166,2	42,0	Wisła	7787,5	2700,0
Pisia Gagolina	58,5	58,5	Bzura	501,7	501,7
Utrata	76,5	76,5	Bzura	792,0	784,7
Skra Prawa	113,9	105,2	Wisła	1704,0	1295,0

^a O powierzchni zlewni w województwie mazowieckim powyżej 500 km². ^b Uszeregowane w porządku hydrograficznym. ^c Rzeka lub zbiornik wodny, do którego uchodzi dopływ. ^d Powierzchnię zlewni w województwie mazowieckim obliczono według mapy w skali 1:500000 „Podział hydrograficzny Polski”.

Źródło: dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie.

^a Of drainage basin area in Mazowieckie voivodship bigger than 500 km². ^b Listed according to hydrographic order. ^c River or reservoir into which the water flows. ^d Drainage basin area in Mazowieckie voivodship was calculated according to 1:500000 of scale map "Hydrographic division of Poland".

Source: data of the Voivodship Inspectorate of Environmental Protection in Warsaw.

TABL. 5. **WIĘKSZE JEZIORA**
PRINCIPAL LAKES

JEZIORA LAKES	Polożenie <i>Placement</i>		Powierzchnia ^a w ha <i>Area^a in ha</i>	Głębokość maksymalna w m <i>Maximum depth in m</i>	Objętość w tys. m ³ <i>Capacity in thous. m³</i>
	dorzecze <i>drainage basin</i>	powiat <i>powiat</i>			
Białe.....	Skrwa Lewa	gostyniński	150,2	31,5	14885
Ciechomicke.....	Kanał Dobrzykowski	plocki	47,1	8,2	2201
Górskie.....	Kanał Dobrzykowski	plocki	45,0	7,2	1419
Lucieńskie.....	Skrwa Lewa	gostyniński	203,3	20,0	17015
Łąckie Duże.....	Kanał Dobrzykowski	plocki	55,5	4,7	1665
Przytomne.....	Rakutówka	gostyniński	38,5	8,2	1551
Sumino.....	Skrwa Lewa	gostyniński	35,6	7,0	1200
Szczutowskie.....	Skrwa Prawa	sierpecki	101,0	4,4	1689
Urszulewskie.....	Skrwa Prawa	sierpecki	308,1	6,2	7792
Zdworskie.....	Kanał Dobrzykowski	plocki	355,4	5,0	7556

^a Zwierciadła wody i wysp na jeziorze.

Źródło: dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie.

^a Water and island lake level.

Source: data of the Voivodship Inspectorate of Environmental Protection in Warsaw.

TABL. 6. **DANE STACJI METEOROLOGICZNEJ WARSZAWA**
DATA OF METEOROLOGICAL STATION WARSZAWA

LATA YEARS	Średnia temperatura powietrza w °C <i>Average air temperature in °C</i>	Roczne sumy opadów w mm <i>Total annual precipitation in mm</i>	Średnia prędkość wiatru w m/s <i>Average wind velocity in m/s</i>	Usłonecznienie w h <i>Insolation in h</i>	Średnie zachmurzenie w oktantach ^a <i>Average cloudiness in octants^a</i>
2000.....	9,6	524	3,8	2282	5,1
2005.....	8,6	490	3,8	2460	4,9
2008.....	9,8	537	3,9	2241	5,2
2009.....	8,9	652	3,0	2258	5,2

^a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami).

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover).

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

DZIAŁ II

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

Uwagi ogólne

Dział prezentuje statystyczną charakterystykę problemów zagrożenia i ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej.

1. Informacje o **stanie geodezyjnym i kierunkach wykonywania powierzchni województwa** ujmowane są według form wladania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz.U. Nr 38, poz. 454).

Ewidencja ta wprowadziła od 2002 r. zmiany polegające głównie na włączeniu do użytków rolnych: gruntów rolnych zabudowanych (poprzednio ujmowanych w pozycji grunty zabudowane i zurbanizowane), gruntów pod stawami (ujmowanych w pozycji wody śródlądowe stojące) oraz rowów (które stanowiły odrębną pozycję).

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity: Dz.U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266), która chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I—III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV—VI wytworzone z gleb organicznych.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej; klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI — najniższą.

2. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

Zagospodarowanie gruntów zrehabilitowanych polega na wykonaniu odpowiednich zabiegów umożliwiających wykorzystanie tych gruntów dla celów rolniczych, leśnych, komunalnych i innych.

3. Informacje o **poborze wody** dotyczą:

1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)” — jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć wia-

CHAPTER II

ENVIRONMENTAL PROTECTION

General notes

Chapter presents statistical characteristics of threats to environment, environment protection and water management.

1. Information regarding the **geodesic status and directions in voivodship land use** is classified according to ownership and register groups, of land included in the land register as a result of the decree of the Minister of Regional Development and Construction from 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws, No. 38, item 454).

A land register introduced since 2002 changes, primarily consisting in the inclusion of built-up agricultural land (which previous was included in the item "built-up and urbanised land"), land under ponds (included in the item "standing inland water") as well as ditches (which accounted for a separate item), in agricultural land.

Data regarding **agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes** concern land, for which payments and fees collected, based on the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3 II 1995 (unified text: Journal of Laws 2004 No. 121, item 1266), which protects all agricultural land included in quality classes I—III, as well as agricultural land included in quality classes IV—VI, comprised of organic soils.

Quality classes of agricultural land describe the quality of land in terms of value to agricultural production; class I corresponds to the highest agricultural value and class VI to the lowest.

2. Data regarding **devastated and degraded land requiring reclamation and management** concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land, the utility value of which has declined, due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).

Reclamation of land consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

Development of reclaimed land is based on undertaking appropriate measures, which enable to use that land for agricultural, forest, municipal and other purposes.

3. Information regarding **water withdrawal** concerns:

1) in the item "for production purposes (excluding agriculture, forestry and fishing)" — organizational entities making payments for the annual withdrawal of

snych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków. Dane o poborze wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania;

- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” — jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” — wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

4. Informacje o ocenie sanitarnej wodociągów oraz jakości wody pobieranej z tych urządzeń opracowane są zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 III 2007 r. w sprawie wymagań dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. Nr 61, poz. 417); dane opracowano na podstawie wyników badań terenowo-laboratoryjnych wykonanych przez stacje sanitarno-epidemiologiczne. Na podstawie wyników analiz fizyczno-chemicznych i badań bakteriologicznych wyróżnia się dwie kategorie urządzeń — dostarczające wodę dobrą (tj. odpowiadającą wymaganiom sanitarnym) i dostarczające wodę złą (tj. nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym).

5. Dane o ściekach dotyczą ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3, pkt 1) i 3). Do tych samych jednostek odnoszą się dane o **wyposażeniu w oczyszczalnię ścieków**.

Jako **ścieki wymagające oczyszczenia** przyjęto wody odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami chłodniczymi; jak również łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczenia** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód oddzielnym systemem kanalizacji,
- ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura wód chłodniczych odprowadzonych do jezior oraz ich dopływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z

5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of waste water annually. Data regarding water withdrawal for needs of the national economy and population do not include water coming from irrigation of mines and construction facilities, which is discharged to reservoir without further use;

- 2) in the item “irrigation in agriculture, forestry and fishing as well as filling and completing fishponds” — agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fishponds of 10 ha or more in area;
- 3) in the item “exploitation water-line system” — all entities responsible for the management of the water-line system (including housing co-operatives, water companies, waterworks and workplaces etc.).

4. Information concerning the sanitary evaluation of waterworks as well as the quality of the water drawn from these facilities data are compiled in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 29 III 2007 regarding the requirements quality of water supplied to the population for consumption (Journal of Laws No. 61, item 417); data are compiled on the basis of the results of field and laboratory tests conducted by sanitary-epidemiological stations. On the basis of results of physical-chemical analyses and bacteriological tests, two categories of facilities — supplying good water (i.e., meeting sanitary requirements) and supplying bad water (i.e., not meeting sanitary requirements) are distinguished.

5. Data regarding waste water concern waste water discharged into waters or into the ground by entities described in item 3, points 1) and 3). Data regarding **equipment of waste water treatment plants** concerns the same entities.

Waste water requiring treatment is understood as water discharged by means of open channel or ditch systems directly into waters or into the ground or sewerage system of entities engaged in production (including polluted cooling water and water from mine drainage and constructions), other entities as well as households.

Cooling water comprises waste water with an increased temperature created in the process of using water for cooling purposes during technological processes.

Cooling water not requiring treatment is water which meets the following conditions:

- is discharged in waters by a separate sewerage system,
- the quantity of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,
- the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C as well as other waters, except territorial sea, does not exceed 35°C.

Data regarding **treated waste water** concern waste water treated mechanically, chemically, biologically, and with

podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji, przy użyciu krat, sił, piaskowników, odtłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogennych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysoce efektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie mechaniczne i biologiczne lub mechaniczno-chemiczno-biologiczne odprowadzanych ścieków zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

Dane o **komunalnych oczyszczalniach ścieków** dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone do oczyszczalni siecią kanalizacyjną, niezależnie od formy własności zarówno oczyszczalni jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych lub oczyszczających ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalni nie pracujących na sieci kanalizacyjnej).

U w a g a. Od 2003 r. komunalne oczyszczalnie chemiczne zakwalifikowano albo do oczyszczalni o podwyższonym stopniu usuwania biogenów, albo do oczyszczalni mechanicznych.

Dane o **ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano na podstawie badań Głównego Urzędu Statystycznego, w oparciu o szacunek liczby ludności korzystającej z oczyszczalni oczyszczających ścieki z miast i wsi.

6. Informacje o źródłach i wielkości emisji przemysłowych zanieczyszczeń powietrza oraz o stanie wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz.U. Nr 7, poz. 40 z późn. zm.).

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana corocznie, co zapewnia m.in. porównywalność wyników badań, może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą pyłów: ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych,

increased biogen removal, discharged into waters or into the ground.

Mechanical treatment of waste water is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation, through the use of grates, filters, grit chambers, grease traps in conjunction with Imhoff tanks.

Chemical treatment of waste water consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.

Biological treatment of waste water occurs through mineralization processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of waste water, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from waste water.

Increased biogen removal from sewage occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

A few steps treatment, mechanical and biological or mechanical, chemical and biological of discharging waste water was classified as a higher degree of the treatment process (biological or chemical).

Data on **municipal waste water treatment plants** concern those of them, which are used to treat waste water drained off to treatment plants by sewage systems, regardless of the form of ownership of the plants or sewage systems. Data do not include household sewage plants or treatment plants processing only transported waste water (i.e., waste water treatment plants not working within sewage network).

Note. Since 2003 municipal chemical waste water treatment plants were classified as treatment plants with increased biogen removal from sewage or mechanical treatment plants.

Data concerning **the population using waste water treatment plants** is given on the basis of surveys of the Central Statistical Office based on estimates of the number of population using waste water treatment plants treating urban and rural waste.

6. Information regarding the sources and amounts of industrial atmospheric pollutant emissions as well as the **equipment reducing such pollutants and the effects of its utilization** concerns organizational entities established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40 with later amendments).

The established group of surveyed entities maintained annually which, i.a. assures comparability of data may only be

krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenu węgla, dwutlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych.

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i ogrzewczych) oraz niezorganizowaną (z hald, składowisk, w toku przeładunku substancji sypkich lub lotnych, z hal produkcyjnych itp.).

Ze względu na to, że wielkość emisji **dwutlenku węgla** charakteryzuje się dużymi bezwzględными wartościami, **wskaźnik dotyczący stopnia redukcji zanieczyszczeń gazowych** został wyliczony i przedstawiony **bez uwzględnienia emisji dwutlenku węgla**.

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została albo na drodze pomiarów, albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

7. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot należący do jednej z kategorii określonych w załączniku nr 1 ustawy z dnia 27 IV 2001 r. o odpadach (tekst jednolity: Dz.U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251 z późn. zm.), których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany.

Informacje o odpadach opracowane zostały od 2002 r. zgodnie z katalogiem odpadów opartym o Listę Odpadów wprowadzoną do prawodawstwa Unii Europejskiej z dniem 1 I 2002 r., a za lata 2000 i 2001 — na podstawie klasyfikacji odpadów zgodnej z Europejskim Katalogiem Odpadów.

Informacje o **ilości i rodzajach odpadów** dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Przez **odzysk odpadów** rozumie się wszelkie działania, niestwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części, lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania.

Przez **unieszkodliwianie odpadów** rozumie się poddanie odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska. Unieszkodliwianiem odpadów jest także składowanie odpadów.

Magazynowanie odpadów to czasowe przetrzymywanie lub gromadzenie odpadów przed ich transportem, odzyskiem lub nieszkodliwianiem.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady usunięte na składowiska (wysypiska, haldy, stawy osadowe) własne zakładów lub obce.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

Data regarding **particulate emission** concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.

Data regarding **gas emission** concern: sulphur dioxide, carbon oxide, carbon dioxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants.

Data regarding particulate and gas emission include organized emission (from technological and heating facilities) and disorganized emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading of volatile or loose substances, from production halls etc.).

Due to the high absolute values which characterise the emission of **carbon dioxide** the **indicator of reduction of gas pollutants** was calculated and presented **with exclusion of carbon dioxide emission**.

The **emission volumes of different pollutant types from various sources** were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.

7. Waste shall mean any substance or object in one of the categories listed in Annex I to the Act of 27 IV 2001 on Waste (unified text: Journal of Laws 2007 No. 39, item 251 with later amendments), which the holder thereof discards or intends or is required to discard.

Information regarding waste was compiled since 2002 on the basis of a catalogue of waste based on List of Waste introduced into legislation of the European Union 1 I 2002 and for the years 2000 and 2001 — on the basis of a classification of waste in accordance with the European Waste Catalogue.

Information regarding the **quantity and type of waste** concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).

Recovery of waste shall mean any operations which do not endanger human life and health or the environment, consisting in the use of waste in whole or in part, or leading to extraction and use of substances, materials or energy.

Treatment of waste shall mean the submission of waste to the processes of biological, physical or chemical treatment as a result of which the nature of waste does not pose risks to human life and health or the environment. Storing waste is also a method of rendering waste harmless.

Waste storage shall mean temporary waste storage or collection prior to its transport, recovery or treatment.

Landfilled waste is understood as waste transferred to landfill areas (landfills, waste dumps, sludge tanks) of the plant generating it or to other areas.

Data regarding **landfilled up to now (accumulated) waste** concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result of depositing it during the reporting and previous years.

Przez **zreultywowane tereny składowania odpadów** należy rozumieć tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowej poprzez m.in. właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych.

8. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych); formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerwaty przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, pomniki przyrody. W ramach wyżej wymienionych form ochrony przyrody znajduje się ta część obszarów objętych od 2005 r. programem „sieci obszarów Natura 2000”, która mieści się w granicach obszarów prawnie chronionych.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa z dnia 16 IV 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity: Dz.U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 z późn. zm.). Formy te tworzone są w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, uchwały sejmiku województwa lub rady gminy.

Parki narodowe obejmują obszary wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na których ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

Parki narodowe tworzy się w celu zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk przyrodniczych, siedlisk roślin, siedlisk zwierząt lub siedlisk grzybów.

Rezerwaty przyrody obejmują wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej.

Parki krajobrazowe obejmują obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wydźrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z

Reclaimed waste disposal sites are territories where exploitation had been finished and where works connected with restoration or assigning utility value such as appropriate landscaping, improving physical and chemical characteristics or regulating waterways were carried out.

8. Nature protection consists in maintaining, sustainable utilisation and renovation of nature resources, objects and elements (among others, plants, animals and fungi originally existing in environment as well as subjected to species protection, wandering and migratory animals, habitats); forms of nature protection are: national parks, nature reserves, landscape parks, protected landscape areas, documentation sites, ecological arable lands, landscape-nature complexes, monuments of nature. . The above mentioned forms of nature protection include the part of the areas covered from 2005 within the “network of areas Natura 2000” which are located in the legally protected areas.

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Law on Nature Protection, dated 16 IV 2004 (unified text: Journal of Laws 2009 No. 151, item 1220 with later amendments). The forms are created by way of the decree of the Council of Ministers, the regulation of regional director for environmental protection, the resolution of voivodship regional council or gmina council.

National parks include protected areas distinguishing for particular natural, scientific, social, cultural and educational values, of the area of at least 1000 ha, where all nature elements and specific landscape features are protected.

National parks are created to preserve biodiversity, resources, formations and elements of inanimate nature and landscape features, restore a proper state of resources and elements of nature, reconstruct distorted natural habitats of plants, animals or fungi.

Nature reserves include areas having essential value for the environmental, scientific, cultural and landscape reasons in natural or slightly changed state — ecosystems, refuges and natural sites. They also protect habitats of plants, animals, fungi and formations and elements of inanimate nature.

Landscape parks are areas protected for natural, historical and cultural values, as well as for landscape features. The aim of landscape park's creation is preservation, popularisation and dissemination of these values in conditions of sustainable development.

Protected landscape areas include areas protected for the sake of distinguishing landscape characterised by various ecosystem types. These areas are to be valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors.

Documentation sites are scientific and educationally important, not emerging on the earth surface or visible on the surface, places of occurrence of various geological formations, fossils accumulations, mineral objects, caverns,

namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków itp.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyśka, skałki, jary, glazy narzutowe oraz jaskinie.

9. Fundusze ekologiczne (Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych) są to fundusze tworzone z: opłat za korzystanie ze środowiska (tj. kwot pieniężnych pobieranych za emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów, usuwanie drzew lub krzewów oraz za pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi); kar za przekroczenie dopuszczalnych norm ekologicznych; spłat pożyczek udzielonych inwestorom oraz opłat za wyłączenie gruntów rolnych na cele nierolnicze, a także innych kwot ustalonych przez terenowe organy administracji rządowej oraz samorządowej.

10. Dane o nakładach na środki trwale służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich efektach rzeczowych prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz.U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Ochrony Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

rock caves, exploited and discarded opencast and underground workings.

Ecological arable lands are worth of protection fragments of ecosystems of significant importance for biodiversity, such as: natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peat bogs, dunes, old river beds, rock outcrops, scarps, gravel banks, habitats of rare or protected species etc.

Landscape-nature complexes are fragments of natural and cultural landscape that are worth of protection due to their scenic or aesthetic features.

Monuments of nature are single objects of animate and inanimate nature of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such as trees of impressive size, native and alien shrubs, springs, waterfalls, rocks, ravines, erratic blocks and caves.

9. Ecological funds (Environmental Protection and Water Management Funds and Agricultural Land Protection Fund) are funds created from income originating from the: payments for use of the natural environment, (i.e.: payments collected for releasing air pollutants, landfilling waste, the removal of trees and bushes as well as for the abstraction and use of water and releasing waste water into water or the ground); fines for transgress of acceptable ecological standards; repayments of loans granted for investors; payments for designating agricultural land for non-agricultural purposes as well as other payments established by regional divisions of the state and local self-government administration.

10. Data regarding outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the collection of Economic Information on the Environment (SERIEE), implemented by the European Union.

TABL. 1 (7). **STAN GEODEZYJNY I KIERUNKI WYKORZYSTANIA POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA**
Stan w dniu 1 I
GEODESIC STATUS AND USE OF VOIVODSHIP LAND
As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010		SPECIFICATION
	w ha in ha	pryrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosunku do roku 2008 <i>increase (+) or decrease (-) in ha in relation to 2008</i>		
Powierzchnia ogólna	3555819	3555847	+28	Total area
Użytki rolne	2455055	2445710	-9345	<i>Agricultural land</i>
grunty orne	1740537	1731356	-9181	<i>arable land</i>
sady	83207	83513	+306	<i>orchards</i>
łąki trwałe	280997	280438	-559	<i>permanent meadows</i>
pastwiska trwałe	249649	249541	-108	<i>permanent pastures</i>
grunty rolne zabudowane	77893	78447	+554	<i>agricultural built-up areas</i>
grunty pod stawami	4795	4852	+57	<i>lands under ponds</i>
grunty pod rowami	17977	17563	-414	<i>lands under ditches</i>
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	835983	839091	+3108	<i>Forest land as well as woody and bushy land</i>
lasy	802158	804912	+2754	<i>forests</i>
grunty zadrzewione i zakrzewione	33825	34179	+354	<i>woody and bushy land</i>
Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	40020	41003	+983	<i>Lands under surface waters flowing</i>
płynącymi	36696	37528	+832	<i>flowing</i>
stojącymi	3324	3475	+151	<i>standing</i>
Grunty zabudowane i zurbanizowane ..	180458	184689	+4231	<i>Built-up and urbanized areas</i>
tereny mieszkaniowe	40506	42902	+2396	<i>residential areas</i>
tereny przemysłowe	10752	11020	+268	<i>industrial areas</i>
tereny inne zabudowane	16496	17635	+1139	<i>other built-up areas</i>
tereny zurbanizowane niezabudo- wane	5669	5559	-110	<i>urbanized non- built-up areas</i>
tereny rekreacji i wypoczynku	4998	5022	+24	<i>recreational areas</i>
tereny komunikacyjne	101597	102102	+505	<i>transport areas</i>
drogi	89134	89576	+442	<i>roads</i>
kolejowe	10518	10603	+85	<i>railway</i>
inne	1945	1923	-22	<i>others</i>
użytki kopalne	440	449	+9	<i>minerals</i>
Użytki ekologiczne	1599	1734	+135	<i>Ecological arable lands</i>
Nieużytki	36082	35721	-361	<i>Wasteland</i>
Tereny różne	6622	7899	+1277	<i>Miscellaneous land</i>

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2 (8). **GRUNTY ROLNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I LEŚNE NA CELE NIELEŚNE^a**
AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES AND FOREST LAND
DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w ha in ha				
O G Ó Ł E M	382	305	468	217	GRAND TOTAL
WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW BY TYPE OF LAND					
Użytki rolne	159	164	267	119	Agricultural land
klasy bonitacyjne:					quality classes:
mineralne: I—II.....	15	12	27	2	mineral: I—II
III.....	99	86	176	71	III
IV.....	35	54	52	28	IV
organiczne: IV.....	1	6	4	8	organic: IV
V—VI.....	9	6	8	10	V—VI
Inne grunty rolne	148	101	131	54	Other agricultural land
Grunty leśne	75	40	70	44	Forest land
WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA BY DIRECTIONS OF DESIGNATION					
wyłączone:					designated for:
Na tereny osiedlowe.....	180	146	237	120	Residential areas
Na tereny przemysłowe.....	38	54	66	24	Industrial areas
Pod drogi i szlaki komunikacyjne.....	40	6	14	7	Roads and communication trails
Pod użytki kopalne.....	58	13	41	7	Minerals
Pod zbiorniki wodne.....	12	—	—	—	Water reservoirs
Na inne cele.....	54	86	111	59	Other purposes

^a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Ź r ó d ł o: w zakresie wyłączonych w trybie przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych: gruntów rolnych — dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, gruntów leśnych — dane Ministerstwa Środowiska.

^a According to the existing legal regulations on the protection of agricultural and forest land.

S o u r c e: in regard to designated land according to the legal regulations on the protection of agricultural and forest land: agricultural land — data of the Ministry of Agriculture and Rural Development, forest land — data of the Ministry of Environment.

TABL. 3 (9). **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI**
I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE
DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT
AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w ha in ha				
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII).....	5061	4273	4110	4094	Land requiring reclamation (as of 31 XII)
zdewastowane.....	5011	4244	4093	4055	devastated
zdegradowane.....	50	29	17	39	degraded
Grunty (w ciągu roku):					Land (during the year):
zrekultywowane.....	132	32	56	61	reclaimed
w tym na cele:					of which for purposes:
rolnicze.....	13	28	12	47	agricultural
leśne.....	3	4	9	14	forest
zagospodarowane.....	14	18	16	22	managed

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 4 (10). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	2393,3	2752,7	2712,1	2820,0	100,0	TOTAL
na cele:						for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem) — z ujęć własnych	1967,8	2356,3	2301,7	2422,7	85,9	Production (excluding agriculture, forestry and fishing) — from own intakes
w tym wody:						of which waters:
powierzchniowe	1927,8	2323,3	2272,4	2397,0	85,0	surface
podziemne	39,9	31,9	28,4	25,1	0,9	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	98,8	98,3	105,5	98,3	3,5	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds
Eksploatacji sieci wodociągowej ^a ...	326,7	298,2	304,8	299,1	10,6	Exploitation water-line system ^a
wody: powierzchniowe	200,5	159,0	153,1	146,8	5,2	waters: surface
podziemne	126,2	139,1	151,7	152,3	5,4	underground

^a Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.

^a Water withdrawal by intakes before entering the water system.

TABL. 5 (11). **ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	2312,4	2695,1	2646,9	2756,0	100,0	TOTAL
Przemysł	1962,7	2354,6	2300,0	2421,1	87,8	Industry
w tym na cele produkcyjne	1950,3	2344,3	2292,8	2400,3	87,1	of which for purposes of production
Rolnictwo i leśnictwo ^a	98,8	98,3	105,5	98,3	3,6	Agriculture and forestry ^a
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b ..	250,9	242,3	241,4	236,6	8,6	Exploitation water-line system ^b

^a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. ^b Bez zużycia wody na cele przemysłowe z wodociągów stanowiących własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

^a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling up and completing fish ponds. ^b Excluding water consumption for industrial purposes from water-line system of gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 6 (12). **POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIENI W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH**
AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY AS WELL AS WATER FOR FILLING UP FISH PONDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych ^a w ha	16058	12543	13502	13204	Area of irrigated agricultural land and forest land ^a in ha
Powierzchnia napelnianych stawów rybnych ^b w ha	3162	3137	3351	3352	Area of filled fish ponds ^b in ha
Pobór wody ^c w dam ³	98754	98263	105524	98258	Water withdrawal ^c in dam ³
do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych	32072	31649	35712	27502	for irrigation of agricultural and forest lands
na 1 ha	2,0	2,5	2,6	2,1	per 1 ha
do napelniania i uzupełniania stawów rybnych	66682	66614	69812	70756	for filling and completing fish ponds
na 1 ha	21,1	21,2	20,8	21,1	per 1 ha

a O powierzchni co najmniej 20 ha. *b* O powierzchni co najmniej 10 ha. *c* Łącznie z poborem do nawodnień ścieków.
a Area of 20 ha and more. *b* Area of 10 ha and more. *c* Including water withdrawal for waste waters irrigation.

TABL. 7 (13). **JAKOŚĆ WODY Z WODOCIĄGÓW DOSTARCZANEJ LUDNOŚCI DO SPOŻYCIA W 2009 R.**
QUALITY OF WATER SUPPLIED TO THE POPULATION FOR CONSUMPTION FROM WATERWORKS IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność ^a — w % ludności korzystającej z wodociągów — zaopatrywana w wodę Population ^a — in % of population using waterworks — supplied with water		SPECIFICATION
	odpowiadającą wymaganiom sanitarnym meeting sanitary requirements	nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym non meeting sanitary requirements	
Wodociągi o wydajności w m ³ /d:			Waterworks with a capacity of m ³ /24 h:
poniżej 100		87,9	12,1 below 100
100— 1000		83,5	16,5 100— 1000
1001— 10000		92,2	7,8 1001— 10000
10001—100000		46,6	53,4 10001—100000
powyżej 100000		47,2	52,8 over 100000

a Według szacunków.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia.

a Estimated data.

Source: data of the Ministry of Health.

TABL. 8 (14). **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZANE DO WÓD LUB DO ZIEMI**
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTE WATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
	w hm ³		in hm ³	w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	2165,2	2524,2	2456,2	2583,8	100,0	TOTAL
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a	1916,9	2314,0	2255,6	2390,0	92,5	discharged directly by plants ^a
w tym wody chłodnicze.....	1883,2	2284,9	2223,5	2354,7	91,1	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną.....	248,3	210,2	200,6	193,8	7,5	discharged by sewerage system
W tym ścieki wymagające oczyszczenia..	282,0	239,4	232,7	229,2	8,9	Of which waste water requiring treatment
oczyszczane.....	184,0	171,2	203,9	204,8	7,9	treated
mechanicznie.....	6,7	3,6	3,7	3,8	0,1	mechanically
chemicznie ^b	1,2	0,8	0,7	5,3	0,2	chemically ^b
biologicznie.....	157,0	72,0	69,0	63,8	2,5	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów.....	19,2	94,9	130,5	132,0	5,1	with increased biogene removal (disposal)
nieoczyszczane.....	98,0	68,2	28,8	24,4	0,9	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów.....	2,3	0,9	0,5	0,5	0,0	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną..	95,7	67,3	28,3	23,9	0,9	discharged by sewerage system

^a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. ^b Od 2003 r. dotyczy tylko ścieków przemysłowych.

^a Including polluted cooling water and water from mine drainage as well as building constructions, and waste water. ^b Since 2003 refers only to industrial waste water.

TABL. 9 (15). **JEDNOSTKI^a ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES^a DISCHARGING WASTE WATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTE WATER TREATMENT PLANTS POSSESSED

As of 31 XII

JEDNOSTKI	2000	2005	2008	2009	ENTITIES
OGÓŁEM	359	339	283	275	TOTAL
Odprowadzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi.....	172	146	131	130	Discharging waste water directly into waters or into the ground
wyposażone w oczyszczalnię ścieków	148	130	119	117	possessing waste water treatment plants
o wystarczającej przepustowości.....	137	121	113	112	with sufficient capacity
o niewystarczającej przepustowości	11	9	6	5	with insufficient capacity
bez oczyszczalni ścieków.....	24	16	12	13	not possessing waste water treatment plants
Odprowadzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni ścieków).....	187	193	152	145	Discharging waste water into sewerage system (not possessing waste waters treatment plants)

^a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.

^a Excluding enterprises and water-sewerage treatment plants.

TABL. 10 (16). **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
 Stan w dniu 31 XII
WASTE WATER TREATMENT PLANTS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Mecha- niczne <i>Mechanical</i>	Chemiczne <i>Chemical</i>	Biologiczne <i>Biological</i>	Z podwyż- szonym usuwaniami biogenów <i>With increased biogene removal (disposal)</i>	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych						Industrial waste water treatment plants
Liczba 2000	155	25	6	122	2	<i>Number</i>
2005	144	15	5	116	8	
2008	129	14	9	98	8	
2009	134	12	9	104	9	
Przepustowość w dam ³ /d 2000	439,5	154,4	44,8	238,7	1,7	<i>Capacity in dam³/24 h</i>
2005	334,9	60,4	45,5	224,6	4,4	
2008	340,0	58,1	53,3	223,9	5,8	
2009	341,3	59,1	53,4	221,7	7,1	
Oczyszczalnie ścieków komunalnych^a						Municipal waste water treatment plants^a
Liczba 2000	169	1	—	145	23	<i>Number</i>
2005	254	3	—	199	52	
2008	269	3	—	202	64	
2009	272	1	—	205	66	
Przepustowość w dam ³ /d 2000	941,0	0,1	—	811,8 ^b	129,1	<i>Capacity in dam³/24 h</i>
2005	990,2	0,2	—	352,7 ^b	637,4	
2008	1110,8	0,5	—	313,7 ^b	796,6	
2009	1079,2	0,1	—	300,6 ^b	778,5	
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków ^c 2000	40,6	0,0	—	35,0	5,6	<i>Population using waste water treatment plants^c in % of total population</i>
2005	47,3	0,0	—	19,8	27,5	
w % ludności ogółem 2008	49,2	0,0	—	17,7	31,5	
2009	51,3	0,0	—	17,8	33,5	

^a Pracujące na sieci kanalizacyjnej; od 2003 r. bez oczyszczalni chemicznych, patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 63. ^b Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. ^c Na podstawie szacunków; w 2000 r. określana jako ludność obsługiwana.

^a On sewerage system; since 2003 excluding chemical waste water treatment plants, see general notes, item 5 on page 63. ^b Refers to equipment for biological treatment. ^c Estimated data; in 2000 defined as served population.

TABL. 11 (17). **EMISJA I REDUKCJA PRZEMYSŁOWYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA**
EMISSION AND REDUCTION OF INDUSTRIAL AIR POLLUTANTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII)	121	142	153	155	<i>Plants generating substantial air pollution^a (as of 31 XII)</i>
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					<i>of which possessing systems to reduce the emission of:</i>
pyłowych	96	92	85	88	<i>particulates</i>
gazowych	20	22	30	28	<i>gases</i>
w tym nieposiadające wyników pomiarów: emisji:					<i>of which without the results of measure- ments of:</i>
pyłów	28	30	45	44	<i>particulates</i>
gazów	27	21	31	33	<i>gases</i>
emisji	95	121	135	134	<i>emission</i>

^a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

^a Emitting particulates, gases or particulates and gases.

TABL. 11 (17). **EMISJA I REDUKCJA PRZEMYSŁOWYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA (dok.)**
EMISSION AND REDUCTION OF INDUSTRIAL AIR POLLUTANTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Emisja zanieczyszczeń w tys. t:					<i>Emission of pollutants in thous. t:</i>
pyłowych.....	13,9	11,3	6,7	5,1	<i>particulates</i>
w tym pyły ze spalania paliw	13,0	10,5	6,2	4,5	<i>of which particulates from the combustion of fuels</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	188,3	217,1	156,9	153,7	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w tym: dwutlenek siarki	131,0	145,7	88,5	90,8	<i>of which: sulphur dioxide</i>
tlenek węgla.....	12,3	19,6	18,3	13,5	<i>carbon oxide</i>
tlenki azotu.....	40,7	48,9	46,4	46,2	<i>nitrogen oxides</i>
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					<i>Pollutants retained in pollutant reduction systems:</i>
w tysiącach ton:					<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowe.....	1265,0	1350,6	1502,7	1333,8	<i>particulates</i>
gazowe (bez dwutlenku węgla)	8,9	43,9	106,5	100,3	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					<i>in % of pollutants produced:</i>
pyłowych.....	98,9	99,2	99,6	99,6	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla).....	4,5	16,8	40,4	39,5	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>

TABL. 12 (18). **URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIE UCIAŻLIWYCH**
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS ESPECIALLY NOXIOUS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Cyklony Cyclones	Multicyklony Multicyclones	Filtry tkaninowe Fabric filters	Elektrofiltry Electrofilters	Urządzenia mokre Wet air cleaners	Inne Others
-----------------------------------	---------------------	-------------------------------	------------------------------------	---------------------------------	--------------------------------------	----------------

URZĄDZENIA — stan w dniu 31 XII
EQUIPMENT — as of 31 XII

OGÓŁEM.....	2000	383	88	151	64	77	92
TOTAL	2005	362	80	137	47	69	92
	2008	284	79	116	48	53	72
	2009	290	83	125	44	41	65
Skuteczność: Efficiency:							
niska.....	2000	71	14	34	—	10	x
low	2005	33	18	46	—	7	x
	2008	37	14	27	—	17	x
	2009	39	19	32	—	9	x
średnia.....	2000	94	26	90	1	54	x
moderate	2005	81	16	76	—	49	x
	2008	49	15	72	—	20	x
	2009	44	9	53	—	17	x
wysoka.....	2000	218	48	27	63	13	x
high	2005	248	46	15	47	13	x
	2008	198	50	17	48	16	x
	2009	207	55	40	44	15	x

TABL. 12 (18). **URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIE UCIAŹLIWYCH (dok.)**
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS ESPECIALLY NOXIOUS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Cyklony Cyclones	Multicyklony Multicyclones	Filtry tkaninowe Fabric filters	Elektrofiltry Electrofilters	Urządzenia mokre Wet air cleaners	Inne Others
PRZEPIY W GAZÓW ODLOTOWYCH w dam ³ /h WASTE GAS FLOW in dam ³ /h						
OGÓŁEM..... 2000	7102	2475	3023	15372	1242	1800
TOTAL 2005	8299	2417	3360	13253	1117	1357
2008	4751	2404	3196	13459	964	2557
2009	5437	2556	3279	13376	1225	2220
Skuteczność: Efficiency:						
niska..... 2000	805	312	626	—	187	x
low 2005	356	590	892	—	172	x
2008	430	592	670	—	682	x
2009	595	641	712	—	127	x
średnia..... 2000	1821	981	1087	410	948	x
moderate 2005	1242	692	904	—	877	x
2008	1263	605	1322	—	193	x
2009	1420	528	1298	—	181	x
wysoka 2000	4476	1182	1310	14962	107	x
high 2005	6701	1135	1564	13253	68	x
2008	3058	1207	1204	13459	89	x
2009	3422	1387	1269	13376	917	x

TABL. 13 (19). **ODPADY^a WYTWORZONE I NAGROMADZONE ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA**
GENERATED AND ACCUMULATED WASTE^a AND THEIR STORAGE YARDS AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII).....	134	209	207	197	Plants generating waste (as of 31 XII)
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	4383,5	5855,9	6922,4	5859,5	Waste generated (during the year) in thous. t
poddane odzyskowi ^b	2521,7	2929,3	4169,2	3662,0	recovered ^b
nieszkodliwione	1657,8	2387,5	2461,4	2049,5	treated
w tym składowane ^c	1570,4	581,7	629,2	601,8	of which landfilled ^c
magazynowane czasowo ^d	204,0	539,1	291,8	148,0	temporarily stored ^d
W % wytworzonych:					In % generated:
poddane odzyskowi ^b	57,5	50,0	60,2	62,5	recovered ^b
nieszkodliwione	37,8	40,8	35,6	35,0	treated
w tym składowane ^c	35,8	9,9	9,1	10,3	of which landfilled ^c
magazynowane czasowo ^d	4,7	9,2	4,2	2,5	temporarily stored ^d
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^e ; stan w końcu roku) w tys. t.....	40758,3	44425,9	47372,6	48072,0	Waste landfilled up to now (accumulated ^e ; end of year) in thous. t
Odpady poddane odzyskowi ^b z nagromadzonych do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t	303,4	192,2	32,4	41,1	Waste recovered ^b from accumulated by 1 January of reporting year in thous. t
Tereny składowania odpadów w ha:					Area of storage yards in ha:
nie zrehabilitowane (stan w końcu roku) ..	694,5	651,8	674,4	642,9	non-reclaimed (end of year)
zrehabilitowane (w ciągu roku).....	6,0	15,0	6,7	2,8	reclaimed (during the year)

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 65. ^b W 2000 r. — wykorzystane. ^c Na terenach własnych zakładów i na terenach obcych. ^d W 2000 r. — gromadzone przejściowo. ^e Na terenach własnych zakładów.

^a Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on page 65. ^b In 2000 — utilized. ^c On own plant grounds and other land. ^d In 2000 — accumulated temporarily. ^e On own plant grounds.

TABL. 14 (20). **ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW W 2009 R.**
WASTE^a BY TYPE IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone ^b Waste generated ^b		Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^c ; stan w końcu roku) Waste landfilled up to now (accumu- lated ^c ; end of year)	SPECIFICATION
	ogółem total	w tym poddane odzyskowi of which recove- red		
	w tys. t in thous. t			
O G Ó Ł E M	5859,5	3662,0	48072,0	TOTAL
w tym:				of which:
Mieszanki popiołowo-żużłowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych.....	705,6	137,9	37371,0	Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste
Mieszaniny popiołów lotnych i odpadów stałych z wapniowych metod odsiarczania gazów odlotowych ..	123,5	123,5	—	Mixtures of flyash and solid waste originating from limestone methods of desulphurisation of waste gases
Popioły lotne z węgla	814,5	807,1	3523,2	Coal fly ash
Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów	94,5	89,5	367,1	Bottom ash, slag and boiler dust

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 65. ^b W ciągu roku. ^c Na terenach własnych zakładów.
^a Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on page 65. ^b During the year. ^c On own plant grounds.

TABL. 15 (21). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA^a**
Stan w dniu 31 XII
LEGALLY PROTECTED AREAS POSSESSING UNIQUE ENVIRONMENTAL VALUE^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION	
	w ha in ha			w % powie- rzchni ogół- nej woje- wództwa in % of total area of the voivodship	na 1 mieszkańca w m ² per capita in m ²		
O G Ó Ł E M	1053440	1053608	1054110	1054889	29,7	2020	TOTAL
Parki narodowe	38476	38476	38476	38476	1,1	74	National parks
Rezerwy przyrody	17053	17690	18222	18222	0,5	35	Nature reserves
Parki krajobrazowe ^b	140958	168150	168150	168150	4,7	322	Landscape parks ^b
Obszary chronionego krajobrazu ^b	848176	821810	821810	822394	23,1	1575	Protected landscape areas ^b
Stanowiska dokumentacyjne	614	521	521	521	0,0	1	Documentation sites
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	5965	5145	5115	5301	0,1	10	Landscape-nature complexes
Użytki ekologiczne	2198	1817	1816	1826	0,1	3	Ecological arable lands

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 66. ^b Bez powierzchni rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

^a See general notes, item 8 on page 66. ^b Excluding nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within landscape parks and protected landscape areas.

TABL. 16 (22). **KAMPINOSKI PARK NARODOWY**

Stan w dniu 31 XII
KAMPINOSKI NATIONAL PARK
As of 31 XII

L A T A Y E A R S	Powierzchnia ^a w ha Area ^a in ha				
	parku narodowego national park				otuliny (strefy ochronnej) buffer zones (of the protected areas)
	ogółem grand total	w tym lasów of which forests	z liczby ogółem — pod ochroną ścisłą of grand total number — strictly protected		
			razem total	w tym lasów of which forests	
2000.....	38476	27487	4638	4129	37757
2005.....	38476	28161	4636	4130	37757
2008.....	38476	28202	4636	4130	37757
2009.....	38476	28202	4636	4130	37757

^a Powierzchnia parku w granicach województwa.
^a Area of park in boundaries of the voivodship.

TABL. 17 (23). **REZERWATY PRZYRODY^a**

Stan w dniu 31 XII
NATURE RESERVES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Obiekty Number	Powierzchnia Area			SPECIFICATION	
		ogółem total	w tym of which			
			lasów forest	użytków rolnych agricultural land		
			w ha in ha			
OGÓŁEM.....	2000	171	17053	9756	614	TOTAL
	2005	176	17690	10238	633	
	2008	180	18222	9855	633	
	2009	180	18222	9855	633	
Faunistyczne.....	25	5627	302	188	Fauna	
Krajobrazowe.....	16	2511	2177	213	Landscape	
Leśne.....	102	7262	6153	44	Forest	
Torfowiskowe.....	12	1056	464	155	Peat-bog	
Florystyczne.....	19	644	365	10	Flora	
Wodne.....	2	663	—	14	Water	
Przyrody nieożywionej.....	3	460	394	9	Inanimate nature	
Stepowe.....	1	1	—	—	Steppe	

^a Rezerwaty częściowe, w których chronione są tylko niektóre składniki przyrody, a czynności gospodarcze są w odpowiedni sposób ograniczone.

^a Reserves partially protected in which only some forms of nature are protected and economic activity is limited.

TABL. 18 (24). **PARKI KRAJOBRAZOWE**

Stan w dniu 31 XII
LANDSCAPE PARKS
 As of 31 XII

LATA YEARS ZESPOŁY I PARKI KRAJOBRAZOWE ^a SETS AND LANDSCAPE PARKS ^a	Powierzchnia ^b Area ^b			
	ogółem total	w tym of which		
		lasów forests	użytków rolnych agricultural land	wód water
	w ha		in ha	
OGÓŁEM 2000	144454	81676	48409	3628
TOTAL 2005	173297	96960	59062	3964
2008	173297	96960	59062	3964
2009	173297	96960	59062	3964
Zespół Parków Krajobrazowych Brudzeńskiego i Gostynińskiego-Włocławskiego	19921	13772	4649	485
Gostynińsko-Włocławski ^c	16750	11970	3660	410
Brudzeński.....	3171	1802	989	75
Parki krajobrazowe niewchodzące w skład zespołów <i>Landscape parks outside of sets</i>	153376	83188	54413	3479
Nadbużański.....	74137	26778	40970	2562
Kozienicki	26234	24033	895	115
Mazowiecki.....	15710	11291	2535	80
Podlaski Przełom Bugu ^c	15393	6418	5329	360
Bolimowski ^c	9877	5900	2398	18
Chojnowski	6796	5090	950	130
Górzniernie-Lidzbarski ^c	5230	3678	1337	216

^a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. ^b Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków. ^c Powierzchnia parków w granicach województwa.

^a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. ^b Including nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within parks. ^c Area of parks in boundaries of the voivodship.

TABL. 19 (25). **POMNIKI PRZYRODY**

Stan w dniu 31 XII
MONUMENTS OF NATURE
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM	4077	4155	4132	4235	TOTAL
w tym:					of which:
Pojedyncze drzewa.....	3071	3122	3097	3441	Individual trees
Grupy drzew.....	656	691	692	490	Tree clusters
Aleje.....	124	123	123	99	Alleys
Głazy narzutowe	192	192	192	169	Erratic boulders

TABL. 20 (26). **WPŁYWY Z OPŁAT I KAR NA CELOWE FUNDUSZE EKOLOGICZNE**
RECEIPTS FROM FEES AND FINES TO THE ECOLOGICAL FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS					
Opłaty za korzystanie ze środowiska ...	160444,9	145368,7	215493,5	220301,1	Payments for use of natural environment
w tym:					of which:
Gospodarka ściekowa i ochrona wód.....	59811,6	52015,3	55705,7	55375,2	Waste water management and protection of waters
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu.....	90523,9	80881,0	113979,3	86352,5	Protection of air and climate
Gospodarka odpadami.....	9830,3	12472,4	45808,5	78573,4	Waste management
Kary za nieprzebranie przepisów ochrony środowiska.....	8306,8	11362,2	405,1	630,3	Fines for not meeting environmental protection norms
w tym za przekroczenie:					of which for exceeding of:
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi.....	7109,9	11217,8	128,2	60,4	Norms of discharging waste water into waters or into the ground
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza.....	467,8	69,8	165,5	41,3	Permissible emission of air pollution
FUNDUSZ OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH AGRICULTURAL LAND PROTECTION FUND					
O G Ó Ł E M — opłaty za wyłączenie gruntów rolnych na cele nierolnicze	9408,6	14106,1	22539,5	15953,7	T O T A L — payments for designating agricultural land for non-agricultural purposes
w tym:					of which:
Roczne.....	7356,6	12659,1	20238,7	14240,6	Annual
Jednorazowe należności.....	78,1	463,8	605,4	272,6	One-time payments

Ź r ó ł o: w zakresie funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej — dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w zakresie Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych — dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

S o u r c e: in regard to the funds for environmental protection and water management — data of the Administration of National Environmental Protection and Water Management Fund, in regard to the Agricultural Land Protection Fund — data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 21 (27). **KIERUNKI FINANSOWANIA WOJEWÓDZKICH FUNDUSZY OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
DIRECTIONS OF FINANCING OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION	
	w tys. zł in thous. zł				w odsetkach in percent
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu.....	72913,8	61627,3	52185,8	19,3	Protection of air and climate
Gospodarka ściekowa i ochrona wód.....	174916,2	200426,4	181758,0	67,2	Waste water management and protection of water
Gospodarka odpadami.....	7371,1	19979,8	11402,0	4,2	Waste management
Pozostałe.....	29027,9	26633,8	25090,6	9,3	Others

Ź r ó ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

S o u r c e: data of the Administration of National Environmental Protection and Water Management Fund.

TABL. 22 (28). **NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ^a (ceny bieżące)**
OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT^a
(current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Ochrona środowiska.....	1285158,8	856907,9	1455969,3	1591661,5	Environmental protection
w tym:					<i>of which:</i>
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu.....	777508,7	309491,8	430701,6	554436,4	Protection of air and climate
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	66061,3	129899,6	26337,0	9258,8	<i>of which outlays on modern fuel combustion technologies as well as the modernization of boiler and thermal energy plants</i>
Gospodarka ściekowa i ochrona wód.....	392718,0	380488,5	825993,8	824477,9	Waste water management and protection of waters
w tym nakłady na:					<i>of which outlays on:</i>
oczyszczanie ścieków komunalnych.....	78400,9	84490,4	234306,1	169788,2	municipal waste water treatment
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	248098,0	258271,4	540687,4	609713,0	sewerage system for the transport of waste water and waste water basins
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	73627,5	56197,6	127958,5	164610,9	Waste management, protection and recovery of soils, protection of surface and underground waters
w tym nakłady na:					<i>of which outlays on:</i>
zbieranie odpadów ^b i ich transport	9718,4	9316,3	34923,1	37979,2	waste collection ^b and transport
w tym selektywne zbieranie odpadów	2088,0	570,2	14001,0	17979,4	<i>of which selective waste collection</i>
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b	52406,0	21573,9	51447,1	68580,4	removal and treatment of waste ^b
rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	1222,5	1053,8	1549,0	5612,0	reclamation of waste dumps, sludge tanks and waste landfills as well as other devastated and degraded areas
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu.....	1239,3	2604,8	—	164,6	Protection of nature, biodiversity and landscape
Zmniejszanie hałasu i wibracji.....	34766,1	59297,5	20749,8	18206,7	Noise and vibration reduction
Gospodarka wodna.....	256594,7	232624,9	364955,5	553505,5	Water management
nakłady na:					<i>outlays on:</i>
Ujęcia i doprowadzenia wody.....	186408,0	154731,0	234405,9	236882,5	Water intakes and systems
Stacje uzdatniania wody	40933,6	57502,2	120904,1	311173,5	Water treatment plants
Zbiorniki i stopnie wodne.....	17120,9	689,6	2039,5	3538,8	Water reservoirs and falls
Regulację i zabudowę rzek i potoków	3185,2	3860,2	4515,6	1507,5	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	8947,0	15841,9	3090,4	403,2	Flood embankments and pump stations

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. ^b Przemysłowych i komunalnych.

^a By investments localization; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. ^b Industrial and municipal.

TABL. 23 (29). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					<i>Ability of completed systems to reduce pollutants in t/y:</i>
pyłowych.....	1041	134	1524	4443	<i>particulates</i>
gazowych	1762	—	453	20000	<i>gases</i>
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Waste water management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					<i>Sewerage system in km for the transport of:</i>
ścieki	433,8	503,5	399,8	571,2	<i>waste water</i>
wody opadowe.....	30,0	28,9	76,2	59,0	<i>waste water basins</i>
Oczyszczalnie ścieków:					<i>Waste water treatment plants:</i>
obiekty	36	19	9	13	<i>facilities</i>
w tym oczyszczalnie komunalne	22	15	8	8	<i>of which municipal</i>
mechaniczne.....	19	8	5	5	<i>mechanical</i>
biologiczne (bez komór fermentacyjnych) ..	16	10	4	8	<i>biological (excluding fermentation tanks)</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a ..	1	1	—	—	<i>with increased biogene removal (disposal)^a</i>
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d.....	20740	16753	13610	6285	<i>capacity of treatment plants in m³/24 h</i>
w tym oczyszczalni komunalnych	4074	14807	10638	4451	<i>of which municipal</i>
mechanicznych	17656	9127	10932	1885	<i>mechanical</i>
biologicznych (bez komór fermentacyjnych) ..	2832	6076	2678	4400	<i>biological (excluding fermentation tanks)</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a ..	252	1550	—	—	<i>with increased biogene removal (disposal)^a</i>
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (przydomowe):					<i>Farmstead treatment facilities (homestead):</i>
obiekty	5	225	1026	993	<i>facilities</i>
przepustowość w m ³ /d.....	6	215	1419	1658	<i>capacity in m³/24 h</i>
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					<i>Industrial waste pre-treatment plants:</i>
obiekty	1	3	7	1	<i>facilities</i>
przepustowość w m ³ /d.....	1000	2880	778	50	<i>capacity in m³/24 h</i>
Gospodarka odpadami					Wastes management
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					<i>Treatment systems of waste:</i>
obiekty	2	—	—	—	<i>facilities</i>
wydajność w t/r	45411	—	—	—	<i>capacity in t/y</i>
Składowiska dla odpadów komunalnych:					<i>Landfills of municipal waste:</i>
obiekty	4	1	—	—	<i>facilities</i>
powierzchnia w ha	5,2	4,4	13,0	0,7	<i>area in ha</i>
wydajność w t/r	17230	43000	138266	26000	<i>capacity in t/y</i>
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów ^a w t/r.....	100445	597	—	161653	<i>Capacity of waste utilization systems^b in t/y</i>
GOSPODARKA WODNA WATER MANAGEMENT					
Wydajność ujęć wodnych ^c w m ³ /d	65268	12137	13226	14998	<i>Capacity of water intakes^c in m³/24 h</i>
Uzdatnianie wody w m ³ /d.....	11072	36170	25638	12411	<i>Water treatment in m³/24 h</i>
Sieć wodociągowa w km	1760,3	1330,8	990,1	988,2	<i>Water-line system in km</i>
Pojemność zbiorników wodnych w hm ³	351,0	26,0	7,0	—	<i>Capacity of water reservoirs in hm³</i>
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km	3,8	16,8	15,2	2,4	<i>Regulation and management of rivers and streams in km</i>
Obwałowania przeciwpowodziowe w km.....	22,3	2,9	10,6	—	<i>Flood embankments in km</i>

a W tym chemiczne. *b* Z wyłączeniem odpadów komunalnych. *c* Bez ujęć w energetyce zawodowej.

a Of which chemical. *b* Excluding municipal waste. *c* Excluding water intakes in the power industry.

DZIAŁ III

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz.U. Nr 96, poz. 603 z późn. zm.) wprowadzono zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za rok 2009, aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 12 XI 2006 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 XII 2004 r. (Dz.U. Nr 265, poz. 2644).

4. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych.

Do **administracji państwowej** zalicza się:

1) naczelne i centralne organy administracji:

- a) instytucje naczelne i centralne (np. Sejm, Senat, Urząd Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
- b) jednostki służb zagranicznych, tj. placówki zagraniczne organów administracji państwowej oraz pracujących za granicą w przedstawicielstwach ONZ i innych misjach za granicą, a także w instytutach, ośrodkach informacji i kultury za granicą,
- c) terenowe organy rządowej administracji specjalnej (np. izby i urzędy skarbowe, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, urzędy celne, regionalne izby obrachunkowe, Inspekcję Handlową, okręgowe inspektoraty gospodarki energetycznej i materiałowej, gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych, archiwa państwowe);

CHAPTER III

ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT

General notes

1. On 1 I 1999 (based on the act dated 24 VII 1998, Journal of Laws No. 96, item 603 with later amendments) a fundamental three-tier administrative division of the country was introduced, the entities of which are: *gminas, powiats and voivodships*.

The *gmina* is the basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in *gminas* are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual *gmina* councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as *gmina* councils, city councils in cities with *powiat* status and *powiat* councils lasts 4 years, counting from the day of election.

3. The demographic and occupational characteristic of councillors in local self-government entities is based on reporting results for 2009, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 12 XI 2006 elections.

The grouping of councillors of organs of local self-government entities by groups of occupations is made on the basis of the classification of occupations and specialities for needs of labour market introduced by a decree of the Minister of Economy and Labour, dated 8 XII 2004 (Journal of Laws No. 265, item 2644).

4. Information presented concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local self-government administration and self-government appeal councils.

State administration comprises:

1) principle and central organs of administration:

- a) principle and central institutions (e.g., Sejm, Senate, Office of the President, ministries, central offices),
- b) foreign service institutions, i.e., foreign offices of state administration organs and those operating abroad as part of UN agencies and other missions abroad, as well as in institutions and information and cultural centres abroad,
- c) territorial organs of special government administration (e.g., fiscal chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, customs offices, regional chambers of audit, Trade Inspectorate, district energy and material economy inspectorates, auxiliary units of budgetary entities, state archives);

2) terenowe organy rządowej administracji ogólnej (urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej łącznie z wojewódzkimi: inspektoratami inspekcji handlowej, służbami ochrony zabytków, zakładami weterynarii, zarządami melioracji i urzędów wodnych oraz kuratoriami oświaty).

Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:

- 1) gminy i miasta na prawach powiatu:
 - a) urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych),
 - b) urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspekcje nadzoru budowlanego, ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej);
- 2) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, inspekcje weterynaryjne, zarządy dróg);
- 3) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urzędów wodnych).

Samorządowe kolegia odwoławcze są organami właściwymi do rozpatrywania m.in. odwołań od decyzji, zażaleń na postanowienia jednostek samorządu terytorialnego.

5. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej podano bez jednostek służb zagranicznych.

2) *territorial organs of general government administration (voivodship offices, auxiliary service entities including voivodship: trade inspectorates, monument preservation services, veterinary offices, drainage and water facility boards as well as schools superintendent's offices).*

Local self-government administration comprises:

- 1) *gminas and cities with powiat status:*
 - a) *gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities),*
 - b) *offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., construction supervision inspectorates, geodetic and cartographic documentation centres);*
- 2) *powiats, i.e., powiat starosta offices and auxiliary service entities (e.g., labour offices, veterinary inspectorates, public road boards);*
- 3) *voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship self-government organizational entities (e.g., labour offices, drainage and water facility boards).*

Self-government appeal councils are bodies competent for examining, *inter alia*, appeals against concluding decisions, complaints against procedural decisions of entities of territorial self-government.

5. *Data concerning average wages and salaries in the state administration are presented excluding foreign service institutions.*

TABL. 1 (30). **JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE WOJEWÓDZTWA**

Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE UNITS OF VOIVODSHIP

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Powiaty	38	37	37	37	<i>Powiats</i>
Miasta na prawach powiatu	4	5	5	5	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy	325	314	314	314	<i>Gminas</i>
miejskie	46 ^a	35	35	35	<i>urban</i>
miejsko-wiejskie	48	50	50	50	<i>urban-rural</i>
wiejskie	231	229	229	229	<i>rural</i>
Miasta	84	85	85	85	<i>Towns</i>
Jednostki pomocnicze	18	18	18	<i>Auxiliary entities</i>

^a W tym 11 gmin m.st. Warszawy.^a Of which 11 gminas of the Capital City Warszawa.TABL. 2 (31). **GINY W 2009 R.**

Stan w dniu 31 XII

GINAS IN 2009

As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni ^a <i>Area^a</i>							
		5,0— —19,9	20,0— —49,9	50,0— —99,9	100,0— —149,9	150,0— —199,9	200,0— —249,9	250,0— —299,9	300,0 km ² i więcej <i>and more</i>
OGÓŁEM TOTAL	314^b	17	19	87	134	39	12	4	2
Poniżej 2500	4	—	1	2	1	—	—	—	—
<i>Below</i>									
2500— 4999	90	3	1	34	49	3	—	—	—
5000— 7499	83	—	—	19	45	17	2	—	—
7500— 9999	45	1	—	8	16	13	6	—	1
10000— 14999	34	—	1	13	13	3	1	3	—
15000— 19999	24	6	5	5	3	2	2	1	—
20000— 39999	22	4	7	4	5	1	1	—	—
40000— 99999	9	3	4	1	1	—	—	—	—
100000—199999	1	—	—	1	—	—	—	—	—
200000 i więcej	2	—	—	—	1	—	—	—	1
<i>and more</i>									

^a Nie wystąpiły gminy o powierzchni poniżej 5,0 km². ^b W tym 5 gmin mających również status miasta na prawach powiatu.^a Gminas with area below 5,0 km² were not appear. ^b Of which 5 gminas that are also cities with powiat status.

TABL. 3 (32). **POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2009 R.**

Stan w dniu 31 XII

POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2009

As of 31 XII

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem Total	O powierzchni Area							2000,0 km ² i więcej and more
		poniżej below 50,0 km ²	50,0— —99,9	100,0— —299,9	300,0— —499,9	500,0— —999,9	1000,0— —1499,9	1500,0— —1999,9	
OGÓŁEM..... TOTAL	42	2	1	2	3	19	11	3	1
Poniżej 50000 Below	9	—	—	—	1	7	1	—	—
50000— 74999	10	1	—	—	—	4	5	—	—
75000— 99999	10	1	—	—	1	3	3	1	1
100000—149999	8	—	1	—	1	2	2	2	—
150000—199999	2	—	—	1	—	1	—	—	—
200000 i więcej and more	3	—	—	1	—	2	—	—	—

TABL. 4 (33). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2009 R.**

Stan w dniu 31 XII

COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES IN 2009

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu ^b city councils in cities with powiat status ^b	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódz- kiego voivodship regional council	

OGÓŁEM
TOTAL

OGÓŁEM.....	4762	159	734	51	TOTAL
W tym kobiety	1020	49	148	18	Of which women

WEDŁUG WIEKU
BY AGE

18—29 lat	145	6	8	2	18—29
30—39	686	37	58	10	30—39
40—59	3227	98	526	31	40—59
60 lat i więcej	704	18	142	8	60 and more

WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
BY EDUCATIONAL LEVEL

Wyższe	1294	131	516	47	Tertiary
Policealne	124	1	22	—	Post-secondary
Średnie	1795	23	172	4	Secondary
Zasadnicze zawodowe	1286	4	23	—	Basic vocational
Gimnazjalne	2	—	—	—	Lower secondary
Podstawowe	261	—	1	—	Primary

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu. ^b Bez 409 radnych rad dzielnic m.st. Warszawy.^a Excluding city councils councillors in cities with powiat status. ^b Excluding 409 councillors of the Capital City Warszawa district councils.

TABL. 4 (33). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2009 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES IN 2009 (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu ^b city councils in cities with powiat status ^b	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódz- kiego voivodship regional council	
WEDŁUG GRUP ZAWODÓW ^c BY OCCUPATIONAL GROUPS ^c					
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	246	28	287	22	Public government representatives, senior officials and managers
Specjaliści	731	74	220	21	Professionals
Technicy i inny średni personel	492	11	30	5	Technicians and associate profes- sionals
Pracownicy biurowi	297	27	61	—	Clerks
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	430	3	41	1	Service workers and shop and market sales workers
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1754	4	62	1	Skilled agricultural and fishery workers
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	269	1	7	—	Craft and related trades workers
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	130	2	3	—	Plant and machine operators and assemblers
Pracownicy przy pracach prostych ..	98	—	—	—	Elementary occupations
Siły zbrojne	28	—	3	—	Armed forces
Pozostali niesklasyfikowani ^d	287	9	20	1	Others unclassified ^d

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu. ^b Bez 409 radnych rad dzielnic m.st. Warszawy. ^c Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 82; emeryci i renciści ujmowani są według zawodu wykonywanego przed przejściem na emeryturę lub rentę. ^d Bezrobotni, niepracujący i uczący się.

^a Excluding city councils councillors in cities with powiat status. ^b Excluding 409 councillors of the Capital City Warszawa district councils. ^c See general notes, item 3 on page 82; retirees and pensioners are classified by performed occupation before taking retirement. ^d Unemployed, not working and studying.

TABL. 5 (34). **ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**
PAID EMPLOYMENT, WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	przeciętne zatrudnienie average employment			przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto ^a w zł average monthly gross wages and salaries ^a in zł			
OGÓŁEM	75799	82751	100453	3864,94	4836,75	4887,61	TOTAL
w tym:							of which:
Administracja państwowa	49366 ^b	52605 ^c	67217 ^d	4248,81	5463,35	5232,85	State administration
Administracja samorządu terytorial- nego	26316	30024	33100	3179,44	3790,26	4209,17	Local self-government administration
gminy i miasta na prawach powiatu	20291	23038	24122	3350,17	3790,38	4329,24	gminas and cities with powiat status
powiaty	5138	5452	6289	2349,37	3150,71	3336,98	powiats
województwo	887	1534	2689	4082,85	6064,51	5172,69	voivodship

^a Patrz uwagi ogólne działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 3 na str. 153. ^{b—d} W tym zatrudnieni w instytucjach naczelnych i centralnych oraz jednostkach służby zagranicznej stanowią: ^b — 53,9%, ^c — 53,5%, ^d — 43,6%.

U w a g a. W 2009 r. w administracji państwowej uwzględniono Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, a w administracji samorządu terytorialnego — zarządy dróg.

^a See general notes to the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 3 on page 153. ^{b—d} Of which employment in principle and central institutions and foreign service institutions constitute: ^b — 53,9%, ^c — 53,5%, ^d — 43,6%.

N o t e. In 2009 in the state administration including the Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture and in local self-government administration — public road boards.

DZIAŁ IV

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Uwagi ogólne

1. W dziale prezentuje się dane z zakresu działania policji, sądownictwa i straży pożarnej.

2. Dane o przestępstwach stwierdzonych oraz o skazanych przez sądy podano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r., obowiązującego od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., Dz.U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.), Kodeksu karnego skarbowego obowiązującego od 17 X 1999 r. (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., tekst jednolity: Dz.U. z 2007 r. Nr 111, poz. 765 z późn. zm.) lub innych ustaw szczególnych.

3. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo kwalifikowane zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. — jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego objęty oskarżeniem prokuratora, a nadto każdy występki skarbowy, którego charakter jako przestępstwa został potwierdzony w wyniku postępowania przygotowawczego.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw opracowano na podstawie statystyki policyjnej systemu Temida.

4. **Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw** jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu w umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

5. **Dorośli skazani** są to osoby, które zostały skazane za przestępstwo popełnione w wieku co najmniej 17 lat.

6. **Pożary** są to niekontrolowane procesy palenia, w miejscu do tego nieprzeznaczonym.

Miejscowe zagrożenia są to inne niż pożar zdarzenia wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody, a stwarzające zagrożenie dla życia, środowiska lub mienia.

Alarmy fałszywe są to wezwania do zdarzeń, które faktycznie nie miały miejsca lub zaistniały, lecz nie wymagały podjęcia działań ratowniczych.

7. Podziału pożarów według wielkości oraz miejscowych zagrożeń według wielkości i rodzajów dokonano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 XII 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego — Załącznik nr 3 (Dz.U. Nr 111, poz. 1311).

CHAPTER IV

PUBLIC SAFETY. JUSTICE

General notes

1. The chapter presents data concerning the activity of the police, the courts of law and the fire service.

2. Data concerning ascertained crimes as well as adults convicted are given according to the classification of the Criminal Code of 1997, valid since 1 IX 1998 (the law dated 6 VI 1997, Journal of Laws No. 88, item 553 with later amendments), the Treasury Penal Code valid since 17 X 1999 (the law dated 10 IX 1999, unified text: Journal of Laws 2007 No. 111, item 765 with later amendments) or other specific laws.

3. An **ascertained crime** is an event, which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997 crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation by a public prosecutor, moreover every revenue related misdemeanour, the character of which was confirmed as a crime as a result of preparatory proceedings.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes has been prepared on the basis of the police statistics of computer system Temida.

4. The **rate of detectability of delinquents** is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

5. **Adults convicted** are persons who have been sentenced for committed crime aged 17 or more.

6. **Fires** are out-of-control burning process in places not suitable for this.

Local threats are events different from fires being a result of civilization development and law of nature, creating threat to live, environment and property.

False alarms are calls for incidents which actually have not occurred or have occurred but rescue action was not needed.

7. Division of fires by size as well as local threats by size and types was completed in accordance with the decree of the Minister of the Interior and Administration, dated 29 XII 1999, on rules of organization of national system of rescue and fire extinguishing — Enclosure No. 3 (Journal of Laws No. 111, item 1311).

TABL. 1 (35). PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ I PROKURATURĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH
 ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M.....	182421	205990	136522	145274	T O T A L
w tym w miastach	151409	163011	104857	113439	of which urban areas
w tym:					of which:
Przeciwko życiu i zdrowiu	4074	3844	3533	3496	Against life and health
w tym:					of which:
zabójstwo — art. 148 kk.....	204	154	123	119	homicide — Art. 148 Criminal Code
uszczerbek na zdrowiu — art. 156 i 157 kk.....	1949	1660	1364	1387	damage to health — Art. 156 and 157 Criminal Code
udział w bójce lub pobiciu — art. 158 i 159 kk.....	1788	1773	1656	1660	participation in violence or assault — Art. 158 and 159 Criminal Code
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	3537	31248	22163	21998	Against public safety and safety in transport
w tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego — art. 178a kk ^a	x	28192	19262	19404	of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant — Art. 178a Criminal Code ^a
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	5073	5252	3962	3738	Against freedom, freedom of conscience and religion
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	534	533	556	487	Against sexual freedom and morals
w tym zgwałcenie — art. 197 kk.....	342	218	214	185	of which rape — Art. 197 Criminal Code
Przeciwko rodzinie i opiece	8173	4947	4351	5041	Against the family and custody
w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną — art. 207 kk	3595	3224	2906	2631	of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person — Art. 207 Criminal Code
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej ...	805	1905	608	627	Against good name and personal integrity
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego	1901	4588	3855	3881	Against the activities of state institutions and local self-government
w tym:					of which:
naruszenie nietykalności cielesnej lub czynna napaść na funkcjonariusza publicznego — art. 222 i 223 kk.....	424	755	733	652	battery or active assault on a public official — Art. 222 and 223 Criminal Code
wywieranie wpływu na funkcjonariusza publicznego lub na czynności organu administracji rządowej, samorządowej lub państwowej bądź spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza publicznego podczas wykonywania przez niego czynności służbowych — art. 224 kk	458	942	696	668	exerting influence on a public official or on the activity of an organ of the government administration, local self-government or State administration, or causing severe harm to the health of a public official during the performance of official duties — Art. 224 Criminal Code
znieważenie funkcjonariusza publicznego albo znieważanie lub poniżanie organu konstytucyjnego RP — art. 226 kk.....	744	1810	1766	1552	insulting a public official or belittling or insulting a constitutional body of the Republic of Poland — Art. 226 Criminal Code
przestępstwa korupcyjne ^b — art. 228—231 kk	255	1037	637	975	corruption ^b — Art. 228—231 Criminal Code

^a Artykuł dodany przez ustawę z dnia 14 IV 2000 r. o zmianie ustawy — Kodeks karny (Dz.U. Nr 48, poz. 548), z mocą obowiązującą od 15 XII 2000 r. ^b Ponadto stwierdzono przestępstwa korupcyjne (ujęte w pozycji ogółem) w rozdziale „Przeciwko wyborom i referendum” z art. 250a kk: w 2008 r. — 4 przestępstwa, w rozdziale „Przeciwko obrotowi gospodarczemu” z art. 296a kk: w 2005 r. — 1 przestępstwo, w 2008 r. — 2 przestępstwa, w 2009 r. — 3 przestępstwa oraz z art. 296b kk: w 2009 r. — 5 przestępstw. Wymienione artykuły zostały dodane przez ustawę z dnia 13 VI 2003 r. o zmianie ustawy Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 111, poz. 1061).

^a Article added by the Law on Amending the Criminal Code, dated 14 IV 2000 (Journal of Laws No. 48, item 548), valid since 15 XII 2000. ^b Moreover, there was ascertained corruption (expressed in “total”) in the section “Against election and referendum” under Art. 250a of the Criminal Code: in 2008 — 4 crimes, in the section “Against economic activity” under Art. 296a of the Criminal Code: in 2005 — 1 crime, in 2008 — 2 crimes, in 2009 — 3 crimes and under Art. 296b of the Criminal Code: in 2009 — 5 crimes. These articles were added by the Law on Amending the Criminal Code and Certain Other Laws, dated 13 VI 2003 (Journal of Laws No. 111, item 1061).

TABL. 1 (35). PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ I PROKURATURĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH (dok.)
 ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości	1069	3373	3098	3680	<i>Against the judiciary</i>
Przeciwko porządkowi publicznemu.....	642	789	712	793	<i>Against public order</i>
Przeciwko wiarygodności dokumentów	6067	9361	4772	5819	<i>Against the reliability of documents</i>
Przeciwko mieniu	143444	124813	76199	81870	<i>Against property</i>
w tym:					<i>of which:</i>
kradzież rzeczy — art. 278 kk.....	56722	56449	34112	34588	<i>property theft — Art. 278 Criminal Code</i>
w tym kradzież samochodu.....	19220	11163	3362	3305	<i>of which automobile theft</i>
krótkotrwały zabór pojazdu — art. 289 kk	2449	926	424	446	<i>willful short-term theft of automobile — Art. 289 Criminal Code</i>
kradzież z włamaniem — art. 279 kk	52424	31591	14594	17489	<i>burglary — Art. 279 Criminal Code</i>
rozbój — art. 280 kk	9157	6844	2891	2597	<i>robbery — Art. 280 Criminal Code</i>
kradzież rozbójnicza — art. 281 kk.....	267	266	155	157	<i>theft with assault — Art. 281 Criminal Code</i>
wymuszenie rozbójnicze — art. 282 kk	1554	878	507	660	<i>criminal coercion — Art. 282 Criminal Code</i>
oszustwo — art. 286 i 287 kk.....	6978	9320	7541	7399	<i>fraud — Art. 286 and 287 Criminal Code</i>
Przeciwko obrotowi gospodarczemu ^c	513	1078	887	1090	<i>Against economic activity^c</i>
Przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi	2271	2104	1219	1403	<i>Against money and securities trading</i>
Przestępstwa z ustaw szczególnych:					<i>Crimes by specific laws:</i>
o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi — ustawa z dnia 26 X 1982 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.).....	1	403	207	167	<i>on Sobriety and Alcohol Education — law dated 26 X 1982 (unified text: Journal of Laws 2007 No. 70, item 473 with later amendments)</i>
o prawie autorskim i prawach pokrewnych — ustawa z dnia 4 II 1994 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631 z późn. zm.).....	387	1637	1140	1185	<i>on Copyright and Related Laws — law dated 4 II 1994 (unified text: Journal of Laws 2006 No. 90, item 631 with later amendments)</i>
o przeciwdziałaniu narkomanii — ustawy z dnia 24 IV 1997 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2003 r. Nr 24, poz. 198 z późn. zm.) i z dnia 29 VII 2005 r. (Dz.U. Nr 179, poz. 1485 z późn. zm.).....	1729	7851	6360	7537	<i>on Counteracting Drug Addiction — laws dated 24 IV 1997 (unified text: Journal of Laws 2003 No. 24, item 198 with later amendments) and dated 29 VII 2005 (Journal of Laws No. 179, item 1485 with later amendments)</i>
Przestępstwa skarbowe — Kodeks karny skarbowy (tekst jednolity: Dz.U. z 2007 r. Nr 111, poz. 765 z późn. zm.)...	322	172	131	196	<i>Treasury crimes — Treasury Penal Code (unified text: Journal of Laws 2007 No. 111, item 765 with later amendments)</i>
w tym akcyza.....	239	66	46	77	<i>of which excise</i>

^c Z wyłączeniem przestępstw korupcyjnych z art. 296a i 296b kk.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

^c Excluding corruption under Art. 296a and 296b of the Criminal Code.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 2 (36). **WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH PRZEZ POLICJĘ I PROKURATURĘ**
RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w % in %				
O G Ó Ł E M	34,3	50,4	58,7	59,1	TOTAL
w tym:					<i>of which:</i>
Przeciwko życiu i zdrowiu	82,9	81,0	84,8	85,3	<i>Against life and health</i>
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	86,4	99,1	98,6	98,8	<i>Against public safety and safety in transport</i>
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	90,4	90,1	90,4	90,1	<i>Against freedom, freedom of conscience and religion</i>
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	85,8	88,2	84,1	85,2	<i>Against sexual freedom and morals</i>
Przeciwko rodzinie i opiece	100,0	100,0	99,9	100,0	<i>Against the family and custody</i>
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej....	99,4	99,4	95,6	93,9	<i>Against good name and personal integrity</i>
Przeciwko mieniu	19,9	24,7	32,6	33,4	<i>Against property</i>

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 3 (37). **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY Powszechne ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO**
ADULTS VALIDLY SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED BY PUBLIC ACCUSATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	23776	67671	55953	55953	TOTAL
w tym mężczyźni	22178	62675	51127	51127	<i>of which men</i>
w tym:					<i>of which:</i>
Przeciwko życiu i zdrowiu	2126	5553	5853	5853	<i>Against life and health</i>
w tym:					<i>of which:</i>
zabójstwo — art. 148 kk	77	83	86	86	<i>homicide — Art. 148 Criminal Code</i>
uszczerbek na zdrowiu, udział w bóje lub pobiciu — art. 156—159 kk	1791	2736	2369	2369	<i>damage to health, participation in violence or assault — Art. 156—159 Criminal Code</i>
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji w tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego — art. 178a kk ^a	x	22965	16188	16188	<i>Against safety in transport of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant — Art. 178a Criminal Code^a</i>
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności	913	1749	1524	1524	<i>Against freedom, freedom of conscience and religion, sexual freedom and morals</i>
w tym zgwałcenie — art. 197 kk	127	171	115	115	<i>of which rape — Art. 197 Criminal Code</i>
Przeciwko rodzinie i opiece	4336	3754	3049	3049	<i>Against the family and custody</i>
w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną — art. 207 kk	1561	2068	1890	1890	<i>of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person — Art. 207 Criminal Code</i>
Przeciwko mieniu	10608	20568	16146	16146	<i>Against property</i>
w tym:					<i>of which:</i>
kradzież rzeczy — art. 278 kk	2533	5307	4776	4776	<i>property theft — Art. 278 Criminal Code</i>
kradzież z włamaniem — art. 279 kk	3022	3105	1725	1725	<i>burglary — Art. 279 Criminal Code</i>
rozbój — art. 280 kk	1278	1981	1153	1153	<i>robbery — Art. 280 Criminal Code</i>

^a Artykuł dodany przez ustawę z dnia 14 IV 2000 r. o zmianie ustawy — Kodeks karny (Dz.U. Nr 48, poz. 548), z mocą obowiązującą od 15 XII 2000 r.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Article added by the Law on Amending the Criminal Code, dated 14 IV 2000 (Journal of Laws No. 48, item 548), valid since 15 XII 2000.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 4 (38). ZAREJESTROWANA DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ^a
REGISTERED ACTIVITY OF THE STATE FIRE SERVICE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Liczba zdarzeń					Number of events
Pożary.....	24257	31496	21778	22026	<i>Fires</i>
małe.....	22003	28940	20714	20843	<i>small</i>
średnie.....	2159	2497	1022	1158	<i>middle</i>
duże.....	81	53	32	20	<i>big</i>
bardzo duże.....	14	6	10	5	<i>very big</i>
w tym:					<i>of which:</i>
obiektów użyteczności publicznej.....	562	434	480	409	<i>general purpose public buildings</i>
obiektów mieszkalnych.....	4332	4261	4060	4066	<i>residential buildings</i>
obiektów produkcyjnych i magazynowych.....	552	440	276	415	<i>manufacturing and warehouse facilities</i>
w rolnictwie ^b	4617	8570	4290	4290	<i>in agriculture^b</i>
lasów.....	3350	3540	1686	1930	<i>forests</i>
Miejscowe zagrożenia.....	13206	25797	33222	32395	<i>Local threats</i>
małe.....	8877	17544	25611	24117	<i>small</i>
lokalne.....	4194	8123	7566	8245	<i>local</i>
średnie.....	132	124	44	31	<i>middle</i>
duże.....	3	6	1	2	<i>big</i>
w tym spowodowane przez:					<i>of which caused by:</i>
katastrofy naturalne.....	2025	6119	6030	7376	<i>natural catastrophes</i>
awarie techniczne ^c	594	589	1053	1072	<i>technical failures^c</i>
środki transportu ^d	3168	5469	7001	7103	<i>transport equipment^d</i>
Wyjazdy do fałszywych alarmów.....	2659	2952	4536	4638	<i>False alarms</i>
złośliwych.....	553	530	347	350	<i>malicious</i>
w dobrej wierze.....	1327	1950	1994	2360	<i>in good faith</i>
z instalacji wykrywania.....	779	472	2195	1928	<i>from detection installation</i>
Ratownicy biorący udział w akcjach ratowniczych					Rescue personnel participating in rescue operations
Pożary.....	200877	233082	163861	172679	<i>Fires</i>
Miejscowe zagrożenia.....	72073	133576	169901	173865	<i>Local threats</i>
Wypadki z ludźmi	3482	5369	5944	5881	Casualties
ofiary śmiertelne.....	534	610	652	610	<i>fatalities</i>
w tym ratownicy.....	1	—	—	—	<i>of which rescue personnel</i>
ranni i poparzeni.....	2948	4759	5292	5271	<i>injured and burn victims</i>
w tym ratownicy.....	70	64	53	58	<i>of which rescue personnel</i>
W tym przy pożarach.....	412	462	525	507	<i>Of which during fires</i>
ofiary śmiertelne.....	89	88	87	83	<i>fatalities</i>
w tym ratownicy.....	1	—	—	—	<i>of which rescue personnel</i>
ranni i poparzeni.....	323	374	438	424	<i>injured and burn victims</i>
w tym ratownicy.....	55	46	32	36	<i>of which rescue personnel</i>

^a Łącznie z działalnością innych jednostek ochrony przeciwpożarowej (m.in. ochotniczych i zakładowych straży pożarnych, zakładowych i terenowych służb ratowniczych). ^{b, c} Dotyczy głównie: ^b — budynków inwentarskich i gospodarczych, maszyn rolniczych, upraw, ^c — chemicznych, budowlanych, ekologicznych, radiologicznych, infrastruktury komunalnej. ^d Wypadki w komunikacji: drogowej, kolejowej, lotniczej.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie.

^a Including activity of other fire care entities (among others volunteer and company fire services, company and local rescue services). ^{b, c} Primarily involve: ^b — livestock and farm buildings, agricultural machinery, crops, ^c — chemical, building, environmental, radiological, municipal infrastructure. ^d Transportation accidents: road, rail, air.

Source: data of the Voivodship Headquarters of the State Fire Service in Warsaw.

DZIAŁ V

LUДНОŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:
 - 1) bilansów stanu i struktury **ludności faktycznie zamieszkałej** na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu:
 - a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
 - b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. — ponad 2 miesiące) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych, która stanowi jednocześnie różnicę między liczbą osób zameldowanych na pobyt stały w gminie a liczbą osób faktycznie mieszkających na terenie gminy;
 - 2) rejestrów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji — o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały (od 2006 r. źródłem tych danych jest rejestr PESEL — Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności);
 - 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego — o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
 - 4) sprawozdawczości sądów okręgowych — o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.
2. **Dane o ludności** (według stanu w dniu 30 VI i 31 XII) oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) za lata 2000 i 2001 opracowano przy przyjęciu liczby ludności zbilansowanej w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002. Dane te zostały przeliczone według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2002 r.
3. Przez **ludność w wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18—64 lata, dla kobiet — 18—59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18—44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni — 45—64 lata, kobiety — 45—59 lat. Przez **ludność w wieku nieprodukcyjnym** rozumie się ludność w wieku **przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz **ludność w wieku poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni — 65 lat i więcej, kobiety — 60 lat i więcej.
4. Dane o **ruchu naturalnym ludności** w podziale terytorialnym opracowano:
 - małżeństwa — według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku, gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem),

CHAPTER V

POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS

General notes

1. Chapter tables were compiled on the basis of:
 - 1) the balances of the size and structure of the **population (actually living in a gmina)**. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census, taking into account:
 - a) changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,
 - b) the difference between the number of people registered for temporary stay above 3 months (until 2005 for a period of more than 2 months) in a gmina and the number of people temporary absent, which simultaneously makes the difference between the number of people registered for permanent residence in a gmina and the number of people actually living in the gmina;
 - 2) the registers of the Ministry of Interior and Administration on internal and international migration of population for permanent residence (since 2006 the source of this data is PESEL register — Common Electronic System of Population Register);
 - 3) documentation of Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths;
 - 4) documentation of regional courts — regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.
2. **Data about population** (as of 30 VI and 31 XII) as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 population etc.) for 2000 and 2001 were prepared assuming the number of population, balanced on the basis of results of the Population and Housing Census 2002. Data have been re-calculated in the administrative division obligatory as of 31 XII 2002.
3. The **working age population** refers to males, aged 18—64, and females, aged 18—59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18—44) and **non-mobility** (i.e. 45—64 for males and 45—59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.
4. Data regarding the **vital statistics** according to territorial division were compiled as follows:
 - marriages — according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used),

- separacje — według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku, gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron, przyjmuje się miejsce zamieszkania męża),
- rozwody — według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku, gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka),
- urodzenia — według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka,
- zgony — według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Dane o **mażeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz.U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15—49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (częstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15—19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45—49 lat.

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłyby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15—49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłyby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

- *separations — according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing aboard, place of residence of a spouse has been taken; in cases unanimous petition of both of persons — residence of husband is used),*
- *divorces — according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing aboard, place of residence of a spouse has been taken),*
- *births — according to the mother's place of permanent residence,*
- *deaths — according to the place of permanent residence of the deceased.*

*The data on **marriages** refers to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices. On the basis of the Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws, No. 117, item 757) in the local civil status offices in Poland are registered all marriages, including those based on the internal law of the Churches or the Religious Associations. Marriages contracted (on the basis of canonic laws marriages) subordinate the civil Polish laws and induce due to the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.*

The religious marriages may be contracted in the ten Churches and Religious Association: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Female fertility rate is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15—49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers in the age under 15 are counted to the group 15—19 and from the mothers in the age 50 and over — to the group 45—49.

Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the average number of children who would be born by a woman during the course of her entire reproductive period (15—49 years old), assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming that age specific fertility rates for this period are constant,
- **gross reproduction rate** refers to the average number of daughters who would be born by a woman, assuming that the woman during her reproductive age will give birth with a frequency which is characteristic for all women giving birth in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

5. Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

6. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

7. Dane o migracjach zagranicznych ludności na pobyt stały opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

8. Napływ ludności obejmuje zameldowania na pobyt stały, odpływ — wymeldowania ze stałego miejsca zamieszkania.

9. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności zameldowanej na pobyt stały (według stanu w dniu 30 VI).

Natural increase of the population means the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

5. Life expectancy is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

6. Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

7. Data regarding international migration of the population for permanent residence were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as deregistration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

8. The inflow of the population includes registrations of arrival for permanent residence, outflow — registrations of departure from permanent residence.

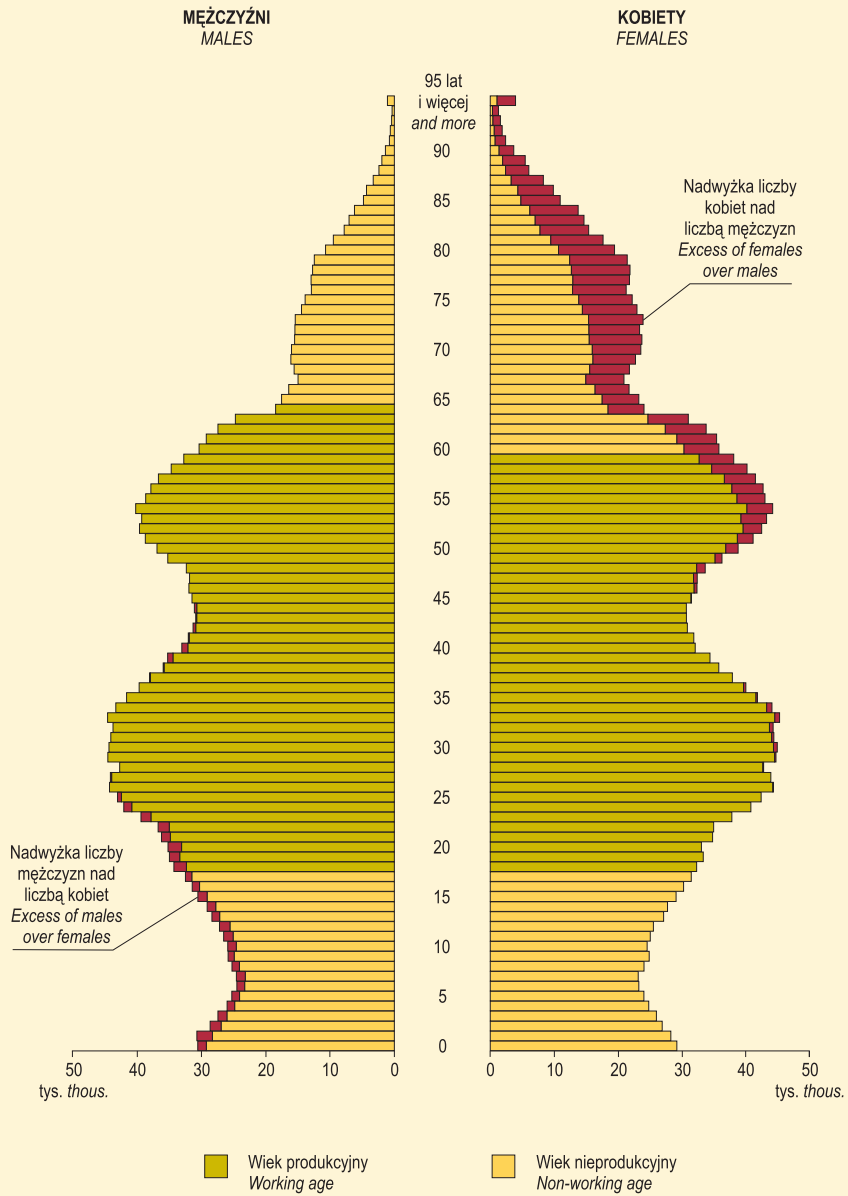
9. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population registered for permanent residence (as of 30 VI).

LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2009 R.

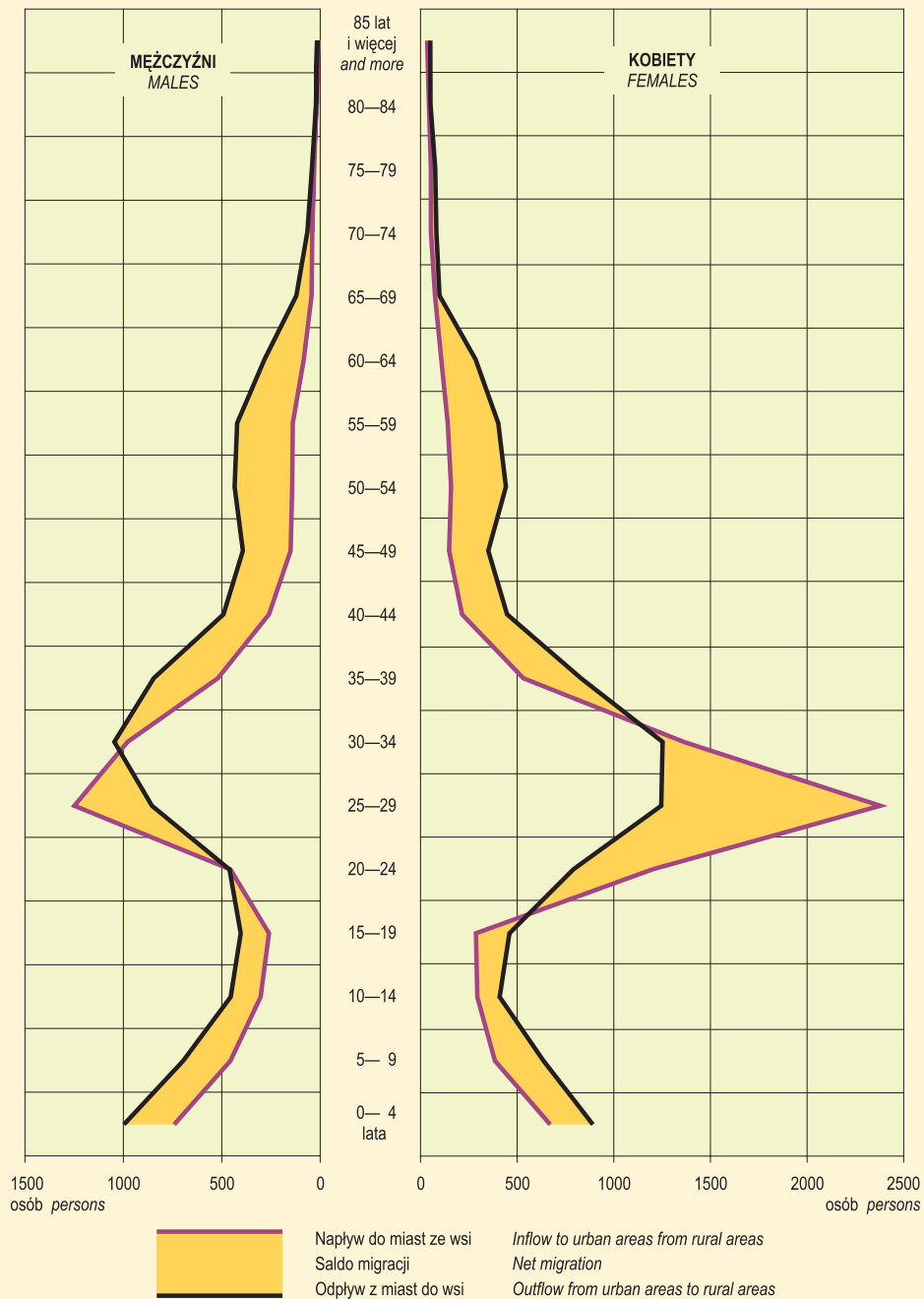
Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY SEX AND AGE IN 2009

As of 31 XII

MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2009 R.
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE IN 2009 R.

TABL. 1 (39). **LUDNOŚĆ**
POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
STAN W DNIU 30 VI AS OF 30 VI					
OGÓŁEM	5111352	5150232	5195000	5213855	TOTAL
mężczyźni.....	2458609	2470083	2485971	2494570	males
kobiety.....	2652743	2680149	2709029	2719285	females
Miasta.....	3307459	3333247	3359472	3369342	Urban areas
Wieś.....	1803893	1816985	1835528	1844513	Rural areas
STAN W DNIU 31 XII AS OF 31 XII					
OGÓŁEM	5115010	5157729	5204495	5222167	TOTAL
mężczyźni.....	2459611	2471937	2490331	2497821	males
kobiety.....	2655399	2685792	2714164	2724346	females
Miasta.....	3307907	3338255	3364505	3374711	Urban areas
Wieś.....	1807103	1819474	1839990	1847456	Rural areas

TABL. 2 (40). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION BY SEX AND AGE
As of 31 XII

WIEK AGE	2000	2005	2008	2009					
				ogółem grand total	z liczby ogółem of grand total number				
					mężczyźni males	miasta urban areas		wieś rural areas	
						razem total	w tym mężczyźni of which males	razem total	w tym mężczyźni of which males
OGÓŁEM	5115010	5157729	5204495	5222167	2497821	3374711	1577574	1847456	920247
TOTAL									
0— 2 lata.....	149009	145561	167166	174207	89837	111986	57742	62221	32095
3— 6.....	221240	196468	194960	201213	103109	128154	65684	73059	37425
7—12.....	397708	336647	309856	302380	155159	172670	88611	129710	66548
13—15.....	229972	198684	178106	171903	87944	94543	48291	77360	39653
16—18.....	255560	210832	198867	192119	98104	106936	54414	85183	43690
19—24.....	497702	499627	454593	439084	224371	260524	132227	178560	92144
25—29.....	375692	429359	436754	436628	218516	288452	140831	148176	77685
30—34.....	318484	390891	434830	442833	219868	312240	150667	130593	69201
35—39.....	323621	322343	361631	380275	190387	256393	126610	123882	63777
40—44.....	406908	322382	312832	314388	158215	197571	97744	116817	60471
45—49.....	425626	399991	342962	328835	162649	205882	97735	122953	64914
50—54.....	348784	413040	413270	404411	194537	269951	123822	134460	70715
55—59.....	220479	333979	374310	385948	180440	267991	120276	117957	60164
60—64.....	234227	207619	268747	290162	130061	203001	88559	87161	41502
65—69.....	231730	214438	193656	190974	80530	129772	53468	61202	27062
70—74.....	209301	203239	196559	194302	76720	129922	49854	64380	26866
75—79.....	144283	170900	175745	173435	64811	113715	42142	59720	22669
80 lat i więcej..... and more	124684	161729	189651	199070	62563	125008	38897	74062	23666

TABL. 3 (41). LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM

Stan w dniu 31 XII

WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	5115010	5157729	5204495	5222167	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	1168478	1016696	980545	975278	Pre-working age
mężczyźni.....	598291	520598	502785	499908	males
kobiety.....	570187	496098	477760	475370	females
Miasta.....	677461	586729	575465	577187	Urban areas
mężczyźni.....	346657	300428	294823	295836	males
kobiety.....	330804	286301	280642	281351	females
Wieś.....	491017	429967	405080	398091	Rural areas
mężczyźni.....	251634	220170	207962	204072	males
kobiety.....	239383	209797	197118	194019	females
W wieku produkcyjnym	3105393	3274648	3319515	3329007	Working age
w tym w wieku mobilnym.....	2007418	2036098	2069050	2079752	of which of mobility age
mężczyźni.....	1589817	1666772	1703252	1713289	males
w tym w wieku mobilnym.....	1013349	1026350	1040835	1045602	of which of mobility age
kobiety.....	1515576	1607876	1616263	1615718	females
w tym w wieku mobilnym.....	994069	1009748	1028215	1034150	of which of mobility age
Miasta.....	2096045	2186859	2188987	2184665	Urban areas
mężczyźni.....	1042842	1083815	1095826	1097377	males
kobiety.....	1053203	1103044	1093161	1087288	females
Wieś.....	1009348	1087789	1130528	1144342	Rural areas
mężczyźni.....	546975	582957	607426	615912	males
kobiety.....	462373	504832	523102	528430	females
W wieku poprodukcyjnym	841139	866385	904435	917882	Post-working age
mężczyźni.....	271503	284567	284294	284624	males
kobiety.....	569636	581818	620141	633258	females
Miasta.....	534401	564667	600053	612859	Urban areas
mężczyźni.....	167064	180197	182880	184361	males
kobiety.....	367337	384470	417173	428498	females
Wieś.....	306738	301718	304382	305023	Rural areas
mężczyźni.....	104439	104370	101414	100263	males
kobiety.....	202299	197348	202968	204760	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	64,7	57,5	56,8	56,9	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni.....	54,7	48,3	46,2	45,8	Males
Kobiety.....	75,2	67,0	67,9	68,6	Females

TABL. 4 (42). **PROGNOZA LUDNOŚCI^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM DO 2035 R.**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION PROJECTION^a UNTIL 2035
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2015	2020	2025	2030	2035
OGÓŁEM.....	5250169	5353636	5429840	5471012	5480198	5469505
TOTAL						
mężczyźni <i>males</i>	2509873	2557658	2595211	2616650	2622426	2619426
kobiety <i>females</i>	2740296	2795978	2834629	2854362	2857772	2850079
Miasta <i>Urban areas</i>	3395840	3474863	3543118	3589823	3616591	3633338
mężczyźni <i>males</i>	1586233	1620899	1653201	1676772	1691352	1701904
kobiety <i>females</i>	1809607	1853964	1889917	1913051	1925239	1931434
Wieś <i>Rural areas</i>	1854329	1878773	1886722	1881189	1863607	1836167
mężczyźni <i>males</i>	923640	936759	942010	939878	931074	917522
kobiety <i>females</i>	930689	942014	944712	941311	932533	918645
W wieku przedprodukcyjnym.....	970683	990070	1028992	1028810	962938	887667
Pre-working age						
mężczyźni <i>males</i>	497767	508573	529232	529616	495753	457038
kobiety <i>females</i>	472916	481497	499760	499194	467185	430629
Miasta <i>Urban areas</i>	580589	618250	660636	666647	630645	590369
mężczyźni <i>males</i>	297427	317243	339336	342757	324259	303556
kobiety <i>females</i>	283162	301007	321300	323890	306386	286813
Wieś <i>Rural areas</i>	390094	371820	368356	362163	332293	297298
mężczyźni <i>males</i>	200340	191330	189896	186859	171494	153482
kobiety <i>females</i>	189754	180490	178460	175304	160799	143816
W wieku produkcyjnym.....	3347350	3300577	3202113	3160530	3188966	3178834
Working age						
mężczyźni <i>males</i>	1727761	1721352	1671838	1636690	1653402	1669513
kobiety <i>females</i>	1619589	1579225	1530275	1523840	1535564	1509321
Miasta <i>Urban areas</i>	2189955	2128277	2060794	2058299	2104289	2116069
mężczyźni <i>males</i>	1103783	1085219	1050731	1039317	1064038	1085692
kobiety <i>females</i>	1086172	1043058	1010063	1018982	1040251	1030377
Wieś <i>Rural areas</i>	1157395	1172300	1141319	1102231	1084677	1062765
mężczyźni <i>males</i>	623978	636133	621107	597373	589364	583821
kobiety <i>females</i>	533417	536167	520212	504858	495313	478944
W wieku poprodukcyjnym.....	932136	1062989	1198735	1281672	1328294	1403004
Post-working age						
mężczyźni <i>males</i>	284345	327733	394141	450344	473271	492875
kobiety <i>females</i>	647791	735256	804594	831328	855023	910129
Miasta <i>Urban areas</i>	625296	728336	821688	864877	881657	926900
mężczyźni <i>males</i>	185023	218437	263134	294698	303055	312656
kobiety <i>females</i>	440273	509899	558554	570179	578602	614244
Wieś <i>Rural areas</i>	306840	334653	377047	416795	446637	476104
mężczyźni <i>males</i>	99322	109296	131007	155646	170216	180219
kobiety <i>females</i>	207518	225357	246040	261149	276421	295885
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRO- DUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM.....	57	62	70	73	72	72
NON-WORKING AGE POPULA- TION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE						
Mężczyźni <i>Males</i>	45	49	55	60	59	57
Kobiety <i>Females</i>	69	77	85	87	86	89

^a Opracowana w 2008 r. na podstawie stanu wyjściowego ludności z dnia 31 XII 2007 r. oraz założeń dotyczących przewidywanych tendencji w dzietności, umieralności oraz migracjach wewnętrznych i zagranicznych.

^a Calculated in 2008 on the basis of population size and structure as of 31 XII 2007 and assumption concerning the most probable future development of fertility, mortality as well as internal and international migration.

TABL. 5 (43). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**
Stan w dniu 31 XII
TOWNS AND URBAN POPULATION
As of 31 XII

GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION	Miasta Towns	Ludność w miastach Urban population	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM 2000	84	3307907	64,7
TOTAL 2005	85	3338255	64,7
..... 2008	85	3364505	64,6
..... 2009	85	3374711	64,6
Poniżej 2000 Below	4	6487	0,1
2000— 4999	21	73349	1,4
5000— 9999	14	103704	2,0
10000— 19999	23	368483	7,1
20000— 49999	16	518986	9,9
50000— 99999	4	239317	4,6
100000—199999	1	126542	2,4
200000 i więcej and more	2	1937843	37,1

TABL. 6 (44). **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**
Stan w dniu 31 XII
GMINAS AND RURAL POPULATION
As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION	Gminy ^a Gminas ^a	Ludność na wsi Rural population	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM 2000	279	1807103	35,3
TOTAL 2005	279	1819474	35,3
..... 2008	279	1839990	35,4
..... 2009	279	1847456	35,4
Poniżej 2000 Below	5	8186	0,2
2000— 4999	98	388363	7,4
5000— 6999	76	446016	8,5
7000— 9999	60	487959	9,3
10000 i więcej and more	40	516932	9,9

^a Wiejskie i miejsko-wiejskie.
^a Rural and urban-rural gminas.

TABL. 7 (45). RUCH NATURALNY LUDNOŚCI
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa Marriages		Separacje Separations	Rozwody Divorces	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase
	ogółem total	w tym wy- znaniowe ^a of which religious ^a				ogółem total	w tym niemowląt of which infants	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS								
OGÓŁEM 2000	27862	20315	152	5727	48152	52063	348	-3911
TOTAL								
2005	27727	20280	1422	8514	49983	51744	301	-1761
2008	33975	24152	472	9165	58714	53248	285	5466
2009	33328	23394	428	9003	59841	54630	294	5211
Miasta 2000 Urban areas	17449	11484	129	5102	27901	32146	198	-4245
2005	17691	11960	875	6796	32153	32127	171	26
2008	21291	14023	330	7538	38040	33571	174	4469
2009	20934	13556	302	7224	38428	33708	196	4720
Wieś..... 2000 Rural areas	10413	8831	23	625	20251	19917	150	334
2005	10036	8320	547	1718	17830	19617	130	-1787
2008	12684	10129	142	1627	20674	19677	111	997
2009	12394	9838	126	1779	21413	20922	98	491
NA 1000 LUDNOŚCI ^b PER 1000 POPULATION ^b								
OGÓŁEM 2000	5,5	4,0	3,0	1,1	9,4	10,2	7,2	-0,8
TOTAL								
2005	5,4	3,9	27,7	1,7	9,7	10,1	6,0	-0,3
2008	6,5	4,7	9,1	1,8	11,3	10,3	4,9	1,1
2009	6,4	4,5	8,2	1,7	11,5	10,5	4,9	1,0
Miasta 2000 Urban areas	5,3	3,5	3,9	1,6	8,5	9,8	7,1	-1,3
2005	5,3	3,6	26,4	2,0	9,7	9,7	5,3	0,0
2008	6,4	4,2	9,9	2,3	11,4	10,0	4,6	1,3
2009	6,2	4,0	9,0	2,2	11,4	10,0	5,1	1,4
Wieś..... 2000 Rural areas	5,7	4,9	1,3	0,3	11,2	11,0	7,4	0,2
2005	5,5	4,6	30,0	0,9	9,8	10,8	7,3	-1,0
2008	6,9	5,5	7,7	0,9	11,2	10,7	5,4	0,5
2009	6,7	5,3	6,8	1,0	11,6	11,3	4,6	0,3

^a Ze skutkami cywilnymi. ^b W przypadku: separacji — na 100 tys. ludności; zgonów niemowląt — na 1000 urodzeń żywych.

^a With civil law consequences. ^b In case of: separations — data are presented per 100 thous. population; infant deaths — per 1000 live births.

TABL. 8 (46). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE
MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa zawarte <i>Marriages contracted</i>	Małżeństwa rozwiązane <i>Marriages dissolved</i>						Różnica między małżeństwami zawartymi a rozwiązanymi ^a <i>Difference between contracted and dissolved marriages^a</i>
		ogółem <i>total</i>	przez śmierć <i>by death</i>		przez rozwód <i>by divorce</i>		na 1000 istniejących małżeństw <i>per 1000 existing marriages</i>	
			męża <i>husband</i>	żony <i>wife</i>				
			w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>				
OGÓŁEM 2005	27727	30467	25,2	16378	5575	8514	7,0	1040
TOTAL								
2008	33975	31194	25,4	16366	5663	9165	7,5	6528
2009	33328	31578	25,6	16670	5905	9003	7,3	5824
Miasta..... 2005	17691	20320	26,1	9969	3555	6796	8,7	-442
<i>Urban areas</i>								
2008	21291	21286	27,2	10039	3709	7538	9,6	1717
2009	20934	21064	26,9	10025	3815	7224	9,2	1926
Wieś..... 2005	10036	10147	23,4	6409	2020	1718	4,0	1482
<i>Rural areas</i>								
2008	12684	9908	22,3	6327	1954	1627	3,7	4811
2009	12394	10514	23,4	6645	2090	1779	4,0	3898

^a Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim.
^a After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons.

TABL. 9 (47). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2009 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2009

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem <i>Total</i>	Kobiety w wieku <i>Females at age</i>							
		19 lat i mniej <i>under 20 years</i>	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	60 lat i więcej <i>and more</i>
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM	33328	1360	11290	13162	4163	1213	988	764	388
GRAND TOTAL									
19 lat i mniej..... <i>Under 20 years</i>	232	150	74	8	—	—	—	—	—
20—24.....	6415	828	4340	1140	89	12	6	—	—
25—29.....	15009	312	5687	8032	874	89	14	1	—
30—34.....	6386	53	974	3129	1946	242	37	5	—
35—39.....	2157	15	151	627	821	402	132	7	2
40—49.....	1471	2	55	193	363	355	420	75	8
50—59.....	975	—	9	26	60	98	307	413	62
60 lat i więcej..... <i>and more</i>	683	—	—	7	10	15	72	263	316

TABL. 9 (47). **MALŻEŃSTWA ZAWARTE W 2009 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW (dok.)**
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2009 (cont.)

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej under 20 years	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	60 lat i więcej and more
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM	20934	465	5726	9018	3127	906	760	620	312
TOTAL									
19 lat i mniej..... Under 20 years	86	55	26	5	—	—	—	—	—
20—24	3110	277	2113	644	63	9	4	—	—
25—29	9248	106	2914	5532	626	60	10	—	—
30—34	4480	19	535	2219	1495	179	29	4	—
35—39	1589	7	91	451	623	311	98	6	2
40—49	1070	1	41	140	262	254	317	50	5
50—59	777	—	6	22	49	79	244	331	46
60 lat i więcej..... and more	574	—	—	5	9	14	58	229	259
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM	12394	895	5564	4144	1036	307	228	144	76
TOTAL									
19 lat i mniej..... Under 20 years	146	95	48	3	—	—	—	—	—
20—24	3305	551	2227	496	26	3	2	—	—
25—29	5761	206	2773	2500	248	29	4	1	—
30—34	1906	34	439	910	451	63	8	1	—
35—39	568	8	60	176	198	91	34	1	—
40—49	401	1	14	53	101	101	103	25	3
50—59	198	—	3	4	11	19	63	82	16
60 lat i więcej..... and more	109	—	—	2	1	1	14	34	57

TABL. 10 (48). **MALŻEŃSTWA ZAWARTE W 2009 R. WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW**
MARRIAGES CONTRACTED BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2009

POPZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYŹN PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES	Ogółem Total	Popzedni stan cywilny kobiet Previous marital status of females		
		panny single	wdowy widows	rozwidzione divorced
OGÓŁEM TOTAL				
OGÓŁEM	33328	29774	611	2943
GRAND TOTAL				
Kawalerowie..... Single	29414	27999	171	1244
Wdowcy..... Widowers	493	79	226	188
Rozwiedzeni..... Divorced	3421	1696	214	1511

TABL. 10 (48). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2009 R. WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW (dok.)**
MARRIAGES CONTRACTED BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2009 (cont.)

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYZN PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES	Ogółem Total	Poprzedni stan cywilny kobiet Previous marital status of females		
		panny single	wdowy widows	rozwiedzione divorced
MIASTA URBAN AREAS				
RAZEM	20934	18258	410	2266
TOTAL				
Kawalerowie	17781	16816	78	887
Single				
Wdowcy	392	63	167	162
Widowers				
Rozwiedzeni	2761	1379	165	1217
Divorced				
WIEŚ RURAL AREAS				
RAZEM	12394	11516	201	677
TOTAL				
Kawalerowie	11633	11183	93	357
Single				
Wdowcy	101	16	59	26
Widowers				
Rozwiedzeni	660	317	49	294
Divorced				

TABL. 11 (49). **MAŁŻEŃSTWA WYZNANIOWE^a ZAWARTE W 2009 R.**
CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES^a IN 2009

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas
OGÓŁEM	23394	13556	9838
TOTAL			
w tym: of which:			
Kościół Katolicki	23271	13477	9794
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny	43	32	11
Kościół Ewangelicko-Augsburski	11	9	2
Kościół Chrześcijan Baptystów	5	4	1
Kościół Starokatolicki Mariawitów	42	21	21
Kościół Zielonoświątkowy	10	7	3

^a Ze skutkami cywilnymi.
^a With civil law consequences.

TABL. 12 (50). ROZWOODY W 2009 R. WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE WNIESIENIA POWÓDZTWA
 DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILLING PETITION FOR DIVORCE
 IN 2009

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							60 lat i więcej and more
		19 lat i mniej under 20 years	20—24	25—29	30—34	35—39	40—49	50—59	
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM GRAND TOTAL	9003	16	537	1645	2037	1521	1934	1080	233
19 lat i mniej Under 20 years	2	1	1	—	—	—	—	—	—
20—24	207	7	152	45	2	1	—	—	—
25—29	1147	7	278	722	118	16	5	1	—
30—34	1921	1	86	674	1017	120	21	2	—
35—39	1704	—	15	138	689	727	128	7	—
40—49	2300	—	3	54	193	588	1341	118	3
50—59	1351	—	2	8	17	67	413	801	43
60 lat i więcej and more	371	—	—	4	1	2	26	151	187
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM TOTAL	7224	10	369	1268	1671	1228	1582	898	198
19 lat i mniej Under 20 years	1	1	—	—	—	—	—	—	—
20—24	147	3	106	35	2	1	—	—	—
25—29	881	6	191	569	98	12	4	1	—
30—34	1533	—	58	516	840	100	17	2	—
35—39	1384	—	10	97	557	604	109	7	—
40—49	1865	—	2	41	158	460	1102	99	3
50—59	1096	—	2	7	15	49	328	663	32
60 lat i więcej and more	317	—	—	3	1	2	22	126	163
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM TOTAL	1779	6	168	377	366	293	352	182	35
19 lat i mniej Under 20 years	1	—	1	—	—	—	—	—	—
20—24	60	4	46	10	—	—	—	—	—
25—29	266	1	87	153	20	4	1	—	—
30—34	388	1	28	158	177	20	4	—	—
35—39	320	—	5	41	132	123	19	—	—
40—49	435	—	1	13	35	128	239	19	—
50—59	255	—	—	1	2	18	85	138	11
60 lat i więcej and more	54	—	—	1	—	—	4	25	24

TABL. 13 (51). ROZWODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNIH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE
 DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM	8514	9165	9003	TOTAL
rozwydy małżeństw:				<i>divorces:</i>
Bez dzieci	3121	3895	3874	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	5393	5270	5129	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:				<i>by number of children:</i>
1	3308	3440	3343	1
2	1551	1497	1484	2
3	392	270	239	3
4 i więcej.....	142	63	63	4 and more

^a Poniżej 18 lat.

^a Below age 18.

TABL. 14 (52). URODZENIA
 BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009			SPECIFICATION
			ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
Urodzenia żywe	49983	58714	59841	38428	21413	Live births
Małżeńskie	42966	49415	50275	31424	18851	<i>Legitimate</i>
chłopcy	22022	25796	25693	16174	9519	<i>males</i>
dziewczęta.....	20944	23619	24582	15250	9332	<i>females</i>
Pozamałżeńskie.....	7017	9299	9566	7004	2562	<i>Illegitimate</i>
chłopcy	3576	4800	4929	3615	1314	<i>males</i>
dziewczęta.....	3441	4499	4637	3389	1248	<i>females</i>
Urodzenia martwe	212	249	265	164	101	Live still births

TABL. 15 (53). URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a ORAZ WIEKU MATKI
 LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem <i>Total</i>	Kolejność urodzenia dziecka u matki <i>Birth order</i>					
		1	2	3	4	5	6 i dalsze <i>and over</i>

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
 IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2005	49983	26245	16236	4777	1540	606	579
TOTAL	2008	58714	29906	20687	5544	1549	537	491
	2009	59841	30711	20954	5669	1499	534	451
19 lat i mniej.....		2157	1972	173	11	1	—	—
<i>Under 20 years</i>								
20—24		9894	7272	2239	321	50	10	2
25—29		22188	13409	7155	1220	284	73	41
30—34		18252	6575	8534	2339	511	164	114
35—39		6342	1346	2608	1494	503	201	189
40—44		962	131	235	272	141	84	98
45 lat i więcej.....		46	6	10	12	9	2	7
<i>and more</i>								

^a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.

^a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 15 (53). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a ORAZ WIEKU MATKI (dok.)**
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER (cont.)

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki Birth order					
		1	2	3	4	5	6 i dalsze and over
W ODSETKACH IN PERCENT							
OGÓŁEM 2005	100,0	52,5	32,5	9,6	3,1	1,2	1,2
TOTAL 2008	100,0	50,9	35,2	9,4	2,6	0,9	0,8
..... 2009	100,0	51,3	35,0	9,5	2,5	0,9	0,8
19 lat i mniej..... Under 20 years	100,0	91,4	8,0	0,5	0,0	—	—
20—24.....	100,0	73,5	22,6	3,2	0,5	0,1	0,0
25—29.....	100,0	60,4	32,2	5,5	1,3	0,3	0,2
30—34.....	100,0	36,0	46,8	12,8	2,8	0,9	0,6
35—39.....	100,0	21,2	41,1	23,6	7,9	3,2	3,0
40—44.....	100,0	13,6	24,4	28,3	14,7	8,7	10,2
45 lat i więcej..... and more	100,0	13,0	21,7	26,1	19,6	4,3	15,2

^a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.
^a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 16 (54). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2008	2009		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność — urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku lat: Fertility — live births per 1000 women aged:						
15—49.....	36,2	38,1	45,3	46,4	45,8	47,4
15—19.....	14,8	11,0	13,0	13,6	12,4	15,1
20—24.....	76,8	53,9	56,2	53,3	42,9	68,6
25—29.....	94,3	93,9	100,6	102,2	95,5	116,4
30—34.....	53,5	65,8	80,3	83,1	84,1	80,4
35—39.....	21,5	24,3	32,6	34,4	36,4	30,3
40—44.....	4,4	4,7	6,3	6,2	6,2	6,2
45—49.....	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,2
Współczynniki: Rates:						
Dzietności ogólnej..... Total fertility	1,327	1,261	1,434	1,454	1,371	1,584
Reprodukcji brutto..... Gross reproduction	0,646	0,615	0,687	0,710	0,665	0,783
Dynamiki demograficznej..... Demographic dynamics	0,925	0,966	1,103	1,095	1,140	1,023

TABL. 17 (55). ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH W 2009 R.
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED IN 2009

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Grand total	Męż- czyźni Males	Kobiety Females	Z liczby ogółem Of grand total number					
				miasta urban areas			wieś rural areas		
				razem total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM.....	54630	28538	26092	33708	17167	16541	20922	11371	9551
TOTAL									
0—4 lata.....	338	187	151	214	122	92	124	65	59
5—9.....	31	12	19	14	3	11	17	9	8
10—14.....	65	31	34	24	7	17	41	24	17
15—19.....	204	155	49	93	70	23	111	85	26
20—24.....	292	227	65	144	104	40	148	123	25
25—29.....	355	286	69	213	175	38	142	111	31
30—34.....	444	355	89	278	222	56	166	133	33
35—39.....	608	482	126	354	266	88	254	216	38
40—44.....	867	658	209	465	339	126	402	319	83
45—49.....	1484	1112	372	849	603	246	635	509	126
50—54.....	2940	2119	821	1866	1260	606	1074	859	215
55—59.....	3859	2705	1154	2549	1720	829	1310	985	325
60—64.....	4067	2735	1332	2749	1766	983	1318	969	349
65—69.....	3844	2489	1355	2540	1576	964	1304	913	391
70—74.....	5513	3246	2267	3515	2015	1500	1998	1231	767
75—79.....	8008	3976	4032	4939	2377	2562	3069	1599	1470
80—84.....	9473	4026	5447	5621	2381	3240	3852	1645	2207
85 lat i więcej..... and more	12238	3737	8501	7281	2161	5120	4957	1576	3381

NA 1000 LUDNOŚCI DANEJ PŁCI I GRUPY WIEKU
PER 1000 POPULATION OF GIVEN SEX AND AGE GROUP

OGÓŁEM.....	10,49	11,46	9,60	10,04	10,93	9,25	11,31	12,36	10,28
TOTAL									
0—4 lata.....	1,23	1,32	1,13	1,22	1,35	1,08	1,26	1,28	1,23
5—9.....	0,13	0,10	0,16	0,10	0,04	0,15	0,17	0,18	0,17
10—14.....	0,24	0,22	0,26	0,16	0,09	0,23	0,34	0,38	0,29
15—19.....	0,63	0,93	0,31	0,52	0,77	0,26	0,76	1,14	0,36
20—24.....	0,77	1,18	0,35	0,64	0,91	0,36	0,96	1,56	0,33
25—29.....	0,82	1,31	0,32	0,74	1,24	0,26	0,97	1,44	0,45
30—34.....	1,02	1,64	0,41	0,91	1,49	0,35	1,28	1,94	0,54
35—39.....	1,65	2,60	0,68	1,43	2,17	0,71	2,08	3,44	0,64
40—44.....	2,77	4,19	1,34	2,37	3,51	1,27	3,44	5,27	1,48
45—49.....	4,42	6,72	2,19	4,02	6,05	2,21	5,11	7,73	2,16
50—54.....	7,20	10,80	3,87	6,77	9,98	4,06	8,07	12,26	3,41
55—59.....	10,15	15,23	5,70	9,62	14,45	5,68	11,38	16,80	5,76
60—64.....	14,54	21,86	8,62	14,00	20,62	8,88	15,82	24,57	7,95
65—69.....	19,99	30,72	12,17	19,44	29,31	12,53	21,15	33,52	11,36
70—74.....	28,21	41,99	19,19	26,87	40,02	18,64	30,92	45,66	20,37
75—79.....	45,90	60,96	36,90	43,34	56,09	35,80	50,70	70,01	39,00
80—84.....	79,26	100,30	68,63	75,25	94,44	65,47	85,96	110,21	73,85
85 lat i więcej..... and more	164,47	181,08	158,09	157,01	175,12	150,44	176,80	189,95	171,28

TABL. 18 (56). ZGONY WEDŁUG PRZYCZYŃ W 2008 R.
DEATHS BY CAUSES IN 2008

PRZYCZYNY ZGONÓW ^a	Ogółem <i>Total</i>	Mężczyźni <i>Males</i>	Kobiety <i>Females</i>	Z liczby ogółem <i>Of total number</i>		CAUSES OF DEATHS ^a
				miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
				na 100 tys. ludności <i>per 100 thous. population</i>		
OGÓŁEM	1026,4	1133,4	928,3	1003,1	1068,9	TOTAL
Choroby zakaźne i pasożytnicze	9,6	11,4	8,0	10,1	8,7	<i>Infectious and parasitic diseases</i>
Nowotwory	258,0	298,3	221,0	270,2	235,9	<i>Neoplasms</i>
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych ^Δ	1,0	0,9	1,2	0,9	1,4	<i>Diseases of blood and blood- forming organs^Δ</i>
Zaburzenia wydzielania we- wnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej	15,5	13,9	16,9	15,1	16,2	<i>Endocrine, nutritional and metabolic diseases</i>
Zaburzenia psychiczne i zabu- rzenia zachowania	3,5	6,2	1,1	2,9	4,7	<i>Mental and behavioural disorders</i>
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów	11,6	12,6	10,7	11,5	11,7	<i>Diseases of the nervous system and sense organs</i>
Choroby układu krążenia	472,1	463,5	480,0	444,1	523,0	<i>Diseases of the circulatory system</i>
Choroby układu oddechowego....	68,2	82,5	55,0	68,4	67,8	<i>Diseases of the respiratory system</i>
Choroby układu trawiennego.....	46,9	54,7	39,8	51,7	38,1	<i>Diseases of the digestive system</i>
Choroby skóry i tkanki podskór- nej	0,3	0,2	0,3	0,3	0,2	<i>Diseases of the skin and subcutaneous tissue</i>
Choroby układu kostno- stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej	1,8	0,8	2,8	1,9	1,8	<i>Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue</i>
Choroby układu moczowo- płciowego	11,6	11,4	11,9	12,4	10,2	<i>Diseases of the genitourinary system</i>
Ciąża, poród i połóg	0,0	x	0,1	0,1	—	<i>Pregnancy, childbirth and the puerperium</i>
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	3,0	3,5	2,6	2,8	3,4	<i>Conditions originating in the perinatal period</i>
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ	2,5	2,7	2,3	2,4	2,6	<i>Congenital anomalies^Δ</i>
Objawy i stany niedokładnie określone ^Δ	47,9	55,3	41,1	45,7	51,7	<i>Symptoms and ill-defined conditions^Δ</i>
Urazy i zatrucia według ze- wnętrznej przyczyny	72,8	115,5	33,7	62,5	91,6	<i>Injuries and poisonings by external cause</i>

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision).

TABL. 19 (57). ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2009 R.
 INFANT DEATHS BY SEX AND AGE IN 2009

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Total		Chłopcy Males	Dziewczęta Females	Z liczby ogółem Of total number	
	w liczbach bezwzględ- nych in absolute numbers	na 1000 urodzeń żywych per 1000 live births				
		miasta urban areas	wieś rural areas			
OGÓŁEM TOTAL	294	4,91	5,29	4,52	5,10	4,58
0 dni..... days	122	2,04	2,19	1,88	2,03	2,05
1— 6.....	62	1,04	1,01	1,06	1,25	0,65
7—29 dni..... days	42	0,70	0,88	0,51	0,78	0,56
1 miesiąc..... month	14	0,23	0,29	0,17	0,29	0,14
2.....	14	0,23	0,20	0,27	0,18	0,33
3—11 miesięcy..... months	40	0,67	0,72	0,62	0,57	0,84

TABL. 20 (58). ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYN W 2008 R.
 INFANT DEATHS BY SELECTED CAUSES IN 2008

PRZYCZYNY ZGONÓW ^a	Ogółem Total		Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	CAUSES OF DEATHS ^a	
	w liczbach bezwzględ- nych in absolute numbers	na 1000 urodzeń żywych per 1000 live births				
OGÓŁEM	285	4,85	4,57	5,37	TOTAL	
w tym:					of which:	
Choroby zakaźne i pasożytnicze	3	0,05	0,05	0,05	Infectious and parasitic diseases	
w tym posocznica.....	3	0,05	0,05	0,05	of which septicaemia	
Choroby układu krążenia.....	3	0,05	0,05	0,05	Diseases of the circulatory system	
Zapalenie płuc.....	6	0,10	0,11	0,10	Pneumonia	
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym.....	156	2,66	2,47	3,00	Conditions originating in the perinatal period	
w tym zaburzenia związane z czasem trwania ciąży i rozwoju płodu.....	131	2,23	2,05	2,56	of which disorders related to length of gestation and fetal growth	
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ	89	1,52	1,47	1,60	Congenital anomalies ^Δ	
w tym wady wrodzone serca....	32	0,55	0,50	0,63	of which congenital heart diseases	
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny.....	5	0,09	0,05	0,15	Injuries and poisonings by external cause	

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision).

TABL. 21 (59). ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ
SUICIDES^a REGISTERED BY POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009		SPECIFICATION
			ogółem total	w tym mężczyźni of which males	
OGÓŁEM	628	697	706^b	590^b	TOTAL
w tym dokonane	566	618	593	504	of which committed
Miasta	351	323	359	284	Urban areas
Wieś.....	277	374	344	303	Rural areas
Wiek samobójców:					Age of suicidal persons:
14 lat i mniej.....	8	7	10	5	14 and less
15—19	26	25	40	31	15—19
20—29	90	117	111	95	20—29
30—49	244	243	252	223	30—49
50—69	195	227	232	194	50—69
70 lat i więcej	59	77	57	38	70 and more

^a Usiłowane i dokonane; w podziale według wieku nie uwzględniono samobójców o nieustalonym wieku. ^b Dla 3 przypadków nie ustalono miejsca zdarzenia.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji i Komendy Stołecznej Policji.

^a Attempted and committed; data by age of suicidal persons exclude cases for which age is unknown. ^b For 3 cases there was no assignment of the place of accident.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters and the Metropolitan Police Headquarters.

TABL. 22 (60). PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA
LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat Life expectancy at age specified					
	0	15	30	45	60	
MĘŻCZYŹNI MALES						
OGÓŁEM	2000	69,84	55,64	41,51	28,33	17,30
TOTAL	2005	71,06	56,81	42,64	29,20	18,11
	2008	71,68	57,24	43,08	29,59	18,49
	2009	71,84	57,38	43,23	29,69	18,43
Miasta		72,89	58,39	44,11	30,39	18,94
Urban areas						
Wieś.....		70,13	55,73	41,73	28,50	17,53
Rural areas						
KOBIETY FEMALES						
OGÓŁEM	2000	78,60	64,24	49,53	35,17	22,02
TOTAL	2005	80,18	65,70	50,97	36,52	23,22
	2008	80,55	66,05	51,27	36,75	23,49
	2009	80,44	66,01	51,29	36,80	23,50
Miasta		80,62	66,16	51,42	36,90	23,63
Urban areas						
Wieś.....		80,14	65,75	51,08	36,64	23,26
Rural areas						

TABL. 23 (61). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a				Odpływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji Net migration
	ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę to abroad	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
OGÓŁEM 2005	70922	45802	24147	973	55837	30785	24644	408	+15085
TOTAL 2008	66193	42526	22273	1394	54748	29376	24304	1068	+11445
2009	65390	41721	22216	1453	53102	28088	24378	636	+12288
Miasta..... 2005	44910	28169	15911	830	35667	18421	16865	381	+9243
Urban areas 2008	40409	25085	14176	1148	35503	17847	16773	883	+4906
2009	39265	24064	14026	1175	34271	16884	16851	536	+4994
Wieś..... 2005	26012	17633	8236	143	20170	12364	7779	27	+5842
Rural areas 2008	25784	17441	8097	246	19245	11529	7531	185	+6539
2009	26125	17657	8190	278	18831	11204	7527	100	+7294
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION									
OGÓŁEM 2005	13,80	8,91	4,70	0,19	10,86	5,99	4,80	0,08	+2,94
TOTAL 2008	12,76	8,20	4,29	0,27	10,55	5,66	4,68	0,21	+2,21
2009	12,56	8,01	4,27	0,28	10,20	5,39	4,68	0,12	+2,36
Miasta..... 2005	13,54	8,49	4,80	0,25	10,75	5,55	5,08	0,11	+2,79
Urban areas 2008	12,07	7,50	4,24	0,34	10,61	5,33	5,01	0,26	+1,47
2009	11,69	7,17	4,18	0,35	10,21	5,03	5,02	0,16	+1,49
Wieś..... 2005	14,27	9,68	4,52	0,08	11,07	6,78	4,27	0,01	+3,21
Rural areas 2008	14,01	9,47	4,40	0,13	10,45	6,26	4,09	0,10	+3,55
2009	14,13	9,55	4,43	0,15	10,18	6,06	4,07	0,05	+3,94

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania.

^a Registrations. ^b Deregistrations.

TABL. 24 (62). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odpływ ^b Outflow ^b		
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innego województwa from other voivodship	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innego województwa to other voivodship
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS						
OGÓŁEM 2005	69949	45782	24167	55429	45782	9647
TOTAL 2008	64799	44189	20610	53680	44189	9491
2009	63937	43544	20393	52466	43544	8922
Miasta..... 2005	44080	24428	19652	35286	28705	6581
Urban areas 2008	39261	22984	16277	34620	27983	6637
2009	38090	22184	15906	33735	27567	6168
Wieś..... 2005	25869	21354	4515	20143	17077	3066
Rural areas 2008	25538	21205	4333	19060	16206	2854
2009	25847	21360	4487	18731	15977	2754

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania.

^a Registrations. ^b Deregistrations.

TABL. 24 (62). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW (dok.)**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTION (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odpyływ ^b Outflow ^b		
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innego województwa from other voivodship	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innego województwa to other voivodship
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION						
OGÓŁEM 2005	13,61	8,91	4,70	10,79	8,91	1,88
TOTAL 2008	12,49	8,52	3,97	10,35	8,52	1,83
2009	12,28	8,36	3,92	10,08	8,36	1,71
Miasta 2005	13,29	7,36	5,93	10,64	8,65	1,98
Urban areas 2008	11,73	6,87	4,86	10,34	8,36	1,98
2009	11,34	6,61	4,74	10,05	8,21	1,84
Wieś..... 2005	14,19	11,72	2,48	11,05	9,37	1,68
Rural areas 2008	13,87	11,52	2,35	10,35	8,80	1,55
2009	13,98	11,55	2,43	10,13	8,64	1,49

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Deregistrations.

TABL. 25 (63). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE
OF MIGRANTS

WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Napływ ^a Inflow ^a			Odpyływ ^b Outflow ^b			Saldo migracji Net migration		
	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
OGÓŁEM 2000	59370	27614	31756	50545	23570	26975	+8825	+4044	+4781
TOTAL 2005	69949	31801	38148	55429	25643	29786	+14520	+6158	+8362
2008	64799	29072	35727	53680	24359	29321	+11119	+4713	+6406
2009	63937	28323	35614	52466	23435	29031	+11471	+4888	+6583
0— 4 lata.....	6886	3549	3337	5900	3065	2835	+986	+484	+502
5— 9.....	4081	2159	1922	3658	1909	1749	+423	+250	+173
10—14.....	2586	1337	1249	2275	1168	1107	+311	+169	+142
15—19.....	2637	1183	1454	2397	1051	1346	+240	+132	+108
20—24.....	6474	1934	4540	5452	1635	3817	+1022	+299	+723
25—29.....	13454	4875	8579	9773	3586	6187	+3681	+1289	+2392
30—34.....	10581	4759	5822	7724	3472	4252	+2857	+1287	+1570
35—39.....	5475	2783	2692	4345	2182	2163	+1130	+601	+529
40—44.....	2610	1402	1208	2304	1243	1061	+306	+159	+147
45—49.....	1920	1011	909	1705	890	815	+215	+121	+94
50—54.....	1923	959	964	1809	897	912	+114	+62	+52
55—59.....	1828	893	935	1786	892	894	+42	+1	+41
60—64.....	1325	622	703	1274	613	661	+51	+9	+42
65 lat i więcej and more	2157	857	1300	2064	832	1232	+93	+25	+68

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Deregistrations.

TABL. 26 (64). **NIEKTÓRE WYZNANIA RELIGIJNE W 2009 R.**
 Stan w końcu roku
SELECTED RELIGIOUS DENOMINATIONS IN 2009
End of the year

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE ^a CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS ^a	Wierni, wyznawcy Adherents, faithful	Duchowni Clergy	Jednostki kościelne ^b Church units ^b
Kościół Katolicki Catholic Church			
Kościół Rzymskokatolicki ^c	4226421 ^d	3431	937
Starokatolicki Old Catholic			
Kościół Starokatolicki Mariawitów ^e	13880	15	17
Kościół Katolicki Mariawitów	881	5 ^f	9
Kościół Polskokatolicki ^e	622	7	5
Polski Narodowy Katolicki Kościół w RP ^g	350	3	2
Prawosławne Orthodox			
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^{eh}	182800	174	69
Protestanckie i tradycji protestanckiej Protestant and Protestant-tradition			
Chrześcijański Kościół Głoszcili Dobrej Nowiny ⁱ	4000	43	43
Kościół Ewangelicko-Augsburski ^{ei}	3450	9	6
Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP ⁱ	1700	36	4
Kościół Zielonoświątkowy	1278	30	8
Kościół Ewangelicko-Reformowany ^e	1252	4	3
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	1233	11	14
Kościół Boży w Chrystusie	625	26	9
Kościół Chrystusowy ^k	570	5	1
Kościół Chrześcijan Baptystów ^{eg}	428	13	9
Kościół Ewangelicko-Methodystyczny ^{eg}	393	4	3
Kościół Chrześcijan Wiary Ewangelicznej	262	7	7
Kościół Wolnych Chrześcijan	243	10	4
Kościół Ewangelicznych Chrześcijan ⁱ	198	8	5
Nowoapostolski Kościół w Polsce	147	1	4
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego	70	10	1
Świecki Ruch Misyjny „Epifania”	68	14	3
Ewangeliczna Wspólnota Zielonoświątkowa	65	8	1
Kościół Ewangeliczny „Misja Łaski” ^g	50	3	1

^a Uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców. ^b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. ^c Dane dotyczą diecezji: plockiej, radomskiej, warszawskiej, warszawsko-praskiej. ^d Ochrzczeni. ^e Kościół stowarzyszony w Polskiej Radzie Eklezjalnej. ^f W tym 4 kobiety. ^g Dane dotyczą 2007 r. ^h Dane dotyczą diecezji warszawsko-bielskiej. ⁱ Dane dotyczą 2008 r. ^k Dane dotyczą 2006 r.

^a Listed by the decreasing number of adherents and faithful. ^b Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. ^c Data concern diocese: plocka, radomska, warszawska, warszawsko-praska. ^d Baptised. ^e Church associated in the Polish Ecumenical Council. ^f Of which 4 women. ^g Data concern 2007. ^h Data concern warszawsko-bielska diocese. ⁱ Data concern 2008. ^k Data concern 2006.

TABL. 26 (64). NIEKTÓRE WYZNANIA RELIGIJNE W 2009 R. (dok.)

Stan w końcu roku

SELECTED RELIGIOUS DENOMINATIONS IN 2009 (cont.)

End of the year

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE ^a CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS ^a	Wierni, wyznawcy Adherents, faithful	Duchowni Clergy	Jednostki kościelne ^b Church units ^b
Protestanckie i tradycji protestanckiej (dok.) <i>Protestant and Protestant-tradition (cont.)</i>			
Stowarzyszenie Badaczy Pisma Świętego	42	8	1
Kościół Chrześcijański „Wieczernik”	40	1	—
Kościół Chrześcijański w Duchu Prawdy i Pokoju	31	5	2
Centrum Biblijne „Jezus Jest Panem”	29	4	1
Biblijny Kościół Baptystyczny	28	2	1
Zbór Chrześcijański w RP	25	2	1
Centrum Chrześcijańskie „Kanaan” ⁱ	16	1	1
Islamskie <i>Muslim</i>			
Muzułmański Związek Religijny w RP ⁱ	80	4	2
Islamskie Zgromadzenie Ahl-ul Bayt ⁱ	56	2	—*
Stowarzyszenie Jedności Muzułmańskiej	38	1	—
Stowarzyszenie Muzułmańskie Ahmadiyya	30	—	1
Dalekiego Wschodu <i>Far Eastern Religions</i>			
Misja Buddyjska Trzy Schronienia w Polsce ⁱ	600	8	8
Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtanzang w Polsce	550	17	2
Buddyjska Wspólnota Zen Kannon ⁱ	59	3	—
Stowarzyszenie Buddyjskie Sangha „Kandzeon”	45	2	1
Szkoła Zen Kwan Um w Polsce	35	6	2
Związek Buddystów Zen „Bodhidharma” ⁱ	27	3	—
Inne <i>Others</i>			
Związek Wyznania Świadków Jehowy	13376 ⁱ	—	185
Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich (Mormoni) ⁱ	456	34	2
Instytut Wiedzy o Tożsamości „Misja Czaitanii”	280	9	—
Wspólnota Religijna Lectorium Rosicrucianum Międzynarodowa Szkoła Złotego Różokrzyża ⁱ	118	—	—
Światowy Uniwersytet Duchowy Brahma Kumaris ⁱ	55	5	1
Karański Związek Religijny	40	—	1
Rodzima Wiara ⁱ	20	2	11

^a Uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców. ^b Obejmują m.in. parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. ⁱ Dane dotyczą 2008 r. / Głosiciele.

^a Listed by the decreasing number of adherents and faithful. ^b Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. ⁱ Data concern 2008. / Proclaimers.

DZIAŁ VI

RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane zawarte w tabl. 1 i 2 opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**, przeprowadzanego w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Badaniem objęte są **osoby w wieku 15 lat i więcej**, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych powyżej 3 miesięcy (do IV kwartału 2006 r. — powyżej 2 miesięcy), jeżeli ich nieobecność nie wynikała z charakteru wykonywanej pracy. Gospodarstwo domowe oznacza zespół osób spokrewnionych lub spowinowaconych, a także niespokrewnionych, razem mieszkających i utrzymujących się wspólnie. Badanie nie obejmuje gospodarstw domowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania. Od I kwartału 2003 r. dane BAEL uogólniane są na podstawie bilansów ludności opracowywanych w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002. Dane prezentowane według grup wieku obliczane są w oparciu o dokładną datę urodzenia do I kwartału 2006 r. — z wyjątkiem osób w wieku 15 lat — przedstawiane były według roku urodzenia.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

1) **do pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu:

- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych); jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium od 2006 r. w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia;

CHAPTER VI

LABOUR MARKET

General notes

Economic activity of the population

1. *Data in tables 1 and 2 were compiled on the basis of the **Labour Force Survey (LFS)**, a sample survey conducted on a quarterly basis using the continuous observation method, i.e., economic activity of the population is observed in each week during the whole quarter. The survey covers **persons aged 15 and more**, being members of households in dwellings selected on a random basis. The survey does not cover the members of households absent for longer than 3 months (until the IV quarter 2006 — for longer than 2 months) except persons whose absence results from the type of their job. The term "a household" means a group of related people living together and keeping themselves jointly. The survey does not include institutional households. Since the I quarter 2003 the LFS data are generalized on the basis of the balance of population compiled based on the results of the Population and Housing Census 2002. Data presented by age groups have been calculated on the basis of the exact date of birth, until the I quarter 2006 — excluding persons aged 15 — they were presented according to the year of birth.*

2. *The main criterion in dividing the population into economically active and inactive is work, i.e. performing, holding or looking for a work.*

Economically active persons include employed and unemployed persons:

1) **employed persons** are persons, who during the reference week:

- *performed, for at least 1 hour, any work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm in agriculture or conducting a family-owned business beyond agriculture,*
- *formally had work but did not perform it (e.g., due to illness, vacation, a break in company activity, bad weather); if the break in work exceeded 3 months, the additional criterion since 2006 in case of employment as a paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and outworkers) was the fact of receiving at least 50% of the hitherto remuneration;*

- 2) za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15–74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:
- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
 - w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
 - były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stożę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

4. Ze względu na zaokrąglenia dokonywane przy uogólnianiu wyników reprezentacyjnego badania aktywności ekonomicznej ludności (BAEL), w tabl. 1 i 2 sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdawczości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie). Prezentowane dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy);
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
 - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), tj. pracujących w gospodarstwach indywidualnych (o powierzchni użytków rolnych do 1 ha i powyżej 1 ha) oraz indywidualnych właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych, z pewnymi wyłączeniami od 2002 r. — patrz ust. 5 na str. 116,
 - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodar-

2) **unemployed persons** are persons aged 15–74, who simultaneously fulfil three conditions:

- within the reference week were not employed,
- within a 4-week period (the last week being the reference week) actively sought work,
- were available for work within a fortnight period after the reference week.

The unemployed also include persons who have found a work and were waiting to begin work it within a 3-month period as well as persons, who were available for that work.

Economically inactive persons are persons who are not classified as employed or unemployed.

3. The **activity rate** is calculated as the share of the economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The **employment rate** is calculated as the share of the employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The **unemployment rate** is calculated as the share of the unemployed persons (total or in a given group) to the economically active population (total or in a given group).

4. Due to rounding-off results of the Labour Force Survey (LFS), sum of components in tables 1 and 2 can differ from the amount given in the item “total”.

Employment

1. Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (among others in regard to private farms in agriculture). The data presented do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

2. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment, election or service relation);
- 2) employers and own-account workers, i.e.:
 - a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), i.e., working on private farms (with area up to 1 ha and more than 1 ha of agricultural land) as well as individual owners of livestock who do not possess agricultural land, with some exceptions since 2002 — see item 5 on page 116,
 - b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting eco-

czą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,

- c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

3. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia; **niepełnozatrudnieni** są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące pracujących według stanu w dniu 31 XII podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 XII dla lat 2005—2009 wyznaczono na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie nie zalicza się osób pracujących:

- 1) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby;
- 2) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1,0 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby.

Dane o pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie nie są w pełni porównywalne (od 2002 r.) z danymi za lata poprzednie.

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnienia według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczenia na pełnozatrudnionych;
- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi do-

monic activity excluding private farms in agriculture,

- c) *other self-employed persons, e.g., persons practising learned professions;*
- 3) *outworkers;*
- 4) *agents (including contributing family workers and persons employed by agents);*
- 5) *members of agricultural production co-operatives (agricultural producers' co-operatives and co-operatives established on their basis as well as agricultural farmers' co-operatives);*
- 6) *clergy fulfilling priestly obligations.*

3. Full-time paid employees are employed persons on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker. **Part-time paid employees** are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. Part-time paid employees in the main workplace are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

4. Data concerning employment as of 31 XII are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

5. Data concerning employed persons on private farms in agriculture as of 31 XII for 2005—2009 estimated on the basis of the results of the Population and Housing Census as well as Agricultural Census 2002.

The following employed persons are not included in the employed on private farms:

- 1) *on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs;*
- 2) *on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively** or **mainly** for their own needs.*

Data regarding employed persons on private farms in agriculture are not strictly comparable (since 2002) to data for previous years.

6. Data regarding employees hired on the basis of an employment contract concern:

- 1) **the employment, as of 31 XII**, of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;
- 2) **the average paid employment** — full-time paid employees (including seasonal and temporary em-

rywczco) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Do **osób wykonujących pracę nakładczą** zalicza się osoby, z którymi zawarto umowę o wykonanie określonych czynności na rzecz jednostki zlecającej pracę poza jej terenem.

8. Do **agentów** zaliczono osoby, z którymi zawarto umowę agencyjną lub umowę na warunkach zlecenia o prowadzenie placówek, których przedmiot działalności został określony w umowie.

Agenci pracujący na podstawie umów agencyjnych otrzymują wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne w formie prowizji od obrotów (wynagrodzenie tych osób jest uzależnione od wartości dokonywanych transakcji lub wartości wykonywanych usług).

Agenci prowadzący placówki na podstawie umowy na warunkach zlecenia przejmują pełne wpływy uzyskane z działalności placówek i zobowiązani są uiszczać na rzecz zleceniodawcy zryczałtowaną odpłatność ustaloną w kwocie lub wskaźnikiem procentowym od obrotu.

9. Dane według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności — PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 6 na str. 21.

10. Dane o pracujących w tabl. 3 i 4 prezentowane są według faktycznego (stałego) miejsca pracy pracownika i faktycznie prowadzonej działalności.

11. Dane zawarte w tabl. 5 i w tabl. 6 (w części „podmioty”) oraz w tabl. 7—11 nie obejmują gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz organizacji społecznych, politycznych, związków zawodowych i innych.

12. Informacje o ruchu zatrudnionych obejmują pełnozatrudnionych oraz w 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy łącznie ze zwolnieniami grupowymi, osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także — ze względów ewidencyjnych — osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające

ployees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

7. **Outworkers** are persons who are bound by a contract defining the scope of activity to be performed for the entity providing the work and which is performed outside its facilities.

8. **Agents** are persons who are bound by agency agreements or by order agreements for managing entities, the scope of activity of which is described in the agreement.

Agents employed on the basis of agency agreements receive agency and commission wages and salaries in the form of sales commissions (wages and salaries of these persons are dependent on the value of transactions conducted or on the value of services rendered).

Agents managing entities on the basis of order agreements receive all income obtained from entity activity and are obligated to pay the contractor a lump-sum payment established either as a defined sum or as a percentage of turnover.

9. Data according to sections of the NACE rev. 2 were compiled using the **enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 6 on page 21.

10. Data regarding employment in tables 3 and 4 are presented by permanent places of work and actually conducted business activity.

11. Data in table 5 and in table 6 (in range “entities”) as well as in tables 7—11 do not include private farms in agriculture, clergy as well as social and political organizations, trade unions and others.

12. Information regarding labour turnover cover full-time paid employees as well as in 2009 seasonal and temporary employees. These data concern **the number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as, for record-keeping purposes — persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacations and rehabilitation.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning

do pracy z urlopów wychowawczych i do 2008 r. bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i do 2008 r. bezpłatne) w badanym okresie do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedniego.

13. Wolne miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone;
- 2) pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy;
- 3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego ich przyjęcia.

14. Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

Bezrobocie

1. Dane o **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz.U. Nr 99, poz. 1001 z późn. zm.), określone są jako bezrobotne; do 31 V 2004 r. obowiązywała ustawa z dnia 14 XII 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (tekst jednolity: Dz.U. z 2003 r. Nr 58, poz. 514 z późn. zm.).

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź, jeśli jest osobą niepełnosprawną — zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych (do 2006 r. — wieczorowych, zaocznych lub eksternistycznych), zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli m.in.:

- 1) ukończyła 18 lat;
- 2) kobieta nie ukończyła 60 lat, a mężczyzna — 65 lat;
- 3) nie nabyła prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty rodzinnej, renty szkole-

to work from child-care and until 2008 unpaid vacations (or the number of terminations less the number of persons granted child-care and until 2008 unpaid vacations) during a survey period to the number of full-time paid employees as of 31 XII the previous year.

13. Vacancies are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

- 1) *the positions and jobs were actually unoccupied on the survey day;*
- 2) *the employer made efforts to find people willing to take up the job;*
- 3) *if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would readily take them in.*

14. Newly created jobs are the jobs created in the course of organizational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

Unemployment

1. Data regarding **registered unemployed persons** include persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promoting Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (Journal of Laws No. 99, item 1001 with later amendments), are classified as unemployed; until 31 V 2004 the obligatory was the Law dated 14 XII 1994 on Employment and Combating Unemployment (unified text: Journal of Laws 2003 No. 58, item 514 with later amendments).

An **unemployed person** is understood as a person not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person — capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme) or tertiary schools in part-time programme (until 2006 — in the evening, weekend and extra curriculum education system), looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, if he/she fulfilled among others, the following conditions:

- 1) *is aged 18 or more;*
- 2) *is aged less than 60 (women) or less than 65 (men);*
- 3) *did not acquire the right to retirement pay or pension resulting from an inability to work, family pension, pension due to training, social pension, does not receive:*

- nowej, renty socjalnej, nie pobiera: świadczenia lub zasiłku przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego, macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego;
- 4) nie jest właścicielem lub posiadaczem (samoistnym lub zależnym) nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych powyżej 2 ha przeliczeniowych;
 - 5) nie podlega ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe;
 - 6) nie posiada wpisu do ewidencji działalności gospodarczej lub nie podlega — na podstawie odrębnych przepisów — obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników;
 - 7) nie jest tymczasowo aresztowana lub nie odbywa kary pozbawienia wolności;
 - 8) nie uzyskuje miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów uzyskanych z tytułu odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych;
 - 9) nie pobiera, na podstawie przepisów o pomocy społecznej, zasiłku stałego;
 - 10) nie pobiera, na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania;
 - 11) nie pobiera po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego.

2. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych dla 2000 r. — na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 1996, dla lat 2005, 2008 i 2009 — Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 i dane te nie są w pełni porównywalne z danymi za 2000 r.

3. Informacje o wydatkach Funduszu Pracy podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz.U. Nr 99, poz. 1001 z późn. zm.).

- a pre-retirement benefit or allowance, a rehabilitation benefit, a sick and maternity benefit or a benefit in the amount of a maternity benefit;
- 4) is not an owner or holder (sole or dependent) of agricultural real estate with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha;
 - 5) is not subject to retirement and pension insurance from full-time work due to being a spouse or a member of an agricultural household with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha;
 - 6) is not entered in the register rolls of economic activity or is not subject, on the basis of separate regulations, to compulsory social security or retirement provision, excluding social insurance of farmers;
 - 7) is not temporarily under arrest or not serving a prison sentence;
 - 8) does not receive monthly income of the amount exceeding half of minimal remuneration for work; excluding income generated from interests or other income generated from money gathered on bank accounts;
 - 9) does not receive, on the basis of the regulation concerning social welfare, a permanent social benefit;
 - 10) does not receive, on the basis of regulations concerning family allowances, nursing allowance or allowance supplementary to family benefit due to single parenthood and losing rights to unemployment benefit due to the expiry of the legal duration of benefit receiving;
 - 11) does not receive training allowance after the termination of employment.

2. The registered unemployment rate is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety. The unemployment rate is given considering employed persons on private farms in agriculture (as part of the economically active civilian population) estimated for 2000 — on the basis of the results of the Agricultural Census 1996, for 2005, 2008 and 2009 — Population and Housing Census 2002 as well as Agricultural Census 2002 and those data are not strictly comparable to 2000.

3. Information concerning Labour Fund expenditures are given according to Law dated 20 IV 2004, on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (Journal of Laws No. 99, item 1001 with later amendments).

Warunki pracy

1. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

2. Za wypadek przy pracy uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 2) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnień do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- 1) w czasie podróży służbowej;
- 2) podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- 3) przy wykonywaniu zadań zleconych przez działającą u pracodawcy organizację związkową.

Za wypadek przy pracy uważa się również nagle zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- 2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
- 3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie;

Work conditions

1. Information regarding accidents at work includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data regarding accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical reports of accidents at work.

Accidents at work on private farms in agriculture were prepared on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to these accidents, for which the person injured received a one-off compensation due to permanent or long-term health damage within a given year.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

2. **Accident at work** is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:

- 1) during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;
- 2) when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of work relations.

Every accident is treated **equally to accident at work**, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:

- 1) during a business trip;
- 2) during a training within the scope of common self-defence;
- 3) at performing tasks ordered by trade union organizations, functioning at the employer.

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:

- 1) practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship;
- 2) performance of paid work in the time of serving imprisonment sentences or temporary detentions;
- 3) carrying out a mandate by members of parliament or senate, who receive salaries;

- 4) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) odbywania — na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy lub inny podmiot kierujący — szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;
- 6) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni;
- 7) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy-zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
- 8) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;
- 9) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;
- 10) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
- 11) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

3. Za **ciężki wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwale poważne zezpecczenie lub zniekształcenie ciała.

4. Za **śmiertelny wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

5. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków. Wydarzenia powodujące urazy pogrupowano od 2005 r. zgodnie z zaleceniem EUROSTAT-u.

- 4) *-serving the mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland;*
- 5) *stay — on the basis of appointment issues by powiat labour office or other supervising entity — at a training or internship connected with a scholarship received by school-leavers;*
- 6) *performance of work, by members of agricultural producers' co-operatives, agricultural farmers' co-operatives and by other persons treated equally to members of co-operatives, for the benefit of these co-operatives;*
- 7) *performance or co-operation at performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services;*
- 8) *performance of ordinary activities connected with conducting non-agricultural economic activities or co-operation at conducting them;*
- 9) *performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;*
- 10) *-serving supplementary forms of military service;*
- 11) *education at the National School of Public Administration by students, who receive scholarships.*

3. **A serious accident at work** is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

4. **A fatal accident at work** is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

5. Accidents at work are classified, i.a., according to **contact-mode of injury** which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all short-comings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents. Contact-mode of injury since 2005 are grouping according to the EUROSTAT recommendation.

6. Informacje o **zatrudnionych w warunkach zagrożenia** czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości; dane:

- 1) obejmują zatrudnionych w jednostkach zaliczanych do sekcji: „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybołówstwa w wodach morskich), „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”, „Budownictwo” (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków), „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”, „Transport i gospodarka magazynowa”, „Informacja i komunikacja” (bez działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji), „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej), „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca” (w zakresie wynajmu i dzierżawy, działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanych oraz pozostałego sprzętania), „Edukacja” (w zakresie szkół wyższych), „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna” (w zakresie opieki zdrowotnej), „Pozostała działalność usługowa” (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);
- 2) dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, pyły przemysłowe, hałas, wibracje, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, niedostateczne oświetlenie stanowisk pracy — do 2005 r. zaliczane do zagrożeń związanych ze środowiskiem pracy, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

7. Za **chorobę zawodową** uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

Choroby zawodowe prezentowane w tabl. 19 podaje się od 2003 r. zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 VII 2002 r. (Dz.U. Nr 132, poz. 1115).

8. Szczegółowe objaśnienia i informacje z zakresu warunków pracy zawierają publikacje GUS z serii „Informacje i opracowania statystyczne” — „Wypadki przy pracy” oraz „Warunki pracy”.

6. *Information regarding persons working in hazardous conditions i.e., with substances hazardous to health is compiled on the basis of reports. Data concern persons:*

- 1) *employed by entities included in the sections: “Agriculture, forestry and fishing” (excluding private farms in agriculture, hunting and seafishing), “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply”, “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, “Construction” (excluding development of building projects), “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”, “Transportation and storage”, “Information and communication” (excluding motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities), “Professional, scientific and technical activities” (in the scope scientific research and development as well as veterinary activities), “Administrative and support service activities” (in the scope rental and leasing activities, travel agency tour operator and other reservation service and related activities and other cleaning activities), “Education” (only tertiary education), “Human health and social work activities” (in the scope human health activities), “Other service community” (in the scope repair of computers and personal and household goods);*
- 2) *exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold micro-climate, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, threats caused by insufficient lights — until 2005 included in threats related to work environment, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery.*

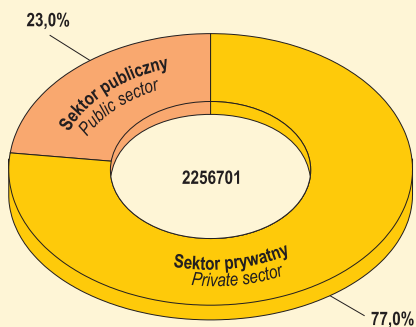
7. *A disease is deemed an **occupational disease** if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.*

Occupational diseases in table 19 are given since 2003 according to the decree of the Council of Ministers, dated 30 VII 2002 (Journal of Laws No. 132, item 1115).

8. *Detailed explanations and information concerning work conditions are contained in CSO’s publications from series “Statistical information and report” — “Accidents at Work” and “Working Conditions”.*

STRUKTURA PRACUJĄCYCH^a W 2009 R.
 Stan w dniu 31 XII
STRUCTURE OF EMPLOYED PERSONS^a IN 2009
 As of 31 XII

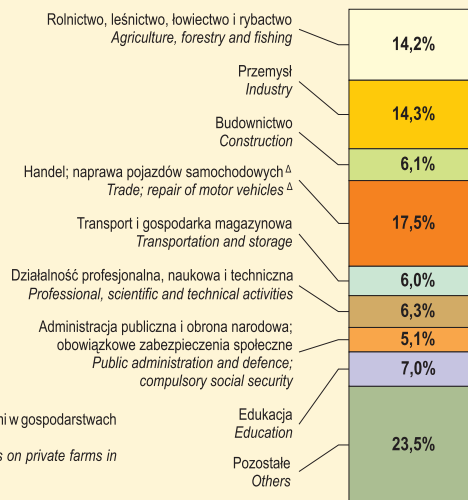
WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI
 BY OWNERSHIP SECTORS

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe).

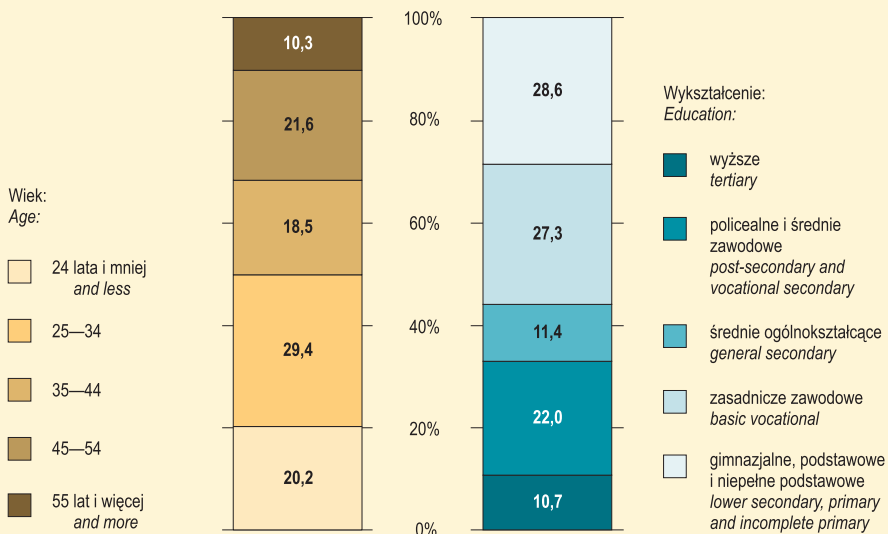
^a By actual workplace and kind of activity; with the employed persons on private farms in agriculture (estimated data).

WEDŁUG SEKCJI
 BY SECTIONS

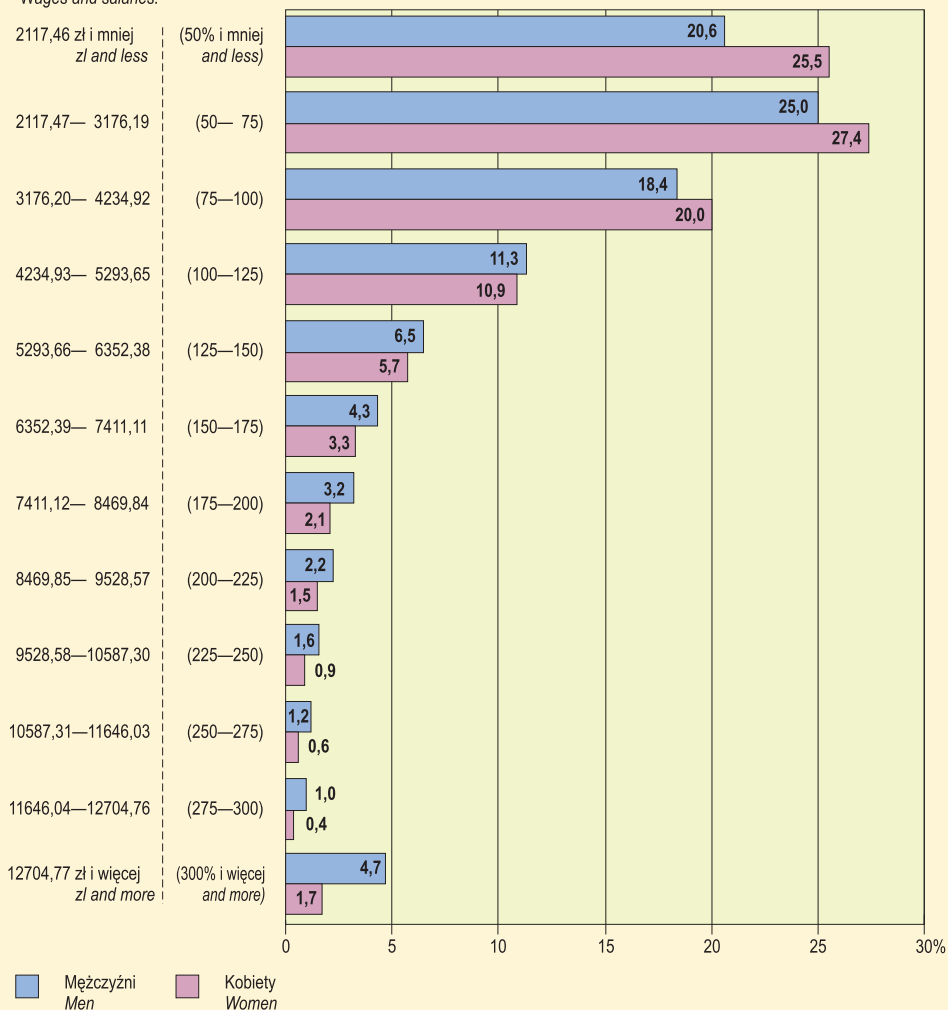
**STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH WEDŁUG
 WIEKU I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W 2009 R.**

Stan w dniu 31 XII
**STRUCTURE OF REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS
 BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN 2009**
 As of 31 XII

**STRUKTURA ZATRUDNIONYCH^a WEDŁUG WYSOKOŚCI
WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2008 R.
STRUCTURE OF PAID EMPLOYMENT^a BY AMOUNT
OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2008**

Wynagrodzenia:
Wages and salaries:

^a Patrz notka 1 do tabl. 3 na str. 158.

U w a g a. Przedziały wynagrodzeń ustalono na podstawie krotności wynagrodzenia brutto w województwie mazowieckim za październik 2008 r. (4234,92 zł); w nawiasach podano procentowy rozkład wynagrodzeń w poszczególnych przedziałach (np. przedział 2117,47—3176,19 zł stanowi 50—75% przeciętnego wynagrodzenia); przedziały procentowe zostały domknięte prawostronnie (np. przedział 50—75% obejmuje wynagrodzenia stanowiące od 50,01 do 75,00% przeciętnego wynagrodzenia).

^a See footnote 1 to the table 3 on page 158.

N o t e. Ranges of wages and salaries were established on the basis of the product of gross wages and salaries in Mazowieckie voivodship for October 2008 (4234,92 zł); the percentage distribution of wages and salaries in individual ranges is given in brackets (e.g., the 2117,47—3176,19 zł range accounts for 50—75% of the average wage and salary); the percentage ranges are closed on the right (e.g., the 50—75% range includes wages and salaries accounting for 50,01 to 75,00% of the average wage and salary).

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

TABL. 1 (65). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009				SPECIFICATION	
	przeciętne w roku annual averages			kwartaly quarters				
	I	II	III	IV				
LUDNOŚĆ w tys.	4141	4479	4482	4409	4502	4592	4424	POPULATION in thous.
Mężczyźni	1958	2118	2124	2102	2142	2186	2067	Men
Kobiety	2183	2361	2357	2307	2359	2405	2357	Women
Aktywni zawodowo	2322	2637	2637	2583	2638	2748	2580	Economically active persons
mężczyźni	1250	1428	1414	1391	1425	1480	1360	men
kobiety	1072	1209	1223	1192	1212	1268	1220	women
Pracujący	1979	2479	2479	2395	2501	2605	2417	Employed persons
mężczyźni	1075	1347	1332	1295	1357	1405	1272	men
kobiety	904	1132	1147	1101	1144	1200	1144	women
Bezrobotni ^a	343	158	158	187	137	143	163	Unemployed persons ^a
mężczyźni	175	81	82	96	69	75	87	men
kobiety	168	77	76	91	68	68	76	women
Bierni zawodowo	1820	1842	1845	1826	1864	1844	1844	Economically inactive persons
Mężczyźni	708	690	710	710	717	707	707	Men
Kobiety	1112	1152	1134	1116	1147	1137	1137	Women
WSPÓLCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ w %	56,1	58,9	58,8	58,6	58,6	59,8	58,3	ACTIVITY RATE in %
mężczyźni	63,8	67,4	66,6	66,2	66,5	67,7	65,8	men
kobiety	49,1	51,2	51,9	51,7	51,4	52,7	51,8	women
Miasta	55,7	59,0	59,6	59,9	59,4	60,0	59,1	Urban areas
Wieś	56,7	58,8	57,5	56,4	57,1	59,5	57,0	Rural areas
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA w %	47,8	55,3	55,3	54,3	55,6	56,7	54,6	EMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	54,9	63,6	62,7	61,6	63,4	64,3	61,5	men
kobiety	41,4	47,9	48,7	47,7	48,5	49,9	48,5	women
Miasta	47,5	55,6	56,1	55,4	56,4	57,1	55,5	Urban areas
Wieś	48,3	55,0	53,9	52,4	54,1	56,0	53,0	Rural areas
STOPA BEZROBOCIA w %	14,8	6,0	6,0	7,2	5,2	5,2	6,3	UNEMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	14,0	5,7	5,8	6,9	4,8	5,1	6,4	men
kobiety	15,7	6,4	6,2	7,6	5,6	5,4	6,2	women
Miasta	14,7	5,8	5,8	7,4	5,1	4,8	5,9	Urban areas
Wieś	14,9	6,4	6,4	7,0	5,4	5,9	7,1	Rural areas

^a Osoby w wieku 15—74 lata.

^a Persons aged 15—74.

TABL. 2 (66). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2009 R.**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność Population	Aktywni zawodowo Economically active persons			Bierni zawodowo Economically inactive persons	Współ- czynnik aktywno- ści zawo- dowej Activity rate	Wskaźnik zatrudnie- nia Em- ployment rate	Stopa bezrobo- cia Unem- ployment rate
		ogółem total	pracujący employed	bezro- botni ^a unem- ployed ^a				
		w tys. in thous.						
O G Ó Ł E M..... T O T A L	4424	2580	2417	163	1844	58,3	54,6	6,3
Według wieku: By age:								
w tym w wieku produkcyjnym ^b of which of working age ^b	3363	2527	2363	163	836	75,1	70,3	6,5
15—24 lata.....	665	244	201	43	421	36,7	30,2	17,6
25—34.....	898	785	736	49	113	87,4	82,0	6,2
35—44.....	727	644	616	28	83	88,6	84,7	4,3
45—54.....	731	625	591	34	106	85,5	80,8	5,4
55 lat i więcej..... and more	1403	282	273	9	1121	20,1	19,5	3,2
Według poziomu wykształcenia: By educational level:								
Wyższe..... Tertiary	1069	868	846	22	202	81,2	79,1	2,5
Policealne i średnie zawodowe... Post-secondary and vocational secondary	1063	705	650	56	358	66,3	61,1	7,9
Średnie ogólnokształcące..... General secondary	539	274	265	9	264	50,8	49,2	3,3
Zasadnicze zawodowe..... Basic vocational	845	575	526	49	270	68,0	62,2	8,5
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe..... Lower secondary, primary and incomplete primary	908	158	131	27	750	17,4	14,4	17,1

^a Osoby w wieku 15—74 lata. ^b Mężczyźni w wieku 18—64 lata, kobiety w wieku 18—59 lat.
^a Persons aged 15—74. ^b Men aged 18—64, women aged 18—59.

Pracujący Employment

TABL. 3 (67). **PRACUJĄCY**^a
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Sektor publiczny Public sector	Sektor prywatny Private sector	Z liczby ogółem — kobiety Of total number — women
OGÓŁEM 2005 TOTAL	2066841	511375	1555466	988293
	2008	518920	1733655	1067544
	2009	519409	1737292	1074590
Rolnictwo ^b , leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture^b, forestry and fishing</i>	319332	3201	316131	138965
Przemysł <i>Industry</i>	321724	36803	284921	109611
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	2031	244	1787	429
przetwórstwo przemysłowe..... <i>manufacturing</i>	280378	11457	268921	99920
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	20746	14230	6516	5138
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	18569	10872	7697	4124
Budownictwo..... <i>Construction</i>	137382	4672	132710	18043
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	394495	2958	391537	196562
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	134361	50854	83507	34496
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	45375	2080	43295	27782
Informacja i komunikacja..... <i>Information and communication</i>	92696	8301	84395	36906
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... <i>Financial and insurance activities</i>	98774	16899	81875	61015
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	45752	8150	37602	21970
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	141572	30566	111006	76066

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^b Dla gospodarstw indywidualnych dane szacunkowe.
^a By actual workplace and kind of activity. ^b For private farms estimated data.

TABL. 3 (67). **PRACUJĄCY^a (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Sektor publiczny Public sector	Sektor prywatny Private sector	Z liczby ogółem — kobiety Of total number — women
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	70837	1205	69632	30542
<i>Administrative and support service activities</i>				
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	114912	114701	211	73115
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>				
Edukacja	158245	140447	17798	119415
<i>Education</i>				
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	107486	78581	28905	87233
<i>Human health and social work activities</i>				
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	27571	19555	8016	15479
<i>Arts, entertainment and recreation</i>				
Pozostała działalność usługowa	46187	436	45751	27390
<i>Other service activities</i>				

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności.
^a By actual workplace and kind of activity.

TABL. 4 (68). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY KIND OF ACTIVITIES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009
OGÓŁEM	2066841	2116141	2218546	2252575	2256701
TOTAL					
Rolnictwo ^b , leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	321077	320985	321555	321790	319332
<i>Agriculture^b, forestry and fishing</i>					
Przemysł i budownictwo	432950	457620	484030	469356	459106
<i>Industry and construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja	598313	606402	645429	670851	666927
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ; transportation and storage; accommodation and catering^Δ; information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ	124433	129537	143553	149270	144526
<i>Financial and insurance activities; real estate activities</i>					
Pozostałe usługi ^c	590068	601597	623979	641308	666810
<i>Other services^c</i>					

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^b Dla gospodarstw indywidualnych dane szacunkowe. ^c Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 2, pkt 1) na str. 20.

^a By actual workplace and kind of activity. ^b For private farms estimated data. ^c See general notes to the Yearbook, item 2, point 1) on page 20.

TABL. 5 (69). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy <i>employees hired on the basis of an employment contract</i>	osoby wykonujące pracę nakładczą <i>outworkers</i>	agenci <i>agents</i>	właściciele, współwła- ściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin <i>owners, co-owners including contributing family workers</i>
OGÓŁEM 2005 TOTAL	1628591	1618500	280	750	8581
2008	1855127	1843852	277	160	10332
2009	1932740	1921330	332	1654	9028
sektor publiczny <i>public sector</i>	740810	740797	—	8	—
sektor prywatny <i>private sector</i>	1191930	1180533	332	1646	9028
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	6087	5657	—	—	41
Przemysł <i>Industry</i>	329810	326590	285	41	2894
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	1962	1957	—	—	5
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	275308	272143	285	40	2840
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	34910	34909	—	—	1
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpada- mi; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	17630	17581	—	1	48
Budownictwo <i>Construction</i>	99501	98475	2	—	1024
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	322730	319717	42	364	2604

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.
^a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 5 (69). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy employees hired on the basis of an employment contract	osoby wykonujące pracę nakładczą outworkers	agenci agents	właściciele, współwła- ściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin owners, co-owners including contributing family workers
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	279670	278948	—	—	722
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering ^Δ</i>	38862	38450	—	—	412
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	105655	105537	3	—	115
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	113431	112181	—	1227	23
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	36397	36354	—	15	28
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	98394	97954	—	—	440
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	88103	87846	—	—	257
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	134231	134220	—	7	4
Edukacja <i>Education</i>	150389	150290	—	—	95
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	92648	92443	—	—	205
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	26784	26769	—	—	15
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	10048	9899	—	—	149

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 6 (70). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M T O T A L						
O G Ó Ł E M	1790263	1827113	1934107	2029747	2166593	T O T A L
sektor publiczny	653933	649254	652728	660006	734720	public sector
sektor prywatny	1136330	1177859	1281379	1369741	1431873	private sector
Rolnictwo ^a , leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....	19022	17956	17575	17729	16482	Agriculture ^a , forestry and fishing
Przemysł	334884	346085	362824	377626	362186	Industry
górnictwo i wydobywanie	1369	1369	1897	1873	2296	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe.....	294579	305979	320045	323601	306577	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	24391	23178	24778	35016	35102	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	14545	15559	16104	17136	18211	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo.....	110338	114723	128100	120675	134038	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	329225	333150	363093	380788	395609	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	198882	204232	212362	225602	296021	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	37778	38621	40396	42643	44682	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja.....	80358	79351	84623	110317	115202	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	84183	89642	95374	109342	113479	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	31438	30519	31773	31243	32349	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	104946	109109	115720	115277	123893	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	72571	74691	82560	92250	92651	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	105013	107041	110889	115290	133253	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	142871	142965	145417	147078	152673	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	87804	88143	89801	89762	96787	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....	24949	25592	26813	26336	28300	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa.....	26001	25293	26787	27789	28988	Other service activities

^a Dla gospodarstw indywidualnych dane szacunkowe.
^a For private farms estimated data.

TABL. 6 (70). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE (dok.)
AVERAGE PAID EMPLOYMENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION
w tym PODMIOTY ^a of which ENTITIES ^a						
O G Ó Ł E M	1542404	1573040	1659415	1779126	1882039	T O T A L
sektor publiczny.....	650826	646422	649902	657304	732049	public sector
sektor prywatny	891578	926618	1009513	1121822	1149990	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....	7572	6450	5891	5963	4963	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł.....	300447	311069	324795	346929	327566	Industry
górnictwo i wydobywanie.....	1056	1113	1526	1602	1931	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe.....	261337	272119	283514	294214	273631	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	24201	23017	24600	34820	34789	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	13853	14820	15155	16293	17216	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo.....	82925	85028	93401	89715	97321	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	244668	248238	275670	304363	309130	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	185869	189387	196184	208613	279040	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	31542	31871	33072	35684	36396	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja.....	73521	72720	76124	102507	105277	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	80652	86352	92037	105800	109858	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	26805	25837	25740	25504	24996	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	85156	87850	92376	93870	96400	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	67568	69729	77020	86396	84406	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	102329	104639	108404	112662	130672	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	140644	140567	142275	143980	149746	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	83741	83881	85096	85448	91954	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....	22797	23475	24573	24250	25876	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa.....	6168	5947	6757	7442	8440	Other service activities

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
^a Excluding economic entities employing up to 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 7 (71). PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI ^a
Stan w dniu 31 XII
FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Pełnozatrudnieni ^b Full-time paid employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time paid employees	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM 2005	1469290	686493	149210	87232
TOTAL 2008	1694251	806713	149601	92163
..... 2009	1755924	843295	165406	105220
sektor publiczny..... public sector	680772	388283	60025	40936
sektor prywatny..... private sector	1075152	455012	105381	64284
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... Agriculture, forestry and fishing	4463	1360	1194	357
Przemysł..... Industry	315982	108039	10608	5358
górnictwo i wydobywanie..... mining and quarrying	1906	332	51	24
przetwórstwo przemysłowe..... manufacturing	262271	95716	9872	5006
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	34710	8384	199	106
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	17095	3607	486	222
Budownictwo..... Construction	95239	14254	3236	1219
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	283893	138582	35824	28013
Transport i gospodarka magazynowa..... Transportation and storage	260417	94527	18531	12091
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	29545	18737	8905	5616
Informacja i komunikacja..... Information and communication	100909	42869	4628	2593
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... Financial and insurance activities	100113	64853	12068	7238
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	23340	12913	13014	4979
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... Professional, scientific and technical activities	91420	51755	6534	3757
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	76246	28136	11600	6287
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne..... Public administration and defence; compulsory social security	129594	79980	4626	2761
Edukacja..... Education	128648	99413	21642	15732
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... Human health and social work activities	85092	70920	7351	5784
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... Arts, entertainment and recreation	23155	13239	3614	2328
Pozostała działalność usługowa..... Other service activities	7868	3718	2031	1107

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b Łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.
^a Excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b Including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 8 (72). PRZYJĘCIA DO PRACY^a
HIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współczynnik przyjęć w % Hire rate in %	
		kobiety women	podjmujący pierwszą pracę persons starting work for the first time	poprzednio pracujący persons formerly employed	powracający z urlopów wychowaw- czych persons returning to work from child-care leaves		
OGÓŁEM 2005 TOTAL	349293	141565	55524	167541	9296	23,7	
	2008	506424	227849	84873	147830	12308	29,9
	2009	351739	160786	53889	188660	9954	19,0
sektor publiczny..... public sector	74807	43053	10748	39140	3384	10,4	
sektor prywatny..... private sector	276932	117733	43141	149520	6570	24,4	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... Agriculture, forestry and fishing	813	261	115	329	3	17,2	
Przemysł..... Industry	57028	20325	7312	32671	1294	16,9	
górnictwo i wydobywanie..... mining and quarrying	352	50	32	273	1	18,9	
przetwórstwo przemysłowe..... manufacturing	51531	18978	6748	29021	1161	18,2	
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	2187	642	261	1523	94	6,1	
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	2958	655	271	1854	38	17,8	
Budownictwo..... Construction	23612	2242	2686	14104	168	23,8	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	77133	39681	13961	41372	2431	26,1	

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz w 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo (patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 117); bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Data cover full-time paid employees as well as in 2009 seasonal and temporary paid employees (see general notes, item 12 on page 117); excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 8 (72). PRZYJĘCIA DO PRACY^a (dok.)
HIRES^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współczynnik przyjęć w % Hire rate in %
		kobiety women	podejmujący pierwszą pracę persons starting work for the first time	poprzednio pracujący persons formerly employed	powracający z urlopów wychowaw- czych persons returning to work from child-care leaves	
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	29061	9480	2816	14042	788	10,2
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	9282	5435	1891	4232	358	28,3
Informacja i komunikacja..... Information and communication	16824	7856	3097	10540	619	15,6
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... Financial and insurance activities	20949	12326	3068	12151	1022	19,3
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	3094	1544	247	1756	84	12,4
Działalność profesjonalna, naukowa i technicz- na Professional, scientific and technical activities	17679	9139	3300	10477	489	18,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	42602	16911	6575	17918	342	54,7
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne..... Public administration and defence; compulsory social security	19915	11269	3304	11312	1094	15,0
Edukacja Education	15861	12098	2439	8876	548	12,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... Human health and social work activities	10809	8510	1927	5632	569	12,3
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... Arts, entertainment and recreation	4155	2197	853	2074	97	17,7
Pozostała działalność usługowa..... Other service activities	2922	1512	298	1174	48	37,9

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz w 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo (patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 117); bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Data cover full-time paid employees as well as in 2009 seasonal and temporary paid employees (see general notes, item 12 on page 117); excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 9 (73). ZWOLNIENIA Z PRACY^a
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to disso- lution of an employment contract		przeniesie- ni na eme- rentę, rentę z tytułu niezdolno- ści do pracy, rehabilita- cję retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabilita- tion	korzysta- jący z urlopów wychowawczych taking child-care leaves	
			przez zakład pracy by employer	przez pracownika by employee			
OGÓŁEM 2005	319596	126757	45108	40842	15737	13397	21,3
TOTAL 2008	471963	206006	56084	84512	25519	17721	27,5
2009	385211	172789	76050	40119	21061	12851	20,7
sektor publiczny..... public sector	80903	42657	8142	4144	13085	4165	11,1
sektor prywatny..... private sector	304308	130132	67908	35975	7976	8686	26,7
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybac- two..... Agriculture, forestry and fishing	906	242	123	45	98	13	19,0
Przemysł..... Industry	69054	25435	19219	5752	3073	1796	20,4
górnictwo i wydobywanie..... mining and quarrying	301	42	79	34	18	2	16,1
przetwórstwo przemysłowe..... manufacturing	64545	24404	18746	5462	2260	1689	22,7
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorą- cą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air condi- tioning supply	1999	495	108	103	620	73	5,6
dostawa wody; gospodarowanie ście- kami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste man- agement and remediation activities	2209	494	286	153	175	32	13,2
Budownictwo..... Construction	27280	2653	6951	1757	814	258	27,5
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	79372	40461	18220	13329	2976	3139	26,6

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz w 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo (patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 117); bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Data cover full-time paid employees as well as in 2009 seasonal and temporary paid employees (see general notes, item 12 on page 117); excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 9 (73). ZWOLNIENIA Z PRACY^a (dok.)
TERMINATIONS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	kobiety women	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %
			zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to disso- lution of an employment contract		przenie- sieni na emeryturę, rentę z tytułu niezdolno- ści do pracy, rehabilita- cję retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabilita- tion	korzysta- jący z urlopów wychow- awczych taking child-care leaves	
			przez zakład pracy by employer	przez pracownika by employee			
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	45265	14962	6310	2774	7236	1050	16,0
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	11271	6631	2173	1503	149	377	34,5
Informacja i komunikacja..... Information and communication	19873	9367	4153	2150	526	722	18,5
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	23847	14638	4520	3586	662	1325	21,8
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	4001	2048	904	351	355	102	16,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	17453	9310	2823	2086	655	763	18,2
Administrowanie i działalność wspierają- ca ^Δ Administrative and support service activi- ties	42740	18412	7214	3403	469	405	54,8
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia spo- łeczne Public administration and defence; com- pulsory social security	15406	8532	684	972	1675	1219	11,3
Edukacja Education	13400	9749	954	902	1359	747	9,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... Human health and social work activities	8937	6820	699	923	706	724	9,8
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... Arts, entertainment and recreation	3804	2111	652	358	283	153	15,9
Pozostała działalność usługowa..... Other service activities	2602	1418	451	228	25	58	33,6

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz w 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo (patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 117); bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Data cover full-time paid employees as well as in 2009 seasonal and temporary paid employees (see general notes, item 12 on page 117); excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 10 (74). **ABSOLWENCI SZKÓŁ PODEJMUJĄCY PIERWSZĄ PRACĘ^a**
SCHOOL LEAVERS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem — absolwenci szkół Of total number — school leavers				
			wyższych tertiary	po licealnych i średnich zawodowych post- -secondary and second- ary voca- tional	liceów ogólno- kształcących general secondary	zasadni- czych zawo- dowych basic vocational	
OGÓŁEM.....	2005	46889	21266	17828	13286	7582	8193
TOTAL	2008	69134	34494	25065	16820	16414	10835
	2009	44845	23216	17173	10555	10315	6802
sektor publiczny..... public sector		9534	5953	6291	1454	1453	336
sektor prywatny..... private sector		35311	17263	10882	9101	8862	6466
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... Agriculture, forestry and fishing		98	29	39	31	5	23
Przemysł..... Industry		5584	1883	1556	1495	1080	1453
górnictwo i wydobywanie..... mining and quarrying		28	11	12	10	4	2
przetwórstwo przemysłowe..... manufacturing		5115	1731	1288	1394	1033	1400
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply		246	68	175	41	22	8
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities		195	73	81	50	21	43
Budownictwo..... Construction		1733	279	473	411	155	694
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		11407	6526	2886	3404	3342	1775

^a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych oraz w 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo (patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 117); bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time paid employees as well as in 2009 seasonal and temporary paid employees (see general notes, item 12 on page 117); excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 10 (74). **ABSOLWENCI SZKÓŁ PODEJMUJĄCY PIERWSZĄ PRACĘ^a (dok.)**
SCHOOL LEAVERS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem — absolwenci szkół Of total number — school leavers			
			wyższych tertiary	policealnych i średnich zawodowych post- -secondary and secondary vocational	liceów ogólno- kształcących general secondary	zasadni- czych zawo- dowych basic vocational
Transport i gospodarka magazynowa	2160	750	575	637	510	438
<i>Transportation and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1586	921	291	447	669	179
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>						
Informacja i komunikacja.....	2346	1128	1323	301	692	30
<i>Information and communication</i>						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.....	2880	1635	1417	519	940	4
<i>Financial and insurance activities</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	215	154	116	46	34	19
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i technicz- na	2715	1433	1998	234	442	41
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	6300	2922	1177	1966	1283	1874
<i>Administrative and support service activities</i>						
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne.....	2893	1818	2039	339	452	63
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>						
Edukacja	2037	1648	1700	139	140	58
<i>Education</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	1826	1449	1219	297	252	58
<i>Human health and social work activities</i>						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....	810	497	302	214	248	46
<i>Arts, entertainment and recreation</i>						
Pozostała działalność usługowa.....	255	144	62	75	71	47
<i>Other service activities</i>						

^a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych oraz w 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo (patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 117); bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time paid employees as well as in 2009 seasonal and temporary paid employees (see general notes, item 12 on page 117); excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 11 (75). MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE W 2009 R.
 JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOB IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies — newly created jobs ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which vacancies — newly created jobs	z liczby ogółem w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of total number in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons
OGÓŁEM TOTAL	12380	3586	9785	100607	66034	95262	69418
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybnictwo..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	12	—	9	496	330	310	245
Przemysł..... <i>Industry</i>	1537	330	1419	17040	11665	23219	20017
górnictwo i wydobywanie..... <i>mining and quarrying</i>	9	3	9	237	114	149	122
przetwórstwo przemysłowe..... <i>manufacturing</i>	1301	284	1205	15642	10631	22770	19671
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	76	21	76	501	460	89	81
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	151	22	129	660	460	211	143
Budownictwo..... <i>Construction</i>	998	471	449	12385	7513	16533	10832
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	1573	599	1234	25286	15348	16992	11550
Transport i gospodarka magazynowa..... <i>Transportation and storage</i>	750	124	535	6856	4058	5653	2979
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	630	57	276	3960	2211	2558	1657

^a W ciągu roku.

^a During the year.

TABL. 11 (75). **MIJESKA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE W 2009 R. (dok.)**
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOB IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies — newly created jobs ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which vacancies — newly created jobs	z liczby ogółem w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of total number in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons
Informacja i komunikacja..... <i>Information and communication</i>	683	218	567	4488	3162	5025	4037
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... <i>Financial and insurance activities</i>	652	427	564	4686	4229	5310	4901
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	164	39	128	1679	1035	1785	1279
Działalność profesjonalna, naukowa i technicz- na..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	742	316	503	6534	3039	5610	2680
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	593	137	486	5054	4106	5724	4694
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne..... <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	2605	479	2567	3047	2925	980	971
Edukacja..... <i>Education</i>	274	84	223	4368	3715	2188	1673
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... <i>Human health and social work activities</i>	753	166	644	2092	1305	786	495
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	155	46	110	1121	735	785	659
Pozostała działalność usługowa..... <i>Other service activities</i>	259	93	71	1515	658	1804	749

^a W ciągu roku.

^a During the year.

Bezrobocie Unemployment

TABL. 12 (76). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS JOB OFFERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	289872	332525	178028	224480	Total registered unemployed persons
mężczyźni	135885	166248	84378	116530	men
kobiety	153987	166277	93650	107950	women
z liczby ogółem — bezrobotni:					of total number — unemployed persons:
Dotychczas niepracujący	72556	84797	42614	50585	Previously not employed
w tym absolwenci ^a	14125	7776	12218	of which school-leavers ^a
w tym szkoły wyższej ^b	3651	2487	3684	of which of tertiary education ^b
Bez kwalifikacji zawodowych	85580	56668	67820	Without occupational qualifications
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	15615	19190	7739	11637	Terminated for company reasons
Długotrwale bezrobotni ^c	223293	97653	96763	Long-term unemployed ^c
Posiadający prawo do zasiłku	55869	43941	31373	46489	Possessing benefit rights
Samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko w wieku 18 lat i mniej ^d	8148	10593	12059	Bringing up single-handed at least one child aged 18 and less ^d
Niepełnosprawni	3677	6642	6407	8326	Disabled persons
Stopa bezrobocia rejestrowanego^e w %	10,8	13,8	7,3	9,0	Registered unemployment rate^e in %
Oferty pracy	1010	2057	2781	1603	Job offers

^a Za bezrobotnych absolwentów uważa się osoby w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia: szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. ^b Dotyczy osób, które nie ukończyły 27 lat. ^c Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy. ^d W 2005 r. dane dotyczą osób samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku 7 lat i mniej. ^e Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 119.

^a An unemployed school-leavers are persons who have, within the last 12 months graduated any school confirmed by a certificate, diploma or other document completion of education (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), have completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquiring qualifications to work in a given occupation. ^b Concerns persons who have not reached their 27th birthday. ^c Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of undergoing a traineeship and on a job occupational training. ^d In 2005 data concern persons who bring up single-handed at least one child aged 7 and less. ^e See general notes, item 2 on page 119.

TABL. 13 (77). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI^a**
NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED FROM UNEMPLOYMENT ROLLS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani ogółem	250805	293256	254017	326948	Total newly registered unemployed persons
z liczby ogółem:					of total number:
Kobiety	112627	135915	123296	149146	Women
Dotychczas niepracujący	74715	97931	75831	88525	Previously not employed
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	18639	10020	6500	14216	Terminated for company reasons
Bezrobotni wyrejestrowani ogółem	210119	313677	295913	280496	Persons removed from unemployment rolls
z liczby ogółem:					of total number:
Kobiety	93632	144105	147088	134846	Women
Z tytułu podjęcia pracy	104352	139369	112112	102956	Received jobs

^a W ciągu roku.
^a During the year.

TABL. 14 (78). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000		2005		2008		2009	
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>
OGÓŁEM TOTAL								
OGÓŁEM TOTAL	289872	153987	332525	166277	178028	93650	224480	107950
WEDŁUG WIEKU BY AGE								
24 lata i mniej..... <i>and less</i>	82951	43645	69469	35004	32583	17682	45423	22188
25—34	75016	45062	91903	51704	51183	29916	65899	34909
35—44	69076	37337	66063	34705	33151	18630	41454	21254
45—54	54716	26334	83345	39366	42939	22463	48563	23360
55 lat i więcej..... <i>and more</i>	8113	1609	21745	5498	18172	4959	23141	6239
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL								
Wyższe..... <i>Tertiary</i>	8149	5169	20666	13259	16017	10451	23987	15313
Policealne i średnie zawodowe..... <i>Post-secondary and vocational secondary</i>	62064	40860	74884	45153	39478	24056	49442	27123
Średnie ogólnokształcące..... <i>General secondary</i>	17386	13792	25294	17778	17936	12223	25507	15739
Zasadnicze zawodowe..... <i>Basic vocational</i>	106389	50710	105115	46374	50159	23200	61307	24826
Gimnazjalne ^a , podstawowe i niepełne podstawowe..... <i>Lower secondary^a, primary and incomplete primary</i>	95884	43456	106566	43713	54438	23720	64237	24949

^a W 2000 r. bez wykształcenia gimnazjalnego.

^a In 2000 excluding lower secondary education.

TABL. 14 (78). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000		2005		2008		2009	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ^{bc} BY DURATION OF UNEMPLOYMENT ^{bc}								
3 miesiące i mniej months and less	60359	24102	62226	26291	52630	23520	66486	28647
3— 6	41626	21652	40435	19586	25933	13144	42164	19786
6—12	52103	25499	49207	23026	26809	13878	46729	21142
12—24	66722	34832	52890	25347	23781	12997	30622	15482
Powyżej 24 miesięcy..... More than 24 months	69062	47902	127767	72027	48875	30111	38479	22893
WEDŁUG STAŻU PRACY ^c BY WORK SENIORITY ^c								
Bez stażu pracy No work seniority	72556	40987	84797	44625	42614	24487	50585	26762
Ze stażem pracy: With work seniority:								
1 rok i mniej and less	56563	29850	52721	26455	29537	15699	36025	17975
1— 5.....	49376	25041	59720	29200	34181	17552	46459	21757
5—10.....	34632	19028	43461	22961	23355	12659	29529	14469
10—20.....	46127	26482	49600	26584	25983	14260	32428	16256
20—30.....	28207	12446	35714	15244	18193	7822	23036	9089
powyżej 30 lat..... more than 30 years	2411	153	6512	1208	4165	1171	6418	1642

^b Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. ^c Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3—6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

U w a g a. Według stanu w dniu 31 XII 2009 r. wśród bezrobotnych było 50087 osób (w tym 19070 kobiet) w wieku 50 lat i więcej.

^b From the date of registering in a labour office. ^c Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3—6, persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

N o t e. As of 31 XII 2009 among the unemployed were 50087 persons (of which 19070 women) aged 50 and more.

TABL. 15 (79). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY^a**
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					Unemployed persons who:
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych.....	11852	7086	5369	4861	Undertaking employment in intervention works
w tym kobiety.....	5793	3820	3220	2978	of which women
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych.....	4547	6957	5313	5965	Undertaking employment in public works
w tym kobiety.....	1450	3117	2516	2760	of which women
Rozpoczęli szkolenie lub staż u pracodawcy.....	12379	31599	33230	42852	Started training or internship with the employer
w tym kobiety.....	7289	18612	19254	26057	of which women
Rozpoczęli przygotowanie zawodowe w miejscu pracy.....	—	5552	7980	951	Started a job occupational training
w tym kobiety.....	—	3682	6077	735	of which women
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne...	—	—	4341	4300	Started a social useful works
w tym kobiety.....	—	—	2613	2636	of which women
Liczba zgłoszonych ofert pracy.....	67860	84403	126548	92341	Number of submitted job offers

^a W ciągu roku.
^a During the year.

TABL. 16 (80). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY^a**
EXPENDITURES OF LABOUR FUND^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł		w odsetkach in percent		
O G Ó Ł E M.....	554,3	601,3	842,9	100,0	T O T A L
w tym:					of which:
Zasiłki dla bezrobotnych.....	326,8	224,9	324,4	38,5	Unemployment benefits
Szkolenia.....	19,4	34,6	50,9	6,0	Training
Środki na podjęcie działalności gospodarczej i wyposażenie stanowisk pracy.....	35,6	103,9	175,4	20,8	Means for starting of economic activity and equipping of workseat
Roboty publiczne.....	34,1	33,4	40,9	4,8	Public works
Prace interwencyjne.....	20,7	25,3	22,1	2,6	Interventional works
Stypendia za okres przygotowania zawodowego.....	19,5	38,1	16,1	1,9	Scholarships for occupational training period
Stypendia za okres stażu.....	67,1	99,8	151,5	18,0	Scholarships for intership period

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 119.
^a See general notes, item 3 on page 119.

Warunki pracy

Work conditions

TABL. 17 (81). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem — powodujących niezdolność do pracy Of total number — acci- dents resulting in an inabil- ity to work			SPECIFICATION
		śmier- telnych fatal	cięż- kich serious	łżej- szych light	1—3 dni days	4—20	21 dni i wię- cej days and more	
OGÓŁEM 2000	10728	84	117	10527	114	4656 ^b	5426 ^c	TOTAL
2005	10097	93	126	9878	117	3181	6120	
2008	12905	84	115	12706	170	4240	7585	
2009	10452	70	105	10277	155	3440	6071	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	57	4	—	53	—	18	34	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2662	12	33	2617	31	870	1628	Industry
górnictwo i wydobywanie	20	1	—	19	1	6	10	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	2314	10	29	2275	23	769	1406	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	125	—	2	123	2	35	84	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowa- nie ściekami i odpadami; re- kultywacja ^Δ	203	1	2	200	5	60	128	water supply; sewerage, waste management and remedia- tion activities
Budownictwo	1378	20	25	1333	21	339	945	Construction
Handel; naprawa pojazdów sa- mochodowych ^Δ	1589	7	13	1569	29	577	868	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazy- nowa	933	7	7	919	8	285	593	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	245	—	1	244	5	112	104	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	270	—	1	269	8	100	129	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa	222	4	1	217	7	74	105	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..	142	3	2	137	2	35	95	Real estate activities
Działalność profesjonalna, nau- kowa i techniczna	352	2	2	348	5	150	159	Professional, scientific and tech- nical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	569	2	4	563	9	201	299	Administrative and support ser- vice activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe za- bezpieczenia społeczne	624	3	10	611	11	239	321	Public administration and de- fence; compulsory social secu- rity
Edukacja	326	2	3	321	4	99	187	Education
Opieka zdrowotna i pomoc spo- łeczna	843	3	3	837	11	262	465	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	162	—	—	162	3	64	80	Arts, entertainment and recre- ation
Pozostała działalność usługowa ..	78	1	—	77	1	15	59	Other service activities

^a Zgłoszone w danym roku. ^b, ^c Dotyczy wypadków przy pracy powodujących niezdolność do pracy: ^b — 4—28 dni, ^c — 29 dni i więcej.
^a Registered in a given year. ^b, ^c Concerns accidents at work resulting in an inability to work: ^b — 4—28 days, ^c — 29 days and more.

TABL. 18 (82). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>agriculture, forestry and fishing</i>	przemysł <i>industry</i>		budow- nictwo <i>construc- tion</i>	handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ <i>trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	transport i gospo- darka magazy- nowa <i>transporta- tion and storage</i>	opieka zdrowot- na i po- moc spo- łeczna <i>human health and social work activities</i>
			razem <i>total</i>	w tym przetwórstwo przemys- łowe <i>of which manu- facturing</i>				
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY CONTACT-MODE OF INJURY								
OGÓŁEM 2005	10097	71	2766	2444	865	1401	971	854
TOTAL 2006	11453	65	3242	2845	1105	1573	1080	1016
..... 2007	11465	30	3327	2986	1341	1517	1162	928
..... 2008	12905	48	3590	3230	1604	1856	1247	903
..... 2009	10452	57	2662	2314	1378	1589	933	843
Kontakt z prądem elektrycznym, temperatu- rą, niebezpiecznymi substancjami i prepa- ratami chemicznymi.....	300	—	113	97	34	37	16	19
<i>Contact with electrical voltage, temperature, hazardous substances and chemicals</i>								
w tym z preparatami chemicznymi..... <i>of which chemicals</i>	72	—	40	33	4	11	2	3
Tonięcie, zakopanie, zamknięcie	21	—	4	3	8	1	—	3
<i>Drowned, buried, enveloped</i>								
Zderzenie lub uderzenie w: <i>Horizontal or vertical impact with or against:</i>								
nieruchomy obiekt	2759	17	617	519	378	368	252	246
<i>a stationary object</i>								
obiekt w ruchu	2205	10	648	561	370	394	192	88
<i>object in motion</i>								
w tym przez: <i>of which by:</i>								
spadający obiekt	791	4	248	216	144	156	65	39
<i>falling object</i>								
poruszający się lub transportowany obiekt.....	444	1	130	114	71	89	31	18
<i>moving or transported object</i>								
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym	1436	6	501	460	181	278	72	91
<i>Contact with sharp, pointed, rough, coarse material agent</i>								
w tym kontakt z przedmiotem ostrym..... <i>of which contact with sharp material agent</i>	824	2	312	298	90	187	26	46
Uwięzienie, zmiżdżenie	627	6	233	213	97	99	43	27
<i>Trapped, crushed</i>								
Obciążenie psychiczne lub fizyczne	1536	6	293	254	161	247	144	167
<i>Physical or mental stress</i>								
w tym obciążenie układu mięśniowo- szkieletowego	1317	5	250	217	148	216	128	135
<i>of which physical stress on the muscular- skeletal system</i>								

^a Zgłoszone w danym roku; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 121.

^a Registered in a given year; see general notes, item 5 on page 121.

TABL. 18 (82). WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY ^a (dok.)
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK ^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agriculture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo construc- tion	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	transport i gospo- darka magazy- nowa transporta- tion and storage	opieka zdrowot- na i po- moc spo- leczna human health and social work activities
			razem total	w tym przetwór- stwo przemy- słowe of which manu- facturing				
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY (dok.) CONTACT-MODE OF INJURY (cont.)								
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia..... Human or animal aggression	252	3	17	12	4	24	61	42
Pozostałe Others	1316	9	236	195	145	141	153	160
PRZYCZYNY WYPADKÓW CAUSES OF ACCIDENTS								
O GÓŁEM 2005	17402	113	5146	4586	1865	2607	1494	1239
TOTAL 2006	19880	111	6007	5303	2357	2723	1743	1470
..... 2007	20456	55	6400	5781	2829	2788	1912	1344
..... 2008	23316	91	7032	6344	3540	3312	2024	1296
2009	18980	110	5362	4631	3048	2796	1490	1299
Niewłaściwy stan czynnika materialnego Inappropriate condition of material objects/ /agents	1736	14	619	550	273	205	106	98
Niewłaściwa organizacja: Inappropriate organization of:								
pracy work	949	1	338	278	223	126	39	81
stanowiska pracy work post	1005	5	288	248	198	161	60	71
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym Absence or inappropriate use of material objects/agents	1166	6	416	358	239	167	69	60
Nieużywanie sprzętu ochronnego Not using protective equipment	280	—	128	115	41	40	15	8
Niewłaściwe samowolne zachowanie się pracownika Inappropriate wilful employee action	1146	5	403	361	254	189	57	56
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracowni- ka ^b Inappropriate mental-physical condition of employee ^b	507	6	142	129	54	67	35	45
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika . Incorrect employee action	10385	69	2730	2336	1617	1607	901	721
Inne Others	1806	4	298	256	149	234	208	159

^a Zgłoszone w danym roku; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 121. ^b Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

^a Registered in a given year; see general notes, item 5 on page 121. ^b Caused by, i.a.: sudden action, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 19 (83). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS IN AGRICULTURE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM	3908	2736	2128	2180	TOTAL
w tym wypadki śmiertelne.....	45	16	13	17	of which fatal accidents
Wydarzenia powodujące urazy:					Events causing injury:
upadek osób.....	2002	1381	1022	1041	persons falling
uderzenie lub przygniecenie przez spadające przedmioty	214	148	165	137	persons hit or crushed by falling objects
przejechanie, uderzenie, pochwylenie przez środki transportu w ruchu.....	108	85	54	49	persons run over, hit or caught by moving means of transport
pochwylenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń.....	510	409	311	284	persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment
uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta.....	489	337	264	331	persons hit, crushed or bitten by animals
działanie skrajnych temperatur.....	23	18	9	12	influence of extreme temperatures
działanie materiałów szkodliwych.....	11	3	3	4	influence of hazardous materials
inne wydarzenia.....	551	355	300	322	other events

TABL. 20 (84). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Zagrożenie Hazard								
	Ogółem Grand total		związane connected with				czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery		
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions				
	ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed									
OGÓŁEM	2000	84,0	71,5	41,9	36,0	36,5	31,1	5,6	4,4
TOTAL	2005	62,0	52,2	29,4	24,0	25,8	22,7	6,8	5,5
	2008	63,9	52,5	28,9	22,7	26,9	24,1	8,1	5,7
	2009	45,8	39,8	19,0	15,4	20,4	19,3	6,3	5,0
sektor publiczny.....		41,9	36,3	11,1	8,7	26,0	25,1	4,8	2,5
public sector									
sektor prywatny.....		47,4	41,2	22,4	18,2	18,1	16,9	6,9	6,1
private sector									

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 122.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 6 on page 122.

TABL. 20 (84). ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a (dok.)
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard					
			związane connected with				czynnikami mechanicznymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery	
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions			
	ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	27,2	20,5	20,9	15,9	3,1	2,6	3,1	1,9
Przemysł..... <i>Industry</i>	80,3	67,3	50,3	41,4	21,4	19,4	8,6	6,5
górnictwo i wydobywanie..... <i>mining and quarrying</i>	59,7	53,7	34,0	28,1	25,7	25,7	—	—
przetwórstwo przemysłowe..... <i>manufacturing</i>	66,3	55,3	50,8	43,0	9,2	7,7	6,3	4,7
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	223,9	190,3	66,2	42,8	126,3	122,4	31,4	25,1
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	106,0	88,4	25,6	18,3	66,9	60,2	13,5	9,9
Budownictwo..... <i>Construction</i>	121,5	108,3	23,0	16,0	80,8	76,4	17,8	15,9
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	18,4	16,0	7,9	5,9	4,3	4,1	6,2	6,0
Transport i gospodarka magazynowa .. <i>Transportation and storage</i>	38,7	35,1	3,2	3,0	29,8	29,4	5,7	2,8
Informacja i komunikacja..... <i>Information and communication</i>	21,9	21,5	5,7	5,5	15,9	15,8	0,3	0,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	21,0	11,7	9,9	5,1	10,4	5,9	0,7	0,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	51,7	50,7	42,4	41,4	5,6	5,6	3,7	3,7
Edukacja..... <i>Education</i>	4,9	4,3	1,8	1,2	2,3	2,3	0,7	0,7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	19,7	18,0	10,7	9,2	8,7	8,7	0,2	0,2
Pozostała działalność usługowa..... <i>Other service activities</i>	2,9	2,9	—	—	2,9	2,9	—	—

^a Notka patrz na str. 147.

^a See footnote on page 147.

TABL. 21 (85). **CHOROBY ZAWODOWE**
OCCUPATIONAL DISEASES

CHOROBY	2000	2005	2008	2009	DISEASES
O G Ó Ł E M	318	245	223	200	T O T A L
Zatrucia ostre albo przewlekłe lub ich następstwa		2	2	—	<i>Acute and chronic intoxications and their sequels</i>
Pylice płuc.....		39	29	36	<i>Pneumoconioses</i>
Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu.....		10	3	5	<i>Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust</i>
Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli, z trwałym upośledzeniem sprawności wentylacyjnej płuc		2	—	—	<i>Chronic obstructive bronchitis which causes airflow limitation</i>
Astma oskrzelowa		9	3	3	<i>Bronchial asthma</i>
Zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych		—	2	1	<i>Extrinsic allergic alveolitis</i>
Alergiczny nieżyt nosa		6	3	3	<i>Allergic rhinitis</i>
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym.....		37	40	20	<i>Chronic voice disorders due to excessive vocal effort</i>
Choroby wywołane działaniem promieniowania jonizującego		1	—	—	<i>Diseases caused by ionizing radiation</i>
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi		16	7	7	<i>Malignant neoplasms induced by human carcinogens present in work environment</i>
Choroby skóry.....		13	5	8	<i>Skin diseases</i>
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy.....		7	8	5	<i>Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed</i>
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy.....		16	16	11	<i>Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way job is performed</i>
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem		9	2	4	<i>Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear type</i>
Zespół wibracyjny		7	2	1	<i>Vibration syndrome</i>
Choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi		2	—	1	<i>Diseases of visual system induced by physical, chemical or biological agents</i>
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa.....		69	101	94	<i>Infectious and parasitic diseases or their sequels</i>
Inne.....		—	—	1	<i>Others</i>

Źródło: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.
Source: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 22 (86). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŹLIWYCH^a**
Stan w dniu 15 XII
PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a
As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Posiłki profilaktyczne ^b <i>Preventive food^b</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżywcze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pieniężne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short-time work</i>	Dodatkowe urlopy <i>Extra leaves</i>	Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach ^c <i>Entitlements arising from work in particular conditions^c</i>
OGÓŁEM	2000	71597	182744	31138	108395	11999	11066	75448
TOTAL	2005	58127	178159	14455	88915	7564	9716	55682
	2008	70943	189460	13762	168986	6777	6540	40123
	2009	82049	125750	11826	94857	7808	8651	3289
sektor publiczny..... <i>public sector</i>		35611	43228	5336	76703	5217	7879	2848
sektor prywatny..... <i>private sector</i>		46438	82522	6490	18154	2591	772	441
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo .. <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		783	628	—	140	9	—	—
Przemysł..... <i>Industry</i>		21041	47253	5830	15291	602	569	413
górnictwo i wydobywanie..... <i>mining and quarrying</i>		360	730	—	70	—	—	—
przetwórstwo przemysłowe..... <i>manufacturing</i>		13159	34777	3448	7060	476	509	274
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ .. <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>		4065	8228	1873	5391	7	55	91
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>		3457	3518	509	2770	119	5	48
Budownictwo..... <i>Construction</i>		23730	29970	3177	7675	71	21	82
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		5996	10522	412	922	179	75	64
Transport i gospodarka magazynowa..... <i>Transportation and storage</i>		28730	29124	1974	66097	695	6717	1585
Informacja i komunikacja..... <i>Information and communication</i>		191	974	167	731	164	763	3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>		265	1672	83	3500	1576	8	413
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		870	1052	1	159	—	—	6
Edukacja..... <i>Education</i>		54	402	5	24	26	205	17
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... <i>Human health and social work activities</i>		378	4153	177	318	4486	293	706
Pozostała działalność usługowa..... <i>Other service activities</i>		11	—	—	—	—	—	—

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 122. ^b W 2000 r. bezpłatnie łącznie z odpłatnymi. ^c Lub w szczególnym charakterze.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 6 on page 122. ^b In 2000, unpaid with paid. ^c Or particular character.

TABL. 23 (87). ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHOROÓB ZAWODOWYCH ^a
 OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba świadczeń Number of benefits		Średni koszt świadczeń w zł na 1 świadczenie Average cost of benefits in zł per 1 benefit	
	ogółem total	w tym z tytułu wypad- ków przy pracy of which occupational accidents compensa- tions	ogółem total	w tym z tytułu wypad- ków przy pracy of which occupational accidents compensa- tions
OGÓŁEM 2000	2997	2842	2794	2580
TOTAL 2005	2460	2379	2277	2171
..... 2008	2460	2414	4411	4422
2009	2615	2545	2852	2786
sektor publiczny..... public sector	978	942	2985	2829
sektor prywatny..... private sector	1637	1603	2773	2761
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	16	8	4631	2575
Przemysł..... Industry	681	666	2841	2791
górnictwo i wydobywanie..... mining and quarrying	1	1	1200	1200
przetwórstwo przemysłowe..... manufacturing	600	586	2830	2770
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorą- cą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air condi- tioning supply	34	34	3600	3600
dostawa wody; gospodarowanie ścieka- mi i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste man- agement and remediation activities	46	45	2457	2484
Budownictwo..... Construction	293	292	3110	3091
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	517	513	2567	2574
Transport i gospodarka magazynowa..... Transportation and storage	626	615	2591	2576
Informacja i komunikacja..... Information and communication	93	83	2434	2527
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... Professional, scientific and technical activities	31	28	3074	2768
Administrowanie i działalność wspierają- ca ^Δ Administrative and support service activities	34	34	3115	3115
Edukacja..... Education	24	24	3133	3133
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... Human health and social work activities	297	279	3587	3273
Pozostała działalność usługowa..... Other service activities	3	3	7200	7200

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 122.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 6 on page 122.

DZIAŁ VII

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. **Wynagrodzenia** obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Prezentowane dane nie obejmują wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, a ponadto w tabl. 1 oraz w tabl. 2 (w części „podmioty”) nie obejmują wynagrodzeń zatrudnionych w organizacjach społecznych, politycznych, związków zawodowych i innych.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne, honoraria.

Do **wynagrodzeń osobowych** zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (prześciejki płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

2. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne)** przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

CHAPTER VII

WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. **Wages and salaries** include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

The data presented do not include wages and salaries of employees in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety, moreover in table 1 and in table 2 (in range “entities”) do not include wages and salaries of employees in social and political organizations, trade unions and others.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

Personal wages and salaries comprise, among others: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g., for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid lay-offs, holidays, illness) and allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training.

2. **The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee** were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in co-operatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television programme producers.

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się w **ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz od 1999 r. ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.

4. Dane w tabl. 3 i 4 opracowano na podstawie reprezentacyjnego badania struktury wynagrodzeń według zawodów za październik 2008 r. Dane dotyczą zatrudnionych, którzy otrzymali wynagrodzenie za cały miesiąc, bez zatrudnionych w organizacjach: społecznych, politycznych, związków zawodowych i innych. Do obliczenia wynagrodzenia przyjęto sumę: wypłat wynagrodzeń osobowych za badany miesiąc z uwzględnieniem wypłat dokonanych za okresy dłuższe niż miesiąc w przeliczeniu na jeden miesiąc (np. 1/3 premii kwartalnej, 1/12: nagród i premii rocznych, wypłat z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej oraz honorariów).

3. Data regarding wages and salaries are given in **gross terms**, i.e. including deductions for personal income taxes and since 1999 also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness).

4. Data in tables 3 and 4 were compiled on the basis of sample survey structure of wages and salaries by occupations for October 2008. Data concern paid employees, who received wages and salaries for the whole month, excluding paid employees in social and political organizations, trade unions and others. For calculating wages and salaries the sum of the following were assumed: payments of personal wages and salaries for the reference month including payments made for periods longer than one month calculated per month (e.g. 1/3 of quarterly premiums, 1/12: of annual prizes and premiums, payments from profit and balance surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities and fees).

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych — ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i budżetu państwa — w ramach odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa i dotacji celowej (do 2006 r. wyłącznie w ramach dotacji celowej).

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa — w ramach odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa i dotacji celowej (do 2006 r. wyłącznie w ramach dotacji celowej), a także ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz budżetu państwa (renty kombatanckie i socjalne), w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);

Social security benefits

1. Information regarding **retirement pay and pension benefits** (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution — from the source of the Social Insurance Fund and the state budget — within the scope of separate division of the state budget expenditures and within the appropriated allocations of the state budget (until 2006 exclusively from the appropriated allocation).

Information regarding **retirement pay and pension benefits for farmers** concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the source of the Pension Fund and by the state budget — within the scope of separate division of the state budget expenditure and within the appropriated allocations of the state budget (until 2006 only from the appropriated allocation) as well as from the source of the Social Insurance Fund and the state budget (combatant and social pensions), in case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.

2. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement pay and pensions:

- 1) employed persons;
- 2) outworkers;
- 3) members of agricultural producers' co-operatives and co-operatives established on their basis as well as agricultural farmers' co-operatives;
- 4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;
- 5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);

- 6) duchowni;
- 7) rolnicy indywidualni;
- 8) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombatanci oraz od 1991 r. osoby represjonowane.

3. Świadczenia emerytalne i rentowe (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emerytury;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
- 3) renty rodzinne.

4. Świadczenia emerytalne i rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

5. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy. Od 1995 r. świadczenia nie obejmują zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych wypłacanych emerytom i rencistom na członków ich rodzin.

6. Dane dotyczące **przeciętnej miesięcznej emerytury i renty** obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

7. Dane o świadczeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

- 6) *clergy;*
- 7) *farmers;*
- 8) *war and military invalids, combatants as well as since 1991 repressed persons.*

3. Retirement pay and pension benefits (also paid due to accidents at work and job-related illnesses) include:

- 1) *retirement pay;*
- 2) *pensions resulting from an inability to work;*
- 3) *family pensions.*

4. Retirement pay and pension benefits do not provide for the payments of retirement pays and pensions arising out of international agreements.

5. Retirement pay and pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory), taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of achieving revenue from work. Since 1995 benefits do not include family and nursing benefits paid to persons receiving retirement pay and pensions for their families.

6. Data regarding the **average monthly retirement pay and pension** are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

7. Data regarding benefits are given **in gross terms**, i.e., including deductions for personal income taxes.

Wynagrodzenia

Wages and salaries

TABL. 1 (88). WYNAGRODZENIA^a
WAGES AND SALARIES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		wynagrodzenia osobowe personal	wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach payments from profit and balance surplus in co-operatives	dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities	wynagrodzenia bezosobowe impersonal
		w mln zł		in mln zł	
OGÓŁEM 2005	63681,7	59604,9	132,0	554,2	2773,3
TOTAL 2006	67984,4	63303,6	160,7	588,8	3180,1
..... 2007	78058,1	72573,7	155,3	611,5	3752,7
..... 2008	91317,1	85612,1	152,4	652,7	3754,9
2009	104410,3	97937,8	168,1	751,5	4515,7
sektor publiczny..... public sector	36795,9	34380,9	111,8	751,5	986,3
sektor prywatny..... private sector	67614,4	63556,9	56,3	—	3529,4
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... Agriculture, forestry and fishing	218,3	206,9	0,2	0,6	10,5
Przemysł..... Industry	15346,7	14605,4	80,6	6,2	650,2
górnictwo i wydobywanie..... mining and quarrying	118,6	117,1	—	—	1,6
przetwórstwo przemysłowe..... manufacturing	12342,7	11698,8	37,8	0,6	601,8
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	2136,6	2070,7	42,1	0,2	23,0
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	748,8	718,8	0,7	5,4	23,8
Budownictwo..... Construction	5862,8	5699,9	0,5	3,9	155,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	14968,1	14506,9	13,2	0,1	437,8
Transport i gospodarka magazynowa..... Transportation and storage	13073,5	12892,6	21,1	2,2	157,6
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	1200,0	1126,2	0,9	1,9	70,9
Informacja i komunikacja..... Information and communication	9126,3	8094,2	10,8	1,6	477,9
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... Financial and insurance activities	9422,1	9042,0	27,0	—	326,3

^a Brutto; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Gross; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 1 (88). WYNAGRODZENIA ^a (dok.)
WAGES AND SALARIES ^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		wynagrodzenia osobowe personal	wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdziel- niach payments from profit and bal- ance surplus in co-operatives	dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej annual extra wages and salaries for em- ployees of budgetary sphere entities	wynagrodzenia bezosobowe impersonal
		w mln zł	in mln zł		
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	1440,6	1361,8	1,6	11,1	64,9
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	7746,1	7082,3	3,4	9,6	497,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	5254,6	4722,0	0,3	1,0	530,6
<i>Administrative and support service activities</i>					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne.....	8036,4	7390,0	0,0	385,1	254,0
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>					
Edukacja	6729,6	5806,9	0,2	275,5	416,2
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	4121,0	3829,9	0,8	40,4	249,7
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....	1356,9	1101,4	7,2	11,8	179,8
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
Pozostała działalność usługowa.....	507,3	469,4	0,3	0,5	36,6
<i>Other service activities</i>					

^a Brutto; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Gross; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 2 (89). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł in zł					
OGÓŁEM TOTAL						
OGÓŁEM	3027,00	3166,02	3418,86	3771,71	3915,46	TOTAL
sektor publiczny.....	3028,32	3175,33	3460,70	3887,41	3986,47	public sector
sektor prywatny	3026,24	3160,84	3397,37	3715,57	3878,79	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....	2640,55	2807,84	3079,37	3887,85	3271,87	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	2718,82	2840,17	3059,29	3376,16	3542,41	Industry
górnictwo i wydobywanie	2747,58	2998,00	3297,61	3987,14	4427,14	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe.....	2610,58	2730,14	2947,92	3249,41	3370,16	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	4029,87	4339,24	4548,07	4577,56	5042,07	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	2699,04	2747,08	2945,84	3234,26	3435,35	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo.....	2487,55	2691,10	3026,90	3415,61	3716,10	Construction

TABL. 2 (89). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO (dok.)
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł in zł					
O G Ó Ł E M (dok.) T O T A L (cont.)						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2727,71	2826,94	3032,06	3346,04	3454,96	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa.....	2656,71	2741,37	2988,49	3400,51	3377,03	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1967,67	2020,49	2161,63	2391,76	2383,67	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja.....	5093,46	5398,22	5568,01	5909,16	6104,29	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	5684,87	5894,37	6449,99	6474,54	6735,48	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3262,91	3437,72	3719,76	4123,41	4154,12	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....	4170,08	4396,76	4781,05	4975,77	5329,38	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1973,94	1930,77	2149,75	2386,47	2411,40	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne.....	3742,17	3932,69	4156,13	4689,64	4850,45	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja.....	2685,05	2798,90	2970,61	3239,64	3362,00	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	2161,85	2333,15	2736,58	3205,78	3441,65	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....	2773,50	2877,12	3003,89	3336,48	3532,38	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa.....	2769,32	2865,50	2959,10	2996,06	3146,86	Other service activities
w tym PODMIOTY ^a of which ENTITIES ^a						
O G Ó Ł E M	3227,04	3381,13	3670,84	4036,26	4179,63	T O T A L
sektor publiczny.....	3028,32	3175,33	3460,70	3887,41	3986,47	public sector
sektor prywatny.....	3372,10	3524,71	3806,13	4123,47	4302,58	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....	2739,26	2943,21	3304,81	4251,14	3481,72	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł.....	2857,69	2988,69	3231,62	3522,73	3725,14	Industry
górnictwo i wydobywanie.....	3059,37	3327,56	3670,94	4304,76	4886,42	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe.....	2753,10	2882,39	3125,63	3404,57	3561,68	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	4041,35	4351,94	4555,32	4585,86	5053,52	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	2747,50	2797,94	3021,49	3307,40	3508,29	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo.....	2771,83	3048,27	3518,73	4031,78	4395,17	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	3150,57	3258,70	3476,11	3782,75	3890,37	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa.....	2741,95	2841,82	3109,21	3555,03	3477,13	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2106,89	2170,61	2339,00	2598,87	2578,09	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja.....	5374,54	5677,77	5937,93	6171,00	6400,18	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	5841,32	6043,25	6614,43	6636,46	6873,39	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3440,67	3649,04	4028,38	4543,00	4579,27	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....	4650,45	4946,19	5411,76	5664,08	6124,57	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1977,12	1926,92	2153,02	2415,23	2426,40	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne.....	3742,38	3932,91	4156,37	4689,90	4850,67	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja.....	2700,07	2809,54	2994,88	3273,62	3385,32	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	2188,89	2357,14	2779,73	3273,84	3508,00	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....	2815,14	2917,01	3058,14	3411,65	3600,14	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa.....	3730,32	4022,19	4372,38	4436,35	4641,07	Other service activities

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 3 (90). ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2008 R.
PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2008

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women
OGÓŁEM a	1357382	677921	679461	474517	171160	303357	882865	506761	376104
TOTAL b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
przedziały wynagrodzeń ² : ranges of wages and salaries ² :									
1126,00 zł i mniej..... a	41404	22947	18457	260	37	223	41144	22910	18234
zł and less..... b	3,1	3,4	2,7	0,1	0,0	0,1	4,7	4,5	4,8
1126,01— 2117,46..... a	271056	116385	154671	71788	19865	51923	199268	96520	102748
..... b	20,0	17,2	22,8	15,1	11,6	17,1	22,5	19,0	27,4
2117,47— 3176,19..... a	355321	170100	185221	134570	45995	88575	220751	124105	96646
..... b	26,2	25,0	27,4	28,5	26,8	29,1	24,9	24,5	25,8
3176,20— 4234,92..... a	260982	125113	135869	114046	36111	77935	146936	89002	57934
..... b	19,2	18,4	20,0	24,0	21,0	25,7	16,6	17,6	15,5
4234,93— 5293,65..... a	150502	76413	74089	62818	23894	38924	87684	52519	35165
..... b	11,1	11,3	10,9	13,2	14,0	12,8	9,9	10,4	9,3
5293,66— 6352,38..... a	82776	44203	38573	31920	13829	18091	50856	30374	20482
..... b	6,1	6,5	5,7	6,7	8,1	6,0	5,8	6,0	5,4
6352,39— 7411,11..... a	51538	28966	22572	18212	8519	9693	33326	20447	12879
..... b	3,8	4,3	3,3	3,8	5,0	3,2	3,8	4,0	3,4
7411,12— 8469,84..... a	35616	21390	14226	13048	6606	6442	22568	14784	7784
..... b	2,6	3,2	2,1	2,7	3,9	2,1	2,6	2,9	2,1
8469,85— 9528,57..... a	24822	14895	9927	8384	4271	4113	16438	10624	5814
..... b	1,8	2,2	1,5	1,8	2,5	1,4	1,9	2,1	1,5
9528,58—10587,30..... a	17159	10813	6346	5684	3152	2532	11475	7661	3814
..... b	1,3	1,6	0,9	1,2	1,8	0,8	1,3	1,5	1,0
10587,31—11646,03..... a	12451	8101	4350	3769	2229	1540	8682	5872	2810
..... b	0,9	1,2	0,6	0,8	1,3	0,5	1,0	1,2	0,7
11646,04—12704,76..... a	9509	6658	2851	2421	1636	785	7088	5022	2066
..... b	0,7	1,0	0,4	0,5	1,0	0,3	0,8	1,0	0,5
12704,77—13763,49..... a	7293	4972	2321	2012	1152	860	5281	3820	1461
..... b	0,5	0,7	0,3	0,4	0,7	0,3	0,6	0,8	0,4
13763,50—14822,22..... a	5685	4107	1578	1353	835	518	4332	3272	1060
..... b	0,4	0,6	0,2	0,3	0,5	0,2	0,5	0,6	0,3
14822,23 zł i więcej..... a	31268	22858	8410	4232	3029	1203	27036	19829	7207
zł and more..... b	2,3	3,4	1,2	0,9	1,8	0,4	3,1	3,9	1,9

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Ustalone na podstawie krotności przeciętnego wynagrodzenia brutto (4234,92 zł) w województwie mazowieckim za październik 2008 r.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² Established on the basis of product of gross wages and salaries (4234,92 zł) in the Mazowieckie voivodship for October 2008.

TABL. 4 (91). ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2008 R.
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2008

GRUPY ZAWODÓW ^b	Zatrudnieni w odsetkach Paid employees in percent			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł Average gross wages and salaries in zł			OCCUPATIONAL GROUPS ^b
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	4234,92	4691,47	3779,40	TOTAL
Przedstawiciele władz publicz- nych, wyżsi urzędnicy i kie- rownicy	9,6	11,2	8,0	9321,23	10571,27	7566,63	Public government representa- tives, senior officials and man- agers
Specjaliści	29,6	22,7	36,4	5133,54	6172,20	4489,37	Professionals
specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicz- nych	4,5	7,2	1,9	6248,61	6482,10	5376,66	physical, mathematical and engineering science profes- sionals
specjaliści nauk przyrodni- czych i ochrony zdrowia	3,3	1,2	5,3	4314,94	5871,14	3976,79	life science and health profes- sionals
specjaliści szkolnictwa	7,1	3,4	10,9	3627,85	4177,55	3457,34	teaching professionals
pozostali specjaliści	14,7	10,9	18,3	5699,85	6614,72	5154,84	other professionals
Technicy i inny średni personel...	14,6	12,7	16,5	4067,60	4595,68	3662,36	Technicians and associate pro- fessionals
średni personel techniczny	3,8	5,9	1,8	4444,74	4688,50	3660,13	physical and engineering sci- ence associate professionals
średni personel w zakresie na- uk biologicznych i ochrony zdrowia	0,9	0,4	1,4	2980,68	3127,31	2935,47	life science and health associ- ate professionals
nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy	0,1	0,2	0,1	3051,89	3164,89	2820,96	basic vocational teachers and instructors
pracownicy pozostałych spe- cjalności	9,8	6,2	13,2	4029,53	4641,56	3741,78	other associate professionals
Pracownicy biurowi	11,9	8,4	15,3	3115,04	3218,09	3058,60	Clerks
pracownicy obsługi biurowej	8,7	7,2	10,1	3191,75	3194,68	3189,65	office clerks
pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów	3,2	1,2	5,2	2905,35	3365,37	2803,55	customer services clerks
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	8,6	7,7	9,5	2135,79	2296,56	2004,70	Service workers and shop and market sales workers
pracownicy usług osobistych i ochrony	3,7	4,4	2,9	2109,34	2067,66	2173,28	personal and protective ser- vices workers
modelki, sprzedawcy i demon- stratorzy	4,9	3,3	6,6	2155,37	2604,32	1930,76	models, salespersons and demonstrators
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,1	0,1	0,1	2178,37	2300,44	2021,48	Skilled agricultural and fishery workers
Robotnicy przemysłowi i rze- mieślnicy	8,7	14,5	3,0	2733,88	2951,02	1705,61	Craft and related trades workers extraction and building trades workers
górnicy i robotnicy budowlani...	2,2	4,4	0,0	2810,11	2812,53	2515,70	metal, machinery and related trades workers
robotnicy obróbki metali i me- chanicy maszyn i urządzeń ..	3,9	7,8	0,2	3261,16	3271,86	2763,05	
robotnicy zawodów precyzyj- nych, ceramicy, wytwórcy wyróbów galanterijnych, ro- botnicy poligraficzni i po- krewni	0,4	0,5	0,4	2182,13	2300,25	2013,27	precision, handicraft, printing and related trades workers
pozostali robotnicy przemysło- wi i rzemieślnicy	2,2	1,8	2,4	1804,07	2111,50	1577,25	other craft and related trades workers

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują pod-
mioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 8, pkt 1) na str. 22.

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include enti-
ties employing more than 9 persons. ^b See general notes to the Yearbook, item 8, point 1) on page 22.

TABL. 4 (91). **ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2008 R. (dok.)**
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2008 (cont.)

GRUPY ZAWODÓW ^b	Zatrudnieni w odsetkach <i>Paid employees in percent</i>			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł <i>Average gross wages and salaries in zł</i>			OCCUPATIONAL GROUPS ^b
	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	ogółem <i>total</i>	męż- czyźni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń.....	9,1	15,4	2,9	2962,98	3070,08	2389,54	<i>Plant and machine operators and assemblers</i>
operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	1,2	2,3	0,2	3365,92	3453,56	2447,09	<i>stationary plant and related operators</i>
operatorzy i monterzy maszyn.....	3,6	4,9	2,3	2785,15	3006,85	2308,50	<i>machine operators and assemblers</i>
kierowcy i operatorzy pojazdów...	4,3	8,2	0,4	2995,16	3002,02	2845,85	<i>drivers and mobile plant operators</i>
Pracownicy przy pracach prostych..	7,8	7,3	8,3	2098,13	2369,26	1858,52	<i>Elementary occupations</i>
pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach.....	4,9	3,2	6,6	1904,84	2075,97	1822,24	<i>sales and services elementary occupations</i>
robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni...	0,1	0,1	0,0	2186,84	2246,66	2019,88	<i>agricultural, fishery and related labourers</i>
robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie.....	2,8	4,0	1,7	2427,90	2603,36	1999,66	<i>labourers in mining, construction, manufacturing and transport</i>

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 8, pkt 1) na str. 22.

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ^b See general notes to the Yearbook, item 8, point 1) on page 22.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

Social security benefits

TABL. 5 (92). **EMERYCI I RENCISCI^a**
RETIREEES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM.....	1181427	1162071	1174108	1186883	TOTAL
Pobierający emerytury i renty wypłacone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.....	902936	915344	951262	971900	<i>Persons receiving retirement pay and pensions paid by the Social Insurance Institution</i>
emerytury.....	509887	572993	670292	701159	<i>retirement pay</i>
renty z tytułu niezdolności do pracy.....	251653	196365	136219	127229	<i>pensions resulting from an inability to work</i>
renty rodzinne.....	141396	145986	144751	143512	<i>family pensions</i>
Rolnicy indywidualni.....	278491	246727	222846	214983	<i>Farmers</i>

^a Przeciętne w roku.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual averages.

Source: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 6 (93). ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO
GROSS RETIREMENT PAY AND PENSION BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM GRAND TOTAL					
Świadczenia w mln zł.....	11136,0	14732,4	18205,5	20137,6	Benefits in mln zł
WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION					
Razem Total					
Świadczenia w mln zł.....	9224,8	12598,6	16012,3	17885,8	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł.....	851,37	1146,98	1402,72	1533,58	Average monthly retirement pay and pension in zł
Emerytury Retirement pay					
Świadczenia w mln zł.....	5812,7	8720,4	12139,3	13846,3	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł.....	950,00	1268,26	1509,20	1645,65	Average monthly retirement pay in zł
Renty z tytułu niezdolności do pracy Pensions resulting from an inability to work					
Świadczenia w mln zł.....	2071,2	2057,9	1704,6	1718,9	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł.....	685,84	873,33	1042,83	1125,84	Average monthly pension in zł
Renty rodzinne Family pensions					
Świadczenia w mln zł.....	1340,9	1820,3	2168,4	2320,6	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł.....	790,28	1039,09	1248,35	1347,50	Average monthly pension in zł
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH ^a FARMERS ^a					
Świadczenia w mln zł.....	1911,2	2133,8	2193,2	2251,8	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł.....	571,90	720,71	820,16	872,87	Average monthly retirement pay and pension in zł

^a Łącznie z wypłatami z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i budżetu państwa w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego funduszu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Including payments from the Social Insurance Fund and the state budget, in case of a simultaneous right to benefits from this fund and to benefits from the Pension Fund.

Source: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

DZIAŁ VIII

BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków i spożycia oraz wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Od 2004 r. gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujące w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujące się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jedno- lub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełączyca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo domowe **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych. W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, dane uzyskane z badania budżetów gospodarstw domowych zostały przeważone danymi o strukturze gospodarstw domowych: dla 2000 r. — według liczby osób uzyskanej z Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), dla lat 2005, 2008 i 2009 — według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącymi z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.

2. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodarstwa domowe, a po kwartale w gospodarstwach domowych, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału przeprowadzany jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania (telewizor, pralka, lodówka itp.), na opłatę za usługi (lekarskie, stomatologiczne itp.) oraz wyposażenia gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów i rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura i renta).

CHAPTER VIII

HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures and consumption as well as the furnishing of households with durable goods, is a sample survey of **household budgets**. Included in the survey are all the households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. Since 2004 the households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish participate in the survey.

The survey unit is a one- or a multi-person **household**. A **one-person** household is understood as an individual independently maintained, i.e., income is not combined with the income of others regardless of whether the individual lives alone or with other persons. A **multi-person** household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the survey of household budgets. In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data obtained from the household budget survey were weighted with the data on structure of households: for 2000 — by number of persons coming from the Labour Force Survey (LFS), for 2005, 2008 and 2009 — by number of persons and class of locality coming from the Population and Housing Census 2002.

2. The survey of household budgets is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that each month different households participate in the survey, and after each quarter an interview is conducted in households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditures, i.e., on purchases of durable goods (a television set, washing machine, refrigerator, etc.), on payments for services (medical, dental, etc.) as well as on equipping the household with durable goods.

The survey included all households within randomly selected dwellings representing of socio-economic groups of the population, i.e., households of: employees, farmers, self-employed, retirees and pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement pay and pensions).

3. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych (tabl. 1) ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

- 1) do osób **pracujących** zalicza się:
 - a) pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa o wykonanie pracy nakładczej, umowa agencyjna, umowa-zlecenie, umowa ustna itd.); do 2004 r. do tej grupy pracujących zaliczano również członków spółdzielni produkcji rolniczej,
 - b) pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy w użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie,
 - c) pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie), w tym wynajem nieruchomości związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz wykonywanie wolnego zawodu, a od 2005 r. także członków spółdzielni produkcji rolniczej;
- 2) osoby **utrzymujące się ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej**, których głównym źródłem utrzymania jest m.in.: emerytura, renta, zasiłek dla bezrobotnych i inne świadczenia z Funduszu Pracy, zasiłki i świadczenia przedemerytalne, świadczenia rodzinne (do 30 IV 2004 r. — tylko zasiłki rodzinne, pielęgnacyjne, wychowawcze oraz świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego), renta socjalna, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia;
- 3) osoby **pozostające na utrzymaniu** (bez własnego źródła utrzymania) utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.

4. **Dochód rozporządzalny** obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek — rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz ze świadczeń pomocy społecznej), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika (patrz uwagi ogólne do „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 3 na str. 153) oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

3. The categories of persons comprising households (table 1) were established on the basis of their main source of maintenance, i.e., source deriving the greatest income:

- 1) **employed persons** include:
 - a) hired employees, for whom the main source of maintenance is income from hired work, regardless of the type of contract concluded with the employer (a labour contract for a specified or unspecified period, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, outwork, contract with agent, commission contracts, verbal contracts, etc.); until 2004 members of agricultural production co-operatives were included in this group of employed persons,
 - b) employees on a private farm in agriculture (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is income from private farm work,
 - c) self-employed persons (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is economic activity (excluding the use of a private farm in agriculture), including rental of real estate connected with conducting economic activity and practising a learned profession as well as members of agricultural production co-operatives since 2005;
- 2) persons **maintained from social security benefits and from social assistance benefits**, for whom the main source of maintenance is retirement pay, pension, unemployment benefit and other benefits from the Labour Fund, pre-retirement benefits and allowances, family allowances (until 30 IV 2004 — family, nursing, child-care benefits only as well as alimony paid from the Alimony Fund), social pension, monetary and non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Welfare, scholarships;
- 3) **dependents** (without their own source of maintenance) are maintained by other persons being members of the same household.

4. **Available income** includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid (with income from hired labour, social security benefits and from social assistance benefits), excluding contributions to obligatory social security paid by the insured employee (see general notes in the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 3 on page 153) as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- 1) dochód z pracy najemnej — uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę — który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia, wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę);
- 2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi na nią bieżącymi nakładami (tj. zakup produktów i usług, wynagrodzenie i składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych). Dochód ten jest pomniejszony o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz od 2004 r. powiększony o dopłaty dla rolnictwa;
- 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie) oraz dochód z wykonywania wolnego zawodu, jaka została przeznaczona na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);
- 4) dochód z własności (odsetki, udziały w zyskach z działalności gospodarczej, dywidendy, nadwyżka bilansowa w spółdzielniach) i dochód z wynajmu nieruchomości (tj. przychody minus nakłady i ewentualne podatki) niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz ziemi;
- 5) dochód ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej, który obejmuje m.in.: emerytury, renty, zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki i świadczenia przedemerytalne, świadczenia rodzinne (do 30 IV 2004 r. — tylko zasiłki rodzinne, pielęgnacyjne, wychowawcze oraz świadczenia z Funduszu Alimencyjnego), rentę socjalną, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia oraz od 2005 r. renty strukturalne dla rolników indywidualnych;
- 6) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary (w tym alimenty od osób prywatnych), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

Available income comprises:

- 1) *income from hired work — obtained in all workplaces by the given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement — which includes: all income obtained from hired work, including: wages and salaries, payments not included in wages and salaries (e.g., severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund), sick benefits (taken during the period of employment), compensatory and care benefits, income in a non-monetary form (paid by the employer);*
- 2) *income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it (i.e., the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees). This income is reduced by taxes connected with tending a private farm in agriculture and since 2004 increased by subsidies for agriculture;*
- 3) *income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture) and income from practising a learned profession, that was spend on consumer goods and services for household needs as well as for investments with a residential character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or house);*
- 4) *income from property (interests, shares in profits from economic activity, dividends, balance surplus in co-operatives) and income from rental of real estate (i.e. revenues minus investments and possible taxes) not connected with the conducted economic activity;*
- 5) *income from social security benefits and social assistance benefits, which includes, i.a.: retirement pay, pensions, unemployment benefits, pre-retirement benefits and allowances, family allowances (until 30 IV 2004 — family, nursing, child-care benefits only as well as alimony paid from the Alimony Fund), social pension, monetary and non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Welfare, scholarships as well as since 2005, early retirement pay for farmers;*
- 6) *other income, which includes, i.a.: gifts (i.a. private alimony), insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.*

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

5. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory). Do wydatków nie zalicza się funduszu remontowego (do 2004 r. fundusz remontowy uwzględniano w opłatach za najem mieszkania w pozycji „użytkowanie mieszkania i nośniki energii”).

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty od osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie z Klasyfikacją Spożycia Indywidualnego według Celu do Badania Budżetów Gospodarstw Domowych (COICOP/HBS), zgodnie z nomenklaturą przyjętą na lata 1997–2000, 2005–2008 i 2009–2012.

6. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

5. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, the value of articles received gratis as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, refrigerators, television sets). Expenditures do not include renovation fund (payment for rentals for housing include renovation fund up to 2004 in item “housing, water, electricity, gas and other fuels”).

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; private alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.

Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with the Classification of Individual Consumption by Purpose for the Household Budget Survey (COICOP/HBS), according to the nomenclature for 1997–2000, 2005–2008 and 2009–2012.

6. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, received gratis as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

TABL. 1 (94). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	3939	4684	5299	5366	<i>Households included in the survey</i>
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	2,92	2,99	2,78	2,74	<i>Average number of persons in a household</i>
w tym:					<i>of which:</i>
pracujących	1,14	1,16	1,21	1,18	<i>employed</i>
podlegających świadczeniom z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej	0,79	0,76	0,72	0,72	<i>receiving social security benefits and social assistance benefits</i>
w tym emeryturę lub rentę	x	0,63	0,63	0,64	<i>of which retirement pay or pension</i>
pozostających na utrzymaniu	0,97	1,00	0,78	0,78	<i>dependents</i>

TABL. 2 (95). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBE**
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY AVAILABLE INCOME PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Dochód rozporządzalny	750,26	937,97	1336,46	1438,73	<i>Available income</i>
w tym:					<i>of which:</i>
z pracy najemnej	399,65	496,56	772,59	820,62	<i>from hired work</i>
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	37,09	43,00	54,98 ^a	60,57	<i>from a private farm in agriculture</i>
z pracy na własny rachunek	70,38	91,54 ^b	141,32	156,16	<i>from self-employment</i>
ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej	200,71	254,92	299,73	331,73	<i>from social security benefits and social assistance benefits</i>
Dochód do dyspozycji	723,94	904,88	1286,55	1385,09	<i>Disposable income</i>

a, b Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: *a* — 12,95%, *b* — 11,01%.

a, b Relative error of estimates exceeds 10% and equals: *a* — 12,95%, *b* — 11,01%.

TABL. 3 (96). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY EXPENDITURES PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Wydatki ogółem ^a	704,11	817,21	1147,27	1233,28	<i>Total expenditures^a</i>
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^b	677,80	784,11	1097,36	1179,64	<i>of which consumer goods and services^b</i>
w tym:					<i>of which:</i>
żywność i napoje bezalkoholowe	203,70	211,78	257,23	267,91	<i>food and non-alcoholic beverages</i>
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe ..	21,04	21,65	29,09	32,85	<i>alcoholic beverages, tobacco</i>
odzież i obuwie	43,29	44,53	69,48	69,91	<i>clothing and footwear</i>
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	118,50	155,20	201,33	228,63	<i>housing, water, electricity, gas and other fuels</i>
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	36,60	42,25	61,57	70,55	<i>furnishings, household equipment and routine maintenance of the house</i>
zdrowie	34,25	41,69	62,15	69,92	<i>health</i>
w tym artykuły farmaceutyczne	x	x	31,76	35,34	<i>of which pharmaceutical products</i>
transport	68,98	74,79	133,25	141,52	<i>transport</i>
łącność	28,43	46,15	54,68	54,78	<i>communication</i>
rekreacja i kultura	55,98	66,96	108,15	112,49	<i>recreation and culture</i>
edukacja ^c	13,69	15,72	19,18	19,95	<i>education^c</i>
restauracje i hotele	12,88	15,01	29,06	32,89	<i>restaurants and hotels</i>
inne towary i usługi	35,54	44,45	63,19	69,36	<i>miscellaneous goods and services</i>
w tym higiena osobista	x	x	35,11	38,89	<i>of which personal care</i>

a Od 2005 r. dane nie obejmują funduszu remontowego, który został zaklasyfikowany do rozchodów kapitałowych; do 2004 r. fundusz remontowy uwzględniano w opłatach za najem mieszkania w pozycji „użytkowanie mieszkania i nośniki energii”. *b* Łącznie z kieszonkowym niewuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. *c* Łącznie z wychowaniem przedszkolnym.

a Since 2005 data do not include renovation fund which was classified as capital out going; until 2004 house renovation fund was included to actual rental for housing in item “housing, water, electricity, gas and other fuels”. *b* Including pocket money not considered in items by types of expenditures. *c* Including pre-school education.

TABL. 4 (97). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH
NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS
IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe w kg	9,38	8,46	7,38	7,03	Bread and cereals in kg
w tym pieczywo	6,70	5,87	4,88	4,61	of which bread
Mięso w kg	5,61	5,51	5,61	5,51	Meat in kg
w tym przetwory mięsne i inne produkty zawierające mięso.....	x	x	2,48	2,47	of which meat preparations and other products containing meat
Ryby ^a w kg	0,47	0,43	0,50	0,47	Fish ^a in kg
Mleko ^b w l	5,31	4,25	3,56	3,44	Milk ^b in l
Jogurty i napoje mleczne w kg	x	0,61	0,73	0,81	Yoghurt and milk-based beverages in kg
Sery w kg	0,93	0,94	0,97	1,01	Cheese in kg
Jaja w szt.	14,26	13,83	12,60	12,39	Eggs in units
Oleje i pozostałe tłuszcze w kg	1,48	1,42	1,31	1,27	Oils and fats in kg
w tym masło	x	x	0,26	0,26	of which butter
Owoce ^c w kg	4,42	4,02	4,14	4,22	Fruit ^c in kg
Warzywa ^c w kg	12,74	12,20	10,72	10,29	Vegetables ^c in kg
w tym ziemniaki	x	x	5,11	4,80	of which potatoes
Cukier w kg	1,76	1,53	1,42	1,34	Sugar in kg
Napoje bezalkoholowe w l.....	x	x	8,01	8,73	Non-alcoholic beverages in l

^a Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garnażeryjnych i panierowanych. ^b Bez zagęszczonego i w proszku. ^c Nasiona i pestki jadalne uwzględniono: do 2004 r. — w grupie warzywa, a od 2005 r. — w grupie owoce.

^a Excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products. ^b Excluding condensed and powdered milk. ^c Edible seeds included: until 2004 among vegetables and since 2005 among fruit.

TABL. 5 (98). GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY
TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a
HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Chłodziarka	97,3	96,6	98,9	99,0	Refrigerator
Zamrażarka	33,3	34,7	22,5	22,1	Freezer
Automat pralniczy	69,7	79,9	85,9	88,1	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	x	7,0	12,5	15,4	Dishwasher
Kuchenka mikrofalowa	x	33,9	43,4	46,3	Microwave oven
Samochód osobowy	46,7	48,1	55,6	58,0	Passenger car
Odtwarzacz płyt kompaktowych	x	x	17,5	17,4	Compact disc player
Zestaw do odbioru, rejestracji i odtwarzania dźwięku (wieża)	34,4	44,2	43,9	42,1	Hi-fi stereo music system
Odbiornik telewizyjny	x	98,3	97,7	97,0	Television set
Odtwarzacz DVD	x	x	49,7	54,3	DVD player
Telefon komórkowy	x	68,1	85,6	87,8	Mobile phone
Magnetowid, odtwarzacz wideo	54,3	51,6	36,1	30,3	Videorecorder, video player
Zestaw kina domowego	x	x	13,6	14,5	Home theatre set
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	45,4	41,4	51,6	54,2	Satellite or cable television equipment
Aparat fotograficzny cyfrowy	x	x	x	47,9	Digital camera
Komputer osobisty	17,9	42,0	59,7	63,8	Personal computer
w tym z dostępem do Internetu	x	26,9	49,4	56,5	of which with access to the Internet
Drukarka	x	x	39,1	41,4	Printer

^a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów.

^a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters.

DZIAŁ IX

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego, z wyjątkiem danych o komunikacji miejskiej opracowanych metodą przedsiębiorstw.

Definicję **metody przedsiębiorstw** podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 6 na str. 21.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej bez połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów. Ponadto informacje o sieci gazowej uwzględniają dane o sieci przesyłowej.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **połączenia wodociągowe i kanalizacyjne** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) oraz **połączenia gazowe** prowadzące do budynków (łącznie z budynkami niemieszkalnymi) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji — z siecią ogólnospławną.

3. **Zródło uliczne** jest urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

4. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci oraz ludność korzystającą z wodociągu poprzez źródła podwórzowe i uliczne (urządzenia zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego), a w przypadku kanalizacji — wpusty kanalizacyjne.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalację gazu z sieci (bez korzystających z gazomierzy zbiorczych).

CHAPTER IX

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind of activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity, with the exception of data regarding urban area transportation compiled using the enterprise method.

The definition of the **enterprise method** is given in the general notes to the Yearbook, item 6 on page 21.

Data regarding municipal installations concern operative installations.

2. Information regarding the **length of the water-line and gas-line network** concerns distribution network excluding connections leading to residential buildings and other constructions. Moreover information regarding gas-line network includes data on the transmission (main) network.

Data regarding the **length of the sewerage network**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewerage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water-line and sewerage connections leading to residential buildings (including buildings with multiple residents, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) and **gas-line connections** leading to buildings (included non-residential buildings) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in case of the sewerage system — with the main drainage system.

3. As **street spring** we mean a device connected with the water supply system, used by population as direct source of water supply.

Data regarding consumption of water in households includes quantity of water collected from water-line system by facilities installed in building.

4. Data regarding the **users of water-line systems and sewerage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system as well as the population using a water-line system through a common courtyard or street outlet (equipment connected to the street water-line conduit), and in the case of sewerage — sewerage inlets.

Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas-line system (excluding consumers using collective gas-meters).

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

5. Dane o **liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej** od 2005 r. obejmują gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Dane o **liczbie odbiorców gazu** podano bez odbiorców korzystających z gazomierzy zbiorczych.

Dane o **zużyciu gazu** odnoszą się do wszystkich gospodarstw domowych.

Dane o **zużyciu energii elektrycznej i gazu z sieci** w gospodarstwach domowych (w tym również zużycie w gospodarstwach domowych prowadzących drobną działalność usługową) ustalono w oparciu o zaliczkowy system opłat.

6. Informacje z zakresu **ciepłownictwa** obejmują budynki mieszkalne oraz budynki urzędów i instytucji ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służących do przesyłania i dystrybucji czynnika grzejącego do odbiorcy zgodnie z ustawą z dnia 10 IV 1997 r. Prawo energetyczne (Dz.U. Nr 54, poz. 348 z późn. zm.).

Dane w tabl. 4 dotyczą budynków i lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy, niezależnie od źródeł wytwarzania energii cieplnej (własnych lub obcych).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z urządzeniami w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

7. Informacje o **komunikacji miejskiej naziemnej** dotyczą **komunikacji autobusowej, tramwajowej i trolejbusowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej publicznych i prywatnych. W danych o komunikacji autobusowej uwzględniono również autobusy pospieszne i mikrobusy oraz obsługę ruchu podmiejskiego i międzymiastowego; dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw Państwowej Komunikacji Samochodowej obsługujących niektóre miasta oraz linii i tras komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, tramwajowych, trolejbusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

8. Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, a także u innych wytwórców odpadów (bez odpadów niebezpiecznych), które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Data regarding the population using the water-line system, the sewerage system and the gas-line system also include the population in collective accommodation facilities.

5. Data regarding the **number of consumers and the consumption of electricity** from 2005 include households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.

Data regarding the **number of consumers using gas from gas-line** excluding consumers using collective gas-meters.

Data regarding the **consumption of gas from gas-line** concern all the households.

Data regarding the **consumption of electricity and gas from the gas-line system** in households (as is consumption in households conducting small-scale service activity) is established on the basis of an estimated system of payments.

6. Information within the range of **heating** regards dwellings as well as offices and institutions with central heating within transmission thermal-line — which is considered as a system of connected and collaborating conduits leading heating medium to distribution line according to Law from 10 IV 1997 Energetic law (Journal of Laws No. 54, item 348 with later amendments).

Data in table 4 apply to the buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organizations and by housing co-operatives or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own and other).

Boiler-house is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.

7. Information regarding **urban ground transport** concerns **bus, tram and trolley-bus communication** and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies. In the data regarding bus service, express buses and minibuses as well as suburban and inter-city service have been also included; data do not include the activity of the Państwowa Komunikacja Samochodowa enterprises servicing some urban areas as well as transport lines and routes exclusively servicing work places.

Transport line is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles marked with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus, tram and trolley-bus lines over which vehicles marked with separate numbers or letters travel.

8. Data on **municipal waste** concern the waste produced in households, and also at other waste producers (excluding hazardous waste), which in respect of its character or composition is similar to the waste produced in households.

Informacje o odpadach komunalnych podaje się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 IX 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. Nr 112, poz. 1206).

9. Dane o nieczystościach ciekłych dotyczą nieczystości pochodzących z gospodarstw domowych, budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą — w przypadku gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

10. Parki spacerowo-wypoczynkowe są to tereny zieleni o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, place, aleje spacerowe, ławki itp.

Zieleńce są to obiekty o powierzchni poniżej 2 ha, w których funkcji dominuje wypoczynek.

Tereny zieleni osiedlowej występują przy zabudowie mieszkaniowej, pełnią funkcję wypoczynkową, izolacyjną.

Mieszkania

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotele pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkałych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię — jeśli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o **liczbie izb w mieszkaniach** uwzględniają także izby użytkowane stale i wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z ulicy, podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

Information on municipal waste is quoted according to regulation of the Minister of Environment of 27 IX 2001 on catalogue of waste (Journal of Laws No. 112, item 1206).

9. Data on liquid waste concern waste which comes from households, public buildings and buildings of units running a business — in case they are not discharged by sewerage system.

10. Strolling and recreational parks are green areas of at least 2 ha in size, maintained for the recreational needs of the population, featuring roads, squares, walkways, benches, etc.

Lawns are areas of less than 2 ha in size, in which recreational activity dominates.

Estate green belts are located in residential areas and are used for the purposes of recreation and isolation.

Dwellings

1. Information regarding **dwelling stocks and completed dwellings** concerns dwellings, as well as rooms and the usable floor space in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

A dwelling is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

A room is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Data regarding the **number of rooms in dwellings** also include rooms used regularly and exclusively to conduct economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from the street, courtyard or from a common space in the building.

The usable floor space of a dwelling is the total usable floor space of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.

2. Dane o **zasobach mieszkaniowych** opracowano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych — według stanu w dniu 31 XII, w każdorazowym podziale administracyjnym.

Bilanse zasobów mieszkaniowych sporządza się dla okresów międzypisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego, przyjmując od 2002 r. za podstawę mieszkania zamieszkałe i niezamieszkałe oraz uwzględniając przyrosty i ubytki zasobów mieszkaniowych. Do 2001 r. dane o zasobach mieszkaniowych dotyczyły tylko mieszkań zamieszkałych.

3. W zasobach mieszkaniowych za podstawę obliczenia przeciętnej liczby osób na mieszkanie i na izbę przyjęto od 2002 r. ogólną liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII. Do 2001 r. przyjmowano ustaloną szacunkowo liczbę faktycznie zamieszkałą w mieszkaniach.

4. Informacje o **mieszkaniach, powierzchni użytkowej mieszkań** oraz o **izbach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Informacje o efektach:

- **budownictwa spółdzielczego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni;
- **budownictwa komunalnego (gminnego)** dotyczą mieszkań realizowanych w całości z budżetu gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym);
- **budownictwa zakładowego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
- **budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
- **budownictwa społecznego czynszowego** dotyczą mieszkań realizowanych przez towarzystwa budownictwa społecznego (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego;
- **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne (prowadzące i nieprowadzące działalności gospodarczej), kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.

2. *Data regarding dwelling stocks have been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks, as of 31 XII, in each administrative division.*

The balances of dwelling stocks are estimated for the periods between censuses on the basis of results from last census since 2002 assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increases and decreases of dwelling stocks. Until 2001 data on dwelling stocks concerned only inhabited dwellings.

3. *In dwelling stocks as the basis for calculating the average number of persons per dwelling and per room since 2002 the total number of population as of 31 XII was used. Until 2001 estimated population inhabited in dwellings on actual fact was used.*

4. *Information regarding dwellings, usable floor space of dwellings as well as regarding rooms completed concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.*

Information regarding the results of:

- **co-operative construction** concerns dwellings completed by housing co-operatives, designed for persons being members of these co-operatives;
- **municipal (gmina) construction** concerns dwellings realized in full from the gmina budget (primarily with a public assistance or intervention character);
- **company construction** concerns dwellings completed by companies (of the public and private sectors), designed for meeting the residential needs of the employees of these companies (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);
- **construction for sale or rent** concerns dwellings completed by various investors in order to achieve a profit (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);
- **public building society** concerns dwellings built by public building societies (operating on a non-profit basis) utilizing credit granted by the National Housing Fund;
- **private construction** concerns dwellings completed by natural persons (conducting or not conducting economic activity), churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent.

Infrastruktura komunalna

Municipal infrastructure

TABL. 1 (99). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
 Stan w dniu 31 XII
WATER-LINE AND SEWERAGE SYSTEMS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km					Distribution network in km
Wodociągowa	24622,8	33599,6	38503,3	39066,0	Water-line
miasta	5860,8	6758,6	7158,7	7194,5	urban areas
wieś	18762,0	26841,0	31344,6	31871,5	rural areas
Kanalizacyjna ^a	5031,6	7356,0	8905,5	9695,4	Sewerage ^a
miasta	4087,1	5041,6	5580,7	5833,5	urban areas
wieś	944,5	2314,4	3324,8	3861,9	rural areas
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych					Connections leading to residential buildings
Wodociągowe	426642	570801	641425	655664	Water-line system
miasta	172867	213432	226472	233671	urban areas
wieś	253775	357369	414953	421993	rural areas
Kanalizacyjne	109702	188232	228297	241230	Sewerage system
miasta	91694	136680	155206	160487	urban areas
wieś	18008	51552	73091	80743	rural areas
Zdroje uliczne	1522	1155	1021	856	Street outlets
Miasta	893	719	605	513	Urban areas
Wieś	629	436	416	343	Rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³	205,2	191,6	191,4	185,5	Consumption of water from water-line systems in households (during the year) in hm³
Miasta:					Urban areas:
w hm ³	173,7	147,5	141,2	135,5	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	52,5	44,3	42,0	40,2	per capita in m ³
Wieś w hm ³	31,6	44,1	50,2	50,0	Rural areas in hm ³
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm³	248,3	210,2	200,6	193,8	Waste water discharged by sewerage system (during the year) in hm³

^a Łącznie z kolektorami.
^a Including collectors.

TABL. 2 (100). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIENIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000 ^a	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	1483,9	1960,0	2026,3	2062,0	Consumers (as of 31 XII) in thous.
Miasta	1259,7	1377,3	1441,4	1469,7	Urban areas
Wieś	224,2	582,7	584,9	592,3	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku)					Consumption (during the year)
W GWh	3076,0	4086,3	4465,1	4527,9	In GWh
miasta	2554,2	2786,5	3009,4	3014,9	urban areas
wieś	521,9	1299,8	1455,6	1513,0	rural areas
W kWh:					In kWh:
miasta: na 1 mieszkańca	772,9	836,0	895,8	894,8	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę	2038,7 ^b	2023,2	2087,8	2051,3	per consumer
wieś — na 1 odbiorcę	2230,7	2488,5	2554,7	rural areas — per consumer

^a Bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania był dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.
^b Do przeliczeń przyjęto przeciętną liczbę odbiorców w roku.

Źródło: dane Ministerstwa Gospodarki.

^a Excluding households in which the main source of maintenance was income from a private farm in agriculture. ^b The average number of consumers during the year was used in calculations.

Source: data of the Ministry of Economy.

TABL. 3 (101). SIĘĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIĘCI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
 Stan w dniu 31 XII
GAS-LINE SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS-LINE SYSTEM IN HOUSEHOLDS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009			SPECIFICATION
			ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć rozdzielcza i przesyłowa w km.....	12983,1	13776,8	14049,8	6643,0	7406,8	Distribution and transmission network in km of which transmission
w tym przesyłowa	1900,3	1885,2	1878,2	148,1	1730,1	
Połączenia prowadzące do budyn- ków mieszkalnych i niemieszkal- nych.....	287569 ^a	333251	343622	229176	114446	Connections leading to residential and non-residential buildings
Odbiorcy gazu z sieci w tys.	1101,0	1142,2	1150,0	1047,1	102,9	Consumers of gas from gas-line system in thous.
Zużycie gazu z sieci ^b (w ciągu roku):						Consumption of gas from gas-line system ^b (during the year):
w hm ³	699,8	716,8	748,1	589,4	158,7	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	135,9	138,0	143,5	174,9	86,0	per capita in m ³

^a Dotyczy tylko budynków mieszkalnych. ^b W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami.

^a Concerns only residential buildings. ^b Consumption of gas in natural units on the basis of which settlements with clients occur.

TABL. 4 (102). OGRZEWNICTWO
 Stan w dniu 31 XII
HOUSE-HEATING
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009			SPECIFICATION
			ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła w km	2932,4	3025,2*	3004,0	2893,3	110,7	Heating network in km of which transmission
w tym przesyłowa	1786,7	1850,2*	1840,3	1781,3	59,0	
Kotłownie	1745	1200*	1198	842	356	Boiler rooms
Sprzedaż energii cieplnej (w ciągu roku) w GJ	34359816	41366884	41304411	41227181	77231	Sale of heating energy (during the year) in GJ
Kubatura budynków ogrzewanych centralnie w dam ³	322295	353529*	350923	346931	3993	Cubature of buildings with central heating in dam ³ of which residential buildings
w tym budynków mieszkalnych....	218297	239801*	237535	236140	1395	

TABL. 5 (103). LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIĘCI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ
POPULATION USING WATER-LINE, SEWERAGE AND GAS-LINE SYSTEMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009			SPECIFICATION
			ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Ludność w tys. — korzystająca ^a z:						Population in thous. — using ^a : water-line system sewerage system gas-line system
wodociągu	4147,9	4302,9*	4340,9	3067,0	1273,9	
kanalizacji	2981,2	3126,9*	3178,9	2875,5	303,4	
gazu	2761,3	2818,4	2868,4	2550,3	318,2	Population — in % of total popula- tion — using ^a :
Ludność — w % ogółu ludności — korzystająca ^a z:						water-line system sewerage system gas-line system
wodociągu	80,4	82,7*	83,1	90,9	69,0	
kanalizacji	57,8	60,1	60,9	85,2	16,4	
gazu	53,5	54,2	54,9	75,6	17,2	

^a Dane szacunkowe.

^a Estimated data.

TABL. 6 (104). **ODPADY KOMUNALNE I NIECZYSTOŚCI CIEKŁE^a**
MUNICIPAL WASTE AND LIQUID WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009		SPECIFICATION
			ogółem total	w tym z gospodarstw domowych of which from households	
Odpadki komunalne zebrane ^b w tys. t	1500,0	1681,9	1556,9	988,1	Municipal waste collected ^b in thous. t
zmieszane	1446,6	1560,3	1433,1	923,6	mixed
w tym wysegregowane	8,0	25,6	119,4	.	of which segregated
miasta	1295,9	1332,9	1180,9	746,3	urban areas
wieś	150,8	227,4	252,2	177,3	rural areas
zebrane selektywnie	53,4	121,6	123,8	64,5	collected separately
w tym:					of which:
papier i tektura	25,4	40,2	32,9	12,7	paper and cardboard
szkło	12,1	20,6	23,5	15,9	glass
tworzywa sztuczne	6,4	11,0	12,9	8,4	plastic
metale	1,6	2,1	3,5	2,4	metals
Nieczystości ciekłe ^c wywiezione w dam ³	3429,2	5065,2	4659,4	2870,7	Liquid waste ^c removed in dam ³
miasta	1952,2	2858,0	2453,4	1567,5	urban areas
wieś	1477,0	2207,1	2206,0	1303,2	rural areas

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 169 i ust. 9 na str. 170. ^b Dane szacunkowe. ^c Gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.
^a See general notes, item 8 on page 169 and item 9 on page 170. ^b Estimated data. ^c Collected temporarily in cesspools.

TABL. 7 (105). **SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH**
LANDFILL SITES WITH MUNICIPAL WASTE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Czynne składowiska kontrolowane (stan w dniu 31 XII):							Controlled landfill sites in operation (as of 31 XII):
liczba	75	89	84	77	14	63	number
powierzchnia w ha	242,5	284,9	285,3	288,2	73,8	214,4	area in ha
Zrekultywowana powierzchnia kontro- lowanych składowisk (w ciągu roku) w ha	12,8	3,5	5,2	0,5	—	0,5	Reclaimed area of controlled landfill sites (during the year) in ha
czynnych	7,7	—	5,2	—	—	—	in operation
o zakończonej eksploatacji (zamk- nięte)	5,1	3,5	—	0,5	—	0,5	exploitation completed

TABL. 8 (106). **KOMUNIKACJA MIEJSKA^a**

Stan w dniu 31 XII
URBAN TRANSPORT^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Sieć komunikacyjna — linie w km.....	5107	5550	7460	7033	Transport network — lines in km
autobusowe.....	} 5094	5080	7013	6624	bus
tramwajowe.....		453	424	386	tram
metro.....	13	17	23	23	metro
Tabor:					Fleet of:
autobusy: w sztukach.....	2139	2081	2303	2552	buses: in units
liczba miejsc w tys.	280,5	274,6	291,4	289,0	number of seats in thous.
tramwaje: w sztukach.....	869	859	875	872	trams: in units
liczba miejsc w tys.	110,4	109,2	112,4	112,1	number of seats in thous.
metro: wagony.....	84	168	210	240	metro: wagons
liczba miejsc w tys.	15,8	31,9	40,0	62,4	number of seats in thous.
Przewozy pasażerów ^b (w ciągu roku) w mln:					Transport of passengers ^b (during the year) in mln:
komunikacja naziemna.....	950	882	952	1065	ground transport
komunikacja podziemna — metro.....	58	93	120	135	underground transport — metro

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Dane szacunkowe.
^a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. ^b Estimated data.

TABL. 9 (107). **TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ**

Stan w dniu 31 XII
GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE AREA GREEN BELTS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000 ^a	2005		2008		2009		SPECIFICATION
		ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	
OGÓŁEM w ha.....	5814,4	5684,7	5300,5	5741,5	5206,5	6374,9	5721,8	TOTAL in ha
Tereny zieleni miejskiej ogólnodostępnej:								Generally accessible urban area green belts:
parki spacerowo-wypoczynkowe.....	1793,9	1784,4	1499,8	1985,0	1592,8	2028,2	1600,4	strolling-recreational parks
zieleńce.....	586,7	735,2	652,4	760,2	661,3	767,3	663,0	lawns
Tereny zieleni osiedlowej.....	3433,8	3165,1	3148,3	2996,3	2952,4	3579,4	3458,4	Estate green belts
W % POWIERZCHNI OGÓLNEJ WOJEWÓDZTWA^b	2,7	0,2	2,5	0,2	2,4	0,2	2,7	IN % OF TOTAL AREA SPACE OF THE VOIVODSHIP^b

^a Dane dotyczą zieleni w miastach. ^b W przypadku miast obliczono w % powierzchni miast.
^a Data concern area green belts. ^b For urban areas, calculated in % urban areas space.

Mieszkania

Dwellings

TABL. 10 (108). **ZASOBY MIESZKANIOWE^a**
 Stan w dniu 31 XII
DWELLING STOCKS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009			SPECIFICATION
			ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Mieszkania w tys.	1875,5	1963,6	2000,7	1429,9	570,8	Dwellings in thous.
Izby w mieszkaniach w tys.	6576,5	6911,8	7049,7	4792,0	2257,7	Rooms in dwellings in thous.
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	125936,8	134366,2	137856,8	88590,5	49266,3	Usable floor space of dwellings in thous. m ²
Przeciętna w zasobach:						Dwelling stocks, average:
liczba izb w mieszkaniu	3,51	3,52	3,52	3,35	3,96	number of rooms in a dwelling
powierzchnia użytkowa w m ² :						usable floor space in m ² :
1 mieszkania	67,1	68,4	68,9	62,0	86,3	per dwelling
na 1 osobę	24,4	25,8	26,4	26,3	26,7	per person
liczba osób na:						number of persons:
1 mieszkanie	2,75	2,65	2,61	2,36	3,24	per dwelling
1 izbę	0,78	0,75	0,74	0,70	0,82	per room

^a Na podstawie bilansów.

^a Based on balances.

TABL. 11 (109). **MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE^a**
 Stan w dniu 31 XII
DWELLINGS FITTED WITH INSTALLATIONS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Mieszkania — w % — wyposażone w Dwellings — in % — fitted with					
	wodociąg water-line system	ustęp lavatory	łazienkę bathroom	gaz z sieci gas from gas-line system	centralne ogrzewanie central heating	
OGÓŁEM	2005	92,5	86,9	85,6	59,2	81,4
TOTAL	2008	93,7	88,1	86,9	59,5	82,3
	2009	93,8	88,4	87,2	60,4	82,7
Miasta	2005	97,7	95,5	93,5	77,4	89,7
Urban areas	2008	97,9	95,8	93,9	76,7	90,3
	2009	98,0	96,0	94,1	77,2	90,6
Wieś.....	2005	79,7	65,7	66,2	14,7	61,1
Rural areas	2008	83,1	68,9	69,5	16,8	62,4
	2009	83,4	69,4	69,9	18,4	62,9

^a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych.

^a Based on balances of net dwelling stocks.

TABL. 12 (110). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Mieszkania	25186	28241	38154	38985	Dwellings
miasta.....	22078	22037	29149	30703	urban areas
wieś.....	3108	6204	9005	8282	rural areas
Spółdzielcze.....	9719	2556	2467	1683	Co-operative
Komunalne (gminne).....	141	653	450	743	Municipal (gmina)
Zakładowe.....	311	138	39	85	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ...	7740	13543	20951	23294	For sale or rent
Spoleczne czynszowe.....	885	817	203	502	Public building society
Indywidualne.....	6390	10534	14044	12678	Private
miasta.....	3701	5178	6148	5473	urban areas
wieś.....	2689	5356	7896	7205	rural areas
Mieszkania na 1000 zawartych mał- żeństw	904	1019	1123	1170	Dwellings per 1000 marriages con- tracted
Miasta.....	1265	1246	1369	1467	Urban areas
Wieś.....	298	618	710	668	Rural areas
Izby	96023	107227	148074	147006	Rooms
miasta.....	79400	73948	98383	100485	urban areas
wieś.....	16623	33279	49691	46521	rural areas
Spółdzielcze.....	33056	7037	7432	4871	Co-operative
Komunalne (gminne).....	384	1385	913	1789	Municipal (gmina)
Zakładowe.....	1203	474	110	296	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ...	24316	36897	61750	67752	For sale or rent
Spoleczne czynszowe.....	2576	2268	613	1382	Public building society
Indywidualne.....	34488	59166	77256	70916	Private
miasta.....	19457	28468	32303	28788	urban areas
wieś.....	15031	30698	44953	42128	rural areas
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	2198237	2645200	3710319	3725537	Usable floor space of dwellings in m²
miasta.....	1798520	1807988	2412698	2479301	urban areas
wieś.....	399717	837212	1297621	1246236	rural areas
Spółdzielcze.....	711000	155340	157716	99499	Co-operative
Komunalne (gminne).....	6151	25987	18038	33624	Municipal (gmina)
Zakładowe.....	25388	7826	2904	3894	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ...	539768	858972	1468092	1634353	For sale or rent
Spoleczne czynszowe.....	44959	39215	10131	22800	Public building society
Indywidualne.....	870971	1557860	2053438	1931367	Private
miasta.....	503584	774437	877499	799625	urban areas
wieś.....	367387	783423	1175939	1131742	rural areas

TABL. 12 (110). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA (dok.)
DWELLINGS COMPLETED (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	87,3	93,7	97,2	95,6	Average usable floor space per dwelling in m²
miasta.....	81,5	82,0	82,8	80,8	urban areas
wieś.....	128,6	134,9	144,1	150,5	rural areas
Spółdzielcze.....	73,2	60,8	63,9	59,1	Co-operative
Komunalne (gminne).....	43,6	39,8	40,1	45,3	Municipal (gmina)
Zakładowe	81,6	56,7	74,5	45,8	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ...	69,7	63,4	70,1	70,2	For sale or rent
Spoleczne czynszowe.....	50,8	48,0	49,9	45,4	Public building society
Indywidualne.....	136,3	147,9	146,2	152,3	Private
miasta.....	136,1	149,6	142,7	146,1	urban areas
wieś.....	136,6	146,3	148,9	157,1	rural areas

TABL. 13 (111). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

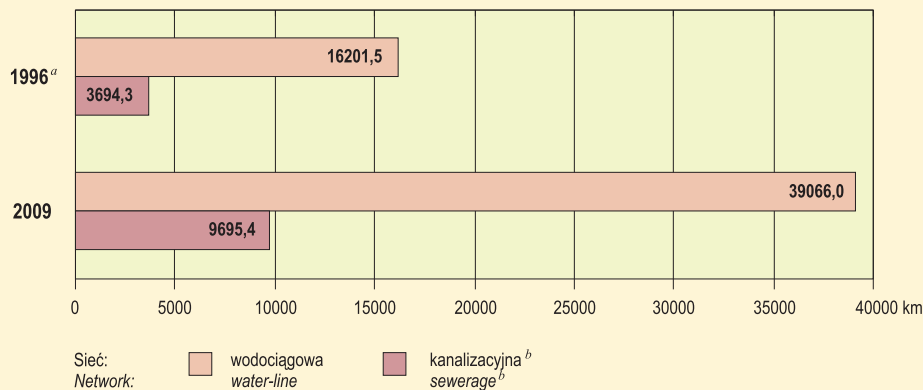
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W budynkach indywidualnych In private buildings					W budynkach poza indywidualnymi In non-private buildings					
		razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb in % of total — dwellings with specified number of rooms				razem total	w % razem — mieszkania o liczbie izb in % of total — dwellings with specified number of rooms				
			1	2	3	4 i więcej and more		1	2	3	4 i więcej and more	
OGÓŁEM.....	2000	25186	6390	0,4	5,1	10,3	84,3	18796	3,1	23,7	36,7	36,5
TOTAL	2005	28241	10534	0,4	2,5	7,6	89,5	17707	10,2	36,1	33,8	19,9
	2008	38154	14044	0,2	2,7	7,7	89,5	24110	6,3	32,3	36,1	25,3
	2009	38985	12678	0,6	3,4	7,2	88,8	26307	6,4	35,5	33,9	24,2
Miasta..... Urban areas	2000	22078	3701	0,6	6,8	12,5	80,1	18377	3,1	24,0	36,7	36,2
	2005	22037	5178	0,7	3,4	10,0	85,9	16859	10,6	36,1	34,0	19,4
	2008	29149	6148	0,5	4,2	10,8	84,6	23001	6,6	33,3	36,4	23,7
	2009	30703	5473	1,3	6,3	11,6	80,8	25230	6,6	36,0	34,2	23,2
Wieś..... Rural areas	2000	3108	2689	0,1	2,6	7,1	90,1	419	2,9	12,4	35,6	49,2
	2005	6204	5356	0,1	1,7	5,3	92,9	848	3,3	36,1	30,1	30,5
	2008	9005	7896	0,0	1,5	5,2	93,3	1109	0,8	12,4	29,4	57,4
	2009	8282	7205	0,1	1,2	3,8	94,9	1077	1,3	24,5	25,5	48,7

SIEĆ ROZDZIELCZA WODOCIĄGOWA I KANALIZACYJNA

Stan w dniu 31 XII

WATER-LINE AND SEWERAGE DISTRIBUTION NETWORK

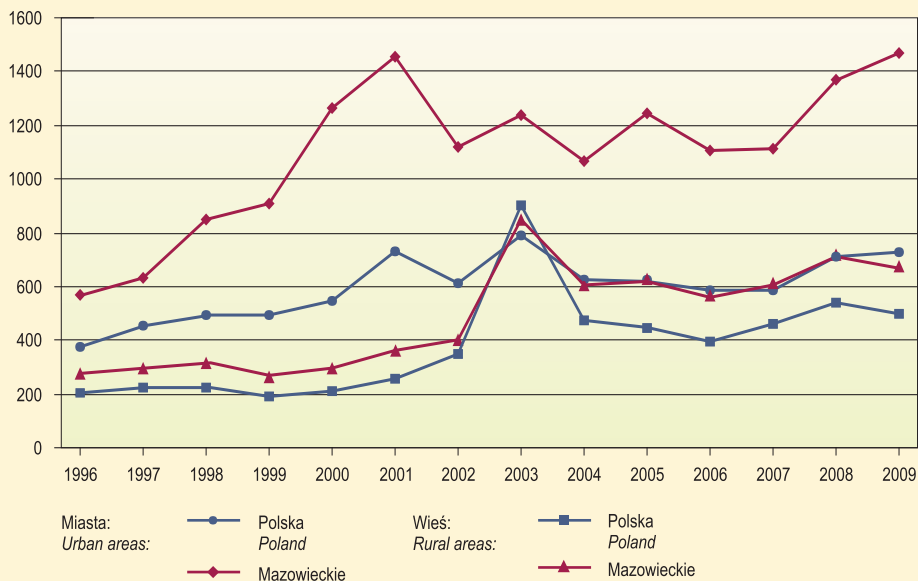
As of 31 XII

^a Dane obliczono zgodnie z podziałem administracyjnym obowiązującym w dniu 1 I 1999 r. ^b Łącznie z kolektorami.

^a Data were calculated according to administrative division as of 1 I 1999. ^b Including collectors.

MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a NA 1000 ZAWARTYCH MAŁŻEŃSTW DWELLINGS COMPLETED^a PER 1000 MARRIAGES CONTRACTED

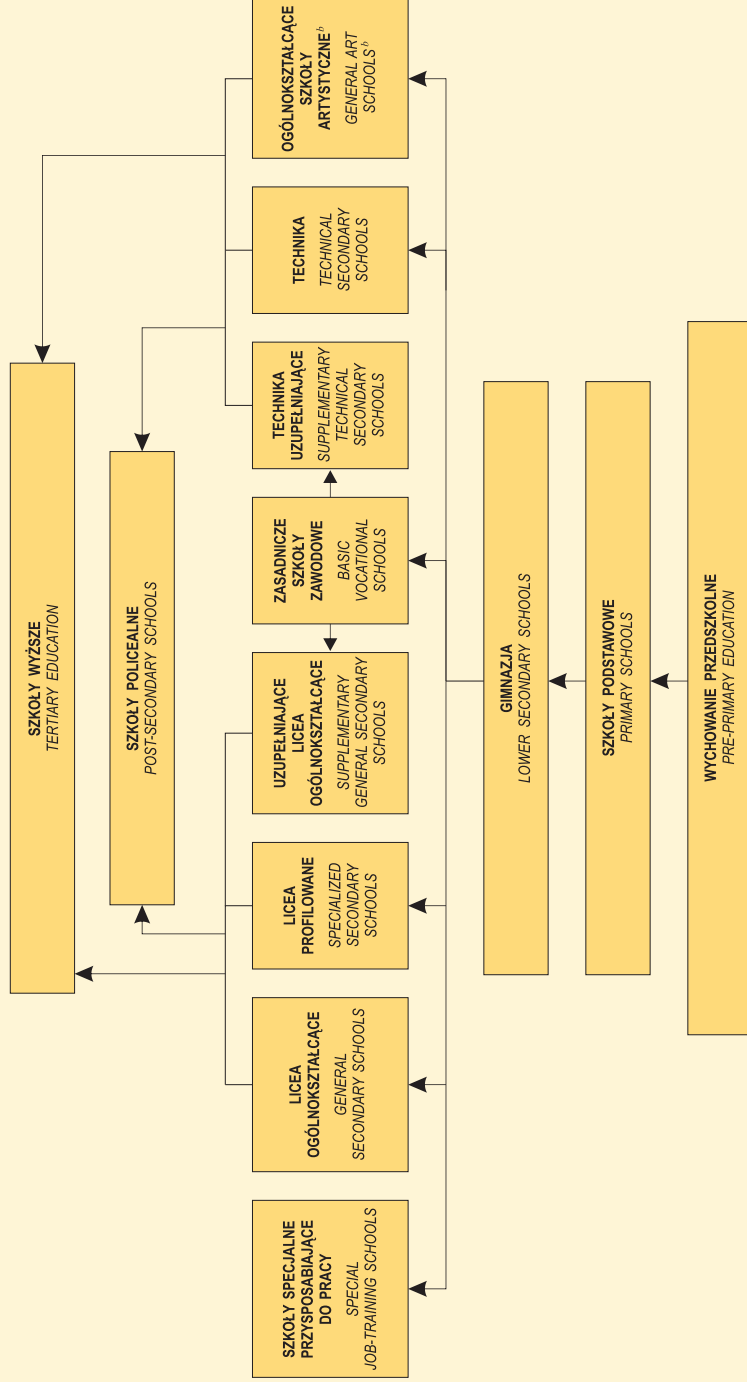
^a Znaczny wzrost liczby mieszkań w 2003 r. wynika z dopełnienia formalności prawnych związanych z zakończeniem robót przez inwestorów — zwłaszcza indywidualnych — przed wejściem w życie zmian do ustawy Prawo budowlane (tekst jednolity: Dz.U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118).

U w a g a. Dane dla lat 1996—1998 obliczono zgodnie z podziałem administracyjnym obowiązującym w dniu 1 I 1999 r.

^a A considerable growth in the number of completed dwellings in 2003 was connected with fulfilment of legal formalities connected with completion of works by investors — especially individual — before the amendments to the Construction Law became effective (unified text: Journal of Laws 2006 No. 156, item 1118).

N o t e. Data for 1996—1998 were calculated according to administrative division as of 1 I 1999.

EDUKACJA^a WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2009/10
EDUCATION^a BY EDUCATIONAL LEVEL IN 2009/10 SCHOOL YEAR

^a Patrz uwagi ogólne do rozdziału „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 179. ^b Dające uprawnienia zawodowe.

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 179. ^b Leading to professional certification.

DZIAŁ X EDUKACJA I WYCHOWANIE

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. — Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.).

2. Wśród szkół objętych systemem oświaty funkcjonują:
- od roku szkolnego 1999/2000 6-letnie **szkoły podstawowe** oraz 3-letnie **gimnazja** (powstałe w miejsce 8-letnich szkół podstawowych), w których nauka jest obowiązkowa,
 - od roku szkolnego 2002/03 **szkoły ponadgimnazjalne**, tj. 2—3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe, 3-letnie licea ogólnokształcące i profilowane, 4-letnie technika oraz od roku szkolnego 2004/05 szkoły dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (tj. 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące i 3-letnie technika uzupełniające) i 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy; do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się również szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne,
 - szkoły ponadpodstawowe (dla absolwentów 8-letniej szkoły podstawowej) i ich oddziały będące w strukturze szkół ponadgimnazjalnych działające do zakończenia cyklu kształcenia, które ujmuje się odpowiednio w ponadgimnazjalnych zasadniczych szkołach zawodowych, liceach ogólnokształcących oraz technikach.

Ponadto od 1 IX 2004 r. wprowadzono obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego przez dzieci w wieku 6 lat w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i przedszkolach (łącznie ze specjalnymi) oraz tworzonych zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych — na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 I 2008 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania (Dz.U. Nr 7, poz. 38); do roku szkolnego 2003/04 dzieci miały prawo do rocznego przygotowania przedszkolnego.

3. Informacje dotyczące szkół artystycznych dających uprawnienia zawodowe — jeśli nie zaznaczono inaczej — dotyczą **ogólnokształcących szkół artystycznych**, które prezentuje się z wyłączeniem szkół realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

CHAPTER X EDUCATION

General notes

1. The educational system in Poland functions according to the Education System Act dated 7 IX 1991 (unified text: Journal of Laws 2004 No. 256, item 2572 with later amendments) and the Higher Education Act dated 27 VII 2005 (Journal of Laws No. 164, item 1365 with later amendments).

2. Among schools covered by the educational system, there are:

- since 1999/2000 school year 6-year **primary schools** and 3-year **lower secondary schools** (which replaced 8-year primary schools), where education is compulsory,
- since 2002/03 school year **upper secondary schools**, i.e. 2—3-year basic vocational schools, 3-year general secondary schools and specialized secondary schools, 4-year technical secondary schools, as well as since 2004/05 school year supplementary schools for graduates from basic vocational schools (i.e. 2-year supplementary general secondary schools and 3-year supplementary technical secondary schools), and 3-year special job-training schools; upper secondary schools include also art schools leading to professional certification and post-secondary schools,
- upper secondary (post-primary) schools (for graduates from 8-year primary school) and their sections operating until the end of the education cycle in the structure of upper secondary schools, which are included respectively in basic vocational schools, general secondary schools and technical secondary schools.

Moreover since 1 IX 2004 an obligatory 1 year pre-primary education has been introduced for children at the age of 6 in pre-primary sections of primary schools and nursery schools (including special schools and nursery special schools) as well as pre-primary education groups and pre-primary points — established on the basis of the decree of the Minister of National Education dated 10 I 2008 on types of other forms of pre-primary education, conditions of establishing and organising these forms as well as their functioning (Journal of Laws No. 7, item 38); until school year 2003/04 children had a right to receive 1 year pre-primary education.

3. Information regarding art schools leading to professional certification — unless otherwise indicated — refers exclusively to **general art schools**, excluding schools providing art education only.

4. Prezentowane w dziale dane dotyczą m.in.: wychowania przedszkolnego, szkół dla dzieci i młodzieży, policealnych, wyższych oraz szkół dla dorosłych.

5. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

6. Szkoły (z wyjątkiem szkół wyższych) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne oraz niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych.

Szkoły wyższe mogą być publiczne i niepubliczne (do roku szkolnego 2004/05 określane jako szkoły państwowe i niepaństwowe); uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

7. Szkoły dla dzieci i młodzieży (łącznie ze specjalnymi) obejmują:

- 1) szkoły podstawowe, spośród których wyróżnia się:
 - a) szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych),
 - b) szkoły filialne (bez szkół specjalnych),
 - c) szkoły artystyczne nie dające uprawnień zawodowych (bez szkół specjalnych), realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej;
- 2) gimnazja, spośród których wyróżnia się szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych);
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe;
- 4) licea ogólnokształcące, spośród których wyróżnia się szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych);
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej — od roku szkolnego 2004/05;
- 6) licea profilowane — od roku szkolnego 2002/03;
- 7) technika, do roku szkolnego 2005/06 łącznie z liceami zawodowymi i technicznymi;
- 8) technika uzupełniająca na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej — od roku szkolnego 2004/05;
- 9) ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe (bez szkół specjalnych);
- 10) szkoły specjalne przysposabiające do pracy — od roku szkolnego 2004/05.

4. Data, presented in the chapter are, among others related to: pre-primary education, schools for children and youth, post-secondary schools, tertiary education and schools for adults.

5. Data include schools and establishments managed by central (government) entities and local self-government entities (gminas, powiats and voivodships) as well as by other legal and private persons.

6. Schools (with the exception of higher education institutions) and establishments can be public, non-public and non-public with the competence of a public school. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the minimum programme as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Ministry of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) entities and local self-government entities can administer public schools only. Primary schools and lower secondary schools can be public schools or non-public schools with the competence of public schools only.

Tertiary education can be public and non-public (until 2004/05 school year — state and non-state); non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Ministry of Science and Higher Education.

7. Schools for children and youth (including special schools) include:

- 1) primary schools, of which:
 - a) sports schools and athletic schools (excluding special schools),
 - b) branch schools (excluding special schools),
 - c) art schools not leading to professional certification (excluding special schools) simultaneously conducting a primary school programme;
- 2) lower secondary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools);
- 3) basic vocational schools;
- 4) general secondary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools);
- 5) supplementary general schools based on the programme of basic vocational school — since 2004/05 school year;
- 6) specialized secondary schools — since 2002/03 school year;
- 7) technical secondary schools, until 2005/06 school year including vocational and general-technical secondary schools;
- 8) supplementary technical schools based on the programme of basic vocational school — since 2004/05 school year;
- 9) general art schools leading to professional certification (excluding special schools);
- 10) special job-training schools — since 2004/05 school year.

8. Szkoły policealne — kształcące w formie dziennej, wieczorowej i zaocznej oraz od roku szkolnego 2008/09 również w formie stacjonarnej i na odległość — obejmują:

- 1) szkoły policealne (1-, 2- lub 3-letnie), łącznie ze szkołami specjalnymi;
- 2) nauczycielskie kolegia języków obcych (3-letnie) oraz kolegia nauczycielskie (3-letnie), w których absolwentom nie nadaje się tytułu licencjata;
- 3) kolegia pracowników służb społecznych (3-letnie) — od roku szkolnego 2005/06.

9. Szkoły wyższe realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych; do roku szkolnego 2005/06 dane dotyczyły studiów dziennych, wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.

Informacje z zakresu szkół wyższych:

- 1) podano łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych i kolegiami nauczycielskimi, w których absolwentom nadaje się tytuł licencjata;
- 2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce;
- 3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą.

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych szkół wyższych łącznie z filiami, zamiejscowymi podstawowymi jednostkami organizacyjnymi oraz zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi. Dane nie obejmują szkół resortu obrony narodowej oraz szkół resortu spraw wewnętrznych i administracji.

10. Szkoły dla dorosłych kształcące w formie zaocznej oraz od roku szkolnego 2008/09 również w formie stacjonarnej i na odległość — obejmują:

- 1) szkoły podstawowe dla dorosłych oraz do roku szkolnego 2000/01 — podstawowe studium zawodowe;
- 2) gimnazja dla dorosłych oraz w roku szkolnym 2000/01 — podstawowe studium zawodowe;
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe dla dorosłych;
- 4) licea ogólnokształcące dla dorosłych;
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej — od roku szkolnego 2004/05;
- 6) licea profilowane dla dorosłych — od roku szkolnego 2002/03;
- 7) technika dla dorosłych, łącznie z liceami zawodowymi oraz w roku szkolnym 2000/01 — średnim studium zawodowym;
- 8) technika uzupełniające dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej — od roku szkolnego 2004/05.

11. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w funkcjonujących

8. Post-secondary schools — educating in day, evening and weekend form as well as since 2008/09 school year also full-time and distance form — include:

- 1) post-secondary schools (1-, 2- or 3-year), including special schools;
- 2) foreign language teacher training colleges (3-year) as well as teacher training colleges (3-year), in which graduates do not receive the title of licentiate;
- 3) colleges of social work (3-year) — since 2005/06 school year.

9. Tertiary education (university level) includes full-time and part-time programmes; until 2005/06 school year included day, evening, weekend and extramural studies.

Data regarding tertiary education:

- 1) include foreign language teacher training colleges and teacher training colleges in which graduates receive the title of licentiate;
- 2) include foreigners studying in Poland;
- 3) do not include Poles studying abroad.

Data on students and graduates is given according to the seats of higher education institutions including branch sections, organizational units in another location as well as teaching centres in another location. Data do not include Academies of the Ministry of National Defence and Academies of the Ministry of the Interior and Administration.

10. Schools for adults educating in weekend form as well as since 2008/09 school year also full-time and distance from — include:

- 1) primary schools for adults as well as until 2000/01 school year — primary vocational extramural studies;
- 2) lower secondary schools for adults as well as in 2000/01 school year — primary vocational extramural studies;
- 3) basic vocational schools for adults;
- 4) general secondary schools for adults;
- 5) supplementary general schools for adults based on the programme of basic vocational school — since 2004/05 school year;
- 6) specialized secondary schools for adults — since 2002/03 school year;
- 7) technical secondary schools for adults, including vocational secondary schools and in 2000/01 school year — secondary vocational extramural studies;
- 8) supplementary technical schools for adults based on the programme of basic vocational school — since 2004/05 school year.

11. Special schools are organized for disabled children and youth with special educational needs. Education may be conducted within the school system or individually.

samodzielnie szkołach specjalnych, w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne i ogólnodostępne) oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, innych placówkach oświatowo-wychowawczych lub w zakładach opieki zdrowotnej (włącznie z zakładami lecznictwa uzdrowiskowego).

12. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

13. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

14. Młodzieżowe ośrodki socjoterapii są placówkami dla młodzieży niedostosowanej społecznie, z zaburzeniami zachowania i zagrożonej uzależnieniem w stopniu utrudniającym realizację zadań życiowych bez udzielenia specjalnej pomocy.

15. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze są placówkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

16. Dane o nauczycielach, poza nauczycielami akademickimi, dotyczą nauczycieli (łącznie z nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązujących zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłącznie zajęcia pozalekcyjne itp.

Dane o nauczycielach akademickich zaprezentowano według faktycznej lokalizacji uczelni oraz ich jednostek zamiejscowych i dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, a od roku akademickiego 2006/07 także dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej.

Dane o nauczycielach do roku szkolnego 2000/01 dotyczą pełnozatrudnionych, a od roku szkolnego 2001/02 — pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

17. Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki opiekuńczo-wychowawcze przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole.

Do placówek wychowania przedszkolnego zaliczono:

- przedszkola,
- oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych,

Special education occurs in special schools operating independently, in mainstream schools (in which special or integrational and mainstream sections are established) as well as in special educational centres, other educational institutions or health care institutions (including health resorts).

12. Special education centres are facilities for disabled children and youth, aged 3 and more who, for reasons of their disability cannot attend regular nursery schools or schools.

13. Youth education centres are intended for socially maladjusted youth. The goal of the centres is to eliminate the causes and manifestations of the social maladjustment as well as to prepare the youth people for independent life, compliant with legal and social norms.

14. Youth social therapy centres are centres intended for socially maladjusted youth having behavioural disorders and susceptible to addiction to a degree affecting performance of life tasks without receiving special assistance.

15. Rehabilitation-education centres are facilities making it possible for children and youth with a profound mental retardation to meet their obligation to receive an education through participating in rehabilitation-education classes.

16. Data regarding teachers, excluding academic teachers, concern teachers (including teachers of religion) employed in obligatory teaching programmes, i.e., excluding dayrooms educators and librarians conducting exclusively extracurricular activities, etc.

Data regarding academic teachers is presented by actual seat of higher education institutions as well as its units in another location and concern the positions: professor, assistant professor, tutor and assistant as well as other didactic positions: senior lecturer, lecturer, lector, instructor and since the 2006/07 academic year also qualified librarian and qualified scientific documentation and information staff.

Data regarding teachers until 2000/01 school year concern full-time employees and since 2001/02 school year concern full-time employees and part-time employees calculated as full-time employees.

17. Pre-primary education establishments are care and educational centres designated for children 3 of age until beginning education in primary school secured children for care and aimed at preparation to education in school.

Pre-primary education establishments include:

- nursery schools,
- pre-primary sections in primary schools,

a od roku szkolnego 2008/09:

— zespoły wychowania przedszkolnego,

— punkty przedszkolne.

18. Pomieszczenia szkolne nie obejmują pomieszczeń w szkołach dla dorosłych i specjalnych.

19. Dane dotyczące:

1) wychowania przedszkolnego oraz szkół (poza szkołami wyższymi) podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach — na koniec roku szkolnego;

2) szkół wyższych — prezentuje się według stanu w dniu 30 XI, a do roku akademickiego 1999/2000 — według stanu w dniu 31 XII; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych; absolwenci wykazani są z poprzedniego roku akademickiego (np. dla roku akademickiego 2009/10 absolwenci z roku akademickiego 1 X 2008—30 IX 2009); do roku akademickiego 2000/01 wykazywani byli w roku kalendarzowym.

20. Absolwenci eksterni występują wyłącznie w szkołach policealnych i dla dorosłych oraz do roku akademickiego 2004/05 — w szkołach wyższych.

21. Internat to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych poza stałym miejscem zamieszkania. **Bursa** to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

22. Zadaniem **wychowania pozaszkolnego** jest stwarzanie młodzieży warunków sprzyjających rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień oraz rekreacji i wypoczynku w czasie wolnym od zajęć szkolnych.

Do placówek **wychowania pozaszkolnego** zaliczono: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, ogniska pracy pozaszkolnej, międzyszkolne ośrodki sportowe i inne placówki publiczne i niepubliczne.

23. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o szkołach wyższych, od roku szkolnego 2007/08 (a w przypadku absolwentów — od roku szkolnego 2006/07) opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

and since 2008/09 school year:

— *pre-primary education groups,*

— *pre-primary points.*

18. *Classrooms do not include classrooms in adults schools and special schools.*

19. *Data regarding:*

1) *pre-primary education as well as schools (excluding higher education institutions), concern the beginning of the school year; data concerning graduates — the end of the school year;*

2) *tertiary education are presented as of 30 XI, and until 1999/2000 academic year as of 31 XII; data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies; graduates are shown from the previous academic year (e.g., for 2009/10 academic year, graduates from 1 X 2008—30 IX 2009 academic year); until 2000/01 academic year graduates were shown according to the calendar year.*

20. *Extramural graduates occur only in post-secondary schools and schools for adults as well as until 2004/05 academic year — tertiary education.*

21. *A boarding school is a foster and educational facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence. A dormitory is an interschool facility serving as a boarding school.*

22. *Extracurricular education offered young people favorable conditions to develop interests and aptitudes, and provided recreations and rest during timetable free time.*

Extracurricular education establishments include: youth's palaces, youth cultural establishments, extracurricular work's centres, interschool sports centres and other public and non-public establishments.

23. *The information presented, excluding the data on higher education institutions, concerning since the 2007/08 school year (in the case of graduates — since the 2006/07 school year) is completed on the basis of the Educational Information System, administered by the Ministry of National Education.*

TABL. 1 (112). EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
SZKOLY SCHOOLS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	2146	1861	1793	1792	primary
gimnazja	887	923	954	963	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	x	36	51	54	special job-training
zasadnicze zawodowe	288	202	193	194	basic vocational
licea ogólnokształcące	389	392	376	375	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	9	2	3	supplementary general secondary
licea profilowane	x	177	123	101	specialized secondary
technika	653	311	245	214	technical secondary
technika uzupełniająca	x	22	20	16	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	8	12	14	14 ^b	general art ^a
policealne	235	328	344	332	post-secondary
wyższe	75	101	105	107	tertiary
dla dorosłych	304	492	435	430	for adults
podstawowe	1	—	—	—	primary
gimnazja	4	12	11	13	lower secondary
zasadnicze zawodowe	9	8	11	11	basic vocational
licea ogólnokształcące	110	141	136	144	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	106	149	149	supplementary general secondary
licea profilowane	x	8	10	11	specialized secondary
technika	180	134	19	18	technical secondary
technika uzupełniająca	x	83	99	84	supplementary technical secondary
POMIESZCZENIA SZKOLNE ^c CLASSROOMS ^c					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	20644	19135	22180	22422	primary
gimnazja	5771	8716	10269	10403	lower secondary
zasadnicze zawodowe	1445	434	479	475	basic vocational
licea ogólnokształcące	4943	5440	6128	6041	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	2	3	13	supplementary general secondary
licea profilowane	x	719	608	438	specialized secondary
technika	3957	3054	3388	3712	technical secondary
technika uzupełniająca	x	33	10	13	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	123	87	135	138	general art ^a
policealne	447	446	337	329	post-secondary

^a Dające uprawnienia zawodowe. ^b Ponadto 26 szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne. ^c Bez pomieszczeń w szkołach dla dorosłych i specjalnych.

^a Leading to professional certification. ^b Moreover, 26 art schools giving only artistic education. ^c Excluding classrooms in schools for adults and in special schools.

TABL. 1 (112). EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (cd.)
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
NAUCZYCIELE ^a TEACHERS ^a					
Szkoły:					Schools:
podstawowe ^b	28161	23982	24149	24246	primary ^b
gimnazja ^b	8450	14199	14343	14472	lower secondary ^b
zasadnicze zawodowe ^{bc}	2897	1381	1822	1825	basic vocational ^{bc}
licea ogólnokształcące ^{bd}	6509	7323	7891	7865	general secondary ^{bd}
licea profilowane ^b	x	1362	881	706	specialized secondary ^b
technika ^{bde}	6460	3397	4800	5043	technical secondary ^{bde}
policealne	665	1252	1319	1132	post-secondary
wyższe ^f	13117	16385	16770	17165	tertiary ^f
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne ^g	56708	49479	46770	44601	Pre-primary education ^g
Szkoły:					Schools:
podstawowe	399996	336602	307630	305075	primary
gimnazja	147425	199298	178828	172717	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	x	608	1194	1257	special job-training
zasadnicze zawodowe	59768	23304	22646	22233	basic vocational
licea ogólnokształcące	137251	109339	102904	99770	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	259	51	94	supplementary general secondary
licea profilowane	x	23881	11551	8927	specialized secondary
technika	107129	52466	54927	57045	technical secondary
technika uzupełniająca	x	697	713	605	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^h	1080	1313	1339	1370 ⁱ	general art ^h
policealne	20911	32172	41447	31827	post-secondary
wyższe	332960	371429	358112	347204	tertiary

^a Ponadto w latach szkolnych 2005/06 i 2008/09 nie ujęto odpowiednio: 2045 i 76 nauczycieli pracujących w zespołach szkół; patrz uwagi ogólne, ust. 16 na str. 182. ^{b–e} Łącznie ze szkołami: ^b — dla dorosłych, ^c — od roku szkolnego 2005/06 specjalnymi przysposabiającymi do pracy, ^d — od roku szkolnego 2005/06 uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami, ^e — ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^f Nauczyciele akademicy. ^g Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego, ujętych również w tabl. 29 na str. 204. ^h Dające uprawnienia zawodowe. ⁱ Ponadto 1275 uczniów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

^a Moreover, in 2005/06 and 2008/09 school years excluding respectively: 2045 and 76 teachers working in complexes of schools; see general notes, item 16 on page 182. ^{b–e} Including: ^b — schools for adults, ^c — since 2005/06 school year special job-training schools, ^d — since 2005/06 school year supplementary schools respectively: general secondary schools and technical secondary schools, ^e — general art schools leading to professional certification. ^f Academic teachers. ^g Concerns children aged 6 attending pre-primary education establishments also described in table 29 on page 204. ^h Leading to professional certification. ⁱ Moreover, 1275 students of art schools giving only artistic education.

TABL. 1 (112). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI (dok.) PUPILS AND STUDENTS (cont.)					
Szkoły (dok.):					Schools (cont.):
dla dorosłych	38542	37336	37391	34961	for adults
podstawowe	61	—	—	—	primary
gimnazja	487	1286	1406	1655	lower secondary
zasadnicze zawodowe	1491	1008	607	453	basic vocational
licea ogólnokształcące	14460	16171	15987	16054	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	5434	11325	10298	supplementary general secondary
licea profilowane	x	535	942	878	specialized secondary
technika	22043	9067	1083	838	technical secondary
technika uzupełniająca	x	3835	6041	4785	supplementary technical secondary
ABSOLWENCI GRADUATES					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	70142	61136	53965	.	primary
gimnazja	x	65802	59403	.	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	x	63	258	.	special job-training
zasadnicze zawodowe	19004	7735	6778	.	basic vocational
licea ogólnokształcące	28429	34479	34488	.	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	86	32	.	supplementary general secondary
licea profilowane	x	7899	4408	.	specialized secondary
technika	23226	12466	10509	.	technical secondary
technika uzupełniająca	x	54	219	.	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	144	247	224 ^b	.	general art ^a
policealne	9357	10277	8689	.	post-secondary
wyższe	66732	73037	78455	.	tertiary
dla dorosłych	13814	12860	8328	.	for adults
podstawowe	61	—	—	.	primary
gimnazja	x	260	198	.	lower secondary
zasadnicze zawodowe	451	256	186	.	basic vocational
licea ogólnokształcące	5645	5509	3086	.	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	1306	3073	.	supplementary general secondary
licea profilowane	x	23	206	.	specialized secondary
technika	7657	5387	173	.	technical secondary
technika uzupełniająca	x	119	1406	.	supplementary technical secondary

^a Dające uprawnienia zawodowe. ^b Ponadto 145 absolwentów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.
 Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej — z wyjątkiem szkół wyższych.

^a Leading to professional certification. ^b Moreover, 145 graduates of art schools giving only artistic education.

Source: data of the Ministry of National Education — with the exception of the higher education institutions.

TABL. 2 (113). SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2008/09	2009/10	2005/06	2008/09	2009/10	2004/05	2007/08	2008/09
	szkoły schools			uczniowie i studenci pupils and students			absolwenci graduates		
Szkoły podstawowe	1861	1793	1792	336602	307630	305075	63153	55303	53965
Primary schools									
Jednostki administracji centralnej (rządowej) Central (government) administration entities	8	8	6	848	1045	779	174	169	138
Jednostki samorządu terytorialnego..... Local self-government entities	1706	1630	1622	325085	293340	290156	61399	53467	51986
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	91	90	94	5262	6333	6670	794	877	918
Social organizations and associations									
Organizacje wyznaniowe	11	10	10	1569	1538	1572	220	222	228
Religious organizations									
Pozostałe	45	55	60	3838	5374	5898	566	568	695
Others									
Gimnazja	923	954	963	199298	178828	172717	66407	60958	59403
Lower secondary schools									
Jednostki administracji centralnej (rządowej) Central (government) administration entities	6	7	5	194	357	138	71	126	73
Jednostki samorządu terytorialnego..... Local self-government entities	797	819	828	192302	170432	164688	64293	58512	56887
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	53	61	63	2626	3613	3655	807	970	1132
Social organizations and associations									
Organizacje wyznaniowe	25	23	21	2040	2265	2248	533	701	734
Religious organizations									
Pozostałe	42	44	46	2136	2161	1988	703	649	577
Others									
Zasadnicze szkoły zawodowe^a	238	244	248	23912	23840	23490	7376	6807	7036
Basic vocational schools^a									
Jednostki administracji centralnej (rządowej) Central (government) administration entities	7	8	9	185	208	324	72	77	90
Jednostki samorządu terytorialnego..... Local self-government entities	217	216	219	23215	22842	22459	7182	6534	6713
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	8	10	10	388	516	496	91	134	148
Social organizations and associations									
Organizacje wyznaniowe	4	5	5	101	102	82	18	26	35
Religious organizations									
Pozostałe	2	5	5	23	172	129	13	36	50
Others									
Licea ogólnokształcące^b	401	378	378	109598	102955	99864	35876	33603	34520
General secondary schools^b									
Jednostki samorządu terytorialnego..... Local self-government entities	308	288	284	103343	96482	92595	33799	31454	32070
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	39	39	40	2481	2633	3055	722	828	1080
Social organizations and associations									
Organizacje wyznaniowe	17	14	14	1576	1115	1241	529	377	470
Religious organizations									
Pozostałe	37	37	40	2198	2725	2973	826	944	900
Others									

a, b Łącznie ze szkołami: *a* — specjalnymi przysposabiającymi do pracy, *b* — uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

a, b Including: *a* — special job-training schools, *b* — supplementary general secondary schools.

TABL. 2 (113). SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (dok.)
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2008/09	2009/10	2005/06	2008/09	2009/10	2004/05	2007/08	2008/09
	szkoły schools			uczniowie i studenci pupils and students			absolwenci graduates		
Licea profilowane	177	123	101	23881	11551	8927	8416	5544	4408
Specialized secondary schools									
Jednostki samorządu terytorialnego.....	168	118	97	23627	11431	8816	8313	5485	4370
<i>Local self-government entities</i>									
Organizacje społeczne i stowarzyszenia.....	5	1	1	131	12	14	69	5	—
<i>Social organizations and associations</i>									
Organizacje wyznaniowe.....	1	1	1	29	25	25	5	7	6
<i>Religious organizations</i>									
Pozostałe.....	3	3	2	94	83	72	29	47	32
<i>Others</i>									
Technika^c	345	279	244	54465	56979	59020	15990	11097	10952
Technical secondary schools^c									
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	8	9	12	1012	1215	2041	202	195	443
<i>Central (government) administration entities</i>									
Jednostki samorządu terytorialnego.....	317	246	209	52388	53827	55110	15494	10626	10132
<i>Local self-government entities</i>									
Organizacje społeczne i stowarzyszenia.....	12	13	12	757	1266	1185	81	184	242
<i>Social organizations and associations</i>									
Pozostałe.....	8	11	11	308	671	684	213	92	135
<i>Others</i>									
Szkoły policealne	328	344	332	32172	41447	31827	9942	10617	8689
Post-secondary schools									
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	3	5	4	725	413	249	412	104	120
<i>Central (government) administration entities</i>									
Jednostki samorządu terytorialnego.....	116	91	83	14826	10355	8536	4512	3726	2984
<i>Local self-government entities</i>									
Organizacje społeczne i stowarzyszenia.....	57	46	48	2682	3053	2686	937	971	963
<i>Social organizations and associations</i>									
Organizacje wyznaniowe.....	1	—	—	23	—	—	55	—	—
<i>Religious organizations</i>									
Pozostałe.....	151	202	197	13916	27626	20356	4026	5816	4622
<i>Others</i>									
Szkoły wyższe	101	105	107	371429	358112	347204	75116	75743	78455
Tertiary education									
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	16	16	16	197700	188199	187067	33887	36972	38207
<i>Central (government) administration entities</i>									
Organizacje wyznaniowe.....	8	9	9	3641	2853	2935	1047	1034	1175
<i>Religious organizations</i>									
Pozostałe.....	77	80	82	170088	167060	157202	40182	37737	39073
<i>Others</i>									
Szkoły dla dorosłych	492	435	430	37336	37391	34961	11792	8124	8328
Schools for adults									
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	5	11	11	234	574	413	107	68	124
<i>Central (government) administration entities</i>									
Jednostki samorządu terytorialnego.....	212	133	118	20667	14182	12811	6614	3811	3370
<i>Local self-government entities</i>									
Organizacje społeczne i stowarzyszenia.....	79	68	69	3973	3156	3007	1378	829	1015
<i>Social organizations and associations</i>									
Pozostałe.....	196	223	232	12462	19479	18730	3693	3416	3819
<i>Others</i>									

^c Łącznie z technikami uzupełniającymi oraz ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.
Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej — z wyjątkiem szkół wyższych.

^c Including supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education — with the exception of the higher education institutions.

Uwaga do tablic 3 i 4

W podziale według języków obcych jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.
Note to tables 3 and 4

The division by languages may include one person more than once.

TABL. 3 (114). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH
Stan w dniu 31 XII
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS
As of 31 XII

L A T A Y E A R S JĘZYKI OBCIE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total pupils and students in school						liceach ogólno- kształ- cących ^b general second- ary ^b	liceach profilo- wanych special- ized second- ary	techni- kach ^c technical second- ary ^c	policeal- nych ^d post- second- ary ^d		
		podstawowych primary			gimna- zjach lower second- ary	zasadni- czych zawodo- wych ^a basic voca- tional ^a	razem total					miasta urban areas	wieś rural areas
		razem total	miasta urban areas	wieś rural areas									
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE OBLIGATORY EDUCATION													
Angielski 2008/09	606149	88,2	89,1	86,8	88,2	47,2	97,5	96,4	94,3	16,9			
<i>English</i> 2009/10	614042	91,8	92,4	90,8	92,0	47,9	97,8	97,3	96,3	13,7			
Francuski 2008/09	21518	0,5	0,8	0,1	1,6	—	13,8	4,0	4,3	1,6			
<i>French</i> 2009/10	22691	0,6	0,9	—	2,4	—	14,0	3,2	4,3	1,8			
Niemiecki 2008/09	134228	4,7	6,4	2,1	12,3	12,8	51,2	56,5	62,1	2,5			
<i>German</i> 2009/10	152250	4,1	5,4	2,0	25,3	13,6	51,2	55,7	62,5	1,3			
Rosyjski 2008/09	60599	3,5	1,4	6,8	4,7	29,3	16,1	29,2	25,1	1,7			
<i>Russian</i> 2009/10	61337	2,6	0,8	5,5	8,8	26,9	15,1	31,9	23,4	0,6			
Hiszpański ... 2008/09	3933	0,1	0,1	0,1	0,4	—	2,7	—	0,2	—			
<i>Spanish</i> 2009/10	5455	0,1	0,2	—	1,0	—	3,2	—	0,2	1,2			
Włoski 2008/09	2217	0,0	0,0	—	0,1	—	2,0	0,7	—	—			
<i>Italian</i> 2009/10	2356	—	—	—	0,1	—	2,1	0,8	—	—			
Inne 2008/09	5034	0,1	0,2	—	0,1	—	4,0	1,4	0,3	—			
<i>Others</i> 2009/10	4297	0,2	0,2	0,2	0,2	—	3,4	—	0,0	—			
NAUCZANIE DODATKOWE ^e ADDITIONAL EDUCATION ^e													
Angielski 2008/09	45264	8,9	7,6	10,8	8,1	—	1,5	1,6	0,6	41,9			
<i>English</i> 2009/10	22643	4,7	3,6	6,4	3,8	—	0,4	—	0,2	25,4			
Francuski 2008/09	8908	0,8	1,3	0,1	2,8	0,3	1,3	0,7	0,0	—			
<i>French</i> 2009/10	8063	0,8	1,3	0,1	2,5	0,3	1,1	0,9	0,0	—			
Niemiecki 2008/09	73309	4,6	5,0	3,8	29,3	—	4,7	2,9	3,0	1,1			
<i>German</i> 2009/10	58326	4,5	4,8	3,9	22,3	0,0	3,9	2,5	3,5	—			
Inne 2008/09	56228	5,3	2,4	9,9	17,4	0,1	5,4	4,6	4,5	4,2			
<i>Others</i> 2009/10	48628	4,9	2,1	9,4	14,1	0,1	6,3	3,0	4,5	1,1			

a—c Łącznie ze szkołami: a — specjalnymi przysposabiającymi do pracy, b — liceami uzupełniającymi, c — technikami uzupełniającymi oraz artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. d Bez kolegiów nauczycielskich i nauczycielskich kolegiów języków obcych. e Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły oraz w roku szkolnym 2008/09 w ramach programu Ministra Edukacji Narodowej w zakresie języka angielskiego w klasach pierwszych szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a—c Including: a — special job-training schools, b — supplementary general secondary schools, c — supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. d Excluding teacher training colleges and foreign language teacher training colleges. e Conducted during the hours which are at the disposal of headperson and including the classes of English teaching in first grade of primary school in the 2008/09 school year pursuant to the programme the Minister of National Education.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 4 (115). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH^a**
 Stan w dniu 31 XII
STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS^a
 As of 31 XII

LATA YEARS JĘZYKI FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total students in school						
		podstawowych primary	gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych basic vocational	liceach ogólnokształcących ^b general secondary ^b	liceach profilowanych specialized secondary	technikach ^c technical secondary ^c	policealnych post-secondary
Angielski 2008/09	50850	—	97,3	100,0	82,9	70,7	64,6	60,6
English 2009/10	41622	—	97,6	93,2	84,3	74,6	71,3	52,5
Francuski 2008/09	37	—	—	—	—	—	—	0,1
French 2009/10	10	—	—	—	—	—	—	0,0
Niemiecki 2008/09	2444	—	—	—	2,2	5,1	7,5	3,6
German 2009/10	1659	—	4,1	—	2,2	4,6	7,4	2,3
Rosyjski 2008/09	6985	—	—	—	15,4	24,2	26,0	2,0
Russian 2009/10	5382	—	2,4	6,8	13,4	20,8	20,8	1,8
Inne 2008/09	180	—	—	—	—	—	0,2	0,5
Others 2009/10	20	—	—	—	—	—	—	0,1

^a Dane dotyczą nauczania obowiązkowego. ^b, ^c Łącznie ze szkołami: ^b — uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^c — technikami uzupełniającymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Data concern obligatory education. ^b, ^c Including: ^b — supplementary general secondary schools, ^c — supplementary technical secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 5 (116). **KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI^a**
EDUCATION OF PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008/09	2009/10	2007/08	2008/09	SPECIFICATION
	uczniowie pupils and students		absolwenci graduates		
Szkoły podstawowe.....	8678	8034	1542	1592	Primary schools
w tym specjalne.....	3312	3180	671	668	of which special
Gimnazja.....	6668	6907	2099	2090	Lower secondary schools
w tym specjalne.....	3846	3993	1256	1202	of which special
Specjalne szkoły przysposabiające do pracy.....	1194	1257	222	258	Special job-training schools
Zasadnicze szkoły zawodowe.....	1859	1661	580	579	Basic vocational schools
w tym specjalne.....	1563	1509	517	524	of which special
Licea ogólnokształcące ^b	996	1084	305	271	General secondary schools ^b
w tym specjalne.....	384	414	110	103	of which special
Licea profilowane.....	352	263	101	99	Specialized secondary schools
w tym specjalne.....	176	129	52	75	of which special
Technika ^c	219	191	54	57	Technical secondary schools ^c
w tym specjalne.....	97	86	33	41	of which special
Szkoły policealne.....	143	129	61	57	Post-secondary schools
w tym specjalne.....	93	91	27	48	of which special

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 181. ^b, ^c Łącznie z: ^b — uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^c — technikami uzupełniającymi oraz ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a See general notes, item 11 on page 181. ^b, ^c Including: ^b — supplementary general secondary schools, ^c — supplementary technical secondary schools as well as general art schools leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 6 (117). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII ORAZ OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE^a**
Stan w dniu 30 IX
SPECIAL EDUCATION CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES, YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES AND REHABILITATION-EDUCATION CENTRES^a
As of 30 IX

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE^b SPECIAL EDUCATION CENTRES^b					
Ośrodki	69	66	56	55	Centres
Miejsca.....	4789	4598	3775	3522	Places
Wychowankowie	4961	4152	3014	2810	Residents
w tym:					of which:
niewidomi i słabo widzący.....	288	212	200	188	blind and sight impaired
niesłyszący i słabo słyszący	521	421	395	235	deaf and hearing impaired
przewlekłe choroby	7	9	2	2	chronically ill
z niepełnosprawnością ruchową.....	114	132	60	56	motor-skill impaired
z upośledzeniem umysłowym	2774	2195	1838	1777	mentally disabled
zagrożeni niedostosowaniem społecznym	672	484	27	15	socially maladjusted
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE YOUTH EDUCATION CENTRES					
Ośrodki	5	7	8	9	Centres
Miejsca.....	270	273	471	548	Places
Wychowankowie	217	325	481	544	Residents
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES					
Ośrodki	3	5	12	13	Centres
Miejsca.....	218	67	952	1000	Places
Wychowankowie	217	489	731	961	Residents
OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE^c REHABILITATION-EDUCATION CENTRES					
Ośrodki	6	7	5	5	Centres
Miejsca.....	20	180	164	188	Places
Wychowankowie	559	440	163	171	Residents
w tym:					of which:
z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim	24	87	143	140	mental retardation-profound
z autyzmem	260	5	—	—	with autism
z zaburzeniami sprzężonymi	245	117	20	24	associated with defects

^a W latach 2000 i 2005 — stan w dniu 31 X. ^b Łącznie ze specjalnymi ośrodkami wychowawczymi (w 2009 r. — 9 ośrodków z 462 wychowankami). ^c W 2000 r. określane jako ośrodki rehabilitacyjno-wychowawcze.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In 2000 and 2005 — as of 31 X. ^b Including special educational centres (in 2009 were 9 centres with 462 residents).

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 7 (118). INTERNATY I BURSY SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)

Stan w dniu 30 IX

BOARDING-SCHOOLS AND DORMITORIES FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

As of 30 IX

SZKÓŁY SCHOOLS	2009/10		2000/01 ^a	2005/06 ^b	2008/09	2009/10	
	internaty i bursy boarding schools and dormitories	miejsca beds	korzystający boarders				na 100 miejsc per 100 beds
			ogółem total				
OGÓŁEM	82	7451	11728	6815	5909	5877	78,8
TOTAL							
Podstawowe i gimnazja	2	202	25	—	145	201	99,0
Primary and lower secondary							
Zasadnicze zawodowe i technika ^c	50	4775	8960	5021	3743	3824	80,1
Basic vocational and technical secondary ^c							
Licea ogólnokształcące ^d	30	2474	2743	1622	1959	1852	74,6
General secondary ^d							
Licea profilowane	—	—	x	172	62	—	—
Specialized secondary							

^{a, b} Stan w dniu: ^a — 10 XI, ^b — 31 X. ^{c, d} Łącznie z: ^c — technikami uzupełniającymi, szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe, szkołami policealnymi, kolegiami nauczycielskimi, kolegiami nauczycielskimi kolegiami języków obcych i kolegiami pracowników służb społecznych, ^d — uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^{a, b} As of: ^a — 10 XI, ^b — 31 X. ^{c, d} Including: ^c — supplementary technical secondary schools, art schools leading to professional certification, post-secondary schools, teacher training colleges, foreign language teacher training colleges, colleges of social work, ^d — supplementary general secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 8 (119). KOMPUTERY W SZKOLACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH
PERSONAL COMPUTERS IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-
-SECONDARY SCHOOLS

LATA YEARS SZKÓŁY SCHOOLS	Szkoły posiadające komputery w % danej grupy szkół Schools equipped with personal computers in % of a given group of schools	Pracownie komputerowe Computer laboratory	Komputery ^d w szkołach Personal computers ^d in schools			
			ogółem grand total	w tym przeznaczone do użytku uczniów of which used by pupils and students		
				razem total	w tym z dostępem do Internetu of which with Internet access	
				razem total	razem total	w tym szero- kopasmowego of which broadband connection
Podstawowe..... 2008/09	95,0	1831	36710	28722	24603	13842
Primary 2009/10	95,9	1842	37619	29102	25314	14777
Gimnazja..... 2008/09	82,3	959	20726	15945	14983	9394
Lower secondary 2009/10	83,1	974	21111	16083	15265	9821
Zasadnicze zawodowe..... 2008/09	31,1	64	1509	1247	1221	832
Basic vocational 2009/10	30,9	64	1364	1151	1131	732
Licea ogólnokształcące ^b ... 2008/09	82,5	498	14064	10848	10554	8180
General secondary ^b 2009/10	82,8	493	14067	10742	10539	8026
Licea profilowane..... 2008/09	48,0	73	1782	1521	1486	1090
Specialized secondary 2009/10	48,5	62	1367	1192	1161	848
Technika ^c 2008/09	65,2	368	9536	7780	7360	5197
Technical secondary ^c 2009/10	74,2	401	10661	8625	8281	5961
Policealne..... 2008/09	46,2	148	3759	3120	2873	1774
Post-secondary 2009/10	47,6	138	3380	2770	2624	1651

^a W przypadku wspólnego użytkowania komputerów przez kilka szkół — wykazane tylko raz. ^{b, c} Łącznie ze szkołami: ^b — uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^c — technikami uzupełniającymi oraz ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In case of commonly used computers by a few schools — presented only once. ^{b, c} Including: ^b — supplementary general secondary schools, ^c — supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 9 (120). SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY
LEVEL ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE NIEDAJĄCE UPRAWNIENIŃ ZAWODOWYCH LEVEL ART SCHOOLS NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	36	36	66	70	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych.....	31	29	58	60	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie	5122	5040	4890	5141	Pupils
w tym kobiety.....	3213	3165	3010	3194	of which females
Absolwenci.....	492	897	586	.	Graduates
w tym kobiety.....	321	560	369	.	of which females
SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE LEVEL ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	22	27	38	40	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych.....	14	15	24	26	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie	2326	2774	2609	2645	Students
w tym kobiety.....	1487	1808	1726	1742	of which females
Absolwenci.....	282	395	369	.	Graduates
w tym kobiety.....	183	278	270	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 10 (121). WYCHOWANIE POZASZKOLNE W 2009 R.

Stan w dniu 30 IX
EXTRACURRICULAR EDUCATION IN 2009
As of 30 IX

RODZAJE PLACÓWEK KIND OF INSTITUTIONS	Placówki Institutions	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć ^a Participants of permanent and temporary forms of activity ^a							
		ogółem total	informatycznych computing	technicznych technical	przedmiotowych subjects	artystycznych arts	sportowych sports	turystyczno-krajoznawczych tourism and sight-seeing	innych others
OGÓŁEM	85	59534	1797	862	2544	17007	23530	1188	12606
TOTAL									
Pałace młodzieży	1	4432	504	344	468	1608	1508	—	—
Youth centres									
Młodzieżowe domy kultury	14	15791	443	182	590	8783	1357	160	4276
Youth community centres									
Ogniska pracy pozaszkolnej.....	22	7787	540	80	686	2875	1376	152	2078
Extracurricular interest groups									
Międzyszkolne ośrodki sportowe	6	13220	—	—	—	—	13220	—	—
Inter-school sports centres									
Ogrody jordanowskie	8	8773	70	—	92	1030	5722	150	1709
Jordans gardens (playgrounds)									
Pozostałe placówki	34	9531	240	256	708	2711	347	726	4543
Other institutions									

^a Biorący systematyczny udział w pracy kół w okresie od 1 X roku poprzedzającego rok badany do 30 IX roku badanego.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Systematic participation in extracurricular activities in period from 1 X of the year preceding the surveyed year to 30 IX of the surveyed year.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 11 (122). SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)
 PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000/01			2005/06			2008/09			2009/10		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Szkoły	2027	633	1394	1752	507	1245	1681	509	1172	1680	516	1164
Schools												
w tym: of which:												
sportowe i mistrzostwa sportowego	6	6	—	6	6	—	9	9	—	10	9	1
sports and athletic												
filialne	113	2	111	66	1	65	49	—	49	47	—	47
branch												
artystyczne ^a	5	5	—	7	7	—	8	8	—	10	10	—
arts ^a												
Pomieszczenia szkolne	20644	9750	10894	19135	9088	10047	22180	10790	11390	22422	10976	11446
Classrooms												
Oddziały	18961	9931	9030	16742	8641	8101	16340	8543	7797	16312	8558	7754
Sections												
Uczniowie	393472	234651	158821	332831	197776	135055	304318	183636	120682	301895	183858	118037
Pupils												
w tym kobiety	191436	113984	77452	162086	96435	65651	148124	89674	58450	147067	89849	57218
of which females												
w tym I klasa	61195	35798	25397	50997	30674	20323	49246	30536	18710	51351	32416	18935
of which 1st grade												
w tym szkoły: of which schools:												
sportowe i mistrzostwa sportowego	1820	1820	—	1793	1793	—	4356	4356	—	4163	4063	100
sports and athletic												
filialne	2935	316	2619	1266	159	1107	766	—	766	761	—	761
branch												
artystyczne ^a	986	986	—	1213	1213	—	1216	1216	—	1324	1324	—
arts ^a												
Absolwenci	69122	42606	26516	60402	35515	24887	53297	31530	21767	.	.	.
Graduates												
w tym kobiety	33711	20735	12976	29658	17346	12312	26135	15552	10583	.	.	.
of which females												
w tym szkoły: of which schools:												
sportowe i mistrzostwa sportowego	498	498	—	295	295	—	798	798	—	.	.	.
sports and athletic												
filialne	80	—	80	15	—	15	29	—	29	.	.	.
branch												
artystyczne ^a	133	133	—	200	200	—	184	184	—	.	.	.
arts ^a												
Liczba uczniów na: Number of pupils per:												
1 szkołę	194	371	114	190	390	108	181	361	103	180	356	101
school												
1 pomieszczenie szkolne classroom	19	24	15	17	22	13	14	17	11	13	17	10
classroom												
1 oddział	21	24	18	20	23	17	19	21	15	19	21	15
section												

^a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 12 (123). **GINNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000/01			2005/06			2008/09			2009/10		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Gimnazja..... <i>Lower secondary</i>	774	393	381	810	394	416	834	412	422	841	419	422
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa sportowego..... <i>sports and athletic</i>	8	7	1	9	9	—	15	14	1	12	12	—
z oddziałami przysposo- biającymi do pracy ^a <i>with job-training sections^a</i>	2	1	1	4	3	1	6	6	—	5	5	—
Pomieszczenia szkolne..... <i>Classrooms</i>	5771	4065	1706	8716	5524	3192	10269	6565	3704	10403	6630	3773
Oddziały..... <i>Sections</i>	5926	3815	2111	8014	4911	3103	7559	4567	2992	7433	4509	2924
Uczniowie..... <i>Pupils</i>	143413	94582	48831	195095	122780	72315	174982	109426	65556	168724	106080	62644
w tym kobiety..... <i>of which females</i>	69580	46004	23576	94804	59882	34922	85091	53263	31828	82004	51783	30221
w tym I klasa..... <i>of which 1st grade</i>	70801	46325	24476	63782	39803	23979	56866	35742	21124	55517	35157	20360
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa sportowego..... <i>sports and athletic</i>	1389	1313	76	2175	2175	—	4452	4282	170	3053	3053	—
z oddziałami przysposo- biającymi do pracy ^a <i>with job-training sections^a</i>	195	167	28	1036	986	50	1454	1454	—	1172	1172	—
Absolwenci..... <i>Graduates</i>	x	x	x	64493	40885	23608	58201	35922	22279	.	.	.
w tym kobiety..... <i>of which females</i>	x	x	x	31811	20311	11500	28927	17827	11100	.	.	.
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa sportowego..... <i>sports and athletic</i>	x	x	x	563	563	—	1010	1010	—	.	.	.
z oddziałami przysposo- biającymi do pracy ^a <i>with job-training sections^a</i>	x	x	x	99	93	6	353	353	—	.	.	.
Liczba uczniów na: <i>Number of pupils per:</i>												
1 szkołę..... <i>school</i>	185	241	128	241	312	174	210	266	155	201	253	148
1 pomieszczenie szkolne classroom	25	23	29	22	22	23	17	17	18	16	16	17
1 oddział..... <i>section</i>	24	25	23	24	25	23	23	24	22	23	24	21

^a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Based on 6th grade primary school.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 13 (124). ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)
 BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01		2005/06		2008/09		2009/10		SPECIFICATION
	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	
Szkoły	251	199	155	127	152	125	152	125	Schools
Oddziały	2016	1851	782	705	852	775	845	769	Sections
Uczniowie	56486	52514	21167	19469	21083	19492	20724	19171	Students
w tym kobiety	18383	17430	5652	5320	5887	5567	5885	5602	of which females
w tym I klasa	19448	18047	8626	7913	9161	8513	8540	7928	of which 1st grade
Absolwenci	18100	16716	6922	6367	6254	5740	.	.	Graduates
w tym kobiety	6361	5992	2131	1982	1949	1817	.	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
 Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 14 (125). UCZNIOWIE I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH DLA MŁODZIEŻY
 (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
 STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding
 special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2008/09	2009/10	2007/08	2008/09	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students	absolwenci graduates			
OGÓŁEM	21083	20724	6068	6254	TOTAL
w tym:					of which:
Artystyczne	196	183	47	51	Arts
Ekonomiczne i administracyjne	1684	1551	728	699	Business and administration
Inżynieryjno-techniczne	8512	8578	2195	2229	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	2524	2200	789	772	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	2150	2264	304	432	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	404	271	218	192	Agriculture, forestry and fishery
Usług dla ludności	5560	5627	1757	1866	Personal services

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED '97).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED '97).

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 15 (126). **LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych)**
GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01		2005/06		2008/09		2009/10		SPECIFICATION
	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	
Szkoły	382	353	393	355	366	329	365	331	Schools
Oddziały	4748	4561	3799	3634	3684	3533	3621	3472	Sections
Uczniowie	136783	131745	109241	105091	102571	98920	99450	95866	Students
w tym kobiety	82005	78824	62567	60192	60318	58144	58745	56667	of which females
w tym I klasa	38219	36680	37598	36161	33838	32665	33433	32115	of which 1st grade
Absolwenci	28368	27385	34501	33224	34417	33150	.	.	Graduates
w tym kobiety	17514	16833	20174	19452	20370	19591	.	.	of which females

^a Od roku szkolnego 2005/06 łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

Źródło: Dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Since 2005/06 school year including supplementary general secondary schools.

Source: Data of the Ministry of National Education.

TABL. 16 (127). **LICEA PROFILOWANE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06		2008/09		2009/10		SPECIFICATION
	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	
Szkoły	172	145	119	106	97	91	Schools
Oddziały	858	774	455	435	357	348	Sections
Uczniowie	23667	21484	11375	10920	8798	8602	Students
w tym kobiety	12527	11526	6878	6677	5549	5457	of which females
w tym klasa I	7480	6909	3075	3018	2718	2677	of which 1st grade
Absolwenci	7824	6989	4333	4096	.	.	Graduates
w tym kobiety	4299	3885	2557	2463	.	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 17 (128). **TECHNIKA^a ORAZ SZKOŁY ARTYSTYCZNE OGÓLNOKSZTAŁCĄCE^b DLA MŁODZIEŻY**
(bez szkół specjalnych)
TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a AS WELL AS GENERAL ART SCHOOLS^b FOR YOUTH
(excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01		2005/06		2008/09		2009/10		SPECIFICATION
	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	
Szkoły	653	555	340	282	273	221	238	202	Schools
Oddziały	3815	3450	2069	1822	2450	2199	2573	2303	Sections
Uczniowie	107904	97632	54377	47958	56882	50966	58934	52753	Students
w tym kobiety	48601	43488	20613	18181	21636	19278	22494	20028	of which females
w tym I klasa	27010	24219	16366	14485	18396	16775	17932	16270	of which 1st grade
Absolwenci	23306	21361	12740	11299	10911	9539	.	.	Graduates
w tym kobiety	11045	10020	4988	4434	4251	3718	.	.	of which females

^a Od roku szkolnego 2005/06 łącznie z technikami uzupełniającymi. ^b Dające uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Since 2005/06 school year including supplementary technical secondary schools. ^b Leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 18 (129). **UCZNIOWIE I ABSLWENCI TECHNIKÓW^a ORAZ SZKÓŁ ARTYSTYCZNYCH OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH^b DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a AS WELL AS GENERAL ART SCHOOLS^b FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^c	2008/09	2009/10	2007/08	2008/09	FIELDS OF EDUCATION ^c
	uczniowie students		absolwenci graduates		
O G Ó Ł E M	56882	58934	11064	10911	TOTAL
w tym:					of which:
Artystyczne	1851	1799	287	287	Arts
Spoleczne	7127	6776	1700	1593	Social and behavioural science
Ekonomiczne i administracyjne	3423	3772	761	702	Business and administration
Fizyczne ^d	246	281	47	38	Physical sciences ^d
Informatyczne	5458	6945	41	530	Computing
Inżynieryjno-techniczne.....	13026	12340	3122	2709	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	1056	939	357	287	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa.....	4957	5651	685	669	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa.....	4188	4009	902	1041	Agriculture, forestry and fishery
Weterynaryjne.....	65	90	5	6	Veterinary
Medyczne	69	72	18	19	Health
Usług dla ludności.....	13802	14657	2756	2699	Personal services
Usług transportowych.....	801	775	115	100	Transport services
Ochrony środowiska.....	813	748	238	216	Environmental protection

^a Łącznie technikami uzupełniającymi. ^b Dające uprawnienia zawodowe. ^c Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). ^d Między innymi: fizyka, chemia, geologia.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary technical secondary schools. ^b Leading to professional certification. ^c According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). ^d Among others: physics, chemistry, geology.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 19 (130). **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
Szkoły	234	326	341	328	Schools
Oddziały	920	1400	1722	1485	Sections
Uczniowie	20887	32127	41354	31736	Students
w tym kobiety.....	13419	16808	16833	17882	of which females
Absolwenci.....	9348	10255	8641	.	Graduates
w tym kobiety.....	6141	6209	5210	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 20 (131). UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)
BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2008/09	2009/10	2007/08	2008/09	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students		absolwenci graduates		
OGÓŁEM	41354	31736	10590	8641	TOTAL
w tym:					of which:
Pedagogiczne	2706	1994	984	739	Education science and teacher training
Artystyczne	2034	1890	485	548	Arts
Spoleczne	531	297	188	127	Social and behavioural science
Dziennikarstwa i informacji	94	166	26	16	Journalism and information
Ekonomiczne i administracyjne	8833	7891	1355	1144	Business and administration
Informatyczne	6158	3122	1257	813	Computing
Inżynierjno-techniczne	763	1049	150	194	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	15	28	—	—	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	1451	587	165	192	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	1995	1954	515	687	Agriculture, forestry and fishery
Weterynaryjne	150	133	14	42	Veterinary
Medyczne	2929	3397	1117	1196	Health
Opieki społecznej	501	528	291	196	Social services
Usług dla ludności	7014	4980	1617	1466	Personal services
Usług transportowych	35	41	10	11	Transport services
Ochrony środowiska	39	5	16	2	Environmental protection
Ochrony i bezpieczeństwa	3514	3032	979	626	Security services

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 21 (132). SZKOŁY WYŻSZE
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Szkoły Schools	Nauczyciele akademy ^a Academic teachers ^a	Studenci Students	Absolwenci ^b Graduates ^b	SPECIFICATION
OGÓŁEM					TOTAL
2000/01	75	13117	332960	66732	
2005/06	101	16385	371429	73037	
2008/09	105	16770	358112	78455	
2009/10	107	17165	347204	.	
Uniwersytety	2	4136	71365	12298	Universities
Wyższe szkoły techniczne	5	3258	49543	8660	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze	1	1266	24743	4957	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne	21	2179	62027	17782	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne	4	1000	25454	7186	Teacher education schools
Akademie medyczne	1	1537	9523	2576	Medical academies
Akademie wychowania fizycznego	1	262	6117	2030	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne	4	678	2760	510	Fine arts academies
Wyższe szkoły teologiczne	10	370	3591	1295	Theological academies
Pozostałe szkoły wyższe	58	2479	92081	21161	Others

^a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy.

^b W podziale według typów szkół — z roku akademickiego 2008/09.

^a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces. ^b According to type of school — from 2008/09 academic year.

TABL. 22 (133). **FILIE, ZAMIEJSCOWE PODSTAWOWE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE ORAZ ZAMIEJSCOWE OŚRODKI DYDAKTYCZNE SZKÓŁ WYŻSZYCH W ROKU AKADEMICKIM 2009/10 WEDŁUG LOKALIZACJI**

BRANCH SECTIONS, BASIC ORGANIZATIONAL UNITS IN ANOTHER LOCATION AS WELL AS TEACHING CENTRES IN ANOTHER LOCATION OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN 2009/10 ACADEMIC YEAR BY PLACE OF RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Filie i zamiejscowe podstawowe jednostki organizacyjne <i>Branch sections and basic organizational units in another location</i>	Zamiejscowe ośrodki dydaktyczne <i>Teaching centres in another location</i>	Studenci ^a		Students ^a		Absolwenci ^{ab}		Graduates ^{ab}	
			ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	z ogółem na studiach <i>of total number on study forms</i>		ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	z ogółem na studiach <i>of total number on study forms</i>	
					stacjonarnych <i>full-time programmes</i>	niestacjonarnych <i>part-time programmes</i>			stacjonarnych <i>full-time programmes</i>	niestacjonarnych <i>part-time programmes</i>
OGÓŁEM..... TOTAL	39	8	23133	12814	7027	16106	5481	3150	1442	4039
lokalizacja według województw: <i>residence by voivodships:</i>										
Dolnośląskie.....	2	—	2665	1885	1340	1325	241	189	156	85
Kujawsko-pomorskie.....	1	—	197	130	—	197	53	32	—	53
Lubelskie.....	4	2	4717	2106	2335	2382	1323	605	590	733
Łódzkie.....	1	3	738	128	33	705	227	49	—	227
Małopolskie.....	2	—	1668	949	79	1589	394	226	49	345
Mazowieckie.....	11	2	6030	2759	1980	4050	1390	738	392	998
Opolskie.....	1	—	215	104	33	182	51	32	10	41
Podkarpackie.....	1	1	351	90	—	351	138	55	—	138
Podlaskie.....	5	—	589	327	324	265	137	78	71	66
Pomorskie.....	2	—	1701	1316	739	962	240	196	131	109
Śląskie.....	4	—	1855	1374	83	1772	619	508	23	596
Warmińsko-mazurskie....	3	—	1719	1172	35	1684	512	342	14	498
Wielkopolskie.....	1	—	46	—	46	—	6	—	6	—
Zachodniopomorskie.....	1	—	642	474	—	642	150	100	—	150

^a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. ^b Z roku akademickiego 2008/09.

U w a g a. Ponadto na terenie województwa mazowieckiego funkcjonowało 6 filii i zamiejscowych podstawowych jednostek organizacyjnych oraz 3 zamiejscowe ośrodki dydaktyczne (3673 studentów i 512 absolwentów) uczelni mających siedzibę jednostki macierzystej poza województwem mazowieckim.

^a Also shown in the other tables regarding students and graduates. ^b From 2008/09 academic year.

Note. Moreover, in Mazowieckie voivodship there were 6 branch sections and basic organizational units in another location as well as 3 teaching centres in another location (3673 students and 512 graduates) which headquarters were located outside the territory of Mazowieckie voivodship.

TABL. 23 (134). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG SYSTEMÓW STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY SYSTEMS AND TYPE
OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym kobiety <i>Of which females</i>	Z liczby ogółem na studiach <i>Of total number at study forms</i>				TYPE OF SCHOOLS
			stacjonarnych ^a <i>full-time pro-grammes^a</i>		niestacjonarnych ^b <i>part-time pro-grammes^b</i>		
			razem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	razem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	
OGÓŁEM	2000/01 332960	192351	122794	63966	210166	128385	TOTAL
	2005/06 371429	211308	153790	84168	217639	127140	
	2008/09 358112	205028	146890	81684	211222	123344	
	2009/10 347204	202343	145791	82196	201413	120147	
Uniwersytety	71365	47296	41378	26426	29987	20870	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	49543	15015	31417	10161	18126	4854	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	24743	14180	14480	8794	10263	5386	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne.....	62027	35842	15281	7647	46746	28195	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne	25454	19620	9986	7676	15468	11944	<i>Teacher education schools</i>
Akademie medyczne.....	9523	7405	7692	5851	1831	1554	<i>Medical academies</i>
Akademie wychowania fizycznego..	6117	2571	4664	2096	1453	475	<i>Physical academies</i>
Wyższe szkoły artystyczne	2760	1820	2189	1423	571	397	<i>Fine arts academies</i>
Wyższe szkoły teologiczne	3591	1938	1055	294	2536	1644	<i>Theological academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe.....	92081	56656	17649	11828	74432	44828	<i>Others</i>

a, b Dane w latach akademickich 2000/01 i 2005/06 dotyczą studiów: a — dziennych, b — wieczorowych, zaoczných i eksternistycznych.
a, b Data in 2000/01 and 2005/06 academic years concern: a — day study system, b — evening, weekend and extramural study system.

TABL. 24 (135). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG SYSTEMÓW STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY SYSTEMS AND TYPE
OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym kobiety <i>Of which females</i>	Z liczby ogółem na studiach <i>Of total number at study forms</i>				TYPE OF SCHOOLS
			stacjonarnych ^a <i>full-time pro-grammes^a</i>		niestacjonarnych ^b <i>part-time pro-grammes^b</i>		
			razem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	razem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	
OGÓŁEM	2000/01 66732	44143	20477	11665	46255	32478	TOTAL
	2004/05 75116	49147	23581	13866	51535	35281	
	2007/08 75743	48989	28739	17603	47004	31386	
	2008/09 78455	50491	30386	18491	48069	32000	
Uniwersytety	12298	9037	6328	4315	5970	4722	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	8660	3313	5564	2111	3096	1202	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	4957	3206	3635	2454	1322	752	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne.....	17782	11322	4262	2253	13520	9069	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne	7186	5484	2205	1676	4981	3808	<i>Teacher education schools</i>
Akademie medyczne.....	2576	2243	1816	1518	760	725	<i>Medical academies</i>
Akademie wychowania fizycznego..	2030	854	1500	687	530	167	<i>Physical academies</i>
Wyższe szkoły artystyczne	510	341	413	263	97	78	<i>Fine arts academies</i>
Wyższe szkoły teologiczne	1295	899	177	71	1118	828	<i>Theological academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe.....	21161	13792	4486	3143	16675	10649	<i>Others</i>

a, b Dane w latach akademickich 2000/01 i 2004/05 dotyczą studiów: a — dziennych, b — wieczorowych, zaoczných i eksternistycznych.
a, b Data in 2000/01 and 2004/05 academic years concern: a — day study system, b — evening, weekend and extramural study system.

TABL. 25 (136). **CUDZOZIEMCY^a — STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG SYSTEMÓW STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
FOREIGNERS^a — STUDENTS AND GRADUATES BY STUDY SYSTEMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Studenci <i>Students</i>		Absolwenci ^b <i>Graduates^b</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	
OGÓŁEM 2000/01	1836	923	278	163	TOTAL
2005/06	2817	1490	350	211	
2008/09	3941	1999	597	349	
2009/10	4531	2420	.	.	
studia: stacjonarne.....	3669	1859	420	237	<i>full-time programmes</i>
niestacjonarne.....	862	561	177	112	<i>part-time programmes</i>
Uniwersytety	1145	710	115	72	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	448	102	52	22	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	211	130	24	11	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne.....	1287	668	208	111	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne	57	42	19	19	<i>Teacher education schools</i>
Akademie medyczne.....	612	311	60	33	<i>Medical academies</i>
Akademie wychowania fizycznego..	28	15	7	4	<i>Physical academies</i>
Wyższe szkoły artystyczne	61	39	21	18	<i>Fine arts academies</i>
Wyższe szkoły teologiczne	102	24	14	5	<i>Theological academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe.....	580	379	77	54	<i>Others</i>

^a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. ^b W podziale według form studiów i typów szkół — z roku akademickiego 2008/09.

^a Also shown in the other tables regarding students and graduates. ^b According to study forms and type of school — from 2008/09 academic year.

TABL. 26 (137). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA^a**

Stan w listopadzie

STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING SCHOLARSHIPS^a

As of November

SZKÓŁY	2005/06	2008/09	2009/10				SCHOOLS
			ogółem ^b <i>total^b</i>	w tym stypendia <i>of which scholar- ships</i>		otrzy- mują- cy stypen- dia w % ogółu stu- dentów <i>scholar- ship reci- pients in % of total stu- dents</i>	
				o charak- terze soc- jalnym <i>social</i>	za wyniki w nauce lub w sporcie <i>for achieve- ments in learning and sports</i>		
OGÓŁEM	93926	74079	67781	30995	38836	19,8	TOTAL
w tym:							<i>of which:</i>
Uniwersytety	14440	12609	11725	4193	7733	16,7	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	13056	9809	9780	4955	4958	19,9	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	11404	5869	5506	2804	3046	22,4	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne.....	23222	17792	12403	4467	8496	20,4	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne	9342	7635	6169	3757	2530	24,3	<i>Teacher education schools</i>
Akademie medyczne.....	3263	3222	2169	936	1288	24,3	<i>Medical academies</i>
Akademie wychowania fizycznego..	1859	1645	1586	889	820	26,0	<i>Physical academies</i>
Wyższe szkoły artystyczne	978	829	810	195	628	30,0	<i>Fine arts academies</i>

^a Bez cudzoziemców. ^b W podziale według stypendiów 1 osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

^a Excluding foreigners. ^b The division by type of scholarships may include one person more than once.

TABL. 27 (138). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
 Stan w listopadzie
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS
 As of November

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE ^a STUDENT DORMITORIES ^a					
Domy	76	81	78	81	Dormitories
Miejsca.....	20849	20823	20181	20466	Beds
Studenci korzystający	21979	19719	18270*	18244	Students
w % ogółu studentów ^b	18,1	5,3	5,1*	5,3	in % of total students ^b
STOŁÓWKI STUDENCKIE STUDENT CANTEENS					
Stołówki	27	23	20	23	Canteens
Miejsca konsumenckie	3564	2574	1831	1991	Seating

a, b W roku akademickim 2000/01: a — dla studentów studiów dziennych, b — w % studentów studiów dziennych.
 a, b In 2000/01: a — for students in the day study system, b — in % of students in the day study system.

TABL. 28 (139). **SZKOŁY DLA DOROSŁYCH**
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoly Schools	Oddziały Sections	Uczniowie Students		Absolwenci Graduates		
			ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	
Szkoly podstawowe..... Primary schools	2000/01	1	2	61	24	61	24
	2005/06	—	—	—	—	—	—
	2008/09	—	—	—	—	—	—
	2009/10	—	—	—	—	.	.
Gimnazja..... Lower secondary schools	2000/01	4	18	487	115	x	x
	2005/06	12	46	1286	302	260	70
	2008/09	11	54	1406	342	198	51
	2009/10	13	63	1655	440	.	.
Licea ogólnokształcące ^a General secondary schools ^a	2000/01	110	478	14460	6933	5645	2904
	2005/06	247	824	21605	9098	6815	3411
	2008/09	285	1004	27312	10428	6159	3038
	2009/10	293	1044	26352	11125	.	.
Zasadnicze szkoly zawo- dowe Basic vocational schools	2000/01	9	55	1491	677	451	201
	2005/06	8	47	1008	321	256	89
	2008/09	11	43	607	118	186	52
	2009/10	11	29	453	97	.	.
Licea profilowane..... Specialized secondary schools	2000/01	x	x	x	x	x	x
	2005/06	8	16	535	276	23	11
	2008/09	10	42	942	545	206	145
	2009/10	11	40	878	503	.	.
Technika ^b Technical secondary schools ^b	2000/01	180	830	22043	7654	7657	2736
	2005/06	217	564	12902	4010	5506	1827
	2008/09	118	383	7124	1738	1579	490
	2009/10	102	330	5623	1620	.	.

a, b Od roku szkolnego 2005/06 łącznie z: a — uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, b — technikami uzupełniającymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a, b Since 2005/06 school year including: a — supplementary general secondary schools, b — supplementary technical secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 29 (140). WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE
PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
Placówki	2442	2481	2543	2697	Establishments
miasta.....	1011	1151	1255	1351	urban areas
wieś.....	1431	1330	1288	1346	rural areas
Przedszkola	1040	1091	1199	1286	Nursery schools
w tym specjalne	14	14	15	15	of which special
miasta.....	751	831	897	957	urban areas
wieś.....	289	260	302	329	rural areas
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych.....	1402	1390	1327	1328	Pre-primary sections in primary schools
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	x	8	6	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	x	9	77	Pre-primary points
Miejsca:					Places:
Przedszkola	87085	92101	104857	113829	Nursery schools
w tym specjalnych.....	761	666	376	405	of which special
miasta.....	73273	78666	88069	94448	urban areas
wieś.....	13812	13435	16788	19381	rural areas
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	x	513	155	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	x	247	1545	Pre-primary points
Dzieci	115992	118398	135874	149362	Children
miasta.....	83640	89004	103226	111868	urban areas
wieś.....	32352	29394	32648	37494	rural areas
w tym w wieku 6 lat.....	56708	49479	46770	44601	of which aged 6
Przedszkola	85670	89274	105709	113434	Nursery schools
w tym specjalne	539	579	350	338	of which special
miasta.....	72786	76503	88739	94068	urban areas
wieś.....	12884	12771	16970	19366	rural areas
w tym w wieku 6 lat.....	29042	23050	21671	17926	of which aged 6
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych.....	30322	29124	29565	34514	Pre-primary sections in primary schools
w tym w wieku 6 lat.....	27666	26429	25099	26671	of which aged 6
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	x	382	74	Pre-primary education groups
w tym w wieku 6 lat.....	x	x	—	—	of which aged 6
Punkty przedszkolne	x	x	218	1340	Pre-primary points
w tym w wieku 6 lat.....	x	x	—	4	of which aged 6
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku:					Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged:
3—6 lat	515	587	677	721	3—6
3—5	353	450	578	655	3—5
6 lat.....	962	986	983	935	6
Dzieci w przedszkolach na:					Children attending nursery schools per:
1000 dzieci w wieku:					1000 children aged:
3—6 lat.....	381	443	530	549	3—6
6 lat	492	459	455	376	6
1 przedszkole.....	82	82	88	88	Nursery school
100 miejsc.....	98	97	101	100	100 places

U w a g a. W latach szkolnych 2008/09 i 2009/10 bez wychowania przedszkolnego przy zakładach opieki zdrowotnej, które w roku szkolnym 2005/06 nie było uwzględniane wyłącznie w pozycji dotyczącej dzieci w podziale według wieku.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

N o t e. In school year 2008/09 and 2009/10 — excluding pre-primary education in health care institutions, in 2005/06 school years excluded only in position pertaining to children by age.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

DZIAŁ XI

OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Dane prezentowane w dziale obejmują informacje z obszaru ochrony zdrowia w publicznych i niepublicznych jednostkach opieki zdrowotnej, z wyłączeniem jednostek resortu obrony narodowej, resortu spraw wewnętrznych i administracji, a także ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Podstawę przemian w systemie opieki zdrowotnej stanowią:

1) ustawa z dnia 30 VIII 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz.U. Nr 91, poz. 408 z późn. zm.), na mocy której mogą być tworzone **publiczne i niepubliczne** zakłady opieki zdrowotnej.

Publicznym zakładem opieki zdrowotnej jest zakład utworzony przez: ministra lub centralny organ administracji rządowej, wojewodę lub jednostkę samorządu terytorialnego, publiczną uczelnię medyczną, publiczną uczelnię prowadzącą działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych i od 2006 r. — Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego oraz do 2002 r. — Polskie Koleje Państwowe (PKP).

Niepublicznym zakładem opieki zdrowotnej jest zakład utworzony przez: Kościół lub związek wyznaniowy, pracodawcę, fundację, związek zawodowy, samorząd zawodowy, stowarzyszenie, inną krajową lub zagraniczną osobę prawną lub osobę fizyczną, a także spółkę niemającą osobowości prawnej;

2) ustawa z dnia 5 VII 1996 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (tekst jednolity: Dz.U. z 2001 r. Nr 57, poz. 602 z późn. zm.), na mocy której pielęgniarka lub położna może wykonywać indywidualną praktykę albo indywidualną praktykę specjalistyczną, po uzyskaniu zezwolenia właściwej, ze względu na miejsce wykonywania praktyki, okręgowej rady pielęgniarek i położnych;

3) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (tekst jednolity: Dz.U. z 2005 r. Nr 226, poz. 1943 z późn. zm.), na mocy której tworzy się **praktyki lekarskie: indywidualne, indywidualne specjalistyczne i grupowe**. Istotą tej formy jest realizowanie przez prywatne podmioty świadczeń zdrowotnych dla ogółu ludności.

Dane o praktykach lekarskich obejmują te podmioty, które świadczą usługi zdrowotne **wyłącznie w ramach środków publicznych**;

4) ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. Nr 210, poz. 2135 z późn. zm.), z mocą obowiązującą od dnia 1 X 2004 r., która reguluje zakres i warunki udzielania świadczeń zdrowotnych, zasady i tryb ich finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu

CHAPTER XI

HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. The data presented in this chapter within the scope of health care include information concerning public and non-public activities of the health care services excluding health care services of the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration as well as health care in prisons.

2. The legal bases of changes in the health care system are:

1) the Law on Health Care Facilities, dated 30 VIII 1991 (Journal of Laws No. 91, item 408 with later amendments), on the basis of which **public and non-public** health care facilities can be established.

A **public health care facility** is a facility established by: a minister or a central body of the government administration, a voivod or local self-government entity, public institution of higher medical education, a public higher education institution, which conducts didactic and research activity in the field of medical sciences and since 2006 — the Medical Centre for Postgraduate education as well as until 2002 — Polskie Koleje Państwowe (PKP).

A **non-public health care facility** is a facility established by a church or religious association, employer, foundation, trade union, professional self-government, association or other domestic or foreign legal or natural person or by company without legal personality;

2) the Law on the Nursing and Obstetrical Professions, dated 5 VII 1996 (unified text: Journal of Laws 2001 No. 57, item 602 with later amendments), on the basis of which a nurse, midwife may establish a private practice or private specialized practice after obtaining the appropriate permit from the respective district council of nurses and obstetricians;

3) the Law on the Occupation of Doctor and Dentist, dated 5 XII 1996 (unified text: Journal of Laws 2005 No. 226, item 1943 with later amendments), on the basis of which **individual medical practices, specialized medical practices and group practices**, are created. These forms of activity are conducted by private entities rendering health care services for the general population.

Data concerning medical practices include those entities that render health care services **exclusively within the framework of public funds**;

4) the Law on Health Care Services Financed from Public Funds, dated 27 VIII 2004 (Journal of Laws No. 210, item 2135 with later amendments), in force since 1 X 2004, which regulates the scope, conditions of health care services and financing procedures as well as activities of the National Health Fund — NFZ. The Law dated

Zdrowia — NFZ. Ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. wprowadzona została w miejsce ustawy o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia z dnia 23 I 2003 r. Narodowy Fundusz Zdrowia z dniem 1 IV 2003 r. zastąpił działające od 1 I 1999 r. kasy chorych.

3. Dane o pracownikach medycznych obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy; osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.

Lekarzy, lekarzy dentyistów, pielęgniarki, położne oraz farmaceutów wykazano łącznie z osobami odbywającymi staż.

Przez pielęgniarkę należy rozumieć też pielęgniarza, a przez położną — również położnego.

4. Dane o zakładach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej obejmują przychodnie, ośrodki zdrowia i od 2001 r. poradnie (samodzielne). Porad z zakresu ambulatoryjnej opieki zdrowotnej udzielają również **praktyki lekarzy i lekarzy dentyistów**, realizujące świadczenia zdrowotne finansowane ze środków publicznych (umowy z NFZ). W 2009 r. porady ambulatoryjne nie uwzględniają działalności orzeczniczey lekarzy medycyny pracy. Porady z zakresu ambulatoryjnej opieki zdrowotnej obejmują również porady lekarskie udzielone w izbach przyjęć szpitali ogólnych.

5. Dane o łóżkach w zakładach stacjonarnej opieki zdrowotnej dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych (z pełnym wyposażeniem), zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

Do 2007 r. informacje o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków oraz miejsc dziennego pobytu; do 2002 r. obejmowały łóżka na oddziałach szpitalnych przy stacjach pogotowia ratunkowego.

6. W szpitalach ogólnych (tabl. 4) rodzaje oddziałów podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 16 VII 2004 r. (Dz.U. Nr 238, poz. 2402 z późn. zm.). Do **oddziałów chirurgicznych** zaliczono: chirurgię ogólną, dziecięcą, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, urologię, chirurgię szczękową i kardiochirurgię oraz inne o charakterze chirurgicznym; do **oddziałów zakaźnych** — oddziały obserwacyjno-zakaźne; do **oddziałów gruźlicy i chorób płuc** — oddziały pulmonologiczne.

7. Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im środki farmaceutyczne i materiały medyczne.

8. Lecznictwo uzdrowiskowe obejmuje szpitale i sanatoria wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim naturalne surowce i właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

9. Dane dotyczące ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej (ustawa z dnia 8 IX 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym, Dz.U. Nr 191, poz. 1410 z późn. zm.; za 2005 r. — ustawa z dnia 25 VII 2001 r., Dz.U. Nr 113, poz. 1207 z późn. zm.) obejmują jednostki zgłoszone do systemu

27 VIII 2004 replace the Law on Common Insurance in the National Health Fund, dated 23 I 2003. The National Health Fund as of 1 IV 2003 replaced the health funds, working since 1 I 1999.

3. Data regarding medical personnel include persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character; these persons are counted once regardless of the time worked.

Doctors, dentist, nurses, midwives and pharmacists were listed together with persons undergoing training.

A nurse should be understood also as a male nurse and midwife — also as a male midwife.

4. Data concerning facilities of the out-patient health care include out-patient departments, health centres and since 2001 out-patient clinics (independent). Consultations within the range of facilities of the out-patient health care are also provided by doctor and dentist practices which are realizing medical services financed from public funds (contracts with National Health Fund). In 2009 out-patient consultations do not include adjudication activities of doctors of the occupational health care. Consultations within the range of facilities of the out-patient health care also cover medical consultations provided in admission rooms in general hospitals.

5. Data regarding beds in in-patient health care facilities concern permanent beds in patient wards (fully equipped), either occupied or prepared to receive patients.

Until 2007 information regarding beds in general hospitals do not include places (beds and incubators) for newborns as well as places in day wards; until 2002 included beds in hospital wards located near emergency stations.

6. In general hospitals (table 4), types of wards are given in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 16 VII 2004 (Journal of Laws No. 238, item 2402 with later amendments). Included in **surgical wards** are: general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, maxillo-facial and cardiosurgery as well as other surgical wards; in **communicable diseases wards** — communicable diseases wards; in **tubercular and pulmonary wards** — pulmonology wards.

7. Chronic medical care home and nursing homes provide 24-hour health services within the scope of nursing and rehabilitating persons not requiring hospitalization as well as assure them pharmaceutical agents and medical materials.

8. Health resort treatment includes services rendered by hospitals and sanatoria using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate where the facility is located.

9. Data concerning emergency medical services and first aid (Law on the State Emergency Medical Services, dated 8 IX 2006, Journal of Laws No. 191, item 1410 with later amendments; data for 2005 — law dated 25 VII 2001, Journal of Laws No. 113, item 1207 with later amendments) include units reported to the rescue system (among others:

ratownictwa (m.in.: zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, izby przyjęć, lotnicze pogotowie ratunkowe) oraz świadczenia zdrowotne w nagłych przypadkach zagrożenia życia lub zdrowia (z wyjątkiem zachorowań) udzielone przez zespoły ratownictwa medycznego i lotnicze pogotowie ratunkowe w miejscu zdarzenia.

10. Działalność aptek ogólnodostępnych i punktów aptecznych unormowana jest ustawą z dnia 6 IX 2001 r. Prawo farmaceutyczne (tekst jednolity: Dz.U. z 2004 r. Nr 53, poz. 533 z późn. zm.).

Apteki ogólnodostępne nie obejmują aptek w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej (np. w szpitalach, w sanatoriach), które działają na potrzeby tych zakładów.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony. Punkt apteczny może być prowadzony przez farmaceutę z rocznym stażem lub technika farmaceutycznego z trzyletnim stażem pracy w aptekach ogólnodostępnych.

11. Dane o zachorowaniach podaje się zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych obowiązującą od dnia 1 I 1997 r. (X Rewizja).

12. Placówki opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728 z późn. zm.).

Placówka zapewnia dziecku całodobową ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne, religijne, a także zapewnia korzystanie z przysługujących na podstawie odrębnych przepisów świadczeń zdrowotnych i kształcenia.

Wyróżnia się placówki:

- 1) **interwencyjne** — zapewniające na czas trwania sytuacji kryzysowej doraźną opiekę i wychowanie, kształcenie dostosowane do wieku i możliwości rozwojowych, przygotowujące diagnozę dziecka i jego sytuacji rodzinnej oraz ustalające wskazania do dalszej pracy z dzieckiem;
- 2) **rodzinne** — tworzące wielodzietną rodzinę, umożliwiające całodobową opiekę i wychowanie (np. licznemu rodzeństwu), zapewniające kształcenie, wyrównywanie opóźnień rozwojowych i szkolnych;
- 3) **socjalizacyjne** — zapewniające całodobową opiekę, wychowanie i kształcenie oraz zaspokojenie niezbędnych potrzeb dziecka, zapewniające zajęcia korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne rekompensujące brak wychowania w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym — odpowiednią rehabilitację i zajęcia specjalistyczne;
- 4) **wielofunkcyjne** — zapewniające dzienną i całodobową opiekę oraz wychowanie poprzez realizację zadań przewidzianych dla placówki: wsparcia dziennego, interwencyjnej i socjalizacyjnej, a także łączące dzienne i całodobowe działania terapeutyczne, interwencyjne i socjalizacyjne skierowane na dziecko i rodzinę dziecka;
- 5) **wsparcia dziennego** — działające w najbliższym środowisku dziecka, wspierające funkcje opiekuńcze rodziny, z tego:

emergency medical services, hospital emergency wards, admission rooms, medical air rescue) and health-care services rendered by emergency medical services and medical air rescue in emergency situations with risk to life or health (except cases of illness) in the place of occurrence.

10. The activity of pharmacies and pharmaceutical outlets is normalized by *Pharmaceutical Law*, dated 6 IX 2001 (unified text: *Journal of Laws 2004 No. 53, item 533 with later amendments*).

Public pharmacies do not include pharmacies in stationary health care institutions (e.g., in hospitals and sanatoria) which operate for the needs of these.

Pharmaceutical outlets are sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined. *Pharmaceutical outlet* can be managed by pharmacists with one year service or pharmaceutical technician with three years service in public pharmacies.

11. Data regarding incidence of illnesses is given in accordance with the *International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems* valid since 1 I 1997 (ICD-10 Revision).

12. Care and education centres for children and young people are presented in accordance with the *Law on Social Welfare*, dated 12 III 2004 (unified text: *Journal of Laws 2008 No. 115, item 728 with later amendments*).

The centre provides the child with round-the-clock permanent or temporary care and also secures the necessary livelihood, developmental — including emotional, social and religious — needs of the child, and secures the child's benefiting from services to which he/she is entitled on the basis of separate regulations on health care services and education.

There are following types of such centres:

- 1) **intervention** — providing short-term care during a crisis situation, education adapted to the age and developmental capabilities, preparing diagnosis of a child and the child's family condition and establishing recommendations for the further course of working with the child;
- 2) **family** — creating family with many children, allowing for 24-hour care for e.g. numerous brothers and sisters, providing education, compensating for worse development and performance at school;
- 3) **socialization** — providing 24-hour care and education as well as fulfilling the necessary needs of the child, providing corrective activities, compensatory classes, speech therapy classes, therapeutic classes compensating lack of family care and preparing for life in society, and providing appropriate rehabilitation and specialised activities for children with disabilities;
- 4) **multi-functional** — providing daytime and 24-hour care by performing tasks of: daytime assistance centre, intervention and socialization centre, as well as by combining daytime and 24-hour therapeutic, intervention and socialization activity, directed to child and child's family;
- 5) **day-support centres** — operating in the immediate vicinity of the child, supporting the family in its protective functions, including:

- opiekuńcze — prowadzone w formie kół zainteresowań, świetlic, klubów, ognisk wychowawczych, które pomagają dzieciom w pokonywaniu trudności szkolnych i organizowaniu czasu wolnego,
- specjalistyczne — realizujące program psychokorekcyjny lub psychoprophylaktyczny, w tym terapię pedagogiczną, psychologiczną, rehabilitację, resocjalizację.

13. Rodzina zastępcza zapewnia opiekę i wychowanie dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728 z późn. zm.) rodzina zastępcza może być:

- 1) spokrewniona i niespokrewniona z dzieckiem — może w niej przebywać w tym samym czasie nie więcej niż troje dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa);
- 2) zawodowa wielodzietna niespokrewniona z dzieckiem — umieszcza się w tym samym czasie nie mniej niż troje i nie więcej niż sześcioro dzieci;
- 3) zawodowa specjalistyczna niespokrewniona z dzieckiem — umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż troje dzieci niedostosowanych społecznie albo dzieci z różnymi dysfunkcjami, problemami zdrowotnymi, wymagające szczególnej opieki i pielęgnacji;
- 4) zawodowa niespokrewniona z dzieckiem o charakterze pogotowia rodzinnego — umieszcza się nie więcej niż troje dzieci na pobyt czasowy do momentu unormowania sytuacji życiowej dziecka.

14. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne.

Rodzaje domów i zakładów pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728 z późn. zm.).

15. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się:

- do 30 IV 2004 r. — zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 29 XI 1990 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 1998 r. Nr 64, poz. 414 z późn. zm.),
- od 1 V 2004 r. — zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728 z późn. zm.), według której dokonano podziału na świadczenia pieniężne i niepieniężne.

Zasiłek stały wypłacany jest z tytułu wieku lub całkowitej niezdolności do pracy.

Zasiłek okresowy przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłek celowy przyznawany jest w celu m.in.: zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

— care — in the form of extracurricular activities, after-school clubs, clubs, childcare centres, assisting children in overcoming difficulties at school and organizing their spare time,

— specialized — implementing psychocorrective or psychoprophylactic programme, including pedagogical therapy, psychological therapy, rehabilitation, resocialization.

13. Foster families provides care and upbringing of a child deprived in part or in full of parental care.

According to the Law on Social Welfare of 12 III 2004 (unified text: Journal of Laws 2008 No. 115, item 728 with later amendments) foster family may be:

- 1) either related or not related to the child — placed in it may be simultaneously not more than three children (except for numerous siblings);
- 2) professional family with many children, not related to the child — placed in it may be simultaneously not less than three and not more than six children;
- 3) professional specialized family not related to the child — placed in it may be simultaneously not more than three socially maladjusted children or children with various dysfunctions, health problems, requiring special care and nursing;
- 4) professional emergency foster family not related to the child — placed in it may be simultaneously not more than three children, for temporary stay lasting until normalization of the living situation of the child.

14. Data concerning social welfare homes and facilities are related to the institutions, for which the founding bodies are: local self-government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons.

Types of social welfare homes and facilities are presented according to the Law on Social Assistance, dated 12 III 2004 (unified text: Journal of Laws 2008 No. 115, item 728 with later amendments).

15. Data on social assistance benefits are presented:

- until 30 IV 2004 — according to the Law on Social Welfare, dated 29 XI 1990 (unified text: Journal of Laws 1998 No. 64, item 414 with later amendments),
- since 1 V 2004 — according to the Law on Social Welfare, dated 12 III 2004 (unified text: Journal of Laws 2008 No. 115, item 728 with later amendments), following which the division into monetary and non-monetary assistance was made.

Permanent benefit paid in respect of age or complete inability to work.

A person or a family is entitled to a **temporary benefit** because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security.

Appropriated benefit is offered in order to fulfil a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, covering burial costs. It may be given to a person or a family which incurred losses as a result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.

TABL. 1 (141). **PRACOWNICY MEDYCZNI^a**
 Stan w dniu 31 XII
MEDICAL PERSONNEL^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Lekarze	13666	11609	11896	12253	Doctors
w tym kobiety	7800	6970	7279	7594	of which women
Lekarze dentyści	1712	1327	1498	1466	Dentists
w tym kobiety	1289	1028	1180	1178	of which women
Farmaceuci	3107	2790	3124	3541	Pharmacists
w tym kobiety	2774	2438	2729	3034	of which women
Fizjoterapeuci i rehabilitanci ^b	1677	2781	3063	Physiotherapists and rehabilitants ^b
Pielęgniarki	24819	24202	25320	25911	Nurses
w tym magistrzy pielęgniarstwa	417	680	784	1064	of which masters of nursing
Położne	2559	2537	2820	2814	Midwives

^a Od 2002 r. — łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest indywidualna praktyka lekarska i pielęgniarska zarejestrowana w Izbach Lekarskich, pielęgniarskich, która realizuje świadczenia zdrowotne w ramach środków publicznych; od 2005 r. — bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo Narodowy Fundusz Zdrowia. ^b Dane obejmują magistrów fizjoterapii i rehabilitacji, techników fizjoterapeutów, techników masażystów.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, w zakresie farmaceutów — łącznie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego.

^a Since 2002 — including persons for whom the main workplace are individual medical practice and nurses registered at Chamber of Physicians and Chambers of Nurses providing publicly funded medical services; since 2005 — excluding persons for whom the primary workplace is university, social welfare, units of state or local self-government administration and National Health Fund. ^b Data concern masters of physiotherapy and rehabilitation, technics of physiotherapy, technics of massage.

Source: data of the Ministry of Health, with regard to pharmacists — including data of the Central Statistical Office.

TABL. 2 (142). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**
OUT-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Zakłady opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 XII)	1087	1512	1740	1940	Health care institutions (as of 31 XII)
w tym publiczne	561	582	567	508	of which public
miasta	763	1121	1290	1444	urban areas
wieś	324	391	450	496	rural areas
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII)	204	436	406	414	Medical practices ^b (as of 31 XII)
miasta	166	332	243	251	urban areas
wieś	38	104	163	163	rural areas
Porady udzielone ^c w tys.	27242,5	32857,3	38318,7	39877,8	Consultations provided ^c in thous.
lekarskie	24817,0	29602,0	34590,9	35814,0	doctors
w tym specjalistyczne ^d	8864,0	12600,7	15823,0	16188,4	of which specialized ^d
stomatologiczne ^e	2425,5	3255,3	3727,7	4063,7	stomatological ^e

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 206. ^b Dane obejmują podmioty, które podpisały kontrakty z NFZ lub z zakładami opieki zdrowotnej — patrz uwagi ogólne, ust. 2, pkt 3 i 4) na str. 205; do 2008 r. — łącznie z praktykami lekarskimi przeprowadzającymi badania profilaktyczne w zakresie służby medycyny pracy (w 2000 r. — tylko w miastach). ^c Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne). ^d Bez porad udzielonych w izbach przyjęć szpitali ogólnych. ^e W tym w 2000 r. — 934,6 tys. porad specjalistycznych; od 2005 r. wszystkie porady stomatologiczne zaliczane są do specjalistyki.

^a See general notes, item 4 on page 206. ^b Data concern entities that have signed contract with National Health Fund or health care facilities — see general notes, item 2, point 3) and 4) on page 205; until 2008 — including medical practices conducted within the framework of occupational medicine (in 2000 — only in urban areas). ^c Including consultations paid by patients (non-public funds). ^d Excluding consultation provided by doctors in admission rooms in general hospitals. ^e Of which in 2000 — 934,6 thous. specialized dental consultations; since 2005 all stomatological consultations were included into specialized.

TABL. 3 (143). STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA^a
IN-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
ZAKŁADY — stan w dniu 31 XII FACILITIES — as of 31 XII					
Szpital ogólny	85	98	88	93	General hospitals
Szpital psychiatryczny	7	7	7	7	Psychiatric hospital
Ośrodki leczenia odwykowego	1	1	4	3	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów ..	9	12	12	11	Addiction recovery centres
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej	1	2	2	2	Regional centres of forensic psychiatry
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^b	20	40	46	44	Chronic medical care homes ^b
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^{bc}	10	27	24	19	Nursing homes ^{bc}
Hospicja	5	8	10	11	Hospices
Sanatoria rehabilitacyjne	—	1	—	—	Rehabilitation sanatoria
Lecznictwo uzdrowiskowe:					Health resort treatment:
sanatoria	2	1	1	1	sanatoria
szpitale	3	3	3	3	hospitals
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH — stan w dniu 31 XII BEDS IN FACILITIES — as of 31 XII					
Szpital ogólny ^d	24231	23516	24228	24110	General hospitals ^d
Szpital psychiatryczny	3622	3346	3168	3045	Psychiatric hospital
Ośrodki leczenia odwykowego	7	12	69	51	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów ..	220	502	420	406	Addiction recovery centres
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej	64	104	104	104	Regional centres of forensic psychiatry
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^b	1613	2727	2968	3121	Chronic medical care homes ^b
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^{bc}	407	977	1000	851	Nursing homes ^{bc}
Hospicja	93	137	150	190	Hospices
Sanatoria rehabilitacyjne	—	40	—	—	Rehabilitation sanatoria
Lecznictwo uzdrowiskowe:					Health resort treatment:
sanatoria	87	44	44	44	sanatoria
szpitale	198	155	189	188	hospitals
LECZENI IN-PATIENTS					
Szpital ogólny ^e	743335	948642	943708	1084307	General hospitals ^e
Szpital psychiatryczny	31850	38024	36969	36910	Psychiatric hospital
Ośrodki leczenia odwykowego	171	376	754	871	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów ..	825	2226	1844	1746	Addiction recovery centres
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej	93	84	145	134	Regional centres of forensic psychiatry
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^b	2494	4729	5228	5512	Chronic medical care homes ^b
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^{bc}	607	2165	1925	1635	Nursing homes ^{bc}
Hospicja	1202	2074	2188	2645	Hospices
Sanatoria rehabilitacyjne	—	444	—	—	Rehabilitation sanatoria
Lecznictwo uzdrowiskowe — kuracjusze:					Health resort treatment patients:
w sanatoriach	1163	835	790	788	in sanatoria
w szpitalach	2349	2612	3446	3568	in hospitals

^a Informacje o łóżkach i leczonych w szpitalach podano łącznie z filiami szpitali. ^b W 2000 r. bez zakładów typu psychiatrycznego. ^c W 2000 r. łącznie z zakładami leczniczo-wychowawczymi. ^d Od 2008 r. łącznie z łóżkami i inkubatorami dla noworodków. ^e Bez międzyoddziałowego ruchu chorych.

Źródło: w zakresie szpitali ogólnych i zakładów opieki długoterminowej — dane Ministerstwa Zdrowia, w zakresie zakładów psychiatrycznych — dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

^a Information concerning beds and patients in hospitals is given together with hospital branches, located in other places. ^b In 2000 excluding nursing homes psychiatry types. ^c In 2000 including treatment and education homes. ^d Since 2008 including beds and incubators for newborns. ^e Excluding inter-ward patient transfers.

Source: in regard to general hospitals and long-term facilities — data of the Ministry of Health, in regard to psychiatric facilities — data of the Institute of Psychiatry and Neurology.

TABL. 4 (144). **SZPITALE OGÓLNE**
GENERAL HOSPITALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Szpital (stan w dniu 31 XII)	85	98	88	93	Hospitals (as of 31 XII)
Publiczne	83	80	75	75	Public
Niepubliczne	2	18	13	18	Non-public
Łóżka^a (stan w dniu 31 XII)	24231	23516	24228	24110	Beds^a (as of 31 XII)
w szpitalach: publicznych	24151	23008	23513	23204	in: public hospitals
niepublicznych	80	508	715	906	non-public hospitals
na 10 tys. ludności	47,4	45,6	46,6	46,2	per 10 thous. population
w tym na oddziałach ^b :					of which in specified wards ^b :
Chorób wewnętrznych	4860	5171	4840	4642	Internal diseases
w tym kardiologicznych ^c	1090	1423	1323	1339	of which cardiological ^c
Chirurgicznych	6765	6506	6253	6190	Surgical
Pediatrycznych	1461	1310	1248	1187	Paediatric
Ginekologiczno-polożniczych	2700	2422	2426	2305	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych	626	426	491	418	Oncological
Intensywnej terapii	365	428	454	447	Intensive therapy
Zakaźnych	744	628	533	538	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	1193	897	770	850	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	409	213	199	199	Dermathological
Neurologicznych	888	867	843	878	Neurological
Psychiatrycznych	323	493	508	515	Psychiatric
Ruch chorych					Patients
Leczeni ^d w tys.	743,3	948,6	943,7	964,4	In-patients ^d in thous.
w szpitalach: publicznych	739,3	935,0	914,4	936,5	in: public hospitals
niepublicznych	4,0	13,7	29,3	27,9	non-public hospitals
w tym na oddziałach ^{b,e} :					of which in specified wards ^{b,e} :
chorób wewnętrznych	181,3	219,2	226,6	225,6	internal diseases
w tym kardiologicznych ^c	47,8	69,5	75,7	81,9	of which cardiological ^c
chirurgicznych	219,2	269,2	263,2	272,7	surgical
pediatrycznych	41,7	49,6	53,2	51,6	paediatric
ginekologiczno-polożniczych	117,4	138,5	155,8	159,2	gynaecological-obstetric
onkologicznych	21,2	20,1	22,9	21,8	oncological
intensywnej terapii	16,0	12,8	15,9	14,9	intensive therapy
zakaźnych	14,7	16,3	18,3	19,0	communicable
gruźlicy i chorób płuc	23,3	22,8	18,2	22,6	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	6,5	10,0	5,9	5,3	dermathological
neurologicznych	24,0	26,6	30,1	31,7	neurological
psychiatrycznych	3,5	7,2	8,2	8,6	psychiatric
Wypisani w tys.	706,4	914,0	909,2	930,8	Discharges in thous.
Zmarli w tys.	23,2	22,3	22,7	22,7	Deaths in thous.
Leczeni ^d na: 10 tys. ludności	1454	1842	1817	1850	In-patients ^d per: 10 thous. population
1 łóżko	30,7	40,3	39,0	40,0	bed
Przeciętny pobyt chorego w dniach	9,0	6,7	5,9	5,7	Average patient stay in days
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	276,7	270,7	265,6*	266,1	Average bed use in days

^a Od 2008 r. łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 206. ^c Łącznie z oddziałami intensywnego nadzoru kardiologicznego. ^d Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. ^e Łącznie z międzyoddziałowym ruchem chorych.

U w a g a. Liczba leczonych z międzyoddziałowym ruchem chorych ogółem wynosiła w 2008 r. — 1072,0 tys., w 2009 r. — 1123,9 tys., na 1 łóżko przypadało odpowiednio 44,2 i 46,6 chorych.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia.

^a Since 2008 including beds and incubators for newborns. ^b See general notes, item 6 on page 206. ^c Including intensive cardiological care wards. ^d Excluding inter-ward patient transfers. ^e Including inter-ward patient transfers.

N o t e. Number of total in-patients was 1072,0 thous. in 2008, 1123,9 thous. in 2009 including inter-ward patient transfers, in-patients per bed respectively — 44,2 and 46,6.

S o u r c e: data of the Ministry of Health.

TABL. 5 (145). **RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA**^a

Stan w dniu 31 XII
EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Zespoły wyjazdowe ratownictwa medycznego	125	199	195	<i>Ambulance emergency rescue teams</i>
w tym: podstawowe	x	64	79	<i>of which: basic</i>
specjalistyczne	x	75	82	<i>specialists</i>
Szpitalne oddziały ratunkowe ^b	15	22	26	<i>Hospital emergency wards^b</i>
Izby przyjęć	8	4	6	<i>Admission rooms</i>
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	1	1	4	<i>Medical air rescue^c</i>
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^d :				<i>Calls to the occurrence places^d:</i>
w tysiącach	451,0	433,9	416,6	<i>in thousands</i>
na 1000 ludności	87,6	83,5	79,9	<i>per 1000 population</i>
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia ^d (w ciągu roku):				<i>Person who received health care benefits in the place of occurrence^d (during the year):</i>
w tysiącach	453,1	437,2	424,4	<i>in thousands</i>
w tym:				<i>of which</i>
dzieci i młodzież w wieku 0—18 lat ...	30,2	27,4	27,1	<i>children and youth at the age of 0—18</i>
w wieku 65 lat i więcej	171,3	170,3	<i>aged 65 and more</i>
na 1000 ludności	88,0	84,2	81,4	<i>per 1000 population</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 206. ^b Oddział szpitalny będący komórką organizacyjną szpitala w rozumieniu przepisów o zakładach opieki zdrowotnej, zarejestrowany w systemie ratownictwa medycznego. ^c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratunkowe. ^d W danych nie ujęto zachorowań u osób, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w trybie ambulatoryjnym (w izbie przyjęć lub szpitalnym oddziale ratunkowym).

^a See general notes, item 9 on page 206. ^b Hospital ward that is organization cell of hospital in accordance with the Law of Health Care Facilities, hospital ward composes entity of the system. ^c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. ^d Excluding incidence of people who received health care benefits in ambulatory mode (in admission room or in hospital emergency ward).

TABL. 6 (146). **APTEKI OGÓLNODESTĘPNE I PUNKTY APTECZNE**^a

Stan w dniu 31 XII
PUBLIC PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Apteki	844	1061	1191	1357	<i>Pharmacies</i>
w tym prywatne	762	1061	1185	1350	<i>of which private</i>
w tym na wsi	164	195	203	209	<i>of which in rural areas</i>
Punkty apteczne	28	95	126	139	<i>Pharmaceutical outlets</i>
w tym na wsi	24	91	124	138	<i>of which in rural areas</i>
Liczba ludności na:					<i>Population per:</i>
1 aptekę i punkt apteczny	5866	4462	3952	3491	<i>pharmacy and pharmaceutical outlet</i>
w tym na wsi	9612	6362	5627	5324	<i>of which in rural areas</i>
1 aptekę	6060	4861	4370	3848	<i>pharmacy</i>
w tym na wsi	11019	9331	9064	8840	<i>of which in rural areas</i>
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	1999 ^b	2512	2852	3275	<i>Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 10 na str. 207. ^b W przeliczeniu na pełne etaty.

^a See general notes, item 10 on page 207. ^b In 2000 calculated as full-time employment.

TABL. 7 (147). **KRWIODAWSTWO^a**
BLOOD DONATION^d

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	3	2	2	2	Regional centres (as of 31 XII)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)....	42	25	19	19	Local branches (as of 31 XII)
Krwiodawcy.....	56736	74788	76213	75662	Blood donors
w tym honorowi.....	55887	74417	76014	75485	of which voluntary
Pobrana krew pełna (liczba donacji) ^b	96512	113203	120360	126854	Whole blood taken (number of collected donations) ^b
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) ^c	112038 ^d	113584	121867	130870	Number of prepared units of fresh frozen plasma (FFP) ^c

^a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. ^b Donacja jest to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. ^c Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom. ^d Pobrane osocze w jednostkach świeżo mrożonego osocza (FFP).

Źródło: dane Instytutu Hematologii i Transfuzjologii.

^a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior and Administration. ^b Donation is collection of blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. ^c One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units. ^d Plasma taken in units of freshly frozen plasma (FFP).

Source: data of the Haematology and Transfusiology Institute.

TABL. 8 (148). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY	2000	2005	2008	2009	2000	2005	2008	2009	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Tężec.....	1	1	—	2	0,02	0,02	—	0,04	Tetanus
Krzusiec.....	398	433	411	201	7,8	8,4	7,9	3,9	Whooping cough
Odra.....	1	1	2	23	0,02	0,02	0,04	0,44	Measles
Wirusowe zapalenie wątroby:									Viral hepatitis:
typ A.....	76	6	57	269	1,5	0,12	1,1	5,2	type A
typ B.....	349	193	178	208	6,8	3,7	3,4	4,0	type B
typ C.....	287	389	427	154	5,6	7,6	8,2	3,0	type C
Różyczka.....	3386	1365	1288	727	66,2	26,5	24,8	13,9	Rubella
AIDS ^a	11	7	7	5	0,21	0,14	0,13	0,10	AIDS ^a
Salmonellozy.....	2619	2316	1562	1540	51,2	45,0	30,1	29,5	Other salmonella infections
Czerwonka bakteryjna.....	13	3	4	2	0,25	0,06	0,08	0,04	Shigellosis
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe.....	220	199	411	34	4,3	3,9	7,9	0,65	Other bacterial foodborne intoxications
Biegunki u dzieci do lat 2 ^b	1783	1908	2853	3330	178,4	197,2	258,4	281,2	Acute diarrhoea in children under 2 years ^b
Szkarlatyna (pionica).....	1018	1527	1611	1931	19,9	29,6	31,0	37,0	Scarlet fever
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu.....	86	136	128	106	1,7	2,6	2,5	2,0	Bacterial meningitis and/or encephalitis
Wirusowe zapalenie opon mózgowych.....	85	100	81	87	1,7	1,9	1,6	1,7	Viral meningitis
Wirusowe zapalenie mózgu.....	36	41	52	70	0,70	0,80	1,0	1,3	Viral encephalitis
Świnka (zapalenie przyusznicy nagminne).....	1327	9353	412	290	26,0	181,6	7,9	5,6	Mumps
Toksoplazmoza.....	24	51	64	—	0,47	1,0	1,2	—	Toxoplasmosis
Tasiemczyce.....	54	25	25	—	1,1	0,49	0,48	—	Cestode infestations
Włośnica.....	3	—	—	5	0,06	—	—	0,10	Trichinellosis
Świerzb.....	1035	825	1286	—	20,2	16,0	24,8	—	Scabies
Grypa ^c	206282	174683	64690	168850	4035,8	3391,8	1245,2	3238,5	Influenza ^c
Szczepieni przeciw wściekliźnie.....	1065	853	762	885	20,8	16,6	14,7	17,0	Rabies vaccinations

^a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. ^b Wskaźnik obliczony na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. ^c Łącznie z podejrzaniem zachorowań.

Źródło: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego — Państwowy Zakład Higieny.

^a Preliminary data because of specific features of the disease. ^b Ratio calculated per 10 thous. children up to age 2. ^c Including influenza-like illness.

Source: data of the National Institute of Public Health — National Institute of Hygiene.

TABL. 9 (149). **ŻŁOBKI**^a
Stan w dniu 31 XII
NURSERIES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Żłobki	61	55	56*	58	Nurseries
Oddziały żłobkowe	3	5	4*	4	Nursery wards
Miejsca w żłobkach	3860	4160	4534	4850	Places in nurseries
Dzieci przebywające w żłobkach (w ciągu roku)	7574	7852	8427	8474	Children staying in nurseries (during the year)
Miejsca w żłobkach na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach	45,5	44,9	42,1	43,3	Places in nurseries per 1000 children up to age 3 in urban areas
Dzieci przebywające w żłobkach na 1000 dzieci w wieku do lat 3	23,7	26,4	27,3	27,8	Children staying in nurseries per 1000 children up to age 3

^a Miejsca i dzieci w żłobkach — łącznie z oddziałami żłobkowymi; do 2005 r. łącznie ze żłobkiem tygodniowym.
^a Places and children in nurseries — including nursery wards; until 2005 including weekly nursery.

TABL. 10 (150). **PLACÓWKI OPIEKUNICZO-WYCHOWAWCZE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**^a
CARE AND EDUCATION CENTRES FOR CHILDREN AND YOUNG PEOPLE^a

A. PLACÓWKI CAŁODOBOWE
ROUND-THE-CLOCK CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	2005	2008	2009	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	placówki centres			wychowankowie residents			wolontariusze volunteers			
	stan w dniu 31 XII			as of 31 XII						
OGÓŁEM	62	70	87	2295	2122	2256	311	286	268	TOTAL
placówki:										centres:
Interwencyjne	5	5	6	234	184	206	8	4	18	Intervention
Rodzinne	19	27	43	191	250	384	17	45	21	Family
Socjalizacyjne	30	24	23	1313	891	832	185	118	99	Socialization
Wielofunkcyjne	8	14	15	557	797	834	101	119	130	Multi-functional

B. PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO^b
DAY-SUPPORT CENTRES^b

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	placówki (stan w dniu 31 XII)			wychowankowie residents			
	centres (as of 31 XII)						
OGÓŁEM	325	344	354	18141	17156	16951	TOTAL
w tym placówki pracujące minimum 5 dni i 20 godzin tygodniowo	239	250	270	14811	13319	14091	of which centres working minimum 5 days and 20 hours a week
Opiekuniczne	320	316	321	17858	15005	14293	Care
Specjalistyczne	5	28	33	283	2151	2658	Specialized

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 207. ^b Ponadto spośród całodobowych placówek wielofunkcyjnych w 2009 r. 4 pełniły również funkcję wsparcia dziennego, przebywało w nich w ciągu roku 237 wychowanków.

^a See general notes, item 12 on page 207. ^b Moreover, among 24-hour multi-functional centres, in 2009, 4 centres also had the function of day support, during the year there were 237 children staying in them.

TABL. 11 (151). **RODZINY ZASTĘPCZE^a**

Stan w dniu 31 XII
FOSTER FAMILIES^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	4656	4140	4008	4112	Foster families
Spokrewnione z dzieckiem.....		3627	3434	3489	Related to the child
Niespokrewnione z dzieckiem		455	476	507	Not related to the child
Zawodowe niespokrewnione z dzieckiem		58	98	116	Professional, not related to the child
wielodzietne.....		17	46	63	with many children
specjalistyczne		6	13	16	specialized
o charakterze pogotowia rodzinnego.....		35	39	37	emergency type
Dzieci w rodzinach zastępczych^b	5833	5495	5526	5723	Children in foster families^b
w tym w wieku 0—3 lata.....	154	369	384	426	of which at age 0—3
w tym posiadające orzeczenie o niepełnosprawności...		465	493	530	of which children with legal confirmation of disability
Spokrewnionych z dzieckiem		4621	4487	4586	Related to the child
Niespokrewnionych z dzieckiem		613	650	691	Not related to the child
Zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem		261	389	446	Professional, not related to the child
wielodzietnych		77	229	291	with many children
specjalistycznych.....		13	22	31	specialized
o charakterze pogotowia rodzinnego		171	138	124	emergency type

^a W 2000 r. stan w końcu roku. ^b Do 18 roku życia; łącznie z dziećmi niebędącymi pod nadzorem sądów.

U w a g a. W 2009 r. 400 dzieci do lat 18 opuściło rodziny zastępcze, w tym 44 dzieci zostało przekazanych do adopcji (w 2008 r. odpowiednio 507 i 88).

^a In 2000 as end of year. ^b Up to the age of 18; including children not under court supervision.

N o t e. In 2009, 400 children up to age 18 left their foster families, of which 44 children were adopted (in 2008 respectively — 507 and 88).

TABL. 12 (152). **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA^a**

Stan w dniu 31 XII
STATIONARY SOCIAL WELFARE^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	112	175	176	199	Homes and facilities (excluding branches)
Miejsca ^b :					Places ^b :
ogółem.....	9978	13764	13045	14330	total
na 10 tys. ludności.....	19,5	26,7	25,1	27,4	per 10 thous. population
Mieszkańcy ^b :					Residents ^b :
ogółem.....	9877	13115	12981	13684	total
w tym do 18 lat	329	575	436	523	of which up to age 18
w tym umieszczeni w ciągu roku	2514	6835	6287	4947	of which placed within during the year
na 10 tys. ludności.....	19,3	25,4	24,9	26,2	per 10 thous. population
Osoby oczekujące na umieszczenie	756	1963	2622	1045	Persons awaiting a place

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. ^b Łącznie z filiami.

^a Including community self-help homes. ^b Including branches.

TABL. 13 (153). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW**
Stan w dniu 31 XII
STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a BY GROUPS OF RESIDENTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)^b	176	199	Homes and facilities (excluding branches)^b
w których mogą przebywać:			in which may be:
Osoby w podeszłym wieku	68	79	Aged persons
Przewlekłe somatycznie chorzy	36	36	Chronically ill with somatic disorders
Dorośli niepełnosprawni intelektualnie	23	24	Mentally retarded
Dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	9	10	Children and young mentally retarded
Przewlekłe psychicznie chorzy	18	17	Chronically mentally ill
Niepełnosprawni fizycznie	2	3	Physically handicapped
			Mothers with dependent children and pregnant
Matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	9	11	women
Bezdomni	26	35	Homeless
Inne osoby	1	3	Other persons
Mieszkańcy domów i zakładów^c	12981	13684	Residents of homes and facilities^c
Osoby w podeszłym wieku	2846	2948	Aged persons
Przewlekłe somatycznie chorzy	2709	2610	Chronically ill with somatic disorders
Dorośli niepełnosprawni intelektualnie	2013	1996	Mentally retarded
Dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	845	810	Children and young mentally retarded
Przewlekłe psychicznie chorzy	2207	2308	Chronically mentally ill
Niepełnosprawni fizycznie	104	221	Physically handicapped
			Mothers with dependent children and pregnant
Matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	422	388	women
Bezdomni	1831	2352	Homeless
Inne osoby	4	51	Other persons

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. ^b W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców. ^c Łącznie z filiami.

^a Including community self-help homes. ^b In the division facilities may be shown several times, because one facility may be designed for few group of residents. ^c Including branches.

TABL. 14 (154). **ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a**
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^b Beneficiaries ^b	Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thous. zł	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M			T O T A L
2000	252544	362939,9	
2005	305154	349814,6	
2008	246840	420027,0	
2009	239219	414656,8	
Pomoc pieniężna	174981	294602,4	Monetary assistance
w tym zasiłki:			of which benefits:
Stały	23877	86002,1	Permanent
Okresowy	36362	45873,5	Temporary
Celowe	105000	98942,4	Appropriated
Pomoc niepieniężna	126062	120054,4	Non-monetary assistance
w tym:			of which:
Schronienie	619	1306,2	Shelter
Posiłek	104937	52519,2	Meals
Ubranie	1005	221,5	Clothing
Sprawienie pogrzebu	774	1822,6	Burial

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 15 na str. 208. ^b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.

Źródło: dane Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego.

^a See general notes, item 15 on page 208. ^b Under the item benefits, recipients may be shown several times.

Source: data of Mazovian Voivodship Office.

DZIAŁ XII

KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

Uwagi ogólne

Kultura

1. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Za **czytelnika** uważa się osobę, która w ciągu roku sprawozdawczego została zarejestrowana w bibliotece i dokonała co najmniej jednego wypożyczenia.

2. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

3. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** oraz **przedsiębiorstwach estradowych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębniając:

- działalność **teatrów dramatycznych i lalkowych**,
- działalność **teatrów muzycznych**, obejmującą działalność sceniczną oper, operetek, musicali i baletów,
- działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórów**,
- działalność sceniczną **zespołów pieśni i tańca**; dane dotyczą Państwowego Zespołu Ludowego Pieśni i Tańca „Mazowsze” oraz Reprezentacyjnego Zespołu Artystycznego Wojska Polskiego,
- działalność **rozrywkową estradową**.

4. Informacje o działalności **domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic** opracowano na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

5. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo). Wśród kin stałych wyróżnia się: **minipleksy** — posiadające od 3 do 7 sal i **multipleksy** — posiadające 8 sal i więcej.

Zwraca się uwagę, że do kin na wsi zalicza się również mini- i multipleksy otwierane w centrach handlowych zlokalizowanych na obrzeżach wielkich miast.

6. Dane o **abonentach radiowych i telewizyjnych** dotyczą osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających — na mocy szczególnych przepisów — z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odbiorników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

CHAPTER XII

CULTURE. TOURISM. SPORT

General notes

Culture

1. *Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.*

A **borrower** is a person who in the course of a reporting year was registered at a library and checked out at least one item.

2. *Information concerning **art galleries** includes entities, in which exhibiting is the basic type of activity.*

3. *Information regarding **theatres and music institutions** as well as **entertainment enterprises** concerns professional artistic and entertainment entities conducting regular performances.*

Theatres include entities, independent in regard to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped comprising:

- *the activity of **dramatic and puppet theatres**,*
- *the activity of **music theatres**, including opera, operetta, musical and ballet performances,*
- *the concert activity of **philharmonic halls, orchestras and choirs**,*
- *the performing activity of **song and dance ensembles**; data include the “Mazowsze” National Song and Dance Folk Ensemble as well as the Representative Artistic the Polish Army Ensemble,*
- *entertainment activities.*

4. *Information regarding the activity of **cultural centres and establishments, clubs and community centres** was compiled on the basis of periodic surveys conducted every two years.*

5. *Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive and magnetic tape). Among fixed cinemas one can distinguish **miniplexes** — equipped with 3 to 7 screens and **multiplexes** — equipped with 8 screens and more.*

Please pay attention that cinemas in rural areas include also mini- and multiplexes opened in shopping centres located on outskirts of large cities.

6. *Data regarding **radio and television subscribers** concern persons and institutions, which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers. The data also concern persons exempt, on the basis of special regulations, from paying the subscription fee (e.g., disabled war and military veterans).*

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in vehicles.

Turystyka

1. Termin turystyka — zgodnie z definicją Światowej Organizacji Turystyki — obejmuje czynności osób podróżujących w celach innych niż podjęcie pracy zarobkowej, tj. głównie w celach wypoczynkowych, służbowych, religijnych itp. i pozostających poza swoim codziennym środowiskiem nie dłużej niż 1 rok.

2. Baza noclegowa turystyki dotyczy turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty; nie obejmuje pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych.

W ramach:

- obiektów hotelowych do grupy „inne obiekty hotelowe” zalicza się te, które nie spełniają wymagań dla hoteli, moteli i pensjonatów, ale świadczą usługi hotelarskie (np. zajazdy, gościńce),
- pozostałych obiektów do grupy „inne obiekty” zalicza się te, które nie odpowiadają warunkom przewidzianym dla domów wycieczkowych, schronisk, kempingów, pól biwakowych i domków turystycznych oraz obiekty wykorzystywane dla potrzeb turystyki (np. domy studenckie, internaty, hotele robotnicze), a ponadto ośrodki kolonijne, zakłady uzdrowiskowe, hostele oraz ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego.

3. W informacjach o obiektach i miejscach noclegowych turystyki nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. Placówki gastronomiczne w obiektach turystycznych zbiorowego zakwaterowania obejmują wszystkie zakłady i punkty gastronomiczne zlokalizowane na terenie danego obiektu. Do barów zaliczono także: kawiarnie, winiarnie, piwiarnie, jadalnie itp.; do punktów gastronomicznych — także smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety itp.

Sport

1. Począwszy od 2002 r. informacje o organizacjach kultury fizycznej i klubach sportowych opracowywane są na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

2. Dane o organizacjach kultury fizycznej obejmują wybrane organizacje o ogólnokrajowym zasięgu działania (Akademicki Związek Sportowy, Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start”, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe”, uczniowskie kluby sportowe UKS i wyznaniowe kluby sportowe) i dotyczą głównie rekreacji ruchowej, a w przypadku PZSN „Start” — rehabilitacji ruchowej w środowisku niepełnosprawnych.

3. W kategorii **ćwiczących** jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia kilka dyscyplin sportu. W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych dyscyplin sportowych stosuje się różne granice wieku.

4. W kategorii **trenerów i instruktorów sportowych** jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli prowadzi zajęcia w kilku dyscyplinach sportu.

Tourism

1. Tourism, in accordance with the definition of the World Tourism Organization (UNWTO), includes activities of persons travelling for purposes other than that connected with earning income, i.e., mainly for recreational, work-related, religious and other purposes, and remaining outside their usual environment not longer than 1 year.

2. Tourist accommodation facilities include collective tourist accommodation establishments, i.e. hotels and similar facilities and other facilities (do not include rooms for rent and agrotourism lodgings).

Within:

- hotels and similar facilities, the group “other hotel facilities” has covered facilities which do not meet requirements for hotels, motels and boarding houses, but which provide hotel services (e.g. road houses, inns),
- other facilities, the group “miscellaneous facilities” includes facilities which do not correspond to conditions expected in excursion hotels, shelters, camping sites, tent camp sites and tourist cottages, and other facilities used for tourism (e.g. student dormitories, boarding schools, employee boarding houses) and holiday youth centres, health establishments, hostels as well as week-end and holiday accommodation establishments.

3. Facilities and places temporarily unavailable due to expansion, renovation, etc., are not included in data regarding facilities and the number of beds for tourists.

4. Catering establishments in collective tourist accommodation establishments include all catering facilities and outlets located on the premises of a given tourist accommodation establishment. Catering facilities also include: cafes, wine houses, beer halls, canteens, etc.; catering outlets also include fry houses, drink bars, ice cream parlours, snack bars, etc.

Sport

1. Since 2002 information on physical education organizations and sports clubs has been compiled on the basis of periodic surveys conducted every two years.

2. Data regarding physical education organizations include selected organizations with a national scope of activity (Student Sports Association in Poland, Polish Sports Association for Disabled “Start”, Society for Promotion of Physical Culture, Association of “Rural Sports Clubs”, Student Sports Clubs UKS and Religious Sports Clubs) and primarily concern recreational activity, and in the case of the Polish Sports Association for Disabled “Start” rehabilitation activity for the people with disabilities.

3. In the categories of **exercisers**, one person may be indicated more than once depending upon the number of disciplines practised. Persons exercising are classified as either juniors or seniors, depending on age; various age groups are applied for individual disciplines.

4. In the categories **coaches and sports instructors** one person may be indicated more than once depending upon the number of sports disciplines taught.

Kultura

Culture

TABL. 1 (155). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 XII).....	1067	1013	995	991	<i>Libraries (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	666	617	598	595	<i>of which in rural areas</i>
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII)	344	250	147	141	<i>Library service points (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	194	108	60	57	<i>of which in rural areas</i>
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	16204,1	16712,7	16975,5	17182,3	<i>Collection (as of 31 XII) in thous. vol.</i>
w tym na wsi	6556,2	6349,3	6242,8	6193,6	<i>of which in rural areas</i>
Czytelnicy ^a w tys.	842,9	922,0	871,1	929,8	<i>Borrowers ^a in thous.</i>
w tym na wsi	205,4	204,9	191,7	190,6	<i>of which in rural areas</i>
Wypożyczenia ^{ab} :					<i>Loans ^{ab}:</i>
w tysiącach woluminów	16676,6	16786,8	15158,0	15017,3	<i>in thousand volumes</i>
w tym na wsi	4050,7	3897,0	3550,9	3526,3	<i>of which in rural areas</i>
na 1 czytelnika w wol.	19,8	18,2	17,4	16,2	<i>per borrower in vol.</i>
w tym na wsi	19,7	19,0	18,5	18,5	<i>of which in rural areas</i>

a Łącznie z punktami bibliotecznymi. *b* Bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

a Including library service points. *b* Excluding interlibrary lending.

TABL. 2 (156). **MUZEA**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Muzea i oddziały muzealne ^a <i>Museums and branches ^a</i>	Muzealia ^a w tys. <i>Museum exhibits ^a in thous.</i>	Wystawy czasowe <i>Temporary exhibitions</i>		Zwiedzający w tys. <i>Visitors in thous.</i>		SPECIFICATION
			ogółem <i>total</i>	w tym młodzież szkolna ^d <i>of which primary and secondary school students ^d</i>	własne ^b <i>own ^b</i>	obce ^c <i>exterior ^c</i>	
O G Ó Ł E M							TOTAL
2000	93	2588,2	313	168	2711,0	964,2	
2005	103	2616,7	465	213	2889,2	877,0	
2008	102	2578,4	426	246	3233,2	927,3	
2009	113	2677,0	453	157	3329,6	854,0	
Archeologiczne	2	525,6	7	3	34,2	23,2	<i>Archaeological</i>
Artystyczne	16	615,5	82	18	884,9	197,6	<i>Art</i>
Biograficzne	16	6,2	21	4	211,3	38,2	<i>Biographical</i>
Etnograficzne	6	107,5	32	14	123,2	20,6	<i>Ethnographic</i>
Historyczne	26	519,3	164	58	1296,0	271,7	<i>Historical</i>
Martyrologiczne.....	5	—	1	—	124,0	59,3	<i>Martyrological</i>
Przyrodnicze	6	517,8	26	9	109,1	56,8	<i>Natural history</i>
Regionalne.....	12	83,2	54	17	98,7	35,6	<i>Regional</i>
Techniki	11	19,7	22	5	230,6	80,0	<i>Technical</i>
Inne.....	13	282,3	44	29	217,6	71,1	<i>Others</i>

a Stan w dniu 31 XII. *b* W kraju. *c* Krajowe i z zagranicy. *d* Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

a As of 31 XII. *b* In Poland. *c* Domestic and foreign. *d* Visiting museums in organized groups.

TABL. 3 (157). GALERIE SZTUKI
ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009			SPECIFICATION
				ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector	
Galerie (stan w dniu 31 XII)....	29	31	42	56	23	33	Galleries (as of 31 XII)
Wystawy ^a	406	509	524	690	393	297	Exhibitions ^a
w tym z zagranicy	23	46	43	53	32	21	of which foreign
Ekspozycje ^a	430	544	579	737	416	321	Expositions ^a
Zwiedzający w tys.	577,3	673,6	944,6	993,5	775,8	217,7	Visitors in thous.

^a W kraju.
^a In Poland.

TABL. 4 (158). TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Instytucje ^a Institutions ^a	Miejsca na widowni w stałej sali ^a Seats in fixed halls ^a	Przedstawienia i koncerty ^b Performances and concerts ^b	Widzowie i słuchacze ^b w tys. Audience ^b in thous.	SPECIFICATION
Teatry i instytucje muzyczne					Theatres and music institu- tions
	2000	34	14972	9969	2413,3
	2005	34	14645	8846	2217,8
	2008	40	16944	10257	2600,8
	2009	40	16313	10154	2582,0
Teatry.....	27	9338	6660	1268,1	Theatres
dramatyczne.....	24	8765	5589	1101,1	dramatic
lalkowe	3	573	1071	167,1	puppet
Teatry muzyczne.....	7	4299	1228	654,3	Music theatres
Filharmonie	1	1397	1487	365,3	Philharmonic halls
Orkiestry symfoniczne i kame- ralne	3	1279	605	178,6	Symphonic and chamber orchestras
Zespoły pieśni i tańca.....	2	x	174	115,6	Song and dance ensembles
Przedsiębiorstwa estradowe					Entertainment enterprises
	2000	2	x	225	339,0
	2005	4	x	428	414,3
	2008	2	x	532	335,2
	2009	2	x	330	343,1

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.
^a As of 31 XII. ^b Data concern activity performed in voivodship area, including outdoor events.

TABL. 5 (159). **DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE**

Stan w dniu 31 XII

CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENTS, CLUBS AND COMMUNITY CENTRES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2007	2009			SPECIFICATION
			ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Instytucje.....	259	250	256	153	103	Institutions
domy kultury.....	68	63	71	60	11	cultural establishments
ośrodki kultury.....	129	130	127	63	64	cultural centres
kluby.....	39	33	31	29	2	clubs
światlice.....	23	24	27	1	26	community centres
Pracownie specjalistyczne.....	520	484	572	422	150	Specialized workshops
Imprezy (w ciągu roku).....	21043	17998	23671	20226	3445	Events (during the year)
Uczestnicy imprez (w ciągu roku) w tys.	3076,8	3523,7	3180,1	2632,5	547,6	Event participants (during the year) in thous.
Kursy (w ciągu roku).....	843	592	971	734	237	Courses (during the year)
Absolwenci kursów (w ciągu roku).....	11067	9034	15263	11174	4089	Course graduates (during the year)
w tym dzieci i młodzież ^a	4845	5051	7104	5930	1174	of which children and youth ^a
Zespoły artystyczne.....	1605	1551	1658	1277	381	Artistic ensembles
Członkowie zespołów artystycznych.....	31923	26410	28504	22574	5930	Members of artistic ensembles
w tym dzieci i młodzież ^a	17965	15541	16433	12734	3699	of which children and youth ^a
Koła (kluby).....	939	1093	1140	939	201	Groups (clubs)
Członkowie kół (klubów).....	26888	31130	35224	30195	5029	Members of groups (clubs)
w tym dzieci i młodzież ^a	9176	12535	12814	11117	1697	of which children and youth ^a

^a W wieku poniżej 15 lat.^a Below the age of 15.TABL. 6 (160). **KINA STAŁE**

FIXED CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym multi- pleksy of which multi- plexes	
Kina (stan w dniu 31 XII).....	78	64	55	53 ^a	11	Cinemas (as of 31 XII)
w tym miasta.....	75	62	54	51	10	of which urban areas
Sale projekcyjne (stan w dniu 31 XII)...	163	189	191	188	123	Screens (as of 31 XII)
w tym miasta.....	.	178	181	177	113	of which urban areas
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII)	40577	43051	43248	42506	26693	Seats (as of 31 XII)
w tym miasta.....	37972	40903	41251	40356	24696	of which urban areas
Seanse.....	145703	279807	289557	297484	219021	Screenings
w tym miasta.....	137969	263800	270205	278653	200300	of which urban areas
na 1 kino.....	1868	4372	5265	5613	19911	per cinema
Widzowie.....	5512439	6540383	7867402	8685003	6543503	Audience
w tym miasta.....	5362441	6191423	7432890	8197756	6057794	of which urban areas
na 1 kino.....	70672	102193	143044	163868	594864	per cinema
na 1 seans.....	38	23	27	29	30	per screening

^a W tym 7 minipleksów.^a Of which 7 miniplexes.

TABL. 7 (161). **ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI**
Stan w dniu 31 XII
RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w tys. in thous.				na 1000 ludności per 1000 population				
Abonenci radiowi.....	1234,8	1205,6	981,5	939,1	241	234	189	180	Radio subscribers
miasta.....	899,5	878,1	738,1	710,3	272	263	219	210	urban areas
wieś.....	335,3	327,5	243,4	228,8	186	180	132	124	rural areas
Abonenci telewizyjni.....	1198,0	1160,2	946,4	905,3	234	225	182	173	Television subscribers
miasta.....	874,9	844,6	709,7	683,1	264	253	211	202	urban areas
wieś.....	323,1	315,5	236,6	222,3	179	173	129	120	rural areas

Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Poczty Polskiej.
S o u r c e: data of the Polish Post General Directorate.

Turystyka

Tourism

TABL. 8 (162). **TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII).....	299	332	325	376	Facilities (as of 31 VII)
w tym całoroczne.....	204	287	291	341	of which open all year
Obiekty hotelowe ^a	88	184	196	217	Hotels and similar facilities ^a
hotele.....	71	120	135	148	hotels
motele.....	8	13	9	12	motels
pensjonaty.....	9	6	3	3	boarding houses
inne obiekty hotelowe.....	.	45	49	54	other hotel facilities
Pozostałe obiekty.....	211	148	129	159	Other facilities
domy wycieczkowe.....	7	5	5	4	excursion hostels
schroniska młodzieżowe.....	26	18	16	13	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe.....	.	14	14	12	of which school youth hostels
kempingi.....	8	4	3	4	camping sites
pola biwakowe.....	5	5	4	5	tent camp sites
ośrodki wczasowe.....	37	18	12	11	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe.....	18	23	26	24	training-recreational centres
domy pracy twórczej.....	6	6	6	6	creative arts centres
zespoły domków turystycznych.....	18	9	10	11	complexes of tourist cottages
inne obiekty ^b	86	60	47	81	miscellaneous facilities ^b
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) ...	30479	37040	40524	40740	Number of beds (as of 31 VII)
w tym całoroczne.....	21249	32471	37002	36950	of which open all year
Obiekty hotelowe ^a	13824	24948	30037	28330	Hotels and similar facilities ^a
hotele.....	13195	22805	27074	24898	hotels
motele.....	351	366	266	407	motels
pensjonaty.....	278	170	131	150	boarding houses
inne obiekty hotelowe.....	.	1607	2566	2875	other hotel facilities

^a W 2000 r. bez „innych obiektów hotelowych” ujętych w pozycji „inne obiekty”. ^b Dane powiększono o ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, które do 2008 r. stanowiły odrębną pozycję.

^a In 2000 excluding “other hotel facilities” contained in “miscellaneous facilities”. ^b Data were supplemented by information on weekend and holiday accommodation establishments, which up to 2008 constituted a separate item.

TABL. 8 (162). TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA (dok.)
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Miejsca noclegowe (dok.)					Number of beds (cont.)
Pozostałe obiekty	16655	12092	10487	12410	Other facilities
domy wycieczkowe.....	441	313	328	276	excursion hostels
schroniska młodzieżowe.....	1099	1302	1087	1033	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	1083	956	957	of which school youth hostels
kempingi	543	317	230	351	camping sites
pola biwakowe	680	700	650	780	tent camp sites
ośrodki wczasowe	3878	1845	1392	1290	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	1862	2342	2607	2599	training-recreational centres
domy pracy twórczej.....	265	273	270	359	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^c	1830	1199	748	882	complexes of tourist cottages ^c
inne obiekty ^b	6057	3801	3175	4840	miscellaneous facilities ^b
Korzystający z noclegów	1615007	2162082	2708116	2786608	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni.....	650565	795325	809563	803579	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe ^a	1206288	1876469	2392549	2441233	Hotels and similar facilities ^a
hotele	1161518	1770611	2268988	2213901	hotels
motele.....	24612	20489	13089	17399	motels
pensjonaty	20158	7476	6068	6181	boarding houses
inne obiekty hotelowe	77893	104404	203752	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	408719	285613	315567	345375	Other facilities
domy wycieczkowe.....	18621	9890	10621	12123	excursion hostels
schroniska młodzieżowe.....	41312	51118	46012	53783	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	43441	38874	48001	of which school youth hostels
kempingi	3475	2379	995	5650	camping sites
pola biwakowe	2078	328	386	554	tent camp sites
ośrodki wczasowe	27875	24289	20717	20121	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	74407	107664	129988	97890	training-recreational centres
domy pracy twórczej.....	8080	7710	8295	8759	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^c	11724	6861	8049	11740	complexes of tourist cottages ^c
inne obiekty ^b	221147	75374	90504	134755	miscellaneous facilities ^b
Udzielone noclegi.....	3267146	4280733	5106840	4936318	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym	1275715	1547367	1506428	1459444	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe ^a	2196887	3434245	4131226	3909773	Hotels and similar facilities ^a
hotele	2120708	3256425	3883260	3578415	hotels
motele.....	35712	26408	19000	23093	motels
pensjonaty	40467	18950	13380	16726	boarding houses
inne obiekty hotelowe	132462	215586	291539	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	1070259	846488	975614	1026545	Other facilities
domy wycieczkowe.....	73177	45270	50886	43038	excursion hostels
schroniska młodzieżowe.....	74889	125688	103239	109037	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	106968	88309	99467	of which school youth hostels
kempingi	7527	4723	1494	10122	camping sites
pola biwakowe	3116	1018	1220	1480	tent camp sites
ośrodki wczasowe	166599	115701	84810	79407	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe.....	155267	242752	291504	213882	training-recreational centres
domy pracy twórczej.....	35888	28754	33937	34254	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^c	40574	22206	19893	31840	complexes of tourist cottages ^c
inne obiekty ^b	513222	260376	388631	503485	miscellaneous facilities ^b

^a W 2000 r. bez „innych obiektów hotelowych” ujętych w pozycji „inne obiekty”. ^b Dane powiększono o ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, które do 2008 r. stanowiły odrębną pozycję. ^c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a In 2000 excluding “other hotel facilities” contained in “miscellaneous facilities”. ^b Data were supplemented by information on weekend and holiday accommodation establishments, which up to 2008 constituted a separate item. ^c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes tourist cottages.

TABL. 9 (163). **PLACÓWKI GASTRONOMICZNE W TURYSTYCZNYCH OBIEKTACH ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**
Stan w dniu 31 VII
CATERING ESTABLISHMENTS IN COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS
As of 31 VII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Restauracje <i>Restaurants</i>	Bary <i>Bars</i>	Stołówki <i>Canteens</i>	Punkty gastro- nomiczne <i>Food stands</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM 2000	124	125	69	24	TOTAL
2005	167	122	52	33	
2008	196	143	43	41	
2009	217	171	56	22	
Obiekty hotelowe	190	125	9	7	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	155	101	6	3	<i>hotels</i>
motele	8	6	—	1	<i>motels</i>
pensjonaty	2	3	—	—	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	25	15	3	3	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	27	46	47	15	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	1	—	—	—	<i>excursion hostels</i>
schroniska młodzieżowe	—	3	3	—	<i>youth hostels</i>
w tym szkolne schroniska mło- dzieżowe	—	2	3	—	<i>of which school youth hostels</i>
kempingi	—	3	—	—	<i>camping sites</i>
ośrodki wczasowe	1	4	8	2	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	7	16	17	1	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	—	2	6	—	<i>creative arts centres</i>
zespoły domków turystycznych	2	7	2	—	<i>complexes of tourist cottages</i>
inne obiekty	16	11	11	12	<i>miscellaneous facilities</i>

TABL. 10 (164). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z TURYSTYCZNYCH OBIEKTÓW ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	650565	795325	809563	803579	Tourists accommodated
Obiekty hotelowe ^a	601467	771522	795961	784681	<i>Hotels and similar facilities ^a</i>
hotele	594357	758164	783725	774758	<i>hotels</i>
motele	5435	2515	1185	1519	<i>motels</i>
pensjonaty	1675	351	152	102	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	10492	10899	8302	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	49098	23803	13602	18898	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	2881	760	803	506	<i>excursion hostels</i>
schroniska młodzieżowe	8834	8326	4315	4714	<i>youth hostels</i>
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	5137	2476	3264	<i>of which school youth hostels</i>
kempingi	2011	1809	649	2052	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	48	25	—	26	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	102	318	208	86	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	1393	1616	1232	800	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	565	285	258	261	<i>creative arts centres</i>
zespół domków turystycznych	1860	95	3	279	<i>complexes of tourist cottages</i>
inne obiekty ^b	31404	10569	6134	10174	<i>miscellaneous facilities ^b</i>

^a W 2000 r. bez „innych obiektów hotelowych” ujętych w pozycji „inne obiekty”. ^b Dane powiększono o ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, które do 2008 r. stanowiły odrębną pozycję.

^a In 2000 excluding “other hotel facilities” contained in “miscellaneous facilities”. ^b Data were supplemented by information on weekend and holiday accommodation establishments, which up to 2008 constituted a separate item.

TABL. 10 (164). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z TURYSTYCZNYCH OBIEKTÓW ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA (dok.)**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Udzielone noclegi.....	1275715	1547367	1506428	1459444	Nights spent (overnight stay)
Obiekty hotelowe ^a	1155227	1490199	1474743	1418265	Hotels and similar facilities ^a
hotele.....	1144816	1469626	1454234	1402964	hotels
motele.....	7063	3660	1861	1837	motels
pensjonaty.....	3348	590	291	138	boarding houses
inne obiekty hotelowe.....	.	16323	18357	13326	other hotel facilities
Pozostałe obiekty.....	120488	57168	31685	41179	Other facilities
domy wycieczkowe.....	4075	1553	3697	1182	excursion hostels
schroniska młodzieżowe.....	16136	22738	10233	10276	youth hostels
w tym szkolne schroniska młodzieżowe.....	.	11724	6743	7452	of which school youth hostels
kempingi.....	3553	3602	1009	3707	camping sites
pola biwakowe.....	48	25	—	26	tent camp sites
ośrodki wczasowe.....	853	1972	1506	531	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe.....	3194	5213	3920	3215	training-recreational centres
domy pracy twórczej.....	5009	2346	1837	1762	creative arts centres
zespół domków turystycznych.....	2983	154	6	395	complexes of tourist cottages
inne obiekty ^b	84637	19565	9477	20085	miscellaneous facilities ^b

^a W 2000 r. bez „innych obiektów hotelowych” ujętych w pozycji „inne obiekty”. ^b Dane powiększono o ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego, które do 2008 r. stanowiły odrębną pozycję.

^a In 2000 excluding “other hotel facilities” contained in “miscellaneous facilities”. ^b Data were supplemented by information on weekend and holiday accommodation establishments, which up to 2008 constituted a separate item.

Sport

TABL. 11 (165). **ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE**
 Stan w dniu 31 XII
PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS AND SPORTS CLUBS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2006	2008	SPECIFICATION
ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ^a				
PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS^a				
Jednostki organizacyjne.....	1086	1368	1285	Organizational entities
Członkowie.....	72427	98383	85883	Members
Ćwiczący ^b	82594	119765	106882	Exercisers ^b
KLUBY SPORTOWE^c				
SPORTS CLUBS^c				
Jednostki organizacyjne.....	269	563	488	Organizational entities
Członkowie.....	42800	64024	53728	Members
Ćwiczący.....	33446	64494	49780	Exercisers
w tym juniorzy i juniorki.....	22305	33323	29198	of which juniors
mężczyźni.....	26571	52870	40269	males
kobiety.....	6875	11624	9511	females
Sekcje sportowe.....	664	1074	987	Sports sections
Trenerzy.....	593	910	816	Coaches
klasy M (mistrzowskie).....	40	67	76	M class (champion)
klasy I.....	125	167	134	I class
klasy II.....	428	676	606	II class
Instruktorzy sportowi.....	920	1562	1572	Sports instructors
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe.....	263	727	568	Other persons conducting sports activities

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 218. ^b Dane szacunkowe. ^c Bez uczniowskich klubów sportowych UKS i wyznaniowych klubów sportowych.

^a See general notes, item 2 on page 218. ^b Estimated data. ^c Excluding Students Sports Clubs UKS and Religious Sports Clubs.

TABL. 12 (166). WYBRANE DZIEDZINY I DYSCYPLINY SPORTOWE W KLUBACH SPORTOWYCH^a W 2008 R.

Stan w dniu 31 XII

SELECTED SPORTS FIELDS AND DISCIPLINES IN SPORTS CLUBS^a IN 2008

As of 31 XII

DZIEDZINY ^b I DYSCYPLINY SPORTOWE	Sekcje Sections	Ćwiczący Exercisers			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	SPORTS FIELDS ^b AND DISCIPLINES
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Akrobatyka sportowa.....	3	179	112	168	6	2	Sports acrobatics
Badminton.....	8	372	150	164	4	9	Badminton
Baseball ^c	4	109	9	45	2	5	Baseball ^c
Bieg na orientację.....	4	197	95	109	4	9	Orientation race
Boks.....	4	112	14	77	1	7	Boxing
Brydż sportowy.....	15	315	54	69	4	8	Bridge
Fitness.....	10	218	215	33	2	10	Fitness
Gimnastyka sportowa.....	2	24	16	20	—	1	Rhythmic gymnastics
Gimnastyka artystyczna.....	4	77	71	77	—	3	Artistic gymnastics
Jeździectwo ^c	39	617	408	114	10	86	Equestrian sport ^c
Judo.....	12	681	154	383	26	13	Judo
Kajakarstwo klasyczne.....	5	140	51	85	4	6	Classic canoeing
Karate ^c	27	2397	518	1577	8	59	Karate ^c
Karate wg systemu ITK.....	4	479	67	412	—	9	Karate by ITK system
Kick-boxing.....	8	304	66	211	3	11	Kick-boxing
Kolarstwo szosowe.....	9	106	20	43	8	2	Road cycling
Kolarstwo przełajowe.....	3	38	9	34	3	—	Cross-country cycling
Kolarstwo górskie.....	7	107	17	60	2	5	Mountain cycling
Kulturystyka.....	8	290	18	76	3	19	Body-building
Lekkoatletyka.....	47	2149	913	1552	76	50	Athletics
Łucznictwo.....	9	201	82	168	5	10	Archery
Łyżwiarstwo szybkie ^c	2	39	16	36	2	2	Speed skating ^c
Narciarstwo alpejskie.....	4	215	107	107	2	36	Alpine skiing
Narciarstwo klasyczne.....	1	48	30	—	—	1	Classic skiing
Piłka koszykowa.....	33	1106	432	751	46	26	Basketball
Piłka nożna.....	261	18533	316	12615	293	390	Football
Piłka nożna halowa (futsal).....	14	319	21	66	4	3	Indoor football
Piłka ręczna.....	20	914	289	665	31	23	Handball
Piłka siatkowa.....	66	1846	615	1083	33	39	Volleyball
Podnoszenie ciężarów.....	10	284	93	219	16	8	Weight lifting
Rugby.....	5	447	12	299	5	12	Rugby
Sport lotniczy ^c	21	1090	90	74	—	154	Air sports ^c
Sport motorowodny.....	6	74	4	12	1	14	Motorboating
Sport motorowy ^c	11	354	19	48	—	11	Motorsports ^c
Pływanie.....	19	872	360	488	27	9	Swimming
Strzelectwo sportowe ^c	26	2499	283	701	15	70	Sport shooting ^c
Szachy.....	19	476	125	255	8	16	Chess
Szermierka.....	5	302	121	178	15	16	Fencing
Taekwon do ITF.....	9	811	206	568	4	14	Taekwon-do ITF
Taniec sportowy.....	12	567	396	357	6	20	Dance sport
Tenis.....	21	1961	737	1076	25	47	Tennis
Tenis stołowy.....	42	1746	408	952	14	46	Table tennis
Trójbój siłowy.....	9	130	6	50	7	18	Strength triathlon
Warcaby.....	6	139	55	82	—	4	Checkers
Wioślarstwo.....	7	555	166	341	17	11	Rowing
Zapasy styl klasyczny.....	3	118	—	105	3	3	Greco-Roman wrestling
Zapasy styl wolny.....	7	357	126	257	17	11	Free style wrestling
Żeglarstwo ^c	23	1064	276	568	14	124	Sailing ^c

^a Bez uczniowskich klubów sportowych UKS i wyznaniowych klubów sportowych. ^b Podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 X 2003 r. (Dz.U. Nr 193, poz. 1888). ^c Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych dyscyplin sportu).

^a Excluding Students Sports Clubs UKS and Religious Sports Clubs. ^b According to the decree of the Ministry of National Education and Sport, dated 29 X 2003 (Journal of Laws No. 193, item 1888). ^c A sports field (consists of a number of related sports disciplines).

DZIAŁ XIII

NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Uwagi ogólne

Nauka i technika

1. **Działalność badawcza i rozwojowa** (badania i eksperymentalne prace rozwojowe, w skrócie B+R) są to systematycznie prowadzone prace twórcze, podjęte dla zwiększenia zasobu wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, jak również dla znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy.

Obejmuje ona **badania podstawowe i stosowane oraz prace rozwojowe**.

Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują następujące grupy jednostek:

- 1) **jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe** (tj. jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest prowadzenie prac badawczo-rozwojowych):
 - a) placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk,
 - b) jednostki badawczo-rozwojowe, tj. jednostki państwowe działające na podstawie ustawy z dnia 25 VII 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (tekst jednolity: Dz.U. z 2008 r. Nr 159, poz. 993 z późn. zm.),
 - c) inne, tj. jednostki prywatne, zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;
- 2) **jednostki obsługi nauki** (biblioteki naukowe, archiwa naukowe, stowarzyszenia naukowe i inne jednostki obsługi nauki);
- 3) **jednostki rozwojowe**, tj. podmioty gospodarcze, przede wszystkim przedsiębiorstwa przemysłowe, posiadające własne zaplecze badawczo-rozwojowe (laboratoria, biura konstrukcyjne, zakłady rozwoju techniki itp.), prowadzące działalność badawczą i rozwojową, głównie o charakterze prac rozwojowych, obok swojej podstawowej działalności;
- 4) **szkoły wyższe**;
- 5) **pozostałe jednostki** — m.in. szpitale prowadzące prace badawczo-rozwojowe obok swojej podstawowej działalności, z wyjątkiem klinik akademii medycznych (uniwersytetów) i Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego ujętych w kategorii „szkoły wyższe” oraz szpitali posiadających status instytutów naukowo-badawczych ujętych w kategorii „jednostki badawczo-rozwojowe”.

CHAPTER XIII

SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY

General notes

Science and technology

1. **Research and development activity** (i.e. research and experimental development work — R&D) includes systematically conducted creative work, undertaken in order to increase knowledge, including knowledge about man, culture and society as well as for discovering new uses for this knowledge.

Research and development activity includes **basic research, applied research and experimental development**.

Information regarding research and development activity includes the following groups of entities:

- 1) **scientific and research-development units** (i.e. units whose main activity is performing R&D activity):
 - a) scientific units of the Polish Academy of Sciences,
 - b) branch research-development units i.e. state owned units — subordinate to different ministries — working on the basis of the Law of 25 VII 1985 on the Branch R&D Units (unified text: Journal of Laws 2008 No. 159, item 993 with later amendments),
 - c) others, i.e. private units whose main activity is performing R&D (NACE rev. 2, the division 72 “Scientific research and development”);
- 2) **science support units** (scientific libraries, scientific archives, scientific societies and other “auxiliary units”);
- 3) **development units**, i.e. economic entities, primarily industrial enterprises, in most cases with their own R&D facilities (laboratories, design offices, technology development centres, etc.), performing R&D activity mainly with an experimental development character along with their principal activity;
- 4) **higher education institutions**;
- 5) **other units** — among other hospitals conducting R&D activity along with their principal activity, excluding clinics of medical academies (universities) and the Medical Centre for Postgraduate Education included in the category “higher education institutions” as well as hospitals having the status of research institutes included in the category “branch research-development units”.

2. Dane dotyczące **zatrudnienia** w działalności badawczej i rozwojowej obejmują wyłącznie pracowników bezpośrednio z nią związanych, poświęcających na tę działalność co najmniej 10% nominalnego czasu pracy.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia faktycznego zatrudnienia w działalności badawczo-rozwojowej. Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczą i rozwojową.

3. **Nakłady na działalność badawczo-rozwojową** obejmują nakłady bieżące poniesione na badania podstawowe, stosowane (w 2007 r. określane jako przemysłowe) i prace rozwojowe oraz nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R, niezależnie od źródła pochodzenia środków finansowych.

Nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R od 2003 r. podaje się łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej (do 2001 r. zwanej specjalną), niezbędnej do wykonania określonych prac B+R i spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz zgodnie z obowiązującymi przepisami do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych (rozporządzenie Ministra Nauki i Informatyzacji z 4 VIII 2005 r. Dz.U. Nr 161, poz. 1359); do 2002 r. koszty te ujmowane były w nakładach bieżących na działalność badawczą i rozwojową.

4. W tabl. 4 wyodrębniono pięć podstawowych dziedzin nauk:

- 1) nauki przyrodnicze, do których zaliczono nauki matematyczne, fizyczne, chemiczne, biologiczne, nauki o Ziemi;
- 2) nauki techniczne (łącznie z wojskowymi);
- 3) nauki medyczne (łącznie z naukami farmaceutycznymi i o kulturze fizycznej);
- 4) nauki rolnicze (łącznie z leśnymi i weterynaryjnymi);
- 5) nauki społeczne i humanistyczne, do których zaliczono nauki ekonomiczne, prawne oraz humanistyczne (łącznie z naukami teologicznymi i sztuki: filmowe, muzyczne, plastyczne, teatralne).

5. **Środki automatyzacji procesów produkcyjnych** są to urządzenia (lub zestawy maszyn i urządzeń) wykonujące określone czynności bez udziału człowieka, stosowane w celu samoczynnego sterowania, regulowania urządzeń technicznych oraz kontrolowania przebiegu procesów technologicznych.

6. **Działalność innowacyjna** — to całokształt działań naukowych, technicznych, organizacyjnych, finansowych i komercyjnych, które rzeczywiście prowadzą lub mają w zamierzeniu prowadzić do wdrażania innowacji. Niektóre z tych działań same z siebie mają charakter innowacyjny, natomiast inne nie są nowością, lecz są konieczne do wdrażania innowacji. Działalność innowacyjna obejmuje także działalność badawczo-rozwojową (B+R), która nie jest bezpośrednio związana z tworzeniem konkretnej innowacji.

2. *Data regarding employment in R&D include exclusively persons employed directly in this activity (or providing direct services for R&D) and spending at least 10 per cent of their normal work time on R&D.*

Full-time equivalents (FTE) are calculating units used to establish the actual time spent on research and development work. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

3. *Expenditures on research and development activity include current expenditures borne on basic research, applied research (in 2007 defined as industry) and development work as well as capital expenditures on fixed assets connected with R&D regardless of the origin (source) of the financial funds.*

Since 2003, capital expenditures on fixed assets connected with research and development activity comprise expenditures on purchase or manufacture of research equipment (until 2001 so-called special research equipment), necessary for performing particular R&D projects and meeting criteria for inclusion in fixed assets but according to the regulation in force temporarily, till completion of the a.m. projects not included in fixed assets (decree of the Minister for Science and Information Technology from 4 VIII 2005, Journal of Laws No. 161, item 1359); until 2002, expenditure on a.m. equipment was included in the current expenditures on R&D.

4. *Five main fields of science were listed in table 4:*

- 1) *natural sciences, which include mathematics, physics, chemistry, biology, Earth and related environmental sciences;*
- 2) *technical sciences (including military);*
- 3) *medical sciences (including pharmaceuticals and physical education);*
- 4) *agricultural sciences (including forestry and veterinary medicine);*
- 5) *social sciences, which include economics, law, as well as the humanities (including theology and arts: film, music, plastic arts, theatre).*

5. *Means for automating production processes include the equipment (or combinations of machinery and equipment) which performs defined tasks without human participation, and is used in order to automatically control and regulate other equipment as well as to control technological processes.*

6. *Innovation activity — are all scientific, technological, organisational, financial and commercial steps which actually, or are intended to, lead to the implementation of innovations. Some innovation activities are themselves innovative, others are not novel activities but are necessary for the implementation of innovations. Innovation activities also include R&D that is not directly related to the development of a specific innovation.*

7. Nakłady na działalność innowacyjną w zakresie innowacji produktowych i procesowych obejmują nakłady na: prace badawcze i rozwojowe (B+R) wykonane przez własne zaplecze badawcze przedsiębiorstw, jak również nabyte od innych jednostek, zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych (patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia know-how, znaki towarowe itp.), zakup oprogramowania, nakłady inwestycyjne na środki trwałe niezbędne do wprowadzenia innowacji produktowych i procesowych (maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia, środki transportu, budynki, budowle oraz grunty), szkolenie personelu związane z wprowadzeniem innowacji produktowych i procesowych, marketing dotyczący nowych i istotnie ulepszonych produktów oraz pozostałe nakłady poniesione na wprowadzenie innowacji produktowych i procesowych.

Innowacja produktowa to wprowadzenie na rynek wyrobu lub usługi, które są nowe lub istotnie ulepszone w zakresie swoich cech i zastosowań.

Wyrób nowy jest to wprowadzony na rynek wyrób, którego charakterystyka technologiczna (techniczna) i (lub) zastosowanie są nowe lub różnią się w sposób znaczący od uprzednio wytwarzanych wyrobów.

Wyrób istotnie ulepszony jest to wyrób już istniejący, którego właściwości techniczne i (lub) działanie zostały znacząco ulepszone poprzez zastosowanie nowych, doskonalszych materiałów lub komponentów w przypadku wyrobu prostego bądź poprzez częściowe zmiany w jednym lub większej liczbie podzespołów w przypadku wyrobu złożonego.

Innowacja procesowa jest to zastosowanie nowych lub istotnie ulepszonych metod produkcyjnych, obejmujące zmiany w wyposażeniu lub organizacji produkcji bądź kombinację tych zmian, a także nowe lub istotnie ulepszone metody z zakresu logistyki, zaopatrzenia i dystrybucji oraz metody (systemy) wspierające procesy w przedsiębiorstwie.

8. Wynalazek podlegający opatentowaniu jest to nowe rozwiązanie o charakterze technicznym, niewynikające w sposób oczywisty ze stanu techniki i mogące się nadawać do stosowania.

9. Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym, dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

Spółczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań reprezentacyjnych przeprowadzanych w ramach tematu „Wskaźniki społeczeństwa informacyjnego”.

2. Dane dotyczące **przedsiębiorstw wyposażonych w technologie informacyjno-telekomunikacyjne (ICT)** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych, według sekcji PKD 2007, do sekcji: „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie

7. Expenditures on product and process innovations include expenditures on: R&D activity (intramural and extramural), acquisition of external knowledge (patents, non-patented inventions, licences, disclosures of know-how, trademarks etc.), acquisition of software, acquisition of fixed assets required for introduction of product and process innovations (instruments and equipment and land and buildings), training directly linked to implementing product and process innovations, marketing for introduction of new and significantly improved products and other preparation for the implementation of product and process innovations.

A **product innovation** is the introduction of a good or service that is new or significantly improved with respect to its characteristics or intended uses.

A **technologically new product** is a product introduced to the market, the technological characteristics and (or) intended uses of which are new or differ significantly from those of previously produced products.

A **technologically improved product** is an existing product the performance of which has been significantly improved through the use of new higher-performance components or materials in the case of a simple product, or through partial changes to one or more of the sub-systems in the case of a complex product.

Process innovation is the adoption of new or significantly improved production methods involving changes in equipment, or production organization or a combination of these changes, and also new or significantly improved logistics, delivery or distribution methods and support activity for processes in enterprise.

8. A patentable invention — any new solution of a technical character which does not obviously result from the prior art and which is capable of practical application.

9. A utility model eligible for protection — any new and useful solution of a technical nature affecting shape, construction or permanent assembly of an object.

Information society

1. The presented information has been compiled on the basis of generalized results of representative surveys conducted within the scope of subject “Information society indicators”.

2. Data regarding **enterprises equipped with Information Communication Technology (ICT)**, concerns economic entities employing more than 9 persons and included in the sections according to the NACE

i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, „Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”, „Budownictwo”, „Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”, „Transport i gospodarka magazynowa”, „Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi”, „Informacja i komunikacja”, „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”, „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” (z wyłączeniem działalności weterynaryjnej), „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca”. W 2009 r. w kraju badaniem objęto 14,4 tys. przedsiębiorstw (tj. 14,9% ich ogólnej liczby).

3. Lokalna sieć komputerowa (LAN) to rodzaj sieci zlokalizowanej na stosunkowo niewielkim obszarze, często w obrębie jednego budynku lub grupy zabudowań. LAN może liczyć od dwóch do kilkuset komputerów. Sieć ta może być przewodowa lub bezprzewodowa.

4. Intranet to wewnętrzna, wydzielona sieć przedsiębiorstwa oparta na rozwiązaniach stosowanych w Internecie, tj. tych samych standardach, protokołach i programach, obejmująca swym zasięgiem wszystkie jednostki przedsiębiorstwa (biura, zakłady, filie).

5. Ekstranet jest to rozszerzenie wewnętrznej sieci przedsiębiorstwa (Intranetu) umożliwiające zewnętrznym użytkownikom dostęp do wybranych elementów sieci wewnętrznej.

rev. 2: “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply”, “Water supply, sewerage and waste management and remediation activities”, “Construction”, “Wholesale and retail trade, repair of motor vehicles and motorcycles”, “Transportation and storage”, “Accommodation and food service activities”, “Information and communication”, “Real estate activities”, “Professional, scientific and technical activities” (excluding veterinary activities), “Administrative and support service activities”. In 2009 the survey in country covered about 14,4 thous. enterprises (i.e. 14,9% of total enterprises).

3. Local computer network (LAN) is a type of a network located on a relatively small area, often within one building or group of buildings. LAN can consist of from two to several hundred computers. This network can be wire-based or wireless.

4. Intranet is an inner, isolated enterprise network based on solutions used in the Internet, i.e. the same standards, protocols and programmes, covering all elements of an enterprise (offices, plants, branches).

5. Extranet is a broadened inner enterprise network (Intranet) which provides outside users with the access to selected elements of the inner network.

Nauka i technika
Science and technology

TABL. 1 (167). **JEDNOSTKI ORAZ ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
UNITS AND EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	2000	2005	2008	2009	2000	2005	2008	2009			
	jednostki (stan w dniu 31 XII) <i>units</i> (as of 31 XII)				zatrudnieni ^a <i>personnel</i> ^a						
					ogółem <i>total</i>				pra- cowni- cy nauko- wo-ba- dawczy <i>rese- arch- ers</i>	techni- cy i praco- wnicy równo- rzędni <i>techni- cians and equi- valent staff</i>	pozostali personel <i>other sup- porting staff</i>
OGÓŁEM <i>TOTAL</i>	258	322	335	352	27006	24939	24418	24408	19345	2895	2168
w tym: <i>of which:</i>											
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe <i>Scientific and research-develop- ment units</i>	161	148	139	134	17952	14595	13327	13047	9444	1900	1703
Placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk <i>Scientific units of the Polish Academy of Sciences</i>	43	41	41	41	4312	3408	3340	2961	2457	231	272
Jednostki badawczo-rozwojowe <i>Branch research-development units</i>	110	95	75	74	13433	11021	9504	9410	6444	1574	1392
w tym instytuty naukowo-badawcze <i>of which research institutes</i>	81	74	65	66	12564	10500	9208	9166	6264	1538	1364
Inne <i>Others</i>	8	12	23	19	206	166	483	677	543	95	39
Jednostki rozwojowe <i>Development units</i>	63	122	139	164	1419	1957	2725	3319	2716	469	134
Szkoły wyższe <i>Higher education institutions</i>	22	29	38	34	7465	8170	8160	7810	6991	509	310

^a W tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy.
^a In full-time equivalents.

TABL. 2 (168). ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY EDUCATIONAL LEVEL
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z wykształceniem Education				pozostałym others
			wyższym higher			z tytułem zawodowym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata with other university degrees below the PhD level (master, bachelor and equivalent)	
			z tytułem naukowym profesora with title of professor	ze stopniem naukowym with scientific degree of			
			doktora habilitowanego habilitated doctor ^a (HD)	doktora doctor (PhD)			
O G Ó Ł E M	2005	33744	2602	2593	9102	12325	7122
TOTAL	2008	33416	2604	2869	9912	12511	5520
	2009	33798	2519	2805	9893	13557	5024
w tym: of which:							
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe <i>Scientific and research-development units</i>	2005	17799	1018	861	3461	7146	5313
	2008	16605	971	922	3581	7116	4015
	2009	16319	954	871	3560	7378	3556
Placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk		3418	464	461	1103	949	441
<i>Scientific units of the Polish Academy of Sciences</i>							
Jednostki badawczo-rozwojowe		12138	475	405	2389	5902	2967
<i>Branch research-development units</i>							
w tym instytuty naukowo-badawcze.....		11788	471	398	2337	5706	2876
<i>of which research institutes</i>							
Inne.....		763	15	5	68	527	148
<i>Others</i>							
Jednostki rozwojowe	2005	2494	7	6	110	1831	540
<i>Development units</i>	2008	3492	8	4	194	2612	674
	2009	4154	6	6	196	3309	637
Szkoły wyższe	2005	13140	1565	1715	5470	3166	1224
<i>Higher education institutions</i>	2008	12902	1593	1911	6014	2589	795
	2009	12758	1526	1890	5958	2596	788

^a The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 3 (169). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2008	2009				
	ogółem grand total				nakłady ^b expenditures ^b			
					bieżące current		inwestycyjne na środki trwałe capital	
	razem total		w tym oso- bowe of which labour costs		razem total		w tym maszyny, urządzenia techniczne ^c of which in- struments and equipment	
w mln zł in mln zł								
OGÓŁEM TOTAL	2160,5	2322,8	3322,1	3498,1	2922,6	1562,2	575,5	428,3
w tym: of which:								
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe <i>Scientific and research-development units</i>	1573,2	1608,0	2044,7	2129,2	1813,7	971,3	315,5	223,5
Placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk..... <i>Scientific units of the Polish Academy of Sciences</i>	332,8	384,4	542,3	546,3	445,7	259,9	100,7	62,3
Jednostki badawczo-rozwojowe..... <i>Branch research-development units</i>	1219,1	1201,2	1401,4	1468,7	1259,5	661,8	209,1	156,7
w tym instytuty naukowo-badawcze..... <i>of which research institutes</i>	1159,4	1152,4	1357,3	1429,7	1224,6	642,4	205,1	153,4
Inne..... <i>Others</i>	21,3	22,5	101,1	114,2	108,5	49,6	5,7	4,5
Jednostki rozwojowe <i>Development units</i>	203,3	311,1	668,2	694,4	568,8	340,1	125,6	93,2
Szkoły wyższe <i>Higher education institutions</i>	354,6	376,9	579,4	620,0	489,9	217,7	130,1	107,3

^a Bez amortyzacji środków trwałych. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 228. ^c Łącznie z narzędziami oraz środkami transportu.

^a Excluding depreciation of fixed assets. ^b See general notes, item 3 on page 228.

TABL. 4 (170). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG DZIEDZIN NAUK**
(ceny bieżące)
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY FIELD
OF SCIENCE (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	SPECIFICATION
	w mln zł	in mln zł	
OGÓŁEM	3322,1	3498,1	TOTAL
w tym w dziedzinie nauk:			<i>of which in the field of:</i>
Przyrodniczych.....	858,2	1130,3	<i>Natural sciences</i>
Technicznych.....	1588,0	1521,3	<i>Technical sciences</i>
Społecznych i humanistycznych.....	238,5	307,4	<i>Social and humanities sciences</i>

^a Bez amortyzacji środków trwałych.

^a Excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 5 (171). **NAKLADY BIEŻĄCE^{ab} NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące)**
CURRENT EXPENDITURES^{ab} ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY TYPE OF ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Badania <i>Research</i>		Prace rozwojowe <i>Experi- mental devel- opment</i>	SPECIFICATION
		podsta- wowe <i>basic</i>	stosowane <i>applied</i>		
		w mln zł <i>in mln zł</i>			
OGÓŁEM 2000	1850,9	742,9	464,1	643,9	TOTAL
2005	1943,7	713,7	536,6	693,3	
2008	2697,5	967,7	673,4	1056,4	
2009	2922,6	1053,2	687,3	1182,0	
w tym:					<i>of which:</i>
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe	1813,7	695,3	505,0	613,3	<i>Scientific and research-development units</i>
Jednostki rozwojowe.....	568,8	10,2	80,1	478,6	<i>Development units</i>
Szkoły wyższe.....	489,9	322,2	79,8	88,0	<i>Higher education institutions</i>

a Bez amortyzacji środków trwałych. *b* Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 228.

a Excluding depreciation of fixed assets. *b* See general notes, item 3 on page 228.

TABL. 6 (172). **STOPIEŃ ŻUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	stopień zużycia w % <i>degree of consumption in %</i>				
	OGÓŁEM	68,6	76,3	77,8	
w tym:					<i>of which:</i>
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe.....	72,2	78,5	79,1	79,5	<i>Scientific and research-development units</i>
Jednostki rozwojowe.....	61,5	73,5	64,7	68,4	<i>Development units</i>
Szkoły wyższe.....	58,1	70,4	77,9	82,3	<i>Higher education institutions</i>

TABL. 7 (173). ŚRODKI AUTOMATYZACJI PROCESÓW PRODUKCYJNYCH W PRZEMYSŁE^a

Stan w dniu 31 XII

MEANS FOR AUTOMATING PRODUCTION PROCESSES IN INDUSTRY^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Linie produkcyjne Production lines		Centra obróbkowe Machining centres	Roboty i manipulatory przemysłowe Industrial robots and manipulators		Kompute- ry ^b Compu- ters ^b
	automa- tyczne automatic	sterowane kom- puterem computer controlled		ogółem total	w tym roboty of which robots	
	w szt. in units					
OGÓŁEM 2005	1567	1446	265	775	338	3607
TOTAL 2006	1894	1602	353	875	377	4288
..... 2007	1868	1675	448	902	386	4774
..... 2008	1791	1673	534	897	334	4364
..... 2009	1818	1760	472	868	339	4128
w tym: of which:						
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	1726	1637	470	868	339	3319
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych Manufacture of food products	454	301	13	112	21	460
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych Manufacture of chemicals and chemical products	225	129	7	30	—	261
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ Manufacture of pharmaceutical products ^Δ	94	52	—	—	—	257
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych Manufacture of rubber and plastic products	283	332	38	269	95	156
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surow- ców niemetalicznych Manufacture of other non-metallic mineral products	86	142	22	22	4	194
Produkcja metali Manufacture of basic metals	18	17	—	7	—	28
Produkcja wyrobów z metali ^Δ Manufacture of metal products ^Δ	88	167	116	89	63	144
Produkcja urządzeń elektrycznych Manufacture of electrical equipment	97	89	20	58	28	176
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	32	23	128	16	13	206
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	19	34	12	84	66	46
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ Electricity, gas, steam and air conditioning supply	39	103	—	—	—	758

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Komputery duże, minikomputery i mikrokomputery do sterowania i regulacji procesami technologicznymi.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons. ^b Mainframe computers, minicomputers and microcomputers for the control and regulation of technological processes.

TABL. 8 (174). PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH
W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a PRZEMYSŁOWYCH W 2009 R.
NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS
IN INDUSTRIAL ENTERPRISES^a IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przychody netto ze sprzedaży produktów ^b nowych lub istotnie ulepszonych w % przychodów netto ze sprzedaży ogółem ^c <i>Net revenues from sales of new or significantly improved products^b in % of total turnover^c</i>			
	ogółem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>		eksport <i>export</i>
		nowe lub istotnie ulepszone <i>new or significantly improved</i>		
		dla rynku <i>to the market</i>	tylko dla przedsiębiorstwa <i>only to the enterprise</i>	
OGÓŁEM TOTAL	15,6	4,4	11,2	3,8
sektor publiczny..... <i>public sector</i>	0,7	0,5	0,2	0,1
sektor prywatny..... <i>private sector</i>	19,3	5,4	14,0	4,7
W tym przetwórstwo przemysłowe Of which manufacturing	20,6	5,8	14,8	5,0
w tym: <i>of which:</i>				
Produkcja artykułów spożywczych..... <i>Manufacture of food products</i>	10,5	3,2	7,3	1,2
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	14,2	3,4	10,9	6,6
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ <i>Manufacture of pharmaceutical products^Δ</i>	6,7	2,1	4,7	0,0
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucz- nych..... <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	7,4	5,1	2,2	4,0
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych..... <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	11,7	4,5	7,2	1,5
Produkcja metali..... <i>Manufacture of basic metals</i>	1,8	1,8	0,0	0,3
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	7,2	4,0	3,2	2,6
Produkcja urządzeń elektrycznych..... <i>Manufacture of electrical equipment</i>	19,6	16,7	2,9	15,1
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	31,4	15,8	15,6	14,4
Produkcja pojazdów samochodowych, przy- czep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	7,1	0,2	6,9	5,1

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta. ^b Wprowadzonych na rynek w latach 2007—2009. ^c Ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons; value of sold production is given in producer's prices. ^b Introduced into the market during 2007—2009. ^c Net revenues from sales of products, goods and materials.

TABL. 9 (175). PRZEDSIĘBIORSTWA INNOWACYJNE W ZAKRESIE INNOWACJI PRODUKTOWYCH I PROCESOWYCH W PRZEMYSŁE^a WEDŁUG RODZAJÓW WPROWADZONYCH INNOWACJI
 W LATACH 2007—2009
 PRODUCT AND PROCESS INNOVATIVE ENTERPRISES IN INDUSTRY^a BY TYPE
 OF INTRODUCED INNOVATION DURING 2007—2009

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przedsiębiorstwa przemysłowe, które wprowadziły innowacje produktowe i/lub procesowe w % ogółu przedsiębiorstw w latach 2007—2009 <i>Industrial enterprises, which introduced product and/or process innovation in % of total enterprises during 2007—2009</i>			
	ogółem <i>grand total</i>	nowe lub istotnie ulepszone produkty <i>new or significantly improved products</i>		nowe lub istotnie ulepszone procesy <i>new or significantly improved processes</i>
		razem <i>total</i>	w tym nowe dla ryнку <i>of which new to the market</i>	
OGÓŁEM TOTAL	37,8	28,2	18,2	28,9
sektor publiczny <i>public sector</i>	46,2	26,9	18,3	40,4
sektor prywatny <i>private sector</i>	36,9	28,4	18,2	27,8
w tym: <i>of which:</i>				
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	37,8	30,5	19,9	28,4
w tym: <i>of which:</i>				
Produkcja artykułów spożywczych <i>Manufacture of food products</i>	28,0	24,3	14,0	19,6
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	56,8	54,5	34,1	40,9
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ <i>Manufacture of pharmaceutical products^Δ</i>	78,9	63,2	21,1	63,2
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucz- nych..... <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	41,9	40,7	22,1	27,9
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	42,3	25,0	21,2	36,5
Produkcja metali <i>Manufacture of basic metals</i>	46,7	40,0	40,0	40,0
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	45,2	30,1	24,7	39,8
Produkcja urządzeń elektrycznych <i>Manufacture of electrical equipment</i>	66,7	60,6	42,4	57,6
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	46,9	42,9	30,6	26,5
Produkcja pojazdów samochodowych, przy- czep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	50,0	45,5	13,6	31,8
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię ele- ktryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	56,4	12,8	2,6	51,3

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.
^a Data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 10 (176). NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W ZAKRESIE INNOWACJI PRODUKTOWYCH I PROCESOWYCH W PRZEMYSŁE^a WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI INNOWACYJNEJ (ceny bieżące)

EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITY FOR PRODUCT AND PROCESS INNOVATIONS IN INDUSTRY^a BY TYPE OF INNOVATION ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł					
OGÓŁEM	3533896	3465182	3907720	4955164	4950445	TOTAL
w tym nakłady:						<i>of which expenditures:</i>
Na działalność badawczą i rozwojową	286282	278350	264505	332808	444767	<i>On research and development activity</i>
Na zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych.....	146070	123374	50791	95426	60906	<i>On the acquisition of external knowledge</i>
Inwestycyjne:						<i>Capital:</i>
na budynki i budowle oraz grunty	1328545	1132489	1423190	1482380	1411202	<i>on land and buildings</i>
na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu	1564613	1566263	1815617	2623397	2810188	<i>on the acquisition of instruments and equipment</i>
w tym z importu.....	686000	531301	478318	1025100	2027660	<i>of which import</i>
Na zakup oprogramowania	54248	142338	71358	88454	68651	<i>On the acquisition of the software</i>
Na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną	8118	7076	5140	7352	6035	<i>On staff training connected with innovation activity</i>
Na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów	125850	188426	246025	284720	116253	<i>On the marketing for new or significantly improved products</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 11 (177). NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W ZAKRESIE INNOWACJI PRODUKTOWYCH I PROCESOWYCH W PRZEMYSŁE^a WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI I DZIAŁÓW W 2009 R. (ceny bieżące)

EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITY FOR PRODUCT AND PROCESS INNOVATIONS IN INDUSTRY^a BY SELECTED SECTIONS AND DIVISIONS IN 2009 (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady Of which expenditures			
		na działalność badawczą i rozwojową <i>on research and development activity</i>	na zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych <i>on the acquisition of external knowledge</i>	inwestycyjne na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu <i>capital — on the acquisition of instruments and equipment</i>	na zakup oprogramowania <i>on the acquisition of the software</i>
w tys. zł in thous. zł					
OGÓŁEM	4950445	444767	60906	2810188	68651
TOTAL					
sektor publiczny	163199	79481	5906	28863	14349
<i>public sector</i>					
sektor prywatny	4787246	365286	54999	2781325	54302
<i>private sector</i>					
w tym:					
<i>of which:</i>					
Przetwórstwo przemysłowe	4740551	410693	58831	2677134	46412
Manufacturing					
w tym:					
<i>of which:</i>					
Produkcja artykułów spożywczych	591534	109751	456	323822	15764
<i>Manufacture of food products</i>					
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	268068	15075	2331	111332	8358
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 11 (177). **NAKLADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W ZAKRESIE INNOWACJI PRODUKTOWYCH I PROCESOWYCH W PRZEMYSŁE^a WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI I DZIAŁÓW W 2009 R. (dok.)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITY FOR PRODUCT AND PROCESS INNOVATIONS IN INDUSTRY^a BY SELECTED SECTIONS AND DIVISIONS IN 2009 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady Of which expenditures			
		na działalność badawczą i rozwojową on research and develop- ment activity	na zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych on the acquisition of external knowledge	inwestycyjne na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu capital — on the acquisition of instruments and equip- ment	na zakup opro- gramowania on the acquisition of the software
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) <i>Manufacturing (cont.)</i>					
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ <i>Manufacture of pharmaceutical products^Δ</i>	164829	88228	325	26633	123
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	105100	4509	57	86136	2527
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surow- ców niemetalicznych..... <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	202559	422	—	112944	734
Produkcja metali <i>Manufacture of basic metals</i>	6102	—	—	3331	261
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	158030	6374	2508	130674	1467
Produkcja urządzeń elektrycznych..... <i>Manufacture of electrical equipment</i>	182428	64519	6	89559	1570
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	127913	27649	9450	68941	2190
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	6649	4484	23	1410	421
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ..... <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	186123	33999	2068	122589	17560

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.
^a Data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 12 (178). **WYNAŁAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE^a**
DOMESTIC INVENTIONS AND UTILITY MODELS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Wynalazki:					<i>Inventions:</i>
zgłoszone.....	590	431	499	644	<i>patent applications</i>
udzielone patenty.....	239	285	377	339	<i>patents granted</i>
Wzory użytkowe:					<i>Utility models:</i>
zgłoszone.....	.	127	140	139	<i>utility model application</i>
udzielone prawa ochronne.....	.	137	124	85	<i>rights of protection granted</i>

^a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej przez rezydentów polskich.

Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

^a Filed from Polish resident at the Patent Office of the Republic of Poland.

^a Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Społeczeństwo informacyjne

Information society

TABL. 13 (179). PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE TELEINFORMATYCZNE
 Stan w styczniu
 ENTERPRISES^a USING SELECTED ICT SYSTEMS
 As of January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	SPECIFICATION
	udział jednostek w całej populacji w % <i>the proportion of entities in percent of total population</i>		
Komputery	98,1	93,9	<i>Computers</i>
Sieć lokalną LAN.....	65,9	60,2	<i>Local area network (LAN)</i>
w tym bezprzewodowa	29,1	27,2	<i>of which wireless</i>
Intranet.....	35,8	33,2	<i>Intranet</i>
Bezpłatne oprogramowanie, systemy open source, jak np. Linux.....	22,1	17,4	<i>Free, open source software and operating systems, like Linux</i>
ERP — system informatyczny do planowania zasobów przedsiębiorstwa	15,6	13,3	<i>Enterprise Resource Planning system</i>
CRM — oprogramowanie do zarządzania informacjami o klientach zapewniające dostęp do nich innym komórkom przedsiębiorstwa	22,2	23,2	<i>Customer Relationship Management system</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 14 (180). PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE INTERNET
 Stan w styczniu
 ENTERPRISES^a USING INTERNET
 As of January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	SPECIFICATION
	udział jednostek w całej populacji w % <i>the proportion of entities in percent of total population</i>		
Dostęp do Internetu.....	97,7	92,7	<i>Internet access</i>
Połączenie z Internetem przez:			<i>Internet access via:</i>
łącze szerokopasmowe ^b	65,7	62,7	<i>broadband connection^b</i>
modem analogowy (zwykła linia telefoniczna) lub cyfrowy ISDN	43,7	42,2	<i>analogue modem (connection over plain tele- phone line) or digital modem ISDN</i>
łącze bezprzewodowe (np. GSM, GPRS, UMTS, itp.).....	31,5	32,2	<i>wireless connection (e.g. GSM, GPRS, UMTS, etc)</i>
Własną stroną internetową.....	66,3	65,6	<i>Own Website</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b W technologii DSL (xDSL, ADSL, SDSL, itp.) lub inne łącze stałe (np. sieć telewizyjną kablową, energetyczną — PLC).

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b DSL connections (xDSL like ADSL, SDSL, etc.) or other fixed broadband connections (e.g. via cable TV network, via power supply traction — PLC).

DZIAŁ XIV

CENY

Uwagi ogólne

1. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen ok. 1800 reprezentantów towarów i usług.

Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

System wag opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych (COICOP/HICP).

2. Informacje o **cenach detalicznych** są wynikiem badania cen prowadzonego w zakresie:

- towarów i usług konsumpcyjnych,
- towarów i usług niekonsumpcyjnych nabywanych przez ludność na cele produkcyjno-inwestycyjne związane głównie z rolnictwem.

Źródłem informacji o cenach detalicznych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankierów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen.

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem cen niektórych artykułów, które obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

3. Dane o **cenach skupu** dotyczą cen płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od ich producentów.

Przeciętne ceny roczne obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

4. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są miesięczne notowania cen dokonane przez stałych ankierów na celowo wytypowanych ok. 450 targowiskach na terenie całego kraju, w tym na 46 targowiskach w województwie mazowieckim. Do 2004 r. źródłem informacji o cenach uzyskiwanych przez rolników była miesięczna sprawozdawczość korespondentów rolnych, którzy notowali również ceny uzyskiwane w bezpośrednich obrotach między poszczególnymi gospodarstwami. W związku z tym dane od 2005 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

CHAPTER XIV

PRICES

General notes

1. The basis for compiling the **price indices of consumer goods and services** is price observation of about 1800 representatives of goods and services.

Price indices of consumer goods and services have been calculated applying the system of weights from the year preceding the one under the survey.

The weight system was based on the structure of households' expenditure (excluding own consumption) on purchasing consumer goods and services, derived from the household budgets survey. The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose adapted to the needs of the Harmonized Indices of Consumer Prices (COICOP/HICP).

2. Information about **retail prices** comes from the following price surveys:

- consumer goods and services,
- non-consumer goods and services purchased for production and investment purposes, mainly with agriculture.

The sources of information on retail prices of goods and services are the following quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions.

Annual prices have been computed as the arithmetic means of the average monthly prices apart from annual prices of selected goods, which have been calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

3. Data on **procurement prices** concern prices paid by economic entities purchasing agricultural products directly from their producers.

Average annual prices were calculated as a quotient of value (without value added tax — VAT) and quantity of each agricultural product.

4. The information on **prices of agricultural products and livestock received by farmers on market-places** comes from price quotations of agricultural products, provided by a network of interviewers collecting it on selected about 450 market-places throughout the country, of which 46 market-places in Mazowieckie voivodship. Until 2004 information on prices received by farmers was collected monthly from agricultural correspondents, whose reports also included prices of products traded between farms. Therefore data since 2005 are not fully comparable with data in previous years.

Average annual prices were calculated as arithmetic mean of average monthly prices.

TABL. 1 (181). WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	rok poprzedni = 100 previous year = 100			
O G Ó Ł E M	102,1	103,9	103,4	T O T A L
w tym:				of which:
Żywność i napoje bezalkoholowe.....	102,6	105,7	103,7	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe.....	102,7	106,3	109,4	Alcoholic beverages and tobacco
Odzież i obuwie.....	97,2	94,1	92,9	Clothing and footwear
Mieszkanie.....	102,7	106,8	107,1	Dwelling
Zdrowie.....	102,1	103,5	103,3	Health
Transport.....	103,7	103,3	98,1	Transport
Rekreacja i kultura.....	101,5	100,9	103,3	Recreation and culture
Edukacja.....	104,1	103,0	104,6	Education

TABL. 2 (182). PRZECIĘTNE CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG
AVERAGE RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ryż — za 1 kg.....	2,57	3,06	4,29	5,05	Rice — per kg
Chleb pszenno-żytni — za 0,5 kg.....	1,20	1,37	1,76	1,83	Wheat-rye bread — per 0,5 kg
Makaron jajeczny ^a — za 400 g.....	3,36	4,06	3,53	3,72	Egg pasta ^a — per 400 g
Mąka pszenna „Poznańska” — za 1 kg....	1,64	1,61	2,09	1,99	Wheat flour “Poznańska” — per kg
Mięso wołowe z kością (rostbef) — za 1 kg.....	9,44	15,79	16,90	18,42	Beef meat, bone-in (roast beef) — per kg
Mięso wieprzowe z kością (schab środ- kowy) — za 1 kg.....	14,02	14,06	14,91	15,67	Pork meat, bone-in (centre loin) — per kg
Kurczęta patroszone — za 1 kg.....	5,95	5,92	6,40	7,14	Disembowelled chicken — per kg
Szynka wieprzowa gotowana — za 1 kg..	18,90	19,91	20,73	22,25	Pork ham, boiled — per kg
Kielbasa „Toruńska” — za 1 kg.....	12,16	12,21	12,92	14,44	Sausage “Toruńska” — per kg
Filety z morszczuka mrożone — za 1 kg..	13,62	14,11	14,52	18,15	Fillets of hake, frozen — per kg
Karp świeży — za 1 kg.....	10,10	12,21	12,80	12,97	Fresh carp — per kg
Śledź solony odgłowiony — za 1 kg.....	6,16	8,67	8,54	9,05	Salted herring, headless — per kg
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3—3,5%, sterylizowane — za 1 l.....	2,19	2,51	2,89	2,89	Cows' milk, fat content 3—3,5%, sterilized — per l
Śmietana o zawartości tłuszczu 18% — za 200 ml.....	1,36	1,42	1,75	1,73	Sour cream, fat content 18% — per 200 ml
Ser twarogowy półtłusty — za 1 kg.....	8,45	9,80	12,14	12,10	Semi-fat cottage cheese — per kg
Ser dojrzewający „Gouda” — za 1 kg.....	16,75	16,55	18,60	16,30	Ripening “Gouda” cheese — per kg
Jaja kurze świeże — za 1 szt.	0,34	0,36	0,42	0,47	Hen eggs, fresh — per piece
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% — za 200 g.....	2,99	3,16	3,90	3,80	Fresh butter, fat content 82,5% — per 200 g
Olej rzepakowy produkcji krajowej — za 1 l.....	4,16	4,78	6,11	6,32	Rape-oil, domestic production — per l
Pomarańcze — za 1 kg.....	4,44	5,09	5,36	6,06	Oranges — per kg
Jablka ^{bc} — za 1 kg.....	2,55	1,98	3,10	2,10	Apples ^{bc} — per kg
Buraki ^b — za 1 kg.....	1,22	1,26	1,59	1,53	Beetroots ^b — per kg
Marchew ^b — za 1 kg.....	1,31	1,51	1,93	2,10	Carrots ^b — per kg
Ziemniaki ^b — za 1 kg.....	0,81	0,93	0,99	1,07	Potatoes ^b — per kg

^a W latach 2000 i 2005 — „Malma”; w latach 2008 i 2009 — „Lubella”. ^b Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku. ^c W 2000 r. — droższe.

^a In 2000 and 2005 — “Malma”; in 2008 and 2009 — “Lubella”. ^b Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year. ^c In 2000 — dessert apples.

TABLE 2 (182). PRZECIĘTNE CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)
AVERAGE RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Cukier biały kryształ — za 1 kg	3,00	3,16	2,79	3,24	White sugar, crystallized — per kg
Kawa naturalna mielona „Tchibo Family” — za 250 g	6,95	4,69	5,90	6,12	Natural coffee “Tchibo Family”, ground — per 250 g
Herbata „Madras” — za 100 g	2,10	2,32	2,81	3,19	Tea “Madras” — per 100 g
Wódka czysta „Polonaise — Polish Vodka” 40% ^d — za 0,5 l	24,31	20,09	18,67	19,83	Vodka pure “Polonaise — Polish Vodka” 40% ^d — per 0,5 l
Papierosy „Mars” — za 20 szt.	4,34	5,21	6,61	7,92	Cigarettes “Mars” — per 20 pcs
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowel- ny — za 1 kpl.	445,58	487,27	499,04	508,64	Men’s suit, polyester staple fibres and wool — per set
Półbuty męskie skórzane, na podszwie nieskórzanej — za 1 parę	126,93	154,05	163,52	164,63	Men’s low leather shoes with non-leather sole — per pair
Półbuty damskie skórzane, na pode- szwie nieskórzanej — za 1 parę	116,33	140,76	153,83	161,72	Women’s low leather shoes with non- leather sole — per pair
Podzielowanie obuwia męskiego — za 1 parę	22,67	26,49	27,87	29,53	Resoling men’s shoes — per pair
Zimna woda z miejskiej sieci wodociągo- wej — za 1 m ³	1,51	2,16	2,60	2,79	Cold water by municipal water-system — per 1 m ³
Energia elektryczna dla gospodarstw domowych (taryfa całodobowa) ^e — za 1 kWh	0,28	0,42	0,50	0,55	Electricity for households (all-day tariff) ^e — per kWh
Gaz ziemny wysokometanowy z sieci dla gospodarstw domowych ^f — za 1 m ³	0,90	1,47	2,21	2,36	Natural net-gas, high-methanated for households ^f — per m ³
Węgiel kamienny — za 1 t	402,39	480,97	615,94	731,46	Hard coal — per t
Ciepła woda — za 1 m ³	11,57	14,36	15,60	17,66	Hot water — per 1 m ³
Centralne ogrzewanie lokali mieszkal- nych — za 1 m ² p u.	2,36	2,82	2,70	2,83	Heating of dwellings — per m ² of usable floor space
Chłodziarko-zamrażarka typu domowego, poj. ok. 300 l ^g	2024	1384	1180	1238	Fridge-freezer, capacity about 300 l ^g
Pralka automatyczna typu domowego, na 5 kg suchej bielizny	1488	1310	1162	1133	Automatic washing machine, dry-linen capacity not exceeding 5 kg
Odkurzacz typu domowego	371,20	329,77	363,57	360,14	Vacuum cleaner
Żelazko z nawilżaczem	151,45	158,25	177,05	177,47	Iron with duschsystem
Proszek do prania — za 400 g	3,67	3,00	4,24	4,39	Washing powder — per 400 g
Benzyna silnikowa „Euro-Super” — za 1 l	3,15	4,03	4,39	4,19	Motor petrol “Euro-Super” — per l
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy	1,91	2,18	2,44	2,59	Regular ticket for travelling by intra-urban bus
Przejazd taksówką osobową, taryfa dzienna — za 5 km	12,19	13,55	15,52	16,03	Taxi daily fare — for 5 km distance
Bilet normalny do kina	10,76	12,87	15,02	15,70	Regular cinema ticket
Ondulacja na zimno włosów damskich	48,50	57,32	66,10	72,08	Women’s cold wave
Ciągnik „Ursus 2812”	34461	62383	70912	71408	Tractor “Ursus 2812”
Kopaczka do ziemniaków ciągnikowa 2-rzędowa, zawieszana ^h	5211	9837	11468	11468	Tractor potato elevator digger 2-row, mounted ^h
Mocznik nawozowy 46% N — za 25 kg	13,79	23,96	35,53	35,78	Urea, nutritive content 46% N — per 25 kg
Przemiał pszenicy — za 1 dt	13,07	16,60	18,25	17,45	Grinding of wheat — per dt
Badanie kliniczne krowy	15,48	21,01	24,55	27,42	Cow’s clinical examination

^d W 2000 r. — 50%. ^e Od 2001 r. zawiera opłatę za energię elektryczną, stawkę systemową, składniki stały i zmienny stawki sieciowej oraz opłatę abonamentową przy zużyciu miesięcznym 100 kWh energii elektrycznej. ^f Zawiera opłatę za gaz i usługę przesyłową (stałą i zmienną) oraz opłatę abonamentową przy zużyciu miesięcznym 18,25 m³ gazu. ^g W 2000 r. — poj. ok. 280 l, w 2005 r. — poj. ok. 320 l. ^h W 2000 r. — elewatorowa, półzawieszana.

^d In 2000 — 50%. ^e Since 2001 including charge for electricity, system rate, standing and variable elements of electricity network rate and subscription fee with the monthly use of 100 kWh of electricity. ^f Including charge for gas and gas transmitting (standing and variable) and subscription fee with the monthly use of 18,25 m³ of gas. ^g In 2000 — capacity about 280 l, in 2005 — capacity about 320 l. ^h In 2000 — semi-mounted.

TABL. 3 (183). PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż konsumpcyjnych i paszowych — za 1 dt:					<i>Cereal grain consumer and for feeds — per dt:</i>
pszenicy	50,94	38,25	67,78	49,06	<i>wheat</i>
żyta	36,97	25,28	54,04	32,09	<i>rye</i>
jęczmienia	55,00	40,26	70,59	44,27	<i>barley</i>
owsa i mieszanek zbożowych	46,45	34,49	58,24	58,88	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyta	47,70	31,52	54,29	38,49	<i>triticale</i>
Ziemniaki — za 1 dt	23,96	34,21	41,39	47,08	<i>Potatoes — per dt</i>
w tym jadalne (bez wczesnych)	29,71	45,53	44,06	49,46	<i>of which edible (excluding early kinds)</i>
Buraki cukrowe — za 1 dt	10,34	18,31	9,94	11,96	<i>Sugar beets — per dt</i>
Rzepak i rzepik przemysłowy — za 1 dt	78,33	74,88	124,98	102,64	<i>Industrial rape and turnip rape — per dt</i>
Liście tytoniu — za 1 dt	478,66	160,56	311,05	389,33	<i>Raw tobacco — per dt</i>
Chmiel surowy — za 1 dt	1207	774,02	1980	1481	<i>Raw hop — per dt</i>
Żywiec rzeźny — za 1 kg:					<i>Animals for slaughter — per kg:</i>
bydło (bez cieląt)	2,93	4,15	3,90	4,35	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	6,09	10,23	7,42	8,99	<i>calves</i>
trzoda chlewna	3,69	3,86	4,07	4,59	<i>pigs</i>
Mleko krowie — za 1 l	0,78	0,90	0,98	0,85	<i>Cows' milk — per l</i>
Jaja kurze konsumpcyjne — za 1 szt.	0,21	0,21	0,20	0,22	<i>Consumer hen eggs — per piece</i>

TABL. 4 (184). PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH
AVERAGE MARKET-PLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005 ^a	2008	2009	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż — za 1 dt:					<i>Cereal grain — per dt:</i>
pszenicy	57,58	43,84	83,07	55,25	<i>wheat</i>
żyta	41,47	29,36	66,40	38,41	<i>rye</i>
jęczmienia	51,55	43,27	77,71	50,48	<i>barley</i>
owsa	44,29	33,06	70,56	43,84	<i>oats</i>
pszenżyta	48,41	37,56	71,84	43,69	<i>triticale</i>
Ziemniaki (bez jadalnych wczesnych) — za 1 dt	38,19	52,61	53,69	72,86	<i>Potatoes (excluding edible early kinds) — per dt</i>
Zwierzęta gospodarskie — za 1 szt.:					<i>Livestock — per head:</i>
krowa dojna	1400	2124	2471	2431	<i>dairy cow</i>
jałówka 1-rocza	852,57	1262	1534	1624	<i>one-year heifer</i>
prosię na chów	83,94	132,15	98,75	174,16	<i>piglet</i>
koń roboczy	2898	3347	4044	3360	<i>farm horse</i>
Żywiec rzeźny — za 1 kg:					<i>Animals for slaughter — per kg:</i>
cielęta	5,02	6,86	7,12	7,89	<i>calves</i>
trzoda chlewna	3,60	3,80	3,89	4,47	<i>pigs</i>
Mleko krowie — za 1 l	0,94	1,35	1,68	1,71	<i>Cows' milk — per l</i>
Jaja kurze — za 1 szt.	0,33	0,42	0,47	0,52	<i>Hen eggs — per piece</i>

^a Od 2005 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie z powodu zmiany źródła informacji; patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 241.

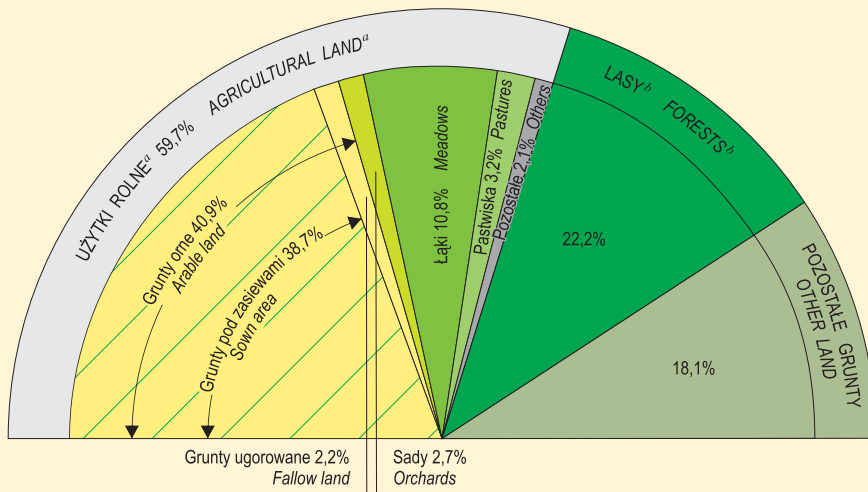
^a Since 2005 data are not comparable with data for previous years due to a change in the source of information; see general notes, item 4 on page 241.

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW WEDŁUG SIEDZIBY UŻYTKOWNIKA W 2009 R.

Stan w czerwcu

LAND USE BY OFFICIAL RESIDENCE OF LAND USER IN 2009

As of June

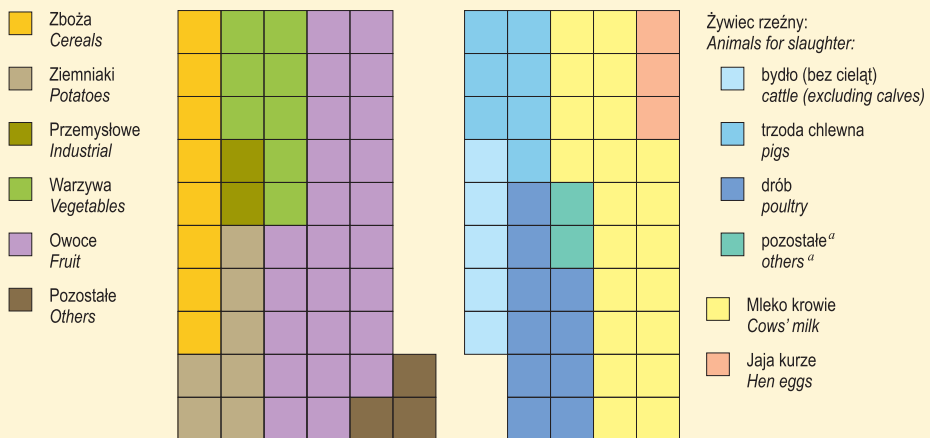
^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 245. ^b Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną.
^a See general notes, item 7 on page 245. ^b Including land connected with silviculture.

STRUKTURA TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ W 2008 R. (ceny stałe 2007 r.)

STRUCTURE OF MARKET AGRICULTURAL OUTPUT IN 2008 (constant prices 2007)

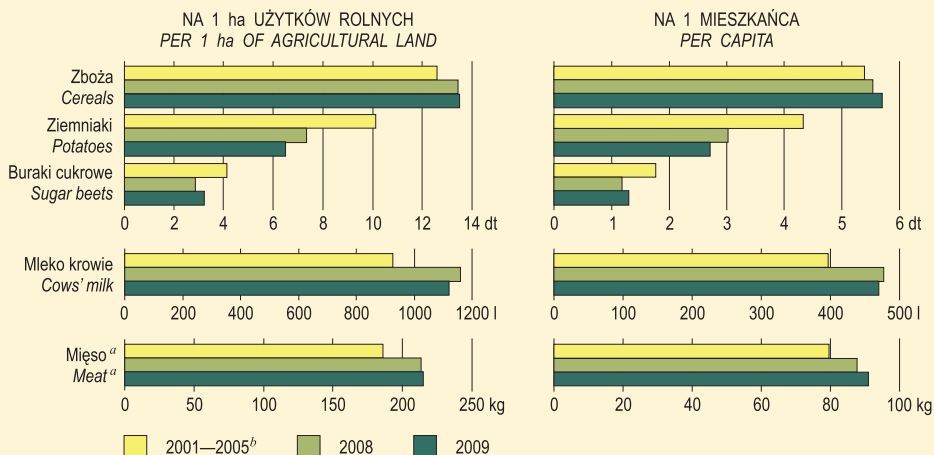
PRODUKCJA ROŚLINNA — 52%
CROP OUTPUT

PRODUKCJA ZWIERZĘCA — 48%
ANIMAL OUTPUT

^a Cieleta, owoce, konie, kozy i króliki.
^a Calves, sheep, horses, goats and rabbits.

PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH
PRODUCTION OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

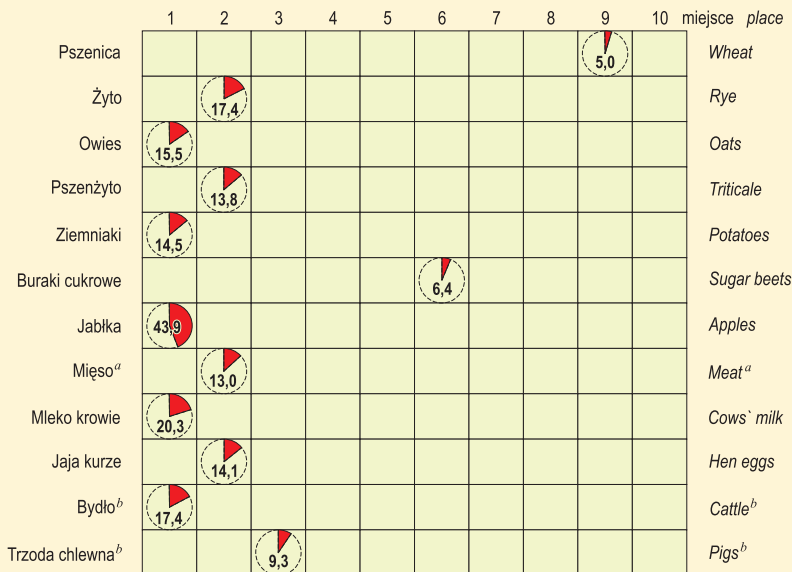

^a Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna; łącznie z tłuszczami i podrobami; w wadze poubojowej ciepłej.
^b Przeciętne roczne.

^a Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; including fats and pluck; in post-slaughter warm weight. ^b Annual average.

UDZIAŁ (W %) I MIEJSCE WOJEWÓDZTWA W PRODUKCJI NIEKTÓRYCH
ARTYKUŁÓW ROLNYCH W KRAJU W 2009 R.

SHARE (IN %) AND PLACE OF VOIVODSHIP IN PRODUCTION OF SELECTED
AGRICULTURAL PRODUCTS IN THE COUNTRY IN 2009

^a Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna; łącznie z tłuszczami i podrobami; w wadze poubojowej ciepłej.
^b Pogłowie.

^a Beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; including fats and pluck; in post-slaughter warm weight. ^b Livestock.

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Dział zawiera dane dotyczące: użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, produkcji roślinnej, pogłowia zwierząt gospodarskich, produkcji zwierzęcej, skupu produktów rolnych oraz wyposażenia rolnictwa w środki produkcji.

2. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności — PKD 2007, do której są zaliczane.

3. Dane grupowano według sektora publicznego i prywatnego.

Sektor publiczny obejmuje gospodarstwa:

- własności państwowej (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych),
- własności jednostek samorządu terytorialnego,
- „własności mieszanej” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego.

Sektor prywatny obejmuje gospodarstwa:

- własności prywatnej krajowej,
- własności zagranicznej,
- „własności mieszanej” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu z wyodrębnieniem **gospodarstw rolnych w użytkowaniu indywidualnym**.

4. **Gospodarstwo rolne** oznacza grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą oraz prawami i obowiązkami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.

5. Gospodarstwa rolne w użytkowaniu indywidualnym obejmują:

- 1) gospodarstwa indywidualne o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych, prowadzone przez rolników na gruntach własnych i niewłasnych;
- 2) gospodarstwa indywidualne o powierzchni do 1 ha użytków rolnych (działki rolne, w tym np. działki służbowe) użytkowane rolniczo przez osoby fizyczne oraz właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych.

6. Dane o **gruntach** wykazano według granic administracyjnych województwa oraz według siedziby użytkownika.

7. Dane o powierzchni użytków rolnych ogółem oraz według rodzajów użytków prezentuje się bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych.

Do 2006 r. do **użytków rolnych** zalicza się: grunty orne, sady, łąki i pastwiska; od 2007 r. odpowiednio — utrzymy-

General notes

Agriculture

1. This chapter contains data on: land use, sown area, crop output, livestock population, animal output and procurement of agricultural products and means of production in farming.

2. The presented information was compiled using the **kind-of-activity method** and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the branch of the NACE rev. 2 in which they are included.

3. Data were given separately for public and private sector.

The public sector includes farms:

- state ownership (of the State Treasury and state legal persons),
- local self-government entity ownership,
- “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of public sector entities.

The private sector includes farms:

- private domestic ownership,
- foreign ownership,
- “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of private sector entities; lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity with separation of **private farms**.

4. An **agricultural holding** is understood as an agricultural area, including forest land, buildings or their parts, equipment and stock if they constitute or may constitute an organised economic unit as well as rights and obligations related to running a holding.

5. Agricultural holdings in private use include:

- 1) private farms exceeding 1 ha of agricultural land, tended by farmers on their own or rented land;
- 2) private farms up to 1 ha of agricultural land (agricultural plots, of which e.g. company plots) used for agricultural purposes by natural persons as well as livestock owners who do not possess agricultural land.

6. Data on **land** are presented according to administrative borders within the voivodship and the official residence of the land user.

7. Data regarding the total area of agricultural land and area by type of agricultural land are presented excluding non-farm land.

Agricultural land include: arable land, orchards, meadows and pastures to 2006. Since 2007 adequately —

wane w dobrej kulturze rolnej (zgodnie z normami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 III 2007 r. w sprawie minimalnych norm Dz.U. Nr 46, poz. 306 z późn. zm.) oraz użytki rolne pozostałe.

Grunty orne to grunty w uprawie, tj. pod zasiewami oraz grunty ugorowane. Za **grunty orne w uprawie** uważa się grunty zasiane lub zasadzone ziemiopłodami rolnymi lub ogrodniczymi, plantacje wikliny i chmielu, powierzchnie szklarni, inspektów, tuneli foliowych, powierzchnie ogrodów przydomowych oraz powierzchnię mniejszą od 0,1 ha zasadzoną drzewami owocowymi i krzewami owocowymi. Do **gruntów ugorowanych** zalicza się powierzchnie gruntów ornych niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymywane według zasad dobrej kultury rolnej.

Do **sądów** zalicza się grunty o powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha, zasadzone drzewami, krzewami owocowymi oraz szkółki drzew i krzewów owocowych.

Do **łąk i pastwisk** trwałych zalicza się grunty pokryte trwałe trawami, natomiast nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

Grunty orne, sady, łąki i pastwiska trwałe niebędące w dobrej kulturze rolnej zalicza się do grupy „**użytki rolne pozostałe**”.

Dane od 2007 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

8. Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- 1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego — stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drob.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego — stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu oraz na targowiskach.

9. Przy ustalaniu produkcji rolniczej w cenach stałych przyjęto średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej — ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji — średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego, np. dla 2008 r. — z lat 2007 i 2008.

10. Dane o **produkcji, płonach i skupie** zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna. Dane dotyczące **zbóż** obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące

keeping in good agricultural condition (maintained in accordance with norms defined in the Regulation of Minister of Agriculture and Rural Development, dated 12 III 2007 about minimal norms, Journal of Laws No. 46, item 306 with later amendments) and other agricultural land.

Arable land comprise of: arable land under cultivation (i.e. sown areas) and fallow land. **Arable land under cultivation** include areas planted with agricultural or horticultural plants, plantations of willow and hop, cultivation under cover, kitchen gardens and areas less than 0,1 ha planted with fruit-bearing trees and bushes. **Fallow land** includes arable land not used for production purposes, but maintained in good agricultural and environmental condition.

Orchards are understood as land planted with fruit-bearing trees, bushes and tree nurseries not smaller than 0,1 ha.

Meadows and pastures are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as a part of crop rotation.

Arable land, orchards, permanent meadows and pastures at present not maintained in good agricultural and environmental condition include “**other agricultural land**” group.

Since 2007 data are not comparable in full with previous years.

8. Gross agricultural output includes:

- 1) **crop output**, i.e., raw (not processed) products of plant origin (harvests for a given year);
- 2) **animal output**, i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed) products of animal origin as well as the increase in farm animal stocks (livestock — the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories products of plant and animal origin and the increase in farm animal stocks (livestock — the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centres and on marketplaces.

9. The average national current prices for the year preceding the surveyed year were assumed in calculating agricultural output in constant prices (for market sales — prices received by farmers at marketplaces, for other elements of production — average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices for two consecutive years, i.e., the year preceding the surveyed year and the survey year, e.g. for 2008 — the prices from 2007 and 2008, are assumed.

10. Data regarding the **production, yields and procurement** of pulses and oilseeds plants as well as cereals concerns grain. Data concerning **cereals** include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding **basic cereals**, i.e., wheat,

zboż podstawowych, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta — jeśli nie zaznaczono inaczej — nie obejmują mieszanek zbożowych.

Strączkowe na ziarno obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (wyka, łubin, bobik oraz pozostałe, np. peluszka, mieszanki strączkowe).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin olejnych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i od 2003 r. len oleisty), włóknistych (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykorja). Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na pasze.

11. Dane o **ciągnikach rolniczych** dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

12. **Skup produktów rolnych** dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

13. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemiopłodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolniczych i szacunków.

14. Do przeliczeń wyników i czynników produkcji na jednostkę powierzchni przyjęto użytki rolne rozliczane według siedziby użytkownika gospodarstwa — stan w czerwcu.

15. **Lata gospodarcze** obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2008/09 oznacza okres od 1 VII 2008 r. do 30 VI 2009 r.).

16. Grupowania produktów rolnictwa dokonano na podstawie „Systematycznego Wykazu Wyrobów”.

17. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — prezentuje się według siedziby użytkownika.

rye, barley, oats and triticale, unless otherwise stated, do not include cereal mixed.

Pulses for grain include: edible pulses (peas, beans, broad beans and others) and feed pulses (vetch, lupine, field beans and others, e.g. field peas, pulses mixed).

Industrial crops include: sugar beets, oilseeds crops (rape, turnip rape, poppy, sunflower, soya, mustard and since 2003 oil-flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (i.e. tobacco, hop, chicory). **Feed plants** include: pulses, legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well as root plants (fodder beet, rutabaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip) and maize for feeds.

11. Data regarding **agricultural tractors** concern 4-wheeled and tracked tractors.

12. **Procurement of agricultural products** includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal origin) purchased by economic entities directly from producers.

13. Data regarding land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production, as well as tractors were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, agricultural census results and estimates.

14. **Agricultural land** calculated by the registered location of the farm was assumed for calculating results and production factors per area unit — as of June.

15. **Farming years** cover the period from 1 VII to 30 VI (e.g. the 2008/09 farming year covers the period from 1 VII 2008 to 30 VI 2009).

16. **Agricultural products** were grouped according to the “Systematic Nomenclature of Goods”.

17. **Data, unless otherwise stated, are presented by the official residence of the land user.**

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

1) **lasów publicznych** stanowiących własność:

- a) Skarbu Państwa — zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub wieczystie przez:
 - Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”), nadzorowane przez Ministra Środowiska,
 - jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
 - jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych (do 15 VII 2003 r. — Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa),

- b) gmin (w tym gmin mających od 1999 r. również status miasta na prawach powiatu);

2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:

Forestry

1. Information within the scope of forestry concerns:

1) **public forests** owned by:

- a) the State Treasury — managed and utilized temporarily or perpetually by:
 - State Forests National Forest Holding (abbreviated as “State Forests”) supervised by the Minister of Environment,
 - nature protection units (national parks),
 - organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the Agricultural Property Agency (until 15 VII 2003 — the Agricultural Property Agency of the State Treasury),

- b) gminas (of which gminas which are also cities with powiat status since 1999);

2) **private forests** owned by:

- a) osób fizycznych,
- b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,
- c) spółdzielni produkcji rolniczej,
- d) innych osób prawnych.

2. Powierzchnia gruntów leśnych obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz polętka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestru zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Zręby są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 2 lat i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 2 lata oraz uprawy i młodniki I klasy wieku (1—20 lat) o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie — 1,0), przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Płazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21—40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Drzewostany w klasie odnowienia są to drzewostany rębne i przeszlorębne podlegające jednocześnie użytkowaniu i odnowieniu (pod osłoną, w których co najmniej 50% powierzchni (w drzewostanach użytkowanych rębiami gniazdowymi co najmniej 30% powierzchni) zostało odnowione sztucznie lub naturalnie oraz drzewostany młodszych klas wieku wymagające przebudowy za pomocą rębni złożonych z uwagi na złe efekty produkcyjne.

Drzewostany w klasie do odnowienia obejmują drzewostany rębne i przeszlorębne użytkowane rębiami złożonymi, które wymagają uprzedniego odnowienia jako bezwzględnego warunku kontynuacji cięć tymi rębiami.

Drzewostany o budowie przerebowej są to drzewostany składające się z grup i kęp drzew o różnym wieku i wysokości, przenikające się nawzajem na całej powierzchni, w których prowadzone są jednocześnie zabiegi związane z użytkowaniem, odnowieniem i pielęgnowaniem lasu.

- a) natural persons,
- b) land held in common by all or part of the residents of a village,
- c) agricultural production co-operatives,
- d) other legal persons.

2. Forest land includes areas of forest as well as land connected with silviculture.

Forest areas include land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:

- covered by forest vegetation (wooded area),
- temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Land connected with silviculture includes land used for purposes of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.

Felling sites are areas temporarily devoid of tree stands within the past 2 years and designated for renewal in coming years.

Blanks are areas temporarily devoid of tree stands for longer than 2 years as well as crops and greenwoods in the age I category (1—20 years), with plantings at less than 0,5 (full planting at 1,0), designated for renewal in coming years.

Irregularly stocked open stands are areas planted with trees in the age II category (21—40 years) with plantings of up to 0,3 inclusive, or planted with trees in the III, or higher, age category (41 years or more) with plantings of up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the renewal and to be renewed classes.

Tree stands in the renewal class are tree stands which have reached or passed felling maturity being simultaneously utilized and renewed (under cover), in which at least 50% of the area (in tree stands utilized through nested fellings of at least 30% of the area) was renewed artificially or naturally as well as tree stands in the lower age categories requiring reconstruction through complex fellings in view of poor production results.

Tree stands to be renewed include tree stands that have reached or passed felling maturity, that are utilized through complex fellings and that require prior renewal as the necessary condition for continuation of these fellings.

Tree stands with throughfell construction are tree stands consisting of groups and clumps of trees of various ages and heights, intermingled throughout the entire stand, in which activity connected with the utilization, renewal and tending of the forest is conducted simultaneously.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- 1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
- 2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na powierzchni lasów z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, plantacji, szkółek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni komunalnej w miastach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

3. Wskaźnik **lesistości** (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

Udział powierzchni gruntów leśnych w powierzchni łądowej województwa obliczono jako stosunek powierzchni lasów i gruntów związanych z gospodarką leśną do powierzchni ogólnej województwa pomniejszonej o grunty pod wodami (obejmujące powierzchniowe wody płynące oraz stojące); od 2002 r. — zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz.U. Nr 38, poz. 454) — do powierzchni łądowej kraju zalicza się grunty pod stawami oraz rowy użytkowane rolniczo.

4. Dane o **pozyskaniu drewna** w układzie sortymentowym zaprezentowano według klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami.

Renewals are understood as new tree stands forming in place of removed stands:

- 1) *artificial renewals* are tree crops established through planting or sowing;
- 2) *natural renewals* are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).

Plantings are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forest. The term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.

3. The **forest cover** indicator (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the voivodship.

Share of forest land in land area of the voivodship is calculated as the percentage ratio of forest area (including land connected with silviculture) to the total area of the voivodship without lands under waters (i.e. surface flowing waters and surface standing waters). According to the regulation of the Ministry of Regional Development and Construction from 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws No. 38, item 454) — since 2002 land under ponds as well as ditches used for agricultural purposes have been calculated to land area.

4. Data on **removals** in assortment order were presented according to the quality-size classification defined by Polish Norms.

Rolnictwo

Agriculture

TABL. 1 (185). UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Powierzchnia użytków rolnych ^a (stan w czerwcu) w tys. ha.....	2333	2046	2040	2089	Agricultural land area ^a (as of June) in thous. ha
w tym gospodarstwa indywidualne	2277	2000	2000	2052	of which private farms
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) w %:					Share in total sown area (as of June) in %:
zboż podstawowych	56,6	56,0	56,2	57,7	basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne....	56,5	56,0	56,3	57,7	of which private farms
ziemniaków.....	14,2	5,8	5,9	6,0	potatoes
w tym gospodarstwa indywidualne....	14,5	5,9	6,0	6,0	of which private farms
rzepaku i rzepiku	0,5	1,7	2,1	2,0	rape and turnip rape
w tym gospodarstwa indywidualne....	0,4	1,5	1,8	1,7	of which private farms
Plony z 1 ha w dt:					Yields per 1 ha in dt:
zboż podstawowych	19,9	26,5	27,5	27,5	of basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne....	19,6	26,2	27,1	27,1	of which private farms
ziemniaków.....	187	160	191	166	of potatoes
w tym gospodarstwa indywidualne....	187	160	190	165	of which private farms
rzepaku i rzepiku	24,4	18,8	26,7	25,8	of rape and turnip rape
w tym gospodarstwa indywidualne....	27,2	17,4	25,2	24,9	of which private farms
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^b na 100 ha użytków rolnych.....	47,5	52,9	52,6	47,8	Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June) ^b per 100 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	48,5	54,1	53,7	48,7	of which private farms
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) w %	59,2	58,8	56,7	53,2	Share of cows in cattle stocks (as of June) in %
w tym gospodarstwa indywidualne	59,3	58,8	56,8	53,2	of which private farms
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej (stan w końcu lipca) w %	9,5	9,8	9,7	9,5	Share of sows in pig stocks (as of the end of July) in %
w tym gospodarstwa indywidualne	9,4	9,7	9,4	9,2	of which private farms
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^c na 1 ha użytków rolnych w kg ...	161,1	212,7	213,2	215,6	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^c per 1 ha of agricultural land in kg
Produkcja mleka krowiego w l:					Production of cows' milk in l:
na 1 ha użytków rolnych	796	1026	1159	1120	per 1 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne....	816	1052	1189	1148	of which private farms
na 1 krowę	3366	3888	4355	4513	per cow
w tym gospodarstwa indywidualne....	3359	3879	4349	4510	of which private farms
Ciagniki rolnicze (stan w czerwcu) na 100 ha użytków rolnych w szt.	7,6 ^d	9,7	10,3	10,1	Agricultural tractors (as of June) per 100 ha of agricultural land in units
w tym gospodarstwa indywidualne	7,7 ^d	10,0	10,5	10,3	of which private farms
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik ^e na 1 ha użytków rolnych w kg	76,1	78,7	115,5	92,3	Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient ^e per 1 ha of agricultural land in kg
w tym gospodarstwa indywidualne	76,0	77,9	116,5	92,4	of which private farms

^a Według granic administracyjnych. ^b Patrz uwaga do tabl. 10 na str. 261; trzoda chlewna — stan w końcu lipca. ^c Dotyczy mięsa (łącznie z tłuszczami i podrobami): wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej. ^d Stan w dniu 31 XII. ^e Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych: 1999/2000, 2004/05, 2007/08 i 2008/09.

^a By administrative borders. ^b See note to table 10 on page 261; pigs — as of the end of July. ^c Concerns meat (including fats and pluck): beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. ^d As of 31 XII. ^e Concerns respectively the: 1999/2000, 2004/05, 2007/08 and 2008/09 farming years.

TABL. 2 (186). UŻYTKOWANIE GRUNTÓW WEDŁUG SEKTORÓW

Stan w czerwcu
LAND USE BY SECTORS
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	Sektor publiczny <i>Public sector</i>	Sektor prywatny <i>Private sector</i>		SPECIFICATION
			razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

WEDŁUG GRANIC ADMINISTRACYJNYCH
BY ADMINISTRATIVE BORDERS

Powierzchnia ogólna	2000	3557909	715250	2842659	2715668	Total area
	2005	3555971	764264	2791707	2333293	
	2008	3555814	724792	2831022	2316566	
	2009	3555819	701051	2854768	2372517	
Użytki rolne ^a	2000	2332962	39501	2293461	2276801	<i>Agricultural land^a</i>
	2005	2045834	30483	2015350	2000168	
	2008	2040319	25931	2014388	1999974	
	2009	2089289	24967	2064322	2051694	
grunty orne	2000	1712034	27087	1684947	1670086	<i>arable land</i>
	2005	1420051	20114	1399937	1387259	
	2008	1381208	7608	1373600	1361935	
	2009	1429984	7404	1422580	1411940	
sady	2000	74496	165	74331	74163	<i>orchards</i>
	2005	96425	98	96327	96197	
	2008	96116	16	96100	95872	
	2009	96089	15	96073	95920	
łąki	2000	345879	8512	337367	336363	<i>meadows</i>
	2005	393063	7359	385704	384605	
	2008	387255	917	386337	385384	
	2009	384131	899	383232	382387	
pastwiska	2000	200553	3737	196816	196189	<i>pastures</i>
	2005	136294	2912	133382	132108	
	2008	120447	398	120049	119236	
	2009	113788	407	113381	112883	
pozostałe	2008	55294	16992	38302	37546	<i>others</i>
	2009	65297	16241	49056	48564	
Lasy ^b	2000	789209	460323	328886	306813	<i>Forests^b</i>
	2005	797673	477485	320188	214408	
	2008	805615	454481	351134	216274	
	2009	808918	451469	357449	223352	
Pozostałe grunty ^c	2000	435738	215426	220312	132054	<i>Other land^c</i>
	2005	712464	256296	456168	118717	
	2008	709880	244380	465500	100318	
	2009	657612	224615	432998	97471	

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 245. ^b Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną. ^c Pod zabudowaniami, podwórzami, drogi, wody i inne grunty użytkowe oraz nieużytki.

^a See general notes, item 7 on page 245. ^b Including land connected with silviculture. ^c For buildings, courts, roads, waters and other usable land as well as wasteland.

TABL. 2 (186). UŻYTKOWANIE GRUNTÓW WEDŁUG SEKTORÓW (dok.)

Stan w czerwcu
LAND USE BY SECTORS (cont.)
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	Sektor publiczny <i>Public sector</i>	Sektor prywatny <i>Private sector</i>		SPECIFICATION
			razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

WEDŁUG SIEDZIBY UŻYTKOWNIKA
BY THE OFFICIAL RESIDENCE OF LAND USER

Powierzchnia ogólna	2000	3581563	717317	2864246	2720058	Total area
	2005	3661418	774672	2886746	2412786	
	2008	3668814	737371	2931443	2396519	
	2009	3668881	713403	2955478	2454304	
Użytki rolne ^a	2000	2354834	41308	2313526	2281191	<i>Agricultural land^a</i>
	2005	2135725	39691	2096034	2069779	
	2008	2138029	37113	2100916	2070708	
	2009	2190256	36004	2154252	2124158	
grunty orne	2000	1721122	28615	1692507	1667707	<i>arable land</i>
	2005	1491202	26745	1464457	1442467	
	2008	1449674	9212	1440462	1416111	
	2009	1501954	9268	1492686	1468202	
sady	2000	75098	164	74934	74766	<i>orchards</i>
	2005	98153	98	98055	97804	
	2008	98267	16	98251	97634	
	2009	98266	15	98251	97712	
łąki	2000	355101	8587	346514	342529	<i>meadows</i>
	2005	404669	8901	395768	393798	
	2008	398237	1367	396870	394740	
	2009	395805	1351	394454	391667	
pastwiska	2000	203513	3942	199571	196189	<i>pastures</i>
	2005	141701	3948	137754	135709	
	2008	125037	776	124261	122567	
	2009	117846	803	117042	115999	
pozostałe	2008	66814	25742	41072	39656	<i>others</i>
	2009	76385	24566	51818	50578	
Lasy ^b	2000	789769	460506	329263	306813	<i>Forests^b</i>
	2005	801854	478102	323752	217713	
	2008	810217	455194	355023	219729	
	2009	813629	452142	361487	226866	
Pozostałe grunty ^c	2000	436960	215503	221457	132054	<i>Other land^c</i>
	2005	723840	256879	466960	125294	
	2008	720568	245064	475504	106082	
	2009	664996	225257	439739	103280	

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 245. ^b Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną. ^c Pod zabudowaniami, podwórzami, drogi, wody i inne grunty użytkowe oraz nieużytki.

^a See general notes, item 7 on page 245. ^b Including land connected with silviculture. ^c For buildings, courts, roads, waters and other usable land as well as wasteland.

TABL. 3 (187). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>				w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>				
	rok poprzedni = 100				<i>previous year = 100</i>				
Produkcja globalna	93,9	97,5	95,9	118,6	93,9	96,7	95,8	119,2	Gross output
roślinna.....	91,9	86,5	92,5	136,4	92,3	86,0	92,4	136,8	crop
zwierzęca	96,6	109,3	99,2	101,2	96,1	108,3	99,0	101,8	animal
Produkcja końcowa	96,0	99,6	93,6	120,7	95,9	98,6	93,3	121,5	Final output
roślinna.....	95,2	85,9	86,7	150,1	95,6	85,0	86,5	151,0	crop
zwierzęca	96,7	110,3	98,7	100,5	96,2	109,3	98,5	101,1	animal
Produkcja towarowa.....	96,6	102,0	91,1	124,2	96,4	101,1	90,9	125,1	Market output
roślinna.....	97,2	91,6	82,7	158,5	97,2	90,4	82,6	159,6	crop
zwierzęca	96,0	110,4	97,6	100,4	95,7	109,7	97,4	100,9	animal

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 246.

^a See general notes, item 9 on page 246.

 TABL. 4 (188). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA GLOBALNA GROSS OUTPUT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna.....	56,7	46,1	47,5	56,7	Crop output
Zboża.....	10,6	12,6	11,0	13,4	Cereals
w tym zboża podstawowe.....	8,8	9,5	8,2	10,4	<i>of which basic cereals</i>
w tym: pszenica	2,9	2,5	2,0	2,5	<i>of which: wheat</i>
żyto	3,1	2,8	2,1	3,1	rye
jęczmień.....	0,9	0,9	0,9	0,9	barley
Ziemniaki	16,2	4,5	10,3	7,5	Potatoes
Przemysłowe.....	1,8	2,5	2,5	1,3	Industrial
w tym buraki cukrowe	1,4	1,9	1,3	0,5	<i>of which sugar beets</i>
Warzywa	10,5	8,1	9,1	6,7	Vegetables
Owoce.....	9,4	11,0	4,6	18,8	Fruit
Siano łąkowe.....	2,5	3,1	3,4	2,8	Meadow hay
Pozostałe.....	5,7	4,3	6,6	6,3	Others

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 246.

^a See general notes, item 9 on page 246.

TABL. 4 (188). STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (dok.)
 STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w odsetkach in percent				
PRODUKCJA GLOBALNA (dok.) GROSS OUTPUT (cont.)					
Produkcja zwierzęca	43,3	53,9	52,5	43,3	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	22,6	25,4	23,6	17,9	Animals for slaughter ^b
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	2,9	3,3	4,3	3,4	cattle (excluding calves)
cielęta	1,4	1,0	1,2	1,0	calves
trzoda chlewna	12,0	12,9	10,8	6,1	pigs
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	5,5	7,7	6,8	7,0	poultry
Przyrost stada (podstawowego i obro- towego)	-1,4	0,7	-0,3	-0,4	Increase in herd (basic and working)
Mleko krowie	16,7	20,9	22,3	20,5	Cows' milk
Jaja kurze	3,0	4,9	5,3	3,3	Hen eggs
Obornik	2,1	1,9	1,4	1,5	Manure
Pozostałe	0,2	0,2	0,1	0,4	Others
PRODUKCJA TOWAROWA MARKET OUTPUT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	48,2	40,0	39,8	52,3	Crop output
Zboża	9,8	8,6	7,0	8,3	Cereals
w tym zboża podstawowe	9,5	7,8	6,4	7,7	of which basic cereals
w tym: pszenica	5,9	2,9	1,8	2,0	of which: wheat
żyto	1,4	1,7	1,2	1,7	rye
jęczmień	0,7	0,7	0,8	0,7	barley
Ziemniaki	9,9	3,0	9,7	7,3	Potatoes
Przemysłowe	2,5	3,3	3,0	1,6	Industrial
w tym buraki cukrowe	2,1	2,6	1,8	0,7	of which sugar beets
Warzywa	12,6	9,5	10,8	7,9	Vegetables
Owoce	12,4	13,6	6,4	23,9	Fruit
Pozostałe	1,0	2,1	2,9	3,2	Others
Produkcja zwierzęca	51,8	60,0	60,2	47,7	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	30,3	31,8	30,8	23,4	Animals for slaughter ^b
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	4,1	4,4	6,0	4,6	cattle (excluding calves)
cielęta	1,5	1,3	1,7	1,2	calves
trzoda chlewna	15,6	15,1	13,3	7,4	pigs
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	sheep
drób	7,8	10,4	9,2	9,5	poultry
Mleko krowie	18,2	23,1	23,8	20,8	Cows' milk
Jaja kurze	3,1	4,9	5,4	3,3	Hen eggs
Pozostałe	0,2	0,2	0,1	0,2	Others

^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 5 (189). **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW**

Stan w czerwcu
SOWN AREA
As of June

ZIEMIOPŁODY	2000	2005	2008	2009			CROPS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gos- podarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
w ha <i>in ha</i>							
O G Ó Ł E M	1590114	1349660	1381426	1421040	1413395	1390971	T O T A L
Zboża.....	1117339	1013642	1041592	1065089	1060334	1044668	<i>Cereals</i>
zboża podstawowe	899769	756260	776837	819923	815714	803154	<i>basic cereals</i>
pszenica.....	166434	135477	130492	139318	137659	131575	<i>wheat</i>
żyto.....	457774	309713	291586	292763	292110	289871	<i>rye</i>
jęczmień.....	71452	59346	66851	67039	66304	65012	<i>barley</i>
owies.....	109111	100887	97330	93553	93214	92326	<i>oats</i>
pszenżyto.....	94998	150837	190578	227251	226427	224370	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe	205588	228152	238335	219571	219511	219173	<i>cereal mixed</i>
gryka, proso i pozostale zbożowe	5681	4787	5236	7130	7123	6783	<i>buckwheat, millet and other cereals</i>
kukurydza na ziarno	6301	24443	21183	18465	17986	15558	<i>maize for grain</i>
Strączkowe	13505	11866	13233	14554	14513	14190	<i>Pulses</i>
konsumpcyjne	2085	1461	753	860	853	657	<i>edible</i>
pastewne ^a	11420	10405	12480	13694	13660	13533	<i>feed ^a</i>
Ziemniaki	226499	78920	82113	84576	84428	83784	<i>Potatoes</i>
Przemysłowe.....	40130	47535	46139	44389	43037	39296	<i>Industrial</i>
w tym:							<i>of which:</i>
buraki cukrowe	30340	22187	16060	14474	14291	13932	<i>sugar beets</i>
oleiste	9213	24931	29702	29523	28354	24976	<i>oilseeds</i>
w tym rzepak i rzepik.....	8219	23339	28900	28770	27673	24308	<i>of which rape and turnip rape</i>
Pastewne	104768	117858	128267	136450	135663	134240	<i>Feed</i>
w tym:							<i>of which:</i>
okopowe	8434	1645	1253	828	826	825	<i>root plants</i>
kukurydza na pasze	11125	51550	70183	81435	80948	80194	<i>maize for feeds</i>
Pozostałe uprawy ^b	87873	79839	70083	75982	75420	74793	<i>Other crops ^b</i>
w tym warzywa gruntowe	38521	32550	28147	30700	30679	30552	<i>of which ground vegetables</i>

^a Łącznie z mieszkankami zbożowo-strączkowymi na ziarno. ^b Warzywa, truskawki, uprawy na nawozy zielone, wysadki okopowych itp.
a Including cereal and pulse mixed for grain. b Vegetables, strawberries, green fertilizer crops, root plant planting etc.

TABL. 6 (190). ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW
SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPŁODY	2000	2005	2008	2009			CROPS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gos- podarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
ZBIORY w t <i>PRODUCTION in t</i>							
Zboża	2230677	2733913	2874314	2963015	2939747	2864762	Cereals
w tym:							<i>of which:</i>
zboża podstawowe	1789095	2001676	2139623	2256930	2237230	2179288	<i>basic cereals</i>
pszenica	445619	456698	461148	486864	478034	442549	<i>wheat</i>
żyto	765358	691659	672537	647080	644158	637716	<i>rye</i>
jęczmień	168346	169850	183429	180112	177046	172670	<i>barley</i>
owies	184989	229252	220860	219941	218542	216043	<i>oats</i>
pszenżyto	224785	454218	601649	722934	719450	710310	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe	403186	599372	607693	580080	579905	579093	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki	4240759	1262786	1568844	1403994	1399559	1383154	<i>Potatoes</i>
Buraki cukrowe	961801	907092	613952	692890	682233	664972	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik	20027	43934	77193	74127	70794	60583	<i>Rape and turnip rape</i>
Siano łąkowe	1485100	1932229	2205474	2205792	2202728	2195124	<i>Meadow hay</i>
PLONY z 1 ha w dt <i>YIELDS per 1 ha in dt</i>							
Zboża	20,0	27,0	27,6	27,8	27,7	27,4	Cereals
w tym:							<i>of which:</i>
zboża podstawowe	19,9	26,5	27,5	27,5	27,4	27,1	<i>basic cereals</i>
pszenica	26,8	33,7	35,3	34,9	34,7	33,6	<i>wheat</i>
żyto	16,7	22,3	23,1	22,1	22,1	22,0	<i>rye</i>
jęczmień	23,6	28,6	27,4	26,9	26,7	26,6	<i>barley</i>
owies	17,0	22,7	22,7	23,5	23,4	23,4	<i>oats</i>
pszenżyto	23,7	30,1	31,6	31,8	31,8	31,7	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe	19,6	26,3	25,5	26,4	26,4	26,4	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki	187	160	191	166	166	165	<i>Potatoes</i>
Buraki cukrowe	317	409	382	479	477	477	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik	24,4	18,8	26,7	25,8	25,6	24,9	<i>Rape and turnip rape</i>
Siano łąkowe	41,8	47,7	55,4	55,7	55,8	56,0	<i>Meadow hay</i>

TABL. 7 (191). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES

WARZYWA	2000	2005	2008	2009			VEGETABLES
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gos- podarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA w ha — stan w czerwcu
 AREA in ha — as of June

OGÓŁEM	38521	32550	28147	30700	30679	30552	TOTAL
Kapusta.....	7462	5302	4754	4892	4891	4888	<i>Cabbages</i>
Kalafiori.....	2412	1868	1577	1712	1712	1711	<i>Cauliflowers</i>
Cebula	5793	5594	4619	4709	4709	4674	<i>Onions</i>
Marchew jadalna.....	6297	5228	4410	4667	4666	4644	<i>Carrots</i>
Buraki ćwikłowe	2908	2376	1879	2019	2018	2016	<i>Beetroots</i>
Ogórki	4659	3685	3368	3608	3607	3605	<i>Cucumbers</i>
Pomidory.....	2749	2010	1676	1879	1864	1864	<i>Tomatoes</i>
Pozostałe ^a	6241	6488	5865	7214	7213	7149	<i>Others^a</i>

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

OGÓŁEM	883427	686487	636126	704381	703739	699729	TOTAL
Kapusta.....	287684	169062	181945	195630	195606	195534	<i>Cabbages</i>
Kalafiori.....	42677	35682	30828	32532	32529	32518	<i>Cauliflowers</i>
Cebula	120300	112276	86621	97446	97434	96295	<i>Onions</i>
Marchew jadalna.....	178802	134246	117043	126670	126650	125386	<i>Carrots</i>
Buraki ćwikłowe	70725	53421	46281	51510	51485	51421	<i>Beetroots</i>
Ogórki	63704	47528	50225	52307	52296	52275	<i>Cucumbers</i>
Pomidory.....	39879	33155	32254	33909	33366	33360	<i>Tomatoes</i>
Pozostałe ^a	79658	101117	90929	114378	114374	112940	<i>Others^a</i>

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Kapusta.....	386	319	383	400	400	400	<i>Cabbages</i>
Kalafiori.....	177	191	196	190	190	190	<i>Cauliflowers</i>
Cebula	208	201	188	207	207	206	<i>Onions</i>
Marchew jadalna.....	284	257	265	271	271	270	<i>Carrots</i>
Buraki ćwikłowe	243	225	246	255	255	255	<i>Beetroots</i>
Ogórki	137	129	149	145	145	145	<i>Cucumbers</i>
Pomidory.....	145	165	192	180	179	179	<i>Tomatoes</i>
Pozostałe ^a	128	156	155	159	159	158	<i>Others^a</i>

^a Pietruszka, pory, seleny, rzodkiewka, salata, rabarbar itp.
^a Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

TABL. 8 (192). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY OWOCÓW Z DRZEW**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF TREE FRUIT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009			SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA w ha — stan w czerwcu
 AREA in ha — as of June

OGÓŁEM.....	76772	97607	95381	94851	94835	94314	TOTAL
Jablonie	57244	74208	71962	71484	71471	71379	Apples
Grusze	3878	4638	4495	4565	4565	4560	Pears
Śliwy	4301	4901	4584	4541	4540	4537	Plums
Wiśnie.....	8329	10485	10301	10071	10071	10057	Cherries
Czereśnie.....	1961	2514	2841	2949	2949	2945	Sweet cherries
Pozostałe ^a	1058	862	1199	1240	1240	836	Others ^a

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

OGÓŁEM.....	469542	1021594	1439470	1292479	1292397	1291046	TOTAL
Jabłka	406737	921017	1299368	1153685	1153606	1152382	Apples
Gruszki.....	14264	20963	28027	30929	30929	30894	Pears
Śliwki.....	12651	22241	29284	29115	29112	29086	Plums
Wiśnie.....	28768	45746	68596	62142	62142	62077	Cherries
Czereśnie.....	5627	9566	11708	14031	14031	14029	Sweet cherries
Pozostałe ^a	1495	2061	2486	2578	2578	2578	Others ^a

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Jabłka	71	124	181	161	161	161	Apples
Gruszki.....	37	45	62	68	68	68	Pears
Śliwki.....	29	45	64	64	64	64	Plums
Wiśnie.....	35	44	67	62	62	62	Cherries
Czereśnie.....	29	38	41	48	48	48	Sweet cherries
Pozostałe ^a	14	24	21	21	21	31	Others ^a

^a Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie.
^a Peaches, apricots, walnuts.

TABL. 9 (193). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF BERRY FRUIT

O W O C E	2000	2005	2008	2009			F R U I T
				ogółem <i>grand total</i>	w tym sektor prywatny <i>of which private sector</i>		
					razem <i>total</i>	w tym gos- podarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA w ha — stan w czerwcu
 AREA in ha — as of June

O G Ó Ł E M	21605	23669	24006	24755	24754	24735	T O T A L
Truskawki.....	14699	13816	16279	16497	16497	16495	Strawberries
Maliny ^a	1769	2026	1964	2125	2125	2125	Raspberries ^a
Porzeczki	4352	6584	4495	4827	4827	4820	Currants
Agrest	316	255	245	246	246	246	Gooseberries
Pozostałe ^b	468	989	1023	1059	1059	1049	Others ^b

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

O G Ó Ł E M	53547	78766	100439	156269	156269	156228	T O T A L
Truskawki.....	27317	40625	55661	54443	54443	54435	Strawberries
Maliny ^a	4903	4742	5936	5777	5777	5777	Raspberries ^a
Porzeczki	17761	25172	27509	29521	29521	29496	Currants
Agrest	1074	1015	1096	1115	1115	1115	Gooseberries
Pozostałe ^b	2494	7212	10237	10969	10969	10969	Others ^b

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Truskawki.....	19	29	34	33	33	33	Strawberries
Maliny ^a	28	23	30	27	27	27	Raspberries ^a
Porzeczki	41	38	61	61	61	61	Currants
Agrest	34	40	45	45	45	45	Gooseberries
Pozostałe ^b	53	73	100	104	104	105	Others ^b

^a Łącznie z jeżyną bezkolcówą. ^b Aronia, borówka wysoka, leszczyna i inne.
^a Including thornless blackberry. ^b Aronia, highbush blueberry, filbert and others.

TABL. 10 (194). BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE

Stan w czerwcu
CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym sektor prywatny <i>Of which private sector</i>		SPECIFICATION	
		razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>		
W SZTUKACH IN HEADS					
Bydło.....	2000	926471	923687	919811	Cattle
	2005	954298	952529	950268	
	2008	1038652	1036806	1032172	
	2009	989753	987785	983546	
w tym krowy.....	2000	548584	547463	545524	of which cows
	2005	560652	559820	558770	
	2008	589374	588510	586451	
	2009	526359	525447	523480	
Trzoda chlewna ^a	2000	1821640	1812542	1787839	Pigs ^a
	2005	2026635	2021837	1995296	
	2008	1562162	1560502	1512040	
	2009	1331840	1330448	1278797	
w tym lochy.....	2000	172961	171837	168827	of which sows
	2005	199337	198863	193538	
	2008	151099	150967	142505	
	2009	126334	126210	117399	
Owce.....	2000	14217	13712	13568	Sheep
	2005	10054	9904	9819	
	2008	8347	8185	8176	
	2009	5768	5618	5618	
w tym maciorki.....	2000	11272	11000	10868	of which ewes
	2005	5187	5091	5010	
	2008	5524	5429	5429	
	2009	3765	3674	3674	
Konie ^b	2000	102559	102024	102010	Horses ^b
	2005	61170	60439	60357	
	2008	59727	59067	58977	
	2009	55156	54553	54500	
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	2000	1118119	1113952	1107120	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)
	2005	1129408	1126530	1120651	
	2008	1125641	1123242	1112175	
	2009	1047196	1044798	1033606	

^a Stan w końcu lipca. ^b Dane szacunkowe.

^a As of the end of July. ^b Estimated data.

TABL. 10 (194). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE (dok.)**

Stan w czerwcu
CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES (cont.)
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym sektor prywatny <i>Of which private sector</i>		SPECIFICATION	
		razem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>		
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w szt. PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in heads					
Bydło.....	2000	39,3	39,9	40,3	Cattle
	2005	44,7	45,4	45,9	
	2008	48,6	49,4	49,8	
	2009	45,2	45,9	46,3	
w tym krowy.....	2000	23,3	23,7	23,9	<i>of which cows</i>
	2005	26,3	26,7	27,0	
	2008	27,6	28,0	28,3	
	2009	24,0	24,4	24,6	
Trzoda chlewna ^a	2000	77,4	78,3	78,4	Pigs ^a
	2005	94,9	96,5	96,4	
	2008	73,1	74,3	73,0	
	2009	60,8	61,8	60,2	
w tym lochy.....	2000	7,3	7,4	7,4	<i>of which sows</i>
	2005	9,3	9,5	9,4	
	2008	7,1	7,2	6,9	
	2009	5,8	5,9	5,5	
Owce.....	2000	0,6	0,6	0,6	Sheep
	2005	0,5	0,5	0,5	
	2008	0,4	0,4	0,4	
	2009	0,3	0,3	0,3	
w tym maciorki.....	2000	0,5	0,5	0,5	<i>of which ewes</i>
	2005	0,2	0,2	0,2	
	2008	0,3	0,3	0,3	
	2009	0,2	0,2	0,2	
Konie ^b	2000	4,4	4,4	4,5	Horses ^b
	2005	2,9	2,9	2,9	
	2008	2,8	2,8	2,8	
	2009	2,5	2,5	2,6	
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	2000	47,5	48,1	48,5	<i>In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)</i>
	2005	52,9	53,7	54,1	
	2008	52,6	53,5	53,7	
	2009	47,8	48,5	48,7	

^a Stan w końcu lipca. ^b Dane szacunkowe.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy wykorzystaniu następujących współczynników (mnożników): dla bydła — 0,8, dla trzody chlewnej — 0,15, dla owiec — 0,08, dla koni — 1,0.

^a As of the end of July. ^b Estimated data.

Note. The following ratios (multipliers) are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle — 0,8, for pigs — 0,15, for sheep — 0,08, for horses — 1,0.

TABL. 11 (195). **DRÓB**^a
 Stan w końcu roku
POULTRY^a
 End of the year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009		SPECIFICATION
			ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Kury w tys. szt.	17215,3	19822,2	17242,8	15673,3	Hens in thous. heads
w tym nioski.....	7100,1	7898,6	7775,7	7210,7	of which laying hens
Gęsi w tys. szt.	50,2	180,5	25,8	25,8	Geese in thous. heads
Indyki w tys. szt.	327,8	318,0	568,4	566,8	Turkeys in thous. heads
Kaczki ^b w tys. szt.	320,2	378,6	176,8	176,8	Ducks ^b in thous. heads
Kury na 100 ha użytków rolnych w szt.	806	927	787	738	Hens per 100 ha of agricultural land in heads
w tym nioski.....	332	369	355	339	of which laying hens

^a W wieku powyżej 2 tygodni. ^b Łącznie z drobiem pozostałym.
^a More than 2 weeks old. ^b Including other poultry.

TABL. 12 (196). **PRODUKCJA ŻYWCA RZEŻNEGO**^a
PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSAND HEADS					
Bydło (bez cieląt)	176,1	171,7	204,1	224,9	Cattle (excluding calves)
Cielęta.....	272,0	200,3	195,1	188,2	Calves
Trzoda chlewna.....	2473,4	2530,1	1997,0	1784,6	Pigs
Owce.....	1,6	4,3	7,0	5,4	Sheep
Konie.....	23,9	16,9	17,0	16,4	Horses
W TYSIĄCACH TON ŻYWEJ WAGI IN THOUSAND TONNES OF LIVE WEIGHT					
Bydło (bez cieląt)	78,1	89,1	109,2	117,9	Cattle (excluding calves)
Cielęta.....	18,3	14,6	14,8	14,0	Calves
Trzoda chlewna.....	275,9	283,3	229,2	208,9	Pigs
Owce.....	0,1	0,2	0,3	0,2	Sheep
Konie.....	11,3	7,4	9,5	10,1	Horses
Drób	121,9	212,1	255,5	292,8	Poultry
Kozy i króliki	0,5	0,5	0,3	0,4	Goats and rabbits

^a Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

^a Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

TABL. 13 (197). **PRODUKCJA MIĘSA^a, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW**
PRODUCTION OF MEAT^a, FATS AND PLUCK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	379,4	454,3	455,9	472,3	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze	359,4	429,9	429,6	444,4	meat and fats
wołowe	40,8	46,6	57,0	61,7	beef
cielęce	11,1	8,8	8,9	8,4	veal
wieprzowe	215,2	221,1	178,8	162,9	pork
baranie	0,0	0,1	0,1	0,1	mutton
końskie	6,1	4,1	5,3	5,6	horseflesh
drobiowe	85,3	148,4	178,8	204,9	poultry
kozy i królicze ^b	0,9	0,8	0,7	0,8	goat and rabbit ^b
podroby	20,0	24,4	26,3	27,9	pluck
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w dt PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in dt					
OGÓŁEM	161,1	212,7	213,2	215,6	TOTAL

^a W wadze poubojowej ciepłej. Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne. ^b Łącznie z dziczyzną.

^a In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption. ^b Including game.

TABL. 14 (198). **PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH**
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gos- podarstwa indywidualne of which private farms	
Produkcja mleka:						Milk production:
w milionach litrów	1875,2	2190,3	2478,9	2453,0	2438,6	in million litres
na 100 ha użytków rol- nych w tys. l	79,6	102,6	115,9	112,0	114,8	per 100 ha agricultural land in thous. l
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	3366	3888	4355	4513	4510	Average annual quantity of milk per cow in l
Produkcja jaj w mln szt.	921,4	1559,9	1469,3	1537,0	1387,1	Egg production in mln units
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury nosiaki w szt.	159	221	198	203	200	Average annual number of eggs per laying hen in units

TABL. 15 (199). **MELIORACJE UŻYTKÓW ROLNYCH**
 Stan w dniu 31 XII
DRAINAGE OF AGRICULTURAL LAND
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Użytki rolne zmeliorowane:					<i>Drained agricultural land:</i>
w tysiącach hektarów	783,1	785,1	775,5	775,4	<i>in thousand hectares</i>
grunty orne.....	559,9	562,5	562,2	562,2	<i>arable land</i>
w tym: zdrenowane.....	507,8	511,0	512,0	511,9	<i>of which: drained</i>
nawadniane	1,3	1,2	1,2	1,2	<i>watered</i>
łąki i pastwiska	223,2	222,6	213,3	213,3	<i>meadows and pastures</i>
w tym: zdrenowane.....	25,6	25,7	25,7	25,7	<i>of which: drained</i>
nawadniane	59,2	58,4	56,1	55,8	<i>watered</i>
w % ogólnej powierzchni użytków rolnych	33,3	36,8	36,3	35,4	<i>in % of total agricultural land</i>

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
 Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 16 (200). **CIĄGNIKI ROLNICZE^a**
 Stan w czerwcu
AGRICULTURAL TRACTORS^a
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym gospodarstwa indywidualne Of which private farms	SPECIFICATION
W sztukach			<i>In units</i>
2000	178704	176286	
2005	207561	206756	
2008	219288	217866	
2009	220821	219412	
Powierzchnia użytków rolnych na 1 ciągnik w ha			<i>Agricultural land area per tractor in ha</i>
2000	13,2	12,9	
2005	10,3	10,0	
2008	9,7	9,5	
2009	9,9	9,7	

^a W 2000 r. — stan w dniu 31 XII.
^a In 2000 — as of 31 XII.

TABL. 17 (201). **ZUŻYCIENIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**
CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS IN TERMS OF PURE INGREDIENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	1999/2000	2004/05	2007/08	2008/09		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
W TONACH IN TONNES						
Nawozy mineralne lub chemiczne ^a	179141	168175	246795	202201	196353	Mineral or chemical fertilizers ^a
azotowe	84789	79446	133147	118578	114886	nitrogenous
fosforowe	42655	39759	54671	40253	39308	phosphatic
potasowe	51697	48970	58975	43370	42159	potassic
Nawozy wapniowe ^b	127353	116594	49842	35063	29950	Lime fertilizers ^b
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in kg						
Nawozy mineralne lub chemiczne ^a	76,1	78,7	115,5	92,3	92,4	Mineral or chemical fertilizers ^a
azotowe	36,0	37,2	62,3	54,1	54,1	nitrogenous
fosforowe	18,1	18,6	25,6	18,4	18,5	phosphatic
potasowe	22,0	22,9	27,6	19,8	19,8	potassic
Nawozy wapniowe ^b	54,1	54,6	23,3	16,0	14,1	Lime fertilizers ^b

^a Łącznie z wieloskładnikowymi. ^b Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym.
^a Including mixed fertilizers. ^b Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime.

TABL. 18 (202). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)**
VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

PRODUKTY ROLNE	2000	2005	2008	2009		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem grand total	w tym od gospodarstw indywidualnych of which from private farms	
W TYSIĄCACH ZŁOTYCH IN THOUSAND ZLOTYS						
O G Ó Ł E M	2778764,3	4391181,0	4898095,2	5114777,0	4839959,8	T O T A L
Produkty roślinne.....	705892,5	935743,0	1183187,7	1213893,7	1085438,5	Crop products
w tym:						of which:
Zboża	354245,9	167205,6	189925,3	215033,6	178184,5	Cereals
w tym zboża podstawowe	344295,5	138678,3	153124,1	177026,6	148577,7	of which basic cereals
pszenica	322648,0	114236,7	115149,0	125114,9	108128,2	wheat
żyto	12311,0	14577,0	22017,6	24362,2	21830,5	rye
jęczmień	5505,3	4023,0	8473,7	7315,6	5576,0	barley
owies i mieszanki zbożowe	930,5	426,3	355,0	702,8	649,2	oats and cereal mixed
pszenżyto	2900,8	5415,3	7128,9	19531,1	12393,7	triticale

^a Płacone dostawcom; bez podatku VAT.
^a Paid to suppliers; excluding VAT.

TABL. 18 (202). WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (dok.)
 VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (cont.)

PRODUKTY ROLNE	2000	2005	2008	2009		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem grand total	w tym od gospodarstw indywidualnych of which from private farms	
W TYSIĄCACH ZŁOTYCH (dok.) IN THOUSAND ZŁOTYS (cont.)						
Produkty roślinne (dok.)						Crop products (cont.)
Zboża (dok.)						Cereals (cont.)
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe						of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podstawowe						of which basic cereals
pszenica	321704,4	113975,5	113927,7	124688,1	107961,3	wheat
żyto	12160,6	14523,5	21731,7	24268,9	21821,9	rye
jęczmień	5158,9	3929,3	8053,2	6823,5	5514,6	barley
owies i mieszanki zbożowe	810,1	328,4	293,5	605,2	585,8	oats and cereal mixed
pszenżyto	2579,3	5311,7	6653,3	19265,2	12291,4	triticale
Strączkowe konsumpcyjne ^b	631,9	447,1	170,9	31,2	30,4	Edible pulses ^b
Ziemniaki	19791,8	21772,1	26619,3	27787,5	12949,0	Potatoes
Buraki cukrowe	99423,7	166096,3	61360,2	82834,7	79384,6	Sugar beets
Rzepak i rzepik ^b	16422,1	32897,9	93557,0	79824,5	61126,3	Rape and turnip rape ^b
Warzywa	50615,1	81501,3	155012,7	190181,5	162543,5	Vegetables
Owoce	144858,9	398107,0	486438,1	511454,0	509757,3	Fruit
Produkty zwierzęce	2072871,8	3455438,1	3714907,5	3900883,2	3754521,3	Animal products
w tym:						of which:
Żywiec rzeźny ^c	1062588,6	1812753,6	1880570,7	2159616,4	2068122,1	Animals for slaughter ^c
bydło (bez cieląt)	120692,0	317967,4	325796,9	394297,3	391605,2	cattle (excluding calves)
cielęta	44001,8	43593,0	26446,3	33723,1	33127,1	calves
trzoda chlewna	522878,7	818704,9	702974,2	719169,9	688879,9	pigs
owce	28,1	123,4	593,7	535,9	152,4	sheep
konie	47654,9	31352,6	30643,7	30798,6	30798,6	horses
drób	327333,2	601012,2	794115,8	981091,6	923558,9	poultry
Mleko krowie	945279,7	1571428,1	1723417,8	1543086,6	1535561,6	Cows' milk
Jaja kurze konsumpcyjne	3601,4	1206,8	17971,2	26348,5	6329,2	Consumer hen eggs
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w zł PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in zł						
O G Ó Ł E M	1180	2056	2291	2335	2279	T O T A L
Produkty: roślinne	300	438	553	554	511	Products: crop
zwierzęce	880	1618	1738	1781	1768	animal

^b Bez materiału siewnego. ^c W wadze żywej.

^b Excluding sowing. ^c In live weight.

TABL. 19 (203). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2000	2005	2008	2009		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem grand total	w tym od gospodarstw indywidual- nych of which from private farms	
Zboża w t.....	703677	452655	296030	479636	397488	Cereals in t
w tym zboża podstawowe	684245	384516	236408	398707	334102	of which basic cereals
pszenica	633212	298506	169947	254911	219637	wheat
żyto.....	33255	57623	40776	75886	67988	rye
jęczmień	9818	9956	12019	16020	12560	barley
owies i mieszanki zbo- żowe	1988	1236	605	1220	1101	oats and cereal mixed
pszenżyto	5972	17195	13061	50670	32816	triticale
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	700457	450903	292087	477210	396664	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podstawowe	681027	382955	232468	396281	333278	of which basic cereals
pszenica	631599	297943	168082	254174	219326	wheat
żyto.....	32897	57448	40218	75617	67966	rye
jęczmień	9380	9759	11408	15415	12426	barley
owies i mieszanki zbo- żowe	1744	952	504	1028	981	oats and cereal mixed
pszenżyto	5407	16853	12256	50047	32579	triticale
Strączkowe konsumpcyjne ^a w t	466	148	57	8	8	Edible pulses ^a in t
Ziemniaki w t.....	82593	63640	64311	59024	31465	Potatoes in t
Buraki cukrowe w t.....	961800	907093	617297	692890	664972	Sugar beets in t
Rzepak i rzepik ^a w t.....	20965	43934	74858	77771	60583	Rape and turnip rape ^a in t
Warzywa w t.....	103630	107311	163023	185494	174346	Vegetables in t
Owoce w t.....	200919	543658	699748	986084	983667	Fruit in t
Żywiec rzeźny ^b w t.....	306764	502773	511488	540532	517165	Animals for slaughter ^b in t
bydło (bez cieląt)	41122	76557	83539	90566	90013	cattle (excluding calves)
cielęta	7226	4262	3566	3751	3681	calves
trzoda chlewna	141547	211919	172911	156573	149881	pigs
owce.....	9	28	107	75	24	sheep
konie.....	8051	4736	4813	4835	4835	horses
drób	108809	205271	246552	284732	268731	poultry
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w t.....	217060	354402	356080	374006	357219	Animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^c in t
Mleko krowie w tys. l.....	1219331	1741058	1761337	1811950	1802292	Cows' milk in thous. l
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.	17008	5660	89552	121309	23021	Consumer hen eggs in thous. units

a Bez materiału siewnego. b W wadze żywej. c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej.
a Excluding sowing. b In live weight. c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

Leśnictwo

Forestry

TABL. 20 (204). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**

Stan w dniu 31 XII
FOREST LAND
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w ha	788931	798467	808918	814029	TOTAL in ha
Lasy	778199	787013	797120	802055	Forests
Publiczne	454407	454104	455158	455607	Public
zalesione	450697	448993	450385	450260	wooded
niezalesione	3710	5112	4773	5347	non-wooded
własność Skarbu Państwa	452210	451867	452243	453195	owned by the State Treasury
zalesione	448527	446809	447509	447901	wooded
niezalesione	3683	5058	4733	5294	non-wooded
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwowych	414007	415605	416299	417028	managed by State Forests
zalesione	411096	412108	412970	413163	wooded
niezalesione	2911	3496	3329	3865	non-wooded
parki narodowe	26632	26842	26897	26902	national parks
zalesione	26197	26073	26128	26133	wooded
niezalesione	435	769	769	769	non-wooded
własność gmin ^a	2197	2237	2915	2412	gmina ^a owned
zalesione	2170	2183	2876	2359	wooded
niezalesione	27	54	40	53	non-wooded
Prywatne	323792	332909	341962	346448	Private
zalesione	316304	326536	335872	339959	wooded
niezalesione	7488	6373	6090	6489	non-wooded
Grunty związane z gospodarką leśną ...	10731	11454	11798	11974	Land connected with silviculture
LESISTOŚĆ w %	21,9	22,1	22,4	22,6	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI LĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA w % ..	22,6	22,7	23,0	23,2	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOIVODSHIP in %

^a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
^a It is also concerning gminas which are also cities with powiat status.

Uwaga do tablic 21 i 22

Dane opracowano na podstawie wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów kraju przeprowadzonej w latach 2005—2009 przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej. Dane nieporównywalne z danymi publikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika.

Note to tables 21 and 22

Data were compiled on the basis of the large-scale forest inventory in the country conducted in 2005—2009 by the Bureau for Forest Management and Geodesy. Data are not comparable to data published in the previous edition of the Yearbook.

TABL. 21 (205). **POWIERZCHNIA LASÓW WEDŁUG WIEKU I SKŁADU GATUNKOWEGO^a DRZEWOSTANÓW
W LASACH W LATACH 2005—2009**
**FOREST AREAS BY AGE AND SPECIES STRUCTURE^a OF TREE STANDS IN FORESTS
IN 2005—2009**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>		W tym lasy prywatne <i>Of which private forests</i>		SPECIFICATION
	w ha <i>in ha</i>	w odsetkach <i>in percent</i>	w ha <i>in ha</i>	w odsetkach <i>in percent</i>	
OGÓŁEM	797124	100,0	341962	100,0	TOTAL
WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW <i>BY AGE OF TREE STANDS</i>					
W tym powierzchnia zalesiona	761736	95,6	316046	92,4	<i>Of which wooded area</i>
drzewostany w klasie wieku:					<i>tree stands in age group:</i>
I (1—20 lat)	89896	11,3	40150	11,7	<i>I (1—20 years)</i>
II (21—40)	147612	18,5	87182	25,5	<i>II (21—40)</i>
III (41—60)	260442	32,7	135542	39,6	<i>III (41—60)</i>
IV (61—80)	145300	18,3	39529	11,5	<i>IV (61—80)</i>
V (81—100)	82123	10,3	10178	3,0	<i>V (81—100)</i>
VI (101—120)	23474	2,9	2262	0,7	<i>VI (101—120)</i>
VII i wyżej (121 lat i więcej)	7734	1,0	—	—	<i>VII and higher (121 years and older)</i>
drzewostany w klasie odnowienia ^b i o budowie przerebowej	5155	0,6	1203	0,4	<i>tree stands in renewal class^b with a throughfall construction</i>
WEDŁUG GATUNKÓW DRZEW <i>BY SPECIES OF TREES</i>					
Drzewa iglaste	604401	75,8	246323	72,1	<i>Coniferous trees</i>
w tym:					<i>of which:</i>
sosna	590374	74,0	244098	71,4	<i>pine</i>
świerk	7468	0,9	1913	0,6	<i>spruce</i>
jodla	4405	0,6	—	—	<i>fir</i>
Drzewa liściaste	192723	24,2	95639	27,9	<i>Broadleaved trees</i>
w tym:					<i>of which:</i>
buk	3250	0,4	—	—	<i>beech</i>
dąb	53043	6,7	15888	4,6	<i>oak</i>
grab	5352	0,7	2765	0,8	<i>hornbeam</i>
brzoza	62487	7,8	35851	10,5	<i>birch</i>
olsza	52546	6,6	31163	9,1	<i>alder</i>
osika	11217	1,4	8456	2,5	<i>aspen</i>

^a Określonego na podstawie gatunków panujących (przeważających) w drzewostanie. ^b Łącznie z klasą do odnowienia.
Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.

^a Defined on the basis of dominant species in the tree stand. ^b Including regeneration class.

Source: data of the Ministry of Environment.

TABL. 22 (206). ZASOBY DRZEWNE NA PNIU WEDŁUG WIEKU I SKŁADU GATUNKOWEGO^a DRZEWOSTANÓW W LASACH W LATACH 2005—2009
 GROWING STOCK OF STANDING WOOD BY AGE AND SPECIES STRUCTURE^a OF TREE STANDS IN FORESTS IN 2005—2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	Grubizna brutto (w korze)			Gross timber (overbark)			SPECIFICATION
	ogółem total			w tym lasy prywatne of which private forests			
	w dam ³ in dam ³	w odsetkach in percent	na 1 ha powierzchni lasów w m ³ per 1 ha of forest areas in m ³	w dam ³ in dam ³	w odsetkach in percent	na 1 ha powierzchni lasów w m ³ per 1 ha of forest areas in m ³	
OGÓŁEM	180853,3	100,0	227	67057,5	100,0	196	TOTAL
WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW BY AGE OF TREE STANDS							
W tym powierzchnia zalesiona drzewostany w klasie wieku:	180359,3	99,7	237	66597,0	99,3	211	Of which wooded area tree stands in age group:
I (1—20 lat).....	1857,0	1,0	21	837,9	1,2	21	I (1—20 years)
II (21—40).....	25613,3	14,1	174	15680,9	23,3	180	II (21—40)
III (41—60).....	65031,4	36,0	250	34182,1	51,1	252	III (41—60)
IV (61—80).....	45486,8	25,1	313	11404,4	17,0	289	IV (61—80)
V (81—100).....	28313,9	15,7	345	2968,8	4,4	292	V (81—100)
VI (101—120).....	8613,5	4,8	367	706,0	1,1	312	VI (101—120)
VII i wyżej (121 lat i więcej).....	3068,8	1,7	397	—	—	—	VII and higher (121 years and older)
drzewostany w klasie odnowienia ^b i o budowie przerebowej.....	1239,6	0,7	240	147,8	0,2	123	tree stands in renewal class ^b with a throughfell construction
przestoje ^c	1135,0	0,6	x	669,2	1,0	x	hold-over trees ^c
WEDŁUG GATUNKÓW DRZEW BY SPECIES OF TREES							
Drzewa iglaste.....	141996,8	78,5	235	48494,7	72,2	197	Coniferous trees
w tym:							of which:
sosna.....	139310,4	77,1	236	48224,3	71,7	198	pine
świerk.....	1173,3	0,6	157	234,8	0,4	123	spruce
jodla.....	1145,9	0,6	260	—	—	—	fir
Drzewa liściaste.....	38856,5	21,5	202	18562,7	27,8	194	Broadleaved trees
w tym:							of which:
buk.....	674,9	0,4	208	—	—	—	beech
dąb.....	9202,4	5,1	174	2477,8	3,7	156	oak
grab.....	971,1	0,5	181	529,6	0,8	192	hornbeam
brzoza.....	10679,5	5,9	171	5346,6	8,0	149	birch
olsza.....	13673,2	7,6	260	8235,9	12,3	264	alder
osika.....	2529,9	1,4	226	1845,2	2,8	218	aspen

^a Określonego na podstawie gatunków panujących (przeważających) w drzewostanie. ^b Łącznie z klasą do odnowienia. ^c Drzewa niewycięte w terminie przewidzianym kolejną rębności.

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska.

^a Defined on the basis of dominant species in the tree stand. ^b Including regeneration class. ^c Trees not felled in the assumed throughfell order.

Source: data of the Ministry of Environment.

TABL. 23 (207). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009				SPECIFICATION
				ogółem grand total	lasy publiczne public forests		lasy prywat- ne ^e private forests ^d	
					razem total	w tym wła- sność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury		
w ha in ha								
Powierzchnia produkcyjna szkólek leśnych (stan w dniu 31 XII)	234	228	224	209	209	209	—	Production area of forest nurseries (as of 31 XII)
Odnowienia i zalesienia	5496	3776	3677	3412	2842	2841	571	Renewals and afforestations
odnowienia	2788	2866	3112	2952	2791	2791	161	renewals
sztuczne	2595	2778	2893	2805	2699	2699	106	artificial
zrębów ^b	2414	2670	2773	2717	2650	2650	67	fellings sites ^b
halizn i płazowin	181	108	120	88	49	49	39	blanks and irregularly stocked open stands
naturalne	193	88	219	146	92	92	54	natural
zalesienia ^c	2708	910	565	461	51	50	410	afforestations ^c
Poprawki i uzupełnienia ^d	454	452	359	333	242	242	91	Corrections and supplements ^d
Pielęgnowanie ^e	19118	18557	18377	16277	14348	14345	1929	Tending ^e
w tym:								of which:
upraw	11780	13444	14510	12664	10735	10732	1929	crops
młodników	5469	4560	3641	3409	3409	3409	—	greenwoods
wprowadzanie podszytów ^f	1106	428	213	203	203	203	—	introduction of undergrowth ^f
Melioracje	2103	2944	2951	2886	2886	2886	—	Drainage

^a Dane szacunkowe. ^b Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. ^c Użytków rolnych i nieużytków przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. ^d Dodatkowe wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. ^e Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. ^f Sadzenie krzewów lub drzew stale znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

^a Estimated data. ^b Including renewals protected by tree stands. ^c Agricultural land and wasteland designated for afforestation in land development plan. ^d Additional introduction of seedlings into crops and greenwoods as well as into gaps and thinnings. ^e Forest breeding work connected with tending soils and tree stands aged up to 20 years. ^f Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.

TABL. 24 (208). POZYSKANIE DREWNA ^a
REMOVALS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009			SPECIFICATION	
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>			lasy prywatne <i>private forests</i>
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
OGÓŁEM w dam³...	1610,1	1857,2	1889,8	1881,0	1747,3	1744,9	133,6	TOTAL in dam³
Grubizna	1546,5	1795,4	1828,9	1819,0	1685,3	1682,9	133,6	Timber
Grubizna iglasta	1155,4	1331,7	1377,3	1374,3	1272,2	1270,5	102,1	Coniferous
w tym drewno:								of which:
wielkowymiarowe	491,0	568,6	607,6	580,5	517,7	516,7	62,8	large-size wood
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	562,6	644,0	638,3	663,6	640,3	640,0	23,3	medium-size wood for industrial uses
Grubizna liściasta	391,1	463,7	451,6	444,7	413,1	412,3	31,5	Non-coniferous
w tym drewno:								of which:
wielkowymiarowe	130,1	132,0	126,7	105,8	92,0	91,6	13,8	large-size wood
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	202,5	239,2	236,1	245,3	237,6	237,4	7,7	medium-size wood for industrial uses
Drewno małowymiarowe	63,6	61,8	60,9	62,0	62,0	62,0	.	Slash
Do przerobu przemysłowego	11,5	5,7	8,0	4,4	4,4	4,4	.	Slash for industrial uses
Opalowe	52,1	56,0	52,9	57,6	57,6	57,6	.	Slash for fuel
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m³	198,7	228,1	229,4	226,8	369,9	371,3	38,6	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREAS in m³

^a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień; patrz tabl. 25.

U w a g a. Dla prezentowanych lat nie pozyskano karpiny.

^a Excluding logging (large timber) from plantings; see table 25.

N o t e. For presented years the stump wood wasn't gained.

DZIAŁ XVI

PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych, zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności — PKD 2007, do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

W tabl. 1 i 4—6 uwzględniono jednostki i zakłady budżetowe oraz gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych (zaliczone do wyżej wymienionych sekcji) i w tabl. 4 dane o produkcji wyrobów dotyczą podmiotów produkujących wyroby przemysłowe niezależnie od rodzaju prowadzonej działalności sklasyfikowanej według PKD 2007.

2. Dane według sekcji i działów PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji, a nie według miejsca siedziby przedsiębiorstwa. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 6 na str. 21.

3. Przedstawione w tabl. 4 wyroby prezentowane są zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług — PKWiU 2008 i Listą PRODCOM, rekomendowaną przez EUROSTAT do badań produktowych w krajach członkowskich UE.

W niektórych przypadkach wprowadzono tzw. „pozycje umowne” niezgodne z grupowaniami PKWiU i Listą PRODCOM, które stanowią:

- sumę niektórych pozycji PKWiU i Listy PRODCOM lub ich części,
- pozycję zbiorczą utworzoną w oparciu o inne, niż występujące w PKWiU i Liście PRODCOM, kryteria.

Ponadto w niektórych wyrobach zastosowano również skrócone nazwy.

Wprowadzenie nowej klasyfikacji, w miejsce PKWiU obowiązującej do 31 XII 2008 r., nie wpływa na dotąd prezentowane dane.

4. **Produkcja sprzedana** dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

CHAPTER XVI

INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE rev. 2, in the sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" and "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities".

In tables 1 and 4—6 were included budgetary entities and establishments and auxiliary units of budgetary entities (included in the above mentioned sections) and data in table 4 show industrial products manufactured by entities, irrespective of the kind of activity as classified according to NACE rev. 2.

2. Data according to NACE rev 2 sections and divisions were compiled using **the enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by real location of production, not by the seat of enterprise. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 6 on page 21.

3. Products in table 4 are presented according to the Polish Classification of Products and Services — PKWiU 2008 and PRODCOM List, recommended by the EUROSTAT for product surveys in EU member states.

In some cases the so-called inconsistent with PKWiU and PRODCOM List codes items were introduced. They comprise however:

- the sum of some PKWiU and PRODCOM List positions or the sum of their parts,
- collective item based on other criteria than the ones which are in PKWiU and PRODCOM List.

Moreover, abbreviated names were used for some products.

Introduction of new classification, instead of PKWiU binding until 31 XII 2008, does not influence the data presented up to now.

4. **Sold production** concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 10 na str. 23.

Jako **cenę stałą** w 2009 r. przyjęto cenę stałą 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.).

5. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne — na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) — czynności polegających na wytwarzaniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np.: słoma, wiklina, trzcina, glina, a także na wykończaniu, uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

6. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności — PKD 2007 do sekcji „Budownictwo”, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. Podmioty gospodarcze zwie się dalej podmiotami budowlanymi.

2. Dane według działów PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 6 na str. 21.

3. **Produkcja budowlano-montażowa** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na

Sold production of industry includes:

- 1) *the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;*
- 2) *the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;*
- 3) *lump sum agent fees in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent fees in the case of concluding an agency agreement;*
- 4) *the value of products in the form of settlements in kind;*
- 5) *products designated for increasing the value of own fixed assets.*

*Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook, item 10 on page 23.*

*As **constant prices** in 2009 were adopted 2005 constant prices (2005 average current prices).*

5. *In data concerning production, the value of outwork is included.*

***Outwork** in industry is the paid execution, by natural persons, on the order of and for the benefit of economic entities (outworkers), of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by the work provider as well as from raw materials of local origin, e.g.: straw, wicker, reed, clay, and in finishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the work provider.*

6. *Data regarding **average employment and average monthly gross wages and salaries** concerns hired employees, i.e. persons employed on the basis of a work agreement and includes full-time and part-time paid employees in terms of full-time employees.*

Construction

1. *Information in the chapter concerns activities of economic entities included, in accordance with NACE rev. 2 in the section “Construction”, employing more than 9 persons. Economic entities are referred to hereafter as construction entities.*

2. *Data according to NACE rev. 2 divisions were compiled using **the enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 6 on page 21.*

3. ***Construction and assembly production** concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment and a restoration — conservation*

placach budów — wykonane siłami własnymi systemem zleceniowym (tj. na rzecz obcych zlecciodawców) przez podmioty budowlane.

4. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytkowania według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

5. Informacje o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów):

- w zakresie liczby budynków obejmują tylko budynki nowo wybudowane,
- w zakresie kubatury budynków obejmują budynki nowo wybudowane i rozbudowane (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

6. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych — na terenie kraju — w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contract system (i.e. for outside clients).

4. *The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Types of Construction (PKOB).*

5. *Information regarding **buildings completed** (by all investors):*

- *within the scope of the number of buildings includes only newly built buildings,*
- *within the scope of the cubic volume of buildings includes newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).*

6. *Data regarding **average employment and average monthly gross wages and salaries** concerns hired employees, i.e., persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, appointment, promotion or selection) and include full-time and part-time paid employees, within the country, in terms of full-time employees.*

Przemysł Industry

TABL. 1 (210). **PODSTAWOWE DANE O PRZEMYSŁE**
BASIC DATA ON INDUSTRY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009		SPECIFICATION
					ogółem total	2008 = = 100	
Produkcja sprzedana (ceny bieżące):							<i>Sold production (current prices):</i>
w milionach złotych.....	134376,6	158084,5	170849,6	184379,9	181570,0	100,2 ^a	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł.....	26091	30609	32992	35492	34825	98,1	<i>per capita in zł</i>
Przeciętne zatrudnienie.....	334884	346085	362824	377626	362186	95,9	<i>Average paid employment</i>
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł.....	2718,82	2840,17	3059,29	3376,16	3542,41	104,9	<i>Average monthly gross wages and salaries in zł</i>

^a Ceny stałe.
^a Constant prices.

TABL. 2 (211). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009		
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	2008 = = 100 (ceny stałe) (constant prices)	
	ceny bieżące		current prices				
OGÓŁEM TOTAL	126249,0	149299,0	161194,6	174167,6	170954,2	100,0	99,8
sektor publiczny..... <i>public sector</i>	23279,7	26015,9	29072,7	32803,3	34018,0	19,9	x
sektor prywatny..... <i>private sector</i>	102969,3	123283,1	132121,9	141364,3	136936,2	80,1	x
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	215,9	280,0	572,3	718,0	789,3	0,5	115,9
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	96647,2	115275,0	129498,8	135723,2	132297,3	77,4	100,0
w tym: <i>of which:</i>							
Produkcja artykułów spożywczych..... <i>Manufacture of food products</i>	24105,3	26830,6	30478,9	29393,1	31008,3	18,1	103,1
Produkcja napojów..... <i>Manufacture of beverages</i>	4612,4	4906,6	5940,2	6421,9	6428,6	3,8	97,6
Produkcja wyrobów tekstylnych..... <i>Manufacture of textiles</i>	218,7	223,5	213,1	180,5	412,1	0,2	235,2
Produkcja odzieży..... <i>Manufacture of wearing apparel</i>	972,9	1022,5	995,5	955,4	901,0	0,5	82,5
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ <i>Manufacture of leather and related products</i>	327,2	337,0	359,9	344,3	284,0	0,2	87,1
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ .. <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>	546,7	591,3	674,0	816,6	681,9	0,4	88,6
Produkcja papieru i wyrobów z papieru..... <i>Manufacture of paper and paper products</i>	4002,5	4301,5	5138,8	3784,8	3829,1	2,2	99,3

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (211). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (dok.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009		2008 = = 100 (ceny stałe) (constant prices)
	w mln zł in mln zł				w odset- kach in percent		
	ceny bieżące current prices						
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)							
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji <i>Printing and reproduction of recorded media</i>	1528,5	1528,9	1696,6	1706,8	1673,7	1,0	92,4
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	8001,1	10394,8	11289,8	10671,8	10492,9	6,1	97,6
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>							
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	2228,8	2487,4	2359,1	2671,7	3021,5	1,8	108,1
<i>Manufacture of pharmaceutical products ^Δ</i>							
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	4171,5	4380,7	4766,5	4891,2	4928,8	2,9	102,3
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>							
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surow- ców niemetalicznych	2957,1	3861,4	5348,6	5776,0	5574,8	3,3	107,2
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>							
Produkcja metali	1175,0	1449,4	1924,0	1946,4	1337,6	0,8	88,3
<i>Manufacture of basic metals</i>							
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	3658,4	4410,1	5370,3	5419,1	4991,7	2,9	89,6
<i>Manufacture of metal products ^Δ</i>							
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i op- tycznych	6736,4	10364,0	9152,2	8422,8	9012,1	5,3	117,8
<i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>							
Produkcja urządzeń elektrycznych	3978,2	5303,2	6423,0	6640,0	7441,1	4,4	98,0
<i>Manufacture of electrical equipment</i>							
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	4794,8	4700,0	4827,8	5542,7	5511,8	3,2	93,9
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>							
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	2384,7	2928,4	3497,2	3792,9	1905,5	1,1	48,9
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>							
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	441,7	552,3	500,6	510,0	386,9	0,2	70,8
<i>Manufacture of other transport equipment</i>							
Produkcja mebli	1303,9	1566,6	2024,1	2229,1	2316,5	1,4	90,8
<i>Manufacture of furniture</i>							
Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	27663,9	31524,5	28694,4	34173,2	34438,7	20,1	99,2
<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>							
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	1722,0	2219,5	2429,1	3553,2	3428,9	2,0	95,1
<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>							
w tym: of which:							
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	63,3	72,2	74,6	106,8	166,5	0,1	151,7
<i>Water collection, treatment and supply</i>							
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	711,8	1146,7	1285,2	2185,7	1963,8	1,1	89,3
<i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>							

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3 (212). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYSŁE^a (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł					
OGÓŁEM	126249,0	149299,0	161194,6	174167,6	170954,2	TOTAL
podmioty o liczbie zatrudnionych:						entities with following number of paid employees:
49 osób i mniej	10961,7	11555,3	13305,0	12060,7	12283,8	49 persons and less
50—249	25419,7	28639,3	24738,9	26583,2	26561,3	50—249
250—499	15574,8	20430,1	20638,8	23491,2	21542,3	250—499
500—999	17628,0	12558,5	16120,9	19655,3	17309,7	500—999
1000 osób i więcej	56664,8	76115,8	86391,0	92377,2	93257,1	1000 persons and more

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (213). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a**
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a

WYROBY	2000	2005	2008	2009		PRODUCTS
				ogółem total	udział w kraju w % share in country in %	
Produkty uboju ^b wliczane do wydajności poubojowej w tys. t:						Slaughter products ^b included in slaughter capacity in thous. t:
bydła i cieląt	19,7	44,4	67,0	62,6	33,5	cattle and calves
trzody chlewnej	98,8	173,3	177,8	237,8	26,2	pigs
Mięso drobiowe w tys. t	119,5	173,1	207,7	251,7	17,7	Poultry meat in thous. t
Wędliny ^c w tys. t	142,2	149,4*	134,6	18,4	Cured meat products ^c in thous. t
Soki z owoców i warzyw w tys. hl	3627,6	3073,4	5091,5	56,3	Fruit and vegetable juice in thous. hl
Mleko płynne przetworzone ^d w tys. hl	2543,4	4207,5	3226,5*	5610,3	20,8	Processed liquid milk ^d in thous. hl

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Obejmują mięso, tłuszcze, podroby oraz części niejadalne (odpadki); ubój przemysłowy; w wadze poubojowej ciepłej. ^c Do 2008 r. bez końskich, z dziczyzny i królików. ^d Łącznie z mlekiem przerzutowym do dalszej produkcji.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Including meat, fats, offal animal parts unfit for human consumption; industrial slaughter; in post-slaughter warm weight. ^c Until 2008 excluding horseflesh, game and rabbit. ^d Including milk for further processing.

TABL. 4 (213). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a (dok.)**
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a (cont.)

WYROBY	2000	2005	2008	2009		PRODUCTS
				ogółem total	udział w kraju w % share in country in %	
Masło oraz inne tłuszcze otrzymane z mleka w tys. t	22,1	32,9	33,4	27,2	16,0	Butter and other fats from milk in thous. t
Sery i twarogi w tys. t	126,8	168,2	217,5	205,8	28,6	Cheese and curd in thous. t
Mąka pszenna w tys. t	323,1	162,3	443,9	404,3	18,1	Wheat flour in thous. t
Mąka żytnia w tys. t	36,8	26,2	34,7	40,6	18,7	Rye flour in thous. t
Makaron w tys. t	11,2	32,5	39,2	52,2	28,8	Pasta in thous. t
Wódka czysta ^b (w przeliczeniu na 100%) w tys. hl	72,1	66,6	77,2	53,4	5,1	Vodka ^b (in terms of 100%) in thous. hl
Piwo otrzymywane ze słodu ^c w tys. hl	2569,8	342,7*	8914,5	8775,5	24,2	Beer from malt ^c in thous. hl
Bleźery, pulowery, swetry, kamizelki i podobne wyroby dziane w tys. szt.	2464	2054	1255	1273	22,7	Jerseys, pullovers, cardigans, waistcoats and similar articles, knitted or crocheted in thous. units
Garsonki i zestawy odzieżowe damskie lub dziewczęce, z tkanin w tys. szt.	329	237	301	267	22,2	Women's or girls' suits and ensembles in thous. units
Żakiety damskie lub dziewczęce, z tkanin w tys. szt.	861	482	808*	334	13,9	Women's or girls' jackets in thous. units
Obuwie z wierzchami wykonanymi ze skóry ^d w tys. par	2077	1948	1874	1482	13,0	Footwear with leather uppers ^d in thous. pairs
Tarcica w dam ³	140,6	90,9	149,8	129,3	3,6	Sawnwood in dam ³
w tym iglasta	115,9	71,0	122,9	115,2	3,7	of which coniferous sawnwood
Preparaty do prania i czyszczenia ^e w tys. t	145,0	404,1	442,2	364,9	61,9	Washing and cleaning preparations ^e in thous. t
Cegła w mln ceg	112,3	78,5	161,1	126,1	26,1	Bricks in mln bricks

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b, ^c O objętościowej mocy alkoholu: ^b — 45,4% i mniej, ^c — 0,5% i więcej. ^d Bez obuwia sportowego, obuwia z metalowym noskiem ochronnym oraz obuwia specjalnego różnego typu; łącznie z obuwiami ze spodem z drewna. ^e Nawet zawierające mydło, pakowane do sprzedaży detalicznej.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b, ^c Of an alcoholic strength of: ^b — 45,4% and less, ^c — 0,5% and more. ^d Excluding footwear with uppers of leather, other than sports footwear incorporating a protective metal toe-cap and miscellaneous special footwear; including footwear with a wooden outer soles. ^e With or without soap, packaged for retail sale.

TABL. 5 (214). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE ^a
 AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009
OGÓŁEM TOTAL	300447	311069	324795	346929	327566
sektor publiczny..... <i>public sector</i>	47674	44832	45256	53921	51671
sektor prywatny..... <i>private sector</i>	252773	266237	279539	293008	275895
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	1056	1113	1526	1602	1931
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	261337	272119	283514	294214	273631
w tym: <i>of which:</i>					
Produkcja artykułów spożywczych..... <i>Manufacture of food products</i>	68606	71500	75432	76325	72454
Produkcja napojów..... <i>Manufacture of beverages</i>	10724	10318	11035	11772	10948
Produkcja wyrobów tekstylnych..... <i>Manufacture of textiles</i>	1786	1697	1414	1339	1543
Produkcja odzieży..... <i>Manufacture of wearing apparel</i>	14928	13752	13928	13430	12178
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ <i>Manufacture of leather and related products</i>	3833	3582	3315	3367	2754
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ ... <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i> ^Δ	4547	4516	4499	4834	4611
Produkcja papieru i wyrobów z papieru..... <i>Manufacture of paper and paper products</i>	8426	8858	9681	9240	9387
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji <i>Printing and reproduction of recorded media</i>	6663	6452	6597	7022	7014
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych..... <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	17599	18323	18820	18865	16883
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ <i>Manufacture of pharmaceutical products</i> ^Δ	7659	8003	8256	8387	8997
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych..... <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	15838	16274	16805	16880	16182

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5 (214). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYŚLE^a (dok.)**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)					
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych..... <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	11697	12152	13554	14561	13567
Produkcja metali..... <i>Manufacture of basic metals</i>	2301	2674	3234	3715	3210
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products ^Δ</i>	15896	16242	17767	20329	19262
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych..... <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	13298	16272	16300	15919	12626
Produkcja urządzeń elektrycznych..... <i>Manufacture of electrical equipment</i>	9146	10160	11387	12696	12128
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	14353	15513	14213	14964	14265
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	8291	8729	9884	12435	8342
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego..... <i>Manufacture of other transport equipment</i>	2726	3456	3219	2859	2295
Produkcja mebli..... <i>Manufacture of furniture</i>	6331	6158	7177	7438	6780
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ..... Electricity, gas, steam and air conditioning supply	24201	23017	24600	34820	34789
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ..... Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	13853	14820	15155	16293	17216
w tym: of which:					
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody..... <i>Water collection, treatment and supply</i>	1770	1912	1744	1955	2435
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>	5838	6464	6740	7358	8676

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 6 (215). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a
 AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009
	w zł in zł				
OGÓŁEM TOTAL	2857,69	2988,69	3231,62	3522,73	3725,14
sektor publiczny..... <i>public sector</i>	3270,83	3451,09	3708,75	3945,53	4324,63
sektor prywatny..... <i>private sector</i>	2779,77	2910,83	3154,37	3444,92	3612,86
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	3059,37	3327,56	3670,94	4304,76	4886,42
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	2753,10	2882,39	3125,63	3404,57	3561,68
w tym: <i>of which:</i>					
Produkcja artykułów spożywczych..... <i>Manufacture of food products</i>	2590,32	2701,78	2936,45	3190,25	3221,19
Produkcja napojów..... <i>Manufacture of beverages</i>	3600,91	3933,08	4160,64	4473,76	4639,14
Produkcja wyrobów tekstylnych..... <i>Manufacture of textiles</i>	1294,35	1348,84	1524,76	1908,42	2064,31
Produkcja odzieży..... <i>Manufacture of wearing apparel</i>	1371,71	1461,59	1556,37	1723,02	1762,56
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ <i>Manufacture of leather and related products</i>	1291,24	1352,70	1416,48	1570,80	1630,63
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ ... <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>	1500,32	1586,07	1709,29	1892,75	2014,11
Produkcja papieru i wyrobów z papieru..... <i>Manufacture of paper and paper products</i>	3440,13	3603,67	3747,48	3702,64	3817,72
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji <i>Printing and reproduction of recorded media</i>	3252,59	3369,10	3557,49	3928,19	4165,00
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych..... <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	3091,99	3166,06	3457,76	3736,58	4122,79
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ <i>Manufacture of pharmaceutical products^Δ</i>	4151,95	4373,76	4667,61	4841,41	5611,88
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych..... <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	2255,57	2357,14	2549,87	2803,01	2864,76

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 6 (215). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a (dok.)**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009
	w zł in zł				
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)					
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych..... <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	2445,22	2589,04	2965,00	3474,42	3643,04
Produkcja metali	2596,58	2659,14	2767,38	3092,99	2939,11
<i>Manufacture of basic metals</i>					
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	2284,05	2477,78	2704,33	2925,62	3022,81
<i>Manufacture of metal products ^Δ</i>					
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	3386,80	3442,10	3670,67	4059,66	4097,00
<i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>					
Produkcja urządzeń elektrycznych.....	3207,90	3274,66	3494,87	3619,94	4229,15
<i>Manufacture of electrical equipment</i>					
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	3221,29	3385,65	3681,48	4048,87	4071,49
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>					
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	2459,26	2523,84	2785,02	3038,61	3090,72
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>					
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	2161,26	2270,33	2506,30	2877,60	3165,59
<i>Manufacture of other transport equipment</i>					
Produkcja mebli	1739,92	1840,26	2033,76	2333,16	2652,73
<i>Manufacture of furniture</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	4041,35	4351,94	4555,32	4585,86	5053,52
<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>					
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	2747,50	2797,94	3021,49	3307,40	3508,29
<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>					
w tym: of which:					
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody.....	2346,81	2466,25	2596,28	2914,05	3080,24
<i>Water collection, treatment and supply</i>					
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	2375,77	2424,87	2651,69	2987,69	3235,40
<i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

Budownictwo

Construction

TABL. 7 (216). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł					w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	10734,3	13572,9	17682,7	18608,3	20793,3	100,0	T O T A L
sektor publiczny	470,9	551,2	442,9	546,9	531,1	2,6	public sector
sektor prywatny	10263,4	13021,7	17239,8	18061,4	20262,2	97,4	private sector
Budowa budynków ^Δ	6664,0	8751,2	10920,5	10890,3	11839,8	56,9	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	2003,9	2559,6	3733,9	4451,0	4918,1	23,7	Civil engineering
Roboty budowlane specjalistyczne .	2066,4	2262,1	3028,3	3267,0	4035,4	19,4	Specialised construction activities

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa mazowieckiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Mazowieckie voivodship without subcontractors participation.

TABL. 8 (217). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym	SPECIFICATION
		Total	Works with an investment character	Works with a renovation (restoration) character	
		w mln zł in mln zł			
O G Ó Ł E M	2005	10734,3	7837,4	2896,9	T O T A L
	2006	13572,9	9347,6	4225,4	
	2007	17682,7	13765,7	3917,0	
	2008	18608,3	11893,2	6715,1	
	2009	20793,3	15066,1	5727,2	
sektor publiczny		531,1	492,0	39,1	public sector
sektor prywatny		20262,2	14574,1	5688,1	private sector
Budynki		8739,3	6088,7	2650,6	Buildings
Budynki mieszkalne		2810,2	1884,0	926,2	Residential buildings
budynki mieszkalne jednorodzinne		235,1	141,5	93,6	one-dwelling buildings
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe		2065,6	1531,7	533,9	two- and more dwelling buildings
budynki zbiorowego zamieszkania		509,5	210,8	298,7	residences for communities

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa mazowieckiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Mazowieckie voivodship without subcontractors participation.

TABL. 8 (217). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (dok.)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Roboty o charakterze inwestycyjnym <i>Works with an investment character</i>	Roboty o charakterze remontowym <i>Works with a renovation (restoration) character</i>	SPECIFICATION
		w mln zł <i>in mln zł</i>		
Budynki (dok.)				Buildings (cont.)
Budynki niemieszkalne.....	5929,2	4204,7	1724,4	<i>Non-residential buildings</i>
hotele i budynki zakwaterowania tury- stycznego.....	133,4	115,5	17,9	<i>hotels and similar buildings</i>
budynki biurowe.....	1075,1	809,5	265,6	<i>office buildings</i>
budynki handlowo-usługowe.....	1599,0	974,3	624,7	<i>wholesale and retail trade buildings</i>
budynki transportu i łączności.....	127,7	69,8	57,9	<i>traffic and communication buildings</i>
budynki przemysłowe i magazynowe....	1327,3	1059,3	268,1	<i>industrial buildings and warehouses</i>
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fi- zycznej.....	1050,4	661,2	389,1	<i>public entertainment, education, hospi- tal or institutional care buildings</i>
pozostałe budynki niemieszkalne	616,2	515,1	101,1	<i>other non-residential buildings</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	12054,0	8977,4	3076,6	<i>Civil engineering works</i>
Infrastruktura transportu.....	8350,3	6065,7	2284,6	<i>Transport infrastructures</i>
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe.....	6106,6	4911,4	1195,2	<i>highways, streets and roads</i>
drogi szynowe, drogi kolei napowietrz- nych lub podwieszanych	438,3	329,9	108,4	<i>railways, suspension and elevated railways</i>
drogi lotniskowe.....	92,7	85,7	7,1	<i>airfield runways</i>
mosty, wiadukty, estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne....	1456,5	489,6	967,0	<i>bridges, elevated highways, tunnels and subways</i>
budowle wodne.....	256,2	249,2	7,0	<i>harbours, waterways, dams and other waterworks</i>
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne	2116,5	1736,1	380,4	<i>Pipelines, communication and electricity lines</i>
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	944,6	724,6	220,0	<i>long-distance pipelines, communication and electricity power lines</i>
rurociągi sieci rozdzielczej i linie ka- blowe rozdzielcze.....	1171,9	1011,6	160,4	<i>local pipelines and cables</i>
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	722,3	435,8	286,5	<i>Complex constructions on industrial sites</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe	864,8	739,7	125,1	<i>Other civil engineering works</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa mazowieckiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Mazowieckie voivodship without subcontractors participation.

TABL. 9 (218). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a**
BUILDINGS COMPLETED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Budynki^b	8797	12781	16912	15831	Buildings^b
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniaowe ^c	6376	10083	13799	12897	of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^c
miasta.....	5079	5906	6690	6616	urban areas
wieś.....	3718	6875	10222	9215	rural areas
W tym budynki indywidualne ^d	7145	11581	14859	13428	Of which private buildings ^d
miasta.....	3661	4942	5331	4812	urban areas
wieś.....	3484	6639	9528	8616	rural areas
w tym:					of which:
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniaowe ^c	5339	9306	12297	11108	one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^c
niemieszkalne.....	1801	1963	2101	1943	non-residential
w tym gospodarstw rolnych.....	465	613	855	705	of which farm buildings
Kubatura^e w dam³	21053,2	22975,7	36618,2	34884,8	Cubic volume^e in dam³
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniaowe ^c	11363,4	13660,3	18979,4	18822,6	of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^c
miasta.....	16542,2	13824,9	21612,4	22049,5	urban areas
wieś.....	4511,0	9150,7	15005,7	12835,2	rural areas
W tym budynki indywidualne ^d	7002,3	10626,1	15094,8	14731,1	Of which private buildings ^d
miasta.....	3720,4	4747,0	5461,2	5603,8	urban areas
wieś.....	3281,9	5879,1	9633,5	9127,4	rural areas
w tym:					of which:
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniaowe ^c	4467,0	7464,1	9524,4	8785,1	one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^c
niemieszkalne.....	2503,0	3058,4	5393,8	5807,5	non-residential
w tym gospodarstw rolnych.....	706,5	1097,7	2125,7	1618,0	of which farm buildings

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 276. ^b Nowo wybudowane. ^c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych, a w 2000 r. — w budynkach niemieszkalnych). ^d Realizowane przez osoby fizyczne, kościoły i związki wyznaniowe. ^e Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^a See general notes, item 5 on page 276. ^b Newly built. ^c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings, in 2000 — in non-residential buildings). ^d Realized by natural persons, churches and religious associations. ^e Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 10 (219). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW**
BUILDINGS COMPLETED^a BY TYPE OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
					BUDYNKI ^b BUILDINGS ^b
Budynki mieszkalne.....	6386	10400	14263	13281	Residential buildings
w tym:					of which:
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniaowe ^c	6376	10083	13799	12897	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings ^c
w tym jednorodzinne.....	5792	9461	12740	11881	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania.....	10	5	7	3	Residences for communities

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 276. ^b Nowo wybudowane. ^c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych, a w 2000 r. — w budynkach niemieszkalnych).

^a See general notes, item 5 on page 276. ^b Newly built. ^c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings, in 2000 — in non-residential buildings).

TABL. 10 (219). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (cd.)**
BUILDINGS COMPLETED^a BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
BUDYNKI ^b (dok.) BUILDINGS ^b (cont.)					
Budynki niemieszkalne	2411	2381	2649	2550	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	254	48	27	33	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe.....	92	76	98	99	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe.....	472	544	449	510	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	4	1	6	4	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	675	511	593	588	Garage buildings
Budynki przemysłowe	107	111	121	118	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe....	250	274	303	301	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	5	15	26	11	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	23	36	29	42	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	11	19	28	29	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	22	22	29	40	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych.....	473	625	869	728	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych .	7	4	13	15	Buildings used as places of worship and for religious activities
KUBATURA ^d w dam ³ CUBIC VOLUME ^d in dam ³					
Budynki mieszkalne	11448,0	13795,6	19159,8	18981,6	Residential buildings
w tym:					of which:
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkania i wielomieszkańowe ^e	11363,4	13660,3	18979,4	18822,6	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings ^e
w tym jednorodzinne.....	4516,3	7321,9	9442,3	8967,9	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	84,6	32,6	26,3	21,7	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	9605,3	9180,1	17458,3	15903,2	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	241,2	79,8	138,8	166,0	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe.....	1890,9	692,8	2781,9	1422,1	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe.....	2194,0	1871,7	2014,7	2301,0	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	13,5	0,1	808,7	1,3	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	214,2	131,0	209,7	177,8	Garage buildings
Budynki przemysłowe	1145,9	1033,0	1818,4	2096,8	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe....	2423,5	3401,1	6144,8	6183,1	Reservoirs, silos and warehouses

a—c Notki patrz na str. 287. d Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a—c See footnotes on page 287. d Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 10 (219). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (dok.)**
BUILDINGS COMPLETED^a BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
KUBATURA ^d w dam ³ (dok.) CUBIC VOLUME ^d in dam ³ (cont.)					
Budynki niemieszkalne (dok.)					Non-residential buildings (cont.)
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	81,1	88,4	143,7	111,3	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	376,8	404,4	254,3	340,0	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	38,4	59,8	132,3	334,4	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	214,1	175,0	338,5	485,6	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	713,6	1186,9	2442,8	2163,5	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	48,5	15,6	105,9	85,9	Buildings used as places of worship and for religious activities

^a Notka patrz na str. 287. ^d Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).
^a See footnote on page 287. ^d Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 11 (220). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	82925	85028	93401	89715	97321	Average paid employment
Sektor publiczny	17459	17007	15679	7268	6210	Public sector
Sektor prywatny	65466	68021	77722	82447	91111	Private sector
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	2771,83	3048,27	3518,73	4031,78	4395,17	Average monthly gross wages and salaries in zł
Sektor publiczny	2472,17	2581,84	2888,15	3692,60	3625,28	Public sector
Sektor prywatny	2851,74	3164,88	3645,94	4061,67	4447,64	Private sector

DZIAŁ XVII

TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ

Uwagi ogólne

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości linii kolejowych eksploatowanych w dniu 31 XII ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu. **Linia kolejowa** jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. **Drogi publiczne** ze względu na funkcje w sieci drogowej dzielą się według przepisów ustawy z dnia 21 III 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115 z późn. zm.) na następujące kategorie: drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

Do **dróg krajowych** zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi leżące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i ciężarowy,
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do **dróg wojewódzkich** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do **dróg powiatowych** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do **dróg gminnych** zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Do **dróg miejskich** zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Do **dróg zamiejskich** zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

3. Do 2001 r. informacje o **pojazdach samochodowych i ciągnikach zarejestrowanych** prezentowane są według ewidencji prowadzonej przez wojewodów, od 2002 r. przez starostów, prezydentów miast i burmistrzów, przy czym w latach 2004—2008 na podstawie danych organów rejestrujących pojazdy (tj. starostw powiatowych, a dla Warszawy — dzielnic) ujętych w systemie „Pojazd”, a od

CHAPTER XVII

TRANSPORT AND COMMUNICATIONS

General notes

Transport

1. Data concerning the total length of **railway lines operated** on 31 XII was established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and wide gauge railway lines (data concerning the length of these lines is given in terms of standard gauge lines) operating on that day. **The railway line** is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. On account of functions in a road network **public roads** are divided, according to the Law on Public Roads dated 21 III 1985 (unified text: Journal of Laws 2007 No. 19, item 115 with later amendments), into following categories: national, regional, district and communal roads.

National roads include:

- motorways and expressways as well as roads which are designated to become motorways and expressways,
- international roads,
- roads which are other links ensuring the efficiency of the national road network,
- approach roads to generally accessible border crossings servicing international passenger and freight traffic,
- roads which are an alternative to toll motorways,
- roads which are bypasses around large urban agglomerations,
- roads with a military significance.

Regional roads include roads other than those presented above, which are links between cities, have a large significance for the voivodship and roads with a military significance not included among state roads.

District roads include roads other than those mentioned above, which link district capital cities with commune capital cities and commune capital cities with other such cities.

Communal roads include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

Urban roads include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.

Non-urban roads include roads located outside the administrative boundaries of cities.

3. Until 2001, information on **registered vehicles and tractors** has been presented according to the evidence conducted by voivodes, since 2002 according to the evidence conducted by starosts, presidents of cities and mayors and in 2004—2008 on the base of data of the registering bodies (i.e. powiat starosta offices and district offices for capital city of Warszawa) containing in “Pojazd”

2009 r. według centralnej ewidencji pojazdów prowadzonej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.

4. Linia autobusowa jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od liczby kursów autobusów odbywających się na tej linii.

5. Transport samochodowy zarobkowy, zarówno w zakresie przewozu ładunków, jak i pasażerów, obejmuje usługi świadczone odpłatnie przez podmioty, w których transport samochodowy stanowi podstawową działalność gospodarczą; ponadto w zakresie przewozu pasażerów obejmuje również usługi wykonywane odpłatnie przez podmioty prowadzące podstawową działalność gospodarczą inną niż transport samochodowy.

6. Dane o wypadkach drogowych obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

Łączność

1. Informacje o łączności w ujęciu rzeczowym dotyczą poczty publicznej oraz operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej, tj. sieci służącej do świadczenia usług telekomunikacyjnych (z wyłączeniem sieci wewnętrznej — sieci eksploatowanej przez podmioty wyłącznie na własne potrzeby lub założonej w budynkach niemieszkalnych usytuowanych na terenie jednej nieruchomości gruntowej).

2. Usługi łączności obejmują usługi opłacone, wolne od opłat i służbowe.

Dane dotyczące przesyłek listowych obejmują: listy, kartki pocztowe, druki, druki bezadresowe, ankiety i pakietki nadawane jako przesyłki listowe w rozumieniu cenników za usługi pocztowe (w ruchu krajowym i zagranicznym).

3. Placówki pocztowe obejmują placówki pocztowe, agencje, pośrednictwa, oddziały i kioski, a do 2001 r. — uwzględniane były również placówki usług telekomunikacyjnych.

4. Telefoniczne łącza główne obejmują standardowe łącza główne (abonenci telefonii przewodowej) oraz łącza w dostęпах ISDN, tj. telefoniczną sieć cyfrową z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci dla transmisji głosu, obrazu, faksów, danych.

system, while since 2009 according to central vehicle register kept by Ministry of Interior and Administration.

4. A bus line is a permanent road link between two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves using one or several buses regularly travelling between these locations according to a defined schedule.

The length of a bus line is the length of the route in km between the two terminal locations regardless of the number of trips made by buses on that line.

5. Road transport for hire or reward in regard to transport of goods as well as transport of passengers includes services for remuneration carried out by entities, for which road transport services are the basic economic activity; moreover, in regard to transport of passengers includes also services for remuneration carried out by entities with basic economic other than road transport.

6. Data regarding road traffic accidents cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

A **road traffic accident fatality** is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

A **road traffic accident injury** is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

Communications

1. Information regarding communications, in tangible terms, concerns the public post office as well as operators of the public telecommunication network, i.e., the network used for rendering telecommunications services (excluding internal networks — networks used by entities exclusively for their own needs or installed in non-residential buildings located on a single piece of real estate).

2. Communication services include services paid for, free of charge and official.

Data concerning letters include: letters, post cards, forms, bulk mailings, questionnaires and small packets sent as letters in terms of the price rate for postal services (domestic and foreign mail).

3. Post offices include post offices, agencies, intermediaries, branches and kiosks as well as until 2001 — telecommunication service offices.

4. Telephone main line includes standard main line (fixed line telephone subscribers) and accessible ISDN (Integrated Services Digital Network), i.e., a digital phone network with integrated services making it possible to use the same network to transfer voice, image, fax and data.

Transport

Transport

TABL. 1 (221). LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE ^a

Stan w dniu 31 XII
RAILWAY LINES OPERATED ^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w km		in km		
OGÓŁEM ^b	1947	1777	1746	1766	TOTAL ^b
Normalnotorowe.....	1782	1710	1746	1766	Standard gauge
w tym zelektryfikowane	1375	1396	1385	1412	of which electrified
jednotorowe.....	791	694	732	751	single track
dwu- i więcej torowe	991	1016	1014	1015	double and more tracks
Wąskotorowe	165	67	—	—	Narrow gauge
Na 100 km² powierzchni ogólnej	5,5	5,0	4,9	5,0	Per 100 km² of total area

^a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów, będących zarządcami sieci kolejowej; w 2000 r. nie wystąpiły inne podmioty mające koncesje na zarządzanie siecią kolejową. ^b Nie wystąpiły linie kolejowe szerokotorowe.

^a Data concern railway transport network of enterprise Polskie Koleje Państwowe (PKP) and other entities which were granted licenses for management of railway transport network; in 2000 there were no other entities possessing licences for management of railway transport network. ^b Broad gauge lines have not existed.

TABL. 2 (222). DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI

Stan w dniu 31 XII
HARD SURFACE PUBLIC ROADS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym o nawierzchni ulepszonej of which improved	
w km in km						
OGÓŁEM	28545	29567	31012	32973	31136	TOTAL
miejskie	5572	6056	6167	6485	6244	urban
zamięskie.....	22973	23511	24845	26487	24892	non-urban
Krajowe	2362	2364	2356	2354	2354	National
miejskie	480	480	476	471	471	urban
zamięskie.....	1882	1885	1880	1883	1883	non-urban
Wojewódzkie	2966	2970	2985	2985	2984	Regional
miejskie	496	507	517	517	517	urban
zamięskie.....	2470	2463	2468	2468	2467	non-urban
Powiatowe	12556	13143	13381	13586	13270	District
miejskie	1356	1420	1346	1339	1327	urban
zamięskie.....	11200	11723	12035	12247	11943	non-urban
Gminne	10661	11089	12290	14048	12529	Communal
miejskie	3240	3650	3828	4158	3929	urban
zamięskie.....	7421	7440	8462	9890	8599	non-urban

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Source: data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

TABL. 3 (223). **POJAZDY SAMOCHODOWE^a I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED ROAD VEHICLES^a AND TRACTORS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2056041	2630702	3359148	3391531	T O T A L
w tym:					of which:
Samochody osobowe.....	1472578	1903977	2518855	2521971	Passenger cars
Autobusy.....	9738	11514	13961	14127	Buses
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	334737	454330	506925	509817	Lorries and road tractors ^b
Ciągniki balastowe i rolnicze.....	148376	163642	193774	208855	Ballast and agricultural tractors
Motocykle ^c	76661	83442	106560	116440	Motorcycles ^c

^a Bez trolejbusów. ^b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. ^c W 2000 r. określane jako motocykle i skutery.

^a Excluding trolleybuses. ^b Including vans. ^c In 2000 defined as motorcycles and scooters.

TABL. 4 (224). **LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a**

Stan w dniu 31 XII

REGULAR BUS COMMUNICATION LINES^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Krajowe: liczba.....	2831	2782	2636	2809	National: number
długość w km.....	126282	141301	138264	148139	length in km
dalekobieżne: liczba.....	78	133	144	128	long distance: number
długość w km.....	21825	35476	38304	41216	length in km
regionalne: liczba.....	429	457	463	444	regional: number
długość w km.....	35065	38450	37741	35574	length in km
podmiejskie: liczba.....	2233	2152	2011	2221	suburban: number
długość w km.....	68581	66757	61953	71086	length in km
miejskie: liczba.....	91	40	18	16	urban: number
długość w km.....	811	618	266	263	length in km
Międzynarodowe: liczba.....	44	111	82	76	International: number
długość w km.....	87517	233625	183832	164139	length in km

^a Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzące regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

^a Enterprises employing more than 9 persons, which carry out regular national and international communication activity; excluding urban transport enterprises.

TABL. 5 (225). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a**
HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					National communication
Przewozy ładunków w tys. t	5560,0	8366,1	24020,7	22427,8	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	137,2	196,4	282,9	180,0	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	100257,7	96369,8	82572,3	77325,3	Transport of passengers ^b in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	39,8	42,8	39,5	42,8	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa					International communication
Przewozy ładunków w tys. t	2009,5	7358,2	10851,2	10378,8	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	1317,8	1227,5	1292,8	1070,4	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób	365,2	650,5	526,0	254,4	Transport of passengers ^b in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	2418,7	2088,5	1391,2	1298,0	Average transport distance per passenger in km

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. ^b Bez przewozów taborem komunikacji miejskiej (w tym taksówkami).
^a Data concern enterprises employing more than 9 persons. ^b Excluding transports by urban road transport fleet (of which by taxis).

TABL. 6 (226). **WYPADKI DROGOWE^a**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Wypadki	7627	6452	6910	5763	Accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^b	37,1	24,5	20,6	17,0	Per 10 thous. registered motor vehicles and tractors ^b
Ofiary wypadków					Road traffic casualties
Śmiertelne	994	885	920	786	Fatalities
Ranni	9141	7985	8394	7082	Injured

^a Zarejestrowane przez Policję. ^b Pojazdy według stanu w dniu 31 XII.
 Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Registered by the Police. ^b Vehicles as of 31 XII.

Source: data of the National Police Headquarters.

Łączność Communications

TABL. 7 (227). **PODSTAWOWE USŁUGI POCZTOWE^a**
BASIC POSTAL SERVICES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Placówki pocztowe (stan w dniu 31 XII) ^b	886	865	874	886	Post offices (as of 31 XII) ^b
miasta	373	414	428	424	urban areas
wieś	513	451	446	462	rural areas
Przesyłki listowe polecone nadane ^c w tys.	68650,9	72531,6	83922,8	85701,7	Registered letters mailed ^c in thous.
Paczki i przesyłki listowe z zadeklarowa- ną wartością nadane ^c w tys.	5204,3	5024,1	4823,5	4260,2	Packages and insured letters mailed ^c in thous.
Przekazy pocztowe zrealizowane ^c w tys.	16736,2	12943,9	11619,0	10539,3	Postal transfers paid ^c in thous.
Wpłaty na rachunki bankowe w tys.	36473,1	39942,0	37178,6	35996,1	Payments to bank accounts in thous.

^a Dane dotyczą poczty publicznej. ^b W 2000 r. łącznie z placówkami usług telekomunikacyjnych. ^c W obrocie krajowym oraz z Polski za granicę; przesyłki listowe i paczki nie obejmują przesyłek zrealizowanych w systemie EMS-POCZTEX.

^a Data concern public post. ^b In 2000 including telecommunication service offices. ^c In overturn within Poland and from Poland abroad; registered letters and packages do not include mailing through EMS-POCZTEX system.

TABL. 8 (228). **ABONENCI TELEFONICZNI I APARATY TELEFONICZNE^a**
Stan w dniu 31 XII
TELEPHONE SUBSCRIBERS AND TELEPHONE SETS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Telefoniczne łącza główne w tys.	1762,0	1878,3	1644,6	1521,5	Telephone main line in thous.
w tym abonenci prywatni ^b	1386,2	1294,5	1133,4	1007,8	of which private subscribers ^b
miasta	1407,5	1592,0	1397,7	1287,9	urban areas
w tym abonenci prywatni ^b	1075,4	1045,3	921,7	815,2	of which private subscribers ^b
wieś	354,5	286,3	246,8	233,5	rural areas
w tym abonenci prywatni ^b	310,8	249,2	211,7	192,6	of which private subscribers ^b
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii przewodowej)	1721,4	1658,1	1426,1	1307,9	of which standard main line (fixed line telephone subscribers)
miasta	1367,7	1386,9	1191,7	1086,4	urban areas
wieś	353,8	271,2	234,4	221,5	rural areas
Aparaty telefoniczne publiczne samoin- kasujące	14197	11458	6468	6242	Public pay telephones
miasta	11347	9048	4501	4292	urban areas
wieś	2850	2410	1967	1950	rural areas

^a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^b Posiadający aparaty telefoniczne zainstalowane w mieszkaniach prywatnych.

^a Data concern operators of the public telecommunication network. ^b Possessing telephones installed in private dwellings.

DZIAŁ XVIII

HANDEL I GASTRONOMIA

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale — jeśli nie zaznaczono inaczej — dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których podstawowym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności — PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

- 1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:
 - punktach sprzedaży detalicznej,
 - hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;
- 2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj. urzędom, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej w zakresie sprzedaży towarów konsumpcyjnych prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP). W odróżnieniu od grupowań występujących w klasyfikacji COICOP wyodrębnia się „towary nieżywnościowe”.

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny, narzędzia i urządzenia rolnicze, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy sztuczne), materiały budowlane itp.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność, napoje alkoholowe i towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

CHAPTER XVIII

TRADE AND CATERING

General notes

1. Information in this chapter, unless otherwise indicated, concerns all entities of the national economy conducting trade or catering activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the basic activity of which is the sale of commodities, classified in accordance with NACE rev. 2 in the section “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”.

2. Data concerning **retail sales** include:

- 1) sales of consumer and non-consumer goods in:
 - retail sales outlets,
 - wholesale stores as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual needs of the purchaser;
- 2) sales of trade commodities (consumer goods) as well as catering production in catering establishments.

Sales of goods both for the general public as well as for collective consumers, i.e., government offices, institutions, nurseries, nurseries schools etc. are included in the value of retail sales. Not included, however, are marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g., sales of agricultural products conducted by farmer producers, sales at automobile markets).

Data concerning retail sales within the scope of consumer goods sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP). As opposed to groupings in the COICOP classification “non-foodstuff goods” are presented separately.

3. The division of commodities into **consumer and non-consumer** goods was made on the following basis, non-consumer goods include those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. In particular, goods designated for agricultural production (e.g., agricultural machinery, tools and equipment, seeds, animal feeding-stuffs, plant protection chemicals, artificial fertilizers), building materials, etc., were included in non-consumer goods.

The division of consumer goods into food, alcoholic beverages and non-foodstuff goods was made by estimation.

4. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

5. Podziału **sklepów według form organizacyjnych** dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe — 2000 m² i więcej, domy handlowe — od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 m² do 2499 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechne są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku, o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do pozostałych sklepów zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m².

6. Sklepy podaje się łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

7. Do **placówek gastronomicznych** zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

4. Data regarding the **wholesale of commodities** include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale also includes the value of sales realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sales realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.

5. The division of **stores by organizational form** was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

Department stores and trade stores are stores divided into separate departments, each selling a broad and universal assortment, primarily non-foodstuff goods, with a sales area of 2000 m² and more for department stores and from 600 to 1999 m² for trade stores.

Supermarkets are stores with a sales area from 400 to 2499 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods.

Hypermarkets are stores with a sales area 2500 m² and more, selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.

Grocery stores are stores primarily selling foodstuff goods for daily consumption, with a sales area from 120 to 399 m².

Specialized stores are stores selling a wide assortment of articles to fully meet specific needs, (e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods, etc.).

Other stores include stores with a sales area up to 119 m².

6. Shops include public pharmacies.

7. **Catering establishments** include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and take-out consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than six months in a calendar year.

Portable retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

8. Magazyny handlowe — hurtu i rozdzielcze detalu są jednostkami organizacyjno-funkcjonalnymi podmiotów gospodarczych zajmujących się obrotem towarów. Magazynem jest jednostka przeznaczona do magazynowania towarów, zajmująca wyodrębnioną przestrzeń magazynową, wyposażona w środki techniczne i organizacyjne, dysponująca personelem do obsługi tych środków oraz prowadząca ewidencję stanu i ruchu zapasów.

Począwszy od 2006 r. informacje o magazynach handlowych opracowywane są na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

9. Dane o działalności handlowej i gastronomicznej opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób dane uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek.

Informacje o sklepach i stacjach paliw od 2004 r. opracowywane są opisaną powyżej metodą; do 2003 r. dane opracowywano na podstawie rejestru.

10. Targowiska są to wyodrębnione tereny i budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobnodetalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazaary).

Za **targowiska sezonowe** należy uznać te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

8. Trade warehouses wholesale and retail distribution are the organizational and functional units of economic entities engaged in the turnover of commodities. A warehouse is an entity designated for storing commodities, occupying separate storage area, equipped with the technical and organizational means as well as with the personnel to service these means and, in addition, registering amount and the changes in stocks.

Since 2006 information on trade warehouses has been compiled on the basis of periodic surveys conducted every three years.

9. Data regarding trade and catering activity are compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons, data have been generalized on the basis of the result of a sample survey conducted on a 5% sample of these entities.

Information regarding shops and petrol stations since 2004 are compiling with method described above; until 2003 the data were compiled on the basis of the register.

10. Marketplaces are specific areas and structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or weekly (bazaars).

Seasonal marketplaces are those squares and streets where trade outlets conduct activity for a period of 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g., holiday seaside demand) and this activity is repeated in successive seasons.

TABL. 1 (229). **WARTOŚĆ SPRZEDAŻY DETALICZNEJ TOWARÓW (ceny bieżące)**
VALUE OF RETAIL SALES (current prices)

LATA YEARS	Ogółem Total		Na 1 mieszkańca w zł Per capita in zł
	w mln zł in mln zł	w tym udział przedsiębiorstw handlowych ^a w % of which share of trade enterprises ^a in %	
2005.....	123774,3	49,6	24033
2006.....	140959,2	49,7	27293
2007.....	156419,3	53,2	30206
2008.....	175421,5	50,4	33767
2009.....	183052,7	53,8	35109

^a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; dane za lata 2005—2008 zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika w związku ze zmianą klasyfikacji PKD; patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 2, pkt 1) na str. 20.

^a Trade enterprises employing more than 49 persons; data for 2005—2008 were revised in relation to data published in the previous editions of the Yearbook due to change of NACE classification; see general notes to the Yearbook, item 2, point 1) on page 20.

TABL. 2 (230). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW^a (ceny bieżące)**
RETAIL SALES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	W MILIONACH ZŁOTYCH		IN MILLION ZLOTYS		
OGÓŁEM.....	67452,8	92974,6	140074,4	147664,6	TOTAL
	W ODSETKACH		IN PERCENT		
OGÓŁEM.....	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Towary konsumpcyjne.....	68,4	64,4	63,4	63,9	Consumer goods
żywność i napoje bezalkoholowe.....	20,7	15,9	14,8	14,8	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe.....	4,0	3,3	2,6	2,8	alcoholic beverages
towary nieżywnościowe.....	43,7	45,2	46,0	46,3	non-foodstuffs
Towary niekonsumpcyjne.....	31,6	35,6	36,6	36,1	Non-consumer goods

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern enterprises conducting trade activity (excluding catering establishments) employing more than 9 persons.

TABL. 3 (231). **SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH^a (ceny bieżące)**
WHOLESALE IN TRADE ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2006	2007	2008	2009	SPECIFICATION
	W MILIONACH ZŁOTYCH		IN MILLION ZLOTYS			
OGÓŁEM.....	158012,7	179221,6	233445,7	231623,0	212091,4	TOTAL
	W ODSETKACH		IN PERCENT			
OGÓŁEM.....	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Żywność i napoje bezalkoholowe	10,5	11,1	11,5	8,9	11,8	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe.....	4,7	4,4	5,4	4,3	3,6	Alcoholic beverages
Towary nieżywnościowe ^b	84,8	84,5	83,1	86,8	84,6	Non-foodstuff goods ^b

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; dane za lata 2005—2008 zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika w związku ze zmianą klasyfikacji PKD; patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 2, pkt 1) na str. 20. ^b Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons; data for 2005—2008 were revised in relation to data published in the previous editions of the Yearbook due to change of NACE classification; see general notes to the Yearbook, item 2, point 1) on page 20. ^b Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4 (232). **SKLEPY I STACJE PALIW**^{ab}
Stan w dniu 31 XII
SHOPS AND PETROL STATIONS^{ab}
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Sklepy	54274	49854	48374	Shops
Domy towarowe	20	11	11	Department stores
Domy handlowe	89	56	61	Trade stores
Supermarkety.....	278	389	458	Supermarkets
Hipermarkety.....	60	58	59	Hypermarkets
Sklepy powszechne	863	664	778	Grocery stores
Sklepy wyspecjalizowane.....	2200	3188	3400	Specialized shops
Pozostałe sklepy ^c	50764	45488	43607	Other shops ^c
Stacje paliw	1459	1381	1508	Petrol stations

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 298. ^b Według lokalizacji sklepu/stacji paliw. ^c Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

^a See general notes, item 9 on page 298. ^b According to location of shop/petrol station. ^c Data concern shops of economic entities employing up to 9 persons; including public pharmacies.

TABL. 5 (233). **GASTRONOMIA**^a
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	2118	3251	3545	3757	Number of catering establishments (as of 31 XII)
w tym restauracje	370	635	800	826	of which restaurants
Przychody z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł.....	2718760	2678397	3565059	4085868	Revenues from catering activity (current prices) in thous. zł
w tym:					of which:
z produkcji gastronomicznej	2281148	2248883	2880670	3357321	from catering production
ze sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych	195786	281948	301480	339758	from the sale of alcoholic beverages and tobacco

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6 (234). **MAGAZYNY HANDLOWE**^a
Stan w dniu 31 XII
TRADE WAREHOUSES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2009	SPECIFICATION
Magazyny zamknięte:					Secured warehouses:
liczba	5559	5759	5691	4930	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	3283,5	3912,8	3934,1	4426,4	storage area in thous. m ²
Magazyny zadaszone:					Roofed warehouses:
liczba	675	622	584	523	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	242,7	298,8	343,9	265,5	storage area in thous. m ²
Place składowe:					Storage sites:
liczba	704	697	666	507	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	1574,2	1941,6	1909,9	1160,9	storage area in thous. m ²
Silozy i zbiorniki:					Siloes and reservoirs:
liczba	1481	3205	2991	1981	number
pojemność w dam ³	775,4	1628,5	1831,6	1582,9	capacity in dam ³

a Hurtu i rozdziałce detalu; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Wholesale and retail distribution; data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 7 (235). **TARGOWISKA**
Stan w dniu 31 XII
MARKETPLACES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
Targowiska stałe:					Permanent marketplaces:
liczba	324	310	310	316	number
w tym z przewagą sprzedaży drob- nodetalicznej	273	283	271	278	of which with predominance of small- -retail sales
powierzchnia targowisk w tys. m ²	3505,9	3385,0	3157,1	3243,2	area of marketplaces in thous. m ²
w tym sprzedażowa	2088,6	2014,7	1973,5	2029,6	of which sales area
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicz- nej	29104	18691	18614	18840	permanent small-retail sales outlets
w tym na targowiskach czynnych codziennie	13311	12648	11030	10886	of which at marketplaces opened daily
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	718	253	567	731	Seasonal marketplaces ^a (during the year)
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	42032,3	44741,3	42224,2	38990,7	Annual receipts from marketplace fees in thous. zł

a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.
a Number of marketplaces or places located on streets and squares opened periodically.

DZIAŁ XIX

FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Uwagi ogólne

1. **Wyniki finansowe przedsiębiorstw** prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity: Dz.U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują banków, instytucji ubezpieczeniowych, domów i biur maklerskich, towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. **Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne)** obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku;
- 3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z wynajmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa;
- 4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

3. **Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności** obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), tj. koszt wytworzenia sprzedanych produktów powiększony o koszty sprzedaży (z podatkiem akcyzowym) i o koszty ogólnego zarządu (wariant kalkulacyjny) lub są

CHAPTER XIX

FINANCES OF ENTERPRISES

General notes

1. **The financial results of enterprises** are presented according to the Accounting Act dated 29 IX 1994 (unified text: Journal of Laws 2009 No. 152, item 1223 with later amendments).

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, insurance companies, brokerage houses and brokerage offices, investment and pension societies, national investment funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in agriculture.

2. **Revenues from total activity (sums received and due)** include:

- 1) net revenues from sale of products (goods and services), including subsidies on products;
- 2) net revenues from sale of goods and materials, including sums due from the sale of re-use packages;
- 3) other operating revenues, i.e., revenues not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights), assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as damages, reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, income from social activities, income from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;
- 4) financial revenues, i.e., revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on term deposits, default interest, profits from the sale of investments, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses.

3. **Costs of obtaining revenues from total activity** include:

- 1) the cost of products sold (goods and services), i.e., the manufacturing cost of products sold increased by selling cost (including excise tax) and by the cost of manage-

- to koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów (wariant porównawczy);
- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
 - 3) pozostałe koszty operacyjne, do których zalicza się: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
 - 4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży, z uwzględnieniem opustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług.

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

6. Zyski i straty nadzwyczajne to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia, a w szczególności spowodowanych zdarzeniami losowymi.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, powiększony o zyski nadzwyczajne i pomniejszony o straty nadzwyczajne.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

9. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg. Obejmuje on:

- ment and administration (calculation variant) or the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories (comparative variant);*
- 2) *the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;*
 - 3) *other operating costs, to which the following are included: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e., surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale, depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future certain liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge;*
 - 4) *financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments, write-offs updating the value of investment the surplus of foreign exchange losses over gains.*

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices, taking into account discounts, rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The financial result on economic activity is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

6. Extraordinary profits and losses are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity, and not connected with general risk of activity, and in particular, the result of coincidental events.

7. The gross financial result (profit or loss) is the result on economic activity, increased by extraordinary profits and decreased by extraordinary losses.

8. Obligatory encumbrances on gross financial result include income tax on legal and natural persons as well as other payments resulting from separate regulations.

9. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obligated to pay after considering abatements granted. It includes:

- część bieżącą, tj. podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczoną, tj. różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego. Przy czym rezerwę tworzy się niezależnie od tego czy jednostka osiągnie zysk czy poniesie stratę bilansową. Konsekwencją przyjętego rozwiązania jest to, że w rachunku wyników strata brutto może być wyższa niż strata netto.

10. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

11. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 4 obliczono następująco:

- 1) **wskaznik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- 2) **wskaznik rentowności obrotu:**
 - **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
 - **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- 3) **wskaznik płynności finansowej:**
 - **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
 - **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
 - **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, należności krótkoterminowych, inwestycji krótkoterminowych oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych) do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych.

12. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, należności krótkoterminowe, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

13. Kapitały (fundusze) własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one kapitał (fundusz): podstawowy, zapasowy, rezerwowy z aktualizacji wyceny oraz pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych, a także wynik finansowy netto roku obrotowego. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- *the current part, i.e., the tax presented in the tax declaration for a given reporting period,*
- *the deferred part, i.e., a difference between the state of reserves and assets, by virtue of deferred tax in the end and in the beginning of the reporting period. The reserve is created irrespectively of the balance profit or loss of a given entity. Consequence of the accepted solution is that gross loss can be higher than net loss in the income statement.*

10. The net financial result (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.

11. The economic relations presented in table 4 were calculated as follows:

- 1) **cost level indicator** as the relation of the costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;
- 2) **turnover profitability rate:**
 - **gross** as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,
 - **net** as the relation of the net financial result to revenues from total activity;
- 3) **financial liquidity ratio of:**
 - **first degree** as the relation of short-term investments to short-term liabilities excluding special funds,
 - **second degree** as the relation of short-term investments and short-term dues to short-term liabilities excluding special funds,
 - **third degree** as the relation of current assets (stocks, short-term dues, short-term investments and short-term inter-period settlements) to short-term liabilities excluding special funds.

12. Current assets include: stocks, short-term dues, short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and short-term inter-period settlements.

Dues from deliveries and services are included in short-term dues (irrespective of their due date).

13. Share equity (funds) is recorded in ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: core capital (fund), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years as well as net financial result of the turnover year. Core capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- w spółkach akcyjnych — kapitał akcyjny,
- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.) — kapitał zakładowy,
- w przedsiębiorstwach państwowych — fundusz założycielski,
- w spółdzielniach — fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, cywilnych — kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszany o zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe.

14. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe — gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

15. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

- *share capital — in joint stock companies,*
- *initial capital — in limited liability companies,*
- *founders' capital — in state owned enterprises,*
- *participation fund — in co-operatives,*
- *owners' capital — in limited partnership, unlimited partnership and civil law partnership companies.*

Core capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in co-operatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

14. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from credits and loans and are divided into: long-term liabilities — when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities — when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of their due date).

15. *Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.*

TABL. 1 (236). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2008	2009		
			ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
			w mln zł		in mln zł
Przychody z całokształtu działalności Revenues from total activity	568932,5	804349,1	818502,0	122419,2	696082,7
w tym: of which:					
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług) .. Net revenues from sale of products (goods and services)	302882,4	420058,0	419753,0	76857,3	342895,7
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	239106,8	346393,4	350108,7	32888,3	317220,4
Przychody finansowe	12999,1	17942,3	26131,8	4466,1	21665,7
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności Costs of obtaining revenues from total activity	539165,4	775120,5	776088,1	118091,0	657997,1
w tym: of which:					
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług)	309645,7	438589,5	434764,9	76915,4	357849,5
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	201735,4	290862,7	298545,4	29739,3	268806,0
Koszty finansowe	14034,8	28159,0	20395,0	2408,4	17986,6
Wynik finansowy na działalności gospodarczej Financial result on economic activity	29767,1	29228,5	42413,8	4328,2	38085,6
Zyski nadzwyczajne Extraordinary profits	248,3	190,1	104,6	6,4	98,2
Straty nadzwyczajne Extraordinary losses	40,6	111,0	69,1	3,7	65,4
Wynik finansowy brutto Gross financial result	29974,7	29307,6	42449,3	4330,9	38118,4
Zysk brutto	36374,8	44244,7	53529,7	6307,4	47222,2
Strata brutto	6400,0	14937,0	11080,3	1976,5	9103,8
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto Obligatory encumbrances on gross financial result	6821,3	6434,4	7903,8	1094,1	6809,7
W tym podatek dochodowy	6250,6	5935,5	7546,3	747,6	6798,7
Wynik finansowy netto Net financial result	23153,5	22873,3	34545,6	3236,8	31308,7
Zysk netto	29559,5	36793,2	45607,0	5294,5	40312,5
Strata netto	6406,1	13920,0	11061,4	2057,6	9003,8

TABL. 2 (237). PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKCJI
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przychody z całokształtu działalności <i>Revenues from total activity</i>	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności <i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>	Wynik finansowy brutto <i>Gross financial result</i>	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto <i>Obligatory encumbrances on gross financial result</i>	Wynik finansowy netto <i>Net financial result</i>
OGÓŁEM 2005	568932,5	539165,4	29974,7	6821,3	23153,5
TOTAL 2008	804349,1	775120,5	29307,6	6434,4	22873,3
..... 2009	818502,0	776088,1	42449,3	7903,8	34545,6
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	8185,4	7710,0	476,8	17,3	459,4
Przemysł <i>Industry</i>	261466,8	248560,9	12920,8	2316,1	10604,7
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	988,4	946,2	42,1	8,1	34,0
przetwórstwo przemysłowe..... <i>manufacturing</i>	184003,4	176085,2	7928,1	1504,2	6424,0
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	72853,8	68271,4	4582,3	732,8	3849,4
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	3621,2	3258,1	368,3	71,0	297,3
Budownictwo <i>Construction</i>	46470,3	43808,7	2661,7	365,8	2295,9
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>	285425,2	278571,3	6858,1	1483,9	5374,2
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	49601,7	48829,6	781,0	489,2	291,8
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering ^Δ</i>	4489,2	4251,5	237,8	51,0	186,8
Informacja i komunikacja..... <i>Information and communication</i>	71779,8	63110,5	8669,8	1220,6	7449,2
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... <i>Financial and insurance activities</i>	20371,8	14375,9	5997,2	1122,6	4874,7
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	8659,2	7714,6	944,7	235,8	709,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna . <i>Professional, scientific and technical activities</i>	31453,4	29565,1	1891,7	298,0	1593,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	12511,8	12169,8	342,6	94,9	247,8
Edukacja <i>Education</i>	595,6	563,8	31,8	8,1	23,8
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	2508,8	2513,9	-5,1	1,1	-6,1
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	12294,3	11852,1	442,2	137,9	304,3
Pozostała działalność usługowa..... <i>Other service activities</i>	2688,6	2490,4	198,1	61,6	136,5

TABL. 3 (238). PRZEDSIĘBIORSTWA WEDŁUG UZYSKANYCH WYNIKÓW FINANSOWYCH
ENTERPRISES BY OBTAINED FINANCIAL RESULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba przedsiębiorstw ogółem Total number of enterprises	Z wynikiem finansowym brutto With gross financial result			Z wynikiem finansowym netto With net financial result		
		dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) negative (loss)	zerowym (0) zero (0)	dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) negative (loss)	zerowym (0) zero (0)
		w % ogółu przedsiębiorstw			in % of total of enterprises		
OGÓŁEM 2005	7577	77,5	21,1	1,4	76,2	21,7	2,1
TOTAL 2008	9250	78,7	21,1	0,2	77,7	21,8	0,4
..... 2009	9671	75,8	24,1	0,1	75,1	24,5	0,3
sektor publiczny..... public sector	455	72,5	27,5	—	71,9	28,1	—
sektor prywatny..... private sector	9216	75,9	23,9	0,1	75,3	24,4	0,3
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... Agriculture, forestry and fishing	74	67,6	31,1	1,4	67,6	31,1	1,4
Przemysł..... Industry	2020	75,8	24,0	0,2	75,6	24,2	0,2
górnictwo i wydobywanie..... mining and quarrying	16	68,8	31,3	—	68,8	31,3	—
przetwórstwo przemysłowe..... manufacturing	1824	75,1	24,7	0,2	74,9	24,9	0,2
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę Δ..... electricity, gas, steam and air conditioning supply	65	89,2	10,8	—	87,7	12,3	—
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja Δ..... water supply; sewerage, waste management and remediation activities	115	80,9	19,1	—	80,9	19,1	—
Budownictwo..... Construction	925	80,1	19,9	—	79,5	20,4	0,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Δ..... Trade; repair of motor vehicles Δ	3241	78,2	21,8	0,1	77,6	22,2	0,2
Transport i gospodarka magazynowa..... Transportation and storage	487	68,0	32,0	—	67,8	32,0	0,2
Zakwaterowanie i gastronomia Δ..... Accommodation and catering Δ	197	61,9	38,1	—	61,4	38,6	—
Informacja i komunikacja..... Information and communication	533	67,2	32,8	—	66,8	33,2	—
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... Financial and insurance activities	203	66,5	33,0	0,5	65,5	33,0	1,5
Obsługa rynku nieruchomości Δ..... Real estate activities	360	84,2	15,6	0,3	81,9	16,1	1,9
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... Professional, scientific and technical activities	917	77,6	22,2	0,1	76,6	23,1	0,3
Administrowanie i działalność wspierająca Δ..... Administrative and support service activities	380	70,0	30,0	—	69,2	30,8	—
Edukacja..... Education	75	66,7	32,0	1,3	66,7	32,0	1,3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... Human health and social work activities	141	75,9	23,4	0,7	73,0	25,5	1,4
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... Arts, entertainment and recreation	49	67,3	32,7	—	67,3	32,7	—
Pozostała działalność usługowa..... Other service activities	69	78,3	20,3	1,4	76,8	21,7	1,4

TABL. 4 (239). RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wskaźnik poziomu kosztów <i>Cost level indicator</i>	Wskaźnik rentowności obrotu <i>Turnover profitability rate</i>		Wskaźnik płynności finansowej <i>Financial liquidity ratio of the</i>		
		brutto <i>gross</i>	netto <i>net</i>	I stopnia <i>first degree</i>	II stopnia <i>second degree</i>	III stopnia <i>third degree</i>
OGÓŁEM 2005	94,8	5,3	4,1	39,3	108,8	141,8
TOTAL 2008	96,4	3,6	2,8	38,5	99,3	133,0
..... 2009	94,8	5,2	4,2	48,3	110,4	146,4
sektor publiczny..... <i>public sector</i>	96,5	3,5	2,6	77,4	132,9	163,9
sektor prywatny..... <i>private sector</i>	94,5	5,5	4,5	43,4	106,6	143,5
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	94,2	5,8	5,6	173,2	292,0	306,3
Przemysł..... <i>Industry</i>	95,1	4,9	4,1	40,1	105,8	150,5
górnictwo i wydobywanie..... <i>mining and quarrying</i>	95,7	4,3	3,4	9,2	37,8	48,8
przetwórstwo przemysłowe..... <i>manufacturing</i>	95,7	4,3	3,5	29,1	92,4	145,4
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	93,7	6,3	5,3	69,6	144,4	168,3
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	90,0	10,2	8,2	102,2	158,9	171,7
Budownictwo..... <i>Construction</i>	94,3	5,7	4,9	63,7	116,6	174,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	97,6	2,4	1,9	28,5	86,9	134,2
Transport i gospodarka magazynowa..... <i>Transportation and storage</i>	98,4	1,6	0,6	56,1	114,9	129,2
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	94,7	5,3	4,2	55,1	95,3	108,4
Informacja i komunikacja..... <i>Information and communication</i>	87,9	12,1	10,4	84,4	147,2	168,7
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... <i>Financial and insurance activities</i>	70,6	29,4	23,9	58,5	127,5	142,7
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	89,1	10,9	8,2	67,9	100,7	133,4
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	94,0	6,0	5,1	55,3	124,2	139,2
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	97,3	2,7	2,0	43,8	106,5	119,8
Edukacja..... <i>Education</i>	94,7	5,3	4,0	104,3	189,1	215,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... <i>Human health and social work activities</i>	100,2	-0,2	-0,2	34,0	91,2	98,7
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	96,4	3,6	2,5	92,7	122,9	130,8
Pozostała działalność usługowa..... <i>Other service activities</i>	92,6	7,4	5,1	62,2	194,2	229,6

TABL. 5 (240). **AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW**
Stan w dniu 31 XII
CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES
As of 31 XII

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Zapasy		
			razem total	w tym	
				materiały materials	półprodukty i produkty w toku semi-finished products and products in progress
w mln zł					
1	OGÓŁEM 2005	196721,5	39332,1	9853,0	4568,3
2	TOTAL 2008	280621,5	61880,3	15206,3	8503,2
3	2009	299917,3	62690,3	14160,3	8374,5
4	sektor publiczny..... <i>public sector</i>	48440,8	5651,4	2753,1	852,5
5	sektor prywatny..... <i>private sector</i>	251476,5	57038,9	11407,2	7522,0
6	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	5401,1	227,1	42,5	13,5
7	Przemysł..... <i>Industry</i>	78963,0	21745,4	11183,6	2496,6
8	górnictwo i wydobywanie..... <i>mining and quarrying</i>	277,0	54,7	5,3	3,3
9	przetwórstwo przemysłowe..... <i>manufacturing</i>	55451,1	19336,9	9182,2	2488,4
10	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	21477,9	2298,7	1954,4	2,9
11	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	1757,0	55,2	41,7	2,0
12	Budownictwo..... <i>Construction</i>	28933,2	7821,6	473,4	3912,9
13	Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>	78315,7	26343,6	822,0	566,5
14	Transport i gospodarka magazynowa..... <i>Transportation and storage</i>	16801,9	1248,7	847,8	4,5
15	Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering ^Δ</i>	1254,2	55,5	34,4	1,2
16	Informacja i komunikacja..... <i>Information and communication</i>	27525,3	2088,1	211,9	337,9
17	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... <i>Financial and insurance activities</i>	31537,2	408,7	4,1	10,1
18	Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	5581,6	1013,4	14,5	317,6
19	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... <i>Professional, scientific and technical activities</i>	17816,3	1135,7	242,3	660,2
20	Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	5025,9	394,9	187,0	15,1
21	Edukacja..... <i>Education</i>	190,9	5,5	1,5	0,2
22	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... <i>Human health and social work activities</i>	557,4	27,0	19,0	0,0
23	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	1012,0	41,4	19,6	2,9
24	Pozostała działalność usługowa..... <i>Other service activities</i>	1001,4	133,6	56,6	35,4

Stocks		Należności krótkoterminowe		Inwestycje krótkoterminowe <i>Short-term investments</i>	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe <i>Short-term inter-period settlements</i>	Lp. No.
of which		<i>Short-term dues</i>				
produkty gotowe <i>finished products</i>	towary <i>goods</i>	razem <i>total</i>	w tym z tytułu dostaw i usług <i>of which from deliveries and services</i>			
<i>in mln zł</i>						
4707,1	19386,7	96461,3	76820,4	54528,0	6400,2	1
6946,1	29835,1	128199,5	104200,5	81285,5	9256,2	2
8720,4	30010,5	127042,4	105269,8	98990,3	11194,3	3
546,9	1219,8	16390,6	13220,4	22885,5	3513,4	4
8173,5	28790,7	110651,8	92049,4	76104,8	7680,9	5
132,2	38,5	2094,8	1952,1	3054,5	24,8	6
5551,3	2098,7	34444,3	29857,1	21063,8	1709,5	7
25,3	18,9	162,1	132,6	52,3	8,0	8
5513,4	1793,9	24153,8	21100,8	11089,0	871,4	9
9,3	278,0	9547,6	8227,2	8877,1	754,4	10
3,3	8,0	580,8	396,5	1045,4	75,7	11
1713,9	1427,1	8778,4	7521,1	10577,6	1755,6	12
331,8	24160,6	34082,0	29086,2	16640,2	1250,0	13
2,1	383,2	7650,6	5878,1	7292,8	609,8	14
0,4	17,6	465,7	264,8	637,1	95,9	15
656,4	786,9	10249,1	8848,1	13771,2	1417,0	16
13,0	361,3	15259,3	12941,4	12919,6	2949,6	17
222,5	445,6	1368,7	973,5	2841,4	358,1	18
29,2	131,0	8809,9	4797,5	7083,4	787,2	19
60,2	101,1	2631,6	2324,0	1835,9	163,5	20
1,2	2,2	75,3	52,0	92,6	17,5	21
0,0	7,9	323,0	261,3	192,0	15,4	22
3,2	12,0	234,0	82,0	716,9	19,8	23
3,0	36,9	575,7	430,5	271,4	20,7	24

TABL. 6 (241). KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII
 SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym		Of which	
		kapitał (fundusz) podstawowy core capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplementary capital (fund)	niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych undistributed financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year
		w mln zł		in mln zł	
O G Ó L E M 2005	261462,2	152310,0	78470,1	-28882,8	23125,3
TOTAL 2008	345373,5	194024,6	111770,9	-12226,8	22653,8
..... 2009	383515,9	213093,3	120879,6	-14655,2	34512,5
sektor publiczny..... public sector	132424,9	102995,2	27848,3	-7179,0	3236,8
sektor prywatny..... private sector	251091,0	110098,1	93031,3	-7476,1	31275,7
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... Agriculture, forestry and fishing	13618,6	12459,5	136,1	-15,1	459,4
Przemysł..... Industry	141204,9	73784,0	48829,5	-1675,5	10557,0
górnictwo i wydobywanie..... mining and quarrying	543,8	239,4	146,8	99,2	34,0
przetwórstwo przemysłowe..... manufacturing	62484,3	25691,2	27262,1	-4082,3	6376,3
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	73448,1	43794,4	20974,4	2384,8	3849,4
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	4728,7	4059,0	446,1	-77,2	297,3
Budownictwo..... Construction	25714,5	15039,3	8005,3	-1022,4	2320,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	52771,4	27524,5	20092,2	-4543,7	5441,7
Transport i gospodarka magazynowa..... Transportation and storage	32898,2	27035,0	7222,8	-6271,6	304,0
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	3972,8	2221,8	809,7	242,8	181,5
Informacja i komunikacja..... Information and communication	49684,3	18489,2	19931,5	-614,9	7450,7
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... Financial and insurance activities	14645,6	6721,0	2930,2	-1388,1	4879,3
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	32616,4	21151,6	7130,5	2146,3	697,5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna. Professional, scientific and technical activities	10681,6	6400,2	3289,2	-742,7	1551,6
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	3008,1	1145,2	1200,6	-245,4	241,2
Edukacja..... Education	164,9	109,1	43,7	-41,1	23,8
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... Human health and social work activities	398,3	259,1	235,1	-170,6	-6,2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	1047,4	325,7	581,7	-189,7	304,3
Pozostała działalność usługowa..... Other service activities	1089,0	428,0	441,4	-123,5	106,2

TABL. 7 (242). **KAPITAŁ ZAKŁADOWY (AKCYJNY) PRZEDSIĘBIORSTW**
Stan w dniu 31 XII
INITIAL CAPITAL (JOINT STOCK) OF ENTERPRISES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym mienie		Of which estate	
		Skarbu Państwa of the State Treasury	państwowych osób prawnych of state legal persons	krajowych osób fizycznych of domestic natural persons	osób zagra- nicznych of foreign persons
		w mln zł		in mln zł	
OGÓŁEM 2005	110768,6	29169,3	5647,3	5070,0	44327,8
TOTAL 2008	148750,0	48643,2	10596,8	5486,6	53217,5
..... 2009	173634,6	66494,5	9231,6	6338,8	53345,2
sektor publiczny..... <i>public sector</i>	82763,4	61535,5	7458,9	158,2	12,9
sektor prywatny..... <i>private sector</i>	90871,2	4959,0	1772,7	6180,6	53332,2
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	86,1	34,7	2,9	27,6	5,3
Przemysł..... <i>Industry</i>	72039,5	32811,3	1457,4	2535,2	19526,9
górnictwo i wydobywanie..... <i>mining and quarrying</i>	239,4	—	170,0	9,2	20,2
przetwórstwo przemysłowe..... <i>manufacturing</i>	23988,0	632,8	634,3	2293,6	14930,1
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	43794,4	32156,0	631,1	1,5	4411,3
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	4017,8	22,6	22,0	230,9	165,3
Budownictwo..... <i>Construction</i>	14072,6	10323,0	550,1	613,3	1426,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>	26056,7	1317,8	308,4	1772,0	18394,5
Transport i gospodarka magazynowa..... <i>Transportation and storage</i>	25858,0	15853,9	5791,1	234,8	765,5
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering ^Δ</i>	2212,2	10,2	215,9	76,3	1040,0
Informacja i komunikacja..... <i>Information and communication</i>	18433,1	1380,9	331,8	299,3	7393,6
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... <i>Financial and insurance activities</i>	6663,6	3614,5	82,1	41,6	1597,9
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	3095,0	349,6	391,6	371,8	706,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna . <i>Professional, scientific and technical activities</i>	3230,9	637,8	30,9	162,8	1447,2
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	1126,7	19,1	4,4	85,1	848,5
Edukacja..... <i>Education</i>	90,6	15,5	51,9	11,4	3,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... <i>Human health and social work activities</i>	239,3	8,8	3,7	47,7	116,5
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	268,1	117,3	4,3	39,4	57,7
Pozostała działalność usługowa..... <i>Other service activities</i>	162,3	—	5,1	20,4	15,8

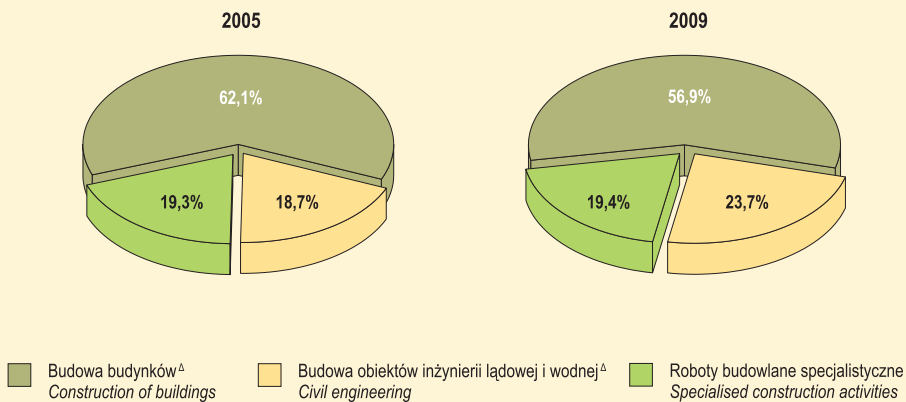
TABL. 8 (243). ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII
LIABILITIES OF ENTERPRISES
As of 31 XII

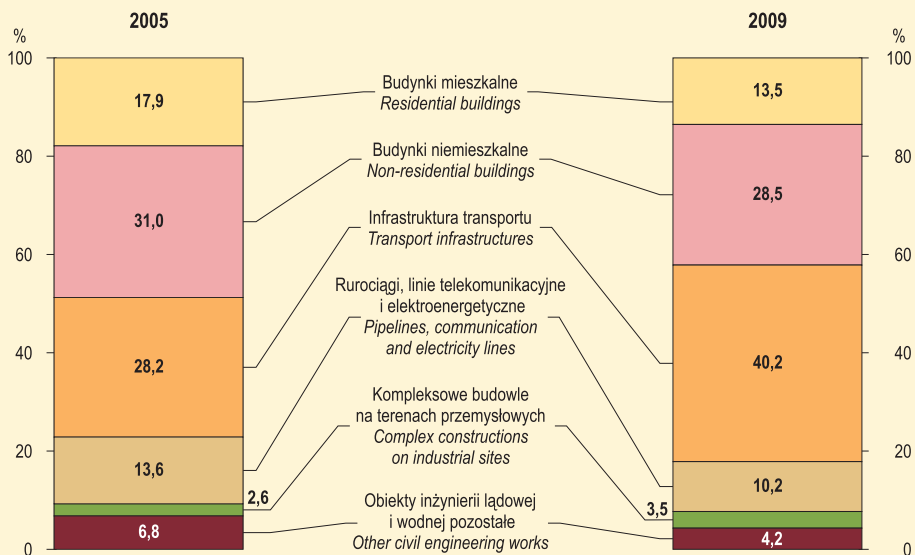
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term		
		razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM 2005	219670,9	79067,4	46956,5	140603,5	31761,9	
TOTAL						
	2008	304439,8	92755,5	59761,6	211684,4	64803,7
	2009	322841,1	116122,3	76833,6	206718,8	50658,4
sektor publiczny..... public sector	46191,3	15936,9	6315,3	30254,3	7234,0	
sektor prywatny..... private sector	276649,9	100185,4	70518,2	176464,5	43424,4	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo..... Agriculture, forestry and fishing	1889,2	75,4	63,5	1813,8	42,9	
Przemysł..... Industry	76614,7	23769,7	18570,9	52845,0	10772,5	
górnictwo i wydobywanie..... mining and quarrying	740,8	172,3	162,2	568,5	103,7	
przetwórstwo przemysłowe..... manufacturing	58974,0	20565,4	15840,9	38408,5	8374,3	
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	14831,7	1999,3	1587,4	12832,3	2130,2	
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	2068,2	1032,7	980,4	1035,6	164,2	
Budownictwo..... Construction	25709,5	9023,4	5303,6	16686,1	2783,4	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	69158,2	10579,8	7065,2	58578,4	10175,1	
Transport i gospodarka magazynowa..... Transportation and storage	25341,1	11930,8	3780,3	13410,4	1211,0	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	3337,4	2166,8	1737,6	1170,6	589,3	
Informacja i komunikacja..... Information and communication	40273,9	23860,2	11296,0	16413,7	3518,9	
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... Financial and insurance activities	42140,9	19997,9	18985,6	22143,0	16371,5	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	11097,6	6512,4	3889,0	4585,3	1356,2	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... Professional, scientific and technical activities	15282,1	2323,7	1659,9	12958,5	1586,2	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	8188,0	3957,4	3363,2	4230,6	1709,2	
Edukacja..... Education	146,6	56,5	14,6	90,2	3,3	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... Human health and social work activities	1903,9	1334,3	919,3	569,6	245,8	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... Arts, entertainment and recreation	1127,7	344,1	100,7	783,6	222,8	
Pozostała działalność usługowa..... Other service activities	630,3	190,2	84,0	440,1	70,3	

STRUKTURA PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ^a (ceny bieżące)
STRUCTURE OF CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WEDŁUG DZIAŁÓW BY DIVISIONS

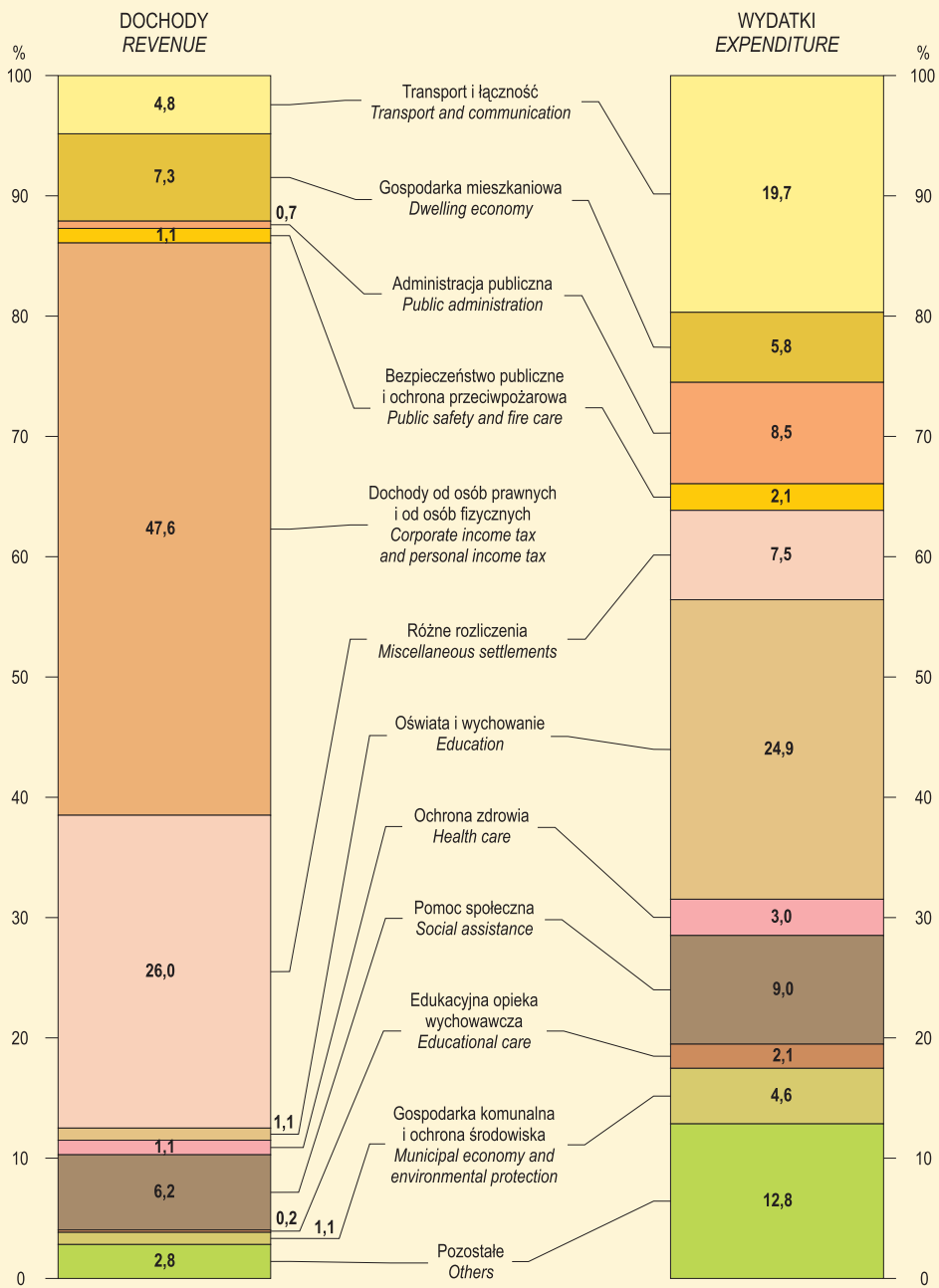

WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH
 BY TYPE OF CONSTRUCTIONS

^a Wykonanej przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa mazowieckiego, siłami własnymi bez podwykonawców.
^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Mazowieckie voivodship without subcontractors participation.

**STRUKTURA DOCHODÓW I WYDATKÓW BUDŻETÓW
JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2009 R.
STRUCTURE OF REVENUE AND EXPENDITURE
OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISION IN 2009**

DZIAŁ XX

FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. **Finanse publiczne** obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów oraz województw), zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej.

Podstawę prawną określającą te procesy stanowi ustawa z dnia 30 VI 2005 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.), a w przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego również: ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym, ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa (teksty jednolite: Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590—1592 z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity: Dz.U. z 2008 r. Nr 88, poz. 539 z późn. zm.).

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące **dochodów i wydatków** budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, rachunku dochodów własnych jednostek budżetowych (od 2005 r.) i funduszy celowych.

3. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego są określane w uchwale budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy (budżetowy), w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz ustawie o finansach publicznych.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej. Powyższa uwaga dotyczy również funduszy celowych, zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych oraz rachunku dochodów własnych tych jednostek.

CHAPTER XX

PUBLIC FINANCE

General notes

1. **Public finance** include the processes connected with accumulation and allocation of public funds, and in particular: collecting and accumulating revenue, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and of the budgets of local self-government entities (i.e. gminas, cities with powiat status, powiats and voivodships), contracting liabilities involving public funds, managing public funds and public dept, as well as settlements with the European Union budget.

The Law on Public Finances, dated 30 VI 2005 (Journal of Laws No. 249, item 2104 with later amendments), provides the legal basis defining the above mentioned processes, while with respect to the financial management of local self-government entities, the legal basis is additionally provided by the Law on Gmina Self-government, dated 8 III 1990, the Law on Powiat Self-government, dated 5 VI 1998 and the Law on Voivodship Self-government, dated 5 VI 1998 (unified texts: Journal of Laws 2001 No. 142, items 1590—1592 with later amendments) as well as the Law on Incomes of Local Self-government Entities, dated 13 XI 2003 (unified text: Journal of Laws 2008 No. 88, item 539 with later amendments).

2. The presented data include information regarding **revenue and expenditure** of: the budgets of local self-government entities as well as budgetary establishments, auxiliary units, own income account of budgetary entities (since 2005) and appropriated funds.

3. Revenue and expenditure of the budgets of local self-government entities are determined in the budgetary act passed by relevant councils for a period of one calendar year (a budgetary year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and in the Act of Public Finances.

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat. Therefore in tables concerning revenue and expenditure of gminas, data for cities with powiat status include revenue of gminas as well as powiats and expenditure of both gmina and powiat are given jointly. Above note concerns also appropriated funds, budgetary establishments, auxiliary units and their own income account.

4. W związku z wejściem w życie z dniem 27 X 2002 r. ustawy o ustroju miasta stołecznego Warszawy (Dz.U. Nr 41, poz. 361 z późn. zm.), zgodnie z którą m.st. Warszawa stanowi obecnie jedną gminę mającą jednocześnie status miasta na prawach powiatu, dane za 2002 r. dotyczące budżetów gmin, powiatów i miast na prawach powiatu podano zgodnie ze stanem organizacyjnym (podziałem administracyjnym) obowiązującym w dniu 31 XII 2002 r. Oznacza to, że budżety byłych gmin warszawskich, gminy Wesoła, Związku Komunalnego Miasta Stołecznego Warszawy oraz powiatu warszawskiego wykonane do dnia 26 X 2002 r. zostały ujęte w budżecie m.st. Warszawy, tj. wyłącznie w miastach na prawach powiatu. Zmiana ta w istotnym stopniu wpłynęła na poziom prezentowanych wielkości.

5. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, tj. na działy — określające rodzaj działalności oraz paragrafy — określające rodzaj dochodu lub wydatku; prezentowane dane w podziale na działy i paragrafy opracowano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 14 VI 2006 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. Nr 107, poz. 726 z późn. zm.).

6. Na dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

- 1) dochody własne, tj.:
 - a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
 - b) wpływy z podatków oraz opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w tym podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek od środków transportowych, podatek od czynności cywilnoprawnych, opłata skarbową,
 - c) dochody z majątku, np. dochody z najmu i dzierżawy,
 - d) środki na dofinansowanie własnych zadań ze źródeł pozabudżetowych;
- 2) dotacje celowe:
 - a) z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
 - b) na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego,
 - c) otrzymane z funduszy celowych;
- 3) dotacje rozwojowe;
- 4) subwencja ogólna, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej.

7. W sektorze finansów publicznych wyróżnia się następujące formy organizacyjno-prawne:

- 1) **jednostki budżetowe**, których wydatki w całości pokrywane są z budżetów jednostek samorządu terytorialnego, a uzyskane przez nie dochody stanowią dochody tych budżetów;

4. *Due to the Law on System of Capital City Warszawa, which came into force on 27 X 2002 (Journal of Laws No. 41, item 361 with later amendments), the Capital City Warszawa has become one gmina, city with powiat status. The data for 2002, regarding budgets of gminas, powiats and cities with powiat status, are presented according to the administrative division obligatory on 31 XII 2002. This means the budgets of previous gminas constituting city Warszawa, gmina Wesoła, Commune Union of Capital City Warszawa and warszawski powiat executed by 26 X 2002, were given as a budget of Capital City Warszawa only in budgets of cities with powiat status. This change had a considerable influence on the presented numbers.*

5. *Revenue and expenditure of the budgets of local self-government entities are grouped in accordance with the provisions set forth in the Act on Public Finances, i.e. they are grouped into divisions — defining types of activity, and into paragraphs — defining types of revenue or expenditure; the presented data, divided into divisions and paragraphs, were compiled in accordance with the decree of the Minister of Finance, dated 14 VI 2006 on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenues and Expenditures, and Funds from Foreign Resources (Journal of Laws No. 107, item 726 with later amendments).*

6. **Budget revenue of local self-government entities** comprise:

- 1) *own revenue, i.e.:*
 - a) *revenue from shares in receipts from corporate and personal income taxes,*
 - b) *receipts from taxes and fees established and collected on the basis of separate acts, of which the tax on real estate, the agricultural tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions, treasury fees,*
 - c) *revenue from property, e.g., revenue from renting and leasing,*
 - d) *funds for the additional financing own tasks from non-budgetary sources;*
- 2) *appropriated allocations:*
 - a) *from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, tasks realized on the basis of agreements with government administration bodies,*
 - b) *for tasks realized on the basis of agreements between self-government entities,*
 - c) *from appropriated funds;*
- 3) *development allocations;*
- 4) *general subsidy comprising: equalisation, educational, compensating, balancing, and regional parts.*

7. *In the sector of public finance the following organizational-legal forms of entities are operating:*

- 1) **budgetary entities**, *the expenditures of which are fully covered from the budgets of local self-government entities, and the incomes obtained by them account for the income of these budgets;*

- 2) **zakłady budżetowe jednostek budżetowych**, które odpłatnie wykonują wyodrębnione zadania i pokrywają koszty swojej działalności z przychodów własnych oraz ewentualnych dotacji przedmiotowych, a także z dotacji podmiotowej lub z dotacji celowej na dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji, otrzymanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego;
- 3) **gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych** wyodrębnione z jednostki budżetowej, pod względem organizacyjnym i finansowym (część jej podstawowej działalności lub działalność uboczna), pokrywające koszty swojej działalności z uzyskiwanych przychodów własnych oraz ewentualnej dotacji przedmiotowej otrzymanej z budżetów jednostek samorządu terytorialnego;
- 4) **rachunek dochodów własnych jednostek budżetowych** (utworzony w 2005 r.) jest wydzielonym rachunkiem, na którym jednostki budżetowe gromadzą dochody ze ściśle określonych źródeł i przeznaczają je na cele ściśle określone w ustawie o finansach publicznych;
- 5) **fundusze celowe** są to fundusze tworzone na podstawie ustaw, których przychody pochodzą ze środków publicznych, a wydatki przeznaczone są na realizację wyodrębnionych zadań. Fundusz celowy, który realizuje zadania wyodrębnione z budżetu jednostek samorządu terytorialnego jest gminnym, powiatowym lub wojewódzkim funduszem celowym.

Ponadto do 2005 r. istniały **środki specjalne jednostek budżetowych**, dla których dane opublikowane zostały po raz ostatni w Roczniku Statystycznym Województwa Mazowieckiego 2007.

8. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano w Głównym Urzędzie Statystycznym na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

- 2) **budgetary establishments of budgetary entities** which perform individual tasks for a fee, and cover the costs related to their activity from own revenues and from possible objective allocations, as well as from subjective allocation or appropriated allocation for co-financing of the investment-related costs, obtained from the budgets of local self-government entities;
- 3) **auxiliary units of budgetary entities** separated from a budgetary entity, in terms of organisation and finances (part of its core business or non-core business), covering the costs related to their activity from own revenues, or from a possible objective allocation obtained from the budgets of local self-government entities;
- 4) **own income account of budgetary entities** (established in 2005) is a separated account, on which budgetary entities accumulate incomes from closely defined sources and allocate them for the purposes closely defined in the Law on Public Finances;
- 5) **appropriated funds** are funds created on the basis of acts, the revenues of which originate from public revenues, and expenses are designated for the realization of specific tasks. The appropriated fund which realizes specific tasks separated from the budget of local self-government entities is a gmina, powiat or voivodship appropriated fund.

Moreover, until 2005 there operated **special funds of budgetary entities**, for which the data were published the last time in the Statistical Yearbook of Mazowieckie Voivodship 2007.

8. Information concerning local self-government entities budgets is compiled in the Central Statistical Office on the basis of the Ministry of Finance reports.

Uwaga do tablic

W 2000 r. dane dotyczące m.st. Warszawy uwzględniono wyłącznie w gminach; patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 316.

Note to tables

In 2000 data concerning the Capital City Warszawa have been presented only in gminas; see general notes, item 4 on page 316.

TABL. 1 (244). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship	
						w tys. zł in thous. zł
OGÓŁEM 2000	11611564,1	8353435,3	948052,5	1913087,4	396988,9	
TOTAL						
	2005	17292664,6	5394154,5	8722355,1	1584065,4	1592089,6
	2008	24544120,1	7726928,7	12046872,6	2210116,5	2560202,3
	2009	25208069,7	7989654,2	11936019,0	2331453,9	2950942,7
Dochody własne	16401690,5	4163755,7	9434359,8	823195,1	1980379,8	
Own revenue						
w tym: of which:						
Udziały w podatku dochodowym.....	8486427,4	1789743,8	4572266,3	493130,2	1631287,2	
Share in income tax						
od osób prawnych.....	2256789,5	90865,8	720947,7	18906,4	1426069,6	
corporate income tax						
od osób fizycznych.....	6229637,9	1698877,9	3851318,6	474223,8	205217,6	
personal income tax						
Podatek od nieruchomości.....	2048439,8	964422,5	1084017,2	—	—	
Tax on real estate						
Podatek rolny.....	121600,9	119491,0	2109,9	—	—	
Agricultural tax						
Podatek od środków transportowych.....	163198,0	115238,5	47959,5	—	—	
Tax on means of transport						
Podatek od czynności cywilnoprawnych.....	545732,7	118987,4	426745,4	—	—	
Tax on civil law transactions						
Oplata skarbowa.....	131398,8	28770,2	102628,5	—	—	
Treasury fee						

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 1 (244). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
Dochody własne (dok.) Own revenue (cont.)					
Dochody z majątku Revenue from property	1053934,6	209955,6	792382,3	19590,6	32006,1
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze..... of which income from renting and leasing as well as agreements with a similar character	638522,5	83715,3	532392,3	11658,6	10756,3
Środki na dofinansowanie własnych zadań ze źródeł pozabudżetowych..... Funds for additional financing of own tasks from non- -budgetary sources	490651,3	139950,9	248980,0	10311,0	91409,4
Dotacje celowe Appropriated allocations	2446451,3	1149228,0	650631,9	449476,2	197115,1
Z budżetu państwa..... From the state budget	2260990,9	1079596,5	597538,2	407704,2	176152,0
na zadania: for tasks:					
z zakresu administracji rządowej..... for government administration tasks	1666733,2	855144,7	472925,7	251487,6	87175,3
własne	570747,8	206318,2	123004,4	153528,5	87896,7
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej..... realized on the basis of agreements with government administration bodies	23509,8	18133,5	1608,1	2688,1	1080,0
Na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	108501,0	33248,7	40037,8	33610,1	1604,3
For tasks realized on the basis of agreements between self-government entities					
Otrzymane z funduszy celowych..... Received from appropriated funds	76959,5	36382,8	13055,9	8162,0	19358,8
Dotacje rozwojowe..... Development allocations	642457,1	63229,6	24488,1	34755,9	519983,5
Subwencja ogólna..... General subsidy	5717470,8	2613440,8	1826539,2	1024026,6	253464,2
W tym część oświatowa	4264574,1	1879726,3	1527463,4	769600,1	87784,2
Of which educational part					

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 2 (245). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW
W 2009 R.

REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISION IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
	w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM TOTAL	25208069,7	7989654,2	11936019,0	2331453,9	2950942,7
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo Agriculture and hunting	144956,5	116130,5	137,8	3512,6	25175,6
Przetwórstwo przemysłowe..... Manufacturing	11988,4	1844,8	—	559,7	9583,9
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę..... Electricity, gas and water supply	37237,0	36845,1	192,8	199,1	—
Transport i łączność..... Transport and communication	1216300,0	121114,7	874389,1	131592,7	89203,5
Gospodarka mieszkaniowa Dwelling economy	1837117,8	232844,4	1546517,6	34374,3	23381,5
Działalność usługowa..... Service activity	35336,2	2993,7	12871,5	16631,6	2839,4
Administracja publiczna Public administration	184568,0	57706,2	41237,7	56908,1	28716,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa Public safety and fire care	279014,7	24256,2	130526,2	124232,3	—
Dochody od osób prawnych i od osób fizycznych Corporate income tax and personal income tax	11992893,9	3304638,0	6515768,6	533259,5	1639227,7
Różne rozliczenia..... Miscellaneous settlements	6543021,0	2678514,0	1969526,1	1032127,9	862853,1
Oświata i wychowanie..... Education	271946,7	160181,2	85916,2	23682,2	2167,1
Ochrona zdrowia..... Health care	273764,9	2534,9	42039,8	106773,0	122417,2
Pomoc społeczna..... Social assistance	1565836,1	924289,0	431142,9	208384,8	2019,4
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej Other tasks in sphere of social policy	136445,0	2605,0	27934,6	38915,3	66990,0
Edukacyjna opieka wychowawcza Educational care	52846,6	32731,2	10844,8	3972,2	5298,4
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska..... Municipal economy and environmental protection	268624,9	194049,7	64357,3	4797,0	5420,9
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego Culture and national heritage	177626,9	11894,6	127182,7	337,8	38211,7
Kultura fizyczna i sport..... Physical education and sport	123915,7	76256,1	41996,9	5485,5	177,2

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (246). WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship	
						w tys. zł
OGÓŁEM 2000	12326269,0	8945584,5	1029334,2	1944799,5	406550,8	
TOTAL						
	2005	17664893,2	5515297,2	8871384,2	1580863,3	1697348,5
	2008	25709237,3	8051181,0	12359654,2	2219152,4	3079249,7
	2009	27867563,4	8743060,4	13389753,6	2490457,4	3244292,1
Wydatki majątkowe	6358857,6	2346021,2	2540202,8	535686,3	936947,4	
<i>Property expenditure</i>						
W tym inwestycyjne ^b	6069382,4	2294985,4	2433362,8	535686,3	805347,9	
<i>Of which investment expenditure^b</i>						
Wydatki bieżące	21508705,8	6397039,2	10849550,8	1954771,1	2307344,7	
<i>Current expenditure</i>						
w tym: <i>of which:</i>						
Dotacje.....	2207105,8	445906,0	950328,2	121009,0	689862,6	
<i>Allocations</i>						
w tym dla zakładów budżetowych, gospodarstw pomoc- niczych i funduszy celowych.....	208636,2	87724,8	105130,6	21,8	15759,0	
<i>of which for budgetary establishments, auxiliary units and appropriated funds</i>						
Świadczenia na rzecz osób fizycznych.....	1655168,3	1040254,2	511764,4	81709,3	21440,3	
<i>Benefits for natural persons</i>						
Wydatki bieżące jednostek budżetowych.....	15278297,6	4772470,5	8188095,9	1642641,4	675089,8	
<i>Current expenditure of budgetary entities</i>						
w tym: <i>of which:</i>						
wynagrodzenia.....	6974560,9	2597102,7	3142167,3	984695,4	250595,5	
<i>wages and salaries</i>						
w tym osobowe.....	6344550,6	2342465,5	2878657,7	894392,2	229035,3	
<i>of which personal</i>						
pochodne od wynagrodzeń (składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy).....	1139896,0	445293,2	501974,6	151199,7	41428,5	
<i>derivatives from wages and salaries (contributions to social security and the Labour Fund)</i>						
zakup materiałów i usług.....	6029470,1	1404270,9	3961195,3	358353,2	305650,8	
<i>purchase of materials and services</i>						
Na obsługę długu publicznego.....	267874,6	68700,2	140939,6	14666,3	43568,5	
<i>On public debt servicing</i>						
Z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji.....	22908,1	4475,8	12254,8	2468,3	3709,2	
<i>Related to granting endorsements and guarantees</i>						

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych i funduszy celowych.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. ^b Including allocations for financing investment tasks of budgetary establishments, auxiliary units and appropriated funds.

TABL. 4 (247). WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2009 R.

EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISION IN 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
OGÓŁEM TOTAL	27867563,4	8743060,4	13389753,6	2490457,4	3244292,1
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo Agriculture and hunting	396620,1	337442,5	188,0	4007,4	54982,1
Przetwórstwo przemysłowe..... Manufacturing	139706,9	1939,4	1648,2	559,7	135559,6
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę..... Electricity, gas and water supply	71603,6	50281,8	21321,8	—	—
Transport i łączność..... Transport and communication	5496399,9	992606,1	3197476,4	474101,4	832216,1
Gospodarka mieszkaniowa Dwelling economy	1604777,5	279241,3	1291395,8	19398,8	14741,6
Działalność usługowa..... Service activity	134178,2	29148,4	58905,8	17359,2	28764,7
Administracja publiczna Public administration	2381698,5	908343,5	972945,6	304706,2	195703,3
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa Public safety and fire care	597841,9	133439,8	316258,3	131683,6	16460,2
Obsługa długu publicznego ^b Public debt servicing ^b	295412,8	74168,9	156039,8	17266,3	47937,8
Różne rozliczenia..... Miscellaneous settlements	2076890,3	62650,3	1046293,7	92417,8	875528,6
Oświata i wychowanie..... Education	6947121,1	3101138,4	2980545,0	689311,8	176126,0
Ochrona zdrowia..... Health care	829165,3	68310,5	289479,6	125586,2	345789,0
Pomoc społeczna..... Social assistance	2519456,6	1137931,0	953138,3	341649,6	86737,8
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej Other tasks in sphere of social policy	304743,1	8894,5	113581,6	86603,9	95663,0
Edukacyjna opieka wychowawcza Educational care	588267,8	96398,2	330086,0	141115,1	20668,4
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska..... Municipal economy and environmental protection	1286378,2	879918,8	392757,5	7286,0	6415,9
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego..... Culture and national heritage	1192624,5	239092,4	699923,0	13021,8	240587,2
Kultura fizyczna i sport..... Physical education and sport	859876,6	311858,5	494778,2	14507,8	38732,1

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Obejmuje wydatki na obsługę długu publicznego oraz wydatki bieżące jednostek budżetowych związane z tą obsługą.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. ^b Includes public debt servicing and current expenditure of budgetary entities connected with this servicing.

TABL. 5 (248). PRZYCHODY I WYDATKI ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH, GOSPODARSTW POMOCNICZYCH I RACHUNKU DOCHODÓW WŁASNYCH JEDNOSTEK BUDŻETÓW SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
REVENUE AND EXPENDITURE OF BUDGETARY ESTABLISHMENTS, AUXILIARY UNITS AND OWN INCOME ACCOUNT OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
		Total	Gminas ^a	Cities with powiat status	Powiats	Voivodship
		w tys. zł		in thous. zł		
ZAKŁADY BUDŻETOWE JEDNOSTEK BUDŻETOWYCH BUDGETARY ESTABLISHMENTS OF BUDGETARY ENTITIES						
Przychody^{bc}	2000	2253594,9	2124561,6	93321,2	13081,7	22630,4
Revenue^{bc}	2005	788783,1	380074,5	375422,9	399,1	32886,7
	2008	728413,8	398795,2	286823,0	320,3	42475,3
	2009	862471,7	452187,4	366774,0	314,1	43196,3
w tym: of which:						
Przychody ze sprzedaży wyrobów, składników majątkowych i usług.....		528317,8	286108,3	217354,2	167,0	24688,3
Revenue from sale of products, asset components and services						
Dotacje z budżetów jednostek samorządu terytorialnego...		206982,9	86883,3	104340,6	—	15759,0
Allocations from local self-government entities budgets						
Wydatki^b	2000	2233414,8	2100701,8	95820,4	12895,3	23997,3
Expenditure^b	2005	779695,9	374941,1	374623,0	376,5	29755,3
	2008	717472,0	391132,8	283371,4	320,3	42647,5
	2009	856576,9	453253,3	359019,0	314,1	43990,5
w tym: of which:						
Materiały i usługi		324565,1	180995,8	132509,9	211,6	10847,7
Materials and services						
Wpłata nadwyżek do budżetów jednostek samorządu terytorialnego.....		6661,3	1454,7	4747,9	—	458,7
Surplus payments to local self-government entities budgets						
GOSPODARSTWA POMOCNICZE JEDNOSTEK BUDŻETOWYCH AUXILIARY UNITS OF BUDGETARY ENTITIES						
Przychody^{bc}	2000	62020,3	5837,1	6881,7	40463,8	8837,7
Revenue^{bc}	2005	81759,1	9639,0	28295,6	19714,9	24109,5
	2008	77166,0	11998,5	17448,3	23454,3	24264,9
	2009	79012,0	6892,3	19312,3	24953,3	27854,1
w tym: of which:						
Przychody ze sprzedaży wyrobów, składników majątkowych i usług.....		71318,3	5945,4	17632,5	21094,5	26645,9
Revenue from sale of products, asset components and services						
Dotacje z budżetów jednostek samorządu terytorialnego...		566,6	52,2	489,6	24,8	—
Allocations from local self-government entities budgets						

^a Bez przychodów/dochodów i wydatków zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych i rachunku dochodów własnych gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Po wyeliminowaniu przepływów między poszczególnymi dysponentami tego samego rodzaju środków pozabudżetowych. ^c Bez pozostałości z roku poprzedniego.

^a Excluding revenue and expenditure of budgetary establishments, auxiliary units and own income account of gminas which are also cities with powiat status. ^b Excluding flows between individual disposers of the same type of extrabudgetary funds. ^c Excluding balances from the previous year.

TABL. 5 (248). PRZYCHODY I WYDATKI ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH, GOSPODARSTW POMOCNICZYCH I RACHUNKU DOCHODÓW WŁASNYCH JEDNOSTEK BUDŻETÓW SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO (dok.)
REVENUE AND EXPENDITURE OF BUDGETARY ESTABLISHMENTS, AUXILIARY UNITS AND OWN INCOME ACCOUNT OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship	
	w tys. zł		in thous. zł			
GOSPODARSTWA POMOCNICZE JEDNOSTEK BUDŻETOWYCH (dok.) AUXILIARY UNITS OF BUDGETARY ENTITIES (cont.)						
Wydatki^b	2000	62841,0	5872,3	7198,4	40995,2	8775,1
Expenditure^b	2005	80847,3	9294,4	28327,7	19331,9	23893,4
	2008	76716,6	11720,1	17396,8	23708,9	23890,9
	2009	78416,5	6486,5	19352,5	24798,5	27778,9
W tym materiały i usługi		27318,4	1934,5	4928,3	8004,1	12451,5
<i>Of which materials and services</i>						
Wpłata z zysku do budżetów jednostek samorządu terytorialnego	2000	293,5	12,3	3,0	246,9	31,3
Payments of profit to local self-government entities budgets	2005	376,7	81,7	46,1	204,4	44,4
	2008	381,5	79,0	57,9	97,8	146,8
	2009	340,0	127,3	22,5	173,2	16,9
RACHUNEK DOCHODÓW WŁASNYCH JEDNOSTEK BUDŻETOWYCH OWN INCOME ACCOUNT OF BUDGETARY ENTITIES						
Dochody^{bc}	2005	116217,7	25688,3	70809,9	15605,9	4113,6
Revenue^{bc}	2008	211286,8	42064,8	147435,2	18756,2	3030,6
	2009	226892,9	45504,4	160834,8	17041,9	3511,9
w tym: <i>of which:</i>						
Wpływy ze sprzedaży wyrobów, składników majątkowych i usług		155415,2	37822,2	104138,7	12278,6	1175,7
<i>Revenues from sale of products, asset components and services</i>						
Dotacje z budżetów jednostek samorządu terytorialnego... ..		3,0	—	—	3,0	—
<i>Allocations from local self-government entities budgets</i>						
Wydatki^b	2005	94235,9	22890,5	55267,0	13275,1	2803,2
Expenditure^b	2008	197816,6	40177,1	136865,6	17926,9	2847,0
	2009	221821,4	44737,9	157452,8	17103,4	2527,3
w tym: <i>of which:</i>						
Materiały i usługi		204951,5	42954,0	145474,0	15065,2	1458,4
<i>Materials and services</i>						
Wpłata nadwyżek do budżetów jednostek samorządu terytorialnego		292,3	14,0	—	278,3	—
<i>Surplus payments to local self-government entities budgets</i>						

^a Bez przychodów/dochodów i wydatków zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych i rachunku dochodów własnych gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Po wyeliminowaniu przepływów między poszczególnymi dysponentami tego samego rodzaju środków pozabudżetowych. ^c Bez pozostałości z roku poprzedniego.

^a Excluding revenue and expenditure of budgetary establishments, auxiliary units and own income account of gminas which are also cities with powiat status. ^b Excluding flows between individual disposers of the same type of extrabudgetary funds. ^c Excluding balances from the previous year.

TABL. 6 (249). **PRZYCHODY I WYDATKI FUNDUSZY CELOWYCH JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO**
REVENUE AND EXPENDITURE OF APPROPRIATED LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship	
						w tys. zł
Przychody^{bc}	2000	143935,0	67829,8	16147,0	40964,1	18994,1
Revenue^{bc}						
	2005	125978,7	19245,5	67112,9	25225,7	14394,7
	2008	180773,9	44375,2	72420,1	40393,1	23585,5
	2009	187286,7	52560,1	67556,5	43210,7	23959,4
w tym: of which:						
Przychody ze sprzedaży wyrobów, składników majątko- wych i usług		38526,2	855,0	10582,7	26936,9	151,6
Revenue from sale of products, asset components and services						
Dotacje z budżetów jednostek samorządu terytorialnego...		126,3	79,4	10,0	37,0	—
Allocations from local self-government entities budgets						
Wydatki^b	2000	117873,8	56630,5	13663,4	28970,1	18609,8
Expenditure^b						
	2005	148090,3	18885,9	90157,2	24371,6	14675,6
	2008	122337,5	29861,8	38782,1	36918,9	16774,7
	2009	180814,2	47421,9	67492,9	42777,0	23122,4
w tym: of which:						
Materiały i usługi		63853,0	17508,5	18470,8	25301,9	2571,8
Materials and services						
Wpłata nadwyżek do budżetów jednostek samorządu terytorialnego (dotacje)		32285,9	1471,8	14773,2	3332,3	12708,7
Surplus payments to local self-government entities budgets (allocations)						

^a Bez przychodów i rozchodów funduszy celowych gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Po wyeliminowaniu przepływów między funduszami. ^c Bez pozostałości z roku poprzedniego.

^a Excluding revenue and expenditure of appropriated funds of gminas which are also cities with powiat status. ^b Excluding flows between funds. ^c Excluding balances from the previous year.

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Informacje o nakładach inwestycyjnych opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami „ESA 1995”.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości — MSR, wprowadzone od 1 I 2005 r.).

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne — jeśli nie zaznaczono inaczej — zaliczono do odpowiednich sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

3. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) z liczbą pracujących powyżej 9 osób — opracowano na podstawie sprawozdawczości,

General notes

Investments

1. Information regarding investment outlays was compiled according to the principles of the system of national accounts, according to recommendations of “European System of Accounts ESA 1995”.

Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as well as civil engineering works), of which, among other, construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e., detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets as well as livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization (except for interests not included in outlays on fixed assets by units that use International Accounting Standards — IAS implemented since 1 I 2005).

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays, unless otherwise indicated, are included into the appropriate sections of the NACE rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

3. The value of investment outlays incurred by:

- legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo: mieszkaniowe, rekreacyjne (nieprzystosowane do stałego zamieszkania) oraz budownictwo sakralne — ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytkowania. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytkowania w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa niezakończonego w końcu i na początku danego roku.

Środki trwałe

1. Do środków trwałych zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty, inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz.U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (tekst jednolity: Dz.U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

2. Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto** środków trwałych w bieżących cenach ewidencyjnych według stanu w dniu 31 XII należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
 - przed 1 I 1995 r. — wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
 - po 1 I 1995 r. — wartość w cenach bieżących nabywania lub wytworzenia,
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r. — również wycenę według wartości godziwej.

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 I 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 I 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz.U. Nr 7, poz. 34).

- *legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private residential construction and private recreational construction (not adapted for permanent residence) and on sacral construction, was estimated.*

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e., do not include the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

Fixed assets

1. Fixed assets include asset components and other objects completed and ready for usage with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land, livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential premise and co-operative right to non-residential (utilitarian) premise.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognised, since 1 I 1991, as fixed assets, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of land, regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance with Accounting Act, dated 29 IX 1994 (unified text: Journal of Laws 2009 No. 152, item 1223 with later amendments).

2. The gross value of fixed assets is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The **gross value** of fixed assets at current book-keeping prices is understood, as of 31 XII:

- within the scope of fixed assets designated for exploitation:
 - before 1 I 1995 — the value at replacement prices of September 1994,
 - after 1 I 1995 — the purchase or manufacturing value at current prices,
- in units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005 — also revaluation according to fair value.

The gross value at replacement prices was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy made as of 1 I 1995, in accordance with the decisions of the decree of the Ministry of Finance, dated 20 I 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws No. 7, item 34).

3. Wartość zużycia środków trwałych odpowiada wielkości odpisów amortyzacyjnych (umorzeniowych) dokonanych od chwili oddania środków trwałych do eksploatacji.

Stopień zużycia określa stosunek procentowy wartości zużycia do wartości brutto środków trwałych.

4. Dane według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) — jeśli nie zaznaczono inaczej — opracowano **metodą przedsiębiorstw**, co oznacza, że wszystkie środki trwałe danego podmiotu gospodarki narodowej zalicza się do tego poziomu klasyfikacyjnego, do którego zaliczono podmiot na podstawie przeważającego rodzaju działalności, np. w przedsiębiorstwie zaliczonym do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” wszystkie środki trwałe użytkowane zarówno w tym rodzaju działalności, jak i poza tą działalnością (budynki i lokale mieszkalne, obiekty służące edukacji, ochronie zdrowia itp.) zalicza się do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. Wyjątek stanowią budynki mieszkalne w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, które ujęto w sekcji „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”.

5. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) z liczbą pracujących powyżej 9 osób — opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych oraz budowli wodnych — ustalono szacunkowo.

6. Wartość środków trwałych według grup opracowane zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych. Grupowanie obejmuje:

- 1) budynki i budowle:
 - a) budynki i lokale, od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego),
 - b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez melioracji szczegółowych);
- 2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:
 - a) kotły i maszyny energetyczne,
 - b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
 - c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
 - d) urządzenia techniczne,
 - e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;
- 3) środki transportu;
- 4) pozostałe środki trwałe, tj.: zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).

3. The value of consumption of fixed assets corresponds to the value of depreciation since the utilization of the fixed assets.

The **degree of consumption** of fixed assets is understood as the percentage relation of the value of consumption to the gross value of fixed assets.

4. Data by sections of the NACE rev. 2, unless otherwise indicated, were compiled using the enterprise method, i.e., all fixed assets of a given entity of the national economy are included in that classification level to which the entity was included on the basis of the superior kind of activity, e.g., in an enterprise classified in the section “Manufacturing” all fixed assets used in manufacturing and outside this activity (residential buildings and places, buildings for education, health care, etc.) are included in the section “Manufacturing”. An exception are residential buildings on private farms in agriculture, which were classified in the section “Real estate activities”.

5. The gross value of fixed assets:

- of legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,
- of legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations and water structures, was estimated.

6. The value of fixed assets according to groups was compiled in accordance with Classification of Fixed Assets. The grouping includes:

- 1) buildings and structures:
 - a) buildings and places, since 1 I 2002 co-operative ownership right to residential premise as well as co-operative right to non-residential (utilitarian) premise,
 - b) civil engineering works (excluding detailed meliorations);
- 2) machinery, technical equipment and tools:
 - a) boilers and power industry machinery,
 - b) general usage machinery, equipment and apparatus,
 - c) special use machinery, equipment and apparatus,
 - d) technical equipment,
 - e) tools, instruments, moveables and endowments;
- 3) transport equipment;
- 4) other fixed assets, i.e., long-term plantings, detailed meliorations and livestock (basic herd).

Inwestycje

Investments

TABL. 1 (250). **NAKLADY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2008	2009		
		ogółem	sektor publiczny	sektor prywatny
		total	public sector	private sector
	w mln zł		in mln zł	
OGÓŁEM TOTAL	47314,5	45479,9	15745,6	29734,3
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	606,8	585,4	50,8	534,6
Przemysł <i>Industry</i>	10199,1	9253,1	3977,6	5275,5
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	95,6	32,2	0,1	32,1
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	6300,9	4464,3	274,7	4189,6
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	2210,4	2202,7	1212,1	990,6
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	1592,3	2553,9	2490,6	63,3
Budownictwo ^b <i>Construction^b</i>	2221,3	1803,1	187,7	1615,5
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	4829,6	4350,0	23,7	4326,3
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	6420,6	7604,7	6236,0	1368,7
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	431,8	484,9	24,6	460,3
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	5509,7	4989,0	157,8	4831,2
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	2865,1	2370,7	158,4	2212,3
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	6355,0	6457,2	323,7	6133,4
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	1617,2	1084,7	431,3	653,4
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	1290,1	1368,0	84,7	1283,2
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	1580,0	1337,4	1334,0	3,4
Edukacja <i>Education</i>	1018,8	1127,0	943,1	183,9
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	1153,1	1233,3	936,3	297,0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	949,8	1206,6	866,5	340,1
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	266,4	224,8	9,5	215,4

^a Według lokalizacji inwestycji. ^b Bez nakładów inwestycyjnych na drogi publiczne ujęte w sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”.
^a According to investment location. ^b Excluding investments outlays on public roads included in the section “Transportation and storage”.

TABL. 2 (251). NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI
(ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY OWNERSHIP SECTORS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009		
					ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
					w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM TOTAL	19458,3	21614,4	27218,8	31198,4	27059,2	7030,6	20028,7
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	73,4	66,8	80,7	88,2	56,4	48,7	7,7
Przemysł <i>Industry</i>	5778,4	5919,4	6738,8	9127,9	8163,5	3198,6	4964,9
górnictwo i wydobywanie..... <i>mining and quarrying</i>	24,1	32,0	41,2	60,1	23,1	0,1	23,0
przetwórstwo przemysłowe..... <i>manufacturing</i>	4069,1	4155,7	4765,2	6103,6	4332,2	271,3	4060,9
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	1289,7	1435,1	1364,9	2173,7	2012,5	1191,3	821,2
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	395,5	296,6	567,5	790,6	1795,6	1735,8	59,8
Budownictwo..... <i>Construction</i>	458,5	1280,7	1824,1	1100,8	1319,3	132,6	1186,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	3150,7	3156,6	3831,6	4283,5	3583,1	23,7	3559,4
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	2852,2	2103,3	2380,1	2995,2	2743,9	1914,7	829,3
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	123,2	90,4	389,3	349,1	303,7	1,9	301,8
Informacja i komunikacja..... <i>Information and communication</i>	2465,9	3900,8	4432,2	5388,2	4791,0	132,9	4658,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... <i>Financial and insurance activities</i>	1547,2	1836,0	3070,6	2814,7	1911,9	158,4	1753,5
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	862,7	947,7	1053,4	1129,7	967,4	116,1	851,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	858,4	873,9	1171,5	1264,6	548,4	244,6	303,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	673,3	779,9	1251,9	1186,1	1045,5	4,7	1040,8
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	0,1	1,0	1,9	3,1	1,6	—	1,6
Edukacja <i>Education</i>	96,9	80,1	54,5	83,0	55,9	12,4	43,5
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... <i>Human health and social work activities</i>	372,0	410,9	683,8	909,3	985,0	737,0	248,0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	101,6	126,0	210,9	430,0	508,0	303,4	204,6
Pozostała działalność usługowa..... <i>Other service activities</i>	43,8	40,9	43,5	45,0	74,6	0,9	73,7

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABL. 3 (252). NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)
 INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which		
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
		w mln zł	in mln zł	
OGÓŁEM 2005	26567,4	10194,5	12553,0	3728,1
TOTAL 2008	43181,4	17222,0	19442,6	6233,1
2009	39401,6	17869,4	17157,3	4092,2
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	93,9	72,7	14,0	3,7
Przemysł..... <i>Industry</i>	14297,4	6955,2	6756,4	384,4
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	67,6	22,9	28,4	8,7
przetwórstwo przemysłowe..... <i>manufacturing</i>	8305,5	2586,3	5319,5	237,5
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	4109,2	2694,4	1308,8	78,0
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	1815,2	1651,6	99,7	60,3
Budownictwo..... <i>Construction</i>	1467,2	813,9	494,3	157,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	4951,9	2529,5	1898,8	507,2
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	5233,7	3335,3	553,6	1312,3
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	517,4	365,9	136,9	6,7
Informacja i komunikacja..... <i>Information and communication</i>	5908,5	976,0	4826,3	97,3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... <i>Financial and insurance activities</i>	2459,2	653,8	1013,8	787,6
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	1149,7	1100,7	36,9	9,7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	769,7	230,5	449,2	88,6
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	971,9	91,9	326,6	552,7
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne..... <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	1,6	0,0	0,4	1,2
Edukacja..... <i>Education</i>	88,7	66,7	19,0	3,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... <i>Human health and social work activities</i>	842,5	369,1	322,4	149,0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	577,3	293,6	263,6	19,7
Pozostała działalność usługowa..... <i>Other service activities</i>	70,9	14,4	45,2	11,4

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczbą pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (253). **NAKLADY INWESTYCYJNE W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT UNITS AND ENTITIES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which		
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
		w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM 2005	6153,7	5346,7	651,0	141,8
TOTAL 2008	11203,3	9727,7	873,8	584,9
..... 2009	12576,9	11451,6	1027,8	85,9
własność państwowa state ownership	7388,7	6601,8	745,0	39,1
własność jednostek samorządu terytorialnego local self-government entities ownership	5188,3	4849,8	282,8	46,9
w tym: of which:				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	1,0	0,2	0,3	0,5
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	18,5	12,0	4,2	2,3
Budownictwo ^a Construction ^a	632,1	617,7	9,3	5,1
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	758,3	683,2	73,9	1,2
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	2,4	2,0	0,4	—
Informacja i komunikacja Information and communication	24,8	—	24,6	0,2
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	81,6	74,0	7,5	0,1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	265,9	251,5	13,7	0,5
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	0,6	0,0	0,5	0,1
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	10093,1	9270,5	743,3	68,5
Edukacja Education	500,4	373,5	122,2	4,6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	109,1	90,3	17,7	1,0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	77,6	68,7	6,7	1,8
Pozostała działalność usługowa Other service activities	8,2	7,9	0,3	—

^a Bez nakładów inwestycyjnych na drogi publiczne ujęte w sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”.
^a Excluding investments outlays on public roads included in the section “Transportation and storage”.

Środki trwałe

Fixed assets

TABL. 5 (254). WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a (bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2008	2009		
		ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
		w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM TOTAL	477820,5	513452,2	191025,0	322427,2
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	16702,0	17088,1	726,8	16361,3
Przemysł <i>Industry</i>	109532,1	114803,0	42721,6	72081,4
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	327,1	487,6	11,9	475,7
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	56621,4	58816,0	3029,0	55787,0
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	40508,6	42353,8	27443,1	14910,7
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	12075,0	13145,6	12237,6	908,0
Budownictwo <i>Construction</i>	13181,8	13746,5	4876,0	8870,5
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	38471,5	40307,9	546,1	39761,9
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	81385,3	87919,4	69275,9	18643,5
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	4876,0	5099,9	304,0	4795,9
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	47053,8	49835,3	1774,9	48060,4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	18878,0	20735,3	5696,0	15039,4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	84621,3	93587,7	14439,5	79148,2
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	14477,2	14257,7	8248,9	6008,8
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	5131,6	7281,0	813,1	6467,9
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	17550,5	18991,9	18949,1	42,8
Edukacja <i>Education</i>	12280,5	13240,5	11632,1	1608,4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	6821,2	8423,6	6529,2	1894,4
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	4317,8	5287,2	4013,3	1273,9
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	2539,8	2847,1	478,5	2368,6

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.
^a The division of fixed assets by NACE rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

TABL. 6 (255). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a** (bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (current book-keeping prices)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2006	2007	2008	2009		
					ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
					w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM TOTAL	264431,5	266595,6	288682,4	310677,3	331925,3	108970,5	222954,9
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	650,9	669,0	700,0	727,0	795,5	444,1	351,5
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł	87453,9	90325,4	94447,1	100875,8	105424,5	37543,0	67881,6
<i>Industry</i>							
górnictwo i wydobywanie	118,3	153,2	237,0	251,2	389,4	11,9	377,5
<i>mining and quarrying</i>							
przetwórstwo przemysłowe	44933,0	46005,7	48706,1	53739,7	55889,5	3008,5	52881,0
<i>manufacturing</i>							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	36988,2	38012,7	38856,2	39531,1	41208,0	27352,4	13855,6
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	5414,4	6153,8	6647,8	7353,8	7937,7	7170,3	767,4
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>							
Budownictwo	6523,7	6566,5	7300,4	7562,1	7644,6	1679,6	5965,0
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	27023,5	24803,1	27436,9	32624,6	34384,8	542,9	33842,0
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa	40563,0	41925,0	44925,3	48359,1	52482,0	37313,3	15168,7
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	3010,8	2764,7	3307,7	4025,4	4156,2	183,8	3972,4
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja	37050,2	34344,7	40090,9	45632,5	48330,7	1715,5	46615,2
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	14019,1	14803,8	17545,8	16888,5	19361,9	5695,8	13666,2
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	31632,6	31542,0	30414,1	29166,6	30375,6	7591,9	22783,7
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	8270,2	10214,5	11123,3	12071,4	11538,0	7755,5	3782,5
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	2739,6	2803,2	3898,4	4354,8	6469,5	705,2	5764,3
<i>Administrative and support service activities</i>							
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	6,5	7,4	22,4	23,8	11,3	—	11,3
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>							
Edukacja	858,3	932,3	901,1	1094,1	1196,5	48,6	1147,9
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3281,3	3549,2	4599,2	5094,6	6441,7	5507,3	934,4
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1003,6	1103,4	1386,0	1867,6	2522,2	1879,5	642,7
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa	344,3	241,4	583,8	309,2	790,3	364,6	425,7
<i>Other service activities</i>							

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

TABL. 7 (256). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH (bieżące ceny ewidencyjne)**
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT UNITS AND ENTITIES (current book-keeping prices)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment	
		w mln zł	in mln zł		
OGÓŁEM 2005	36764,3	28964,9	6684,3	1082,4	
TOTAL					
	2008	49801,8	39220,9	8528,1	2018,0
	2009	59170,3	47191,3	9819,2	2123,2
własność państwowa state ownership	22234,2	13652,1	7361,2	1208,9	
własność jednostek samorządu terytorialnego local self-government entities ownership	36936,2	33539,2	2458,0	914,3	
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	31,5	17,6	7,7	3,5	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ Electricity, gas, steam and air conditioning supply	90,8	79,9	10,5	0,3	
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	5063,9	4774,8	239,4	47,7	
Budownictwo Construction	3196,4	3018,0	125,7	52,7	
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	9414,9	9158,3	229,4	27,3	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	120,1	111,6	7,1	1,4	
Informacja i komunikacja Information and communication	59,4	2,6	56,4	0,4	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	6843,8	6656,1	165,5	21,2	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	493,4	359,6	112,9	19,4	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	107,9	90,0	10,1	7,5	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	18949,1	11112,2	6096,2	1728,1	
Edukacja Education	11583,5	9059,6	2354,0	159,0	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	1015,0	771,4	208,9	34,3	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	2062,9	1869,1	169,2	19,5	
Pozostała działalność usługowa Other service activities	113,9	107,7	5,7	0,5	

TABL. 8 (257). **STOPIEŃ ZUŻYCIA ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH**

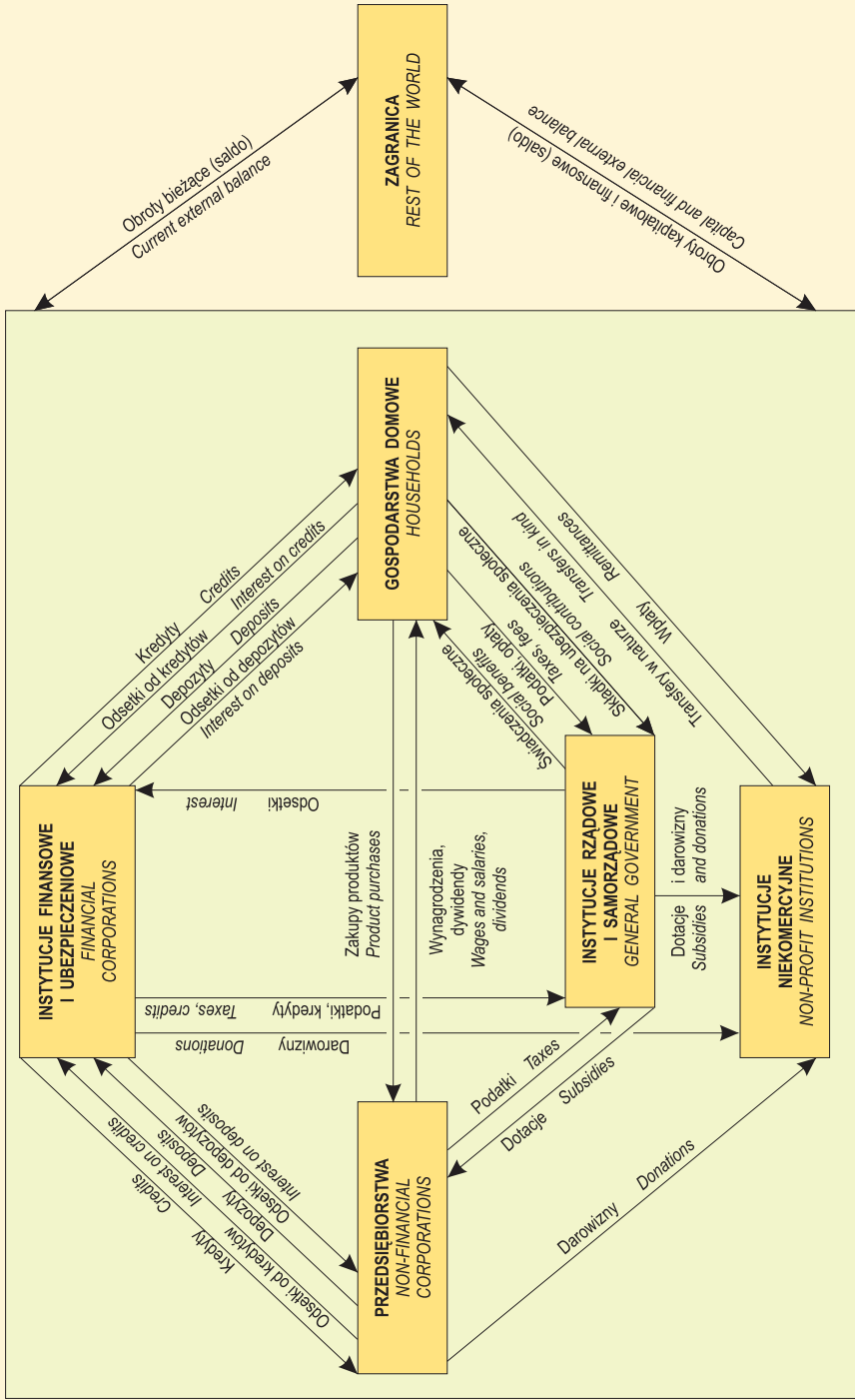
Stan w dniu 31 XII

DEGREE OF CONSUMPTION OF FIXED ASSETS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT UNITS AND ENTITIES

As of 31 XII

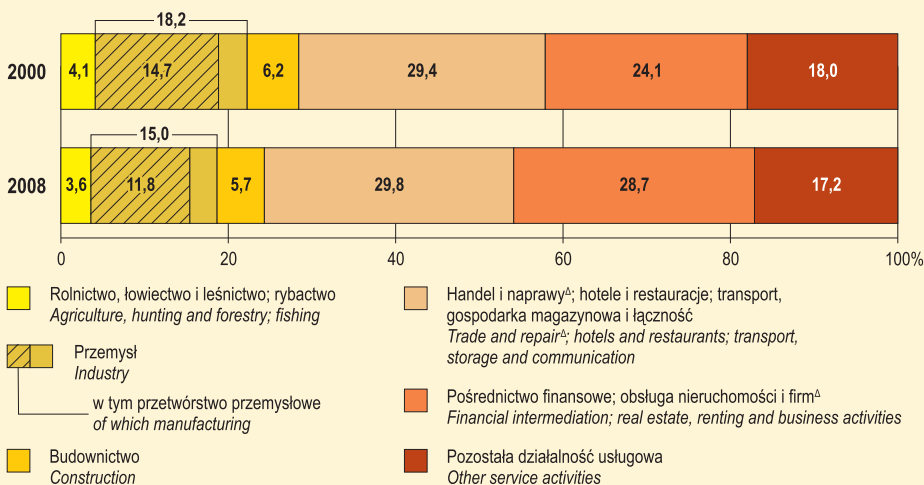
WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which		
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment
		w %	in %	
OGÓŁEM 2005	37,1	27,9	72,2	66,8
TOTAL				
	2008	27,8	75,5	50,3
	2009	28,2	75,6	55,0
własność państwowa state ownership	47,9	30,3	77,3	67,9
własność jednostek samorządu terytorialnego local self-government entities ownership	30,4	27,3	70,2	37,9
w tym: of which:				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	61,4	57,1	79,1	78,4
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ Electricity, gas, steam and air conditioning supply	31,6	30,2	40,8	73,4
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	30,2	28,2	65,9	60,0
Budownictwo Construction	9,2	7,2	36,5	54,3
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	26,4	25,8	44,2	70,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	42,5	39,8	75,4	83,4
Informacja i komunikacja Information and communication	52,2	83,4	50,8	40,1
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	44,3	43,3	77,8	85,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	68,6	66,9	74,4	70,8
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	26,2	17,0	75,5	69,9
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	45,0	27,4	75,5	51,4
Edukacja Education	39,6	27,6	82,9	78,7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	37,4	25,3	76,4	71,0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	24,2	19,9	68,6	57,3
Pozostała działalność usługowa Other service activities	36,3	33,9	79,0	77,7

SEKTORY INSTYTUCJONALNE I ICH WZAJEMNE POWIĄZANIA
INSTITUTIONAL SECTORS AND THEIR RELATIONSHIPS

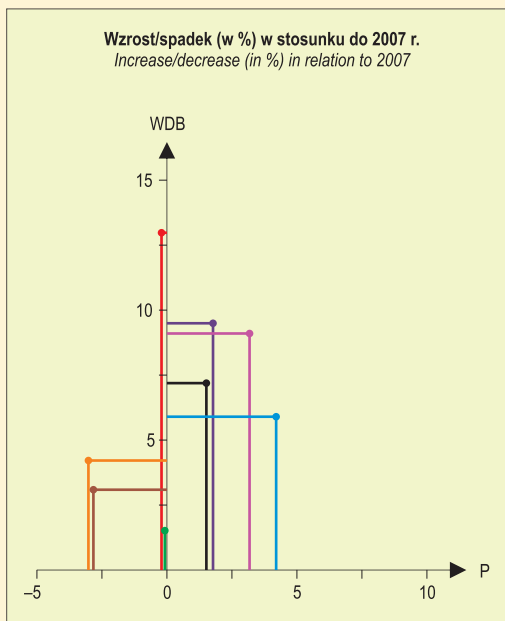

U w a g a. Dane według rodzajów działalności prezentowane są w układzie PKD 2004; patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 2, pkt 1) na str. 20.
Note. Data by kinds of activity are presented according to NACE rev. 1.1; see general notes to the Yearbook, item 2, point 1) on page 20.

STRUKTURA WARTOŚCI DODANEJ BRUTTO WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI (ceny bieżące)
STRUCTURE OF GROSS VALUE ADDED BY KINDS OF ACTIVITIES (current prices)

PORÓWNANIE TEMPA WZROSTU WARTOŚCI DODANEJ BRUTTO I PRACUJĄCYCH WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI W 2008 R.
COMPARISON OF GROSS VALUE ADDED AND EMPLOYED PERSONS GROWTH RATE BY KINDS OF ACTIVITIES IN 2008

P – Pracujący w gospodarce narodowej (stan w dniu 31 XII)
Employed persons in the national economy (as of 31 XII)

WDB – Wartość dodana brutto
Gross value added

- Ogółem
Total
- Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo
Agriculture, hunting and forestry; fishing
- Przemysł
Industry
- w tym przetwórstwo przemysłowe
of which manufacturing
- Budownictwo
Construction
- Handel i naprawy^Δ; hotele i restauracje; transport, gospodarka magazynowa i łączność
Trade and repair^Δ; hotels and restaurants; transport, storage and communication
- Pośrednictwo finansowe; obsługa nieruchomości i firm^Δ
Financial intermediation; real estate, renting and business activities
- Pozostała działalność usługowa
Other service activities

Uwagi ogólne

1. **Rachunki regionalne** opracowano zgodnie z zasadami Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995). W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

2. **Produkt krajowy brutto (PKB)** przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

3. **Wartość dodana brutto** mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

4. **Produkcja globalna** obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

5. **Zużycie pośrednie** obejmuje wartość wyrobów i usług zużytych jako nakłady w procesie produkcji, z wyjątkiem środków trwałych, których zużycie jest rejestrowane jako amortyzacja środków trwałych. Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

6. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

7. **Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych** składają się z dochodu mieszanego brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem ponoszone przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody

General notes

1. **Regional accounts** were compiled according to the principles of the "European System of National and Regional Accounts (ESA 1995)". The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

2. **Gross domestic product (GDP)** presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all national institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

In calculations of gross domestic product volume indices current prices from the year preceding reference year were adopted as constant prices.

3. **Gross value added** measures the newly generated value as a result of the production activity of national institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

4. **Gross output** includes the value of goods and services produced by all national institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

5. **Intermediate consumption** includes the value of goods and services consumed as outlays in the production process, excluding fixed assets, the consumption of which is registered as depreciation of fixed assets. Intermediate consumption is presented at purchasers' prices.

6. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted.

7. **Gross primary income in the households sector** is comprised of: gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees borne by all national institutional units, i.e., wages and salaries jointly with contributions to compulsory social security and health security paid by employees, contributions to compulsory social security paid by employers and other costs connected with employment) as well as property

pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

8. Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki od dochodów i majątku, składki na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz inne transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

9. Grupowanie danych według województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

10. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego sektora instytucjonalnego są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wroby i usługi niefinansowe);
- 2) sektor instytucji finansowych i ubezpieczeniowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz ubezpieczeniami;
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono podmioty gospodarki narodowej działające na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych oraz podmioty, których system finansowy został określony odrębnymi ustawami, a których podstawowym źródłem finansowania są dotacje z budżetu państwa;
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł;
- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, związki zawodowe, stowarzyszenia, fundacje oraz organizacje wyznaniowe.

11. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek „szarej gospodarki” w zakresie produkcji ukrytej dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od formy własności), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób w sektorze prywatnym (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej (głównie w działalności usługowej).

income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.

8. Gross disposable income in the households sector is obtained as a result of correcting gross primary income by: current taxes on income, wealth, etc., social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, social assistance benefits in cash) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

9. *The grouping of data by voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities was conducted applying the local kind-of-activity unit method, i.e., by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.*

10. *Criteria of rating a given unit of the national economy among institutional sectors are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:*

- 1) *non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services);*
- 2) *financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as in insurance activity;*
- 3) *general government sector which includes entities of the national economy operating according to the principles described in the Act on Public Finance as well as entities for which the financial system was defined in special regulations, and the main source of financing of which are subsidies from the state budget;*
- 4) *households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources;*
- 5) *non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and religious organizations.*

11. *Estimation of "hidden economy" is included in regional accounts in the field of the concealed production for registered economic entities employing up to 9 persons (independently of the kind of ownership), employing from 10 to 49 persons in private sector (excluding co-operatives) as well as natural persons engaged in non-registered work (primarily within the service activity).*

12. Dane za lata 2001–2007 dotyczące nominalnych dochodów w sektorze gospodarstw domowych zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika. Zmiany wynikają z weryfikacji danych w rachunkach narodowych, m.in. aktualizacji składek na ubezpieczenia społeczne oraz różnych transferów bieżących.

Dane dotyczące realnego wzrostu produktu krajowego brutto za 2007 r. zostały zweryfikowane w wyniku aktualizacji wskaźników cen na poziomie województw zastosowanych w przeliczeniach na ceny stałe.

Dane o nominalnych dochodach w sektorze gospodarstw domowych prezentowane w niniejszej edycji Rocznika są w pełni porównywalne.

13. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (zasady metodologiczne oraz podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto — Rachunki regionalne w 2008 r.”.

12. Data concerning nominal income in the households sector for the years 2001–2007 have been changed with reference to data published in previous editions of the Yearbook. Changes result from data verification in the national accounts including data on social contributions as well as other current transfers updating.

Data concerning real growth of gross domestic product for the year 2007 were verified as a result of updating price indices at voivodships' level, applied in the calculations at constant prices.

Data on nominal income in the households sector presented in this edition of the Yearbook, are fully comparable.

13. Explanations concerning regional accounts (methodological principles, basic concepts) were placed in the publication “Gross Domestic Product — Regional Accounts in 2008”.

TABL. 1 (258). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2007	2008	2000	2005	2007	2008
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent			
OGÓŁEM	150182	210219	255893	274142	x	x	x	x
TOTAL								
W tym wartość dodana brutto	133607	185211	223863	239976	100,0	100,0	100,0	100,0
Of which gross value added								
w tym sektor:								
<i>of which sector:</i>								
przedsiębiorstw.....	64236	95828	114739	120533	48,1	51,7	51,3	50,2
<i>non-financial corporations</i>								
instytucji rządowych i samorządowych ..	17227	23268	26047	28994	12,9	12,6	11,6	12,1
<i>general government</i>								
gospodarstw domowych.....	37067	46609	54300	59506	27,7	25,2	24,3	24,8
<i>households</i>								
według rodzajów działalności ^a :								
<i>by kinds of activity ^a:</i>								
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo ...	5418	6802	8487	8617	4,1	3,7	3,8	3,6
<i>Agriculture, hunting and forestry; fishing</i>								
Przemysł.....	24295	30973	34893	35984	18,2	16,7	15,6	15,0
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe	19629	23653	27222	28369	14,7	12,8	12,2	11,8
<i>of which manufacturing</i>								
Budownictwo.....	8335	8270	12160	13740	6,2	4,5	5,4	5,7
<i>Construction</i>								
Handel i naprawy ^Δ ; hotele i restauracje; transport, gospodarka magazynowa i łączność	39338	60146	67541	71525	29,4	32,5	30,2	29,8
<i>Trade and repair ^Δ; hotels and restaurants; transport, storage and communication</i>								
Pośrednictwo finansowe; obsługa nierucho- mości i firm ^Δ	32194	46584	63045	68803	24,1	25,2	28,2	28,7
<i>Financial intermediation; real estate, renting and business activities</i>								
Pozostała działalność usługowa.....	24025	32436	37737	41307	18,0	17,5	16,9	17,2
<i>Other service activities</i>								
NA 1 MIESZKANCA ^b	29382	40817	49415	52770	x	x	x	x
PER CAPITA ^b								

^a Dane prezentowane są w układzie PKD 2004; patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 2, pkt 1) na str. 20. ^b W złotych.

^a Data are presented according to NACE rev. 1.1; see general notes to the Yearbook, item 2, point 1) on page 20. ^b In zlotys.

TABL. 2 (259). **WARTOŚĆ DODANA BRUTTO^a NA 1 PRACUJĄCEGO^b (ceny bieżące)**
GROSS VALUE ADDED^a PER 1 EMPLOYED PERSON^b (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w zł		in zł	
O G Ó Ł E M^c	87895	100878	104618	T O T A L^c
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo ^c	20764	25879	26278	Agriculture, hunting and forestry; fishing ^c
Przemysł.....	90492	97774	100135	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe.....	75035	82621	85598	of which manufacturing
Budownictwo.....	73539	94869	100480	Construction
Handel i naprawy ^Δ ; hotele i restauracje; transport, gospodarka magazynowa i łącznie.....	106576	114669	115940	Trade and repair ^Δ ; hotels and restaurants; transport, storage and communication
Pośrednictwo finansowe; obsługa nierucho- mości i firm ^Δ	138210	166491	173808	Financial intermediation; real estate, renting and business activities
Pozostała działalność usługowa.....	76598	86065	90377	Other service activities

^a Dane prezentowane są w układzie PKD 2004; patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 2, pkt 1) na str. 20. ^b Do przeliczeń przyjęto przeciętną w roku liczbę pracujących (bez pracujących w „szarej gospodarce”). ^c Dane dotyczące pracujących opracowano uwzględniając w obliczeniach pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002.

^a Data are presented according to NACE rev. 1.1; see general notes to the Yearbook, item 2, point 1) on page 20. ^b For calculations the average number of employed persons was applied (excluding persons working in the “hidden economy”). ^c Data concerning employed persons were compiled including the results of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002 in calculations of employed persons on private farms in agriculture.

TABL. 3 (260). **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)**
BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT (current prices)

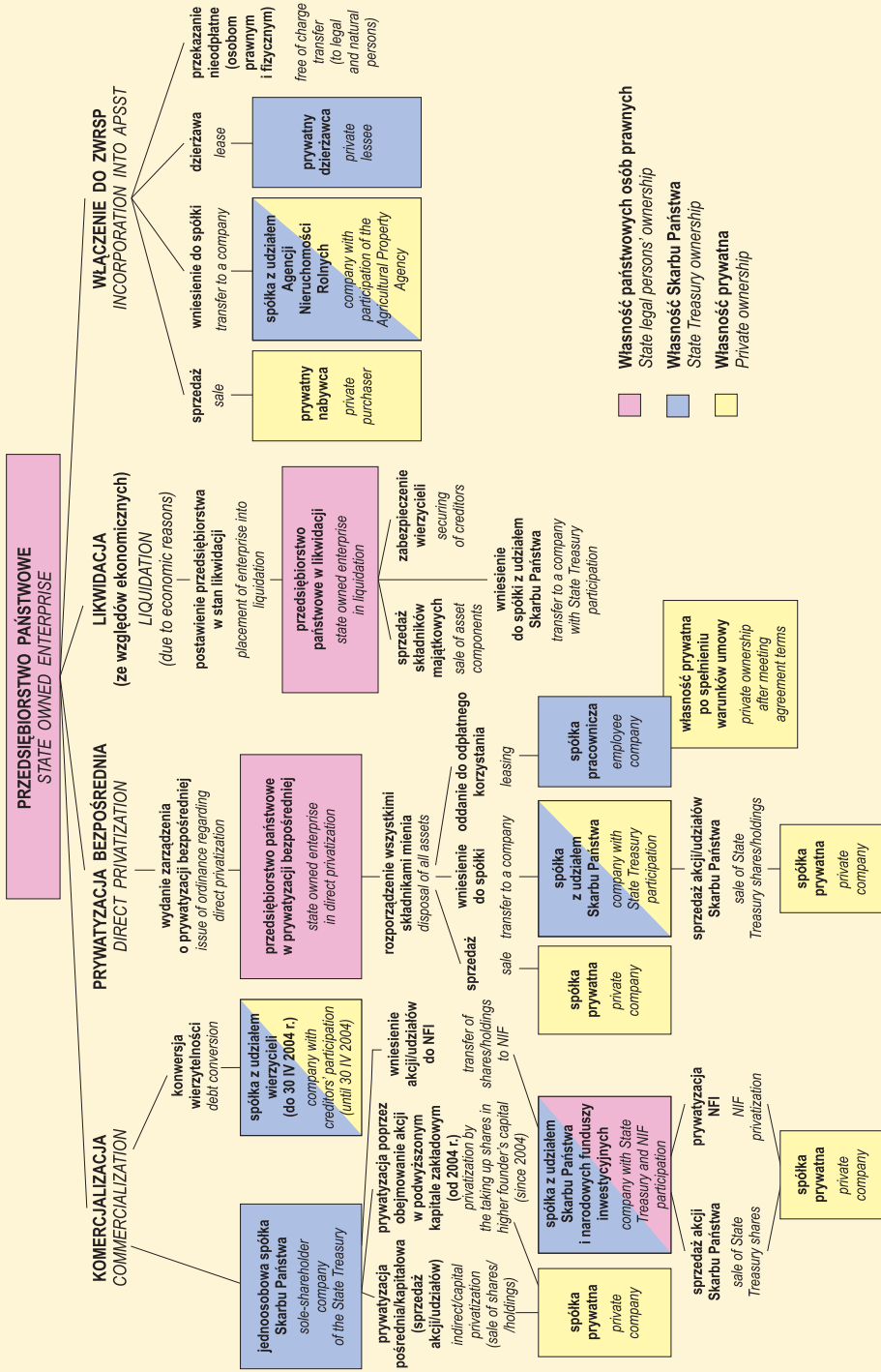
WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2007	2008	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		
Produkcja globalna.....	305532	435781	545418	587129	Gross output
Zużycie pośrednie.....	171925	250569	321556	347153	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto.....	133607	185211	223863	239976	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem.....	60621	75895	91224	102829	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto.....	71239	106306	129278	133513	Gross operating surplus

TABL. 4 (261). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH**
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005 ^a	2007 ^a	2008	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:					Gross primary income:
w milionach złotych.....	104571	130853	152206	164409	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.....	20459	25407	29392	31647	per capita in zł
Dochody do dyspozycji brutto:					Gross disposable income:
w milionach złotych.....	91168	113211	128823	139652	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł.....	17836	21982	24877	26882	per capita in zł

^a Dane zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika; patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 339.
^a Data were revised in relation to data published in the previous edition of the Yearbook; see general notes, item 12 on page 339.

SCHEMAT PROCESU PRYWATYZACJI PLAN OF THE PRIVATIZATION PROCESS

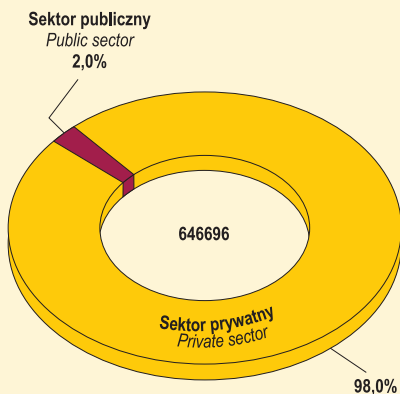
STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ^a W 2009 R.

Stan w dniu 31 XII

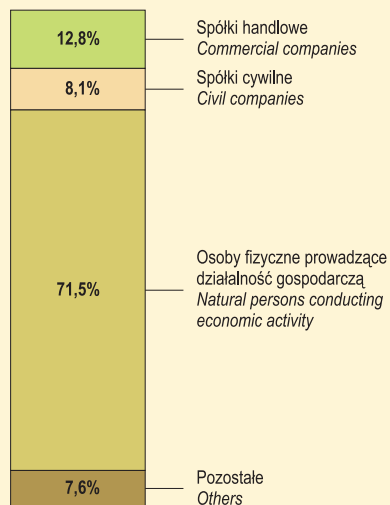
STRUCTURE OF ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN 2009

As of 31 XII

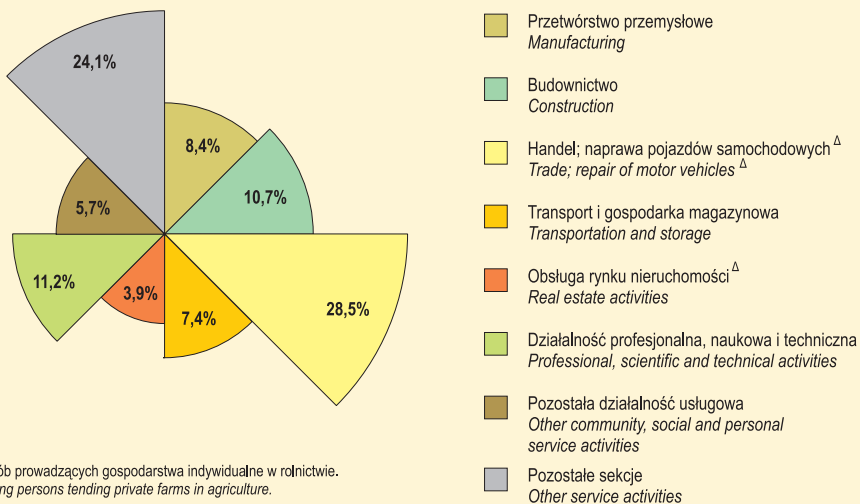
WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI
BY OWNERSHIP SECTORS

WEDŁUG FORM PRAWNYCH
BY LEGAL STATUS

WEDŁUG SEKCJI BY SECTIONS

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

DZIAŁ XXIII

PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

Prywatyzacja

1. **Proces prywatyzacji** przedsiębiorstw państwowych prowadzony jest na podstawie ustawy z dnia 30 VIII 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji — Dz.U. Nr 118, poz. 561 z późn. zm. (zastąpiła ustawę z dnia 13 VII 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych) oraz:

- ustawy z dnia 25 IX 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz.U. z 1991 r. Nr 18, poz. 80 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 30 IV 1993 r. o narodowych funduszach inwestycyjnych i ich prywatyzacji (Dz.U. Nr 44, poz. 202 z późn. zm.).

Na podstawie wymienionych aktów prawnych stosuje się trzy zasadnicze metody postępowania z przedsiębiorstwami państwowymi:

- 1) **komercjalizację**, tj. przekształcenie przedsiębiorstwa:
 - a) w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa w celu:
 - prywatyzacji pośredniej (kapitałowej) poprzez sprzedaż akcji lub udziałów,
 - prywatyzacji poprzez obejmowanie akcji w podwyższonym kapitale zakładowym (od 2004 r.) polegającej na zbywaniu akcji w drodze subskrypcji prywatnej lub otwartej,
 - wniesienia akcji lub udziałów do narodowych funduszy inwestycyjnych (NFI),
 - innym,
 - b) do 30 IV 2004 r. w spółkę z udziałem wierzycieli powstałą w wyniku konwersji wierzytelności na udziały;
- 2) **prywatyzację bezpośrednią** polegającą na rozporządzeniu przez organ założycielski wszystkimi składnikami materialnymi i niematerialnymi majątku przedsiębiorstwa (sprzedaż, wniesienie do spółki, oddanie do odpłatnego korzystania);
- 3) **likwidację** przedsiębiorstwa **ze względów ekonomicznych**.
 2. Prezentowane dane nie obejmują byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej, których majątek włączony do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (ZWRSP) podlega — w myśl ustawy z dnia 19 X 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (tekst jednolity: Dz.U. z 2004 r. Nr 208, poz. 2128 z późn. zm.) — odrębnym procesom.

CHAPTER XXIII

PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

Privatization

1. **The process of privatizing** state owned enterprises is conducted on the basis of the Law on the Commercialization and Privatization, dated 30 VIII 1996 — Journal of Laws No. 118, item 561 with later amendments (it replaced the Law on the Privatizing of State Owned Enterprises, dated 13 VII 1990) as well as:

- the Law on State Owned Enterprises, dated 25 IX 1981 (Journal of Laws 1991 No. 18, item 80 with later amendments),
- the Law on National Investment Funds and Their Privatization, dated 30 IV 1993 (Journal of Laws No. 44, item 202 with later amendments).

On the basis of the legal acts mentioned above three basic methods are used relatively to state owned enterprises:

- 1) **commercialization** i.e., the transformation of an enterprise:
 - a) into a sole-shareholder company of the State Treasury for the purpose of:
 - indirect (capital) privatization through the sale of shares or holdings,
 - privatization by the taking up shares in higher founder's capital (since 2004) based on the disposal of shares on the way of private subscription or open,
 - the transfer of shares or holdings to the national investment funds (NIF),
 - other,
 - b) until 30 IV 2004 into a company with creditors' participation established as a result of debt conversion on holdings;
- 2) **direct privatization** based on the disposition, by the founding body, of all tangible and intangible asset components of an enterprise (sale, transfer to a company, leasing);
- 3) **the liquidation of an enterprise due to economic reasons**.

2. Data presented do not include former state farms of which assets being incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury (APSST) — according to the Law on the Management of Agricultural Real Estate of the State Treasury, dated 19 X 1991 as well as changes in some laws (unified text: Journal of Laws 2004 No. 208, item 2128 with later amendments) — separate processes.

Podmioty gospodarki narodowej

Prezentowane dane dotyczą podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON i obejmują osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji PKD 2007 według przeważającego rodzaju działalności.

Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 VI 1995 r. o statystyce publicznej (Dz.U. Nr 88, poz. 439 z późn. zm.) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 VII 1999 r. (Dz.U. Nr 69, poz. 763 z późn. zm.) w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji rejestru podmiotów gospodarki narodowej, w tym wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń oraz szczegółowych warunków i trybu współdziałania służb statystyki publicznej z innymi organami prowadzącymi rejestry i systemy informatyczne administracji publicznej.

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

Entities of the national economy

Presented data concern entities of the national economy recorded in the REGON register and include legal persons, organizational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity, classified into particular NACE rev. 2 sections according to the predominant kind of activity.

The National Official Business Register, hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of the CSO. The rules for running the register are defined by the Regulation of the Council of Ministers of 29 VI 1995 on public statistics (Journal of Laws No. 88, item 439 with later amendments) and the provisions of the Regulation of the Council of Ministers of 27 VII 1999 (Journal of Laws No. 69, item 763 with later amendments) on the mode and methodology of running and updating the business register, including application, questionnaire and certificate specimens and detailed conditions and mode of co-operation of official statistics services with other bodies running official registers and information systems in public administration.

The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning to them unique identification numbers.

Prywatyzacja Privatization

TABL. 1 (262). PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE OBJĘTE PROCESEM PRYWATYZACJI W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2009 R.
STATE OWNED ENTERPRISES INCLUDED IN THE PRIVATIZATION PROCESS FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych In absolute numbers	W odsetkach In percent	SPECIFICATION
OGÓŁEM	707	100,0	TOTAL
Skomercjalizowane	188	26,6	Commercialized
Objęte prywatyzacją bezpośrednią	290	41,0	Included in direct privatization
w tym sprywatyzowane.....	258	36,5	of which privatized
Poddane likwidacji	229	32,4	Subject to liquidation
w tym zlikwidowane	130	18,4	of which liquidated

TABL. 2 (263). PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE SPRYWATYZOWANE METODĄ BEZPOŚREDNIĄ I ZLIKwidowane W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2009 R.
STATE OWNED ENTERPRISES PRIVATIZED BY THE DIRECT METHOD AND LIQUIDATED FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Sprywatyzowane Privatized					Zlikwidowane Liquidated
	ogółem total	w wyniku as a result of				
		sprzedaży majątku sale of assets	wniesienia majątku do spółki Skarbu Państwa transfer of assets to a company of the State Treasury	oddania majątku do odpłatnego korzystania leasing	zastosowania mieszanych sposobów zbycia majątku use of combined methods for disposal of assets	
OGÓŁEM TOTAL	258	70	22	158	8	130
w tym: of which:						
Przetwórstwo przemysłowe..... Manufacturing	91	28	13	49	1	43
Budownictwo..... Construction	50	10	3	36	1	13
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	27	9	—	17	1	17
Transport i gospodarka magazynowa..... Transportation and storage	15	6	2	7	—	16
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	57	15	2	37	3	25
Professional, scientific and technical activities						

TABL. 3 (264). **SPÓŁKI POWSTAŁE W WYNIKU KOMERCJALIZACJI PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH I ICH PRYWATYZACJA W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2009 R.**
COMPANIES ESTABLISHED AS A RESULT OF THE COMMERCIALIZATION OF STATE OWNED ENTERPRISES AND THEIR PRIVATIZATION FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki Companies	SPECIFICATION
OGÓŁEM	212	TOTAL
powstałe w celu:		<i>established for the purpose of:</i>
prywatyzacji ^a	199	<i>privatization^a</i>
innym.....	13	<i>other</i>
W tym sprywatyzowane pośrednio (kapitałowo).....	62	<i>Of which indirectly (capital) privatized</i>
w tym z udziałem kapitału zagranicznego.....	25	<i>of which with foreign capital participation</i>

^a Pośredniej (kapitałowej), poprzez obejmowanie akcji oraz wniesienia do NFI.

^a *Indirect (capital) privatization, by the taking up shares and transfer to NIF.*

TABL. 4 (265). **SPÓŁKI POWSTAŁE NA BAZIE MAJĄTKU SPRYWATYZOWANYCH BEZPOŚREDNIO I ZLIKWIDOWANYCH PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2009 R.**
COMPANIES ESTABLISHED ON THE BASIS OF THE ASSETS OF DIRECTLY PRIVATIZED AND LIQUIDATED STATE OWNED ENTERPRISES FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2009

WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki Companies	SPECIFICATION
OGÓŁEM	213	TOTAL
Spółki z udziałem Skarbu Państwa powstałe z wniesienia majątku przedsiębiorstw państwowych.....	24	<i>Companies with State Treasury participation established from the transfer of assets of state owned enterprises</i>
w tym z udziałem kapitału zagranicznego.....	6	<i>of which with foreign capital participation</i>
Spółki pracownicze ^a	189	<i>Employee companies^a</i>

^a Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub akcyjne użytkujące odpłatnie majątek sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych, do których przystąpiła większość pracowników tych przedsiębiorstw.

^a *Limited liability and joint stock companies leasing the assets of directly privatized and liquidated state owned enterprises in which the majority of employees of those state owned enterprises participated.*

TABL. 5 (266). PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE WEDŁUG STANU PRAWNO-ORGANIZACYJNEGO
W 2009 R.

Stan w dniu 31 XII

STATE OWNED ENTERPRISES BY LEGAL AND ORGANIZATIONAL STATUS IN 2009

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which					
		w prywa- tyzacji bezpo- średniej in direct privatization	w likwidacji in liquidation	w upadłości in bank- ruptcy	w postę- powaniu naprawczym in sanitation procedure	pod zarządem under manage- ment	bez zmian prawno- organi- zacyjnych without legal and organ- izational changes
OGÓŁEM	47	4	7	13	3	8	6
TOTAL							
w tym: of which:							
Przetwórstwo przemysłowe..... Manufacturing	18	—	3	8	2	2	3
Budownictwo..... Construction	6	1	1	2	—	—	—
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	4	1	—	—	1	2	—
Transport i gospodarka maga- zynowa Transportation and storage	5	1	—	—	—	1	1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	2	—	—	—	—	1	—

Podmioty gospodarki narodowej

Entities of the national economy

TABL. 6 (267). PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
OGÓŁEM	520433	601721	649354	646696	TOTAL
sektor publiczny	10182	14057	13290	12757	public sector
sektor prywatny.....	510251	587664	636064	633939	private sector
w tym:					of which:
Przedsiębiorstwa państwowe.....	375	203	110	101	State owned enterprises
Spółki.....	98605	115544	130423	135146	Companies
w tym:					of which:
handlowe.....	44425	63588	77655	82674	commercial
cywilne.....	54039	51750	52543	52234	civil
Spółdzielnie.....	3296	3275	3174	3156	Co-operatives
Fundacje.....	2245	3305	3972	4293	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje społeczne....	6924	10022	11689	12208	Associations and social organizations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.....	392029	442480	471094	462544	Natural persons conducting economic activity

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 7 (268). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organizational entities without legal personality							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity	
		razem total	przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	w tym of which						spółdzielnie co-operatives
				spółki handlowe commercial companies			spółki cywilne civil law partnerships			
				razem total	w tym of which					
			jednoosobowe Skarbu Państwa sole-shareholder companies of the State Treasury		z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation					
OGÓŁEM.....	2000	520433	128384	375	44425	132	15014	54039	3296	392029
TOTAL	2005	601721	159241	203	63588	107	19104	51750	3275	442480
	2008	649354	178260	110	77655	114	23541	52543	3174	471094
	2009	646696	184152	101	82674	120	24334	52234	3156	462544
w tym: of which:										
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		12031	1586	2	431	5	89	223	303	10445
Przemysł Industry		57163	17197	31	9824	34	2655	6754	240	39966
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		54431	15686	30	8663	31	2319	6554	238	38745
Budownictwo Construction		69076	13887	20	9005	5	2098	4258	454	55189
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ		184341	50713	10	27272	11	10295	22529	395	133628
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		48043	4646	5	2329	18	617	2188	23	43397

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 7 (268). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organizational entities without legal personality							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity	
		razem total	w tym of which							
			przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	spółki handlowe commercial companies				spółki cywilne civil law partnerships		spółdzielnie co-operatives
				razem total	w tym of which					
			jednoosobowe Skarbu Państwa sole-shareholder companies of the State Treasury		z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	15214	4377	—	1980	1	581	2321	9	10837	
Informacja i komunikacja..... Information and communication	25095	8588	6	6431	13	1214	1988	59	16507	
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..... Financial and insurance activities	22926	3834	—	2611	4	644	513	121	19092	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ .. Real estate activities	25388	18520	8	4701	7	1855	1017	1364	6868	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna..... Professional, scientific and technical activities	72656	19059	17	12193	15	2972	5399	90	53597	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	19880	4435	1	2775	2	732	1480	42	15445	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna..... Human health and social work activities	25254	2811	—	873	1	136	944	15	22443	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją..... Arts, entertainment and recreation	9940	4406	—	731	4	154	640	7	5534	
Pozostała działalność usługowa Other service activities	37121	18681	1	546	—	131	1209	22	18440	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 8 (269). SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI
 Stan w dniu 31 XII
COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe Partnerships		
		razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability	razem total	w tym of which	
						jawne unlimited partnerships	komandytowe limited partnerships
OGÓŁEM 2000	44425	44118	2273	41845	307	177	130
TOTAL 2005	63588	58425	2518	55907	5163	4588	451
..... 2008	77655	70214	2785	67429	7441	5753	1286
2009	82674	74467	2861	71606	8207^a	5975	1740
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	431	377	16	361	54	53	1
Przemysł Industry	9824	8833	499	8334	991	885	97
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	8663	7723	408	7315	940	855	76
Budownictwo Construction	9005	8131	283	7848	874	500	306
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	27272	24475	546	23929	2797	2540	246
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	2329	2048	80	1968	281	268	12
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	1980	1762	28	1734	218	181	35
Informacja i komunikacja Information and communication	6431	6067	321	5746	364	275	81
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	2611	2402	460	1942	209	101	60
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	4701	4202	129	4073	499	187	196
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	12193	10901	351	10550	1292	539	580
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	2775	2527	64	2463	248	186	56
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	873	715	14	701	158	90	18
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	731	682	35	647	49	33	16
Pozostała działalność usługowa Other service activities	546	488	11	477	58	51	7

^a W tym 203 spółki partnerskie i 289 spółek komandytowo-akcyjnych.

^a Of which 203 professional partnerships and 289 limited joint-stock partnerships.

TABL. 9 (270). **OSOBY FIZYCZNE^a PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ WEDŁUG SEKCJI W 2009 R.**
Stan w dniu 31 XII
NATURAL PERSONS^a CONDUCTING ECONOMIC ACTIVITY BY SECTIONS IN 2009
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	462544	100,0	TOTAL
w tym:			<i>of which:</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	10445	2,3	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	39966	8,6	<i>Industry</i>
w tym przetwórstwo przemysłowe	38745	8,4	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo	55189	11,9	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	133628	28,9	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa	43397	9,4	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	10837	2,3	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	16507	3,6	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	19092	4,1	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	6868	1,5	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	53597	11,6	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	15445	3,3	<i>Administrative and support service activities</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	22443	4,9	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	5534	1,2	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	18440	4,0	<i>Other service activities</i>

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

ROCZNIKI STATYSTYCZNE	STATISTICAL YEARBOOKS	Cena w zł Price in zł
Rocznik Statystyczny Województwa Mazowieckiego 2011.....	<i>Statistical Yearbook of Mazowieckie Voivodship 2011</i>	28,00
Województwo Mazowieckie 2011 — Podregiony, Powiaty, Gminy.....	<i>Mazowieckie Voivodship 2011 — Subregions, Powiats, Gminas</i>	28,00
Rocznik Statystyczny Warszawy 2011.....	<i>Statistical Yearbook of Warsaw 2011</i>	25,00
INFORMACJE I OPRACOWANIA STATYSTYCZNE STATISTICAL INFORMATION AND ELABORATIONS		
Biuletyn Statystyczny Województwa Mazowieckiego (kwartalnik)	<i>Statistical Bulletin of Mazowieckie Voivodship (quarterly)</i>	20,00
Przegląd Statystyczny Warszawy (kwartalnik)	<i>Statistical Review of Warsaw (quarterly)</i>	15,00
Panorama dzielnic Warszawy w 2010 r.	<i>Panorama of Warsaw districts in 2010</i>	25,00
Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie mazowieckim w 2010 r.	<i>Population, vital statistics and migration in mazowieckie voivodship in 2010</i>	18,00
Rynek pracy w województwie mazowieckim w 2010 r.	<i>Labour market in mazowieckie voivodship in 2010</i>	18,00
Zmiany strukturalne grup podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w województwie mazowieckim w 2010 r. (CD)	<i>Structural changes of groups of entities of national economy recorded in the REGON register in mazowieckie voivodship in 2010 (CD-ROM)</i>	15,00
Portret województwa mazowieckiego 2005—2010	<i>Portrait of mazowieckie voivodship 2005—2010</i>	20,00
Statystyka gmin i powiatów województwa mazowieckiego w latach 2002—2009 (CD)	<i>Statistics of gminas and powiats in mazowieckie voivodship in 2002—2009 (CD-ROM)</i>	15,00
Radom w statystyce 1997—2010	<i>Radom in statistics 1997—2010</i>	20,00

**Informacje na temat publikacji wydawanych
przez urząd można uzyskać pod adresem:**

**Urząd Statystyczny w Warszawie
Centrala 22 464 20 00
1 Sierpnia 21, 02-134 WARSZAWA**

**Centrum Informacji Statystycznej, pok. 18, parter
tel./faks 22 846 78 32
tel. 22 464 20 85
e-mail: InformatoriumUSWAW@stat.gov.pl**

oraz w Centrach Informacji Statystycznej w:

Oddziale w (Branch in) **Ciechanowie**
06-400 Ciechanów, ul. Nadrzeczna 1
tel. 23 672 53 12

Oddziale w (Branch in) **Płocku**
09-407 Płock 9, ul. Otołińska 21
tel. 24 366 50 37

Oddziale w (Branch in) **Siedlcach**
08-110 Siedlce, ul. Pułaskiego 19/21
tel. 25 632 71 65

**Information concerning publications issued
by office can be obtained at:**

**Statistical Office in Warsaw
Tel. exchange (+48) 22 464 20 00**

**Centre of Statistical Information, room 18, ground floor
tel./fax (+48) 22 846 78 32
tel. (+48) 22 464 20 85**

as well as Centres of Statistical Information at:

Oddziale w (Branch in) **Ostrołęce**
07-410 Ostrołęka, ul. Insurekcyjna 3
tel. 29 760 78 50

Oddziale w (Branch in) **Radomiu**
26-600 Radom, ul. Planty 39/45
tel. 48 363 06 07

SPRZEDAŻ DETALICZNĄ WYDAWNICTW US PROWADZĄ:

- US w **Warszawie**, Centrum Informacji Statystycznej, parter, pok. 18
- Punkt **sprzedaży** Zakładu Wydawnictw Statystycznych 00-925 Warszawa, al. Niepodległości 208 (parter) tel. bezp. 22 608 34 27

RETAIL SALES OF SO PUBLICATIONS IS CONDUCTED AT:

- SO in **Warsaw**, Centre of Statistical Information, ground floor, room 18
- Sales point of Statistical Publishing Establishment 00-925 Warsaw, Niepodległości 208 (ground floor) direct tel. (+48) 22 608 34 27

U w a g a. Zamówienia na prenumeratę publikacji można składać pisemnie, faksem lub e-mailem na adres Urzędu Statystycznego w Warszawie, podając pełny adres odbiorcy z kodem pocztowym oraz numerem identyfikacyjnym płatnika VAT (NIP).

N o t e. Orders on publication subscriptions should be sent by post, fax or email at Statistical Office in Warsaw address with full address of recipient including ZIP code and tax identification number (NIP).